

མངོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་བྱན།

༼ཨྱད་ཆ༽

མངོད་པ་པོ། བཙུན་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས།

མེར་བྱེས་རིག་མངོད་ཆེན་མོའི་ཚུལ་སྤྲིག་ཁང་།

༡༡། །ཚོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་ཆིག་ལེན་རྒྱས་པའི་འགྲེལ་པ་
མངོན་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས་དྲུག་བྱ་

བྱི་མ་བཞུགས་སོ། །

།སྒྲིབ་ཆ།

མཛད་པ་པོ། བཙུན་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།

SJRB-0206

ཐཱ་མཱ་དག་གིས་འབྲིལ་གྱི་ཕིར་པར་ལ་གཞི་བཙུག་པ་ཡིན།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཙོང་མ་སྤྲེག་ཁང་གིས་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྲེག་བྲས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཙོང་མ་སྤྲེག་ཁང་གིས་སྤྲོད་སྤྲེག་རྩལ་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཅོས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམ་སྤྲེག་བྲས།

༡༠༡༩ ཟླ་དགུ་པར་གསར་ཏུ་ཙོང་མ་སྤྲེག་བྲས།

༡༠༢༠ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༥ ལ་བསྐྱར་སྤྲེག་བྲས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཏུ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་ཏུ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

གཤེགས་སྤྱད་དང་བཅོས་སྤྲེག་སྐུ་ལ་བཟང་ཐར་འདོད།

བསྐྱར་སྤྲེག་སྐུ་ལ་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཙོང་མ་སྤྲེག་སྐུ་ལ།

པར་སྤྲེག་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

དཀར་ཆག

རོ་སྤྱོད་མདོར་བསྟུན།	ix
ཞུ་སྤྱི་གཤེན་གསལ་བཤད།	xxxix
ཆོས་མདོན་མདོད་ཀྱི་ཆོག་ལེ་ལུར་བྱས་པའི་འབྲེལ་བ་མདོན་པའི་རྒྱན་དུམ་བུ་ཕྱི་མ།	༡
གནས་བཞི་པ་ལས་བསྟན་བ།	༡
མཆམས་སྤྱར་བའི་སྤོ་ནས་ལས་མདོར་བསྟན་བ།	༡
ལས་རྒྱས་པར་བཤད་བ།	༢
རིག་བྱེད་བཤད་བ།	༢
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཤད་བ།	༣
དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་བཤད་བ།	༡༤
རོ་ཐོ་དང་སའི་ཁྱད་པར།	༡༤
དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ།	༡༧
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་བ།	༢༣
དེ་དག་གིས་ལྡན་པའི་ཚུལ་སྟོན་བ།	༣༩
འཛོལ་པའི་ཚུལ་བཤད་བ།	༣༩
དེ་དག་གཉོང་བའི་རྒྱ་འཆད་བ།	༥༧
རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་བ།	༥༡

མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་རྒྱས་བཤད།	༥༦
ལས་གསུམ་ཚན་དུ་དབྱེ་བ།	༥༧
མྱོང་འགྲུང་གི་དབྱེ་བ།	༥༩
ལས་དཀར་ནག་སོགས་དབྱེ་བ།	༧༦
ཐུབ་བ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་དབྱེ་བ།	༡༠༡
ལེགས་སྤྱད་ཉེས་སྤྱད་དུ་དབྱེ་བ།	༡༠༩
དགེ་བཅུ་དང་མི་དགེ་བཅུར་དབྱེ་བ།	༡༠༥
མདོར་བསྟན་བ།	༡༠༥
རྒྱས་པར་བཤད་བ།	༡༠༦
རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཤད་བ།	༡༠༦
ཀུན་སྟོང་བཤད་བ།	༡༡༠
གཞི་བཤད་བ།	༡༡༩
རོ་བོ་བཤད་བ།	༡༡༦
ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་བཤད་བ།	༡༡༩
ལྟན་པའི་ཚུལ་བཤད་བ།	༡༡༧
འབྲས་བྱ་བཤད་བ།	༡༩༡
ལས་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་དབྱེ་བ།	༡༩༥
རིཌ་པ་དང་རིཌ་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ།	༡༥༡
འཕེན་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ།	༡༥༡

ཕྱི་བ་བ་གསུམ་བཤད་པ།	༡༥༥
མཚམས་མེད་ལྟ་བཤད་པ།	༡༥༧
དེ་དང་ཉེ་བ་ལྟ་བཤད་པ།	༡༥༩
བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་བཤད་པ།	༡༦༢
ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་བཤད་པ།	༡༦༩
རིགས་པས་རབ་བརྒྱུ་བའི་ལས་བཤད་པ།	༡༦༩
གནས་ལྟ་བ་སྤྱི་བཤད་པ།	༡༧༤
སྤྱི་བཤད་ཀྱི་རབ་བཞིན་བཤད་པ།	༡༧༤
སྤྱི་བཤད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	༡༧༤
གཉིས་པ་སྤྱི་བཤད་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ།	༡༧༦
ཀུན་འགྲོ་དང་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ།	༡༧༧
ཐག་བཅས་དང་ཐག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དབྱེ་བ།	༡༧༩
རྒྱུ་མི་རྒྱུ་པའི་དབྱེ་བ།	༡༨༠
མི་དགེ་བ་དང་ལྷན་པ་བཞིན་པའི་དབྱེ་བ།	༡༨༠
མི་དགེ་བ་དང་ལྷན་པ་བཞིན་གྱི་ཅ་བ་བཤད་པ།	༡༨༡
ལྷན་ཅུང་བཤད་པ།	༡༨༢
ཆོས་དུའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་བཤད་པ།	༡༨༤
གོ་རིམ་བཞིན་པ།	༡༨༩
སྤྱི་བའི་རྒྱ་བཤད་པ།	༡༩༥

མདོ་ལས་གསུངས་སའི་ཟག་སོགས་དབྱེ་བ་བསྟན་བ།	༣༧༦
ཟླ་རྒྱས་ཇི་ལྟར་སྒྲོང་ཚུལ་བཤད་བ།	༣༣༣
སྤངས་སའི་འབྲས་བྱ་ཡོངས་ཤེས་བཤད་བ།	༣༣༠
གནས་བྱུག་ས་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་བ།	༣༤༣
མཆོམས་སྒྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན་བ།	༣༤༣
དམིགས་སའི་ཡུལ་བདེན་བ་བཤད་བ།	༣༤༣
མདོན་སར་རྟོགས་སའི་རིམ་བ་བཤད་བ།	༣༥༣
མདོར་བསྟན་བ།	༣༥༤
རྒྱས་སར་བཤད་བ།	༣༥༥
ཆོགས་ལམ་བཤད་བ།	༣༥༥
ལམ་སྒྲོམ་ས་སའི་གང་ཟག་བཤད་བ།	༣༥༥
བསྒྲོམ་བྱའི་ལམ་བཤད་བ།	༣༥༦
ཞི་གནས་བཤད་བ།	༣༥༦
ལྷག་མཐོང་བཤད་བ།	༣༥༦
སྒྱུར་ལམ་བཤད་བ།	༣༥༦
མཐོང་ལམ་བཤད་བ།	༣༥༦
སྒྲོམ་ས་སའི་གང་ཟག་བཤད་བ།	༤༠༦
གང་ཟག་བརྒྱུད་དུ་དབྱེ་བ།	༤༠༦
འདོད་ཆགས་དང་བྲམ་བ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ།	༤༠༦

མཐར་གྱིས་པ་བཤད་པ།	༤༡༦
རྒྱན་ཞུགས་བཤད་པ།	༤༡༦
ཕྱིར་འོང་བཤད་པ།	༤༡༠
ཕྱིར་མི་འོང་བཤད་པ།	༤༡༡
དགྲ་བཙུམས་ཞུགས་གནས་བཤད་པ།	༤༡༦
བྱད་པར་གྱི་ཚོས་བཤད་པ།	༤༤༡
ས་དང་ལམ་གྱི་བྱད་པར།	༤༤༡
ཟད་པ་དང་མི་སྤྱེ་བར་ཤེས་པའི་བྱད་པར།	༤༤༥
འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བྱད་པར།	༤༤༦
ཚོས་གྱི་འཁོར་འཁྲུག་བྱད་པར།	༤༥༠
ཁམས་དང་དབྱེ་བའི་བྱད་པར།	༤༥༧
རིགས་དང་ཉམས་པའི་བྱད་པར།	༤༦༠
དབང་པོ་འཛོམས་པའི་བྱད་པར།	༤༦༥
གང་ཟག་བདུན་དུ་བསྟུ་བ།	༤༧༡
གང་ཟག་གཉིས་སྟུ་དབྱེ་བ།	༤༧༦
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་བཤད་པ།	༤༧༩
ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	༤༧༩
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་བཤད་པ།	༤༩༠
རྗེས་བཞགས་ཀྱི་བྱད་པར་བཤད་པ།	༤༩༠

གོ་འཕྲིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།	༤༧༠
རོ་བོ་དང་སའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།	༤༧༩
ཤེས་ནས་དད་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།	༤༧༥
མི་སྒྲོབ་པའི་ཆོས་བརྩམས་ཁྱད་པར་བཤད་པ།	༤༧༧
གནས་བརྟན་པ་ཡི་ཤེས་བསྟན་པ།	༥༠༦
བཟོད་ཤེས་ལྟ་བུ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།	༥༠༦
ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	༥༠༧
ཤེས་པའི་རོ་བོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	༥༠༩
གངས་ཇེས་བཤད་པ།	༥༡༦
རྣམ་པ་བཤད་པ།	༥༡༧
ས་དང་བརྟེན་པ་བཤད་པ།	༥༡༩
བྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཤད་པ།	༥༡༩
དམིགས་པ་བཤད་པ།	༥༢༥
ལྷན་ཚུལ་བཤད་པ།	༥༢༩
ཐོབ་ཚུལ་བཤད་པ།	༥༣༠
དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།	༥༤༥
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	༥༤༦
ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	༥༥༠
གནས་བརྟན་པ་སྟོམས་འབྲུག་བསྟན་པ།	༥༥༥

བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བཤད་པ།	༦༠༥
ངོ་བོ་བཤད་པ་.....	༦༠༥
དབྱེ་བ་བཤད་པ་.....	༦༡༦
ཡན་ལག་ནམ་པར་བཞག་པ་	༦༡༧
གཟུགས་མེད་ལ་ཡན་ལག་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན།	༦༡༧
གངས་ངེས་པ་བཤད་པ།.....	༦༡༩
ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དོན་ངོས་གཟུང་པ།.....	༦༢༠
འཛོལ་ཚུལ་བཤད་པ་.....	༦༢༤
ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ་.....	༦༢༧
སྟོམས་པར་འབྲུག་གཞི་འབྲུག་ཚུལ་རྟེན་བཅས་བཤད་པ།	༦༣༡
ཉེར་བཟོ་གས་བཤད་པ་.....	༦༣༩
ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་.....	༦༤༡
དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།.....	༦༤༡
ཡོན་ཏན་དངོས་བཤད་པ།	༦༤༡
ཆོད་མེད་བཞི་བཤད་པ།.....	༦༤༡
ནམ་ཐར་བརྒྱད་བཤད་པ།	༦༥༠
ཟེལ་གཞོན་བརྒྱད་བཤད་པ།.....	༦༥༥
ཟད་པ་བརྟེན་བཤད་པ།.....	༦༥༠
ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ།.....	༦༥༣

བཤད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ།	༦༥༩
བསྟན་པ་འཛིན་ཚུལ་བཤད་པ།	༦༥༥
བདག་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་བཟུང་བ་སྒྲིན་དོར་བ།	༦༥༦
བསྟན་འཛིན་གཞན་རྣམས་བག་ཡོད་གདམས་པ།	༦༥༧
ཐ་མར་དགེ་བའི་འབྲུག་གི་དོན།	༦༧༣
པར་བྱང་སྒྲིན་ཆོག་།	༦༧༥

རོ་སྟོན་མདོར་བསྟུན།

བཙུན་པ་འཇམ་པའི་དབངས་སམ་ད་ལྷ་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབངས་སུ་གྲགས་པ་ནི། བཙུན་པ་འཇམ་པའི་གྲི་སྟོབ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་མ་བཙུན་པ་འཇམ་པའི་འཇིགས་སྒྲིབ་བསྟུན་པའི་ཆེན་གྲིས་བཀའ་བཀྲོན་གནང་སྟེ། ཆོས་གྲུལ་ནས་བྱུང་བས་ས་སྐྱར་ཐེབས་ཏེ་བཞུགས་པ་དང་དེ་རྗེས་ཏོར་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ། ཏོར་རྒྱལ་པོ་རྩུ་ཡན་རྩེ་དབུ་འཇོམས་ཆོད་གནས་གནང་། རྒྱལ་པོས་བསྐྱེད་མཆོད་གནས་ལུ་ལ། ལྷ་མ་བཙུན་པ་འཇམ་པ་ཐང་ཐང་གི་དངོས་པོ་གང་མང་བསྐྱར་ཡང་ཐུགས་མ་མཉེས། མཐར་སྟག་ཆོ་སྒྲུབ་ཆུང་གང་བསྐྱར་བས་ཤིན་ཏུ་མཉེས། རྗེས་སུ་ཁོང་གིས་སྟག་པོ་གསལ་སྟེ་མཉེས་ཆེན་སྐྱར་བ་ལས་བཀའ་བསྟན་རྣམས་ཡི་གེ་གིས་ཏེ་ཐོགས་སྟེག་གནང་བར་གྲགས་ནང་། དམ་པ་འདི་ལྟེ་རྣམ་ཐར་གསལ་པོ་ཞིག་ད་ལྷ་སུས་ཀྱང་མཇུག་ཆུ་རྩེ་མི་འདུག་ལ། འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་ཀྱང་གསལ་པོ་ཞིག་མེད་པས་དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་སོགས་སུ་དམ་པ་འདི་དང་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་གཉིས་མི་གཅིག་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། མཛོད་འབྲེལ་མཛོད་པའི་རྒྱན་ཡང་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས་མཛོད་པར་གསལ་བཤད་པ། ལྷ་ས་དང་བཤད་བྲུག་ཏུ་འབྲེལ་པ་མཛོད་པའི་རྒྱན་ལ་མཆིམས་མཛོད་ཅེས་གྲགས་པ་སོགས་ལོར་བ་མང་དག་ཅིག་འབྲུང་གིན་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ཆེད། ཐོག་མར་འབྲེལ་ཡོད་སྐར་ཐང་དང་དེའི་གདན་རབས་སོགས་ཀྱི་སྟོར་ནས་སྦྱང་བསྐྱར་ཏེ་དམ་པ་དེ་རོ་སྟོན་གྱེད་པ་ལ།

རྣམ་ཐར་གི་རྣམ་པ། བཤེས་གཉེན་སྟོན་པའི་སྟོབ་མ་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་ལས་པོ་ཏོ་པའི་ཆོས་སྟོལ་འཇིན་པའི་སྟོབ་མ་ཞང་སྟོན་ཤར་བ་ལ་སྟོབ་མ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས་སྟོབ་མའི་མཆོག་བཀའ་བབས་ལྷར་གྲགས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་སྟེ་བཀའ་བབས་གཏུམ་སྟོན་སྟོ་ཕྱོས་གྲགས་དགུང་ལོ་༤༠བཞེས་པའི་ཆོ། ཕྱི་ལོ་༡༡༤༣ལོར་སྐར་གྱི་མདའི་ཐང་ལ་ལོར་ཡོད་པར་སྐྱེ་ལ་བྱ་མཛོད་དེ། གཞི་བཙུགས་སྐར་ཐང་གི་དགོན་པ་བཏབ་སྟེ། ལོ་བཙུ་བཞི་བཞུགས། ལྷ་པ་སྟོང་ཅམ་འདུས་པའི་

གཤམ་ཆེ་བ་དོ་སྟོན་དོ་རྩེ་གཤམ་། བདུད་ཅི་གཤམ་། འད་བཅུན་དོ་རྩེ་འོད། ལྷ་སྟོན་ཤེས་རབ་
གཤམ་རྣམས་ལས། དོ་སྟོན་དོ་རྩེ་གཤམ་ལ་ཉིད་ཀྱིས་དགོན་པ་འདི་བཟུང་ལ་འགྲོ་དོན་སྦྱོངས་
གསུངས་ནས། ཁོང་རང་བྱང་ཉ་སྒྲེའི་ཆོས་ལུང་དུ་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་ལུང་སྐྱ་
གཤེགས་སུ་གཤམ།

༡༽ དོ་སྟོན་གྱིས་གདན་ས་ལོ་ཉི་ཤུ་མཛད། ༢༽ འད་བཅུན་དོ་རྩེ་འོད་ཀྱིས་གདན་ས་ལོ་
བཅུད་མཛད། ༣༽ དཔལ་ལྷན་གྲོ་མོ་ཆེ་བས་གདན་ས་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་མཛད། ༤༽ འད་སྟོན་
ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་མས་གདན་ས་ལོ་བཅུ་མཛད། ༥༽ སངས་རྒྱས་སྒྲོམ་པས་གདན་ས་ལོ་བཅུ་མཛད་དེ།
ཆོགས་ཆོས་ཆེན་མོར་གཤམ་པ་དང་། ལམ་སྟོན་རྒྱ་སོགས་མཛད་ཅིང་། དཔེན་གནས་བྱང་ཆེན་
བཏབ། ཁྱེད་ཆོས་འབྱུང་ཁ་ཤས་སུ་འདིའི་སྐུ་རིང་ལ་སྤར་ཐང་དུ་མཆོན་ཉིད་བཅུགས་པར་བཤད། ༡

༢༽ མཆིམས་ནམ་མཁའ་གཤམ་ནི་༡༩༡༠-༡༩༡༥ ོའོད་ཀྱི་ཤོང་མ་ཁྱི་སྒོང་ལྷེ་བཙན་གྱི་སྟོན་
པོ་མཆིམས་དོ་རྩེ་སྤེལ་ཚུང་གི་རྒྱུད་དུ་འབྱུངས་ཤིང་། མཆིམས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་དེར་མཁས་པ་མང་
པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། སྤར་ཐང་གི་གདན་རབས་བདུན་པ་དང་སྤར་ཐང་དུ་བཤད་བྲམ་ཐོག་མར་འཇུགས་
པར་ཐུགས་བརྟོད་གནང་མཁན་ཡིན་ཞིང་། འདིས་དཔལ་ལྷན་གྲོ་མོ་ཆེ་དང་། འད་སྟོན་ མཆིམས་
སྟོ་བརྟན། མཉམ་མེད་སངས་རྒྱས་སྒྲོམ་པ་བཞི་ལས་བཀའ་གདམས་པའི་ཆོས་སྒྲོར་རྣམས་གསན་
པ་དང་། ལུ་པོ་མཆིམས་སྟོ་གྲོས་བརྟན་པ་ལས་མཛོད་ཅ་གཅིག་དུའང་ཆར་ཉི་ཤུ་ཅ་གསུམ་གསན་
པར་རྣམ་ཐར་ན་གསུངས་འདུག །༡༩༡༠-༡༩༡༥ བར་སྤར་ཐང་གི་གདན་ས་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་གཤམ་
བསྐྱུངས་པ་དང་། སྤར་ཐང་གི་རྟེན་གཙོ་བྱམས་མགོན་གསུང་འགྲོན་མ་ཡང་འདིའི་སྐུ་རིང་ལ་
བཞེངས། སྟོ་བ་མ་ལ། སྟོ་སྟོན་པ་དང་། སྟོ་ལ་ནག་གཤམ་མེད། རྒྱུད་རོ་བཤ་ཆེན། བཙུན་ལྷན་རིག་
རལ་སོགས་བྱོན། སྤབས་དེར་མཁས་བཅུན་བཟང་གསུམ་གྱིས་ཆེ་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀྱར་བ་
བྱུང་ལ། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་ཚུ་མིག་ཆོས་འཁོར་གྱི་གཤམ་གཙོར་གདན་ཞུ་གནང་
ཡོད་པ་དང་། འཕགས་པའི་གསན་ཡིག་ཏུ། སྟོ་བ་དཔོན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཆིམས་ནམ་
མཁའ་གཤམ་ལས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཉི་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་པའི་འབྲེལ་བ་སྟོ་བ་དཔོན་འཕགས་

བ་ནམ་གྲོལ་སྤེས་མཛད་པའི་ཉི་མེ་སྤང་བ་ཐོས་སོ། །ཞེས་སོགས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་
བྱང་ནས་ཟབ་ཆོས་མང་པོ་ཞུས་པའི་ཐོ་ཡང་བཀོད་འདུག །སྤར་ཐང་གི་མཁས་པའི་ཁྱོད་དུ་
མཆིམས་ཀྱི་མཆན་ཅན་དུ་མ་ཞིག་འབྱུང་ན་ཡང་། རྗེ་འདི་ལ་མཁན་ཆེན་མཆིམས་དང་། མཆིམས་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཞེས་མཁས་པའི་གཞུང་ནམས་སུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་། མཆན་གྱི་ནམ་
གངས་གཞན་ལ། མཁན་པོ་སྤར་ཐང་པའམ། སྤར་ཐང་མཁན་ཆེན་དང་། མཁན་ཆེན་མཆིམས།
མཆིམས་ཆེན་པོའམ་མཆིམས་ཆེན་མོ། མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཞེས་སོགས་སུ་འང་
བཛོད། གསུང་ཚུལ་ལ། དཔལ་བཅུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བསྐྱེད་པའི་
བཀའ་གདམས་པའི་གསུང་འབུམ་སྟོགས་བསྐྱེད་པའི་ཞེས་པའི་དཔེ་ཆོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ད་སྔ་ལག་
སོན་བྱུང་བ་ཆོས་ཆན་བཅུད་གྲུ་ལས་མ་བཞུགས་པར་བཤད་ཅིང་། དེར་མཆིམས་ཀྱི་མཛོད་རྒྱུ་
ཆེན་མོའང་བསྟུན་མི་འདུག་གོ།

སྟོ་སྟོན་སྟོན་ལམ་ཆུལ་བེམས་། ༡༩༡༤-༡༩༤༤ ༽ སྤར་ཐང་གི་གདན་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན།
གཙང་གི་སྟོགས་པོན་གྲོང་ཞེས་པར་བན་པོན་གཉིས་ཀར་དད་པའི་བྲིམ་ཆང་ཞིག་དུ་འབྱུངས།
མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་། དམ་བ་དེའི་བླ་མ། ཞང་སྟོན་དང་། སངས་རྒྱལ་སྟོན་པ་གཉིས་
ལས་ཀྱང་ཟབ་ཆོས་དུ་མ་ཞུས་འདུག་ལ། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་ཞབས་ལའང་
གཏུགས་འདུག་གོ། ༡༩༡༥-༡༩༤༤ བར་སྤར་ཐང་གི་གདན་ས་བསྐྱུངས། སྤར་ཐང་གི་གཙུག་ལག་
ཁང་ཆེན་མོ་དང་བྱེད་ལྷགས་ཅི་ཆེན་མོ་ཡང་བཞེངས། སྟོན་མ། འགྲོ་མ་ཀྱུ་མ་ར་མ་ཉི་དང་། བཙུ་
ལྷན་རིག་རལ། འཇམ་སྒྲིག་བཞུ་། ༡༩དེ་ནི་མཛོད་འགྲེལ་མདོར་པའི་རྒྱན་མཛད་པ་པོ་མཆིམས་འཇམ་པའི་
དབྱངས་སུ་གྲགས་པ་ཡིན། ༽སོགས་སྟོན།

བཙུ་ལྷན་རིག་རལ་ནི། ༡༩༣༣-༡༩༣༥ ༽ ཡར་ལུང་གི་བྲེ་བྲག་ལྷ་ཐང་བ་སར་སྐྱ་
འབྱུངས། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་པོ་ཞུས་འདུག་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་
བསྟོན་པ་དང་སྐྱི་སྟོན་གྲགས་འབུམ། ཆོས་རྗེ་ས་བཀ། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ། སྐྱི་སྟོན་སྟོན་ལམ་
རྒྱལ་བེམས་ལའང་ཆོས་འགྲེལ་གསན་འདུག །སྟོན་མ་ལ། སྐྱི་སྟོན་ལྷ་ཀྱུ་འབུམ་དང་། སྐྱི་སྟོན་

འཇམ་དབྱངས། དབྱ་ཚད་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། དབྱས་པ་སྒྲོ་གསལ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས།
མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་སྤྱུགས་པ་སོགས་བྱང་རོ། །རྣམ་ཐར་ལས་ཁོང་གི་གསུང་འབྲས་
སྒྲིགས་བས་བཅུ་དྲུག་ལ་ཆོས་ཆེན་སྤྱི་བརྒྱ་བཅུ་ཅམ་ཡོད་པ་རྣམས་མཁལ་པོ་འདུལ་བ་འཇིག་
བས་བཞེངས་ཏེ་སྒར་ཐང་གི་གཟིམས་ཁང་དུ་བཞུགས་པར་བཤད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཕྱོགས་སོ་
སོ་ནས་བཞེངས་པའང་ཡོད་པར་བཤད། དཔལ་བཅེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་
བསྒྲིགས་པའི་བཀའ་གདམས་པའི་གསུང་འབྲས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འཆོལ་བསྟར་བྱུང་བ་
ཆོས་ཆེན་བདུན་ཅུ་དོན་ལྡན་འབྲས་སྤྱངས་གནས་བཅུ་ལྔ་ཁང་དུ་བཞུགས་པར་བཤད། གཞན་
བཅོམ་ལྷན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀའ་རྣམས་ཀྱི་བས་ཆད་དང་འགྱུར་བྱང་སོགས་
ལའང་ངེས་ངེས་མཛད། བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོར་བྱེ་ནས་ཆོན་ཆོན་དུ་བསྟར་བའི་བསྟན་
བཅོས་༼བསྟན་པ་རྒྱས་པ་རྒྱན་གྱི་ཉི་ལོད་༽ཅེས་པ་མཛད་པ་དང་། མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་
ཡོ་བྱད་དང་མཐུན་རྒྱུན་སྦྲུང་བ་ལས་བཀའ་འགྱུར་བསྟན་འགྱུར་གྱི་ཕྱི་སོ་བཅའ་ཏེ་བཀའ་དང་
བསྟན་བཅོས་བོད་དུ་འགྱུར་རོ་ཅོག་བཞེངས་ཏེ་སྒར་ཐང་བཀའ་འགྱུར་དང་སྒར་ཐང་བསྟན་འགྱུར་
ཞེས་བཀའ་བསྟན་ཕྱོགས་བསྟར་གྱི་པར་གཞི་ཐོག་མ་བྱང་བ་ཡིན་ལ། བྱིས་བོད་ཁམས་ཡོངས་
སྤྱུ་མང་དུ་མཆེད་པ་ཡིན་ཅོ། །ཡིན་ནའང་འདིའི་སྐོར་བཅོམ་ལྷན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་པའི་ཕྱོན་ཤིང་
ཞེས་པ་དེར་བྱར་ཅམ་ཡང་མི་སྤང་རོ། །མཆོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ལ། བཅོམ་ལྷན་རིག་པའི་རལ་གྱི།
རིག་པའི་རལ་གྱི། རིགས་པའི་རལ་གྱི། བཅོམ་ལྷན་ལ། དར་མ་རྒྱལ་མཆོན། ༼གོང་འཁོད་དམ་པ་འདི་
གསུམ་གྱི་རོ་སྟོད་ཅུང་རྒྱས་པ་བྱེད་པའི་ཆོམས་སྟེ་ཆོན་དུ་བཞོད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ། ༽

སྐབས་དོན་རྒྱུང་བར་བྱ་བ་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་སྤྱུགས་པ་ནི། དེ་བ་སྟོན་སོགས་སྤྱུ་
གསལ་པ་ལྟར་ཁོང་ཐོག་མར་བཅོམ་ལྷན་རིག་པའི་རལ་གྱིའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ། མདོ་སྤྱུགས་
ཀྱི་ཟབ་ཆོས་མང་པོ་གསལ་བཞེས་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་རང་གི་གྲོན་པ་ཕྱིར་སྒྲོག་སྟེ་
གྲོན་ནས་འདྲེ་བརྩུ་བྱས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ལ་འཇིགས་སྤང་བསྟུལ་བས་བཅོམ་ལྷན་པ་ཤིན་ཏུ་བྱེད་དེ་
ཐུགས་མི་བདེ་བ་ལ། བདག་ཡིན་ཐུགས་མི་བདེ་བ་མི་འཆོལ་ཞེས་ཞུས་པས། ཤིན་ཏུ་བཀའ་

བརྟེན་ནས་བྱང་དུ་འདུག་དབང་མ་བྱང་བར་ཆོས་གྲུ་ནས་ཕྱད་པས་ས་སྐྱར་ཕེབས་ཏེ་བཞུགས།
ཕྱིས་སོག་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ་སོག་པོའི་གོང་མ་བླ་ཡན་ཕྱའི་དབྱའི་མཆོད་གནས་སུ་བཞུགས། བཞིའི་
མཆོད་གནས་ཕུལ། ༼བཞི་ཉི་ལྔ་བས་དེར་སོག་རྒྱལ་ཆོས་པོད་ཀྱི་ཁྱ་ཆེན་ཆོར་ཕུལ་བའི་གོ་ཐོབ་ཅིག་དང་དགེ་
ཆན་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་དོན་ཏེ། དེར་སངས་ཡང་དགེ་ཆན་ལ་སོག་སྐད་དུ་དེ་ལྟར་འཛོད་ཀྱི་འདུག །པག་ལེ་སོགས་ཀྱང་
སྤང་། ༽ མཛོད་འབྲེལ་མཛོན་པའི་རྒྱན་ཡང་འདིའི་སྐབས་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་དུ་མཐུག་རྫོགས་པར་
གནང་བ་མཛོན་པའི་རྒྱན་གྱི་སྐར་བྱང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་དང་། དེར་ཆད་མ་ནས་འབྲེལ་གྱི་རྒྱུ་
བསྟུས་པ་ཞིག་ཀྱང་བརྩམས་འདུག་པ་དང་། ཆད་མའི་རྒྱུ་དེ་སྐོར་ལ་ལས་ཆེན་པའི་ཆོས་འབྱུང་
ལས། དཔལ་ཡིད་བཟང་ཅེ་བ་ཆད་མའི་རྒྱུ་འདི་རང་བཟང་གསུང་། ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །

འདི་ཉིད་ལྷ་འབྱུངས་པའི་ལོ་བྱེད་ཀྱི་སྐོར། བཙུམ་ལྷན་པའི་རྣམ་ཐར་དུ། དགྲུང་ལོ་སོ་བྲུག་
པའི་དུས་སུ་སྤར་ཐར་དུ་སློབ་དཔོན་སྤྱི་ལོན་གསལ་འབྲུམ་སྤྱི་འདས་ནས་དེའི་གདན་ས་དང་།
གཞན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་སྤེ་སྤོང་དང་། རྒྱུད་སྤེ་དང་། སྤྱི་ཆད་དང་། མན་དག་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་སྤྱོད་གསལ་གསལ་བར་མཛད་པར་དགོངས་ནས། མཁན་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
༼མཆིམས་ནས་མཁའ་གསལ། ༽དང་། ཉེ་གནས་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་གསུང་དང་བྱ་སློབ་
རྣམས་ཀྱིས་ཞུ་བ་བསྐྱར་བ་ལ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འཇམ་སྒྲིག་༼མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་སུ་
གསལ་པ། ༽དང་། དགེ་བཤེས་འབྲུམ་མེ་དང་། འབྲི་སྤང་བ་གཞོན་དོར་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱན་དྲངས།
ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་མཆིམས་ཆེན་པོའི་བཀའ་མངགས་བཞུགས་བཙུན་པ་གདན་འདྲེན་ཞུ་
མཁན་གཙོ་གསལ་སྤྱོད་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་༼དམིགས་པའི་དབྱངས་༽ ༼དམིགས་པའི་དབྱངས་༽
འདུག་ཅིང་། སྐབས་དེར་བཙུམ་ལྷན་པ་དགྲུང་གྲངས་སོ་བྲུག་དང་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༦༥ ལོ་ཡིན་པ་དང་། ཁ་
མ་བཙུམ་ལྷན་པར་འཛིགས་སྤྱུལ་གྱི་སྤྱོད་སྤངས་ལ་བརྟགས་ན་མ་མཐའ་དགྲུང་གྲངས་ཉེ་ཤུའི་ནང་
ངམ་ཉེ་ཤུའི་འོག་ཏུ་ཡོད་ངེས་སྟེ། གཞན་མཁས་པ་འདི་མཆོད་གནས་སུ་བཀྱར་མཁན་གྱི་སོག་

༡ བཙུམ་ལྷན་པའི་དཔོན་པོ་བསོད་ནམས་ལྷན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བསྐུལ་དོར་བཙུན་པ་བསམ་གཏན་བཟང་པོས་
བརྩམས་པ། དཔེ་འབྲིང་ལྷགས་པར་མ། ༡༤བཞུག།

པོའི་གོང་མ་སྐུ་ཡན་ཐུ་སྤིང་ཁྲིར་འཁོད་དུས་ནི་བྱེ་ལོ་^{༡༣༡༣} རྒྱུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་སོགས་སྟུ། ལྷགས་
པག་ ༡༣༡༡ ཞེས་འབྱུང་། ཡིན་པ་དང་། འདི་སྤིང་ཁྲིར་ལོ་དགུ་ལས་བཞུགས་མི་འདུག་ལ།
མཆེམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་པགྱིའི་མཆོན་གནས་ཀྱང་སྤིང་ལོ་དགུའི་ནང་དུ་ལུལ་བར་ངེས་
པས། གོང་དུ་བཅོམ་ལྡན་པ་སྤྱར་ཐང་དུ་གདན་འདེན་སྐབས་འཇམ་སྒྲིག་དགྲུང་གྲངས་ཉི་ཤུའི་ནང་
དུ་ཡོད་པར་ཆ་བཞག་ན་པགྱིའི་མཆོན་གནས་བཞེས་སྐབས་མཆེམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་དགྲུང་
གྲངས་བདུན་ཅུའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་དང་། འཁྲུངས་དུས་ཀྱང་དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ལོ་རབས་
བཞི་བཅུའི་ནང་དུ་ཡིན་པར་ཆོད་ཐིག་ཅིང་། སྐུ་འདས་སའང་སོག་ཡུལ་མིན་ནམ་སྐུ་མོ། །

འདི་ཉིད་སོག་ཡུལ་བྱ་ལེབས་པའི་རྒྱུད་། དེ་བ་སྟོན་དུ།^༡ ས་སྐུར་བཞུགས་པས་རྟོར་གྱིས་
གདན་བྱངས་ནས་སྐུ་ཡན་དུ་རྒྱལ་པོའི་མཆོད་གནས་མཛད། དེར་ཆད་མ་རྣམས་འབྲེལ་གྱི་རྒྱུ་
བསྐྱས་པ་དང་བཅས་པ་བརྩམས། གསེར་ཡིག་པ་རྣམས་ལ་བཅོམ་ལྡན་པའི་བྱང་དུ་འབུལ་བར་ཅི་
ཐེངས་བྱས་ཀྱང་མཉེས་པ་ཅོམ་མ་བྱུང་། མཐར་སྐྱབ་ཆ་སྐྱབ་ཚུང་གང་བསྐྱར་བས་ཤིན་ཏུ་མཉེས།
ཞེས་དང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས།^༢ ས་སྐུར་བཞུགས། བྱིས་རྟོར་རྒྱལ་པོ་བྱ་
ཡན་དུའི་ཆ་མ་མཛད། འབུལ་བ་ཅི་བསྐྱར་ཡང་མ་མཉེས་པ་ལ་བྱིས་རྒྱ་སྐྱབ་སྐྱབ་གང་ཤོག་བྱ་སྐྱ་
གྲུ་སོགས་ལུལ་བས་མཉེས་ཉི་འདི་བྱ་དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཡོད་གསུངས་སྟེ། སོགས་དང་གཞན་
ཡིག་ཆ་ཁ་ཤས་སྤུངས་སོག་པོའི་གོང་མ་སྐུ་ཡན་ཐུས་འཇམ་སྒྲིག་གདན་འདེན་ཞུ་བར་བཤད་པ་
ལྟར་ན། རྗེས་སུ་བསྐྱར་དུ་གདན་འདེན་ཞུ་ན་ལས་གཞན་ཐེངས་སྟོན་མ་ཞིག་ལ་ལེབས་ཡོད་པ་ནི།
རྒྱལ་པོ་སྐུ་ཡན་ཐུ་སྤིང་ཁྲིར་འཁོད་དུས་བྱེ་ལོ་^{༡༣༡༣} ལོ་ཡིན་པ་དང་སྐབས་དེར་བཅོམ་ལྡན་པ་
༼ ༡༣༡༣ - ༡༣༠༥ ༽ འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་སོང་བེན་ཅིང་། གོང་འཁོད་ཡིག་ཆ་གཉིས་སུ་
མཆེམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་རྟོར་ཡུལ་ནས་སྐྱབ་ཆ་སོགས་བཅོམ་ལྡན་པ་ལ་བསྐྱར་བས་
བཅོམ་ལྡན་པ་ཐུགས་མཉེས་པར་བཤད་པས། རྒྱལ་པོ་དེ་སྤིང་ཁྲིར་མ་འཁོད་པའི་གོང་ནས་འཇམ་

༡ ༡༩༣༩ ལོར་བརྩམས། དེ་བ་གཞུགས། མི་ཞོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༩༡༠འཇ།

༢ ༡༩༩༩ལོར་བརྩམས། དེ་བ་གཞུགས། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༡༩༩༩ ལོ། ༣༣ནག་༣ན།

སྒྲིག་ཏོར་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ཡོད་པར་ཤེས་སོ། །

གཞན་སོག་པོའི་མཁས་པས་མཛད་པའི་ཏོར་སོག་གི་ཆོས་འབྱུང་ནམས་སུ་རྒྱལ་པོ་སྤྱུ་ཡན་
སྤུའི་རིང་ལ་བཅོམ་ལྷན་རིག་རལ་གྱི་སྒྲོབ་མ་མཁས་པ་འཇམ་དབྱངས་ཏོར་ཡུལ་དུ་བྱོན་པ་ལའང་
མཆོད་གནས་མཛད་ཅེས་པར་བརྟགས་ནའང་ཕྱོན་ནས་ཏོར་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ཡོད་པར་གསལ་ལོ། །

ཡང་ཡིག་ཆ་ཁ་ཤས་སུ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཏོར་ཡུལ་དུ་
ཐེབས་སྐབས་ཁོང་ཡང་ལྷན་དུ་ཐེབས་པར་བཤད་འདུག་ནའང་། མཁས་པ་འདིའི་སྐོར་ཅུང་རྒྱས་
པའི་ཡིག་ཆ་དེ་བ་ཕྱོན་དང་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་གཉིས་སུ། དམ་པ་འདི་འགྲོ་མགོན་
འཕགས་པ་དང་ལྷན་དུ་ཐེབས་པའི་སྐོར་མི་གསལ་ལ། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་རྣམ་ཐར་དུའང་
འཕགས་པ་ཐེངས་གཉིས་པར་ཏོར་ཡུལ་དུ་ཐེབས་སྐབས་དམ་པ་འདི་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་གསལ་པོ་
ཞིག་མི་སྤྲང་མོད། བཅོམ་ལྷན་པ་དགྲུང་ལོ་སོ་དྲུག་གི་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༢༩ ལོར་སྤར་ཐང་དུ་
གདན་ཞུར་མངགས་པའི་མི་སྤུའི་གས་སུ་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་འབྱུང་
མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་སུ། འཇམ་སྒྲིག་པ་གྲིས་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་འདྲེ་བརྩུ་བྱས་པས་ཆོས་
བར་ནས་སྒྲོས་པས་ས་སྐྱར་བཞུགས། ཕྱིས་ཏོར་ཡུལ་དུ་གདན་བྱངས་ཉེ་རྒྱལ་པོ་བྱ་ཡན་དུའི་ཁྱ་
མ་མཛད་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟར། ས་སྐྱར་ཐེབས་དུས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༢༩ ལོའི་རྗེས་སུ་ཡིན་ལ། འགྲོ་
མགོན་འཕགས་པ་སོག་ཡུལ་༼སོག་པོའི་གོང་མས་རྒྱ་ནག་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་སྐབས་ཡིན་པས་འདིའི་སོག་
ཡུལ་ལམ་སོག་ཡུལ་གྱི་ས་ཁྱོན་ནམས་ཁོངས་ཀྱང་ཤེས་དགོས་པའི་གནད་དམ་པའོ། ། ་དེ་ཐེངས་གཉིས་པ་
ཐེབས་སྐབས། འཕགས་པས་འཁོར་དུ་མི་ཆེན་དཔོན་ཆེན་དགེ་བཤེས་མཁས་པ་སོགས་གནད་
ཡོད་མི་སྤྲང་མོ་ཞིག་ཁྲིད་དེ་ཐེབས་ཡོད་པ་ནི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ་ལ། མཛོད་འགྲེལ་མཛོད་པའི་
རྒྱན་གྱི་སྐར་བྱང་དུའང་། དཔལ་པ་ས་སྐྱའི་ཆོས་བྱ་ཆེན་པོར་དབུ་བརྩམས་ནས། སའི་དབང་ལྷག་
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་པོ་བྱང་ཅོང་ཏུའི་མཁར་དུ་ལེགས་པར་བྱལ་བར་བྱས་པའོ། །ཞེས་ས་སྐྱ་ནས་
དབུ་བརྩམས་པར་གསུངས་པ་དང་། སྐབས་འདིའི་པོ་བྱང་ཅོང་ཏུའི་མཁར་ཞེས་པའི་ཅོང་ཏུ་ནི་ཀྱང་

ཏུ་(中都)ཉེ་མེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༤༠ལོར་རྒྱལ་སར་འཁོད་ཟེས་ཏུ་ལམར་སོགས་ལམར་
བཞི་བཅེགས་བ་དང་། གྲང་ཏུའི་མིང་ཡང་ཏུ་ཏུར་བསྐྱར་བ་དང་དེར་གི་ཤེ་ཅིང་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་ལོ་
༡༣༥༡ ལོར་རྒྱལ་ས་ཏུ་ཏུའི་ལམར་རམ་ཤེ་ཅིང་ལམར་དུ་སྒྲོས་བ་ཡིན་ལ། མཛོད་འབྲེལ་མཛོད་པའི་
རྒྱན་ཚུལ་སྐབས་ཅོང་ཏུ་ཏུ་འཁོད་པར་བཅུགས་ཆེ། ལམར་མིང་ཏུ་ཏུ་མ་བསྐྱར་བའི་སྡོན་ཏེ་ཕྱི་
ལོ་ ༡༣༥༡ ལོའི་སྡོན་ལ་ཡིན་པར་གསལ་ལ། འཕྲོ་མགོན་འབགས་པས་གྲང་གནས་འདིར་སྐྱབ་
ཐབས་སོགས་བསྟན་བཅོས་མང་ཤོ་ཞིག་མཛོད་པ་དང་བསྐྱར་འདུག་ལ་སྐྱར་བྱང་དང་འགྲུར་བྱང་
རྣམས་སུ་ཅོང་ཏུ་ལམར་རམ་ཅོང་ཏུའི་ཤོ་བྲང་ཞེས་གསལ་བ་དང་། འཕྲོ་མགོན་འབགས་པ་ཐངས་
གཉིས་བ་སོག་ཡུལ་དུ་ཤེབས་སྐབས་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༤༥ལོ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་འཕྲོ་མགོན་
འབགས་པ་དང་ལྷན་དུ་ཤེབས་ཡོད་པ་ཆོད་དཔག་བྱས་ལ། ལོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་ ༡༣༤༣ ལོར་
བཅོམ་ལྷན་བ་གདན་འདྲེན་སྐབས་དམ་བ་འདི་སྤར་ཐང་དུ་བཞུགས་འདུག་པ་དང་། འཕྲོ་མགོན་
འབགས་པ་དགྲང་ལོ་སོ་གསུམ་བ་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༤༥ ལོར་སོག་ཡུལ་དུ་ཤེབས་སྐབས་འདི་བ་ལྷན་དུ་
ཤེབས་འདུག་ན། ས་སྐྱར་ཤེབས་སྐབས་ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༣༤༣ ལོར་ ༡༣༤༥ ལོར་གྱི་ལོ་ལྷའི་ནང་ལ་
ཡིན་ངེས་སོ། །གཞན་དམ་བ་འདི་འཕྲོ་མགོན་འབགས་པ་དང་ལྷན་དུ་བྱིར་བོད་དུ་ཤེབས་ཡོད་མེད་
དང་། ཕྱིས་སུ་སོག་རྒྱལ་གྱིས་གདན་འདྲེན་ཞུ་བ་ཡིན་མིན་སོགས་ནི་དབྱེད་དགོས་པའོ། །

གཞན་འབགས་པ་ཏོར་ཡུལ་དུ་བྱོན་སྐབས་འདས་དུ་ཞག་བཅུ་གཅིག་བཞུགས་སྐབས་
བཀའ་གདམས་པ་ནམ་མཁའ་འབྲུམ་གྱིས་མཇལ་ཏེ་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས་འདུག་པ་དང་། རམ་མཁའ་
འབྲུམ་གྱིས་སྐབས་དེའི་འབགས་པའི་མཛོད་པའི་ཆ་ཤས་རྣམས་རྣམ་ཐར་ཆོན་བ་གཉིས་སུ་
བཀོད་ཡོད་པ་ལས། “གཡོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྲིའི་རྩ་ན་མཛོད་པ་བས་དབྱུ་བྱས་ནས་དགེ་བཤེས་དང་
མི་ཆེན་གསལ་གྲུལ་རིམ་བྱས་ནས་སྒྲོར་གྱིས་བསྒྲོར། ཞེས་དང་། “རམ་བྱེད་ཅམ་སོང་ཅ་ན་ལྷ་མ་
རྒྱང་སྟེ་བྱོན་པས། བཀའ་གདམས་པ་འདི་གཟིམས་གྲུར་འདིར་འཕྲོ་བ་མིན་ནམ་གསུངས། འཕྲོ་

༥ ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ངོ་མཚར་བར་མཛོད། དཔེ་རིང་། ༡༠༥་བཙན།

༦ ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ངོ་མཚར་བར་མཛོད། དཔེ་རིང་། ༡༠༤ནཱ་ན།

ལགས་བགྱིས། དེ་ནས་མདོན་པ་བ། སྤུའུ་ཐོག་པ་གཉིས། འདུལ་འཛིན་ཆོས་མགོན། བདག་དང་
ལྷ་ལ་ཁྱེད་རྣམས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་འདི་མ་བྱས་ན་དཔོན་སློབ་ཤི་མེ་མས་པ་ཡིན་གསུངས་
ནས་ཆོགས་འཁོར་རྒྱས་པ་ཅིག་མཛད། ཅེས་སྐབས་དེར་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོའི་གསུ་མདོན་པ་བ་
ཞེས་པ་ཞིག་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་མཁས་པ་འདི་ཡིན་ནས་སྟེ། དེ་ཡང་སྐབས་ཐོག་དེར་རམ་དུས་
སྐབས་དེར་སྟར་ཐང་དུ་མདོན་པའི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་ཏེ་ཅང་སྟེར་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཡིན་
པ་དང་། རྣམ་ཐར་སོགས་སུ་འདིའི་མཆོན་བརྗོད་སྐབས་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་
མཁས་པའི་མིང་གིས་བརྗོད་པ་དང་། མཁས་པའི་མཆོན་ཐོགས་པའང་མདོན་པའི་གཞུང་ལ་
མཁས་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པ་ནི་བརྟམས་ཆོས་ཀྱིས་དབགས་ལུས་སོ། །

དཔལ་མང་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དུ།²⁾ བོ་ཡན་ཐུ་རྒྱལ་པོ་འདིས།
བཙེམ་ལྷན་རིག་པའི་རལ་གྱི་གདན་པར་ས། དེས་མ་ཐུན་ཁྱེན་སྦྲར་ནས། སྟར་ཐང་དུ་བཀའ་འགྱུར་
གྱི་ཐོག་མ་བྱུང་། ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ནོར་བ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་དེ་སྤྱིད་ཁྱེད་སྐབས་བཙེམ་ལྷན་པ་
འདས་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་སོང་ཟེན་ཅིང་། བཙེམ་ལྷན་པའི་རྣམ་ཐར་དུའང་བཙེམ་ལྷན་པ་རྒྱ་ནག་ཏུ་
མེབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མི་སྟེར་ལ། སྟར་ཐང་བཀའ་འགྱུར་བཞེངས་སྐབས་མ་ཐུན་ཁྱེན་སྦྲོར་མཁན་ནི་
འཇམ་སྟེག་ཡིན་པར་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ་ཏེ་ཅང་གསལ་བའི་བྱིར་དོ། །

བཀའ་བརྟན་གྱི་བྱི་མོ་བཞེངས་པའི་རྒྱུད། ཡིག་ཆ་ཁ་ཤས་སུ་བཀའ་བརྟན་གྱི་བྱི་མོ་ཐོག་
མར་བཞེངས་པའི་བཀའ་བཀོད་གནང་མཁན་གཙོ་བོའམ་བསྟན་པར་མཛད་མཁན་བཙེམ་ལྷན་
རིག་རལ་ཡིན་པར་བཤད་འདུག་ནའང་། བཙེམ་ལྷན་པའི་རྣམ་ཐར་དུ་བཀའ་བརྟན་གྱི་བྱི་མོ་
བཞེངས་པའི་སྟོར་རྒྱར་ཅམ་ཡང་མི་གསལ་བ་དང་། ལས་ཆེན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དུ།³⁾ བོད་དུ་བརྟན་
འགྱུར་ཐོག་མར་བསྟན་པ་ནི་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། དུས་ནི་མཁན་ཆེན་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་སྐབས་
ཡིན་ནོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིག་ཆ་ཁ་ཤས་སུའང་འདི་ལྟར་འབྱུང་ལ། མཆིམས་སྟོ་བཟང་གྲགས་

²⁾ རྒྱ་བོད་ཏོར་སོག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཉུང་དུར་བརྗོད་པ་གྱིས་པ་འབྲུག་པའི་འབབ་སྟེགས། མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་གིས་པར་དུ་
བསྟན། 1940 ལོར། དེབ་གསུག་གས། 692ཙན།

³⁾ དཔེ་རིང་ཤིང་པར་ས། 96ཙན།

བས་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༣༣ ནས་གདན་ས་བཟུང་བ་ཡིན་པས་སྐབས་དེར་བཅོམ་ལྷན་པ་འདས་ནས་ལོ་ ༡༤
མོང་ཟེན་བ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱིར་བཀའ་བསྟན་གྱི་ཕྱི་མོ་ཚོག་མར་བསྐྱས་པ་ནས་ཞུས་དག་སོགས་ལོ་མང་པོའི་རིང་ལ་
བསྐྱབས་པ་ཡིན་པས་བཅོམ་ལྷན་པའི་སྐབས་ནས་འགོ་བཙུགས་ཡོད་པའི་ནའང་མཇུག་གྲུབ་དུས་
ནི། མཆིམས་སྒོ་བཟང་གྲགས་པས་གདན་ས་བཟུང་བའི་སྐབས་ཡིན་པ་ནི། སྐབས་དེར་བཀའ་
བསྟན་གྱི་ཕྱི་མོ་བཞེངས་ཏེ་འཇམ་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་མཁན་མཆིམས་སྒོ་བཟང་གྲགས་
པ་ཡིན་པར་ཡིག་ཆ་ཁ་ཤས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བཅོམ་ལྷན་པ་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༠༥་ལ་
འདས་པ་དང་། མཆིམས་སྒོ་བཟང་གྲགས་པས་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༣༣ ནས་གདན་ས་བཟུང་བ་ཡིན་པས་མ་
མཐའ་ལོ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ལ་བཀའ་བསྟན་གྱི་ཕྱི་མོ་གསར་བཞེངས་གནང་ཡོད་པར་ཤེས་སོ། །

དེབ་སྒྲོན་དུ།^༡ བཅོམ་རལ་གྱིས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀའ་རྒྱམས་ཀྱི་བམ་ཆད་དང་
འགྲུར་བྲང་སོགས་ལའང་ངེས་ངེས་མཛད། བསྟན་བཅོས་རྒྱམས་ཀྱང་སོ་སོར་བྱེ་ནས་ཆན་ཆན་དུ་
བསྐྱར་བའི་བསྟན་བཅོས་བསྟན་པ་རྒྱས་པ་བྱ་བའང་མཛད། དེ་རྒྱུད་བཙུན་པ་འཇམ་དབྱེངས་གྱིས་ཡོ་
བྱང་ཆན་ཆན་སོ་བསྐྱར། དཔུས་པ་སྒོ་གསལ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་འགྲུར་རོ་
ཅོག་བཞེངས་ལ་དཔལ་སྒྲར་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ལན་བསྐྱར་
བ་བཞིན། དཔུས་པ་སྒོ་གསལ་བྲང་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར། རྒྱང་རོ་
བྲང་རྒྱུ་འབྱུང་གསུམ་གྱིས་འབད་བ་ཆེན་པོས་བཀའ་འགྲུར་བསྟན་འགྲུར་གྱི་ཕྱི་མོ་བཅའ་ཞིང་
ལེགས་པར་བཞེངས་ནས། འཇམ་ལྷ་ཁང་ཞེས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་ལས། གཞན་
དུ་ཡང་མང་དུ་མཆེད། ཅས་ལོ་རྒྱས་དང་ཆོས་འབྱུང་རྒྱམས་སུ་ཁ་གཅིག་མཐུན་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར།
དམ་པ་འདིས་རང་གི་སྒྲ་མ་བཅོམ་ལྷན་རིག་རལ་ལ་འགྲོད་བཤགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སོག་ཡུལ་ནས་
གསེར་དདུལ་དང་དར་སོགས་ཡོ་བྲང་ཆན་ཆེན་བསྐྱར་ནའང་ཐུགས་མཉེས་པ་ཅོམ་ཡང་མ་བྱུང་
བ་ལ། མཐར་སྐྱབ་ཆ་སྐྱམ་རྒྱུད་གང་དང་ཤོག་བྲ། སྤྱི་གྲུ་བཅས་བསྐྱར་བས་ཐུགས་མཉེས་པ་དང་།

བཅོམ་ལྷན་པས་བཀའ་བསྟན་གྱི་བམ་ཆད་དང་། སྡེ་ཆན་དཔེ་བཞུགས་དང་། བམ་ཆད་། འགྱུར་
བྱང་སོགས་དེས་དེས་མཛད་ཅིང་། མདོ་རྒྱུད་སོགས་མ་འདྲེས་པར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་
བཅོས་༼བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཉི་ལོད་༽སོགས་པ་མཛད་པ་དང་། བྱིས་སྤྱད་མ་པ་འདིས་བསྐྱར་བྱ་
སོག་ཡུལ་ནས་བོད་དུ་ཡོ་བྱང་ཆོན་ཆེན་པོ་བསྐྱར་ཏེ། ཉིད་ཀྱི་སློབ་མ་དབུས་པ་སློ་གསལ་སོགས་
ལ་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་འགྱུར་རོ་ཙེག་བཞེངས་ལ་དཔལ་ལྷན་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
བཞུགས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ལན་བསྐྱར་བ་བཞིན། དབུས་པ་སློ་གསལ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་བསོད་
ནམས་འོད་ཟེར། རྒྱུད་རོ་བྱང་རྒྱལ་འབྲུག་གསུམ་གྱིས་འབད་པ་ཆེན་པོས་ལོ་མང་པོའི་རིང་ལ་
དབུས་གཙང་མངའ་རིས་སོགས་སྤྱ་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་གྱི་མ་དཔེ་འཆོལ་བསྟུ་གནང་
ཐོག །བཅོམ་ལྷན་རིག་རལ་གྱི་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཉི་ལོད་གཞིར་བཟུང་སྟེ་སྟེ་ཆོན་དཔེ་བ་
དང་། བམ་ཆད་དང་འགྱུར་བྱང་སོགས་དེས་པར་མཛད་པ། ལུས་དག་དང་གོ་རིམ་སྒྲིག་པ་བཅས་
སྐྱེད་ལ་འཛེམས་མེད་ཀྱིས་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་བྱ་མོ་ཆ་ཆད་ཞིག་ལེགས་པར་བཞེངས་ཏེ་སྤར་
ཐང་དུ་འཛོག་གནང་མཛད་པ་ལས་སྤར་ཐང་བཀའ་འགྱུར་དང་། སྤར་ཐང་བསྟན་འགྱུར་ཞེས་བོད་
གངས་ཅན་ལྗོངས་སྤྱ་བཀའ་བསྟན་གྱི་བྱ་མོ་ཐོག་མ་དེ་བྱང་བ་ཡིན་ལ། འདི་ཡང་མཁས་པ་འཇམ་
པའི་དབྱངས་ཀྱི་མ་གྲུ་དང་བཀའ་བློན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

འདིའི་མཆན་གྱི་སྐོར། ཡོངས་གྲགས་སྤྱ་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་པ་ལྟར་ན་
གཤུང་རུས་མཆིམས་ཡིན་པ་འདྲ་ནའང་། བཅོམ་ལྷན་རིག་པའི་རལ་གྱི་ཉི་ལོད་ཐང་ཐང་དང་པའི་ལྗོན་
ཤིང་ལས།^{༡༠} ལོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འཇམ་རྒྱལ་༼སྟེག་༽དང་། དགེ་
བཤེས་འབྲུག་མེ་དང་། འབྲེ་སྐང་པ་གཞོན་རྟོར་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱན་དྲངས། ཞེས་དང་། ༼འཇམ་སྟེག་
ནི་མཛོད་འབྲེལ་མཛོད་པའི་རྒྱན་མཛད་པོ་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་མཆན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། མཛོད་
ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁ་ཤས་སྤྱ་མཛོད་འབྲེལ་མཛོད་རྒྱན་ལུང་འབྲེན་གནང་སྐབས། འཇམ་སྟེག་ཟེར་རོ་སོགས་ཀྱིས་དྲངས་

༡༠ བཅོམ་ལྷན་པའི་དཔོན་པོ་བསོད་ནམས་ལྷན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བསྟུལ་རྩོར་བཙུན་པ་བསན་གཉན་བཟང་པོས་
བརྒྱུས་པ། དཔེ་འདྲིང་ལྷགས་པར་ལ། ༡༩༧༩།

འདུག་པོ། །དཔེར་ན། རྗེ་ཀམ་མེ་བསྐྱོད་དོ་རྗེའི་མཛོད་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེན་གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོད། འཇམ་སྒྲིག་ན་པེ།
འཆི་བ་མེད་པའི་སྤང་འདས་དང་མེས་ས་རྣམ་གྲོལ་ཐག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་སྒྲིག་བཅས་སྒྲིག་མེད་ཀྱི་སྤང་འདས་ཡིན་
པར་མཛོད་ཀོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སོགས་མང་དུ་འབྱུང་ངོ། །༡༽ དབྱུས་པ་སྒྲོ་གསལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་པར་
བཤད་པའི་མཛོད་ལས།^{༡༡} རིག་པ་དང་གྲོལ་བའི་སྒྲོ་བས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་བརྟེས་པ་འཇམ་པའི་
དབྱངས་ཀྱི་བཀའ་བྱིན་ལས་གཞུང་འདི་ཚོམ་པའི་སྒྲོ་སྒྲིམ་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེར།^{༡༢} སྒྲ་བ་
དན་པའི་སྒྲན་པ་མ་ལུས་པ་མེལ་བར་མཛད་པ་ཤུ་གཉིད་དགེ་སྒྲོང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞབས་
རྒྱལ་སྒྲི་བོས་ལེན་ཅིང་། ཞེས་དང་། དེབ་སྒྲོན་ལས།^{༡༣} མཁས་པ་ཆེན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་
ཀྱང་ཁོང་། བཅོམ་རལ་ཤིག་སྒྲོ་བ་མ་ཡིན། ཞེས་དང་།^{༡༤} མཁས་པ་ཆེན་པོ་དབྱུས་པ་སྒྲོ་གསལ་
ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཡང་། བཅོམ་རལ་དང་བཟུན་པ་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་ཀའི་སྒྲོ་བ་མ་ཡིན།
ཞེས་དང་། ལས་ཆེན་བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་ལས།^{༡༥} རྒྱར་ཐང་བྲ། །
ཚོམ་པ་མང་དུ་མཛད་པས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲོ་བྱེ་བར་གྱུར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྱི།
འཇམ་སྒྲིག་པག་ཤི། །དབྱུས་པ་སྒྲོ་གསལ། སྒྲག་སྒྲོན་གཞོན་བྱ་དཔལ་ལ་སོགས་པའི་གནས་
མཐའ་དག་ལ་མཁས་ཤིང་། ཞེས་དང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྒྲོན་ལས།^{༡༦} འཇམ་སྒྲིག་
པག་ཤི་རིག་རལ་གྱི་སྒྲོ་བ་མའི་མཆོག་ཡིན་ཡང་། ཞེས་དང་། མང་ཐོས་སྒྲ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆོའི་
བསྟན་ཅིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་ལས།^{༡༧} རྒྱ་བཅོམ་ལྡན་པའི་སྒྲོ་བ་མའི་མཆོག་ །དབྱུས་པ་སྒྲོ་
གསལ་བྱང་རྒྱབ་ཡེ་ཤེས་དང་། བཟུན་པ་འཇམ་སྒྲིག་གསལ་འཇམ་ཉིག་སོགས་མང་དུ་བྱོན། ཞེས་
དང་། མཛོད་འབྲེལ་མཛོད་པའི་རྒྱན་གྱི་མཇུག་ཏུ་འང་། འཇམ་དབྱངས་ཞེས་བྲས་སངས་རྒྱས་

༡༡ ས་སྒྲུའི་ཤིང་པན། དཔེ་རིང་། ༩ན་༩ན། གྲུབ་མཐའ་དེའི་མཆོད་བཛོད་གཉིས་པའི་ཆོག་རྒྱུད་དང་མོའི་འབྲེལ་བྲ།
 ༡༢ ༡༩༥ྱན་༩ན།
 ༡༣ རྒྱུ་གཤམ་༩ན།
 ༡༤ རྒྱུ་གཤམ་༩ན།
 ༡༥ ༡༩༥༥ ཁོར་བརྩམས། དཔེ་རིང་ཤིང་པར་སྤ། ༩༤༤ན་༩ན།
 ༡༦ ༥༥ རྒྱ་གཤམ་༩ན།
 ༡༧ ༡༩༤༤ ཁོར་བརྩམས། དཔེ་གཞུགས་སམ་དེབ་གཞུགས། ༡༩༤གཤམ་༩ན།

བསྟན་ལ་མོས་བ་ལྟར་བྱས་ནས་བཤད་འདི་ནི་བྱས་བ་ཡིན། ཞེས་དང་། མང་དུ་མོས་བ་ཤིང་འདི་
དགོ་སྤྱོད་འཇམ་པའི་དབྱངས། ཞེས་སོགས་ལྟར་ནས་ཐར་སོགས་སུ་མཆན་ལ། དགོ་བའི་
བཤེས་གཉེན་འཇམ་སྒྲིག་དང་། འཇམ་པའི་དབྱངས། ཤུའི་དགོ་སྤྱོད་འཇམ་པའི་དབྱངས།
མཁས་བ་ཆེན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས། བཅུན་བ་འཇམ་དབྱངས། འཇམ་སྒྲིག་པག་ཤི། བཅུན་བ་
འཇམ་སྒྲིག་གས་འཇམ་ཉིག ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལས་མཆན་བྱར་དུ་མཆིམས་སྐྱར་བ་ཞིག་
མེད་བ་དང་། མཆིམས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་དུ་མཁས་བ་མང་དག་ཅིག་བྱོན་ཡོད་བ་དག་ནི། རྗེ་ཀམ་
མི་བསྐྱོད་རྩོམ་པོ་འཇོན་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེན་བྱུང་བའི་དེ་ལྟར་འཇོན་ཀྱི་འབྲེལ་དུ་མཇོན་ཀྱི་བརྒྱུད་
རིམ་སྐབས། སྤོབ་དཔོན་དེ་ལྟེག་གཉེན་ནས། ་་་ རྗེ་ག་ཡོ། མཆིམས་ལྟ་རྗེ་གོ་ཆ། མཆིམས་
བཅོན་འབྲས་མེད་གོ། མཆིམས་དོན་རྒྱལ། མཆིམས་བཅོན་འབྲས་རྒྱལ་མཆན། མཆིམས་སྤོ་
བརྟན། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས། མཆིམས་སྤོ་བཟང་གྲགས། ཞེས་དང་། ལྷ་ཆེན་ཚུལ་
ཁྲིམས་རིན་ཆེན་གྱི་གསན་ཡིག་ལས།^{༡༩} མཆིམས་ཞང་བཅུན། མཆིམས་ལྟ་རྗེ་གོ་ཆ། མཇོན་བ་
སྤོ་བཅུན་བསྟུན་པའི་ཁྲངས་སྟོན་པའི་ཆོག་དེ། མཇོན་འབྲེལ་རྒྱལ་སྐས་མར་ལྟག་བར་ཡོད་བ་འདིས་སྤོབ་དུ་
བསྟུན་བར། རྗེ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་མཇོན་སྤྱི་དོན་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་དོ། ། རྗེ་མཆིམས་བཅོན་
འབྲས་མེད་གོ། མཆིམས་དོན་བྱུང་རྒྱལ་མཆན། མཆིམས་བཅོན་འབྲས་རྒྱལ་མཆན། མཆིམས་
སྤོ་གོས་བརྟན་བ། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས། ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཆང་པའི་མཆན་
འགོར་མཆིམས་སྐྱར་ཡོད་ལ། མཇོན་འབྲེལ་མཇོན་པའི་རྒྱན་མཇོན་བ་པོ་མཆིམས་ཀྱི་གདུང་
རྒྱུད་ལས་བྱུང་ཡོད་ཆོ་ནས་ཐར་དང་ཆོས་འབྱུང་ལྟ་མ་སོགས་སུ་མཆན་བྱར་དུ་མཆིམས་སྐྱར་
ཡོད་པའི་ནའང་མཆིམས་སྐྱར་བ་གཅིག་གྱུར་མི་སྤང་ཞིང་། ད་ལྟ་ཡོངས་གྲགས་སུ་མཆིམས་
འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་མཆན་བྱར་དུ་མཆིམས་སྐྱར་བའང་དམ་བ་འདི་མཆིམས་ནམ་མཁའ་
གྲགས་དང་མཆིམས་སྤོ་བཟང་གྲགས་བ་ཡིན་ཤིག་གིས་འབྲེལ་གཞི་བྱས་ཏེ་མཆན་བྱར་དུ་
མཆིམས་སྐྱར་བ་ཞིག་ལས་འདིའི་གདུང་དུས་མཆིམས་ཡིན་བ་ལ་ཡིད་རྟོན་མེད་པའི་ཁྲངས་

ལུང་གང་ཡང་མི་འདུག་ན་མཆོན་རྩུང་དུ་མཆིམས་སྐྱར་བ་དེ་ཡང་མ་དག་ལོག་འབྲམས་སུ་
སོང་བ་ཞིག་གོ་སྟུང་མོ།

དམ་པ་འདིའི་མཆན་རྩུང་དུ་མཆིམས་སྐྱར་བ་ནི། གྲང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མེད་མཛོད་
སྟོན་དུ། གཟུགས་མེད་ལུང་སོ་བཞི་པར་མཆིམས། །གསུངས་ཀྱང་དེ་ནའང་ཟག་མེད་
སྟོན། །ཐུན་ཡང་ས་དེས་བསྐྱས་མིན་ལ། །ཟག་མེད་གང་དུ་སྟེས་པའི་ཡིན། །གསུངས་པའི་སྟེང་
ནས་འདི་ལ་དབྱད། །ཅེས་མཆིམས་སྐྱར་བའི་ལུང་འདྲེན་མང་དུ་འབྱུང་བ་དང་། དུས་རབས་
བཙོ་བརྟུང་པའི་སྦྲང་ཆར་རྒྱལ་མཁན་སོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ལྷ་བྱང་བཟ་ཤེས་འབྲིལ་གྱི་ཁྱི་
པའི་སྐབས་བཞེངས་པའི་ཤིང་པར་པར་བྱང་རྒྱལ་མཁན་སོ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་ལས། ཆོས་
མངོན་རྒྱ་མཛོད་མངའ་བདག་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་འབྲེལ་
ཞེས་འབྱུང་བ་དང་། དུས་རབས་བརྒྱ་དགུའི་རྗེས་ཀྱི་སོག་སྔོན་དག་བཤེས་ཆོས་མཛད་པའི་
སོག་སྔོན་ཆོས་འབྱུང་རེ་རྩུང་དུ། མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་སམ་འཇམ་སྟེག་པའི་ཞེས་
འབྱུང་བ་དང་། ༡ ཁོང་ས་བརྩ་གསུམ་པའི་སྐབས་ཁྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་བཞེངས་པའི་ཤིང་པར་གྱི་
པར་བྱང་༡ རྒྱལ་དབང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་དེར། མཆིམས་ཀྱི་རིགས་འབྱུངས་འཇམ་པའི་
དབྱངས་ཞེས་སྟན་པ་ཕྱོགས་ཁྲབ་ཅན། །ཞེས་མཆིམས་ཀྱི་རིགས་ལས་འབྱུངས་པར་བཤད་པ་
རྣམས་ལས་མཆིམས་སྐྱར་བ་ལྟ་ཤོས་ད་ལྟ་མཐོང་བའི་ལུང་ལྟ་མ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཁྱི་མ་དག་
གིས་དེ་ཉིད་ལ་ལུངས་གཏུགས་ནས་དམ་པ་འདིའི་མཆོན་རྩུང་དུ་མཆིམས་སྐྱར་བ་ཡིན་ནས་
སྟུང་སྟེ་མ་དག་པར་ཁོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ།

གཞན་ཡང་མཆན་གྱི་འབྲི་རྒྱལ་ལ། འཇམ་སྟེག་པག་ཤི། །འཇམ་གག་པག་ཤི། འཇམ་གཤག་ཤི། འཇམ་
གག་པག་ཤི། འཇམ་དགག་པག་ཤི། བརྩན་པ་འཇམ་སྟེག་གས་འཇམ་ཉེག་སོགས་ཀྱང་འབྱུང་མོད། འདི་
དག་ལས་འཇམ་གག་སོགས་ཁ་ཤས་ནི་ཡིག་ཞོར་ཡིན་པ་འདྲ་ཞིང་། མང་ཚོས་སྐྱ་སྐྱུབ་རྒྱ་མཛོད་
བསྟན་ཅིས་སུ། ༡༩ ཀུན་མཁུན་དོལ་བྱ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྟོན་མ་གཙོ་སྔོན་གས་སུ་འཇམ་

༡༩ མང་ཚོས་སྐྱ་སྐྱུབ་རྒྱ་མཛོད་བསྟན་ཅིས་གསལ་བའི་ཉིན་ལྟར། དཔེ་གཟུགས་སམ་དེ་བལ་རྒྱགས། ༡༩༠༨ན།

སྟོན་འཇམ་སྒྲེག། ལྟར་ཐང་པ་མཆིམས་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་ཞེས་འཇམ་སྟོན་ནམ་འཇམ་སྒྲེག་ཞེས་
པ་ཞེག་འབྲུང་བ་ནི་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་མིན་པར་ངེས་ཏེ། ས་སྐྱའི་གཤུང་རབས་ངོ་
མཆར་བར་མཛོད་ལས།^{༡༠} སྟོ་བ་དཔོན་གྲགས་པ་གཞོན་ཏུ་བྱ་བ་འཇམ་དབྱངས་སྟོན་པོར་གྲགས་
པ། ཞེས་འཇམ་སྟོན་ཏུ་གྲགས་པའི་མཆན་དངོས་ལ་གྲགས་པ་གཞོན་ཏུ་ཞེས་པས་ཤེས་ལ། ལོ་
དུས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་མཁུན་དོལ་བྱ་བ་དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་མམ་བཅུ་དྲུག་གི་སྐབས་སྤྱི་སྟོན་
འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་ལས་རྩོམ་པ་མོ་གས་གསན་འདུག་པ་དང་། བྱེ་ལོ་ ༡༣༠༥ འམ་ ༡༣༠༩
བར་ནས་ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་སྟོན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་ནི་སྤྱི་སྟོན་ལྷ་ཀྱུ་འབྲུམ་གྱི་ཆ་བོ་དང་།
བཅོམ་ལྷན་པའི་ནམ་ཐར་དུ། གཅོད་ཀྱི་གདམས་པ་ནམ་མཁའ་གོ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལབ་ཀྱི་སྟོན་
མའི་ཟབ་མའི་གནད་བཅོམ་ལྷན་རལ་གྱིས་བཀོད། སྤྱི་སྟོན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་། སྤྱི་སྟོན་འཇམ་
དབང་གྲགས་པ་འམ་སྤྱི་སྟོན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་རྒྱལ་ལམ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་ནི་འདིའི་མཆན་གྱི་ནམ་བྱངས་
ཡིན། །ལ་གནད། ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར། འདི་དང་སྤྱི་སྟོན་ལྷ་ཀྱུ་འབྲུམ་དང་མཁས་པ་འཇམ་པའི་
དབྱངས་གསུམ་ག་བཅོམ་ལྷན་པའི་སྟོན་མ་ཡིན་ཞིང་། མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཀྱན་
མཁུན་ལ་ཆོས་འབྲེལ་གསན་ཡོད་ཆེ་དེ་རྗེས་ནས་ཡིན་དགོས་པས་ལོ་དུས་དང་གནས་བབས་ཀྱི་
ཆ་ནས་ཀྱང་མི་འགྲིག་གོ།

མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་འདི་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་མིན་པ་ནི། གོང་དུ་བཛོད་པ་
ལྟར་འདི་ཉིད་སོག་པོའི་གོང་མ་བྱུ་ཡན་ལུས་མཆོད་གནས་སུ་བཀྱར་དུས་ནི་བྱེ་ལོ་ ༡༣༡༣ ལོའི་
རྗེས་སུ་ཡིན་པས་འདིའི་སྐབས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་གཤེགས་ནས་ལོ་ཉིར་བརྟན་ཕྱིན་
འདུག་གོ། །མཛོད་འགྲེལ་མཛོད་པའི་རྒྱན་གྱི་སྦྱར་བྱང་དུ་འང་། གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་
བརྟན་ཆེན་པོ་། ལས་ཆེན་ཀྱན་དགའི་ཆོས་འབྲུང་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་ལས།^{༡༡} ལྟར་ཐང་པའི་བླ་མ་ནམས་ཀྱང་
ཆོགས་སུ་གནས་བརྟན་སྦྱར་བྱངས་པ་ཅམ་ལས་མི་མཛད་དེ། ལུགས་གཅིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོས་སྟོན་ཏུ་གསོལ་

༡༠ དཔེ་རིང་། ༡༩༠ན་༣ན།
༡༡ དཔེ་རིང་གིང་བར་ས། ༡༩༣བ་༣ན།

བ་འདི་བས་པར་མཛད་པས། འགྲོ་བའི་གསོས་སྒྲན་དུ་གྱུར་ཏོ། །འདི་དག་ནི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོའི་ནམ་འབྲུལ་
མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་གྲིས་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་འདི་ཉིད་གནས་བརྟན་
བརྟུན་གྱི་ཡ་གྲུལ་དུ་གྲགས་པས་གནས་བརྟན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཇི་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཞབས་རྒྱ་ལྟོག་པ་མེད་པ་སྤྱི་པོས་ལེན་པ་ཞེས་པའི་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ནི་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཡིན་པ་དང་། འཇམ་སྒྲིག་གས་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་
ནི་བཙུང་ལྟར་རིག་རལ་གྱི་སྒོ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ནི་བཙུང་ལྟར་རིག་
རལ་གྱི་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ནི། བཙུང་ལྟར་པའི་ནམ་ཐར་དུ།^{༡༧} ཁོང་ཉིད་བསྟེན་པར་རྫོགས་སྐབས།
དབྱང་ཉི་མ་ལ་མཁན་པོ་དང་། མཁན་ཆེན་མཆིམས་ལ་ལས་ཆོག །སྤྱི་སྟོན་གྱིས་གསང་སྟོན་
བྱས་ནས་དགའ་བ་གདོང་དུ་བསྟེན་པར་རྫོགས། ཞེས་དང་།^{༡༨} མཁན་ཆེན་མཆིམས་ལ་འདུལ་
བ་མདོ་ཅ། རྗེ་བརྟན་པའི་ཆོག་ལྷས། ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟར་མཆིམས་ནམ་མཁའ་
གྲགས་ལས་ཐབ་ཆོས་གང་མང་ལྷས་འདུག་པ་དང་། བཙུང་ལྟར་པ་དབྱང་ལོ་སོ་དུག་གི་སྐབས་
མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཀའ་མངགས་ལྟར། མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་
བཙུང་ལྟར་པ་སྒྲར་ཐར་དུ་གདན་བྲངས་པ་གོང་དུ་བཙུང་ལྟར་པའི་ནམ་ཐར་བྲངས་པ་ལྟར།
མཁན་ཆེན་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་གོང་གི་མཁན་ཆེན་མཆིམས་ནི་མཆིམས་ནམ་
མཁའ་གྲགས་ཡིན་ལ། ས་སྤྱིའི་གདུང་རབས་ངོ་མཆར་བར་མཛོད་ལས། འགྲོ་མགོན་འཕགས་
པས་སོག་ཡུལ་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ལེབས་ཏེ་སྒྲ་མ་འི་སྟེང་ཅིག་ལས་ཐབ་ཆོས་གང་མང་ལྷས་པར་
བརྗོད་སྐབས།^{༡༩} སྒྲར་ཐར་པའི་མཁན་པོ་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར།
སྐབས་དེར་སྒྲར་ཐར་གི་གདན་ས་འཛིན་མཁན་ནམས་ལ་མཁན་ཆེན་དང་མཁན་པོ་ཞེས་བརྗོད་
ཟུས་ལྟར་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱང་སྒྲར་ཐར་གི་གདན་སའི་ཁྱིལ་བཞུགས་ཡོད་པས་ན་

༡༧ བཙུང་ལྟར་རིག་པའི་རལ་གྱི་འི་ནམ་ཐར་དང་པའི་སྟོན་ཞིང་། བཙུང་ལྟར་པའི་དཔོན་པོ་བསོད་ནམས་སྟོན་པོ་ཤེས་རལ་གྱི་རྒྱལ་
མཆོན་གྱིས་བསྐུལ་ངོར་བརྟན་པ་བསམ་གཏན་བཟང་པོས་བརྟམས་པ། དཔེ་འབྲིང་ལྷགས་པར་ས། ༤༣༡ན།

༡༨ ༤༣༡ན།

༡༩ དཔེ་འབྲིང་། ༡༠༩༣ན།

མཁན་ཆེན་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ཞིང། སྤྱི་སྟོན་སྟོན་ལམ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནམ་ཐར་སོགས་སུའང་
།^{༡༥} གནས་ལུ་མཁུན་པས་མཁན་པོ་དང་། མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁུན་པས་སྟོབ་དཔོན་མཛད་
ནས་དགེ་ཚུལ་བསྐྱབས། ཞེས་དང་། མཆིམས་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་མཛད་འབྲེལ་མཆིམས་
མཛད་ཚུང་བར་གྲགས་པ་ལས།^{༡༦} འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པར་གྲགས། །སངས་
རྒྱས་མཆིམས་ལ་གྲས་པས་འདིར་བྱལ་འཆལ། ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར། མཆིམས་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་ནི་སྐབས་དེར་མཆིམས་ནམ་མཁུན་གྲགས་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་
ནོ། །བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་གསལ་པའི་སྟོན་མེ་ལས།^{༡༧} ཆོས་མདོན་པ་མཛད་ཀྱི་རྟེན་
ཆེན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་པའང་མང་དུ་མཛད་དོ། །ཡོངས་ལ་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་
ཞེས་གྲགས། ཞེས་འབྲུང་ལ། བཙུམ་ལྷན་པའི་ཆོས་མདོན་རྒྱན་གྱི་མེ་ཉིག་^{༡༨} གི་མཚུག་ཏུ་
བཙུམ་ལྷན་པའི་སྟོབ་མ་གཞོན་ཏུ་དཀོན་མཆོག་གིས་ཆོས་མདོན་པའི་བརྒྱད་རིམ་གསུང་
སྐབས། སྤྱི་སྟོན། དེས་བཙུམ་ལྷན་རལ་གི་ལ་གསུངས། དེས་གཞོན་ཏུ་དཀོན་མཆོག་ལོ། ཞེས་
པའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱི་སྟོན་ནི་སྤྱི་སྟོན་གྲགས་འབུམ་ཡིན་ལ། སྤྱི་སྟོན་གྲགས་འབུམ་ནི་སྤྱི་སྟོན་ཐར་དུ་
མཆིམས་ནམ་མཁུན་གྲགས་ཀྱིས་མཆོན་ཉིད་ཐོག་མར་བརྟགས་ཏེ་བྱུང་བའི་མཁས་པ་ཐོག་
མའི་གས་དང་། མཆིམས་ནམ་མཁུན་གྲགས་ཀྱི་སྟོབ་མ་དང་། བཙུམ་ལྷན་རིག་རལ་བསྟེན་
རྩོགས་སྐབས་ཀྱི་གསུང་སྟོན་སྟོབ་དཔོན་དང་། རྒྱ་མ་ཡིན། ལྷ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་
སོགས་ཀྱི་གསན་ཡིག་ཏུའང་།^{༡༩} རྒྱལ་སྐུ་ཞི་བ་ལྷའི་བསྐྱབ་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའི་ལུང་ཐོབ་
པའི་བརྒྱད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་སྟོན་པ་མེད་པེ་སྐྱབས། མཆིམས་ནམ་མཁུན་གྲགས། སྤྱི་
སྟོན་སྟོན་ལམ་ཚུལ་ཁྲིམས། བཙུམ་ལྷན་རིག་པའི་རལ་གི། སྤྱི་སྟོན་ལྷག་འབུམ། སྤྱི་སྟོན་གྲགས་

༡༥ དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་མ་ལྟ་ཀྱི་དཔེ་སྟོང་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་དཔལ་སྤྱར་ཐར་དུ་མཛད་པ་ལས། དཔེ་བྱང་གིས་མ། ༡༠བཅུ།
༡༦ དཔེ་ཡིང་། ༩ནམ།
༡༧ དཔེ་ཡིང་། ༩༥༥ནམ།
༡༨ དཔེ་འབྲིང་ལྷགས་པར་མ། ༣༥༥བུ།
༡༩ ལྷ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་གྱི་གསན་ཡིག་དཔེ་ཡིང་གིས་མ། ༢༥ནམ།

བ་རྒྱལ་མཆན། འོ་ལ་པོ་ཀུན་མཁུན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆན། ཞེས་གསན་ཡིག་གཞན་དུའང་འདི་
ལྟར་འབྱུང་བ་དང་། དེ་བ་སྟོན་སོགས་གོང་དུ་བྱངས་བ་ལྟར་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནི་
བཙེམ་ལྟན་རིག་རལ་གྱི་སྟོབ་མ་ཡིན་པ་ཏུ་ཅང་གསལ་ལ། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ནི་
བཙེམ་ལྟན་པའི་སྒྲ་མ་ཡིན་ན་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་
གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་ཡིན་པར་བཤད་པ་དེ་ནི་ནོར་བུ་འོ། །

གཞན། རྗེ་ཀམ་མི་བསྐྱེད་རྩོམ་པའི་༡༥༠^༡-༡༥༥^༢ རྩོམ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་བཤད་པའི་
དབྱིད་འཛོམས་ཀྱི་གང་གི་ཆེས་བརྒྱུད་ལ་ཉག་ཏུ་བསྟེན་གནས་ལ་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་ཡང་
དག་པར་སྒྲངས་པ་དེས་ནི་ཟན་ཟོས་ནས་ཀྱང་མཐོས་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་འདི་ལ་བྱེ་སྒྲུ་རང་ལུགས་
གྱི་འགྲེལ་ཚུལ་ཞིག་དང་། མཆིམས་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་། མཁས་པའི་དབང་པོ་
འཇམ་སྒྲིག་སོགས་གྱི་མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་སུ་སྦྱོར་བ་དང་། ཞེས་དམ་པ་དེ་གཉིས་སོ་སོ་ནས་
བགྲངས་འདུག་པ་དང་།

གཞན་ཡང་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ངོ་མཆར་བར་མཛོད་ལས།^{༡༠} དེ་ནས་དགྲུང་ལོ་སུམ་ཅུ་
ཅ་གསུམ་པ་མེ་མོ་ཡོས་ལ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོས་གདན་འདྲེན་གྱི་གསེར་ཡིག་བཙན་ཆེ་བས་གོང་
ལ་ཕེབས། ཞེས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་བྱི་ལོ་ ༡༣༢^༡ ལོར་༡༣་ལགས་ཆེ་ཉན་གྱི་བཞུན་
ཅིས་ཀུན་བཅུས། ༡༤༨^༢ན། ས་སྐྱལ། འཕགས་པ་ལྷ་སྒྲར་ཡང་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས། །སོག་ཡུལ་དུ་ཐེངས་
གཉིས་པ་ཕེབས་སྐབས་འདི་ཉིད་ལྟན་དུ་ཡོད་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟེན་བ་ལྟར། སྐབས་དེར་
མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་གྱིས་སྒྲར་ཐང་གི་གདན་ས་བཟུང་སྟེ་འཆད་ཉན་གྱིས་སྐྱོང་བཞེན་པའི་
དུས་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ནམ་ཐང་སོགས་སུ་མི་འབྱུང་བ་དང་།
འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཚུ་མིག་ཆོས་འཁོར་གྱི་གྲལ་
གཙོར་གདན་ཞུ་གནང་ཡོད་པར་མ་ཟད། གོང་དུ་བྱངས་བ་ལྟར། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ལས་
ཟབ་ཆོས་གང་མང་ཞུས་ཏེ་སྒྲ་མར་བཀྱར་འདུག་ན་འཕགས་པའི་ཞབས་བྱིར་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་

༡༠ དཔེ་ཅིང་། ༡༠༣ནན།

མི་སྲིད་དོ། །འདི་དག་གིས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་མཁའ་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་གཉིས་
གང་ཟག་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་སེལ་རུས་སོ། །

མཆིམས་སྟོབ་ཟུང་གྲགས་པ་དང་གང་ཟག་གཅིག་མིན་པ་ནི། བཙུན་ལྷན་པ་དགྲའ་ལོ་སོ་སྟུག་
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༢༩ ལོར་སྤར་བའདུ་གདན་འདེན་ཞུ་མཁན་གྱི་གས་སུ་མཁའ་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་
ཡོད་པ་གོང་དུ་བཞིན་ཟིན་པ་ལྟར་དང་། འགྲོ་མགོན་འབགས་པ་དགྲའ་ལོ་སོ་གསུམ་པ་སོག་ཡུལ་
དུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཐེབས་དུས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༢༧ ལོ་ཡིན་པ་དང་སྐབས་དེར་མཁའ་པ་འཇམ་པའི་
དབྱངས་ལྷན་དུ་ཡོད་ན། མཆིམས་སྟོབ་ཟུང་གྲགས་པ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་འབྱུངས་པ་ཡིན་པས་དེ་
གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་ཡིན་པར་བཤད་པ་དེ་ནོར་བཤོ། །གཞན་མཆིམས་སྟོབ་ཟུང་གྲགས་པས་
མཛད་པའི་མཛོད་འགྲེལ་གྱི་མཚན་ལ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་མཚོ་ཞེས་དང་མཆིམས་མཛོད་རྒྱུད་བར་
གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། མཁའ་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་གྱི་མཚན་ལ་མཛོན་པའི་
རྒྱུན་ཞེས་ཡོད་ན་བརྟམས་པའི་བསྟན་བཙུན་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་དེ་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་མིན་པར་
གསལ་ལོ། །འདི་དག་གིས་མཁའ་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཉིད་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་
མཆིམས་སྟོབ་ཟུང་གྲགས་པ་གང་རུང་དང་གང་ཟག་གཅིག་ཏུ་སྟུང་བ་ནི་ནོར་བར་ཤེས་སོ། །

གཞན་འདིར་ཁུངས་ཏ་ཅང་གསལ་ཤོས་ཤིག་ནི། རྗེ་ཀམ་མི་བསྟོད་རྗེ་ཆེན་པོ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་
ཆེན་གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོལ་སུ། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་དང་མཁའ་པ་
འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་མཛོན་པའི་རྒྱུ། མཆིམས་སྟོབ་ཟུང་གྲགས་པའི་རྟེན་གསུམ་
སོ་སོ་ནས་ལུང་བཅུ་ལྷག་འགྲེལ་འདུག་པ་དང་། དཔེ་མཚན་གཅིག་ནི། དེས་རང་འགྲེལ་
དུ། གང་ཞིག་བསྐབ་པའི་གཞི་གང་སྤང་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེའི་སྟོད་པ་ཞེས་གསུང་བར་ཟད་ཀྱི།
ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོམ་པ་ལ་གནས་པར་འདུའོ། །ཞེས་པ་འདི་ལ་མཆིམས་གོང་ལོག་འཇམ་སྟེག་ལ་
སོགས་པས་ཀྱང་རྗེ་ལྷ་བར་འདི་པའི་འདོད་པ་མ་གོ་བར་འདུག་པས་བཤད་ན། ཞེས་པ་འདིའི་
མཆིམས་གོང་ལོག་འཇམ་སྟེག་ཅེས་པས་ཀྱང་དེ་གཉིས་དང་གང་ཟག་སོ་སོ་ནས་ཡིན་པ་ཤེས་
པར་མ་ཟད་འཇམ་སྟེག་མཆིམས་ཀྱི་གདུང་རུས་མིན་པའདུག་པས་ཤེས་རུས་ཏེ། འདིའི་

མཆིམས་གོང་མ་ནི་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་། མཆིམས་ལོག་མ་མཆིམས་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་ཡིན་ཞིང་། འཇམ་སྒྲིག་མཆིམས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་ལས་བྱུང་ཆེ་མཆིམས་གོང་ལོག་གསུམ་གྱིས་སམ། མཆིམས་གསུམ་གྱི་ཞེས་གསུངས་ངེས་ན་འང་དེ་ལྟར་མ་གསུངས་པར་འཇམ་སྒྲིག་མཆིམས་ཅན་ལས་ལོགས་སུ་བཀར་འདུག་པས་སོ། །

བཟླ་བཙུང་ཅེ་མཆོད་ཀྱི་སྐོར། འདིས་མཛོད་པའི་མཛོད་འབྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་ནི་དེར་སང་བཤད་བྱ་རྣམས་སུ་ཐོས་བསམ་གནང་ས་གཤེད་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་ལ། གཞན་སོག་ཡུལ་ཏུ་ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རྒྱུ་ལས་པ་ཞིག་གྱུང་བརྩམས་པར་བཤད་པ་ལས་གཞན་མ་ངེས་སོ། །

འདིས་ཁྲ་མ་སྤྲ་དང་སྤྲ་བཟླ་བ་ནི། བཙུན་ལྷན་རིག་རལ་གྱི་སྒོ་བ་མ་ཡིན་པ་གོང་དུ་བྱངས་པའི་ལུང་ཁུངས་རྣམས་སུ་གསལ་ཞིང་། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་འདུག་པ་ནི་མཛོད་འབྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་གྱི་སྐུར་བྱང་དུ། གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་བཞུག་ཆེན་པོ་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཞབས་ཀྱི་རུལ་རྩྭ་པ་མེད་པ་སྤྱི་བོས་ལེན་པ་མང་དུ་ཐོས་པ་ལྟེན་དགོས་པའི་འཇམ་པའི་དབྱངས། ཞེས་པས་ཤེས་རྒྱས་པ་དང་། སྒྲི་སྒྲོན་སྒོན་ལམ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་བཙུན་ལྷན་པའི་ཁྲ་མ་ཡིན་པ་དང་སྐབས་དེར་བཞུགས་ཡོད་པས་ཆོས་འབྲེལ་ཞུ་ཡོད་ངེས་ལ། མཛོད་འབྲེལ་གྱི་སྐུར་བྱང་དུ། རྒྱལ་བའི་བཟླ་བ་ལྷ་བརྒྱ་ཐག་བདུན་པའི་མཐར་ཉེ་བ་ན། ཤེས་བྱ་རྣམས་པར་འབྱེད་པའི་སྒོ་གྲོས་མཚུངས་པ་མེད་པས་བྱུང་བའི་བཟླ་བའི་རྒྱལ་མཆོད་འཛིན་ཅིང་། ཐུགས་རྗེ་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་སྤྱེ་དགུ་རྣམས་སྤྲོན་ཅིང་གྲོལ་བར་མཛོད་པ་ཁྲ་མ་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པའི་ཁྲ་མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ནི། སྒྲི་སྒྲོན་གྱི་གསལ་ཡིག་ལས། ^{༡༡} ཁྲ་མ་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ལན་གསུམ་ཐོབ། སོགས་གསལ་ཡིག་དང་ཆོས་འབྱུང་རྣམས་ཐར་རྣམས་སུ་སྐབས་དེར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་དང་འཕགས་པ་ཞེས་པ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མཆོད་ལྟ་བུར་སྤྱོད་ཀྱིན་ཡོད་པ་དང་། ཐུར་ཐང་བརྒྱུད་པ་སྒྲི་སྒྲོན་སོགས་ཆེ་རྒྱ་པལ་ཆེ་བས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་

འཕགས་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་འདུག་ན། མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ས་སྐྱར་བཞུགས་པ་དང་
འཕགས་པའི་ཞབས་ཀྱིར་སོག་ཡུལ་དུ་འང་ཕེབས་འདུག་པས་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་འབྲེལ་གསལ་
ཡོད་པའི་ན་འགོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་བསྟན་བཅོས་ཁ་གསུམ་སུ་བཞོན་
པ་ལྟར་བཅོམ་ལྟན་པ་ཁོང་གི་སྒྲ་མའི་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པས་བཅོམ་ལྟན་རིག་རལ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་
ན་དཔྱད་དོ།

འདིའི་སྐོབ་མའི་སྐོར་ལ། དབུས་པ་སྐོ་གསལ་འདིའི་སྐོབ་མ་ཡིན་པ་ནི་གོང་དུ་དེབ་སྟོན་
སོགས་དངས་པ་ལྟར་དང་། དབུས་པ་སྐོ་གསལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ནམ་པར་བཤད་པའི་མཛོད་ལས་
ཀྱང་།^{༡༩} རིགས་པ་དང་གྲོལ་བར་སྐྱེ་བའི་སྐོབ་ས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སྐོན་མེ་ཆེན་པོ་
བརྟེན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་གསལ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་དཔྱད་པའི་ལུས་
པ་མ་ལུས་པ་སེལ་བར་མཛད་པ་ཤུག་འདི་དག་སྐོར་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞབས་རུལ་སྤྱི་བོས་
ལེན་ཅིང་། ཞེས་འབྱུང་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། གཞན་མཁས་པ་སུ་དང་སུ་བྱོན་མིན་སོགས་གསལ་
པོ་ཞིག་མེད་དོ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་མདོན་པའི་རྒྱན་གྱི་སྟོན་སྒྲེང་དུ།^{༢༠}
མཆིམས་སྐོ་བཟང་གྲགས་པ་མཁས་པ་འདིའི་སྐོབ་མ་ཡིན་པར་བཤད་ནའང་། མཆིམས་སྐོ་བཟང་
གྲགས་པའི་མཛོད་འགྲེལ་གྱི་མཆོད་བཞོན་སོགས་སུ་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་མཆོན་
རྒྱར་ཅམ་ཡང་མི་སྒྲིང་བ་དང་། སྤྱིར་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆོད་བཞོན་སོགས་སུ་
འབྱུང་བའི་པེས་པ་མེད་ནའང་། འདིར་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཅོམ་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་དང་། མཁས་པ་
འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་མཁས་པའི་མཆོན་སོགས་པའང་མཛོད་ལ་མཁས་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པར་
གོང་དུ་བཤད་ཅིན་པ་ལྟར། འདི་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་ཆེ་མཛོད་ཀྱི་
སྐོར་ནས་གསལ་ཡོད་པར་བཤད་མི་དགོས་པས་མཆོད་བཞོན་སོགས་སུ་མཁས་པ་འཇམ་པའི་

༡༩ ས་སྐྱའི་ཤིང་བད། ༡༩༧༩ན།

༢༠ བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་གིས་༢༠༠༤ ལོར་ལྷི་ལིར་དབར་བསྟན་བྱས། ༢༧༡༩ན།

དབྱངས་ཀྱི་མཚན་འབྱུང་ངེས་ན་འང་མེད་པ་དང་། གཞན་དུས་ཆོག་གས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཆོས་འབྲེལ་གསན་པའི་དུས་སྐབས་ཤིག་གྱུར་ཡོད་མེད་ཀྱང་བརྟག་དགོས་པའི་གནས་ཡིན་ན་དཔལ་ལྷན་མཆིམས་འདྲིའི་སློབ་མར་བཤད་པ་ལ་ཁུངས་མེད་དོ་སྟུང་མོ། ། ། ཡིག་ཆ་ནམས་སུ་འདྲིའི་དབྱས་པ་སྟོ་གསལ་དང་ཨང་བྱང་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་གཞན་གྱིས་གཞན་དུ་བཤད་འདུག་པས་འདྲིར་སྐབས་དོན་བརྒྱགས་དོགས་ཀྱིས་མི་སྟོལ། ། །

མཛོད་འབྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་གྱི་སྐོར། དེར་སང་གྲུ་ས་དང་བཤད་བྲུ་ཁག་ཏུ་གཞུང་འདི་ལ་མཆིམས་མཛོད་ཅེས་འབོད་པ་ནི། གོང་དུ་བཛོད་པ་ལྟར། མཛོད་འབྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་མཛད་པ་པོ་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཉིད་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་། མཆིམས་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་ལ་ཁོར་བ་དེས་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་། འདིས་མཛད་པའི་མཛོད་འབྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལ་འང་མཆིམས་མཛོད་ཅེས་བཛོད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཚན་གཞན་ནི་ཡོངས་གྲགས་སུ་མཆིམས་མཛོད་ཆེ་བ་དང་མཆིམས་མཛོད་རྒྱུད་བ་ཞེས་གཉིས་འབྱུང་བར་མ་ཟད། མཛོད་འབྲེལ་མང་པོར་མཆིམས་མཛོད་དང་མཆིམས་རྟེན་གྱི་ལས་ཞེས་ལུང་འབྲེན་གནད་ཡོད་པ་དེས་འབྲེལ་གཞི་བྱས་ནས་མཆིམས་མཛོད་དེ་འབྲེལ་བ་མངོན་པའི་རྒྱན་ཡིན་ཤིག་གིས་མཆིམས་མཛོད་ཅེས་བཛོད་པར་སྟུང་མོ། །

འདི་ལ་བྱིས་ཀྱི་མཁས་པའི་ཁྲོད་དུ་འང་མཆིམས་མཛོད་དུ་བཛོད་འདུག་པ་ནི། བྱང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མའི་༡༩༦༩-༡༩༩༣ ེ་མཛོད་སྟོན་དུ། རྩ་ལེན་བྱ་དང་རི་དྲགས་འཛིན་གྱི་བྲ། མཆིམས་རྟེན་དེའི་མ་ས་གའི་བྲ་ཞེས་བཤད། ། ཞེས་དང་། མཆིམས་རྟེན་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་རྒྱ་མཚན་དུ། ། མཐོང་སྤང་སྐོར་དགུ་མཉམ་སྤོང་འཛིག་རྟེན་པས། ། དེ་མི་རུས་གསུངས་བྱིར་ན་དེས་སྤོང་ཆེ། ། འཛིག་ལྟུང་སྐོར་དགུར་བྱེ་ནས་སྤོང་ངམ་དབྱང། ། ཞེས་དང་། མཆིམས་རྟེན་མཚན་བྱར་སེམས་ཤེས་སྟོན་བྱུང་བཟུང་། ། འོག་ཏུ་གསུམ་བཤད་སྟེས་ཐོབ་བྱིར་མི་འགལ། ། དེ་ནི་མངོན་ཤེས་འང་མིན་པར་ཡིག་ཆར་གསུངས། ། ཞེས་སོགས་མང་དུ་འབྱུང་ལ། འདྲིའི་མཆིམས་རྟེན་འབྲེལ་བ་མངོན་པའི་རྒྱན་ཡིན་པ་ནི་མཛོད་འབྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལ་རྒྱས་ཅུང་ཡོད་མཁའ་

ཞིག་ཡིན་ཆེ་ལུང་འཕྲེན་དག་ལ་མཇུག་ཤིང་སོ། །

མཆིམས་མཛོད་ཆེ་བ་ནི་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་འགྲེལ་རྒྱས་པ་
ཞིག་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ལ། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་ཀྱི་
བསྟན་པ་དོན་དབྱ་མེད་འབྲུ་ཆ། དཔེ་ཆ་ཁྱ་ཆད་མ་ཤོག་གཏངས་སོ་གཉིས་ཡོད་པ་ཞིག་ལག་སོན་
བྱུང་ནའང་། འདིས་མཛད་པའི་མཛོད་ཀྱི་རྟེན་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་དཔེ་རྒྱུན་ཏུ་ཅང་དགོན་པས་ཚོལ་བ་
མང་དུ་བྱས་ཀྱང་ལག་སོན་མ་བྱུང་ལ། རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛོད་འགྲེལ་རྒྱས་པ་ཞིག་མཛད་པར་ཆོས་
འབྲུང་སོགས་སུ་འབྲུང་སྟེ། ལས་ཆེན་ཆོས་འབྲུང་། ⁹⁶ ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྟེན་ཆེན་ལ་
སོགས་པའི་ཚོམ་པའང་མང་དུ་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་། སྐྱབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་བརྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་བ་བཛོད་
པ་ལས། ཆོས་མདོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་རྟེན་ཆེན་པོ་མཆིམས་མཛོད་མཛད་ཅེས་དང་། མཆིམས་སྒོ་
བཟང་གྲགས་པའི་མཛོད་འགྲེལ་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཆོད་གནས་གསུམ་པར། ཉི་འོག་བཞི་ཆངས་
ཆེན་རྣམས་མདུན་ན་འདོན་པ་དག་ལས་ཆེ་དང་ལུས་ཀྱི་ཆད་དང་རྟོག་པ་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་
ཐ་དད་པས་ས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གནས་ངེས་བཅུ་བདུན་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་ལ། ཁ་ཆེ་བ་ནི་
མདུན་ན་འདོན་ལས་བང་ངེས་ལྟར་ཅུང་ཟད་འཕགས་པས་ན་གནས་ཀྱིས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་
བཅུ་དྲུག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྐྱེ་མཆེད་ནི་འོག་མིན་སྦྱག་པོ་བཞོད་པ་དང་བཙོ་བརྒྱུད་དུ་བཞེད་
དོ། །མདོ་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་འབྲུང་བ་ནི་སྤེ་ཆེན་ཀྱི་དང་པོ་སྤྱི་མིང་ཡིན་ཞེས་མཆིམས་ཆེན་པོ་
གསུང་དོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་བར། ལྷ་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་སྐྱད་དུ་སྤྱོད་ཞེས་པ་ནི་གཞུགས་
ཀྱི་ལྷ་སྟེ་བརྒྱན་ཆོག་སྤངས་པས་སོ་ཞེས་མཆིམས་ཆེན་པོས་གསུང་དོ། །ཞེས་མཆིམས་ཆེན་
མོའི་གསུང་ལུང་འཕྲེན་གནད་འདུག་པ་དང་། མཛོད་འགྲེལ་མདོན་པའི་རྒྱན་ཀྱི་གནས་ལྔ་པར། ས་
རྒྱས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསུང་སྐབས། དྲེ་སྤྱོད་དང་། མདོན་པ་གོང་མ། བསྟན་བཤམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་མི་འདྲ་
བར་འབྲུང་བའི་སྒྲོར་ལ་བར་ཉིད་ལུང་ཞིག་བྲངས་པ་དང་། དེ་རྗེས། འོན་ཀྱང་ལུགས་ཕྱི་མ་གཉིས་
༼མདོན་པ་ཀུན་བརྟས་དང་བསྟན་པ༽ རྟེན་རྒྱས་པ་འགལ་བ་ཅན་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་

ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་མཆིམས་གསུང་ངོ། །ཞེས་པའི་མཆིམས་ནི་སྐབས་དེར་མཆིམས་
དང་མཆིམས་ཆེན་མོ་སོགས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་མཚན་དུ་སྦྱོང་གིན་ཡོད་པ་གོང་དུ་
བཛོད་པ་ལྟར་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཡིན་ནོ། །

འོག་གི་ལུང་དེ་ཉིད་ཟེ་ཀམ་མི་བསྐྱོད་དོ་ཟེའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་
འཛོལ་ལུང་བྲངས་འདུག་པ་དང་། དེར། མཆིམས་ཆེན་མོ་ནི་གཉིས་ཀའང་སེམས་ཙམ་པའི་
ལུགས་ཡིན་མོད་ཀྱི་ལྷ་མ་ནི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་འགལ་བ་དང་། ལྷ་མ་ནི་འགལ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་པའོ་ཞེས་གསུང་ངོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་དང་། དེར། མཆིམས་སྒྲིག་ཏུ་ཐོས་བྱུང་ལུང་ཙམ་
གཟུགས་མེད་དུ་ཡོད་ཅེས་མ་རྒྱ་གསུངས་ཞེས་པ་ནི་གཏན་མི་ལེགས་ཏེ། ཞེས་སོགས་ལུང་
འབྲེན་བཅུ་ཁ་ཞིག་འདུག་ལ།

གསུང་འདི་དག་ཟེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བསྐུས་དོན་དུ་མེད་པ་དང་། སྐབས་ཐོག་དེར་མཛོན་པའི་གཞུང་
ལ་ཐོས་བསམ་ན་ཏུ་ཅང་སྤར་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས་
དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་རང་གི་ཁྱུ་པོ་མཆིམས་སྒོ་བརྟན་གྱི་བྱང་ནས་མཛོན་པ་མཛོད་
ལ་སློབ་གཉེར་མཛད་ཡོད་པ་དང་། ལོ་བདུན་བསྟེན་ནས་མཛོད་ཀྱི་ཅ་བ་གཅིག་ལུང་ཆར་ཉི་ལུ་
ཅ་གསུམ་གསན་འདུག་ལ། རྣམ་ཐར་ལས། ^{༡༥} ཞང་པ་། ཞང་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་ཁྲ་མ། །ཉ་རེ། འདིར་
བཞུགས་པའི་གོ་ཆ་གྲོན་ལ་ཁྱེད་རང་བདག་པོ་ཡིན་པས་སློབ་མ་འགའ་རེ་ལ་མཛོད་རེ་ཡང་
གསུངས་གསུང་། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་དགྲུང་ལོ་ཆུང་དུའི་སྐབས་ནས་སྤར་ཐང་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་
གྲལ་འཁོར་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ་གནང་ཡོད་འདུག་ཅིང་། རྣམ་ཐར་ལས། ^{༡༦} བསྟན་བཅོས་བརྩམས་
པས་ཟེ་ལྟར་བསྐྱུངས་པ་ནི། ཁྲ་མ་ཉིད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་མཛད་དེ། ཆོས་མཛོན་མཛོད་གཞུང་
གསལ་བྱེད་ཆངས་པ་དང་། །..... སློལ་མ་འོད་ཟེར་ཅན་སོགས་བརྒྱ་ཅ་བཅུ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །ཞེས་ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་གཞུང་གསལ་བྱེད་དམ་འགྲེལ་པ་ཞིག་མཛད་ཡོད་པ་ནི་འདིས་

^{༡༥} མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་དངོས་སློབ་སྤར་ཐང་བརྒྱད་པས་མཛོད་པའི་ཟེ་དེའི་རྣམ་ཐར། དཔེ་བྱང་བྱིས་མ། ༤༩༧།

^{༡༦} སྒྲོ། ༣༧བཅུན།

ཀྲང་ཤེས་ལ། བསྟུས་དོན་གྱི་སྒྲིབ་ལ་མང་པོ་ཞིག་མཛད་འདུག་པ་ནི་རྣམ་ཐར་ལས་འོག་ཏུ་སྡེ་ཚན་གཅིག་ཏུ་བཞོན་འདུག་པས་འདི་ཉིད་མཛོད་ཀྱི་བསྟུས་དོན་དེ་ཉིད་མིན་པར་གསལ་བ་དང་། གསལ་བྱེད་ཅེས་པ་སྦྱར་བས་ཀྲང་གཞུང་གི་བསྟུས་དོན་ཞིག་མིན་པར་ཡང་ཤེས་སོ། །

གཞན་ཡང་མཆིམས་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་མཛོད་འགྲེལ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་མཆོད་མཇུག་གི་ཆོགས་བཅད་དུ།^{༡༥} རྒྱུ་མཛུགས་ཏེ་ལྷག་པར་བཀའ་བློན་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་འགྲོ་ལ་མན་ཕྱིར་ཆོས་མཛོད་པ་གསུངས་པ་རྣམས་ལྷ་ཤིའི་བྱ་ལ་སོགས་པའི་གནས་བརྟན་དག་གིས་ལེགས་པར་བསྟུས་པའི་མཛོད་པ་སྡེ་བདུན་དང་། བྱེ་བྲག་བཤད་མཆོད་ལེགས་བཤད་རྣམས་བསྟུས་ནས་སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛོད་པའི་མཛོད་ཅ་འགྲེལ་མཛད་པ་དང་། དེའི་རྣམ་བཤད་སྡོན་གྱི་མཁས་པ་དག་གིས་མཛད་པ་དག་ལེགས་པར་མ་མཐོང་ནས་སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཆོས་མཛོད་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དོན་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་གང་བ་སྤེལ་བས་ཀྲང་འགྲེལ་བཤད་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་ཉི་མུ་ལྷ་བྱར་གྲགས་པ་སྒོ་བློས་ཀྱི་མིག་ཅན་དག་གི་སྦྱོང་ཡུལ་དུ་སྦྱར་བ་མཛད་པ་དང་། དེ་དག་གི་མཐུས་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་འཆད་བྱེད་སྡེ་མ་དེ་དག་གིས་རྒྱས་བསྟུས་སྒྲ་ཆོགས་ལ་དགའ་བའི་དོར་རྣམ་བཤད་གང་མང་ཞིག་མཛད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་དང་།

ནམ་མཁའ་ལྟར་སྦྱར་མཐེན་པ་རབ་ཡངས་གྲགས་པའི་མཐའ་ཅད་དེས་མཛད་གང་། །སྟོན་པའི་གསུང་བཞིན་བདག་གིས་སྒྲུངས་ཤིང་གཞན་ལ་བཤད་བྱ་དེ་ལྟ་ནའང་། །དེ་དོན་རྫོགས་པར་དོན་གཉེར་སྦྱེ་བའི་ཉིང་མའི་སྐར་མ་ཇི་བཞིན་ཏེ། །གཞན་གང་ཅུང་ཟད་སྒོ་ཁ་ཕྱོགས་རྣམས་རང་རང་རྣམ་བཤད་བྱེད་པར་ཚུམ། །ཞེས་མཐེན་པ་ནམ་མཁའ་ལྟར་རབ་ཏུ་ཡངས་ཤིང་མཆོད་མཐར་གྲགས་པ་ཞེས་ཡོད་པ་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་གང་དེ་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་གསུང་བཞིན་དུ་མཆིམས་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་བདག་གིས་སྒོ་བློས་ཀྱིས་སྒྲུངས་ཤིང་གཞན་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ནའང་། མཆིམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དེའི་དོན་རྫོགས་པར་

^{༡༥} རྒྱུ་མཛུགས་ཏེ་ལྷག་པར་བཀའ་བློན་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་འགྲོ་ལ་མན་ཕྱིར་ཆོས་མཛོད་པ་གསུངས་པ་རྣམས་ལྷ་ཤིའི་བྱ་ལ་སོགས་པའི་གནས་བརྟན་དག་གིས་ལེགས་པར་བསྟུས་པའི་མཛོད་པ་སྡེ་བདུན་དང་། བྱེ་བྲག་བཤད་མཆོད་ལེགས་བཤད་རྣམས་བསྟུས་ནས་སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛོད་པའི་མཛོད་ཅ་འགྲེལ་མཛད་པ་དང་། དེའི་རྣམ་བཤད་སྡོན་གྱི་མཁས་པ་དག་གིས་མཛད་པ་དག་ལེགས་པར་མ་མཐོང་ནས་སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཆོས་མཛོད་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དོན་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་གང་བ་སྤེལ་བས་ཀྲང་འགྲེལ་བཤད་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་ཉི་མུ་ལྷ་བྱར་གྲགས་པ་སྒོ་བློས་ཀྱི་མིག་ཅན་དག་གི་སྦྱོང་ཡུལ་དུ་སྦྱར་བ་མཛད་པ་དང་། དེ་དག་གི་མཐུས་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་འཆད་བྱེད་སྡེ་མ་དེ་དག་གིས་རྒྱས་བསྟུས་སྒྲ་ཆོགས་ལ་དགའ་བའི་དོར་རྣམ་བཤད་གང་མང་ཞིག་མཛད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་དང་།

དོན་དུ་གཉེར་པའི་སྤྱི་བོན་གྱི་མེད་སྐར་མ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞུགས་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་དང་། གཞན་སྤྱི་བོ་གང་
ཞིག་ནས་བཤད་དེ་ལ་སློབ་ཅུང་ཟད་ཕྱོགས་ཡོད་པ་སྟེ་ཅུང་ཟད་རྟོགས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་
རང་གི་རི་ལྟར་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ནམས་བཤད་ཕྱོགས་རེ་བ་རྩོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་གསལ་བར་གསུངས་འདུག་
པར་མ་ཟད་མཆིམས་སློབ་བཟང་གྲགས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་འགྲེལ་པ་དེ་ལ་ཁྱུངས་གཏུགས་ནས་
མང་ཉུང་འཆོམ་པར་མཆིམས་མཛོད་རྒྱུད་པར་གྲགས་པ་མཛོད་པར་གསུངས་འདུག་ལ། གཞུང་
དངོས་སུ། ཡུང་པོ་ལྗེའི་གོ་རིམ་གྱི་སློབ་ལ་གཞན་གྱི་བཞེད་པ་འགོད་སྐབས།³¹ འཆད་པ་པོ་དག་
ནི། ཞེས་པའི་འཆད་པ་པོ་ལ་མཆན་བྱ་མཆིམས་སྤྱི་མ་ཞེས་པ་ཞིག་སྤྱར་[མཆན་འདི་བསྟན་བཅོས་
མཛད་པོའི་ཡིན་མིན་མ་ཤེས།]ཡོད་པ་དང་། གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་གནས་གསུམ་པའི་ཡུང་འབྲེན་
གཉིས་བཅས་འདི་གསུམ་མ་གཏོགས་གཞན་མཆིམས་མཛོད་དམ་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་
ཀྱི་མཆན་དངོས་སྤྱར་པའི་ཡུང་འབྲེན་གཅིག་ཀྱང་མི་སྤྲང་མོད། མཆིམས་སློབ་བཟང་གྲགས་པས་
མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ལ་ཆོས་འབྲེལ་དངོས་སུ་གསན་མེད་ནའང་། ཉིད་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་
དེའི་མཆོད་བཛྲོད་དུ་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྲགས། །སངས་རྒྱས་མཆིམས་ལ་
གུས་པས་འདིར་བྱག་འཆོལ། ཞེས་མཆོད་བཛྲོད་གནང་ཡོད་པ་དང་། གོང་གི་མཐུག་རྩལ་དེ་རྗེས་
སུ། དེ་ཕྱིར་ཁོ་བོས་གཞུང་ལུགས་ཆེ་འདི་རང་གི་ནམས་བཤད་དེ་འགྲེལ་དང་། །མཁས་རྣམས་
དགོངས་པ་རྗེ་བཞུགས་རྟོགས་ནས་རི་ལྟར་རིགས་པ་འདིར་བསྐྱུས་ཏེ། །མང་ཉུང་རན་པར་གསལ་
བར་བཤད་ལྟར་སྟོན་ཆད་གངས་རིའི་ལྗོངས་འདི་རུ། །གཞན་འགའ་མ་ལྟར་དེ་ཕྱིར་འདི་ཡང་
དབྱིག་གཉིན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པར་སྟོན། ཞེས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་དེ་
ཉིད་གཞུང་ཁྱུངས་སུ་མཛོད་པར་གསུངས་པ་དང་། མཆིམས་སློབ་བཟང་གྲགས་པའི་མཛོད་འགྲེལ་
ཀྱི་མཆན་ཟུར་དུ་ཆོས་མཛོན་གསལ་བྱེད་ཅེས་དང་། གོང་དུ་ནམས་ཐར་བྲངས་པ་ལྟར་མཆིམས་
ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་ལ་ཆོས་མཛོན་མཛོད་གཞུང་གསལ་བྱེད་ཅེས་འདྲ་མཆུངས་

སྤྱུ་འབྱུང་བ་སོགས་ལ་བརྟགས་ན། མཆིམས་མཛོད་ཚུང་བ་འདི་ནི་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ གྱི་མཛོད་འགྲེལ་ཆེན་མེད་དོན་བསྟན་པ་སྤྱུ་སྤྱུ་སྤྱུ་སྤྱུ་བཅས་པ་ཞིག་ཡིན་པེས་སོ། །

ཐོད་གྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་གྱི་ཐོན་སྒྲེང་དུ།^{༩༧} མཆིམས་མཛོད་ཚུང་བ་འདི་མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་གྱི་བསྟན་པ་དོན་དུ་མཛོད་པར་བཤད་ བཤད་། མཆོད་བཛོད་དང་མཚུག་བྱང་སོགས་སྤྱུ་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་མཛོད་འགྲེལ་ མངོན་པའི་རྒྱན་གྱི་སྐོར་ཟུར་ཅམ་ཡང་མི་སྟངས་བ་དང་། གཞུང་དུ་སྤྱུ་སྤྱུ་མཆིམས་ཆེན་མེད་ མཆོན་སྤྱར་པའི་ལུང་འབྲེན་གཉིས་ལས་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱི་མཆོན་སྤྱར་བའམ་དེའི་ མཛོད་འགྲེལ་གྱི་ལུང་འབྲེན་སོགས་མི་སྟངས་ཞིང་། གཞུང་དུ་སྤྱུ་སྤྱུ་འགྲེལ་སྟངས་སོགས་ལ་ བརྟགས་པས་ཀྱང་དེའི་བསྟན་པ་དོན་དུ་བཤད་པ་ནི་ཞོར་བར་སེམས་སོ། །

གཞན་མཛོད་གྱི་ཡིག་ཆ་མང་པོར་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་རྒྱས་པ་དེ་ ཉིད་ལུང་བྲངས་ཡོད་པ་དང་། ལུང་བྲངས་སྐབས། མཆིམས་མཛོད་ལས་སམ། མཆིམས་རྒྱུག་ལས་ ཞེས་དང་། ད་སྐབས་སྟོབ་གཉེར་པའི་ཁྱོད་མཆིམས་མཛོད་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ལ། ཡིག་ཆ་རྣམས་ སྤྱུ་ལུང་འབྲེན་མཛོད་སྐབས་མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་སམ་འཇམ་སྟེག་ན་རེ་སོགས་ གྱིས་བྲངས་འདུག་ན། ཡིག་ཆ་རྣམས་སྤྱུ་མཆིམས་མཛོད་ལས་ཞེས་དང་། མཆིམས་རྒྱུག་ ལས་ཞེས་ལུང་འབྲེན་གནང་སྐབས་གྱི་མཆིམས་མཛོད་དང་མཆིམས་རྒྱུག་ནི་དྲིང་གི་ཡིག་ཆ་གསར་ པ་རྣམས་སྤྱུ་རེས་བརྟན་མེད་ཀྱའོ། ། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་གྱི་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་ སྐབས་སྤྱུ་མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལ་འབྲེལ་བར་མི་བྱ་ཞིང་། མཁས་པའི་ཁྱོད་དུ་མཆིམས་ ནམ་མཁའ་གྲགས་གྱི་མཛོད་རྒྱུ་དེར་མཆིམས་མཛོད་ཆེ་བར་གྲགས་པའམ་བཛོད་པ་དང་། དེ་ དང་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་གཉིས་བསྟན་བཅོས་སོ་སོ་བ་ ཡིན་པའང་ཤེས་དགོས་སོ། ། བྱིས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རེ་ཟུང་དུ་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་གྱི་མཛོད་ འགྲེལ་དེ་བསྟན་རྒྱས་སྤྱིང་དགོན་བར་བཞུགས་པར་བཤད་པ་བདེན་ན་འདི་ཉིད་དཔེ་རྒྱན་ཏ་ཅང་

དགོན་པས་སྐྱུང་སྐྱོབ་ལ་རེས་པའི་དུས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་རེ་སྐྱུལ་ཞུ་འདོད་བྱུང་ངོ་།

མཆིམས་མཛོད་རྒྱུད་པའི་སྒྲུབ་ཐང་གི་གདན་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་མཆིམས་ཐོ་བཟང་
བྲགས་པས་མཛོད་པར་ ཆོས་མཛོད་པའི་རྒྱུ་ལྷི་རྣམ་པར་བཤད་པའི་གས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ ཤེཞེས་པ་དཔེ་
རིང་ཕིང་པར་ལ། སོག་གུངས་སུམ་བརྒྱ་སོ་ལྔ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ལ། རལའ་པ་དེའི་པར་གཞི་ཁ་
གས་ཀྱི་པར་ཡུང་དུ་རྒྱས་བསྐྱས་པའོ་མས་ཕིང་གོ་སྒྲ་པ་དང་ཆེག་དོན་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་
མཆིམས་མཛོད་རྒྱུད་བར་བྲགས་པ་ཞེས་པ་ཡུང་བ་ལྟར་དོ།

གོང་དུ་མཆིམས་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་དང་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབངས་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་མིན་པར་བཤད་པ་དེ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་འབྲེལ་སོ་སོ་ནས་ཡོད་པ་དང་མཚན་བྱང་ཡང་མི་འདྲ་བ་དེས་མཆིམས་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་དང་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབངས་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ཏེ་མཛོད་པའི་རྒྱན་ལ་མཆིམས་མཛོད་ཅེས་བཛོད་པ་དེ་ཡང་ཁོར་ཡོད་པར་གོ་དགོས་སོ། །

གཞན་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབངས་ལ་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབངས་ཞེས་བརྗོད་པ་དེར་
 ཁུངས་མེད་པར་གོང་དུ་བཤད་པ་དེས་མངོན་པའི་རྒྱ་གྱི་མཛད་པ་པོར་མཆིམས་འཇམ་པའི་
 དབངས་ཞེས་བརྗོད་པར་བསྟུལ་ཏེ་མངོན་པའི་རྒྱ་ལ་མཆིམས་མཛད་ཅེས་བརྗོད་པ་དེ་ཡང་ཞོར་
 བར་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།

མཛོད་འབྲེལ་མཛོན་པའི་གྱི་ཡིག་ཚུང་གི་མོང་། ༥་ལྟ་བུལ་ས་པའི་པར་གཞི་མང་ཆེ་བར་
གཞུང་དངོས་སུ་མཆན་བྱའམ་ཡིག་ཚུང་མང་དག་ཅིག་སྐྱར་བ་མཛོང་བའི་ཡོད་ལ། འདི་ཉིད་
མཁས་པ་འམ་གྲུ་ས་ནམས་སུ་མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པར་བཅིས་ཏེ་
གཞུང་དངོས་ལྟར་ཁས་ལེན་དང་ཆ་འཛོག་གྲེད་ནའང་། མཛོད་འབྲེལ་མཛོན་པའི་རྒྱན་གྱི་ཕྱང་
རྒྱན་ད་ལྟ་བུལ་ས་པ་དང་། ༩་ མཛོད་འབྲེལ་མཛོན་པའི་རྒྱན་གྱི་ཁྱིད་རྒྱན་ནི་ཡོད་མེད་མེད་ས། །ཕྱང་
རྒྱན་གནད་སྐབས་ཡིག་ཚུང་དེ་ཉིད་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོའི་མ་ཡིན་པར་གསུང་རྒྱན་ཏུ་
ཡོད་པ་དང་། འབྲེལ་པ་དེའི་པར་གཞི་ཁ་ཁས་སུ་ཡིག་ཚུང་དེ་ཉིད་མེད་ལ། ཡིག་ཚུང་མེད་པ་

ཉིད་དག་པར་བཅེས་ཏེ་ལུང་རྒྱན་ཡང་ཡིག་ཆུང་མེད་པ་དེའི་སྟེང་ནས་གནང་སྟོལ་འདུག་ན་
དབྱུང་དགོས་པའི་གནས་སོ། །

མཛོད་འབྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་མཚུག་རྒྱལ་མའི་ཆོང་ཏུ་འཛམ་གྱི་རྒྱུད། སའི་དབང་
ལྷག་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་པོ་བླང་ཆོང་ཏུ་འཛམ་ཁུང་དུ་ལེགས་པར་བྱུང་བར་བྱས་པའོ། །ཞེས་པའི་
ཆོང་ཏུ་ནི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་(京都) ཡིན་ནས་སུང་གི་ས་ཁྲ་ཁ་ལས་སུ་(京東)ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཅིང་
ཏུང་(京東)ཡིན་ནས་ཡང་ན་གྲང་ཏུ་ (中都)སྤྱོད་གདངས་ཇི་བཞེན་མ་ཐོན་པར་ཆོང་ཏུར་བརྫོད་
པའང་ཡིན་སྟེང་ལ་དེ་ནི་གྲང་ཏུ་ (中都)སྟེ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁོངས་ས་ཁྲ་ཁ་ལས་
སུ། གྲང་ཏུ་(中都)ཞེས་དང་བྱུང་བརྫོད་འབྲེལ་བཤད་ལས། ༡༣༥༡ ལོར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ཡོན་(元)
དུ་བརྒྱུད། ལོ་དེར་གྲང་ཏུ་(中都)ཏུ་ཏུ་(大都)དུ་བརྒྱུར་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ལ་དེར་སྐབས་
ཀྱི་ཤེ་ཅིང་རོ། །ཇིང་གེ་སིའི་ཆ་པོ་སོག་པོའི་གོང་མ་རྟོ་པོ་ལའི་འཕ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༦༠
ལོར་རྒྱལ་སར་འཁོད་ཇེས། ཤིང་གྱི་ ༡༣༦༤ ནས་ལྷགས་ལུག་ ༡༣༥༡ བར་ཤེ་ཅིང་མཁར་
འཛུགས་སྤྱོད་རྒྱ་སྟེང་ཐོག་ །ཆ་ཀན་ཀྱི་ཆ་གན་ཀྱི་ །ཁ་ར་ཀྱི་ར་ཡེ་སུ་ཀྱི་ །བྱ་མ་ཐེང་ཀྱི་ལང་ཐིང་ཀྱི་
བཅས་མཁར་ཆེན་བཞི་བཅེགས་པ་དང་། །ཁྲི་ལོ་བརྒྱད་པ་ལྷགས་ལུག་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༥༡ ལོར་རྒྱལ་
ས་ཏུ་ཏུའམ་(大都)ཤེ་ཅིང་དུ་སྟོས་པ་ཡིན་ལོ། །

པམྱེའི་མཆན་གནས་འབྲེལ་མཁན་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་ཡན་བུའི་རྒྱུད། འདི་མཆོད་གནས་སུ་བཀྱར་
མཁན་གྱི་སོག་པོའི་གོང་མ་རྒྱ་ཡན་བུ་ནི་སེ་ཆེན་ཏན་གྱི་ཡང་ཆ་སྟེ། སེ་ཆེན་གྱི་སྤྱས་གསུམ་པ་
ཆིང་གེ་མ་ལ་སྤྱས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་སྤྱས་གཉིས་པ་རྩམ་བླ་ལའི་སྤྱས་གཉིས་པ་ཡིན་ཞིང་།
འདིའི་མཆན་ལ་ཨ་ཡུར་པར་བ་ཏ་དང་སྟིང་ཁྲིར་འཁོད་པའི་མཆན་རྒྱ་ཡན་བུ་ཡིན་ཞིང་འདི་སྟིང་
ཁྲིར་འཁོད་དུས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༡༩ ནྟེང་དཀར་ཆེག་མཛོད་སོགས་སུ། ལྷགས་པག་ ༡༣༡༡ ཞེས་འབྱུང་། །
ཡིན་པ་དང་། འདི་སྟིང་ཁྲིར་ལོ་དགུ་ལས་བཞུགས་མི་འདུག་ལ། མཁས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་
བསྟེའི་མཆན་གནས་ཀྱང་སྟིང་ལོ་དགུའི་ནང་དུ་བྱལ་བར་དེས་སོ། །རྒྱལ་པོ་འདིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་
བརྒྱུད་རིས་མེད་ཀྱི་སྐ་བྱ་མང་པོ་གདན་ཞུ་དང་མཆོད་གནས་སུ་བཀྱར་འདུག་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་

འདིའི་མཆན་གྱི་འབྲི་ཚུལ་ལ། བོ་ཡན་སྤྱ་རྒྱལ་པོ། བྱ་ཡན་དུ། ལྷ་ཡན་དུ། ལྷོ་ཡན་སྤྱ། ལྷོ་ཡན་སྤོ།
ལྷོ་ཡན་སོ་སོགས་འབྲུང་ངོ་། །

༡༠༡༤.༠༩.༠༩.ལ་མེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྒྲིག་པ་ས་བརྟམ་བ་སྒྲིག་ས་བྱས།

ཞུ་སྤྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྔོན་སྔོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་ཁྲིན་ལས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་དང་འགྲོ་བ་མའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་རྟུ་གྲུར་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲེགས་བཅའ་ཁྲི་ཐག་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་ནའང་། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་འགྲོགས་པའི་མའི་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཅ་ཆའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་ཅ་བརྒྱག་ཏུ་བྱིན་ཟེན་བ་དང་། ལྷག་འགྲོས་གང་མང་ཞིག་ཅ་བརྒྱག་ཏུ་འགྲོ་ཉེར་ཡོད་པར་བརྟེན་དུས་རབས་འདིའི་བོད་མི་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་ཅ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བཙོན་དགོས་པ་ནི་དུས་ལ་བབ་པའི་ལས་འགན་བརྒྱུག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པེས། དེ་བས་འདི་ག་མེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚུལ་སྤྲིག་ཁང་ནས་ཀྱང་ཅ་ཆའི་གསུང་རབ་དེ་དག་ཉར་ཆགས་དང་སྤྱད་སྟོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཚུལ་སྤྲིག་གི་ལས་ཀ་འདི་གཉེར་བཞིན་ཡོད།

དེར་རབས་ཀྱི་འབྲུལ་ལས་སྐབས་བདེ་དུ་བྱིན་བ་དང་བསྐྱེད་ནས་གསར་དུ་ཚུལ་སྤྲིག་བྱས་པའི་དེབ་དང་འབྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་བྱུང་བར་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དབར་བསྐྱེད་དང་ཞུ་སྤྲིག་བྱེད་སྐབས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་ནོར་ཤོར་ནའང་ཆབས་ཆེ་བའི་སྟོན་ཆ་འབྱུང་གིད་པས་བསྐྱེད་དང་བཅོ་བཅོས་མེད་པར་སོར་འཛོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ནོར་བར་པེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་དགོས་བྱུང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཆན་ཡིག་འགོད་རྒྱ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།

འདི་ག་ཚུལ་སྤྲིག་ཁང་ལ་མཆོན་ན། པར་གཞི་ཆོད་ལྷན་ཞིག་མ་བྱིར་བཟུང་ནས་དེའི་ཡིག་འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་ཚུལ་སྤྲིག་བྱེད་རྒྱ་ཅ་དོན་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་པར་གཞི་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་བྱུང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལ་འདར་གང་ཅུས་ཤིག་སྤྱར་བཞིན་ཡོད།

མ་བྱིར་ཡིག་ནོར་མཛོན་གསལ་ཅན་བྱུང་ན་བཅོས་ཏེ་མཆན་གྲིས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་

ལ། མ་ཕྱི་དང་བར་གཞི་སོ་སོར་ལྷག་ཆད་བྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་མཐའ་
མཆན་བཀོད་དེ་གསལ་བ་བཤད་བྱས་ཡོད།

ཚུམ་སྒྲིག་ཁང་འདི་ནས་ཚུམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེ་བ་སྟོན་སྐབས་ངས་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་ངོ་
སྟོང་ཅུང་ཙམ་ཞུ་ན། གཞུང་གི་དཔྱད་སྲུ་རྟགས་[]འདིའི་ནང་དུ་བརྟག་པ་ནི་མ་ཕྱིའི་ནང་གི་འོག་
མཆན་དང་དཔྱད་སྲུ་མཆན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དཔྱད་སྲུ་རྟགས་" འདི་བཀོད་ཡོད་ན་དེ་ནི་དོ་སྣང་བྱ་
དགོས་པའི་ཡི་གེ་འཕམ་ཆོག་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་མཆན་གྲངས་ཀྱི་ཨང་
ཡིག་བཀོད་ཡོད་པས་མཆན་གྲངས་དེ་དང་མཐུན་པའི་མཐའི་མཆན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བ་བཤད་ཅིག་
བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྟུན་ཀྱི་བཞེད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་དང་
ཐད་སྟེར་སྟངས་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་ན་མཆན་གྱིས་གསལ་བ་བཤད་ཐེངས་གཅིག་བྱས་
པས་ཆོག་པར་བྱས་ཏེ་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་མདུན་དུ་རྟགས་" འདི་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་རེ་རེ་བཞིན་
མཆན་བྲིས་མེད།

མཐའ་མཆན་སྟོན་སྐབས་དེ་བ་དེ་དཔེ་བསྟར་བྱས་ཡོད་ཆེ་དེའི་མ་ཕྱིར་བཟུང་བའི་བར་གཞི་
ལ་མ་ཕྱི་ཞེས་དང་། བར་གཞི་གཞན་དག་ལ་སྡེ་དགེ་བར་མ་དང་། བཟ་ལིས་ལྷན་པོ། ཞོལ། སྐྱ་
འབུམ། རྒྱ་བྱང་བར་མ་རྣམས། **སྟེ། བཟ། ཞོལ། སྐྱ། རྒྱ།** སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། མཐའ་
མཆན་གྱི་ཁྲོད་དུ་རྟགས་ཙན་ ***བསྐྱབས** ལྟ་བུ་བྱུང་ན་མ་ཕྱིའི་ཡིག་ཞོར་ཞིག་ཞུ་སྒྲིག་པས་
བསྐྱབས་སུ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་རྟགས་" འདིས་ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བ་བཤད་ཀྱི་
ཆོག་མཆོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་རྟགས་ཙན་ **-བསྐྱབས** ལྟ་བུ་བྱུང་ཆེ་བསྐྱབས་ཆད་པ་
དང་། **+བསྐྱབས** ལྟ་བུ་བྱུང་ན་བསྐྱབས་ལྷག་མ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།

དཔེར་ན། མཐའ་མཆན་དུ། **མ་ཕྱི། ༥༩ན་༥༩། བསྐྱབ** ***བསྐྱབས** **སྟེ། ༡༠༣ན་༦༩།**
རྒྱ། ༡༡༠བ་༣༩། བསྐྱབས ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཆེ་དུ་གི་དོན་ནི། **མ་ཕྱིའི་འོག་གྲངས་**
༥༩མདུན་པོས། ཡིག་གྲངས་**༥༩ན། བསྐྱབ**ཅེས་བྲིས་ཡོད་པ་མཆོན་ཞིང་། ***བསྐྱབས** ནི་མ་ཕྱིའི་
ཡིག་ཞོར་བསྐྱབ་དེ་ཉིད་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བཅོས་ཡོད་པ་མཆོན་བྱེད་དུ་གོ་དགོས། ཡང་

གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་སྤྱི་འབྲམ་པར་མའི་ཐྲེབ་གངས་**༡༠**ན་མདུན་དོས། ཡིག་ཐེང་**༤**པ་ན། ལྷ་བར་
པར་མའི་ཐྲེབ་གངས་**༡༡**ཀྱབ་དོས། ཡིག་ཐེང་**༣**པ་ན། **བསྐྱབས་**ཞེས་བཞོད་འདུག་ཅེས་གོ་
དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ལྷ་སྤྲེག་པའི་ཤེས་ཚད་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་ཞོར་འཁྲལ་ཤོར་བ་
སོགས་གཟིགས་ཆེ་ཀྱན་པན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་མཐེན་ལྷན་
རྒྱལ་ལ་འདི་གའི་ཚེས་སྤྲེག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་དོ་སྟོན་དང་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་རེ་བསྐྱལ་ཞུ་
རྒྱུ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མགྲོགས་ངང་པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྤྲེག་ཞུས་ཏེ་སྤྲེག་
ཀ་རེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚེས་སྤྲེག་ཁང་ནས།

ཕྱི་ལོ་**༢༠༢༠**ལྷ་**༠༩**ཆེས་**༡༥**ལ།

༡༡། །ཆོས་མངོན་མངོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་བ་
མངོན་པའི་རྒྱན་ཅས་བྱ་བ་ལས་དུམ་བུ་བྱི་མ་
བཞུགས་སོ། །

།གནས་བཞི་བ་ལས་བརྟན་བ།།

།མཆམས་རྒྱུར་བའི་ཕྱོད་ནས་ལས་མངོར་བརྟན་བ།།

ཕྱི་དཀྱིལ་ས་བརྟན་པ་འཆད་བ་ན་འོན་ སྤྱག་བདེན་གྱིས་བརྟུས་པའི། སྟོད་བརྟུད་ཀྱི་འཇིག་
རྟེན་སྣ་ཆོགས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་སྤྱས་བྱས་ཤེ། དབང་བྱུག་ལ་སོགས་
པ་སྤྱས་ཀྱང་སྟོ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
ལས་དགེ་མི་དགེ་སྣ་ཆོགས་ལས་སྟོད་བརྟུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བདེ་སྤྱག་དང་བཟང་ངན་
ལ་སོགས་པ་སྣ་ཆོགས་སྤྱིས་ཞེས་བྱ་བས་མཆམས་རྒྱུར་ནས། ལས་དངོས་སྟོན་པ་
ལ་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
གཉིས་ལས་དང་སོ་ལའང་མདོར་བརྟན་པ་ནི་འོན་དེ་ལྟ་བུའི་འཇིག་རྟེན་སྟེད་བྱེད་ཀྱི་
ལས་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། སྤྱས་པ། སྤྱོད་མོང་དང་སོ་སོའི། ལས་དེ་ནི་སེམས་པའི་ལས་དང་
སེམས་པ་དེས་བྱས་པ་ སྟེ་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བ། བསམ་པའི་ལས་གཉིས་ལས་སེམས་
པའི་ལས་ནི་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་ ཡིད་ལུམ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པ། ལུས་དག་གི་ལས་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་རྒྱུད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ནི་

འདིར་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཡིད་ཡིན་ནོ། ། ཡིད་ཀྱང་རིག་བྱེད་མིན་པར་འགྱུར་འོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་མིན་པ་ནི་
རྟེན་འབྱུང་བ་ལ་ལྟོས་ལ་ཡིད་ལ་མི་ལྟོས་སོ། །ལས་ཀྱང་རྟེན་ལ་ལྟོས་པར་སྒྲུབས་ཁོ་ན་རྒྱུར་སྒྲུབ་པའི་ལྟ་བུར་མི་འགྱུར་
དེ་ཡང་ནམ་སྤྱིན་ཁོ་ན་མིན་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་གཙོ་ཆའོ། །འདིག་རྟེན་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ལུས་དང་ལུས་ལ་ཆགས་
པས་འབྱུབ་སོ། ། སེམས་པ་དེས་བསྐྱེད་པའི་ བསམ་པའི། ལས་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་དག་གི་
ལས་ཏེ། དེ་དག་ནི་སེམས་པས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ལུས་ཀྱི་ལས་ནི་
ལུས་ལ་བརྟེན་པས་དེའི་ལས་དང་། དག་ནི་དག་གི་རང་བཞིན་ཉིད་ལས་དང་། ཡིད་
ཀྱི་ལས་ནི་ཡིད་ཀྱིས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ཕྱིར་ལས་སུ་འདོད་དོ། །ལུས་དག་གི་
ལས་དེ་དག་ནི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་དང་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །

༼ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།༽

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། རིག་བྱེད་དང་། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་
གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་གསུམ་ལས།

༼རིག་བྱེད་བཤད་པ།༽

དང་པོ་ལ་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་དག་གི་རིག་བྱེད་གཉིས་ལས་ལུས་ཀྱི་ནམ་
པར་རིག་བྱེད་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་འགྲོ་བ་དང་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་སྟོག་གཙོད་པ་ལ་
སོགས་པ་ནམ་སྤྱིན་ཀྱི་ལུས་ དང་རྒྱས་བྱུང་གི་ལས། ལས་ཐ་དང་པའི་ ལུས་དེ་ལྟ་བུའི།
དབྱེབས་སུ་ རས་བྱུབ་”ཏུ” ། འདོད་དེ། འདི་ལྟར་ནམ་སྤྱིན་ཀྱི་ལུས་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་རིག་
བྱེད་དགེ་མི་དགེ་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་”ཏེ” ། དེ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རྟོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱག་འཆའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆེ་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དབྱིབས་སུ་ཕྱབ་
བ་ཞིག་སྤྱི་བོའི་གཙུག་ནས་རྒྱུ་པའི་བར་དུ་ཡོད་ལ། དེ་ནི་རིག་བྱེད་ཡོད་ལྟར་དང་
བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་ཆེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་
ལྟེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཞེས་འདོད་དེ་ནགས་ལ་མེ་ཞུགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འོན་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་ལས་ཐུས་ཐད་ཅིང་དེ་དང་མཉམ་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལུས་དབྱིབས་སུ་སྤྱོད་ནམ་
སྤྲིན་གྱི་ལུས་སྤར་བས་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་གསེབ་དང་བཅས་པ་དེ་ལ་ཐད་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་ཐེམ་པས་སོ་
ཞེ་ན། འོན་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་སྤར་བས་བཞེགས་ཤིང་ཕྱིར་སོང་བར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ལུས་འོད་ལྟར་དང་
བས་མི་འགྱུར་ཞེས་སོ་མཆན་ཉིད་ནི་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱར་བའི་དབྱིབས་སོ། །དེ་སྤྱི་བོ་ན་
མཆུ་འགྲུལ་བ་དང་། འཁྲོ་བ་ན་ཡན་ལག་གཡོ་བ། ལྷོན་པའི་མཆུ་བིམ་བ་ལྟར་དཔར་བ་སོགས་བསལ་ཏེ། དེམ་བ་ལྟར་
མཆུ་ལག་འགྲུལ་བ་ནི་འགྲུལ་བར་བྱའོ་སྤྲིན་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་མིན་གྱི་ཞར་བྱང་ཡིན་ལ། ཕྱག་
འཆའ་བ་སོགས་ནི་འགྲུལ་བར་བྱའོ་སྤྲིན་པའི་སེམས་སྤྱི་པས་སོ། །ལྷོན་པའི་མཆུ་ནི་སྤྲིན་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་མིན་པས་སོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །དོན་འདི་ལ་གནས་མའི་བྱའི་སྤྱེ་
བ་ནི་ཡུལ་གཞན་ན་ཡོད་པའི་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཉིད་མ་ཉམས་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་
སེམས་པས་ཐེ་ལྟར་དམིགས་ལུས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བས་ལུས་ཉིད། འཁྲོ་བར་ རིག་བྱེད་དུ་ འདོད་དོ། །
ལུས་ཀྱི་ལས་ནི་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན་ན་དེ་ནི་ལུས་གཡོ་བ་ལ་རིགས་ཀྱི་མི་གཡོ་བ་ལ་མིན་པས་དེས་ན། འདིས་
སེམས་སེམས་བྱུང་དང་སྤྱི་དང་མེ་ལྟེ་དང་སྤྱོད་དང་འབབ་ཆུ་ལས་གཞན་སྤྲོད་ཅིག་
མར་མི་འདོད་ ཀྱི་འཛིག་ཆུ་དང་ཐད་ནས་མི་རྟག་པར་འདོད། པའི་ཕྱིར་དངོས་སོ་གཞན་ཡང་དེ་
བཞིན་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་མ་ཉམས་པར་ཡུལ་
གཞན་དུ་འཁྲོ་བ་ནི་མིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་རྣམས་ནི་བྱུང་མ་ཐག་

འཇིག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་གཞན་མེད་པར་འཇིག་པའི་
གཏན་ཆོག་གི་ཕྱིར་རོ། །

ཐོགས་སྔ་མ་ན་རེ་རྒྱ་མེད་པར་འཇིག་པའི་མ་ཡིན་ཏེ། རུམ་པ་འཇིག་པ་ཐོ་
བ་དང་གང་བ་འཇིག་པ་ཆ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་སོ་ཞེ་ན། འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་
འདི་རུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའམ། དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའམ། དེའི་བདག་
ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པ་ཡིན། ཐོགས་དང་པོ་ནི་ཐོ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
མེད་པ་བྱ་བར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ་རུམ་པ་ལ་སོགས་པ་
འཇིག་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོགས་གསུམ་པའང་མ་ཡིན་ཏེ།
འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་རང་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་གྲུབ་ན་འཇིག་པ་
རུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲིན་
རིགས་པ་མཁྱེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་རང་
གི་བྱུང་བའི་མཐའ་ལ་གཞོད་པར་ལྟོགས་ནས་སྒྲིན་གཞན་བརྗོད་པར་བྱེད་དེ།

འདི་ལྟར་འཇིག་པ་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ན་སྒོ་དང་སྤྲ་དང་མེ་ལྗེ་དང་
སྒོ་ག་ལ་སོགས་པ་འཇིག་པའི་རྒྱ་གཞན་མེད་པ་རྣམས་ལས་འཇིག་པ་འགའ་ཡང་མི་
འབྱུང་བར་འབྱུང་ཏེ། རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་རང་གིས་འཇིག་པར་འདོད་ན་
སྤྱིར་འཇིག་པ་ཕྱིས། རྒྱ་ལ་ལྟོས་པར་འདོད་པ་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱེ་བྲག་པ་སྒོ་ཡང་སྒོ་ཕྱི་
མས་འཇིག་ལ། སྤྲ་ཡང་སྤྲ་ཕྱི་མས་འཇིག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
དག་ ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བས། བྲད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་ ཕྱི་ཕྱི་མས་སྔ་མ་སྔ་མ་འཇིག་པར་བྱེད་ན་ཞོན། མེ་ལ་སོགས་པས་འབྲས་

ཆན་ལ་སོགས་པ་འཆོད་པ་ན་མ་ཆོས་པ་ཆོས་པ་དང་ཆེས་ཆོས་པ་དང་ཆེས་ཆེར་
ཆོས་པར་བྱེད་པ་ན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་སྡུ་མ་སྡུ་མ་འཛིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེད་པར་
བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡང་འཛིག་པར་བྱེད་པ་པོའི་རྒྱར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་དེ་
ཉིད་འཛིག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ན་ནི་ འབྲས་བུ་འགལ་བ་གཉིས་བྱེད་པའོ། །སྤྱི་ཙམ་ཉིད་ན་འཛིག་
པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་རྣམས་ མི་འཛིག་པར་ ཡུལ་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་
རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཡང་གྲུབ་པོ། །ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པས་ལུས་ཀྱི་རེག་བྱེད་ཁ་
དོག་ལས་རྩས་ཐ་དད་པའི་དབྱིབས་སུ་འདོད་པ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ་དབྱིབས་གཅིག་
པོ་དེ་ཉིད་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་མཐོང་ལ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་རེག་པ་ན་ལུས་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆོད་ཀྱི་གཟུགས་གཅིག་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་
གཟུང་བར་འགྱུར་ན་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་ཁ་དོག་གི་རྩལ་སྤྲ་རབ་བཞོད་པ་
ལ་ཁ་དོག་གི་དབྱིབས་དང་རེག་བྱའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་བཞོད་པ་ལ་རེག་བྱའི་དབྱིབས་སུ་
འདོགས་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ལས་རྩས་གཞན་པ་ནི་མེད་དོ། །

གལ་ཏེ་རིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་མིག་དང་མིག་ཤེས་ཀྱིས་འཛིན་ན། དེ་ཙམ་དུ་ལུས་ཀྱིས་རེག་
ན་འང་རིང་པོ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་བར་སྦྱོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དབྱིབས་དེ་ཉིད་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
གཟུང་བར་ཐལ་བ་ལས་མི་འཛིན་པས་སོ། །དེས་ན་ཁ་དོག་དང་རེག་བྱའི་རྩལ་རགས་པ་མིག་ཤེས་དང་ལུས་ཤེས་ལ་
སྤང་བའི་བཞོད་པའི་ཁྱད་པར་ལ་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པས་དབྱིབས་སུ་སྦྱོར་བཏགས་པ་ཡིན་ཀྱི་དབྱིབས་མིག་ཤེས་དང་
ལུས་ཤེས་གཉིས་ཀས་འཛིན་པ་མེད་ཀྱི། ལུས་ཀྱིས་འཛིན་ཞེས་པའང་མིག་གིས་འཛིན་ན་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་ཞེས་
དགག་པའོ། །གཞན་ཡང་དབྱིབས་དུ་མ་ཡུལ་གཅིག་ན་གནས་པར་ཐལ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་ཀྱི་བཞེའས་རྒྱུ་པོ་
ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཁ་དོག་སྤྱོད་པས་སྤང་བའི་ཕྱིར་འདོད་ན། བོ་ས་གཅིག་ཏུ་དབྱིབས་དུ་མ་མི་འབྱུང་བར་འདོད་པ་

ཉམས་སོ། །དབྱེབས་ཀྱི་གཟུགས་རགས་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་སོག་བྱེད་རྩལ་སྒྲན་ལ་དབྱེབས་མེད་པས་
སོ། །གཞན་ཡང་དབྱེབས་ཇུས་སུ་ཡོད་ན་རྩལ་སྒྲན་རབ་ལ་དབྱེབས་ཡོད་པར་འགྱུར་
ཏེ། གཟུགས་ཅན་ཇུས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་རྩལ་སྒྲན་རབ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩལ་སྒྲན་
རབ་ལ་དབྱེབས་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་འདྲ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆ་དང་བཅས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དབྱེབས་དེ་རྩལ་སྒྲན་རབ་ལ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་དབྱེབས་ཇུས་སུ་
མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ན་ཁ་དོག་དང་རེག་བྱའང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
དབྱེབས་ནི་དེ་དག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་ཇུས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་དག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་དེ་ལས་དོན་གཞན་དུ་འདྲ་མེད་ན་དངོས་
པོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མ་འབྲུལ་པ་ལ་མི་སྣང་བར་ཐལ་བ་ལ་ལན་
མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་དབྱེབས་ཇུས་སུ་གཏན་ནས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་དོན་སྒྲིབ་པ་ལ་ལེགས་པར་མ་མཐོང་རོ། །དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་དག་གི་
རང་བཞིན་གྱི་སྒྲ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །དག་གི་སྒྲ་སྒྲོས་པ་ནི་སྤྱི་ལ་ཐལ་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །རིག་བྱེད་ནི་རང་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་བསམ་པ་རིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་
ལོ། །མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ནི་ལུས་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་ལས་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་དེ་
དག་གི་དུས་སུ་འདྲ་མེས་པ་ཉིད་ལས་ཡིན་ཏེ། སེམས་པ་དག་མི་དག་བར་གྱུར་ན་
ལུས་དག་མི་དག་པ་དང་དག་བར་སྣང་ཡང་དོན་དག་པ་དང་། སྤེག་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་གཉིས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་
ན། སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱ་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་
དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ལུས་དག་ལས་སུ་གསུངས་པ་ནི། སེམས་
པ་དེ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལས་སུ་བཏགས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་

ཐམས་ཅད་དུ་འང་མེས་པ་ཉིད་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་ལ། རོན་འདི་ནི་
ཐེག་པ་པོར་མ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

༼རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ༽

གཉིས་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་ནི། འོན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་འོ་མོ་
ནི་བཤད་ཟིན་ན་དེ་ཡོད་པར་གང་གིས་^༡ཤེས་པ་ལྟ་བུ་གིས་ཤེས་ཏེ། མདོ་ལས་
གནས་གསུམ་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་གཟུགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་དུ་
ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད། བསྐྱེད་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་
དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད། བསྐྱེད་དུ་ཡང་མེད་པ་ལ་ཐོགས་པ་ཡང་མེད་
པའི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གཟུགས་རྣམས་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བསྐྱེད་དུ་ཡང་མེད་ལ་ཐོགས་པ་ཡང་མེད་པའི་གཟུགས་ནི་རིག་བྱེད་མིན་པ་ལས་
གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན།
གཟུགས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་གང་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་
པའམ་ཁོང་ཁོ་བ་མི་སྤྱེ་བ་འདི་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་
བྱ་བ་ནས་རྣམས་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་བྱི་མ་མེད་པའི་གཟུགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཟག་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཞན་ཡང་ལུང་རྣམས་འབྱེད་ལས། བཙུག་ལྟར་འདས་ལུས་ཀོ་ལུ་ཤམ་བེ་ན་དབྱངས་
ལེན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་བཞུགས་སོ། །

དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྷན་པ་སྐྱལ་བྱེད་བཅོམ་ལྷན་འདས་གན་བ་དེར་སོང་སྟེ་ཕྱིན་
ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་བྱག་བཅའ་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་
འདུག་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་སྐྱལ་བྱེད་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
རྟོ། །བཙུན་པ་ཇུས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བཀྱི་བའི་དངོས་སོ་འབྲས་བྱ་ཆེ་བ་
པན་ཡོན་ཆེ་བ་གཟི་བཟིན་ཆེ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་གདགས་པ་མཆིས་ལགས་སམ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྐྱལ་བྱེད་ཡོད་དོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་རྟེ། སྐྱལ་བྱེད་བདུན་པོ་
འདི་དག་ནི་ཇུས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་སོ་འབྲས་བྱ་ཆེ་བ་པན་
ཡོན་ཆེ་བ་གཟི་བཟིན་ཆེ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་རྟེ། དེ་དག་དང་ལྷན་པའི་དད་པའི་རིགས་
ཀྱི་བྱའམ། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ནི་རྒྱ་ཡང་རྩང་འདུག་ཀྱང་རྩང་ཉལ་ཡང་རྩང་མི་ཉལ་
ཡང་རྩང་སྟེ་རྟག་ཏུ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འཕེལ་བ་ཁོ་ནར་
འགྱུར་རོ། །བདུན་གང་ཞེ་ན་སྐྱལ་བྱེད་འདི་ནི་དད་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་བྱ་མོ་
ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ལ་ཀུན་དགའི་ར་བ་འབྲལ་བར་བྱེད་དེ། སྐྱལ་
བྱེད་འདི་ནི་ཇུས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་སོ་འབྲས་བྱ་ཆེ་བ་པན་
ཡོན་ཆེ་བ་གཟི་བཟིན་ཆེ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་སོ་ཡིན་རྟེ། དེ་དང་ལྷན་པའི་དད་པའི་
རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ནི་རྒྱ་ཡང་རྩང་འདུག་ཀྱང་རྩང་ཉལ་ཡང་རྩང་མི་
ཉལ་ཡང་རྩང་སྟེ་རྟག་ཏུ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འཕེལ་བ་ཁོ་ནར་
འགྱུར་ཞིང་བསོད་ནམས་ཉེ་བར་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་བཞིན་
དུ་ཀུན་དགའི་ར་བ་དེ་ཉིད་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་ཅིག་པ་དང་། མལ་ཆ་དང་སྟན་འབྲལ་
བ་དང་། འཆོ་བ་ནར་མ་འབྲལ་བ་དང་། འགྲོན་བྱ་སློ་བྱར་དུ་འགྲོ་འོང་བྱེད་པ་ལ་སྦྱིན་

པ་གཏོང་བ་དང་། ཉན་པ་དང་ཉན་གཡོག་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་། རྒྱུད་དང་ཆར་པ་
ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ངན་པའི་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་དུ་བསོད་སྙོམས་འབྲུལ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་དུག་ལའང་སྦྱར་ནས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རྩེ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་བདུན་
ཡང་ལན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་སྦྱུལ་བྱེད་ཀྱི་
འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུན་པ་རྩེ་ལས་བྱུང་བ་མ་ལགས་པའི་བསོད་ནམས་
བཟྱི་བའི་དངོས་པོའི་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ནས་རྒྱ་ཆེ་བའི་བར་གདགས་སུ་མཆིས་པ་
ལགས་སམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྦྱུལ་བྱེད་ཡོད་དོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་རྟེ།
སྦྱུལ་བྱེད་བདུན་པོ་འདི་དག་ནི་རྩེ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་
དངོས་པོ་ཡིན་རྟེ། དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་དད་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཕོ་
ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བསོད་ནམས་ཉེ་བར་སྦྱེ་བ་ཁོ་ནར་འབྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་
གསུངས་ནས། བདུན་གང་ཞེ་ན། སྦྱུལ་བྱེད་འདི་ནི་དད་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་
ཀྱི་བྱ་ཕོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་གྲོང་ངམ་ཞིང་
ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་ན་ཆེན་ཅིང་བཞུགས་སོ། །ཞེས་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་། དགའ་བ་
དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་དགེ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་ཐོབ་སྟེ། སྦྱུལ་
བྱེད་འདི་ནི་རྩེ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་ཕོ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བསོད་ནམས་ཉེ་བར་སྦྱེ་བ་ཁོ་ནར་འབྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་
བར་སྐྱ་མ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའམ་དེའི་ཉན་ཐོས་ཚུར་གཤེགས་པ་

བཙུན་པ་དང་། ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ཉེ་བའི་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་དུ་སྤྱོད་པ་དང་།
 ལྷ་བའི་སྤྱི་འཕྲོ་ཞིང་མཐོང་བ་དང་། ཚོས་ཐོས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
 སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་། བསྐྱབས་པའི་གནས་འཛིན་པ་ན་དགའ་བ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་
 བ་རྒྱ་ཆེ་བ་དགའ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་ལྷན་པ་ཐོབ་སྟེ། སྐྱལ་བྱེད་འདི་ནི་རྣམས་
 ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འབྲས་བྱ་ཆེ་བ་བདུན་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསོད་ནམས་རྣམས་པར་འཕེལ་བ་རྣམས་ལས་བྱུང་བ་དང་རྣམས་
 བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་བདུན་ཆོན་གཉིས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་
 ལ་མཁས་པ་དག་གིས། གུན་དགའ་ར་བ་གཙུག་ལག་ཁང་། །མལ་སྟན་ཆོར་བ་ནར་
 མ་དང་། །མོ་བྱར་ནད་པ་ནད་གཡོག་དང་། །ཡུལ་ངན་ཆེན་སྤྱོད་པ་ནི། །རྣམས་
 བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན། །བཞུགས་དང་གཤེགས་ཚོམ་ལམ་ཞུགས་
 དང་། །སྤྱོད་པ་ཐོས་དང་མཐོང་བ་དང་། །ཚོས་ཐོས་བསྐྱབས་པའི་གཞི་འཛིན་
 ལས། །དགའ་དང་དད་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། །རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་བསོད་ནམས་བདུན། །ཞེས་
 རྟོམ་དུ་མཛད་དོ། །དེ་དག་ཀྱང་བར་མ་དགའ་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡིན་གྱི་རིག་
 བྱེད་དང་སེམས་པ་ཡིན་ན་ཉལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་འབྱུང་བར་
 ཐལ་བ་ལས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་
 ལམ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཡང་སྤྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་འགའ་ཞིག་གིས་གཞན་དག་
 བསྐྱུལ་ཏེ། འགའ་ཞིག་གསོད་པ་དང་མ་བྱེད་པར་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་དུ་
 བཙུག་ན་པ་རོལ་པོའི་སློག་ཆད་པ་དང་། རྟོར་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆེ་བསྐྱུལ་བར་
 བྱེད་པ་པོ་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་དང་སེམས་པ་དགའ་བར་གནས་པའི་ཆེ་འདུག་སློག་

གཙོད་པ་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
 དངོས་གཞི་འབྲུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། རིག་
 བྱེད་དང་སེམས་པ་ནི་དགེ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་པའི་སྤྲུལ་བཙུག་ལྟ་
 འདས་ཀྱིས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པ་ན། དགེ་སྟོང་མིག་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་
 ཡིན་ཏེ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཟུགས་ཅན་བསྟན་དུ་མེད་པ་
 རོགས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ལུས་ཀྱི་བར་དང་། དགེ་སྟོང་གཟུགས་
 དག་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཟུགས་
 ཅན་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་རོགས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རིག་བྱེད་པར་དུ་
 གསུངས་ལ། དགེ་སྟོང་ཆོས་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཅིག་གིས་
 མ་བསྐྱུས་པ་བསྟན་དུ་མེད་པ་རོགས་པ་མེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་རིག་
 བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཟུགས་སུ་མེད་ན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་གསུངས་པར་
 རིགས་པ་ལས། དེ་སྐད་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་འབགས་པའི་ལས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ།
 མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་
 དག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཛོལ་བ་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལས་ལས་ཡན་ལག་
 བརྒྱད་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པའི་དག་ལ་སོགས་པ་ནི་སྟོང་བ་བདུན་གྱི་
 བདག་ཉིད་ཀྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་མ་
 ཡིན་པ་མེད་ན་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྟོང་བ་རྒྱུན་ཆགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། རིག་བྱེད་
 དང་སྟོང་བའི་སེམས་པ་དག་ཡིད་གཞན་ལ་གཡེངས་པའམ། སེམས་མེད་པའི་

གནས་སྐབས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་མདོ་ལས་སྒྲོང་བ་ནི་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གོགས་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ཚུ་ལོན་དུ་འང་གསུངས་ན་མེད་པ་ནི་ཚུ་ལོན་དུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འན་པ་
ཉེར་བཞག་ལས་ཀྱང་། གང་གི་ཆེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པ་གང་སྒྲོམ་
བ་ཉིད་སྒྲངས་བ་དེ་པན་ཆད་གཉིད་ལོག་གམ་སྒྲོམ་སམ་རབ་དུ་སྒྲོམ་ཀྱང་དགེ་བའི་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ཉིད་རབ་དུ་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་ཚུ་བའི་རྒྱན་བར་ཆད་མེད་པར་ཉག་དུ་
འབབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲེས་བྱ་གཉིད་ལོག་གམ་རབ་དུ་སྒྲོམ་པའི་འཇུག་པ་ཡང་དེ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཐོགས་
བ་མེད་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
གཟུགས་སུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དོན་འདི་ལ་མདོ་སྟེ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རིག་བྱེད་
མ་ཡིན་པ་གཟུགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་སུ་རུང་བའི་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་
ཏེ་གཟུགས་ལས་སྒྲེས་པས་གཟུགས་སུ་འདོད་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་
པའང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོའི་དགོངས་པའང་དོན་ལ་མི་གནས་པ་ཁོ་
ནར་གསལ་བར་ཤེས་ཏེ། བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ནི་བསམ་གཏན་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ཟད་པར་ཟེལ་གཞོན་དང་མི་སྤྱུག་པ་ལ་སོགས་པར་སྤང་
བ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པས་གཟུགས་
སུ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་གཟུགས་སུ་འང་གསུངས་
སོ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ལ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་མི་གསུངས་པའི་རྒྱ་ཡང་དེ་ཉིད་

ཡིན་ནོ། །དཔེས་སྟོན་པ་ནི་ཟག་མེད་གྱི་གཟུགས་གསུངས་པ་ནི། དག་བཙུག་པའི་
གཟུགས་དང་དེ་དག་ལ་སྤང་བའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཡིན་ཏེ། ཟག་པའི་རྟེན་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མདོ་ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན།
མིག་ཇི་སྟེད་པ་དང་གཟུགས་ཇི་སྟེད་པ་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། དེ་ནི་ཟག་
པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཟག་བཅས་སུ་གསུངས་སོ་ཞེས་
འཆད་དོ། །བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དག་ཀྱང་ཡུལ་དང་བསམ་པ་དང་
དངོས་པོའི་བྱད་པར་གྱིས་བག་ཆགས་བསྐྱོས་པའི་རྒྱུད་འགྲུར་བའི་དབང་དུ་མཛད་
ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། མ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་ལས་ཡང་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་
པ་དང་། ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་དང་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་རྒྱེན་ལས་སྤྲིག་པའི་བག་
ཆགས་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་དགོངས་པ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །

འཕགས་པའི་ལས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར་བཤད་པ་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
སྟོབས་གྱིས་དེ་ལས་ལངས་པ་ན་རྩུན་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཡན་
ལག་བརྒྱད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་པ་རྣམས་ནི་དྲན་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ཟེན་
པའི་སེམས་པའི་རྒྱུན་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ལོན་དུ་གསུངས་པ་ནི་སྤང་བ་ཉེ་
བ་ན་ངོ་ཆ་ཤེས་པས་དམ་བཅས་པ་དྲན་ནས་གཉེན་པོས་འཆལ་ཚུལ་སྤྲོད་པ་ཡིན་
གྱི། གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནས་འཆལ་ཚུལ་གྱི་གཤགས་བྱེད་ན་བརྟེན་པ་ལ་
སོགས་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་འདལ་བ་མི་སྤྲོད་པར་འགྲུར་རོ་ཞེས་བརྟེན་པར་བྱེད་
དོ། །འོ་ན་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནི། གཟུགས་སུ་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

གལ་ཏེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་རྣམས་སུ་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་

འབྱུང་བཞི་རྒྱུ་རྒྱས་པར་འདོད་ན། དེ་ཅི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་འབྱུང་བ་
ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་ཤིང། འོན་ཏེ་རིག་བྱེད་སྦྱེད་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ་ཞེ་
ན། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བསྟན་མེད་ཐོག་མེད་ཡིན་བས་སྒྲ་བ་དང་། རིག་བྱེད་དེ་
ལས་བསྐྱོག་པས་རགས་པ་ཡིན་ལ། འབྱུང་བཞིའི་ཆོགས་པ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་
སྒྲ་རགས་གཉིས་བསྐྱེད་པ་འགལ་བས་རིག་བྱེད་སྦྱེད་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་འབྱུང་
བ་ལས་སྐྱེ་ལོ། །

འོ་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རང་རང་དང་དུས་མཉམ་པའམ་དུས་ཐ་དད་པའི་
འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མ་
གཏོགས་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། བསམ་གཏན་ཐག་མེད་ཀྱི་སྒྲུལ་བ་དང་། ཕྱི་
ནང་གི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་
ལ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་སྒྲུལ་བ་སྒྲུལ་མིན་བར་མས་
བསྐྱས་པ་རྣམས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་རང་དང་དུས་མཉམ་པ་ལྟན་ཅིག་པ་ད་
ལྟར་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ་སྟེ། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་གྱིས། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་
པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་སྒྲུལ་བ་ལ་སོགས་པ་ནོད་པའི་ཆེ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་
བའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་རྒྱུ་རྒྱས་ནས་འབྱུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
མ་ཡིན་པ་གཞན་ཡང་དེ་དག་ཁོ་ན་རྒྱུ་རྒྱས་ནས་འབྱུང་ངོ་། །འདི་ལྟར་དེ་དག་ནི་
གཞིའི་དོན་དུ་འབྱུང་ཏེ་ཞེས་བ་དང་། སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་། སྐད་ཅིག་མ་
དང་པོ་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་འབྱུང་བ་དང་། ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་དག་ནི་འདིའི་ངོ་བོ་སྦྱེད་བྱེད་དང་འཇུག་པ་དང་འཕེན་པའི་

རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞིའི་དོན་གྱི་འབྲུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་འཁོར་ལོ་ས་ལ་
འབྲེལ་བ་ལག་པས་འཕུལ་བ་བཞིན་ནོ། །སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་ནི་འདས་པའི་
འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ལས་སྐྱེ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་ཆོག་པས་བ་ན་ཡོད་པའི་འབྲུང་བ་ད་ལྟར་བ་
རྣམས་ནི་སྐྱེས་ཟིན་གནས་པ་དང་རྗེས་སུ་འཕྲུག་པ་དང་རྟེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟེན་གྱི་དོན་གྱི་འབྲུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་འཁོར་ལོ་འབྲེལ་བ་ལ་ས་
སྟོན་པས་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་འདོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ནི་སྟོན་གཅོད་
བ་སྟོང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་ཆེ་ལྷན་ཅིག་པ་ད་ལྟར་བའི་འབྲུང་བ་
བཞི་ཆེན་ཁོ་ན་དང་། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་པན་ཆད་པོ་བོ་སྐྱེད་བྱེད་གཞིའི་འབྲུང་བ་
འདས་པ་དང་། སྐྱེས་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་གྱི་འབྲུང་བ་ད་ལྟར་བ་ལུས་ཀྱི་ཆོག་པས་བ་
ན་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བས་འབྲུང་བ་བཞི་ཆེན་གཉིས་གཉིས་ལས་སྐྱེ་ཞིང་། བསམ་
གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ནི་སྟོང་བ་བདུན་ཅར་ཡང་དུས་མཉམ་པ་དང་ད་ལྟར་
བའི་འབྲུང་བ་བཞི་ཆེན་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་པ་རྒྱུར་བྱས་
པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་རང་དང་དུས་མཉམ་པ་ལྷན་ཅིག་པའི་འབྲུང་བ་བཞི་
ཆེན་པ་དང་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་སྟེ། སྟོན་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་
མེད་པའི་སྟོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་སེམས་དང་འབྲུག་པར་དུས་
མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། སྤྱིར་བཏང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་དཔོན་
རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་ཀྱིས་ཀྱང་། རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། རྣམ་

པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་མེད་པས་བསྐྱུས་པ་དང་།
མིག་དང་རྣ་བ་དང་གཟུགས་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ད་ལྟར་དུས་མཉམ་
པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ཁོ་ན་རྒྱུར་བྱས་ནས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་རྒྱུར་
བྱས་པའི་གཟུགས་གཞན་དག་གི་གཞི་ད་ལྟར་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཡིན་པ་
དེ་བཞིན་དུ་དེའི་རྟེན་ནི་འདས་པ་རྣམས་ཡིན་པོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འབྱུང་བ་དེ་ཡང་ས་གང་གིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཞེས། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་དང་
དག་གི་ལས་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གི་ས་པའི་འབྱུང་
བ་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་ལུས་དག་གི་ལས་འདོད་པའི་
འབྱུང་བ་རྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་པ་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པའི་ལུས་དག་གི་
ལས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་ཁོ་ནའི་འབྱུང་བ་རྒྱུར་བྱས་པའི་བར་
དུའོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ལུས་དག་གི་ལས་ནི་རྟེན་དབང་བཅེན་པས་སྒྲོམ་པ་དེ་གང་དུ་
སྒྲེས་པའི་ས་པ་དེའི་འབྱུང་བ་དག་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་ཤིང་
འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་ལ་ཟག་མེད་ལ་འབྱུང་བ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་འདོད་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྒྲེས་ན་དེ་འདོད་པའི་འབྱུང་བ་
ལས་སྒྲེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དེའི་
རང་གི་ངོ་བོ་ནི་རྒྱལ་ཕྱན་བསགས་པའི་གཟུགས་མ་ཡིན་པས་ལུལ་ན་མི་གནས་
ཤིང་ཕན་གཞོད་ཀྱིས་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱད་ལ་སོགས་པ་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྟེན་མ་
ཡིན་པས་མ་ཟེན་པ་དང་། སྐལ་མཉམ་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མ་ཕུན་ལས་
བྱུང་བ་ཡིན་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་དང་རྒྱས་བྱུང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་དགོ་མི་དགོར་

ངེས་པས་ལུང་མ་བསྟན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩལ་སྟན་བསགས་པ་མ་ཡིན་པས་
 རྒྱས་པའི་རྒྱ་དག་གིས་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་
 ཏེ། རྒྱ་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་ཀུན་སྟོང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས་པ་དང་། མཉམ་བཞག་མ་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་
 ཅན་ཆད་ནས་མཆམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རིམ་པ་ལྟར་གཉིད་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་
 རྒྱས་པ་དང་། རྣམ་སྟོན་སྦྱེས་ཀྱི་འབྲུང་བ་ལས་སྦྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་མཉམ་གྱིས་
 བསྦྱེད་པས་རྒྱ་མ་བྱུང་ལས་བྱུང་བའི་འབྲུང་བ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་ལུས་ཀྱི་ཆོགས་པ་ན་
 ཡོད་པས་རྒྱ་དུ་གྱིས་ཟེན་པའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་སྦྱེ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་
 རྗེས་འབྲང་མ་ཡིན་པས་འབྲུང་བ་བཞི་ཆེན་ཐ་དད་ལས་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་
 ལས་སྦྱེས་པའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོན་པ་ནི་ལྷོ་ཀར་
 མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱི་རང་གིས་ལུས་དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲུང་
 བའི་འབྲུང་བ་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟེན་པའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་འགོག་པའི་
 སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་དག་ནི་སེམས་མེད་པར་འབྲུང་
 རོ། །ཞེས་འབྲུང་བས་མ་ཟེན་པའི་འབྲུང་བ་དང་། རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲུང་བ་
 ལས་སྦྱེ་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་
 འབྲུང་བ་ཐ་དད་མིན་པ་ལས་སྦྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་བ་བདུན་ཀའང་འབྲུང་བ་བཞི་ཆེན་
 གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། སེམས་བཞིན་དུ་འབྲུང་བ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་པ་དང་། ལྷོ་ཀར་བྱེད་དག་གིས་ཀྱང་། རི་ལྟར་དེ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་

ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་འབྲུང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཐ་མི་དད་
པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ནི་ཉེན་གྱི་དོན་གྱིས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་
ཡིན་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་འབྲུག་པར་བྱེད་པའི་དོན་
གྱིས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་འབྲུང་བ་ཐ་མི་དད་པ་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འདིས་ནི་
ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྟོང་བ་རེ་རེ་འང་འབྲུང་བ་བཞི་ཚན་སོ་སོ་
ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པའི་འབྲུང་བ་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

༼དེ་དག་གི་བྱང་པར་བཤད་པ།༽

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་བྱང་པར་ལའང་ངོ་མོ་དང་སའི་བྱང་པར་དང་། དགེ་བ་
དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་
དབྱེ་བ་དང་། ལྷན་པའི་ཚུལ་དང་། འཛོམ་པའི་ཚུལ་དང་། གཏོང་པའི་ཚུལ་དང་། ཉེན་
གྱི་བྱང་པར་བདུན་ལས།

༼རྩ་ཐོག་དང་སའི་བྱང་པར།༽

དང་པོ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ནི་ལུང་བསྟན་པ་དགེ་མི་དགེ་མིན་པ་
ལུང་མ་བསྟན་ནི་རྩང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། འདི་ནི་ཀུན་སྟོང་གིས་དགེ་བ་ལ་སོགས་པར་
འབྲུར་བ་ཡིན་ན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ལ་སྟོབས་རྒྱུད་བས་ཀུན་སྟོང་འགགས་
ཀྱང་རྒྱན་རྗེས་སུ་འབྲུག་པའི་ལས་འཁེན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་
གཞན་རིག་བྱེད་དང་སེམས་པ་དག་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་
ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལས་མི་དགེ་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་རིག་བྱེད་དང་སེམས་པ་
དག་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞུགས་ན་འང་བསམ་གཏན་

ཐག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་རྣམས་པར་རིག་བྱེད་མེན་པ་ཡོད་ལ། འང་གི་སྒྲིམ་པ་ཉི་འདོད་པ་ན་
 ཡོད་པར་སྒྲོན་པ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ན་ནི་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ལུས་དག་གི་རྣམས་པར་རིག་བྱེད་ནི་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་ཀུན་སྒྲོང་མེད་པས་
 རྟོག་དཔྱེད་དང་བཅས་པའི་ས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ཁོ་ན་ན་ཡོད་
 ཀྱི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་བསྐྱེབས་པ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རིག་བྱེད་མེད་དེ།
 གང་གི་ཕྱིར་ཞེན་དེ་ན་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་བསྐྱེབས་པའི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
 འདི་ལྟར་འདོད་པ་ན་ལྟ་བུ་དང་པོ་གཉིས་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་བསྐྱེབས་པ་
 ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་དག་ནི་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས། ཁ་ནང་དུ་ལྟས་པའི་ཕྱིར་
 རིག་བྱེད་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བསྐྱེབས་པའི་ལུས་དག་གི་རིག་
 བྱེད་ནི་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་གཡོ་སྒྲིམ་པ་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པ་ནས་དག་སྒྲིམ་པ་ལ་སོགས་
 པ་བྱེད་པས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ། །

།དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་དབྱེ་བ།།

གཉིས་པ་ལ་དོན་དངོས་ནི། འདིར་དགེ་བ་ནི་དོན་དམ་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་
 དང་། མཚུངས་ལྟན་དང་། ཀུན་སྒྲོང་གིས་དགེ་བ་བཞི་ལས་ཐར་པ་ལྷ་དན་ལས་
 འདས་པ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་དགེ་བ་ཡིན་ཉེ། མི་དགེ་བ་དང་སྤྱད་པ་སྤྲེལ་ཐམས་ཅད་
 ཉེ་བར་ཞི་བས་མཆོག་ཏུ་བདེ་བའི་ཕྱིར་ནད་མེད་པ་ལ་བདེ་བ་ཞེས་ཟེར་བ་བཞིན་
 བོ། །འདོད་ཆགས་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་དང་ངོ་ཆ་ལེས་པ་
 དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་དག་ནི། མཚུངས་ལྟན་དང་ཀུན་སྒྲོང་ལ་མི་ལྟོས་པས་འཕྲོད་པའི་

སྤྲུལ་ལྟར་བདག་སྟེང་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་བཤོ། །བཙུ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་དག་བཤོ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདིར་ལྷ་སྟོས་པ་ནི་བསྟོན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དག་
བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་བཤོ་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་རྣམས་ནི་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་ན་དག་བར་འགྱུར་གྱི་མི་ལྷན་ན་མི་
འགྱུར་བས་སྤྲུལ་དང་སྤྱར་བའི་བརྟུང་བ་ལྟར་མཚུངས་ལྷན་གྱིས་དག་བཤོ་ཡིན་ནོ། །ངོ་
བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྷན་དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་དག་གི་བྱ་བའི་
ལས་རྣམས་དང་། སོགས་པའི་སྤྲུལ་གཟུང་བ་ཐོབ་པ་དང་མཚན་ཉིད་དང་སེམས་མེད་
པའི་སྟོམས་འཕྲུག་གཉིས་པོ་རྣམས་ནི། སྤྲུལ་དང་སྤྱར་བའི་བརྟུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ངོ་
མ་ལྟར་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བས་དག་བཤོ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དག་རྩ་ཆད་པ་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་མཚམས་
སྤྱར་བ་དང་ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་བའི་ཆེད་དག་བཤོ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་དག་བཤོ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་བ་མི་མཉམ་པའི་
སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བས་དག་བཤོ་བ་བཞི་གང་ཡང་མིན་པས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་དེ་དག་ནི་ཐོབ་པའི་གོགས་སེལ་
བའམ། སྤྱི་བའི་རྒྱུ་ཅས་དུ་ཐད་དེ། དག་བར་ནི་ཐོབ་བྱ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །དག་བཤོད་
དུ་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་བསྟོན་པ་ནི་མི་དག་བཤོ་བ་རྣམས་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ནི་མི་
དག་བཤོ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱུལ་ཐམས་ཅད་འཕྲུག་པས་མཆོག་ཏུ་མི་བདེ་བའི་ཕྱིར་ནད་ལྟར་
དོན་དམ་པར་མི་དག་བཤོ་བཤོ་ཞོ། །མི་དག་བཤོ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་དང་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་
མེད་པ་རྣམས་ནི་མི་འཕྲོད་པའི་སྤྲུལ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དག་བཤོ། །ཁྲོ་བ་དང་ཁོན་
དུ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དག་བཤོ་བཤོ་ཞོད་ཀྱི་གོང་མ་པ་རྩ་བ་
གསུམ་གྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བསྟན་པའམ། འདི་པ་ལྟར་ན་

དགེ་ཅ་གསུམ་ལས་བསྐྱོད་པ་མ་ཡིན་པས་མ་བསྟན་ཏོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་སེམས་དང་
 སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་མི་འཛོད་པའི་སྟུན་དང་སྦྱར་བའི་བུང་བ་ལྟར་མཚུངས་ལྟན་
 ཀྱིས་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་དག་གི་ལས་དང་
 མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་མི་འཛོད་པའི་སྟུན་དང་སྦྱར་བའི་བུང་བ་ལས་
 བྱུང་བའི་འོ་མ་ལྟར་ཀུན་སྟོང་གིས་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་བཞི་
 ལས་དོན་དམ་པར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་བརྟན་པ་སོ་སོར་བཏགས་མིན་གྱི་འགོག་
 པ་དང་ནམ་མཁའ་དག་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟག་ཅིང་དགེ་བ་བཞི་དང་མི་དགེ་
 བ་བཞིར་འཇུག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་ནི་ཅི་རིགས་པར་དགེ་བ་བཞི་
 དང་མི་དགེ་བ་བཞིའི་ནང་དུ་འདུས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མི་དགེ་
 བ་དང་། ལམ་བཟུང་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྟན་དང་ཀུན་ནས་སྟོང་བ་དང་དོན་
 དམ་པར་དགེ་བར་ཡང་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུས་པ་དག་ལའང་བཟོ་དང་སྟོད་
 ལམ་པ་དང་སྦྱལ་སེམས་དང་རྣམ་སྲིན་སྦྱེས་གྱི་སེམས་བཞི་དང་ ཕྱི་ནང་གི། བེམས་པོ་
 རྣམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། ། འདོད་པ་ན་འཇིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་མཚུངས་ལྟན་
 དང་བཅས་པ་དང་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། བཟོའི་སེམས་ལ་
 སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ནི་མཚུངས་པར་ལྟན་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་
 ནོ། ། རྣམ་སྲིན་སྦྱེས་པ་གཏོགས་པ། བཟོ་དང་སྟོད་ལམ་པ་དང་སྦྱལ་སེམས་ཀྱིས་ བསྐྱེད་པའི།
 ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་ མཚན་ཉིད་ཐོབ་པ་དང་བཅས་པ། དག་ནི་ཀུན་སྟོང་གིས་ལུང་མ་
 བསྟན་ ཡིན་ལ་བསྐྱིབས་པས་བསྐྱེད་པ་ནི་དང་པོ་ཁོ་ན་ལོད་པ། ཡིན་ནོ། །དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་

དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་ལས་བྱ་བའི་དུས་སུ་མ་སྐྱུན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཇེས་སུ་འཇུག་
པར་བྱེད་པ་ དངོས་གཞི་ལྟ་བུ་ ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་ལས་མཛོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཆུ་ཤེས་ནི་ ལོག་ལྟ་ལས་དེ་
བསྐྱེད་འདོད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་འབྱུང་བས་དེས་ལུས་དག་སྒྲོང་བས་སམ། ལོག་ལྟ་གསོད་སོགས་ཀུན་ནས་
སྒྲོང་བས་སོ་ཞེས་བཤམ། ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པས་རིག་བྱེད་ཀྱི་རབ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་
རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་ཆུ་ཤེས་བསྒྲོམ་
པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་རིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གཉིས་ཀ་
ཡིན་ནོ། རྟོག་བཅས་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱང་ཡོད་པས་སོ། ། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཆུ་ཤེས་ལྟ་ནི་རྟོག་
མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་
བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱཏོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། ལོག་པར་ལྟ་བ་མཛོང་སྤང་གིས་
རིག་བྱེད་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བར་བཤད་པ་ནི་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་དབང་དུ་མཛོང་བ་ཡིན་
ལ། འདོད་ཁམས་ན་བསྐྱེད་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་མེད་པར་བཤད་པ་ནི་དུས་
ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་དབང་དུ་མཛོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འདོད་པའི་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་
དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་ དང་མོ་གཉིས། བསྐྱེད་པ་ལ་ལུང་མ་བསྐྱུན་མཛོང་སྤང་གིས་
རིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་སྒྲོམ་སྤང་གི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་
ན་ལ་ལྟོས་ལ། སྒྲོམ་སྤང་གི་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་འང་འདོད་པ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་
འདོད་པ་ན་བསྐྱེད་པའི་རིག་བྱེད་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ནི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་དགེ་བས་

བྱས་ནས་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་མི་དག་གི་འཇམ་མ་སེའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་བྱས་པའི་སྒྲོམ་པ་
 དག་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཀུན་སྒྲོང་གི་བསམ་པ་དེ་དག་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་
 རིགས་ཐ་དད་ན་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གཙོ་བོར་འགྱུར་གྱི་རིས་གཅིག་པ་ལ་ནི་རྒྱའི་
 ཀུན་སྒྲོང་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཐལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་
 བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དག་འབྲ་བའམ་མི་འབྲ་བ་ཡིན་
 ཞེ་ན། དེ་ནི་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དེ། རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་དག་གི་
 ལས་རྒྱུ་ལྟར་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཡང་དག་པོ་དེ་མི་དག་གི་ལུང་མ་བསྟན་ནས་པ་
 གསུམ་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སོགས་པའི་སྤྲོས་བཟུང་བ་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་མི་
 དག་གི་འཇམ་མ་སེའི་ལུང་མ་བསྟན་ལས་ཀྱང་རྒྱུ་ལྟར་བྱེད་ནས་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་པར་
 བྱེད་ཀྱི། དེས་ན་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དང་རྒྱུ་ལྟར་བྱེད་ལ་སྤྲོས་བཟུང་བ་རབ་ཏུ་འཇུག་
 བྱེད་ཞོན་དང་། སྤྲོས་བཟུང་བའི་ལས་ལྟར་བྱེད་ཞོན་དང་། ཡིད་ཤེས་སྒྲོམ་སྤང་ནི་གཉིས་ཀ་དང་། ཐག་མེད་
 བྱེད་ཀྱིས་ཀ་མིན་པའི་སྤྲོས་བཟུང་བ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི།

དེ་ལ་དམིགས་གྱིས་བསམ་པ་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་
 དག་གི་འཇམ་མ་སེའི་ལུང་མ་བསྟན་ལས་རྒྱུ་ལྟར་བྱེད་ཀྱང་དག་པོ་དེ་མི་དག་གི་ལུང་མ་བསྟན་
 དུ་འབྲ་བ་འབྱུང་བའམ། ཡང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲོས་བཟུང་བ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་མི་
 འགྱུར་བས་དག་པོ་ལས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་མི་འགྱུར་གྱི་དག་པོ་ལས་དག་པོ་དང་ལུང་
 མ་བསྟན་ལས་ཀྱང་དག་པོ་ལོན་འབྱུང་བས་རྒྱུ་ལྟར་བྱེད་དེ་ནི་དག་པོ་ལོན་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེད་ཐག་ཏུ་སྤྲོས་བཟུང་བ་འདོད་དོ། །སྤྲོས་བཟུང་དག་ན་མེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་

ཀྱི་རྒྱུད་ནི་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་སྐྱོད་ལམ་བཞི་ཅར་ཡང་དགེ་བ་ཁོ་
ནར་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཡིན་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས་མེད་དེ། མདོ་ལས་ཀྱང་། སྤང་
ཆེན་གཤེགས་ནའང་མཉམ་པར་བཞག། །སྤང་ཆེན་བཞེངས་ནའང་མཉམ་པར་
བཞག། །སྤང་ཆེན་མནལ་ནའང་མཉམ་པར་བཞག། །བཞུགས་ནའང་མཉམ་པར་
བཞག་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་འདྲིར་སྤང་ཆེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཉེས་པ་མི་མངའ་བས་ན་
སྤང་ཆེན་ཏེ། མདོ་ལས། འཆར་བྱེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སྐྱོད་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་ཀྱིས་ངན་པར་མི་མཛད་པས་ན་སྤང་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱེ་ཐག་ཏུ་སྤྲ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ནི་སྐྱོད་ལམ་
བཞི་ཅར་དུ་བཞུད་ནའང་བཞུད་དོ་སྟུང་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་བཞུགས་ན་འང་
བཞུགས་སོ་སྟུང་དུ་དགོངས་པ་ཉེ་བར་གནས་པས་ཐུགས་མི་བཞེད་བཞིན་དུ་ལུ་
ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལ་ལུང་མ་
བསྟན་ནམ་སྤྱིན་སྤྱིས་དང་སྐྱོད་ལམ་བ་དང་སྤྱལ་སེམས་མི་མངའ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། ཡིད་དང་སྒོ་ལཱའི་ཤེས་པ་ཀུན་སྒོར་དུ་བཤད་པ་ཡང་ནམ་སྤྱིན་སྤྱིས་ལས་
གཞན་ལ་དགོངས་ཀྱི། རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་ལས་སྤྱིས་པའི་སེམས་ནི་མཛོད་པར་འདུ་བྱེད་བ་
མེད་པར་ངང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་སྒོར་ཡང་འདུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་གཉིས་ཀ་མིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཐག་མེད་
ཀྱི་སེམས་ཀྱང་མི་རྟོག་ཅིང་ནང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
ནོ། །དོན་འདི་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཀུན་སྒོར་གིས་དགེ་མི་དགེར་འགྱུར་རོ་ཞེས་

བྱ་བ་ནི་རིགས་པ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་སྒྲོང་གི་བསམས་པ་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
པ་ལ་སེམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བསམས་པའི་སྟོབས་ཙམ་ལས་བྱུང་བས་
ཡིན་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་འབྱུང་བཞི་དང་མིག་དང་རྣ་བའི་
མངོན་ཤེས་དག་ཀྱང་དགེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི་པན་པ་དང་གཞོད་པའི་སེམས་པའི་
རྒྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བས་ཀྱན་
བརྟགས་པ་ཁོ་ནར་སྤང་རོ། །

ད་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ་ནི་སྤར་བ་ཤད་པའི་རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཞེན། གཞན་ལ་
གཞོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་སྒྲོང་ཞིང་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱན་སྟོམ་ཞིང་
འགོག་པས་ན་སྟོམ་པ་དང་། གཞོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ལ་རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པ་ནི་
སྟོམ་པ་མིན་པ་དང་། གཞོད་པ་འཇམ་གཞོད་པའི་གཞི་དག་སྟོགས་རེ་སྒྲོང་བའམ་
སྟོགས་རེ་ལ་འབྲུག་ན་སྟོམ་པ་དང་སྟོམ་མིན་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་བར་མ་ཡིན་
ནོ། །འདི་ལ་འང་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། གཞོད་པ་དང་
པན་པའི་སྟོབས་རེ་ལ་རྒྱན་དང་ལྷན་པར་གནས་པ་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་སྟེ་སྤར་
སྟོམ་པའི་རྣམ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་གཞི་བདུན་ལ་སོགས་པ་དང་། ལོ་རེ་
རེ་ཞིང་ལྷག་ལ་སོགས་པ་འདི་བསད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་ནས་གསོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་
ལ་གཞོད་པ་ནི་ལྷན་དག་གི་མི་དགེ་བ་བདུན་དང་གཞི་ནི་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་མཐུ། ཡང་
ན་གཞོད་པ་རང་བཞིན་དང་གཞི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་སྟོབསོ། །

༼རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ༽༽

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྡོམ་པའི་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པའི་
བྱེད་པར་དང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་བྱེད་པར་གསུམ་ལས་དང་པོ་
སྡོམ་པ་ལ་དབྱེ་ན་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་དང་
བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྡོམ་པ་གཉིས་ཏེ་གསུམ་ཡིན་ནོ། ། དགེ་སྦྱོང་གི་སྦྱང་བརྟན་
དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ལས་སྐྱེས་པའི་སྦྱང་བརྟན་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ལས་སྐྱེས་པའི་སྦྱང་
བརྟན་རྣམས་མཚན་བཞི། སོ་ཐར་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་བྱང་། མཚན་ཉིད་
རིམ་པ་ལྟར། འདོད་པའི་དགེ་བ་གཞུགས་ཅན་གང་གི་དེས་པ་ལྟ་དང་བཤམ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་གཞུགས་
ཟག་བཅས་དང་། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་གཞུགས་ཟག་མེད་དོ། །གསུམ་དུ་བྱངས་དེས་པ་ནི་མཉམ་པར་འདོགས་པའི་
ཉིན་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་སོ། །ཤོ་རིམ་དེས་པ་ནི་ལྷ་མ་ལྷ་
མ་ལས་བྱེ་མ་བྱེ་མ་སྐྱེ་བས་སོ། །འོན་ཀྱང་འོ་ལ་པ་ལ་སོ་ཐར་མེད་པའི་བྱེད་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྡོམ་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་
ཞེ་ན། སྡོན་མེད་དེ་དེ་དག་གི་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་ལུས་དག་གི་ཉེས་སྦྱོང་སྡོམ་པ་ལས་སྐྱེ་བས་སོ། །ཡང་ན་
འབྲས་བུ་ལ་སྐྱེ་མིང་གིས་བཏགས་པ་སྟེ་ཀ་བ་དང་མིག་ཤེས་རྒྱ་འབྲས་སུ་བཛོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོ་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྡོམ་པ་ནི་གང་ཟག་གིས་བྱེ་ན་རྣམ་པ་
བརྒྱད་དེ། དགེ་སྦྱོང་པ་མ་དང་། དགེ་སྦྱོབ་པ་མ་དང་། དགེ་ཚུལ་པ་མ་དང་། དགེ་བསྐྱེན་
པ་མ་དང་། བསྐྱེན་གནས་པའི་སྡོམ་པའོ། ། བཤེས་སྤྱིང་འབྲེལ་པར་དགེ་སྦྱོབ་པ་དོར་ནས་བསྐྱེན་
གནས་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་བརྒྱད་དུ་མཛད་དོ། ། གང་ཟག་ཐ་དད་པ་མ་གཏོགས་པ་སྡོམ་པའི་
རྗེས་སུ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། ། སྤང་བྱ་ལྟ་བརྒྱད་བརྒྱུ་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་དེས་བས་སོ། །
དགེ་སྦྱོང་པ་མའི་སྡོམ་པ་དག་ནི་རྗེས་འབྲང་བ་དང་། དགེ་སྦྱོབ་པ་མ་དང་དགེ་ཚུལ་པ་མ་
གསུམ་ཡང་སྡོམ་པའི་རྗེས་འབྲང་བ་དང་། དགེ་བསྐྱེན་པ་མ་དག་ཀྱང་སྡོམ་པའི་རྗེས་

འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རྫས་ནི་མཆོན་ཉིད་ལ་འདོད་དོ། ། དེ་ལ་ཉེས་སྤྱོད་དང་མི་ཆངས་སྤྱོད་
ཇི་སྤྱད་འཆོའི་བར་དུ་སྤོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤོམ་པ་དང་པོ་ལྷ་བཞག་ལ། ཉེས་སྤྱོད་དང་ལོག་གཡེམ་ཇི་སྤྱད་
འཆོའི་བར་དུ་སྤོང་ནས་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྤོམ་པ་བཞག་ལ། ཉེས་སྤྱོད་དང་འདོད་ལོག་ཞག་
རེ་ཙམ་སྤོང་ནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟེན་གནས་པའི་སྤོམ་པ་རྣམས་པར་བཞག་གོ།

བསྟེན་གནས་ལ་གཉིས་སུ་མ་བྱེ་བ་ནི་ཡུན་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། བསྟེན་བ་ལས་ཟ་མ་
ལ་སོགས་པ་ལའང་སྟེ་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཤམ་ཉེ་དགེ་སྤོང་པ་མ་ལ་སོགས་པའི་སྤོམ་པའི་
རྫས་འདྲ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དགེ་སྤོང་མའི་ལྷ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་དགེ་སྤོང་ལ་མ་
བཅས་ཤིང་། དགེ་སྤོབ་མས་དགེ་ཚུལ་ བ་མའི་བཙུ་པོ་སྤོང་བའི་སྟེང་དུ་ཡང་ལོ་གཉིས་སུ། སྟེས་
བ་ལ་རེག་པ་དང་སྟེས་པ་དང་ དཔེན་པ་སྟེས་པ་ཡོད་དུ། ལྷན་ཅིག་ཏུ་འདུག་པ་དང་། གཅིག་
ཤུར་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། རྒྱལ་བྱེད་པ་དང་། སྤྱན་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་མོའི་ཉེས་པ་
འཆབ་པ་སྟེ་ཆོས་དྲུག་དང་། གསེར་ལ་རེག་པ་དང་། མདོ་མས་གྱི་སྟེ་འདྲེག་པ་དང་།
བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པ་ཟ་བ་དང་། གསོག་འཛོག་བྱས་པ་ཟ་བ་དང་། ལྷ་གཙོད་པ་དང་།
ས་རྒྱུ་བ་སྟེ་ཉེ་བའི་ཆོས་དྲུག་སྟེ་བཙུ་གཉིས་སྤངས་ནས། དགེ་སྤོང་མ་བྱེད་པར་
བཞག་པས་སྤང་བྱ་ལ་མང་ཉུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྤང་བྱ་ལ་འབེལ་འགྲིབ་ཡོད་
ཀྱང་དེ་དག་སྤོམ་པའི་རྫས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། དེའི་སྤོང་བ་བཙུ་ནི་དགེ་ཚུལ་པ་མའི་སྤོམ་པའང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆོན་ ལན་གཉིས་སུ། གྱུར་པ་ལས་ནི་མིང་འཕོ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དགེ་བསྟེན་མཆོན་གྱུར་ན་དགེ་བསྟེན་མ་དང་། དགེ་བསྟེན་མ་མཆོན་གྱུར་ན་
དགེ་བསྟེན་དང་། དགེ་ཚུལ་མཆོན་གྱུར་ན་དགེ་ཚུལ་མ་དང་། དགེ་ཚུལ་མ་དང་དགེ་
སྤོབ་མ་མཆོན་གྱུར་ན་དགེ་ཚུལ་དང་། དགེ་སྤོང་མཆོན་གྱུར་ན་དགེ་སྤོང་མ་དང་།

དགེ་སློང་མ་མཆན་གྱི་ན་དགེ་སློང་དུ་འགྱུར་བ་ཙམ་ལས་སྡོམ་པ་སྤར་ཡོད་ གཏོང་
རྒྱ་ལུ་པོ་གང་གིས་ཀྱང་། གཏོང་བ་དང་ གཞན་གྱི་རིག་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གང་གིས་ཀྱང་། སྤར་མེད་
འཛོལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྩས་ལ་བྱད་པར་ཡོད་ན་མཆན་གྱི་ན་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་
དག་དུ་འགྱུར་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་དགེ་བསྟན་ལ་སོགས་པའི་སྡོམ་པ་དེ་དག་ཐ་དད་པ་ཡིན་གྱི་སྡེ་མ་སྡེ་མ་
གནས་གྱིར་བ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའམ་གཅིག་དུ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་
ལུལ་བས་དགེ་ཚུལ་ལ་སོགས་པའང་གཏོང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་རྣམས་
སྡེ་མའི་གཏོང་རྒྱར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡུང་དེར་འདུས་པས་དགེ་སློང་
གི་སྡོམ་པ་བཏང་བས་གསུམ་ཅར་གཏོང་བར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་མི་འདོད་དེ་ན་སྤྲད་ཙམ་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་པས་
སོ། །གལ་ཏེ་དགེ་སློང་གི་རྩ་ལྟར་བྱུང་བས་སྡེ་མ་གཉིས་ལ་མི་གཞོད་པར་ཐལ། དེ་དག་རྩས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།
སྟོན་མེད་དེ་ཐག་མེད་གྱི་ལམ་གཅིག་གིས་སྤང་བའི་རྩས་དུ་མ་དུས་གཅིག་ལ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་
རིག་བྱེད་མངོན་གྱིར་ནི་རྩས་གཅིག་ལྟེ་དགེ་སློང་དུ་འཛིན་པའི་བསམ་པས་སློང་ཞིང་དེར་བརྟེན་པས་སོ། །སློང་
སེམས་ལ་འདོད་པ་ལྟར་ན་འང་རྩས་མཆོངས་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ས་པོན་ཐ་དད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐ་
དད་ཀྱང་སྡོམ་པ་ཕྱི་མ་སྤངས་པས་སྡེ་མ་གཏོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་མན་རྩ་ལྟར་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོ་ན་
དགེ་སློང་གི་རྒྱད་གཅིག་ལ་སྡོམ་པ་གསུམ་ག་ཡོད་ན་ཐ་དད་པ་གསུམ་འགལ་ལོ་ཞེ་
ན་དེ་དག་ཐ་དད་དུ་འང་རྒྱད་གཅིག་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་དགེ་སློང་ལ་སྟོག་
གཅོད་སློང་བ་ནས་ཆང་འབྲུང་བ་སློང་བའི་བར་ལྟ་ནི་གསུམ་གསུམ་དང་། ལྷ་གར་ལ་
སོགས་པ་སློང་བ་གཉིས་གཉིས་དང་། སློང་བ་གཞན་དག་ནི་རེ་རེ་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་
ཀྱང་ བསྐྱབ་པའི་གཞི་མང་པོ་ལེན་པར་འདོད་པའི་སེམས་པ་ལས་སྐྱེས་པས་རྒྱགས་པ་དང་བག་མེད་པའི་གནས་

ཆེས་མང་པོ་ལས་སྒྲིག་ལ་གཞན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས། གཞི་དང་བསམ་པའི་བྱང་པར་གྱིས་དགེ་
སྒྲོང་གི་སྟོག་གཙུག་སྒྲོང་བ་ཆེ་ལ། དགེ་ཚུ་ལ་གྱི་འཕྲིང་། དགེ་བསྟེན་གྱི་ཚུང་རོ་ཞེས་
བྱ་བར་འདོད་དོ། །

འོ་ན་དགེ་སྒྲོང་དེ་ཉིད་དགེ་ཚུ་ལ་དང་དགེ་བསྟེན་དུ་འང་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་
ལྟར་ནི་ཡིན་མོད་གྱི་དགེ་སྒྲོང་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་གཙུག་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། དག་བཙུག་པ་
དགེ་སྒྲོང་ཡིན་ཡང་དག་བཙུག་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་སྟེ་བའི་ལྷགས་
སོ། །དོན་ལ་གནས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཉེ་སྒྲོང་བའི་སེམས་པ་ཞིག་ཡིན་གྱི་ཐ་དད་པ་ནི་
མ་ཡིན་ཉེ། སེམས་པ་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དུས་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་དང་། ཆོགས་སྒྲ་མ་མེད་པ་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་སྟེ་བ་དང་། བསྟེན་པ་དག་
ནི་སེམས་པའི་བྱང་པར་ཁས་བླངས་པའི་སྟོབས་གྱིས་འཛོལ་བ་དང་གཏོང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །འོན་ཀྱང་དགེ་ཚུ་ལ་གྱི་སྟོམ་པའི་ཁོངས་སུ་དགེ་བསྟེན་འདུ་བ་དང་། དགེ་སྒྲོང་
གི་ཁོངས་སུ་འོག་མ་གཉིས་ཀའང་འདུ་བའི་ཕྱིར་སྟོམ་པ་གསུམ་ལྟར་ཞེས་བྱ་བར་
བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་དགེ་བསྟེན་ཉིད་ལ་གནས་པའི་ཆེད་དུ་ སྟབས་འཛོད་ཐར་པ་འདོད་
པ་སྟེན་དུ་མོང་བས། སྟོག་གཙུག་དང་། མ་བྱིན་ལེན་དང་། འདོད་ལོག་དང་། རྩན་དང་།
ཆང་འཕྲང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤང་བྱ་ལྟ་སྒྲོང་བ་མཐོས་པ་ལས་དགེ་བསྟེན་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་ཉིད་དང་ཆེད་དུ་ཞེས་བྱ་བ་བསྟེན་གནས་ལ་སོགས་པ་ལའང་སྦྱར་ཉེ།
སྟོག་གཙུག་དང་། མ་བྱིན་ལེན་དང་། མི་ཆངས་སྦྱོད་དང་། རྩན་དང་། ཆང་འཕྲང་བ་
དང་། སྟོས་དང་མེ་རྟོག་སྤང་དང་བྱུག་པ་དང་གར་དང་སྦྱང་དང་རོ་ལ་མོ་ རྟེ་འདི་དག་སྟོམ་
པས་གཅིག་དང་། ཁྱི་སྟེན་མཐོན་པོ་དང་ཁྱི་སྟེན་ཆེན་པོ་སྟེ། འདི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ལ། དུས་

མ་ཡིན་པའི་ཁ་ཟས་”^{ཧྲ}སྤང་བྱ་བ་རྒྱུད་སྤོང་བ་མཛོས་པ་ལས་བསྐྱེན་གནས་དང་།
 དེ་དག་ལས་གར་དང་སྤྲུ་དང་རོལ་མོ་ལ་རེག་པ་གཅིག་དང་། སྤོས་དང་མེ་ཉྱེག་ཐེང་
 དང་བྱུག་པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་སུ་སྤེལ། གསེར་དངུལ་ལེན་པ་བསྐྱེན་པའི་སྤང་བྱ་
 བཅུ་སྤོང་བ་མཛོས་པ་ལས་ནི་དགེ་ཚུལ་དང་། སྤང་ལ་གར་སོགས་ཐེང་སོགས་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་
 ནི་བསྐྱབ་བྱ་མང་རོ་སྤྲུལ་པས་ཁྲིམ་པ་རྣམས་སྤྱིད་ལུག་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤང་བར་བསྐྱེན་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་
 བྱས་སོ། །བསྐྱ་བ་ལས་རབ་བྱུང་གར་སོགས་ཐེད་པ་དང་གསོག་འཛོག་གིས་འཛོལ་ན་ཉེས་པ་ཆེ་བས་ཉེས་པ་
 ”གཉིས་^{ཧྲ}དང་གསེར་དངུལ་སྤོང་བ་བསྐྱེན་ནོ་ཞེས་སོ། ། བམ་པ་བཞི་དང་། ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་
 དང་། སྤང་ལྷུང་སུམ་ཅུ་དང་། ལྷུང་བྱེད་ འབའ་ཞིག་ལ། དགུ་བཅུ་དང་། མོ་མོར་བཤགས་
 བར་བྱ་བ་བཞི་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཉེ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་
 བཅུ་ཅ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ དམ་ལུས་དག་གི་ལས་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད། སྤོང་བ་མཛོས་པ་
 ལས་དགེ་སྤོང་དུ་འགྱུར་རོ། །

མིང་གི་རྣམ་གངས་ནི་མི་དགེ་བའི་ལས་ནི་སེམས་ཅན་ལ་མི་མཉམ་པར་
 འབྱུག་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤངས་པ་ན་ལས་མི་མཉམ་པ་ཅན་རྣམས་ཡང་དག་པར་
 འཛོག་ཅིང་འདོར་བས་སམ། ཡང་ན་མཛོད་ལས། ལུས་ལ་ཡོངས་སུ་གདུང་མེད་
 པས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་སྤང་བ་བདེ། །གཉིད་ལོག་པ་ཡང་བདེ་བ་སྟེ། །སད་པ་
 རྒྱུ་ཡང་བདེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་བས་འགྲོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལུས་སེམས་ལ་
 གདུང་བ་མེད་པས་བསིལ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 བསྐྱགས་པའི་ཕྱིར་ལེགས་སྤྱད་དང་། བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ལས་ ཡིན་ཉེ་རིག་

^{ཧྲ} ྲ
^{ཧྲ} བ་ཉེས

བྱེད་དང་སེམས་པ་དག་གིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་ལུས་དག་གི་ཉེས་སྤོང་སྤོམ་པའི་ཕྱིར་སྤོམ་པ་
ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཙ་བ་དང་རྒྱན་དང་བྱུག་པ་དང་སྤོས་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

ཡང་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྤོམ་པ་ཐོབ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ནི་སོ་སོ་ཐར་པ་དང་སྤོམ་པ་ གཞི་མཐུན་པ། དང་བྱ་
པའི་ལས་ཀྱི་ལས་ དངོས། ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། སྤྱིག་པ་ལས་ དང་པོར། ཐར་པའི་ཕྱིར་དང་།
ལུས་དག་སྤོམ་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་འབྱུང་པའི་སྤོའི་ཕྱིར་དོ། །སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་
པན་ཆད་ནི་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྤོམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། སོ་སོ་ཐར་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་
ཐར་པའི་དོན་ནི་བྲ་ཏི་མོ་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་དང་པོར་ཐར་པ་ཡིན་ན་ཐར་ཐེན་པའི་ཕྱིར་
དོ། །ལས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཐུག་ཡིན་གྱི་དངོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ནི་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ནི་ཚམ་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པས་སོ། ། ཡང་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྤོམ་པ་
དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ནི་བརྒྱད་དེ་དགེ་སྤྲོད་ལ་སོགས་པའོ། ། ཕྱི་རོལ་བ་རྣམས་ལ་སོ་ཐར་
མེད་དམ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་དག་ལ་ཡང་མི་དགེ་བ་སྤོམ་པ་ཙམ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྤོམ་པ་ནི་མེད་དེ། དེ་དག་ནི་
ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པས་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤིད་པའི་བྱེད་པར་ཁོ་ན་ལ་ཐར་པར་འདུ་ཤེས་པས་སྤིད་པ་ལ་བརྟེན་
པའི་ཕྱིར་གཏན་དུ་སྤྱིག་པ་ལས་སོ་སོ་ཐར་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ་ནི་བསམ་གཏན་ལས་
སྤྱིས་པའི་སྤོམ་པ་དང་ནི་བསམ་གཏན་ཉེར་བསྐྱོགས་ ཡར་བཅད་དང་དངོས་གཞི། དང་
བཅས་པ་དེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་ལྡན་ལ། ཉེར་བསྐྱོགས་ལ་འང་རྟེན་དུ་བརྩོན་དོ། ། ཟག་མེད་
ཀྱི་སྤོམ་པ་དང་ནི་འཕགས་པའི་སེམས་ཙན་ སློབ་མི་སློབ་ རྣམས་དང་ལྡན་ནོ། །སྤོམ་པ་
གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་ཐ་མ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤོམ་པ་གཉིས་ནི་སེམས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་སྟེ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ཡོད་ལ་མ་བཞག་པ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་
དོ། ། སོ་ཐར་ནི་གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་མིན་ནོ། །

ཡང་སྤྲོད་པའི་སྤྲོམ་པ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཞེ་ན། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་
དགུ་དག་ཏུ་སྤྲེས་པའི་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་དེ་གཉིས་ནི་སྤྲོད་པའི་
སྤྲོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དམ་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་པ་མེད་པ་ལ་ཡིན་ཏེ། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་
དེ་ཀྱན་ནས་སྤྲོད་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་
ཀྱི་སྤྲོམ་པ་ཡིན་ལ། སྤྲོད་པའི་སྤྲོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་མི་སྟོགས་པ་མེད་པའི་བར་ཆད་
མེད་པའི་ལམ་མ་གཏོགས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་འོ། །སྤྲོད་
པའི་སྤྲོམ་པ་ཡིན་ལ་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་བར་
ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་འོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་མི་
སྟོགས་མེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་འོ། །གཉིས་ཀ་
མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་ལས་མ་གཏོགས་པ་མི་སྟོགས་པ་མེད་པའི་ལམ་མ་གཏོགས་པའི་
ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྲོམ་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐུ་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་
ཡིན་ལ་སྤྲོད་པའི་སྤྲོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐུ་བཞི་འང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་སོ་སོ་ཐར་པ་ལས། ལུས་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་ལེགས་པ་སྟེ། །ངག་གི་སྤྲོམ་པ་
ལེགས་པ་ཡིན། །ཡིད་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་ལེགས་པ་སྟེ། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་སྤྲོམ་པ་
ལེགས། །ཞེས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་མདོ་ལས། གང་ཡང་མིག་གི་དབང་
སོ་སྤྲོམ་པས་བསྐྱམས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ལུས་ངག་གི་སྤྲོམ་པ་མ་ཡིན་
པ་ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྤྲོམ་པ་དེ་དག་ཀྱང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནས་ཞེ་ན། མ་
ཡིན་ཏེ། ལྷུང་བ་དང་དེའི་གཉེན་སོ་ཤེས་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་། སྤྲོད་པའི་སེམས་པ་

མ་བརྗེད་པའི་བླ་པ་དག་གཉིས་ཀ་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་དེ་གཉིས་ཀ་དབང་པོའི་
སྒྲིམ་པ་འདེམ་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྒྲོད་ཀྱང་སྒྲོང་ལ་དབང་པོ་ཡུལ་ལ་
ལོག་པར་སྒྲོད་པ་དག་ཀྱང་སྒྲོང་པའི་བྱིར་རྟོ། །

༼དེ་དག་གིས་ལྷན་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ།༽

དེ་དག་གིས་ལྷན་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། སོ་སོ་ཐར་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་
ནི་རི་སྒྲིང་དུ་ལོག་ནས་འཆད་པའི་གཏོང་རྒྱ་དག་གིས་མ་བཟང་གི་བར་དེ་སྒྲིང་དུ་
རྟག་དུ་ད་ལྟར་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པར་དང་ལྷན་ལ། སྒྲིམ་པ་ཐོབ་པའི་སྐད་
ཅིག་མ་དང་པོ་བྱིན་ཆད་ ནི་དེར་མ་ཟད། འདས་པ་དང་ཡང་ལྷན་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་སྒྲིམ་པ་ལྷ་མ་
རྣམས་བཟང་བར་ཐལ་ཏེ་ཐོབ་ནས་མི་ལྷན་པའི་བྱིར་རྟོ། །འདི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མ་ཡིན་པས་གཏོང་རྒྱས་
མཆོམས་བཅད་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་མ་བྱུང་པའི་བྱིར་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ད་ལྟར་བཞོན་དང་ལྷན་པར་བཤད་
དོ། ། དེ་ཡང་རི་སྒྲིང་དུ་མ་བཟང་གི་བར་དུ་ཞེས་བྲ་བ་དང་སྐྱར་རྟོ། །སོ་སོ་ཐར་པའི་
སྒྲིམ་པའི་ལྷན་པ་རི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་སྒྲིམ་མིན་ལ་གནས་པ་འདེམ་དེ་དང་འདྲ་ བས་འདོན་པ་
བསྐྱར། བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་རི་སྒྲིང་མ་བཟང་
གི་བར་དུ་རྟག་དུ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཏོང་
རྒྱས་པར་དུ་མ་ཆོད་པའི་ཐོབ་པ་དག་དང་ཡང་ལྷན་ནོ་ཞེས་བྲ་བ་ནི་བྲུབ་པའི་
མ་ཐའོ། ། དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལའང་ཆེ་གཞན་དང་འདིར་བཟང་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་འདས་པ་ཐོབ་
ལ། འོན་ཀྱང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་བྱུན་གྱིས་བསྐྱར་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། ། འཕགས་པ་ཟག་མེད་
ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྐྱབ་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་ཆེ་ནི་
འདས་པ་དང་ལྷན་པ་མིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་སྒྲོན་མ་བསྐྱེད་པས་དེ་ལྟ་བུའི་འདས་

བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་དབང་པོ་འཕོ་བའི་དུས་ནའང་འདི་མཚུངས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དབྱིག་བཤེས་ན་རེ། དེ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་དེ་ནི་མི་བརྗོད་དོ་ཞེས་ཟེར་ལ། ལྷིག་བྱེད་འདྲ་བའི་དོན་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཆེ་འང་ཡོད་ལ། ཟག་མེད་ཡིན་ན་དེ་བཏང་ནས་རི་ལྟར་ཡོད། དེས་ན་སྒྲིམ་པ་བསྐྱེད་པས། དེ་དག་གི་དང་པོ་འང་འདས་པ་དང་མི་ལྡན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

གཞན་དག་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚུ་ལ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ད་ལྟར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་སྟེ་སྒྲིམ་པར་ཞུགས་པའི་ཆེ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ད་ལྟར་བ་དང་ལྡན་གྱི་མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་པ་ན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ད་ལྟར་བ་ནི་ མཉམ་བཞག་གི། སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཆེ་འང་གཏོང་རྒྱུ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་ལྡན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུབ་པའི་མཐའོ། །

སྒྲིམ་པའང་མ་ཡིན་སྒྲིམ་མིན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བར་མ་ལ་གནས་པ་ལ་གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡོད་ན་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བར་ད་ལྟར་གྱི་དང་ལྡན་ལ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བའི་དུས་གཉིས་ཀྱི་དང་ལྡན་ནོ། །དེ་ཡང་མ་བཏང་གི་བར་དུའོ། །འོན་སྒྲིམ་མིན་དང་ལྡན་པ་ བར་མའི། དགེ་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། སྒྲིམ་པ་དང་ལྡན་པའང་ བར་མའི། མི་དགེ་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། དུས་རི་སྲིད་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྒྲིམ་མིན་ལ་གནས་པ་ཤན་པ་ལ་སོགས་པའང་དགེ་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ལྡན་ཏེ།

ཇི་སྲིད་དུ་རབ་ཏུ་དང་བའི་ཤྲགས་དང་ལྡན་པས་མཆོད་ཉེན་ལ་ཕྱག་འཆའ་བ་ལ་
སོགས་པ་བྱེད་པའི་བར་དེ་སྲིད་དུ་བར་མ་དགེ་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་པའང་མི་དགེ་བའི་རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ལྡན་ཏེ། ཇི་སྲིད་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཤྲགས་དང་ལྡན་པས་སོག་
ཆགས་གསོད་པ་དང་འཆིང་བ་དང་རྒྱུག་པ་དང་འཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་བར་
དེ་སྲིད་དུ་བར་མ་མི་དགེ་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་སྒྲོམ་པ་དང་སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་བར་
མ་ལ་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་རིག་བྱེད་དངོས་སུ་བྱེད་པ་དག་ལ་ད་ལྟར་བ་དང་
ལྡན་ལ་གཏོང་བའི་རྒྱ་དག་གིས་མ་བཏང་གི་བར་དུ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་ནི་
འདས་པ་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ ལེ་རིག་བྱེད། དང་ནི་ལྡན་པ་མེད་དེ། རིག་བྱེད་
ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མ་ཡིན་པའི་ ཕྱིར་དང། བེམས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་
རྒྱས་པ་མེད་དོ། །དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་བསྐྱབས་པའི་རིག་བྱེད་དང་མ་བསྐྱབས་
ལ་ལུང་དུ་མ་བསྐྱན་པའི་རིག་བྱེད་དང་ནི་མ་འོངས་པ་མི་ལྡན་པར་མ་ཟད་འདས་པ་
དག་དང་ལྡན་པའང་མེད་དེ། ལུང་དུ་མ་བསྐྱན་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་སྒྲོབས་རྒྱུང་བས་
དེ་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པའི། ཐོབ་པའང་སྒྲོབས་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་ ཆོས་དེ་འགགས་ནས་དེའི། ཐོབ་པ་སྤུ་
ཕྱིར་འཛེན་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཞར་ལ་སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གངས་ནི་ལུས་ངག་མི་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་
པ་མིན་པ་དང་། དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐད་ཅིང་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོངས་པ་སྐྱེད་
པའི་ཕྱིར་ཉེས་སྐྱེད་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡིན་པས་འཆལ་བའི་

ཆུ་ལ་ཁྲིམས་དང་། ལུས་དག་གི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལས་དང་། དངོས་ཀྱིས་བསྐྱུས་
 པའི་ཕྱིར་ལས་དེའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་འདིར་རིག་བྱེད་དང་ལྡན་ལ་རིག་བྱེད་
 མ་ཡིན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་འང་ཡོད་ཅེས་པ་སྤྲོད་པའི་སྟེ། སྤྲོས་པ་སྤྲོས་མིན་གཉིས་ཀ་མ་
 ཡིན་པའི་བར་མ་དོར་ ཉེ་བར་མ་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ལ། གནས་པ་ཞིག་ཀྱང་སྤོང་དགེ་མི་དགེའི་སེམས་
 ཞན་པ་སྟེ་དག་པོ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་དགེ་མི་དགེའི་ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་དག་བྱེད་ན་ནི་ སེམས་ཞན་པས་
 རིག་བྱེད་མིན་པ་སྤོང་མི་རྒྱས་པས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཉིད་དང་ལྡན་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
 དང་ནི་མི་ལྡན་ནོ་འདིར་དགེ་མི་དགེའི་སེམས་ཞན་པ་ཞེས་སྤོས་པ་ནི་སེམས་དག་
 པོས་བྱེད་ན་ནི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། དགེ་མི་
 དགེའི་སེམས་ཞན་པས་ཀྱང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་སྤྲོད་མི་རྒྱས་ན་ལུང་མ་བསྟན་
 གྱིས་བྱེད་ན་ལྟ་སྤོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིར་ཡང་སྤྱིར་བཏང་བ་སྟེ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ན་ནི་རྩལ་ལས་བྱུང་བའི་
 བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་བདུན་དང་། སྟོག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱི་
 ལམ་རྣམས་ནི་སེམས་ཞན་པ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་བྱེད་ཀྱང་རིག་བྱེད་མིན་པ་
 དང་ལྡན་ནོ། །ཆེ་འདིའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཏང་བ་དང་བྱི་མའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
 མ་སྤྲོས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ ལུང་ལུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་གཟུགས་མེད་ལྟེ་སྤྲོས་པ་ལྟ་བུ་རིག་
 བྱེད་ཉམས་པ། དག་ནི་ ཟག་མེད་ཀྱི་ རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ཏེ། རིག་བྱེད་
 ནི་འགགས་ཤིང་མ་སྤྲོས་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྲོས་པའི་ཐོབ་པ་དང་ངེས་པར་ལྡན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ། འདིར་སོ་སོའི་སྤྲོ་བོ་དཔེར་མ་བརྗོད་པ་ནི་དེ་བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་ཆེ་བརྗོད་ནས་རིག་བྱེད་མ་སྤྲོས་པ་
 ལ་དེ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱིར་བྱིས་པ་ལ་མ་ངེས་ལ་འཕགས་པ་ལ་ངེས་པས་སོ། །ཡང་ན་འདོད་པ་ལ་བསམ་ནས་སྤྲོས་ལ། ཡང་

ན་འཕགས་པ་ནི་དཔེར་བཞིན་ཡིན་པ་སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡོད་ཅེས་རྒྱལ་སྤྱི་གསལ་སོ། །གལ་ཏེ་
བྱིས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་བོ་ཐོབ་པ་དག་གི་ན་འདོད་པར་ཡང་ཡོད་དོ་ནི་ན། མ་ཙཱའི་ཞལ་ནས་བྱིས་
པས་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ནི་གི་བས་གཏོང་བར་མཚན་ཉིད་འདྲ་སྟེ། བཙུན་བཙེམ་ལས་ལྷན་དང་
ལྷན་ལ་ལྷན་གྱི་ལས་དང་མི་ལྷན་པ་ནི་སྤྱི་བོ་འདི་ནང་ན་འདུག་པའི་མེར་མེར་བོ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ་
ཞེས་གསུང་ལ། འོན་ཀྱང་འདོད་པའི་རྟོན་ལ་ཡང་རྩས་ལ་སྟོས་པ་དང་མི་སྟོས་པའི་བསྟོད་ནམས་སྤྱི་བ་འགའ་ཞིག་ལ་
འདི་སྤྱི་བའི་རྟོགས་སོ། །

འདི་ཡང་ས་འཕྲོས་པ་དག་གི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི་ས་མ་འཕྲོས་པ་ནི་
སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་བསམ་གཏན་གྱི་སྤྲོ་མ་པ་ཐོབ་པ་གི་འཕྲོས་པ་ལའང་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། །དེ་ལ་ནི་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པ་ན་ད་ལྟར་གྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་དོ་
ཞེ་ན། དེ་ནི་འཕགས་པ་ལའང་མཚུངས་སོ། །དེ་ལ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་
པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བསམ་གཏན་ལའང་མཚུངས་སོ། །གཉིས་ཀ་དང་ལྷན་པ་ནི་
སྤྲོ་མ་པ་དང་སྤྲོ་མ་མིན་དང་ བར་མ་དང་། ལྷན་པ་ སེམས་ཟག་སོས་དགེ་མི་དགེའི་ རིག་བྱེད་ བྱེད་
བཞིན་པ། དང་བཅས་པའོ། །གཉིས་ཀ་དང་མི་ལྷན་པ་ནི་གཞུགས་མེད་གྱི་སོ་སོའི་སྤྱི་
བོ་ དང་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བར་གི་ནས་རིག་བྱེད་མ་བྱུང་བ འོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྲོ་མ་པ་དང་ལྷན་
ལ་བར་མ་དང་མི་ལྷན་པ་ལ་སོགས་པའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༡ འཕྲོས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།

འཕྲོས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། བསམ་གཏན་ལས་སྤྱི་ས་པའི་སྤྲོ་མ་པ་ནི་ཟག་
བཅས་གྱི་བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་དང་། ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ས་སྟེ་སེམས་གང་ཡང་
རུང་བ་ཐོབ་པ་ཉིད་གྱིས་འཕྲོས་སྟེ། དེ་དག་དང་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བའི་བྱིར་

དོ། །ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་འཕགས་པ་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་ས་ཐུག་གི་
སེམས་ཐོབ་པ་དེས་འཛོལ་བ་ཡིན་ལོ། ། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་འཛོལ་བ་འདྲ། ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་
བསྟུས་པ་ནི་འོག་སར་སྒྱུར་བ་དང་། བོང་ནས་འོག་ཏུ་སྒྱེ་བས་འཛོལ་གོ། །དངོས་གཞིས་བསྟུས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བས་སམ། སྒྱེ་བས་ཉེ་བཤད་མ་ཐག་ལྟར་དོ། །ཟག་མེད་འཛོལ་བ་ཡང་། མི་སྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་པ་ནི་སྒྱུར་
བས་དང་། རྣམ་ཐོལ་དགྲ་པ་ལ་དངོས་གཞིས་བསྟུས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཉེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་
ཡིན་ན་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་དང་། འདས་བས་ད་ལྟར་བའང་འཛོལ་གོ། །ཕྱིར་མི་འོང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འཁྲོས་སྒྱུར་བ་ཁོ་
ནས་འཛོལ་གོ། །སོ་སོ་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲིམ་པ་ནི་གཞན་གྱི་ ལའན་སྟོབ་ གསོལ་བ་དང་
བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སོགས་གྱིས་ བསྟུས་པ་རང་གི་རིག་བྱེད་གྱིས་
ཡང་། འཛོལ་གོ། །དེ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིམ་པ་ནི་རང་གི་སེམས་པ་དང་ལུས་དག་གི་རིག་
བྱེད་གཟུང་དོ། །དེ་ཡང་དགོ་སྒྲོང་པ་མ་དང་དགོ་སྒྲོབ་མའི་སྒྲིམ་པ་རྣམས་ནི་དགོ་
འདུན་ལས་འཛོལ་ལ། དགོ་བསྟེན་པ་མ་དང་། དགོ་ཚུལ་པ་མ་དང་། བསྟེན་གནས་པ་
རྣམས་ནི་གང་ཟག་ལས་སོ། །

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་འདུལ་བ་འཛིན་པ་རྣམས་ན་རེ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་
ཚུལ་བཅུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་སོགས་པའི་སྒྲིམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་ནི་རང་བྱུང་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའོ། །ཀུན་ཤེས་ཀོ་ལུ་ཉི་ཅུ་དང་། ཏ་ལྷལ་
དང་། བཟང་པོ་དང་། རྒྱུངས་པ་དང་། མིང་ཆེན་ཉེ་ལྷ་སྟེ་རྣམས་ནི་ངེས་པ་ལ་འཇུག་
པ་སྟེ་བདེན་པ་མཐོང་བས་སོ། །གྲགས་པ་དང་ལག་བཟང་དང་བ་ལང་བདག་དང་བྱི་
མེད་དང་གང་པོ་སྟེ་ཉེ་བའི་ལྷ་སྟེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དགོ་སྒྲོང་ཚུར་ཤོག་ཅེས་
བརྗོད་བས་སོ། །འོད་སྒྲུངས་ཆེན་པོ་ནི་སྟོན་པར་ཁས་རྒྱངས་པ་ཅམ་གྱིས་སོ། །དྲི་

བས་མཉེས་པས་ནི་ལེགས་སྦྱིན་ནོ། ། ལེགས་སྦྱིན་གཅིག་ཏུ་གཅེས་པའི་ཆོས་གང་ཡིན། ཐར་བ་
ལགས་སོ། །དེ་ལ་དགོས་པ་གང་ཡིན། དད་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་ལན་བཏབ་ཅེས་པཎ་ཆེན་གསུངས་སོ། །

སྦྱི་དགའི་བདག་མོ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྦྱི་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ཁས་སྦྱངས་བས་ཏེ།
བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། དགེ་སློང་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་། སྦྱི་བ་བྱེད་བྱེད་
ཅིང་དགེ་སློང་ལས་གདམས་ངག་མཛོད་པར་བྱ་བ་དང་། དབྱར་དགེ་སློང་མེད་པའི་
གནས་སུ་མི་འགྲོ་བ་དང་། དགག་དབྱེད་ཆེ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ལ་གནས་གསུམ་
གྱིས་དགག་དབྱེད་བྱ་བ་དང་། དགེ་སློང་གི་ལྷུང་བ་སྦྱང་བར་མི་བྱ་བ་དང་། དགེ་སློང་
ལ་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་ལ་ཁོ་བར་མི་བྱ་བ་དང་། སྦྱི་བའི་ཆོས་ ཉེ་སྦྱི་ཆོས་བརྒྱད། གྱི་ལྷུང་བ་
བྱུང་བ་སྦྱང་བ་བྱེད་ཏུ་མཉེས་པར་བྱ་བ་སྦྱད་པར་བྱ་བ་དང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་
ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་དགེ་སློང་མས་ཀྱང་དགེ་སློང་གསར་བྱ་ལའང་ཐུག་བྱ་བ་ནམས་
སོ། །རྒྱལ་རིགས་ཆོས་སྦྱིན་ཞེས་བྱ་བ་བཙུན་མའི་འཁོར་གྱི་ནང་ན་འདུག་པ་ལས་
ནི་ཙོ་བཞིན་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བྱང་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གསོལ་བའི་སྦྱིན་
གྱིས་སོ། །

ཡང་ན་ས་གཤི་རྒྱུང་མ་ཆོས་སྦྱིན་མ་ལྷན་ལའི་མདོག་ལས་འཕྲིན་གྱིས་
བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དགེ་སློང་བཞི་དང་འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་ལྷས་ནི་
མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་མི་ནམས་ཏེ། འདུལ་བ་འཛིན་པ་ནི་རྒྱུ་བྱེད་དག་གསོལ་བ་བརྫོད་
པ་སོ་ལ་འདོད་དེ་གསོལ་བ་དང་ལས་བརྫོད་མཁན་ནོ། །ཡུལ་དབྱས་སུ་ནི་གསོལ་བ་
བརྫོད་པ་གཏོགས་པ་བཙུན་ཆོགས་གྱིས་སོ། །དབྱས་དང་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་
ནི་དཔག་ཆད་རྒྱག་རྩའི་ནང་དང་བྱེ་རོལ་ཏེ་ལུང་གོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་ལས། རྫོ་རྫེའི་

གདན་ནས་ཤར་ན་ལི་ཁ་ར་ཤིང་འཕེལ་གྱི་ནགས་དང་། ལྷོ་ན་ཆུ་སྐྱང་འདམ་བྱ་དང་
འདམ་བྱའི་ཆུ་རྒྱན་ཅན་དང་། ལུབ་ན་བུམ་”ཟེ”སྤྲོན་གཉིས་ཀྱིས་བྱས་པའི་ཁྲོད་ཀ་
བ་དང་ཉེ་བའི་ཀ་བ་དང་། བྱང་ན་ལྷ་ཤི་རའི་རི་སྤྲེ་དེ་དག་པན་ཆད་ནི་མཐའ་འཁོབ་
དང་ཚུན་ཆད་ནི་དབུས་སུ་བཤད་དོ། །སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་ནི་
སྤྲེ་བཟང་བྲུག་ཅུ་པོ་རྣམས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་སོ། །དེ་དག་གི་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པ་
འི་སྤྲོམ་པ། ཉི་གདོན་མི་ཟ་བར་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་ ལྷོས་པར་མ་ངེས་པས་དེ་ལ་
ངེས་པར། མི་སྤྲོས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། སྤྲེ་ལུ་པོ་དང་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤྲོན་གྱི་སྤྲོན་
ལས་ཀྱི་དབང་སྤྲེ་བསམ་པ་བྱུན་སྤྲེ་ཆོགས་པའམ། སངས་རྒྱལ་གྱི་མཐུས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་པར་ཡང་སོ་སོ་
ཐར་པའི་སྤྲོམ་པ་འཛོལ་བོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

དུས་རི་སྤྲེ་དུ་སྐྱང་བར་བྱ་ཞེ་ན། དུས་ཀྱི་མཐའ་ནི་སློག་གི་མཐའ་དང་ཉིན་
ཞག་གི་མཐའ་གཉིས་ལས་དགེ་བསྐྱེན་ལ་སོགས་པ་བདུན་ནི་སློག་གི་མཐའ་རི་སྤྲེ་
འཆོ་བ་མ་ཤིའི་བར་དུ་དང་། བསྐྱེན་གནས་པས་ནི་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་ཉིན་ཞག་
གཅིག་ཏུ་སྤྲོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྐྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་རི་སྤྲེ་འཆོའི་འོག་ཏུ་ནི་ཡང་དག་པར་སྐྱངས་པ་ཡོད་ཀྱང་ལུས་སྐྱལ་
བ་མི་འདྲ་བའི་བྱིར་དང་། དེས་ཀྱང་ཆེ་བྱི་མ་དེར་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་པའི་བྱིར་དང་། མི་
དན་པའི་བྱིར་སྤྲོམ་པ་མི་སྤྲེ་བར་རིགས་ན། ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཏུ་བསྐྱེན་གནས་ཀྱི་
སྤྲོམ་པ་མི་སྤྲེ་བ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅི་ན། མདོ་ལས་ཉིན་ཞག་གཅིག་པ་ཁོ་
ནར་བསྐྱན་པས་ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཏུ་སྤྲེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཡོད་པར་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟ་

ན་རེ་ཞིག་སྟོན་པས་ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཏུ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེ་བར་གཟིགས་ནས་ཉིན་ཞག་པའི་བསྟེན་གནས་བསྟན་ནམ། འོན་ཏེ་དབང་པོ་གདུལ་དཀའ་བ་ཞག་མང་པོ་སྤང་མི་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ན་རེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བརྟག་པར་མི་རྒྱས་ཏེ། འདུལ་བའི་དོན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པ་རྟོག་གེས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་མི་རྒྱས་ཏེ། གང་སྡོམ་པ་དེ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་ནི་ཆོགས་ཀྱི་ནང་དུ་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་འཕྲོལ་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་གང་ཟག་གཅིག་ལས་གསོལ་བ་ཅན་ཀྱིས་འཕྲོལ་བ་འདི་ལའང་རྒྱ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་འདི་ལ་རྒྱ་མཚན་བཅའ་བར་མི་བྱའོ། །དབང་པོ་གདུལ་དཀའ་བ་ལ་སྟོས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཆེས་གདུལ་དཀའ་བ་ལ་ཡུད་ཅན་དང་ཉིན་མོ་ཅན་དང་མཚན་མོ་ཅན་པའང་སྟོན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་བྱིས་པ་ཐམས་ཅད་དབང་པོ་གདུལ་དཀའ་བར་ཡང་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སློབ་དཔོན་ནི་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པར་ཟད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ངི་སྲིད་འཆོ་བ་ལྟར་ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཏུ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བ་ལའང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །ཉིན་ཞག་པའི་སྡོམ་པ་མིན་པ་ནི་མེད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདག་ནི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་སྡོམ་མིན་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དེ་དེ་ལྟར་འོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གྲག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་སྡོམ་མིན་ནི་ངི་སྲིད་འཆོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་འདོད་མེད་ཀྱི་དེ་ལྟར་ལེན་པ་མེད་པས་མེད་པར་འགྱུར་ན་ནི་ངི་སྲིད་འཆོ་བའི་སྡོམ་མིན་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལས་སྤྲད་པ་ཡིན་པས་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་རི་མིན་འཛོའི་བར་དུ་སློབ་གཙུག་པ་ལ་འཛོ་བར་བྱའོ་སྟེ་དུ་
 སེམས་པ་ཉིད་ལེན་པར་འདོད་ན་ཉིན་ཞག་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་ཞིན་སྟེ་ས་
 གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལས་ཉིན་ཞག་པའི་སྟོན་པ་དང་སྟོན་མིན་ཡང་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ། མདོ་སྡེ་པ་མི་དགེ་བའི་སེམས་པ་ལ་སྟོན་པ་མིན་པར་འདོད་དོ། ། འོ་ན་བསྟེན་གནས་ཀྱི་
 སྟོན་པ་ལེན་པའི་ཚུལ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། མཛོད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཁྱད་གཞིར་བྱས་ལ། གང་
 གིས། རི་མིན་དུ། གང་། གང་གི་ཆེ། གང་ལས་མཛོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། རིས་པ་ལྟར་ རི་
 ལྟར་བྱས་པ་བཞིན་དུ། ལུས་ཀྱི་སྟོང་ལམ་མ་གྲུས་པ་ལ་སྟོན་པ་མི་སྟེ་བས་ནད་པ་མ་
 གཏོགས་པ་སྟན་དམའ་བར་ཅོག་ཅོག་པོའམ་དུས་མོ་བཅུགས་ཏེ་འདུག་ནས་ལག་
 པ་ཐལ་མོ་བསྟོལ་བའམ་སྦྱར་ཏེ། ཉར་མས་གསར་དུ་རྒྱགས་པར་མི་བྱེད་པས་ནར་
 མ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱན་གསར་པས་མི་བརྒྱན་པ་དང་། དག་གི་སྟོང་ལམ་སྟོབ་དཔོན་
 ཀྱིས་སྦྲས་པའི་རྗེས་སུ་བསྐྱས་པ་ཡིས་མཛོད་པར་བྱ་ཡི། སྦྲ་དང་ཁ་བསྐྱམས་ཏེ་
 སྦྲས་པས་ནི་འཕོགས་ནོད་ཀྱི་དོན་མེད་པས་གཞན་ལས་མཛོད་པར་མི་འགྱུར་
 རོ། །དུས་ནི་ནང་བར་ནམ་ནངས་ནས་ཉི་མ་ཤར་ཀྱི་བར་དུ་ཤོ། །རོ་བོ་ནི་ཡན་ལག་མ་
 ཚང་ན་བར་མར་འགྱུར་བས་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོན་པ་སློབ་གཙུག་སྟོང་བ་ལ་སོགས་
 པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་ཚང་བར་ནི་མཛོད་པར་བྱ་སྟེ། སྟོང་བ་ནམས་པན་ཚུན་རག་
 ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་ནང་བར་ཉི་མ་མ་
 ཤར་ཞིང་ཐན་མ་ཐོས་ཀྱི་གོང་དུ་དང་། རྒྱུན་ཡོད་ཀྱང་མི་འདབ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ལུས་གཞན་
 ལས་མཛོད་པར་བྱའོ། །གཞན་དེ་ཡང་འདུལ་བ་ལས་དགེ་སྟོང་ལས་ལེན་པར་བཤད་
 མོད་ཀྱི། གནས་འཛོག་གི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དད་པ་དང་

ལྷན་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་བསྟན་གནས་སྐང་བར་འདོད་པས་ནང་པར་
ལངས་ལ་དགེ་སྦྱོང་ངམ་བམ་ཟེ་གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་ཤེས་པ་ཞིག་གི་བྱང་དུ་སོང་
སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཆོ་ག་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཆོག་པར་བཤད་ལ། རྣམ་
པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ནི་ཡུལ་མེད་ན་རང་གིས་ལེན་པའང་བཤད་ ཅིང་
ཆོ་གང་གི་བསྟན་གནས་གནས་གཅིག་ཏུ་ལེན་པའང་བཤད། རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཅེས་བཤད་ཅེན། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་ཡན་ལག་དང་པོ་བཞི་དང་། ཆང་འཕྱངས་ན་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་ལྷན་ཡང་བག་མེད་པར་གྱུར་པས་ན་བག་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་ཆང་སྦྱོང་
བ་གཅིག་བྱ་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་བརྟུལ་ཞུགས་གྱི་
ཡན་ལག་ཕྱི་མ་གསུམ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །

གལ་ཏེ་སོག་གཅོད་སྦྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་སྐངས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་
རྫོགས་ན་ཆང་ལ་སོགས་པ་སྐངས་ཏེ་ཅི་བྱ་ཞེན། ཆང་མཐུངས་བ་དེ་ཡིས་ནི་སྦྱོང་
བའི་གཉེན་པོ་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ཉམས་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱ་དང་གར་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པས་ནི་རྟེགས་པ་དང་རྒྱགས་པར་
འགྱུར་ཞིང་རྟེགས་པར་གྱུར་པ་ལ་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐག་མི་རིང་བའི་ཕྱིར་
དང་། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཁ་ཐས་མ་སྐངས་ན་བསྟན་གནས་གྱི་བྲན་པ་དང་སྦྱོ་བའི་བྲན་
པ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་སྦྱང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

བསྟན་གནས་པ་ལ་གར་སོགས་དང་སྦྱང་སོགས་སྦྱོང་བ་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་

མཛོད་ལ་དགེ་ཚུལ་ལ་དེ་དག་སྒྲོང་བ་ཡན་ལག་གཉིས་སུ་མཛོད་པ་ནི་བྲིས་པ་
 རྣམས་ལ་ནི་དེ་དག་ཏུ་ཅང་ཚུལ་དང་མི་མ་སྤྲོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་དང་འགལ་ན་
 ཉེས་པ་གཅིག་བཤགས་པས་ཆོག་པས་ཡང་བར་མཛོད་ནས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ་
 བཅས་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ནི་དེ་དག་ཚུལ་དང་མི་མ་སྤྲོད་པས་དེ་དག་དང་འགལ་ན་
 ཉེས་པ་གཉིས་བཤགས་དགོས་པས་ལྷི་བར་མཛོད་དེ་གཉིས་སུ་བཅས་སོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་གསེར་དུལ་ལེན་པ་སྒྲོང་བའང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལ་ནི་ཚུལ་དང་
 མི་མ་སྤྲོད་པས་བཅས་ཀྱི་བྲིས་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་མ་བཅས་སོ་ཞེས་རྣམ་པར་
 གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས་བཤད་དོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་སྤྲོས་དུ་སྦྱིད་ལུག་པའི་བྲིས་པ་
 རྣམས་ལ་སྤྲོ་བར་བསྐྱུན་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ་བྲི་རྩིའི་བྱ་ལ་བསྤྲོབ་
 པའི་གཞི་བསྐྱུན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བསྐྱུན་གནས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།
 འདིས་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་རམ་ངེ་སྤྱིད་འཆོ་བའི་སྒྲོམ་པ་དང་
 ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་བསྐྱུན་གནས་ནི་དགེ་བསྐྱུན་རྣམས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་ཡིན་པས་
 དགེ་བ་གསོ་བ་དང་སྦྱང་བ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་གསོ་སྦྱོང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། ལུང་ལས། གང་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་དགེ་བ་གསོས་འདེབས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འདི་ནི་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསོ་སྦྱོང་བཤད་ཅེས་གྲག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་
 བ་དགེ་བསྐྱུན་མ་ཡིན་པ་ལ་བསྐྱུན་གནས་མེད་དམ་ཞེ་ན། རྒྱལ་སྤྱི་སྤོང་ནས་ལེན་ན། དགེ་
 བསྐྱུན་ལས་གཞན་ལའང་བསྐྱུན་གནས་ཡོད་མོད་ཀྱི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
 རྒྱལ་སྤྱི་སྤོང་བ་ལ་མེད་དོ། །

དེ་ཡང་འགྲེལ་བ་ལས། དགེ་བསྐྱོན་མ་ཡིན་པ་ཡང་གང་ཞིག་ཉིན་ཞག་དེ་ལ་
སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་སྟེ་བསྐྱོན་གནས་ནོད་པ་དེ་ལ་
བསྐྱོན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མི་ཤེས་པ་ནི་མ་
གཏོགས་སོ་ཞེས་འགྱུར་བའི་མ་གཏོགས་པའི་དོན་ནི་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་
སྐྱབས་འགོ་བོ་བརྗོད་པ་དང་། མི་ཤེས་པ་མ་བྱུང་བ་ལ་འཆད་མོད་ཀྱི། སྟོབ་དཔོན་གང་
སྟེལ་གང་ཞིག་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་
བསམ་བས་སྐྱབས་སུ་མི་འགོ་བ་ཅན་ལ་ནི་སྒྲིམ་པ་མི་སྦྱེ་ལ། གང་ཞིག་འཕོགས་པ་པོ་
དང་ལེན་པ་པོས་སྐྱབས་སུ་འགོ་དགོས་པར་མ་ཤེས་པས་སྐྱབས་སུ་མི་འགོ་བ་ཡིན་
ཀྱི་ལོག་པར་ཞུགས་པའམ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་སྐྱབས་སུ་མི་འགོ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་
སྐྱབས་སུ་མ་སོང་ཡང་བསྐྱོན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྦྱེ་ཏེ་ཞེས་འཆད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་མིང་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། མིང་ཆེན་འདི་ལྟར་བྲིས་པ་གོས་དཀར་པོ་
བགོས་པ་སྦྱེས་པ་པོའི་དབང་པོ་དང་ལྟན་པ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ།
ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཞིང་བདག་ལ་དགེ་བསྐྱོན་དུ་གཟུང་དུ་
གསོལ་ཞེས་ཆོག་ཏུ་འདྲ་སྟེ་འདི་ཙམ་གྱིས་དགེ་བསྐྱོན་དུ་འགྱུར་རེ་ཞེས་གསུངས་
པ་དེ་ཅི་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ཁོ་ནས་དགེ་བསྐྱོན་དུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ཉི་ལོག་པ་རྣམས་
ན་རེ་འགྱུར་རེ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་ནི་ཐོབ་པ་ལ་བསམས་སོ། །

ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་འགྱུར་ ཉེ་སྒྲིམ་པ་མ་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་དེས་ན། གྱི་དགེ་
བསྐྱོན་ཉིད་དུ་ཁས་སྐྱབས་པས་འདིའི་སྒྲིམ་པ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་དེ་

ལས་ཀྱང་བདག་དགེ་བསྐྱེན་དུ་གཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་ཁས་སྦྱངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འོ་
ན་སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། ཇི་ལྟར་འཕགས་པ་དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་གིས་ཇི་
སྲིད་འཆོའི་བར་དུ་སློག་གཅོད་པ་སྦྱངས་ཏེ་སློག་གཅོད་པ་ལས་སྦྱར་ལོག་པ་དེ་བཞིན་
དུ་བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཀྱང་དུས་འདི་ནས་གཟུང་སྟེ་ཇི་སྲིད་འཆོའི་བར་དུ་
སློག་གཅོད་པ་སྦྱངས་ཏེ་སློག་གཅོད་པ་ལས་སྦྱར་སློག་པར་བགྱིའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གནས་བསྟན་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོམ་པ་དགེ་
བསྐྱེན་དུ་གཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་བྱ་བས་ཐོབ་ཀྱང་སློག་གཅོད་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པའི་
བསྐྱབ་པའི་གནས་བསྟན་བ་ནི་དཔེར་ན་དགེ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་
ལས་ཀྱིས་ཐོབ་ཀྱང་བསྐྱབ་པའི་གནས་རྣམས་བཛོད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་སྟོམ་པ་ནི་ཡན་ལག་ ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ གྱིས། བསྐྱམས་པ་ཡིན་ན་མིང་
ཆེན་གྱིས་ཁུས་པ་ལས་སློག་གཅོད་སྟོང་བའི་སྒྲ་གཅིག་སྟོང་པ་དང་། སོགས་པས་
བསྐྱུས་པ་སློག་གཅོད་དང་མ་བྱིན་ལེན་གཉིས་སྟོང་བའི་སློག་གཅིག་སྟོང་པ་དང་།
འདོད་“ལོག” དང་གསུམ་སྟོང་བའི་པལ་ཆེར་སྟོང་པ་དང་། ཅ་བ་བཞི་ཆར་དང་ལྔ་
ཅར་སྟང་བའི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དགེ་བསྐྱེན་ཞེས་བྱ་བའི་དབྱེ་བ་གསུངས་པ་ཇི་
ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་ནི་ དང་པོ་ནི་ལྟ་གར་སྦྱངས་པར་མཚུངས་ཀྱང་དེ་ལས་རེ་མེ་གཉིས་གཉིས་
ཉམས་པས་ལྟག་མ་དེ་བསྐྱང་བ་ལ་དགོངས་ནས། གང་ཞིག་སྒྲ་གཅིག་པ་དང་པལ་ཆེར་དང་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དང་དེ་སྟང་བ་ལ་དེ་དང་དེ་ལྟ་བུར་གསུངས་པར་ཟད་
གྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ དང་ཐོབ་ སྟོམ་པ་ལྟ་ཅར་ཐོབ་པར་ནི་འདྲའོ། །ཞེས་གྲག་སྟེ། ཅ་བའི་

ལྷུང་བ་གཅིག་ལྷུང་བས་སྒྲོམ་པ་གཞན་མི་གཏོང་བར་འདོད་པས་སོ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྷ་བྱ་ལ་ཁུ་བ་དང་
 གྲི་བའང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་འདྲིར་མ་དོའི་དགོངས་པ་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་སྣ་གཅིག་
 ལ་སོགས་པ་སྐྱངས་ནས་སྤང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་སོ། །

གཞན་ཡང་ལུང་ནམ་འབྲེད་ལས། བཞིན་བཟང་རི་སྤྲིད་འཆོའི་བར་དུ་བཙུ་བཙུ་
 ལྷན་འདས་ཀྱི་སྤྲོན་སྤར་ལྷ་པ་ཆངས་པར་སྤྲོད་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དག་ཡོངས་
 ཤིག་ཅེས་མི་ཆངས་སྤྲོད་སྤོང་བའི་དགེ་བསྟེན་“ཡང”^༡ གསུངས་ལ། རི་སྤྲིད་འཆོའི་
 བར་དུ་བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་སྤང་བ་གོ་མའི་དགེ་བསྟེན་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
 སྤྲུབས་གསུམ་ཙམ་འཛིན་བ་དང་ཉིན་མོ་ཙམ་དང་མཆན་མོ་ཙམ་པའི་དགེ་བསྟེན་
 “ཡང”^༢ སྤོབ་དཔོན་ཨ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ལས་བཤད་དོ། །དགེ་སྤོང་ལ་
 སོགས་པའི་སྤོམ་བ་རྒྱུད་དང་། སོགས་པས་གཞུང་བ་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ནི་ཡང་
 དག་པར་ལེན་པའི་ཀྱན་སྤོང་གི་ཡིད་རྒྱུད་བ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་
 ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དག་བཙུ་བ་བས་སོ་སོའི་སྤྲེ་པོའི་སྤོམ་བ་ཆེ་བའང་སྤྲིད་
 དོ། །གལ་ཏེ་སྤོམ་བ་ཐམས་ཅད་སྤྲུབས་སུ་འགོ་བ་སྤོན་དུ་འགོ་བ་ཙན་ཡིན་ན་གང་
 ཞིག་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྲུབས་སུ་འགོ་བ་དེ་ཅི་ལ་སྤྲུབས་སུ་འགོ་ཞེ་ན། གང་
 ཞིག་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་དང་ཆོས་གསུམ་ལ་སྤྲུབས་སུ་འགོ་བ་དེ་ནི། གོ་
 རིམ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་སྤོབ་པའི་ལམ་དང་། དགེ་འདུན་དུ་
 བྱེད་པའི་ཆོས་སྤོབ་མི་སྤོབ་གཉིས་ཀའི་ལམ་དང་ཆོས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་སུ་ངན་
 ལས་འདས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལ་སྤྲུབས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། མི་སྤོབ་པའི་

༡༣ ཁུ
 ༡༤ ཁུ

ལམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་དགེ་འདུན་གང་ཟག་ཡ་བརྒྱད་དུ་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤངས་ལས་འདས་པ་ནི་འགོག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་སྤྱང་བ་མཆམས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་ཁྲག་དབྱུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་རྟེན་ལ་གཞིད་པའི་ཕྱིར་རམ། གཙོ་ཆེ་བས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་སློབ་ཀྱི་གཞན་དུ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱབས་སུ་འགོ་བའི་དོན་གང་ཞེ་ན། ཀུན་ནས་སློང་བ་དང་བཅས་པའི་དག་གི་རིག་བྱེད་དེ། ཀུན་སློང་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པའོ། །འབྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། རྒྱབས་སུ་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེ་ན། དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། རྗེ་ཤུལ་ལས། དེ་ནི་ལོང་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །གང་ལས་སློབ་ཅེ་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། རྒྱབས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་གཏན་དུ་ངེས་པར་ཐར་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ག་རྟེན་པའི་རྒྱབས་སུ་འགོ་བ་ལས་ཡུལ་དང་ཀུན་སློང་དང་བྱེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ།

ཡུང་སྤྱན་ཆེགས་ལས། འདི་གས་པས་སྤྲག་པའི་མི་རྣམས་ནི། །ཤལ་ཆེར་རི་དང་ནགས་ཆལ་དང་། །ཀུན་དགའ་དང་ནི་མཆོད་གནས་ཀྱི། །སྒྲོན་ཤིང་རྣམས་ལ་རྒྱབས་འགོ་སྟེ། །རྒྱབས་དེ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཞིང་། །རྒྱབས་དེ་མཆོག་གྱུར་མ་ཡིན་ལ། །རྒྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་ཀྱང་། །སྤྱག་བསྐྱེད་ཀུན་ལས་མི་འགོ་ལ་གྱི། །གང་

ཆོ་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་དགེ་འདུན་སྐྱབས་སོང་ལ། །སྤྲུག་བསྐྱེལ་
སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཀུན་འབྱུང་དང་། །སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཡང་དག་འདས་པ་དང་། །འཕགས་ལམ་
ཡན་ལག་བརྒྱད་བདེ་བ། །སྤྲུང་ན་འདས་པར་འགྲོ་འགྱུར་དང་། །འཕགས་པའི་བདེན་
པ་བཞི་པོ་དག་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ལྟ་བུ་དང་། །སྐྱབས་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་སྟེ། །སྐྱབས་
དེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན། །སྐྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་ཀྱང་། །སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཀུན་ལས་
གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོམ་པ་གཞན་དག་ལ་མི་ཆངས་སྟོང་སྟོང་བ་ཡན་ལག་ཏུ་
བཞག་ལ་དགེ་བསྟེན་ལ་འདོད་ལོག་སྟོང་བ་ཡན་ལག་ཏུ་འདོག་པའི་རྒྱ་གང་ཞེ་
ན། །འདོད་པས་ལོག་པར་གཤམ་པ་ནི་གཞན་གྱི་ཚུང་མ་སུན་འབྲིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །
གཅིག་ཀྱང་རན་སོང་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་འདིག་རྟེན་ན་ཤིན་ཏུ་སྤྲད་པའི་ཕྱིར་དང་། །ཁྱིམ་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སྤང་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། །འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་
འདོད་ལོག་མི་བྱེད་པའི་སྟོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོམ་པ་ལ་སྟོང་བར་
བཞག་ལ། །ཁྱིམ་པས་སྤང་དཀའ་ཞིང་འབྱུང་ཉེ་བས། །མི་ཆངས་སྟོང་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དགེ་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་སྤང་དཀའ་བ་དེ་སྟོང་བར་བཞག་པ་ནི་རིམ་གྱིས་
བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དགེ་བསྟེན་རང་གི་ཚུང་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་འདོད་ལོག་
སྟོང་ན་དགེ་བསྟེན་སྤང་ཚུང་མ་མེད་པ་དག་ཕྱིས་ལེན་པའམ་ཚུང་མ་སྤྲུམ་ཤི་ནས་
གསར་པ་ལེན་པ་ན་སྟོམ་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། །སྟོམ་པ་ལེན་པའི་དུས་ན་དེ་དག་
ལའང་འདོད་ལོག་མི་སྟོང་པར་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། །དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོམ་
པ་ནི་ལེན་པའི་དུས་སུ་འདོད་ལོག་མི་སྟོང་དོ་ཞེས་ངེ་ལྟར་ཁས་སྤངས་པ་བཞིན་དུ་

འཛོལ་གྱི་རྒྱད་འདི་ལ་འདོད་པ་མི་སྤྱོད་དོ་ཞེས་རྒྱད་ལས་ནི་ཁས་ལེན་པ་དང་འཛོལ་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱད་མེད་དེ་དག་དགེ་བ་སྟེན་གྱི་རྒྱུ་མར་མ་བྱས་པའི་ཆེ་
དེ་དག་ལ་འདོད་ལོག་ཏུ་འགྱུར་གྱི་རྒྱུ་མར་བྱས་པ་ན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱུ་མ་
ལ་སྤྱད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་སྤྲ་མ་དང་ཆོག་རྒྱུ་དང་ཀྲུལ་པ་དག་དག་གི་ལས་མི་
དགེ་བར་བྱད་པར་མེད་པ་ལ་བརྒྱན་སྤོང་བ་ཁོ་ན་སྤོང་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཞེ་ན།
སྟོག་གཙོད་པ་སྤོང་བ་ལ་སྟོགས་པ་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པར་གྱུར་ན་ཁྱོད་
ལ་ལྟར་བ་འདི་དག་གྱུར་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་རྒྱུ་སྤོང་བ་མ་བཤད་ན་མ་གྱུར་ཞེས་རྒྱུ་
ཏུ་སྤྱོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཏུ་སྤྱོད་པ་སྤོང་བ་བཤད་དོ། །སྤྲ་མ་ལ་སྟོགས་
པ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ། །

དེ་བཞིན་ཏུ། རྒྱུ་སྤྱོད་ལོན་ཏུ་སྤྲད་ཕྱིར་དང་། །སྤྲ་ཕྱིར་མི་བྱེད་ཐོབ་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་གཅིག་ལས་ནི་འདས་གྱུར་ཅིང་། །འདིག་
རྟེན་པ་རོལ་དོར་བ་ཡིས། །ལུས་ཅན་རྒྱུ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཡིས། །འདི་ན་སྟོག་པ་མི་བྱ་མེད། །ཅེས་སོ། །འདི་ནི་དགེ་
ཚུལ་ལ་སྟོགས་པ་ལ་འང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
དག་ལས་ཆང་སྤོང་བ་ཁོ་ན་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་བརྗོད་ཅེ་ན། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་བཀའ་
ཅིང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་སྤོང་བ་ནི་དེ་སྤངས་པས་དེ་ལས་
གཞན་སྟོག་གཙོད་སྤོང་བ་ལ་སྟོགས་པའི་བསྐྱབ་པ་བསྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་མ་སྤངས་ན་ནི་ དེས་བྲན་ཤེས་བཞིན་ཉམས་ནས། བསྐྱབ་པ་
གཞན་དེ་དག་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་འདུལ་བ་

འཛིན་པ་རྣམས་ནི་ཆང་འཐུང་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ཏེ། མྱོན་པས་
ཤུག་ནད་པ་རྣམས་ལ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ གཞན་མཐའ་དག་གནང་། ཆང་རྩའི་ཅེ་
མོས་ཀྱང་འཐུང་བ་མ་གནང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཆང་འཐུང་བ་ནི་རང་བཞིན་
གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམས་ཆེ་འཕོས་ཀྱང་མི་སྟོད་པའི་ཕྱིར། སྟོག་
གཙོད་པ་ལ་སྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆང་འཐུང་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་
མ་ཐོ་བ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་སྤྱི་ཉིག་གི་ལུས་དག་གི་ཉེས་པར་སྟོད་པའི་ཆོམ་དང་།
དགའ་བྱེད་གྱི་མདོ་ལས་ལུས་ཀྱི་ཉེས་སྟོད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྟོག་གཙོད་ལ་
སྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ལུང་ཤུན་ཆེགས་ལས་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བཙུན་པ་བདག་གིས་ནད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟར་བློ་གཤེག་བསྒྱི་
ཞེས་ཞུས་པ་ན། ཉེ་བར་འཁོར་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ནད་པ་རྣམས་གསོ་བར་བྱའོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ནས། གཞན་དུ་ཤུག་ནད་པ་
རྣམས་ལའང་ཆང་འཐུང་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་།

འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་། ཁ་ཡི་ནད་ལ་འཐུར་ལུག་ཏུ། སྟེལ་
བ་ཅ་མ་ལ་ཉེས་པ་མེད། །སྤྲོན་པའི་དག་གིས་འཐུངས་པར་ནི། །སྟོག་ལ་བབ་ཀྱང་
འདོད་མི་བྱ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། དགེ་
སྟོང་དག་ང་མྱོན་པ་ཡིན་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོས་པར་འགྱུར་བ་རྩའི་ཅེ་མོས་ཀྱང་
བརྟུང་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མདོན་པ་བ་རྣམས་
ན་རེ་ ཆང་འཐུང་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཆན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅས་
པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དེ་དག་གི་མཆན་ཉིད་ནི་རིམ་བཤུར་སེམས་

ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོན་སྤྱོད་ཅིང་། གང་ཟག་བསྐྱབ་པ་བཅས་མ་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲིག་ཏུ་འགྱུར་བ་སྤྲིག་གཅོད་པ་
ལྟ་བུ་དང་། དེས་འགའ་གཉེན་པོའི་ཆོས་ཀྱང་སྤྱད་ཏུ་བྱང་ཞིང་བསྐྱབ་པ་བཅས་པ་ཁོན་ལ་སྤྲིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ས་ཤོ་བ་ལྟ་
བུ་ཡིན་པ་ན། ཆང་འཐུང་བ་ནི་བསྐྱབ་པ་མ་བཅས་པའི་ནད་པ་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་སྤྲོས་པར་མི་འགྱུར་བར་གཉན་
པོའི་ཆོས་ཀྱང་བརྟུང་བར་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་
གྲིས་མ་བཀག་གྱང་སྤྲིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ཆང་ནི་དེས་འགའ་གཉེན་པོའི་ཆོས་
ཀྱང་བརྟུང་བར་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དེ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ཏེ་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲིས་བཀག་པའོ། །

དེས་ན་ཁྲིམས་སུ་བྱས་པས་བཀག་པ་སྤྱད་ན་སྤྲིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བཅས་
པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྟེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་བསྟན་པ་ལ་མ་གྲུས་པའི་སྤོ་ནས་སྤྲིག་
བར་འགྱུར་བའོ། །རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་ཁྲིམས་གྲིས་
མ་བཀག་གྱང་སྤྲིག་ཏུ་འགྱུར་བ་སྟེ་སྤྲིག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལུང་ལས་
ནད་པ་ལ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གནང་བ་ནི་སྤྱིར་བཏང་བ་ཡིན་ལ། ཤྲུག་ནད་པ་
ལ་མ་གནང་བ་ནི་དམིགས་གྲིས་བསལ་བའོ། །རྣའི་ཅེ་མོའི་ཆད་གྲིས་ཀྱང་འཐུང་བ་
བཀག་བ་ནི་དེའི་རྒྱས་པ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལ་ལ་ནི་ཉུང་ངུས་ཀྱང་སྤྲོས་པར་
འགྱུར་ལ། ལ་ལ་ནི་མང་པོས་ཀྱང་མི་སྤྲོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆགས་པ་འཕེལ་བས་
ཆོད་མི་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས་ཀྱང་། གནས་གསུམ་པོ་ཆང་དང་། མི་ཆངས་
པར་སྤྱོད་པ་དང་། ལྷགས་པ་དང་གཉིད་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ངོམས་པའམ་ཆོག་པའམ་
ཆེན་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་ཆེ་
བརྗེས་ནས་ཀྱང་མི་གསོལ་བ་ནི་མདོ་ལས་དད་པ་དང་བཙུན་འགྱུས་དང་ངོ་ཆ་ཤེས་
པ་དང་། ཁྲིལ་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱབ་པའི་སྟོབས་ལྟ་

གསུངས་པས་ངོ་ཚ་ཁྲིལ་ཡོད་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགའ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་
མདོ་ལས་ལུས་ཀྱི་ཉེས་སྦྱོར་དུ་གསུངས་པ་ནི་བག་མེད་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རྟོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ།

དནི་དེ་དག་ཐོབ་པའི་གཞི་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པ་ནི་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་
སྟོམ་པ་སོ་སོ་ཐར་པ་ནི་ དག་པའི། ལས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་དང་མཐུག་
ཐམས་ཅད་ལས་དང་། གཞི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་མི་སྟོན་པ་གཉིས་ཀ་དང་རང་
བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་དང་། འདི་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ལ་འཐུག་
པས། དུས་ད་ལྟར་བའི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་དག་ལས་འཐོབ་པར་འགྱུར་
ཀྱི་འདས་མ་འོངས་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སེམས་ཅན་དུ་མི་བགྱང་བའི་ཕྱིར་
རྟོ། དེས་ནི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ད་ལྟར་ཁོ་ན་ལས་ཐོབ་པར་སྟོན་ནོ། བསམ་གཏན་དང་
ཐག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་གཞི་ཁོ་ན་ལས་དང་། འདི་དག་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་པ་ན་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་གཞི་འོག་ས་སྤངས་པའི་ངོ་ཐོར་སྦྱེ་བས་སྦྱོར་མཐུག་ནི་པལ་ཆེར་འོག་སའི་ངོ་ཐོར་
གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རྟོ། དེས་ན་ལས་ཀྱི་སྦྱོར་མཐུག་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ན་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལས་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ་
ཁས་སྤངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤམ། ཡང་ན་འདི་གཉིས་ནི་ཉོན་མོངས་དང་དེས་བསྤང་བའི་ལས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པ་
ལས་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྤང་བར་མ་ངེས་པས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། དུས་ནི་གསུམ་
པོ་ སྟེ་སེམས་རྗེས་འབྲང་། ཐམས་ཅད་ ཀྱི་ཕུང་ཁམས། ལས་འཐོབ་པས་སོ། དེའི་ཕྱིར་སྦྱོར་
མཐུག་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལས་མི་འཐོབ་པོ་
ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ སྟོམ་པ་དང་སྟོམ་མིན་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྒྱ་
ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་པའམ། འོན་ཏེ་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ལས་འཐོབ་ཅེན། སྟོམ་པ་ གསུམ་པོ། ནི་སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་འཛོལ་ལ། ཡན་ལག་དང་རྒྱ་ལ་ནི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། ལས་ཀྱི་ལམ་
དང་། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལས་འཛོལ་བ་ནི་དགེ་སློང་གི་སྒྲིམ་བ་ དེ་ལས་ལམ་ཐམས་ཅད་
སློང་། རོ། །ཡན་ལག་ལྔ་ལས་འཛོལ་བ་ནི་དགེ་བསྟེན་ནོ། །བརྒྱད་ལས་འཛོལ་བ་ནི་
བསྟེན་གནས་སོ། །བཅུ་ལས་འཛོལ་བ་ནི་དགེ་ཚུལ་ལོ། །

ཡང་ན་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་འཛོལ་བ་ནི་དགེ་སློང་
ངོ་། །སློག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་རྩྱུ་བ་དང་བཞི་ལས་འཛོལ་བ་ནི་
དགེ་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་འགྲེལ་བ་ལས་བཤད་དོ། །རྒྱ་ནི་མ་ཆགས་པ་ལ་
སོགས་པ་དགེ་རྩ་གསུམ་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་ལས་དང་། སེམས་རྒྱུད་དང་འབྲིང་
དང་ཆེན་པོས་ཡིན་ན་རྩ་གཅིག་ལ་གསུམ་ཅན་མི་འབྱུང་བས་རེ་རེ་ལས་འཛོལ་
པའི་ཕྱིར་ངོ། །སྒྲིམ་བ་མིན་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་འཛོལ་བ་དང་། ཡན་
ལག་གྲང་སློག་གཅོད་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཀྱན་ལས་འཛོལ་ རྟེན་ཆར་བའི་སྒྲིམ་བ་
ནི་མེད་ཅེས་འདོད་དོ། ། ལ། རྒྱ་ནི་ཆགས་སྤང་གཉིས་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པས་འདོད་
ཆགས་ཀྱིས་རྒྱ་བྱས་ན་ཞེ་སྤང་གིས་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་རྩས་
བྱས་ན་ཆེན་པོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་ཅིག་ཅན་མི་འབྱུང་བས། ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་འཛོལ་བ་མིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིམ་བ་འདོད་དོ། །

དེ་ལ་སྒྲིམ་མིན་ཅན་ནི་འགྲེལ་བ་ལས། འན་བ་དང་། བྱ་གག་གསོད་བ་དང་།
པག་གསོད་བ་དང་། བྱ་བ་དང་། ཉ་བ་དང་། དེ་དྲགས་འཆོར་བ་དང་། ཆོམ་རྒྱན་བ་
དང་། གཤེད་མ་དང་། བཙོན་རྩི་དང་། སྤང་པོ་ཆེ་འཆོར་བ་དང་། བྱི་འཆོར་བ་དང་།
བ་གྲུ་དེ་འཆོར་བ་རྣམས་སོ། །ཞེས་དངོས་སུ་བཅུ་གཉིས་བཤད་དོ། །འགྲེལ་བ་ལས།

རྒྱལ་པོ་དང་སྒོན་པོ་དང་འགས་ཟེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ན་སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པ་
 ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལ། རྟེན་གྱི་དག །རྒྱལ་པོ་དང་སྒོན་པོ་རྣམས་ཀྱང་
 ཆད་པས་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མདོ་ལ་སོགས་པ་ལས་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་ཡང་
 སྒྲོམ་མིན་ཅན་ཁོ་ནར་ལྟོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས་ནི་འདིར་བཤད་
 པའི་དང་པོ་བཙུང་དང་། བོད་རྒྱས་འཆོར་བ་དང་། སྤྱལ་བཟུང་ནས་ཅེ་བས་འཆོ་བ་
 དང་སྤྱལ་གྱིས་འཆོ་བ་དང་། གཞན་ལ་སྤྲོ་མ་བྱས་ནས་འཆོ་བའི་ཉན་ན་བྱེད་པ་དང་།
 གཞོད་པ་བྱེད་པ་དང་བཞི་སྟེ་སྒྲོམ་མིན་ཅན་བཙུ་བཞི་བཤད་ལ། སྒོ་བ་དཔོན་ཨ་རྒྱས་
 བྱི་དེ་དག་དང་རྒྱལ་པོའི་ཆད་པ་པ་དང་ཡུལ་ཆོས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲོམ་མིན་ཅན་དུ་
 བཤད་དོ། །འིན་ལན་བསལ་བ་པ་ལས་ནི་དར་གྱི་སྤྱན་བུ་གསོ་བའང་སྒྲོམ་མིན་ཅན་དུ་
 གསུངས་སོ། །

མདོ་སྟེ་པ་ལ་སོགས་པ་བྱི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གསོད་
 པར་འདོད་པ་དང་སྒོ་ཐམས་ཅད་དང་ལས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་སྒྲོད་པ་ནི་མི་སྤྱད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། འན་པ་ལ་སོགས་པ་འཇང་རང་གི་པ་མ་ལ་སོགས་པ་གསོད་པར་མི་
 འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒོ་གཏེན་ཀྱང་མ་བྱིན་པར་མི་ལེན་ བའང་ཡོད། པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གལ་ཏེ་པ་ལ་སོགས་པ་འཇང་ལུག་ལ་སོགས་པར་གྱུར་པ་ན་གསོད་པར་འདོད་
 པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ནི་ལུག་ཀྱང་པ་མར་གྱུར་པ་ན་གསོད་པར་མི་འདོད་པའི་
 ཕྱིར་ལུག་ལའང་གསོད་པར་འདོད་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །པ་མར་གྱུར་པ་ན་ལུག་
 མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་མཚུངས་ཏེ། ལུག་ཏུ་གྱུར་པ་ན་པ་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཞན་ཡང་ལུག་ཏུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་བསད་དོ་སྟུམ་དུ་སེམས་

ཤིང་གསོད་པའང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་མིན་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་
 མ་ཡིན་ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་བདག་གིས་སྟོག་
 གཙོད་པ་ཅམ་དང་མ་བྱིན་པར་སྒྲུངས་པ་ཅམ་གྱིས་འཆོ་བར་བྱཏོ། །གཞན་གྱི་བྱད་
 མེད་ལ་རྒྱན་དུ་སྤྱད་དོ་སྟམ་དུ་བསམས་ཏེ་དེ་དག་གིས་ལས་རྫོགས་པར་སྤྱོད་པ་
 ཅམ་གྱིས་སྒྲོམ་མིན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཤེས་པར་
 བྱཏོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དེ་དེ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོམ་པ་ལ་ནི་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་དང་། རང་རང་གི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་དང་། དུས་ཐམས་ཅད་དང་།
 དུས་ཐམས་ཅད་དང་། ཆེའམ་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ བར་སྟམ་
 བྱིན་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་དེས་བ་དང་། སྟོག་གཙོད་པ་ལྟ་བུའི་ཡན་ལག་དེས་བ་དང་། བོད་ལྟ་བུའི་ཕྱལ་དེས་བ་དང་།
 རྒྱ་བ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཞེས་བ་ལྟ་བུའི་དུས་དེས་བ་དང་། འཐབ་མེད་ཆེ་མ་གཏོགས་སོ་ཞེས་བ་ལྟ་བུའི་ཆེ་དེས་བ་ལྟ་
 དང་བུལ་བ་མ་ཡིན། ན་ལེགས་སྤྱད་ཅམ་དུ་འགྱུར་གྱི་སྒྲོམ་པར་མི་འགྱུར་བས་ན་དེས་བ་
 ལྟ་དང་བུལ་བ་ཉིད་དེས་བར་དགོས་སོ། །

ནམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་བ་ལས་ནི། རྒྱ་བྱག་གིས་དག་སྤོང་གི་སྒྲོམ་
 བ་ལེན་པར་མི་འདོད་ཅིང་འདོད་ཀྱང་མི་འཐོབ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་དང་ཆོས་རྒྱན་དང་བུ་
 ལོན་པ་དང་འཆོ་བ་མེད་པས་འཇིགས་ཏེ་འཆོ་བ་ཅམ་ལ་སོགས་པའི་བསམ་བསམ་
 རབ་དུ་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་བསམ་བ་ཉམས་བ་དང་། ལུས་ལ་འབྲས་དང་པོལ་
 མིག་ལ་སོགས་པ་ནད་སྤྲོ་ཆོགས་དང་ལྡན་པས་སྒྲ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་
 དང་སྤྱིན་བདག་གི་ཡོན་སྦྱར་བར་མི་བྱས་པའི་ལུས་ཉམས་བ་དང་། ཟ་མ་དང་མ་
 བོད་དང་མཆོན་གཉིས་པར་གྱུར་པ་སྤྱེས་པ་ཉིད་ཉམས་བ་དང་། མཆོམས་མེད་བྱེད་

པ་དང་དགེ་སྤྱོད་མ་སྟུན་འབྱེད་པ་དང་སྤྱི་གྲགས་ཅན་དང་རྒྱ་ཐབས་སྤྱད་པ་དང་
ཐ་དད་དུ་གནས་པ་དང་གནས་པར་མི་བྱ་བ་རྣམས་ནི་ངོ་ཆ་ཁྲིལ་མེད་ཆེན་པོས་ངོ་
ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་ཆུང་དུར་བྱས་པ་དགེ་བའི་ཆོས་ཉམས་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་བཀྲའས་པ་
དང་རྒྱལ་པོ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་རྒྱལ་པོ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་ལས་བྱེད་པ་དང་བྱ་
ལོན་ཅན་དང་བྱན་དང་སྟོགས་པ་དང་པ་མས་མ་གནང་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་
དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་། མིའི་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་སྐྱུ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུ་ལ་པར་གྱུར་པ་
རབ་དུ་བྱུང་ན་གཞན་མ་དད་པར་འགྱུར་བས་གཞན་རྗེས་སྤྱད་པ་སྤྱི་གྲགས་པོ་དེ་
དག་དང་། མཁན་སློབ་དང་དགེ་འདུན་མ་ཆང་བ་སྟེ་བདུན་ནི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་
མི་བྱའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

ཁ་ཅིག །གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་ཉམས་པ་ཡིན་
པས་ཉམས་པ་བདུན་ཇེས་པ་ལྟས་མི་འཛོལ་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །
ཇི་ལྟར་ན་མི་རྣམས་པ་དག་ལས་སྟོམ་པ་འཛོལ་ཅེན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོག་ལ་མི་གཞོད་པའི་བསམ་པས་
ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱུ་བ་རྣམས་ན་རེ། རྣམས་པ་ཁོན་ལས་འཛོལ་ན་མི་དང་ལྟ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་
དང་མི་རྣམས་པ་པན་ཚུན་འཕོ་བས་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྟོམ་པ་འཛོལ་གཏོང་གི་རྒྱ་མེད་པར་ཡང་དེར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་ལོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་རྩ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱམས་པས་སྟོམ་པ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ་ལྟར་
འཕོས་ཀྱང་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སེམས་ཅན་ནི་སྟོན་དང་བྱིས་ཡོད་ལ་རྩ་ལ་སོགས་པ་ནི་མེད་པས་མི་
མཚུངས་སོ་ཞེན། དེ་ཡང་མྱ་ངན་ལས་འདས་ན་མེད་པར་འགྱུར་བས་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་གཏན་ཆོགས་སྤྱི་མ་ཉིད་
བཟང་ངོ་ཞེས་^{༡༥}སོ། །

སྒྲིམ་མིན་འཛོལ་པའི་རྒྱལ་ནི་སྒྲིམ་པ་མིན་པ་ནི་ཤུག་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་
སྒྲིམ་པ་རྣམས་ནི་སློག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱས་པ་ཙམ་ན་འཛོལ་པར་
འགྱུར་ལ། གཞན་གྱི་རིགས་སུ་སྒྲིམ་པ་རྣམས་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་དུ་
བདག་འཛོལ་བ་འདིས་འཛོལ་པར་བྱའོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་ལས་འཛོལ་པར་འགྱུར་
འོ། །བར་མའི་འཛོལ་རྒྱལ་ནི་སྒྲིམ་པ་སྒྲིམ་མིན་གྱི་ལྷག་མ་བར་མའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
མིན་པ་ འདྲེལ་གྱི་རྒྱས་ལས་བྱུང་བ་དང་རྒྱས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་རིག་བྱེད་མ་
ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཞིང་དང་། ཟས་མ་ཟོས་ཀྱི་གོང་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བྱུག་འཆོལ་
བར་དམ་བཅས་ནས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡི་དམ་ནར་མར་ཁས་ལེན་ཞིང་དམ་བཅས་
པ་དང་། རབ་ཏུ་དང་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་བྲག་པོས་ བྱུག་དང་སྒྲོར་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། དགེ་བ་
དང་ བདེག་པ་སོགས། མི་དགེ་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་བསམ་སྒྲོལ་གྱས་པར་བྱེད་པ་ལས་འཛོལ་
འོ། ། བར་མ་མི་དགེ་བ་ནི་སློག་གཙོད་པའི་ཁང་བ་བྱས་ནས་སྟེར་བ་ལྟ་བུ་ཞིང་། ཉན་རེ་ལ་སློག་ཆགས་འཛོལ་བ་ལྟ་
བུ་ལེན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་བྲག་པོས་དེག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱེད་པ་མ་གྱས་པར་བྱེད་པ་ལས་འཛོལ་པའོ། །

༼དེ་དག་གཏོང་བའི་རྒྱ་འཆད་པ༽

དེ་དེ་དག་གཏོང་བའི་རྒྱ་འཆད་པ་ནི་འདིས་དབང་པོ་འདུལ་བར་བྱེད་པས་
ན་སོ་སོ་ཐར་པའི་འདུལ་བ་སྟེ་རིས་བརྒྱད་ལས་བསྐྱེན་གནས་མ་གཏོགས་པའི་སྒྲིམ་
པ་རྣམས་ནི་ དང་པོ་ནི་མིན་འཛོལ་བར་བྱ། ཡང་དག་པར་སྒྲུངས་པ་དང་ བྱིས། འགལ་བའི་རིག་
བྱེད་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་མི་བརྟ་སྟངས་པའི་བྱང་དུ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བསྐྱབ་པ་ལུལ་
པ་དང་། གང་གིས་སྒྲིམ་པ་སྒྲུངས་པའི། རྟེན་བོར་བ་དང་འཕེན་པའི་དུས་ཟད་པའི་བྱིར་གི་
འཕོས་པ་དང་། སོ་མོ་གང་ཅུང་གི། རྟེན་ཉམས་པའི་བྱིར་པོ་མོའི་མཆོན་གཉིས་པོ་དག་ནི་

དུས་ཅིག་ཅར་བྱང་བ་དང་། ས་ཆད་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤིང་ཆད་པ་ལྟར། གཞི་སྤྱེས་ཐོབ་ཆད་ན་
སྤྱོར་བྱང་ཡང་སྤོག་པས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆད་པ་དང་བཞིས་གཏོང་ལ། བསྟེན་གནས་
ནི་དེ་དག་དང་མཆན་མོ་འདས་པ་ལས་ཀྱང་གཏོང་སྟེ། མདའི་ཤྱགས་ཟད་པ་ལྟར་
འཕེན་པའི་དུས་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་བ་ལས་ནི་དགེ་བསྟེན་དང་བསྟེན་གནས་ནི་
མི་མ་སྟེན་པའི་སེམས་སྤྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་གཏོང་བར་བཤད་དོ། །མདོ་སྡེ་བ་དང་
ཉི་འོག་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་རྩ་བའི་ལྷུང་བར་འགྱུར་བ་མི་འཕེས་
མིར་ཆགས་པ་བསལ་བ་དང་། དེན་ཐང་ཆང་བའི་ཁོར་གཞན་ལ་བརྟུན་པ་དང་། མི་
ཆངས་པར་སྤྱད་པ་དང་། མི་ཆོས་སྤྱོད་པའི་རྩུབ་སྤྱེས་པ་བཞི་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་
ཞིག་བྱང་ན་སྤོམ་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བར་སྤྱོད་ལ། སྡེ་བ་གཞན་གོས་དམར་བ་དག་ནི་
དམ་པའི་ཆོས་རྒྱབ་ན་བསྐྱབ་པའི་མཆོམས་ཐམས་ཅད་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་རྣམས་
མེད་པར་འགྱུར་བས་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱབ་པ་ལས་ཀྱང་གཏོང་བར་འདོད་དོ། །སྟོབ་
དཔོན་སྤྱོད་མཆེད་ནི་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱབ་པས་དེ་ཕྱིན་ཆད་སྤྱོད་པའི་མེད་པས་མི་སྤྱོད་པ་
ཡིན་གྱི་སྤར་ཡོད་གཏོང་བར་མི་བཞེད་དེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་བ་ལས།
དམ་པའི་ཆོས་རྒྱབ་པ་ན་ནི་དགེ་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་སྤོམ་པ་སྤར་མ་སྤངས་པ་ནི་
སྤང་དུ་མེད་ལ། སྤར་སྤངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་
དང་། འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། དམ་པའི་ཆོས་རྒྱབ་ན་འདུལ་བའི་ལས་མེད་པའི་ ཕྱིར་སྟོན་
མེད་པའི་ འདུལ་བ་འཐོབ་པ་ནི་མེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐེན་པ་གཏོང་བ་མེད་དོ། །ཞེས་བཤད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལྟར་ན་དགེ་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་སྤོམ་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

དམ་པའི་ཆོས་མ་རྒྱལ་བར་འགྱུར་བས་ན་སྤྲོ་མ་གཉིས་ལེགས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བའི་བྲེ་བྲག་ཁ་ཆེ་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ནི་རྩ་
བའི་ལྷུང་བ་གང་རྩང་ཞིག་ལྷུང་བ་ལ་སྤྲོ་བ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་
པ་དང་གང་བཏང་བའི་ཆ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་གཉིས་སུ་འདོད་དེ་དཔེར་ན་བྱ་
ལོན་དང་ནོར་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྤྲོས་བྱ་བ་ཞིན་ནོ། །ལྷུང་བ་དེ་བཤགས་ན་ནི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་དེས་བྱ་ལོན་བཅའ་ན་ནོར་ལྡན་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་
བཞིན་ནོ། །འདི་ལའང་སློག་གཙོད་པའི་རྩ་ལྷུང་གཅིག་ལྷུང་ན་སློག་གཙོད་སྤྲོང་བའི་
སྤྲོ་བ་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་དང་། དེའི་ཡང་ཐམས་ཅད་མི་གཏོང་བར་གང་
བསད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ཁོ་ནའི་ཆའི་སྤྲོ་བ་བཏོང་བར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་
ཡོད་དོ། །

དེ་དག་གང་ལས་ཤེས་ཤེས་ན། ལྷུང་དང་རིགས་པ་ལས་ཏེ། ལྷུང་ནི་འདུལ་བ་
རྣམས་འབྲེད་ལས། དག་སྤྲོང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཞིག་དག་སྤྲོང་མ་ལ་འདོམས་པར་
བྱེད་ན་ལྷུང་བྱེད་དོ། །ཞེས་བཤད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་ན་ལྷུང་བའི་རྣམས་གཞག་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་བྲུག་ཆོན་བྲུག་པའི་མདོ་ལས། འགར་བའི་བྱ་ཚུན་དས། ས་རོལ་
བརྒལ་ཅིང་སོམ་ཉི་སྤངས། །སྤུབ་པ་རབ་སད་རྣམས་འབྲེན་མཆོག་ །ཁ་ལོ་བསྐྱུར་
མཆོག་འཛིག་ཉེན་ན། དག་སྤྲོང་དུ་མཆིས་བདག་འདིའོ། །ཞེས་ཁྲུས་པ་ན། སྤོན་
པའི་ཞལ་ནས་ཚུན་ད། དག་སྤྲོང་བཞི་སྟེ་ལྷ་པ་མེད། །དེ་དག་གསལ་བར་ངས་ཤེས་
བྲ། །ལམ་གྱིས་རྒྱལ་དང་ལམ་སྤོན་དང་། །ལམ་ཕྱིར་འཆོ་དང་ལམ་སུན་

འབྲེན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཚུན་དས། ལམ་གྱིས་རྒྱལ་བ་གང་ལ་
བརྗོད། །རི་ལྷོ་མཚུངས་མེད་ལམ་སྟོན་ཡིན། །ལམ་ཕྱིར་འཆོ་བ་འདི་བས་
གསུངས། །ལམ་སྟོན་འབྲེན་པ་གསལ་བར་མཛོད། །ཅེས་ཞུས་པ་ན། གང་ཞིག་ཐེ་
ཆོས་ཟུག་རྩ་སྤངས། །གཞན་གྱིས་བགྱི་མིན་སྤངས་འདས། །འདིག་རྟེན་སྤར་བཅས་
སྟོན་པ་ཡི། །སངས་རྒྱས་ལམ་གྱིས་རྒྱལ་ཞེས་བརྗོད། །སྤང་དང་དོར་བྱ་མཆོག་
རིག་ནས། །ཆོས་རྣམས་དེ་བཞིན་སྟོན་ཅིང་འབྲེད། །ཐུབ་པ་བགྱི་མིན་ཐེ་ཆོས་
ཆད། །ལམ་སྟོན་དག་སྤྱོད་གཉིས་པ་ཡིན། །གང་ཞིག་ཆོས་གནས་ལེགས་སྟོན་
ཅིང་། །བྲན་པའི་བདག་ཉིད་ལམ་ཕྱིར་འཆོ། །ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད་གནས་སྟོབ། །དག་སྤྱོད་
གསུམ་པ་ལམ་ཕྱིར་འཆོ། །འཕགས་པའི་རྟགས་གྱིས་གཡོགས་བྱས་ནས། །འགྲན་
ཅིང་གྱིས་སྟོན་འབྲེན་པ་དང་། །འཆལ་ཞིང་མ་དུལ་སྤྱོད་དང་བཅས། །གཟུགས་བརྟན་
བཞིན་སྤྱོད་ལམ་སྟོན་འབྲེན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟེན་བྱེད་དག་གིས་ནི་ལམ་གྱིས་
རྒྱལ་བ་སྟོབ་མི་སྟོབ་དང་། ལམ་སྟོན་སངས་རྒྱས་དང་། ལམ་ཕྱིར་འཆོ་བ་དག་སྤྱོད་
གི་ཚུལ་གྱིས་དང་ལྷན་པ་ལམ་ལ་སྟོབ་པའི་ཆེད་དུ་འཆོ་བ་དང་། ལམ་སྟོན་འབྲེན་
པ་ཚུལ་གྱིས་འཆལ་བར་བཤད་པས་དེ་ཡང་དག་སྤྱོད་གི་དབྱེ་བར་བཤད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཅ་ལྷོང་བྱང་བས་སྟོམ་པ་གཏོང་ན་ལུང་ལྷན་ཆོགས་ལས་དགའ་བ་ཅན་
ཅ་ལྷོང་བྱང་ནས་འཆབ་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ཆད་པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པས་
དག་སྤྱོད་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལས་དེ་ལྷོང་འགྱུར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ལུང་རབ་རྩ་བྱང་པའི་གཞི་ལས། བྱ་རོག་སྤྱོད་དང་སྟན་བྱང་དང་། །ཀྱ་

ཐབས་གནས་དང་མ་ཉིད་དང་། །ཞེས་དག་སྒྲོང་མ་སུན་ཕྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཚུལ་
ཁྲིམས་འཆལ་བ་རབ་དུ་འབྱུང་དུ་མི་རུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་
ངན་པ་དེས་གོ་བཀག་གནས་སྒྲོམ་པ་གསར་པ་མི་སྤྱེ་བ་ཡིན་གྱི་གཤམ་ཏེ་དེ་ལ་སྒྲོམ་པ་
མེད་ན་ཕྱིས་སྒྲུངས་པས་སྤྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མི་སྤྱེ་ན་བསྐྱབ་པ་ཕྱུལ་བ་ལའང་
ཕྱིས་སྒྲུང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

རིགས་པའང་སྒྲོམ་པ་ནི་སྒྲོང་བདུན་ཡིན་པས་ན་སློག་གཙོད་སྒྲོང་བ་བཏང་
བས་གཞན་བཏང་བར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུང་གཞིའི་འབྲེལ་པ་ལས། སྒྲོབ་དཔོན་དག་ལེགས་བཤེས་
གཉེན་གྱིས། ཕྱོགས་གཅིག་འཁྲུགས་ཀྱང་དག་སྒྲོང་གི་དངོས་སོ་ལྷག་མ་དང་མ་བུལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱོགས་གཅིག་
འཁྲུགས་པས་ནི་སྒྲོམ་པ་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་མི་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རི་ལྟར་ཕྱོགས་གཅིག་སྒྲུངས་
གྱུར་པས། །མཐའ་དག་སྒྲུངས་པར་མི་བཞེད་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕྱོགས་གཅིག་འཁྲུགས་གྱུར་པས། །མཐའ་དག་འཁྲུགས་
པར་རི་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། །ཞེས་འགྱུར་བ་ལྟར་རོ། །དེ་དག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་བུས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་ན་སློག་གཙོད་པ་སྒྲོང་བ་སྒྲུངས་པས་ཀྱང་གཞན་སྒྲུངས་པར་ཐལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་གཅིག་བཏང་བས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་ནི་རིགས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ལག་པ་བཅད་ན་རྐང་པ་ལ་སོགས་པ་རིལ་བཅད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་དག་སྒྲོང་མ་ལ་འདོམས་ན་ལྟང་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ནི་ངན་སོང་
དུ་ལྟང་བ་ཅ་མ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་སྒྲོང་དུ་བཤད་པ་ནི་སྟོན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ འབགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཡོགས་བྱས་ནས། །འགན་ཅིང་ཁྲིམ་སུན་འབྱིན་པ་དང་། །འཆལ་ཞིང་མ་དུལ་སྤྱུ་
དང་བཅས། །གཟུགས་བརྟན་བཞིན་སྟོད་ལམ་སུན་འབྱིན། །ཞེས་གསུངས་པས་མིང་

ཅམ་གྱི་དགེ་སྤྱོད་སྟེ་ས་ཐོན་རྩལ་བ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་བ་དང་མཆོད་སྐྱེས་པོ་ལ་
སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་ལུང་ལས། གལ་ཏེ་སེམས་ནི་གཅིག་གིས་ཀྱང་། །བཅབས་པ་
མེད་པར་འཆགས་བྱེད་ན། །ཐ་མ་བྱུང་བར་གྱུར་ན་ཡང་། །དེ་ནི་པས་པམ་མི་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་པ་དང་། འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་། །མི་འཆབ་པ་ཡི་སེམས་
ཀྱིས་ནི། །གལ་ཏེ་བྱུང་ན་གཅིག་ལ་འང་མཐོལ། །རྩུང་བྱ་ལ་ཡང་འཛིགས་པའི་
ཕྱིར། །དེ་ལ་པས་པམ་མི་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་འགྱུར་བས་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་མི་ཆངས་
སྤྱོད་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་པམ་པ་འགྱུར་བར་མི་འདོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འཆབ་སེམས་
སྐྱེས་ན་པམ་པར་འགྱུར་གྱི་འཆབ་སེམས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པ་ནི་རྩ་བའི་ལྷང་
བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། པམ་པ་བྱུང་ན་དགེ་སྤྱོད་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་བྱས་ཀྱང་སེམས་འགས་ཀྱང་མི་འཆབ་
ན་པམ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །དེ་བཞགས་ནས་དགེ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ལས་གཞོན་རབས་སུ་འདུག་པ་སོགས་ཆད་
པའི་ལས་ཀྱི་བསྐབ་པ་རྣམས་ཕྱིན་པས་སོང་རྒྱུད་པ་སྟེ་དགེ་སྤྱོད་དགའ་བ་ཅན་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་སེམས་
ནི་གཅིག་གིས་ཀྱང་། །བཅབས་པ་མེད་པར་འཆགས་བྱེད་ན། །ཐ་མ་བྱུང་བར་གྱུར་ན་ཡང་། །དེ་ནི་པས་པམ་མི་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་སོ། ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་རབ་རྩ་མི་འབྱིན་པ་ནི་རྒྱུད་ངོ་ཆ་ཁྲེལ་མེད་ཤས་
ཆེན་པོས་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །

གཏོང་བ་ལ་རྩ་བའི་ལྷང་བ་གཅིག་བྱུང་བས་གཏོང་ཡང་ལེན་པ་ན་གཅིག་
ཆངས་པས་ཀྱན་ཆངས་པར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷོམ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་བསྐྱམས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་གཅིག་བཏང་བས་གཞན་དག་གཏོང་བར་མི་
རིགས་ཞེས་པ་ལ་ནི་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཔེར་ན་ཤིང་ཏ་ལའི་མགོ་བཅད་ན་སྟོན་པོར་

འགྱུར་དུ་མི་རུང་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་ཏེ་ཤིང་ཏ་ལའི་མགོ་
བཅད་ན་ཐམས་ཅད་སྐམ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་སྲིད་པ་ཅམ་གྱིས་གཞན་ལ་འང་ཐལ་
བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཐུབ་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་དང་འགལ་བའང་ཡོད་དེ།
ལུང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གཞི་ལས། དག་སྟོང་གིས་དེ་བྱས་ན་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་དག་སྟོང་
དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར། དག་སྟོང་དུ་མི་རུང་བྱུང་བའི་སྐུ་ལྷེ་གིས་ཀྱིར་མི་རུང་། དག་སྟོང་གི་
དངོས་པོ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་དག་སྟོང་གི་ཚུལ་ཞིག་པར་འགྱུར་ཞིང་
ཉམས་པ་བཅོམ་པ་ལྟར་བ་པམ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེའི་དག་སྟོང་གི་ཚུལ་ཕྱིར་བྲང་
དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཤིང་ཏ་ལའི་མགོ་བཅད་ན་སྟོན་པོར་
འགྱུར་དུ་མི་རུང་ལ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་ཡངས་པར་འགྱུར་དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་དག་སྟོང་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་
མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ངས་པའི་དོན་གཞན་དུ་བྲངས་པས་བཀའ་ལ་ཐུགས་ཐུབ་ཆེར་
བྱས་ཤིང་། ཉོན་མོངས་པ་མང་པོ་ཅན་རྣམས་ལ་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་རྒྱུན་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ངས་དོན་ཡིན་ཞེ་ན།

ལུང་རྣམ་འབྲེད་ལས། དག་སྟོང་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། མིང་གི་དག་སྟོང་དང་།
ཁས་འཆེ་བའི་དག་སྟོང་དང་། སྟོང་བས་ན་དག་སྟོང་དང་། ཉོན་མོངས་པ་བཅོམ་
པས་ན་དག་སྟོང་རོ། །དོན་འདི་ལ་ནི་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བསྟེན་པར་
རྫོགས་པའི་དག་སྟོང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། ལུང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གཞི་ལས་ཀྱང་།
བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་

བར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མཁའ་ཅིང་གཟིགས་པ་དེས་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
དང་བསྟེན་བར་རྫོགས་པའི་དགེ་སློང་གི་ལྷུང་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་སུ་གསུངས་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལུང་ལས་ཚུལ་སྤྲིམས་འཆལ་བ་ནི་དགེ་
འདུན་གྱི་ཞལ་ཟས་དང་གཙུག་ལག་ཁང་དག་ལ་ཁམ་གཅིག་དང་གོམ་བ་གཅིག་
འདོར་བ་ཙམ་ཡང་མ་གནང་བར་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ལས་བཀར་ཏེ། དེའི་དབང་
དུ་མཛད་ནས་མདོ་ལས། དགེ་སློང་མིན་ལ་དགེ་སློང་དུ། །སྤྱོད་བ་སྤྱེད་བསལ་བར་
གྱིས། །ཤིང་རུལ་དག་ནི་སྤང་བར་གྱིས། །སྤྱིང་པོ་མེད་བ་དོར་བར་གྱིས། །ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རིགས་པ་དང་འགལ་བའང་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་སློག་གཅོད་བྱས་པས་སྡོམ་བ་མ་
ལུས་པ་མི་གཏོང་ན་སྡོམ་བ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་བསྐྱམས་པ་མ་ཡིན་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་བསྐྱམས་པ་ཡིན་འང་སློག་བཅད་པ་ལ་སོགས་
པས་ངེ་ལྟར་མི་གཏོང་བར་འགྱུར། གལ་ཏེ་སློགས་གཅིག་བསྐྱུངས་པས་སྡོམ་བར་
འགྱུར་ན་ནི་ལེན་བ་ན་འང་དེ་ལྟར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྡོམ་བ་དང་འགལ་བར་
སྤྱད་པས་སྡོམ་བ་མི་གཏོང་ན་བསྐྱབ་བ་ཕུལ་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་མི་གཏོང་བར་
ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགལ་ཞིག་གིས་སློག་བཅད་ཀྱང་འགལ་ཞིག་ལ་སྟོས་པའི་སློག་
གཅོད་པ་སློང་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཆེ་སྲར་སྡོམ་
བ་སྤངས་ནས་བསྐྱབ་བ་ཕུལ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་སྡོམ་མིན་ལ་ཞུགས་པ་དེའི་ཆེ་
ན་འང་སྡོམ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གསོད་པ་དང་ནོར་ཐམས་
ཅད་མ་བྱིན་བར་ལེན་བ་དང་གཞན་གྱི་བྱད་མེད་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོད་པ་དང་སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྩོན་སྒྲུབ་བཞི་སྤྲུལ་གྱི་ཁྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་སྒོག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་པར་འགྱུར་ན་
གང་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པ་དེ་སོམས་ཤིག །མ་གྱིན་ལེན་ལ་སོགས་པ་སྒྲོམ་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེས་ནི་བར་མའི་དགེ་བར་འགྱུར་གྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་ངེས་པ་ལྷ་དང་བལ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ལེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤང་བ་ནའང་ཤིན་ཏུ་ཡིན་ཏེ།
ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྩ་ལྷུང་བྱུང་བས་སྒྲོམ་པ་མི་གཏོང་བར་འདོད་
པ་འདི་ནི་དགེ་སྦྱོར་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་བདུད་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན་པར་
ཤེས་སོ། །བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་གཏོང་བའི་རྒྱ་ནི་བསམ་གཏན་དུ་
གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ གཟུགས་ཅན་ཡིན་པ། ཐམས་ཅད་ནི་འོག་ས་ནས་གོང་སར་སྐྱེས་པ་
དང་གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྐྱེས་པ་ན་ངེས་པ་ལྷར་འོག་ས་དང་གོང་སས་བསྐྱེས་པ་
གཏོང་བས་ན་ས་འཕོས་པ་དང་། སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ཐོབ་ནས་ཡང་ཉམས་པ་
དག་གིས་གྱང་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་གཏོང་ངོ། །དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་
ཉེར་བསྒྲོགས་ཅོམ་ དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྦྱོར་ལམ་ལ་སོགས་པ། ནི་ཤི་བས་གྱང་གཏོང་སྟེ།
འབྲེལ་པ་ལས། རིས་མ་ཐུན་པ་བཏང་བ་ལས་གྱང་ཅུང་ཟད་གཏོང་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་ནས་གྱང་འཕགས་མིན་ཤི་བས་སོ་ཞེས་
འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ནི་ཤི་
འཕོས་པས་མི་གཏོང་སྟེ། ཆེ་དེ་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་གཞི་དག་པའི་ཆ་མ་ཐུན་ནི་ས་དེ་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་བལ་བས་གྱང་གཏོང་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་བཞིན་དུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་དོ། ། ཇི་ལྟར་
གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ས་འཕོས་པ་དང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་གཏོང་བ་

དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་དུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བའང་ས་འཕོས་པ་དང་ཉམས་པ་
དག་གིས་གཏོང་ངོ། །འཕགས་པའི་དགེ་བ་སོགས། དགེ་བ་ཟག་མེད་ནི་རྒྱ་གསུམ་
གིས་གཏོང་སྟེ། འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་ཐོབ་པས་ ཞུགས་པ་དང་། སྤྲ་མ་དང་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་
སྦྱངས་པས་ཚོན་པོ་ཐོབ་པ་ན་རྒྱལ་པོའི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་དེ་དག་ལས་
འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལས། ཉམས་པ་ལས་ཀྱང་གཏོང་ངོ། །

སྤྲོམ་མིན་གྱི་གཏོང་ཚུལ་ནི་སྤྲོམ་མིན་ནམས་ནི་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་གཏོང་སྟེ།
སྤྲོམ་པ་ དང་པོ་གཉིས་ལས། གང་ཡང་རྩང་བ་ཐོབ་པ་དང་ཉི་འཕོས་པ་དང་མཚན་གཉིས་
རྩང་བ་ལས་གཏོང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་
བོར་བ་དང་འཁྱགས་ཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་ཉམས་པའི་ཕྱིར་གོ་རིམ་དུ་སྦྱར་རོ། །
དེ་ཡང་དགེ་སྦྱོང་གི་སྤྲོམ་པ་ཐོབ་ན་ལས་ལས་བདུན་པོ་དང་། ལྷག་མ་དགེ་རྒྱལ་སོགས་ཐོབ་ན་པམ་པར་འགྱུར་བ་བཞི་
པོ་གཏོང་ལ་སྤྲ་མ་སོགས་གསུམ་པར་མར་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཟག་མེད་ཐོབ་ན་གཏོང་ཞེས་མི་བརྟོག་པ་ནི། དེའི་
སྤྲོན་དུ་བསམ་གཏན་སྟེ་དགོས་ལ། དེས་སྤྲོམ་མིན་དེའི་གོང་དུ་གཏོང་བས་སོ། །མཚན་དང་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱ་
བའི་བསམ་པ་ཐག་བས་བོར་ཀྱང་སྤྲོམ་པ་མ་སྦྱངས་བར་སྤྲོམ་མིན་མི་ཆད་དེ། སྤྲོན་མེད་པར་ནད་རྩིང་མི་བསྐྱོག་པ་
བཞིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་སྤྲོམ་མིན་དང་ལྡན་པ་བསྟེན་གནས་སྦྱངས་ཏེ་བསྐྱུངས་པའི་ཆེ་སྤྲོམ་
མིན་གཏོང་བ་དེ་ལྟ་ནའང་བསྟེན་གནས་ནི་མཚན་མོ་འདས་པ་ན་གཏོང་བའི་ཕྱིར་དེ་
བཟང་བ་ན་སྤྲོམ་མིན་དང་ལྡན་ནམ། འོན་ཏེ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་ལྷགས་
ཀྱི་ཐོ་ལུམ་འབར་བ་མེ་དང་བྲལ་བ་ན་སྤྲོན་པོར་འགྱུར་བ་ལྟར་གཏན་དུ་གཏོང་བའི་
བསམ་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་སྤྲོམ་མིན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་

ཅིག་ན་རེ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོར་བ་མི་བྱེད་པ་དེ་སྤིང་དུ་སྒྲོམ་པ་དང་ཡང་མི་
ལྷན་ལ་སྒྲོམ་མིན་དང་ཡང་མི་ལྷན་གྱི་ཕྱིས་མི་དགེ་བའི་སྒྲོར་བ་བྱེད་པ་ནས་སྒྲོམ་
མིན་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲོམ་མིན་ཐོབ་པ་ནི་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

བར་མའི་གཏོང་ཚུལ་ནི་བར་མ་དགེ་མི་དགེའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་རྩ་
མཁན་གྱི་འཁོར་ལོ་ལས་མདའི་འཕེན་པའི་ཤུགས་ལྟར་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་ཉོན་
མོངས་པའི་ཤུགས་ གསལ་གྱི་གང་གིས་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དེ་འཕངས་པ་ན་འཕངས་
པའི་ཤུགས་དེ་ཆད་པས་གཏོང་བའང་ཡོད་དེ། རྩས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་
བདུན་ལྟ་བུ་རབ་ཏུ་དང་བ་ལོག་པ་ན་གཏོང་བ་དང་། ཞེ་སྤང་གི་ཤུགས་ཆད་ནས་
མ་སྤུན་པར་གྱུར་པ་ན་བར་མ་མི་དགེ་བ་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་བཞིན་ནོ། །སྤངས་པ་ཆད་
པས་ཀྱང་གཏོང་སྟེ་ལོ་གསུམ་དུ་སློག་གཅོད་པ་སྤོང་ངོ་ཞེས་ཁས་སྤངས་པ་དང་།
དེའི་བར་དུ་ལོ་རེ་ལ་སློག་གཅོད་པའི་མཆོད་སྦྱིན་བྱའོ། །ཞེས་ཁས་སྤངས་པ་ན་ལོ་
གསུམ་འདས་པ་ན་དེ་དག་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་འཕམ། ཡང་ན་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་
འདིས་ཆོག་གིས་ད་ཕྱིན་ཆད་བསྐྱབ་པར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་སྤར་སྤངས་པ་བཏང་
བས་ཀྱང་གཏོང་ངོ། །

བྱ་བ་ཆད་པས་ཀྱང་གཏོང་སྟེ། ལོ་རེ་ལ་དགེ་འདུན་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱ་བར་
ཁས་སྤངས་ནས་བྱེད་པ་ན་ནམ་ཞིག་ན་དེ་མ་གྲུབ་ན་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་འོ། །དོན་ཆད་
པས་གཏོང་བའང་ཡོད་དེ། གཞུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པ་ཞིག་པ་དང་། རྒྱ་དང་རྩོས་
ལ་སོགས་པ་ཞིག་པ་ན་བར་མ་དགེ་མི་དགེའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཏོང་བ་ལྟ་

བྱལོ། །ཆེ་ཆད་པ་དང་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆད་པ་ལས་ གཏོང་བ་ནི་གི་འཕྲོས་པ་ན་
བར་མ་དགེ་མི་དགེའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱང་གཏོང་ལ། འོག་ལྟ་སྤྱིས་ཏེ་
དགེ་རྩ་གཙོད་པར་རྩོམ་པ་ན་བར་མ་དགེ་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཏོང་བ་ལྟ་བུའི་
ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་གཏོང་ཚུལ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་
པའི་དགེ་བ་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དགེ་བ་ཐོབ་པ་དང་
མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པ་དག་ནི་དགེ་རྩ་ཆད་པ་དང་། འདོད་པའི་གོང་མ་གཟུགས་
དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྤྱེས་པ་ལས་གཏོང་བར་འགྱུར་རོ། ། དེ་དག་དང་གཞན་ཡང་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཀྱང་རྩད་གཏོང་བ་ཡོད་དེ་དཔེར་ན་ཡིད་མི་བདེའི་དབང་སོ་དགེ་བ་ལྟ་བུའི་ཞེས་ཀྱི་ལས་
འཆད་དོ། །གང་བཏང་བ་དེ་སྤངས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དགེ་བ་ཟག་བཅས་ནི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་
སྤོང་བས་སུ་བཞེ་ཡོད་དོ། ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་བའི་གཏོང་རྒྱ་ནི་ཁྲད་པར་མེད་
པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཁམས་གསུམ་ཅར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་
སེམས་སེམས་བྱུང་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱེབས་པ་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་དང་བཅས་པ་
དག་ནི་རང་རང་གི་འཛིག་ཏེན་དང་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་གཉེན་སོ་སྤྱེས་པས་
རྣམ་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སོ་སོའི་སྤྱི་
སོས་སྤྱིད་ཅེའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་མི་སྤྱིད་དེ། འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་གྱི་གཉེན་སོ་ནི་
དེའི་གོང་ན་གཞན་མེད་ལ་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ནི་མ་སྤྱེས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ནི་ཡོད་དེ། དེ་དག་ལ་འཛིག་ཏེན་པའི་
ལམ་གྱི་གཉེན་སོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །

༼རྟེན་གྱི་བྱང་པར་བཤད་པ༽༽

རྟེན་གྱི་བྱང་པར་བཤད་པ་ལ་ཟ་མ་ནི་དབང་པོ་གང་ཡང་མེད་པའོ། །མ་ནིང་
ནི་དབང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཉམས་པའོ། །མཚན་གཉིས་པ་ནི་པོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཀ་
ཅིག་ཅར་བྱང་པའོ། །དེ་དག་དང་བྱང་གི་སྤྲུ་མི་སྟན་པ་མ་གཏོགས་པའི་མི་རྣམས་ལ་
སྤྲུ་མ་མིན་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་ཟ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་སྤྲུ་མ་མིན་མེད་དེ། སྤྲིག་པ་བྱ་
བའི་བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་བྱིར་དང་། གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་གང་ལ་སྤྲུ་མ་པ་ཡོད་
པ་དེ་ལ་སྤྲུ་མ་མིན་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་གཉེན་པོ་སྤྲུ་མ་པ་མི་སྤྲུ་བའི་ཡང་བྱིར་
རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་དག་དང་། གཞན་ཡང་གང་མེད་པས་སྤྲུ་མ་མིན་དུ་འགྱུར་བའི་ངོ་
ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་ཤས་ཆེན་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ངན་སོང་བ་རྣམས་ལ་འད་སྤྲུ་མ་མིན་
མེད་དོ། ། དེ་གཉེན་པོའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བས་སྤྲུ་མ་པའང་མེད་དོ། ། བྱང་གི་སྤྲུ་མི་སྟན་པ་ལ་ནི་སྤྲིག་
པ་བྱ་བའི་བསམ་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། ཉིང་འཛིན་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དག་ལ་སྤྲུ་མ་
པའང་མེད་པའི་བྱིར་དང་། ལྷ་རྣམས་ལ་ནི་ལས་རྒྱ་འབྲས་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པས་
སྤྲིག་པ་བྱ་བའི་བསམ་པ་བརྟན་པོ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

འདུལ་བ་ལས་ནི། སྤྲུ་མ་ནས་དང་། རྩ་བ་བྱེད་པ་དང་། འཕྲུད་ནས་ལྡང་བ་
དང་། སྤྲིག་དོག་ཅན་དང་། ཉམས་པའོ། །ཞེས་པོ་མ་ནིང་ལྡ་དང་། མཚན་གཉིས་
པའོ། །སྤྲེ་འདམས་པའོ། །ཉག་དུ་རྩ་མཚན་ཟག་པའོ། །རྩ་མཚན་མི་ཟག་པའོ། །མཚན་
མ་ཅུ་ཡོད་པའོ། །ཞེས་པོ་མ་ནིང་ལྡ་སྤྲེ་བཅུ་བཤད་ཅིང་། དང་པོ་ལྡའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཀྱུ་
ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། སྤྲུ་མ་ནས་མ་ནིང་དུ་གྱུར་པ་དང་། མ་ནིང་སྤྲིག་དོག་ཅན་
དང་། མ་ནིང་རྩ་བ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱགས་པའི་མ་ནིང་དང་། ཉམས་པའི་མ་ནིང་
རོ། །ཞེས་མ་ནིང་ལྡ་བཤད་དེ། དེ་དག་གི་དང་པོ་ཟ་མ་ཡིན་ཞིང་། མཚན་གཉིས་པ་

ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ནི་མ་ནིང་གི་དབྱེ་བར་སྤང་ངོ་། ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་
དབབ་པ་བསྐྱ་བ་ལས་ཡོངས་མ་ནིང་དང་། རྩོགས་གཅིག་པའི་མ་ནིང་དང་། ཉམས་
པའི་མ་ནིང་གསུམ་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི་པོ་མའི་དབང་པོ་དང་མི་ལྡན་པར་བཅས་པ་
སྟེ་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ཆེ་བ་བྱེད་བྱེད་ཅིང་སྐྱེས་པའི་
སྟོབས་པ་སྐྱེ་བ་དང་བདག་ཉིད་ལ་པ་རོལ་གྱིས་སུན་འབྲིན་པའམ། གཞན་འདོད་པ་
སྟེན་པ་མཐོང་ན་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་ནི་མ་ནིང་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་
ཟ་མ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི་མཚོན་ཆ་ལ་སོགས་པས་བཅད་པའམ། ཉན་དང་དུག་དང་མེ་
དང་སྒྲགས་ལ་སོགས་པས་ཆད་ནས་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་པ་མི་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་ནི་གལ་
ཏེ་པ་རོལ་སོས་བདག་ལ་སུན་འབྲིན་པར་མི་བྱེད་ན་ནི་ཟ་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་སུན་
འབྲིན་པར་བྱེད་ན་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

འདུལ་བ་ཚིག་ལེ་འུར་བྱས་པ་ལས། འཁྱུང་ཆགས་སྒྲག་དོག་ནད་དང་
སྐྱེས། ། ཆེ་བྱེད་ཅེས་བྱ་མ་ནིང་ལ། ། འདི་དག་རེ་རེའི་མཚན་ཉིད་ནི། ། རྩོགས་པའི་
དོན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ། ། གང་ལ་གཞན་གྱིས་མནན་བ་ན། ། འཁྱིག་སྤྱིར་སེམས་ལ་
འདོད་ཆགས་ནི། ། རྣམ་རྒྱས་དེ་ནི་སྟོ་ལྡན་གྱིས། ། འཁྱུང་ལྡང་མ་ནིང་ཤེས་པར་
བྱ། ། གཞན་གྱི་མཚན་ནི་མཐོང་བ་ལས། ། རང་ལ་འདོད་སྐྱེ་སྒྲག་དོག་གྲགས། ། མཚོན་
ནད་གྱིས་ནི་རྟགས་ཉམས་པ། ། དེ་ནི་ནད་ཀྱི་མ་ནིང་བརྗོད། ། གང་སྐྱེས་ཉིད་ན་མཚན་
མ་ནི། ། གཉིས་ཀ་མེད་པ་སྐྱེས་ནས་ཡིན། ། ཆེ་བྱེད་བྱེད་མེད་ཆེ་བྱེད་ནི། ། སྐྱེས་འགྱུར་
ཆེ་བྱེད་མ་ནིང་བརྗོད། ། འདིར་ནི་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་མེད་ཀྱང་། ། ཆེ་སོགས་མ་ནིང་འགྱུར་

བ་ཡིན། །གང་ཞིག་གྲོང་གི་ཆོས་དག་གི། །རྒྱས་མེད་དེ་ནི་ཟ་མ་སྟེ། །གཉིས་ཀའི་
མཆན་ནི་དོད་པ་ནི། །མཆན་གཉིས་པར་ནི་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་པོ་ནས་མཆན་
གཉིས་ཀ་མེད་པ་ནི་སྐྱེས་ནས་མ་ནིང་དང་། །འབྲིག་པ་སྦྱོད་མི་རྒྱས་པ་ཟ་མ་ཡིན་ལ།
ཆེ་བ་བྱེད་པ་དངོས་སུ་བཤད་པས་ཤུགས་ལ་ཆེ་བ་གཅིག་པ་ལ་སོགས་པའི་མ་ནིང་
ཡང་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །སྒྲོམ་མིན་གང་ལ་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ལ་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་
སྒྲོམ་པའང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ལ་འོན་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་ནི་ལྷ་ལ་འང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི། སྐྱེའོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱད་པར་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཅིའི་བྱིར་ཟ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲོམ་པ་མེད་ཅེ་ན། །ལུང་དང་རིགས་པ་
ལས་ཉེ། །ལུང་ནི་མིང་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། །མིང་ཆེན་འདི་ལྟར་བྲིས་པ་གོས་དཀར་པོ་
གྲོན་བ་སྐྱེས་པ་པོའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་བ་ཞིག་། །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། །འདུལ་བ་
རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གཞི་ལས་ཀྱང་། །རྒྱ་ཐབས་གནས་དང་མ་ནིང་དང་། །ཞེས་པ་
དང་། །ཁྱོད་ཟ་མ་མ་ཡིན་ནས་ །མ་ནིང་མ་ཡིན་ནས། །ཞེས་ངི་ཞིང་གལ་ཉེ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན་
ཁྱོད་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་གྱི་སོང་ཞིག་ཅེས་བརྗོད་བར་བྱའོ་ཞེས་ཟ་མ་ལ་
སོགས་པ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། །བཤེས་སྤྲིང་ལས་ཀྱང་། །གསོ་སྦྱོང་
འདོད་སྦྱོད་ལྟ་ལུས་ཡིད་འོང་བ། །སྐྱེས་པ་བྱུང་མེད་དག་ལ་གསོལ་བར་བགྱི། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །རིག་པ་ནི་རྟོན་པོ་མོ་གཉིས་ཀའི་རྟོན་མོངས་པ་ཤས་ཆེ་བའི་
བྱིར་དང་། །གཉེན་པོ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་མི་བཟོད་པའི་བྱིར་དང་། །རྒྱུད་ལ་ངོ་
ཆ་ཞེས་ཡོད་ཤས་ཆེན་པོ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་འདུལ་བ་ཆོག་ལེ་ལུར་བྱས་པ་ལས། །མ་ནིང་ལ་སོགས་གནས་མི་

བྲ། །ཚུ་སྒྲིའི་ཞིང་ལྟར་དེ་དག་ལ། །ཚུ་ལ་ཁྲིམས་ས་བོན་སྒྲེ་བ་མེད། །ཅེས་འབྱུང་བས་
 ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དང་མཆོན་གཉིས་པ་དང་ངན་སོང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་ཞིང་ཚུ་
 སྒྲོ་ཅན་ལ་འབྲས་བྱ་དང་ཅ་གཉིས་ཀ་མཆོར་གཅིག་མི་སྒྲེ་བ་ལྟར་རྟེན་ཞན་པས་སྒྲོམ་
 པ་དང་སྒྲོམ་མིན་གཉིས་ཀ་མི་སྒྲེ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲོམ་བཞི་སྟེ་དང་
 མི་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ལ། སྒྲོམ་མིན་ནི་མི་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་
 བསྐྱ་བ་ལས་ནི་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དག་ཉོན་མོངས་བ་མང་བ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་
 བས་བསྒྲིབས་པས་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་དག་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཁྲད་པར་ཅན་མི་ཐོབ་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དག་སྒོར་གི་ཕྱོགས་སུ་བཞག་ནའང་རེག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་མེད་གྱི་
 ཉེས་པ་སྟེན་པར་འགྱུར་ལ། དག་སྒོར་མའི་ཕྱོགས་སུ་བཞག་ནའང་ནོམ་པ་དང་ཀུན་
 ཏུ་ནོམ་ལ་སོགས་པ་སྒྲེས་པའི་ཉེས་པ་སྟེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་འབྲིན་པ་
 དང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་ནི་མི་བྱེད་དོ། །

འོན་ཀྱང་དེ་དག་གསུམ་ལ་སྒྲིབས་སུ་སོང་ཞིང་དག་བསྟེན་གྱི་བསྒྲབ་པའི་
 གཞི་དག་ཁྲངས་ནས་བསྐྱུང་ན་བསོད་ནམས་ནི་དག་བསྟེན་དང་མཚུངས་པར་ཐོབ་
 ལ། དག་བསྟེན་ཞེས་བྲ་བའི་མིང་ནི་མི་འཛོལ་སྟེ། དག་སྒོར་པ་མ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་
 བྱེད་པའི་ངང་ཚུ་ལ་ཅན་ནི་དག་བསྟེན་ཞེས་བྲ་བ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ནི་སོ་སོ་གཉིས་
 ཀའི་ཉེས་པ་སྟེན་པས་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་པའི་འོས་མ་ཡིན་པས་དེ་
 དག་གིས་ཀྱང་དག་སྒོར་པ་མ་ལ་ཀུན་ཏུ་འདྲེ་བས་བསྟེན་བཀྱར་མི་བྲ་ཞིང་། དག་
 སྒོར་པ་མས་ཀྱང་དེ་དག་གི་བསྟེན་བཀྱར་བདག་གིར་མི་བྲ་རེག་པ་དང་ཡིད་བརྟན་
 པར་མི་བྲ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

འོན་མཛོད་ལས། དགེ་སྦྱོང་དག་སྦྱོང་ལས་སྦྱེས་པའི་ལྷ་ནི་རྩ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱི་
 ཆོས་བརྒྱད་ལ་གནས་ནས་བྱུང་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་བསྟེན་གནས་
 ལ་ཉེ་བར་གནས་སོ། །ཞེས་དུད་འགྲོ་ལ་སྦྱོམ་བ་སྦྱེ་བར་བཤད་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་
 བ། དེ་ནི་ལེགས་སྤྱད་ཅམ་ལ་སྦྱོམ་པའི་མིང་གིས་བཏགས་བ་ཡིན་ཀྱི་སྦྱོམ་བ་ནི་མ་
 ཡིན་ལོ་ཞེས་འཆད་དོ། །མི་དང་ལྷ་ལ་སྦྱོམ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོད་དམ་ཞེ་བ། མི་རྣམས་
 ལ་ནི་སོ་སོ་ཐར་བ་དང་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྦྱོམ་བ་གསུམ་ག་ཡོད་
 དོ། །འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་གཟུགས་སུ་སྦྱེས་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་ནི་བསམ་གཏན་
 ལས་སྦྱེས་པའི་སྦྱོམ་བ་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ས་ན་གཟུགས་
 མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་མར་ཐོབ་བ་དག་ཀྱང་ས་འཕོས་བས་གཏོང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་སྦྱོམ་བ་ནི་བསམ་གཏན་བྱུང་བར་ཅན་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཆངས་བ་
 ཆེན་པོ་དང་འདྲ་ཤེས་མེད་བར་སྦྱེས་པའི་སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་བ་འདོད་བ་དང་
 གཟུགས་སུ་སྦྱེས་པའི་ལྷ་རྣམས་ ལ་གནས་གཙང་ན་ངེས་པར་ཡོད་མ་དང་གཞན་ལ་ཡོད་ཅུང་བ། དང་
 གཟུགས་མེད་བ་ནའང་ འཕགས་བ་ལ་འདས་མ་འོངས་ལྷན་པའི་སྦྱོན་པ། ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་
 རང་ས་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱང་གཟུགས་ཁམས་སུ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྦྱོམ་བ་ཐོབ་བ་གཏོང་
 རྒྱ་མ་བྱུང་བར་གཟུགས་མེད་དུ་སྦྱེས་བ་དག་ལ་ཐོབ་བ་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆངས་
 བ་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་མི་ལྷན་བ་ནི་དང་པོ་ནི་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་གི་ལྷ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་བ་ནི་མི་ཁོམ་པའི་གནས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །

སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་། སོ་སོ་ཐར་བ་ནི་མི་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་ལྷ་ལ་

ནི་མེད་དེ། མདོ་ལས། ལྷ་རྣམས་ནི་མི་དག་གིས་གནས་གསུམ་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་
གཞོན་ཏེ། དཔལ་བ་དང་། བན་བ་དང་ལྷན་བ་དང་། འདིར་ཆངས་པར་སྦྱོད་བ་ལ་
གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་ཆངས་པར་སྦྱོད་བ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་
བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དགེ་སྤྱོད་གི་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །སྦྱོ་
བ་མེད་པས་འདོད་པའི་ལྷ་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་ལ་འདར་མེད་ན་གོང་དུ་སྦྱེས་པ་
རྣམས་ལ་ལྷ་སྦྱོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་འོན་ཀྱང་གོང་མ་རྣམས་ལ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་
མེད་གྱི་སྦྱོམ་པ་ནི་ཅི་རིགས་པར་རྒྱ་དང་ལས་དང་ཆོས་ཉིད་གྱི་སྦྱོབས་གྱིས་
སྦྱོའོ། །བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ནི་ཟག་
མེད་མེད་དེ། འཕགས་པ་རྣམས་དེ་གཉིས་སུ་མི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་ན་
ཟག་མེད་ནི་ཟག་མེད་གྱི་སྦྱོམ་པ་ལྷན་པས་ཡོད་ཀྱི་མདོན་གྱུར་ནི་མེད་དེ། དེ་ན་
གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཐེག་པ་གོང་མ་པ་དག། ལས་གྱི་དབང་
གིས་སྦྱེས་པའི་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཟག་མེད་མེད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ནི་
སྦོན་ལས་གྱི་དབང་གིས་ཆངས་པ་ཆེན་པོར་ཡང་སྦྱེ་བས་དེ་ལ་ནི་ཟག་མེད་ཡོད་དོ་
ཞེས་བཞེད་མོད་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་ནི་དེར་སྦྱེས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
འཕགས་པར་མི་འདོད་པས་དེ་ལ་ཟག་མེད་ཡོད་པར་མི་འདོད་དོ། །

༼མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་རྒྱས་བཤད།༽

ད་ནི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་གསུམ་ཆན་གསུམ་པའི་
མདོ་ལས། ཡོན་སྦོན་སྟོན་པས་སྟོན་པ་ཅན། །ཉེས་པར་སྦྱད་བ་རྣམ་གསུམ་
དང་། །གཙང་ཐུབ་ལུས་བསོད་བསོད་མིན་དང་། །འདས་སོགས་བདེ་གཤེགས་

གསལ་བར་མཛད། ཁྱེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པ་ཡིན་
པས་དེ་ལ་ལས་སུམ་ཚན་དུ་དབྱེ་བ་དང་། མྱོང་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། དཀར་ནག་
ལ་སོགས་པ་བཞིར་དབྱེ་བ་དང་། ཐུབ་པ་དང་གཅང་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། ལེགས་
སྤྱད་ཉེས་སྤྱད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དགོ་བཅུ་མི་དགོ་བཅུར་དབྱེ་བ་དང་། ལས་འབྲས་བྱ་
དང་བཅས་པར་དབྱེ་བ་དང་། རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་དབྱེ་
བ་དང་། འཕེན་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། སྤྱིབ་པ་གསུམ་བཤའ་བ་དང་།
མཚམས་མེད་ལྔ་བཤའ་བ་དང་། དེ་དང་ཉེ་བ་ལྔ་བཤའ་བ་དང་། བསོད་ནམས་བྱ་
བའི་གཞི་གསུམ་བཤའ་བ་དང་། ཆ་མ་ཐུན་གསུམ་བཤའ་བ་དང་། རིག་པས་རབ་ཏུ་
བཅུག་པའི་ལས་གསུམ་བཤའ་བ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པ་ལས།

༼ལས་གསུམ་ཚན་དུ་དབྱེ་བ༽

དང་པོ་ནི་གསུམ་ཚན་གསུམ་པའི་མདོ་ལས་ལས་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་
བསྟན་གསུམ་གསུངས་པ་ལས་དུས་རེ་ཞིག་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་བདེ་བ་
མྱོང་བ་དང་གཏན་དུ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལས་སྤྱོད་པ་ལུང་འདས་ཐོབ་བྱེད་ནི་དགོ་བ་དང་།
རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མི་བདེ་བ་མྱོང་བ་ནི་མི་དགོ་བ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་
སྤྱེད་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལས་ནི་དགོ་མི་དགོ་ལས་གཞན་པ་ལུང་མ་བསྟན་
ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་གཟུགས་མེད་པའི་དགོ་བའང་ལུང་མ་
བསྟན་དུ་འགྱུར་ཏེ། བདེ་མི་བདེ་གཉིས་ཀ་མི་མྱོང་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།
མ་ཡིན་ཏེ། ས་དེ་དག་གི་དགོ་བ་ནི་ཉེ་བར་ཞི་བའི་བདེ་བ་མྱོང་བའི་ལས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་དགོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པལ་ཆེ་བའི་

དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་དེ་བཞིན་དུ་མདོ་ལས་བསོད་ནམས་
དང་བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསུམ་དང་། བདེ་བ་སྤྱོད་བར་
འགྱུར་བ་དང་སོགས་པའི་སྤྱུ་གཟུང་བ་སྤྱུ་གཟུང་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་དང་གཉིས་
ཀ་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་གསུམ་ཡང་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་རེ་ཞེག་བསོད་ནམས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བའི་
ལས་ཡིན་ལ། མི་གཡོ་བའི་ལས་ནི་འདོད་པའི་གོང་མ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་
ལས་སྐྱེས་པའི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་མདོ་ལས། འདི་ལ་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་དང་
རྣམ་པར་དབྱུང་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་འདིར་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཡོ་
བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་བསམ་གཏན་ དང་སྟོ། །གསུམ་གཡོ་བར་གསུངས་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེར་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིན་གྱིས་གཡོ་བར་བཤད་དེ། དང་སྟོ་
ལ་ནི་རྟོག་དབྱེད་དག་གིས་གཡོ་བ་ཡིན་ཞིང་། གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡིད་དགའ་བ་དང་མ་
བྲལ་བས་གཡོ་བ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་ནི་བདེ་བ་ལ་བདེའོ་སྤྱུ་གཟུང་པ་འཕགས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་གཡོ་བར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། བཞེ་བ་ནི་དེ་དག་གིས་གཡོ་བ་མེད་པར་
བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །འདིར་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མི་གཡོ་བའི་བྱིར་བསམ་གཏན་དང་
སོ་ལ་སོགས་པའང་མི་གཡོ་བར་བཤད་དོ། །

རི་ལྟར་མི་གཡོ་ཞེ་ན། གང་གི་བྱིར་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་
ལས་དགེ་བ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་རང་རང་གི་ས་དེ་དག་ཏུ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པའི་བྱིར་དང་ས་གཞན་དུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མི་གཡོ་བའི་བྱིར་ཏེ། གཞན་ཡང་ལུས་
དང་ལོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་བའི་ལས་སྟེན་ནང་དུ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བ་ནི་རེས་འགའ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་དང་སྒྲོན་ལམ་

ལ་སོགས་པའི་མཐུས་མི་དང་དྲུག་འགྲོ་དང་ཡི་དྲུགས་རྣམས་སུ་སློན་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་འདོད་པ་
ན་སྤྱོད་པའི་ལས་དགེ་བ་ནི་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་ལས་དགེ་བའང་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་རྣམ་
པར་སློན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། །མདོ་ལས་འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ན་ལ་ལ་སྤྱིན་པ་པོ་ཡིན་ཁིང་སྤྱིན་
བདག་ཡིན་ལ་དེ་ལིན་ཏུ་སློག་གཅོད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནས་དེ་སྤྱིང་པོ་ཆེར་གྱུར་ན་
སྤྱིང་པོ་ཆེའི་རྒྱན་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པ་དག་འཛོལ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ན་ལ་ལ་སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་
བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་དང་བསྐྱོམས་པ་
ལས་བྱུང་བ་རྒྱུར་དུ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་ཅིང་བསྐྱོམས་པ་དང་ལན་མང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ།
དེ་འདི་སྟུང་དུ་བདག་ལྟ་བཟང་པོ་རྣམས་སམ་མི་བཟང་པོ་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་
པར་སྦྲེ་བར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུང་དུ་སེམས་ན་ཞེས་བ་ནས་དེ་ནི་དེར་སྦྲེའོ་ཞེས་བྱ་
བའི་བར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྒྱེན་གྱི་སྟོབས་གིས་ལྟ་ཡང་ལྟའི་རིས་གཞན་དང་།
ལྟའི་ནང་དུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་དེ་མི་དང་དྲུག་འགྲོ་དང་ཡི་དྲུགས་གྱི་ནང་དུ་རྣམ་པར་
སློན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ས་དེ་པའི་དགེ་
བས་དེ་དག་ཁོ་ནར་སློན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སློན་པ་མི་གཡོ་བ་ཡིན་ལོ། །བསོད་
ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ། །

འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་གྱི་དགེ་བ་ནི་བདེ་བ་སྤྱོད་བར་
འགྱུར་བའི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ས་དེ་དག་ན་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
ཡང་དགེ་བ་ཁོ་ན་ལས་སྦྲེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དེ་ཡན་ཆད་
བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་གི་དགེ་བ་ནི་སྤྱག་བསུལ་ཡང་མིན་
བདེ་བའང་མིན་པ་བཏང་སྟོམས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཉེ། ས་དེ་དག་ན་ཆོར་བ་

དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བཏང་སྟོམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱག་བསྐལ་སྤྱོད་བར་
འགྱུར་བའི་ལས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་འདིའི་མི་དག་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ཀྱང་ཆོར་
བ་འབའ་ཞིག་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་གས་
དང་བཅས་པའོ། །འདིའི་ཞེས་སྟོམས་བ་ནི་འདོད་ཁམས་ཁོ་ན་ན་མི་དག་བ་ཡོད་པར་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དག་བ་སྟོམས་བ་ནི་དག་བ་དང་ལྷང་མ་བསྟན་བསལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །

བསམ་གཏན་བཞི་པའི་འོག་མ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནའང་བར་མ་
བཏང་སྟོམས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡོད་དོ་ཞེས་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་
ཟེར་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། གང་གི་ཕྱིར་ཏེ་འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་
ཁྱད་པར་ཅན་ནི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་གྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་དག་
པའི་ལས་གྱི་རྣམ་སྟེན་ཡིན་པའི་གཏན་ཆོག་གས་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལའང་
རྒྱ་ནི་སྟོམས་འཇུག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། འབྲས་བུ་ནི་སྟེ་བའི་བསམ་
གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མཛོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ དེ་ན་བདེ་སྤྱག་ཀྱང་
མེད་པས་དེའི་རྒྱ། སྟོམས་འཇུག་ཟག་བཅས་གྱི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་རྣམ་པར་
སྟོན་པ་མེད་པའམ། དང་པོའི་དངོས་གཞི་ནི་དམན་ཞིང་ས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་
ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ལས་གང་གིས་ཀྱང་རྣམ་པར་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྣམ་སྟེན་ནི་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་
བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ནི་ས་དེ་ན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཚོར་བ་ནི་མེད་གྱི་འོན་ཀྱང་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་པ་གང་ཇི་སྟེད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀའང་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་ཏེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། ལས་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་སེམས་གྱི་ཚོར་བ་ཁོ་ན་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། རྟོག་པ་མེད་པའི་ལས་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། རྟོག་པ་མེད་པའི་ལས་དགེ་བ་ནི་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་ཡན་ཆད་ན་ཡོད་དེ་དང་པོའི་དངོས་གཞི་མན་ཆད་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་ཡན་ཆད་ན་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལུང་འདི་ལས་ནི་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ལས་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་ཅིང་དེ་ཡང་སེམས་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ས་དེ་ན་བཏང་སྟོམས་ཟྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡོད་པར་ཤེས་སོ། །ཡང་བསྟན་བཅོས་ལས་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་སྤྲིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་འོག་འདོད་པ་ནའང་བཏང་སྟོམས་ཟྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡོད་པར་ཤེས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། འདི་ལྟར་ལས་གསུམ་སོ་རྣམས་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། བདེ་བ་ཟྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་གཟུགས་སོ། །སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཟྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཟྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་སེམས་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་གཞན་ན་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཟྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལུང་གི་དོན་ཡང་བདེ་བ་ཚྱོད་བར་འགྱུར་བ་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
མཐོ་རིས་ཀྱི་མིག་ལ་སོགས་པའོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ཚྱོད་བར་འགྱུར་བ་ནི་སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ལྗེ་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ། ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཚྱོད་བར་འགྱུར་བ་ནི་
སེམས་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོག་གི་དབང་པོ་
ལ་སོགས་པའོ། །འདི་ཡང་དགེ་བ་སྟོབས་ཚུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོབས་
ཆེན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའང་བདེ་བ་ཚྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་
དགེ་བས་བདེ་བ་ཚྱོད་བར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ལ་རྣམ་
སྤྲིན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འོག་ན་བཏང་སྟོམས་ཚྱོད་བར་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡོད་དེ།
འདོད་པ་ལས་གཞན་ན་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལྟ་བུ་མེད་པར་དུས་ཅིག་ཅར་སྤྲིན་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ། །བདེ་བ་ཚྱོད་འགྱུར། ཞེས་བྱ་བ་
དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་
འགྱུར་ཏེ། བཏང་སྟོམས་ཚྱོད་བར་འགྱུར་གྱི་དགེ་བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བསྟན་པ་
དེ་དག་ནི་སལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཚུང་ཟད་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱ་བ་
པའི་མཐའོ། །གལ་ཏེ་ལས་དེ་དག་ཆོར་བའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ན་བདེ་བ་ཚྱོད་བར་འགྱུར་བ་
ལ་སོགས་པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། བདེ་བའི་ཆོར་བ་ཚྱོད་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བདེ་བ་ཚྱོད་བར་འགྱུར་གྱི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ་

འཇུ་བར་བྱེད་པའི་འདག་ཆལ་ལ་འཇུ་བའི་འདག་ཆལ་ཞེས་བཟོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་མྱོང་འགྱུར་ལ་སོགས་པ་ལའང་བཟོད་པར་བྱའོ། །

༼མྱོང་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ༽

གཉིས་པ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། གཞན་ཡང་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་རྣམ་
པ་ལྔ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱད་ཏེ། གང་ཞེ་ན། རོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཚོར་བ་
དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱིས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་རེག་པ་སྟེ། བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་
བའི་རེག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དམིགས་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཡུལ་
རྣམས་ཏེ། མདོ་ལས། མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ནས་གཟུགས་སོ་སོར་ཡང་
དག་པར་མྱོང་བར་འགྱུར་གྱི་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་མྱོང་
བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་པར་སློན་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་
ནི་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་།
མཛོད་སྤྱུལ་དུ་གྱུར་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ལས་ནི་སྐྱོང་གཞི་ཆེན་པོའི་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་
གངས་ལས། གང་གི་ཆེ་བདེ་བའི་ཚོར་བ་མྱོང་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་དེའི་ཚོར་བ་
གཉིས་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །དེས་ན་དང་པོ་ནི་ཚོར་བ་
སྤྱི་དང་ལྔ་པ་ནི་བྱེ་བྲག་མྱོང་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་མྱོང་འགྱུར་རྣམས་པ་ལྔ་ལས་འདིར་ནི་
རྣམ་སློན་མྱོང་འགྱུར་ཡིན་ནོ། །གོང་དུ་བཤད་པའི་བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་ལ་སོགས་
པའི་ལས་རྣམས་པ་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མྱོང་བར་ངེས་པ་དང་མྱོང་བར་མ་
ངེས་པ་གཉིས། ངེས་པ་ལའང་མཐོང་བའི་ཚོས་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་
དང་། སོགས་པའི་སྤྱིས་བཟུང་བ་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ཁོ་ན་ལ་མྱོང་བ་སྐྱེས་ནས་མྱོང་བར་

འགྱུར་བ་དང་། སྤྱི་བ་ཡང་ཕྱི་མ་མན་ཆད་ལ་སྤྱོད་བ་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་བར་
འགྱུར་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་སྤྱོད་བར་ངེས་པའང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་
ངེས་པ་གསུམ་མ་ངེས་པ་དང་བཞི་ཡིན་ནོ། །

སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་མ་ངེས་པ་ལའང་རྣམ་པར་
སྟོན་པ་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་ལས་རྣམ་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ།
འདིའི་སྤྱོད་བར་ངེས་པ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་གནས་སྐབས་ངེས་པའོ། །
མདོ་སྤེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་ལས་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་པ་ཡང་^{༡༥} འབྲས་བུ་རྩེ་
བར་འགྱུར་ཏེ། དུས་མུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་ན་དེའི་རྣམ་སྟོན་ནི་ཆེ་རབས་གཞན་ནའང་ཡོད་མོད་གྱི་སྤྱོད་བའི་འགོ་
འདི་ནས་ཆོས་པས་མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་དུ་གཞག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ལས་
གསུམ་གྱི་དུས་ངེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བས་སོ། །འབྲས་བུ་ཉེ་བཞི་ལས་ཀྱི་རིགས་ལས་ཡིན་གྱིས་སྟོབས་ཆེ་བས་
མིན་ཏེ། ཕྱིའི་ས་ཐོན་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དཔེས་སྟོན་པ་ནི་སྤྱི་བ་གཞན་དག་ནི་གནས་
སྐབས་སྤྱོད་བར་ངེས་པ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། རྣམ་སྟོན་སྤྱོད་བར་ངེས་པ་དང་། མ་
ངེས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་སུ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་
གནས་སྐབས་ངེས་ལ་རྣམ་སྟོན་སྤྱོད་བར་མ་ངེས་པ་ནི་གལ་ཏེ་སྤྱོད་ན་མཐོང་བའི་
ཆོས་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་
ནོ། །རྣམ་པར་སྟོན་པར་ནི་ངེས་ལ་གནས་སྐབས་མ་ངེས་པ་ནི་རྣམ་སྟོན་ནི་གདོན་མི་
བ་བར་སྤྱོད་ལ། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ཀ་ངེས་
པ་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ་རྣམ་སྟོན་སྤྱོད་བར་ངེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་མ་

དེས་པ་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱང་མ་དེས་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ཡང་སྤྱོད་བར་མ་དེས་པ་ལོ། །དེའི་
ལྟར་ན་དེས་པ་ལ་མཛོད་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ་དེས་མ་དེས་གཉིས་གཉིས་ཏེ་དུག་
དང་མ་དེས་པ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་མ་དེས་པ་དང་གནས་སྐབས་མ་དེས་པ་དང་གཉིས་ཏེ་
ལས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ནི་མཛོད་ཆོས་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་ལས་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རྣམ་སྤྲིན་སྦྱེས་ནས་སྤྱོད་བ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་ཡོད་དེ། གཞན་དུ་ན་ལས་ཆེ་བའི་
འབྲས་བྱ་ཚུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མཛོད་ཆོས་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་དུ་འགལ་ལོ་
སྟུང་ན། དེ་ནི་ཐོག་མར་འགོ་རྩུལ་པའི་དབང་གིས་མིང་དེར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །བྲེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་ནི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་
མཛོད་ཆོས་ལ་སྤྱོད་བ་ནི་སྦྱེས་ནས་སྤྱོད་བ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷས་
པ་ལ་སོགས་པ་རྩ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་ན་འབྲས་བྱ་སྤྲིན་ལ་ནས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་
རྩ་བ་དུག་ན་སྤྲིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །སྦྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་སྦྱེ་བ་གཞན་གྱི་རིས་མ་ཐུན་པའི་སྟོག་གི་དབང་པོ་འཕེན་ ཅིང་
རྟོགས། བར་བྱེད་པ་སྤྲིད་ཀྱི་མཛོད་ཆོས་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱེ་བ་དེའི་
སྟོག་གི་དབང་པོ་ནི་སྤར་ཐོབ་བྱེན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱེ་བ་གཞན་ནས་འཕངས་པའི། སྦྱེ་བ་
གཞན་གྱིས་འཕེན་ན་མཛོད་ཆོས་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་གཞན་གྱིས་འཕངས་པའི་རིས་མ་ཐུན་དེ་ཉིད་དུ་འབྲས་བྱ་འཕྲིན་པར་བྱེད་དོ། ། བསོད་ནམས་
བསགས་པས་ཆེ་སྤྱིང་བ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་བར་ཆད་སེལ་བ་ཅེས་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རྣམ་སྤྲིན་ནི་བཞི་ཀས་ཀྱང་འཕེན་པར་བྱེད་དོ། །

གལ་ཏེ་ལས་བཞེས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཁམས་དང་ས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་
 དམ་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་དང་ས་དགུ་དང་འགོ་བ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ན་ནི་དག་མི་
 དགའི་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་བཞེ་ཅར་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིར་བཏང་བའོ། །དམིགས་
 ཀྱིས་བསལ་བ་ནི་དཔྱལ་བ་ན་ནི་ལས་དག་བའི་སྤྱིས་ནས་ཁྱོང་འགྱུར་ལ་སོགས་པ་
 གསུམ་ཡོད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་ཁྱོང་བ་ནི་མེད་དེ། དེ་ན་ཀྱིས་སྤྱིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མི་དག་པའི་ནི་བཞེ་ཀའང་ཡོད་དོ། །འདོད་པ་ལ་སོགས་
 པའི་ས་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བརྟན་པ་སྟེ་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་
 ཆོས་ཅན་གྱི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོ་བོ་ནམས་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་དེར་སྤྱིས་
 ནས་ཁྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་མི་བྱེད་དེ། དེ་ནི་སྤྱོ་བ་ཕྱི་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་ས་གོང་
 མ་ཁོ་ནར་སྤྱོ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་ཆོས་ལ་ཁྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་
 བྱེད་དོ། །འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་ བར་མ་བདུན་སོ། གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 པའི་འཕགས་པའི་གང་ཐག་ བརྟན་པ། ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་
 ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་སྤྱིས་ནས་ཁྱོང་འགྱུར་དུ་མ་ཟད་སྤྱོ་བ་ཡང་ཕྱི་ལ་སོགས་པ་ལན་
 གངས་གཞན་དུ་འང་ཁྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱང་མི་བྱེད་དེ། དེ་ནི་ས་དེ་དག་ཏུ་
 ཕྱིར་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་ཆོས་ལ་ཁྱོང་བ་དང་ཁྱོང་བར་མ་ངེས་པ་ནི་བྱེད་
 དོ། །བྱིས་པ་དང་འཕགས་པ་ས་དེ་དག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་ཡོངས་སུ་
 ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་ནི་སྤྱིས་ནས་ཁྱོང་འགྱུར་དང་ལན་གངས་གཞན་ལ་
 ཁྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱང་བྱེད་དོ། ། དེའང་སྤྱིད་ཅེའི་སེམས་ཐོབ་པའི་འཕགས་པའང་ཉམས་ནས་
 གཞུགས་སུ་སྤྱོ་བ་བཞད་པས་སོ། །

འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་སྲིད་ཅེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་འཕགས་པ་ནི་མི་བརྟན་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཡང་སྦྱེས་
ནས་མྱོང་འགྱུར་དང་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་བྱེད་པ་མིན་ཏེ།
འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་སྲིད་ཅེ་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་དགྲ་བོཅུང་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པ་ན་འབྲས་བུ་ལས་
ཉམས་པ་ནི་འབྲས་ལས་ཉམས་པ་འཆི་བ་མེད། །ཅེས་འགྱུར་བས་ངེས་བར་སོར་
ཚུད་པར་བྱེད་པས་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། མ་ངེས་པ་དང་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་བྱེད་པ་ནི་སྲིད་
ནོ། །ཐམས་ཅད་ན་འཕེན་པ་བཞི་ཡོད་ན།

ཅི་སྲིད་པ་བར་མ་ནའང་ལས་གྱི་འཕེན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། འདོད་
པའི་སྲིད་པ་བར་མ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་འཕེན་པ་རྣམས་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་འཕེན་
པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་རུར་རུར་པོ་དང་། མེར་མེར་པོ་དང་། བར་བར་པོ་དང་། གོར་
གོར་པོ་དང་། ཀླང་ལག་འགྱུས་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྔ་
དང་། བྱིས་པ་དང་། གཞོན་ཀྱ་དང་། དར་ལ་བབ་པ་དང་། དར་ཡོལ་བ་དང་། གཞ་
པོའི་གནས་སྐབས་ཏེ་སྦྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ལྔ་སྟེ་བཅུའོ། །དེ་ལྟར་བཅུ་པོ་དེར་
མྱོང་བར་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྲིད་པ་བར་མ་
རང་ཉིད་དུ་མྱོང་བར་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་གཉིས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ལས་
མྱོང་བར་ངེས་པའི་ལས་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་
འགྱུར་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྲིད་པ་བར་མ་དང་
དེའི་ངེས་པའི། འབྲས་བུ་གནས་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པོ་ དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པས།

བྱེས་པ་ནས་ཀླན་པོའི་བར་ལྟར་སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་ཁོ་ནས་འཕངས་པས། དེ་ དག གི་རིས་མཐུན་པ་
གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ པའི་ཕྱིར། ཉེ། དེ་དག་གི་སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་གཅིག་ཁོ་
ནས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤིད་པ་བར་མ་ དེས་ན་བར་སྤིད། སྤྱོད་བར་འགྱུར་
བའི་ལས་གཞན་མ་བཤད་དོ། ། འདི་སྐོམ་གསལ་བས་ལས་གཞན་གཉིས་ནི་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་
མི་སྐྱོག་པར་འདོད་པས་སོ། ། སྤྱོད་བར་མ་ངེས་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

འདོད་ཁམས་སུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་ཁམས་ན་རུར་རུར་པོ་ལ་སོགས་
པའི་གནས་སྐབས་བཅུ་པོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་མེད་ན་བར་སྤིད་ཀྱང་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱོད་བར་ངེས་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན་ཀུན་སྤོང་ཉོན་མོངས་པ་འག་
པོས་བྱས་པའི་མི་དགེ་བ་དང་རབ་ཏུ་དང་བ་འག་པོས་བྱས་པའི་དགེ་བ་ གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་བསམ་པའི་སྒྲིབས་ཀྱིས་ནམ་སྤིན་ངེས་པ། དང་། ཀུན་སྤོང་ཉོན་མོངས་དང་རབ་ཏུ་དང་བ་འག་
པོ་འང་མེད་ལ་རྒྱན་དུ་བྱེད་པའང་མེད་ཀྱང་དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་འབྲས་བུ་ཁྱད་
པར་ཅན་རྒྱན་ཞུགས་དང་དབྱ་བཙུང་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དང་། སྒྲིམས་
འབྲུག་ཁྱད་པར་ཅན་འགོག་པ་དང་བྱམས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་ེ་
འཇིན་ལ་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ འོག་ནས་འབྱུང་བའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་འགོག་པ་ལ་
སོགས་པ་ལ་གནས་པ། ལ་པན་གཞོད་བྱས་པ་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་རྒྱན་ཆགས་སུ་
བྱས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཀུན་སྤོང་འག་པོ་དང་རྒྱན་དུ་བྱེད་པ་མེད་
ཀྱང་པ་མ་གསོད་པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་བར་སིག་པ་ནམས་ཀྱི་ལྟར་བསོད་ནམས་
ཀྱི་སྐྱོས་བྱས་ཀྱང་མཆོམས་མེད་དུ་འགྱུར་བས་ན་ ཀུན་སྤོང་གང་གིས་བྱས་ཀྱང་མཆོམས་མེད་དུ་
འགྱུར་བས། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་སྤྱོད་བར་ངེས་པ་སོ། ། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་གི་ཞིང་དང་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་
གསུམ་སྒྲིབས་དང་ལྷན་པས་སྤྱོད་བར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་མཛོད་ཆོས་ལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཅི་འདྲ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། མཛོད་
བའི་ཆོས་ལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་འབྲས་བྱ་ཅན་གྱི་ལས་ནི་ཞིང་གི་ཁྲད་པར་ལས་
འགྱུར་བ་དང་བསམ་པའི་ཁྲད་པར་ལས་འགྱུར་བ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་ཞིང་གི་ཁྲད་
པར་ལས་འགྱུར་བ་ནི་སྟོན་འདས་པའི་དུས་ན་སངས་རྒྱས་མ་པམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
བསྟན་པ་ལ་སྟོན་པ་འདི་ཉིད་སྟུག་པོའི་བྱར་གྱུར་པ་ན་ཆུ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་སྡེ་སྟོད་གསུམ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་ཆེ་དགེ་
འདུན་ལ་ཙོད་པ་བྱུང་བ་ལ་སྡེ་སྟོད་གསུམ་པ་དེས་ཙོད་པ་དེ་སྤྲང་འཕེལ་བར་བྱས་པ་
དང་། དགེ་སྟོང་མདོ་སྡེ་འཛིན་པ་ཞིག་གིས་སྡེ་སྟོད་གསུམ་པ་བཏོན་ནས་ཙོད་པ་ཞི་
བར་བྱས་པ་དང་། སྡེ་སྟོད་གསུམ་པ་ཁྲིས་ཏེ་བྱད་མེད་ནམས་ཀྱི་ཙོད་པ་ཞི་བར་བྱས་
སམ་ཞེས་ཆོག་རྒྱབ་པོ་སྤྲས་པས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱད་མེད་དུ་གྱུར་ཅིང་སྤྲང་ཡང་སྐྱེ་བ་
ལྔ་བརྒྱར་བྱད་མེད་དུ་སྐྱེས་སོ། །ཕྱིས་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏོར་ཅན་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་དད་པར་བྱས་པས་སྐྱེས་པའི་ལུས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏོ། །འདི་ཉིད་སྟན་
ཆོགས་ལས་སངས་རྒྱས་མང་པོའི་ཏོགས་པ་བརྗོད་པར། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་མ་
པམ་པའི། །སྟོན་བྱུང་སྡེ་སྟོད་གསུམ་པར་གྱུར། །དགེ་སྟོང་དགེ་འདུན་ཙོད་པ་
ན། །དགེ་འདུན་བྱད་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི། །དག་གི་ཉིས་པར་སྤྱད་བྱས་པས། །བྱད་
མེད་ཉིད་དུ་ཉི་བར་སོང་། །སྤྲང་ཡང་སེམས་རབ་དང་བ་ཡིས། །སྐྱེས་པའི་དངོས་པོ་
ཉིད་དུ་གྱུར། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བསམ་པའི་ཁྲད་པར་ལས་འགྱུར་བ་ནི་སྟོན་རྒྱལ་པོ་ཀ་ནི་ག་ཀའི་ཉུག་རུམ་
ལོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་གིས་མི་ཞིག་གིས་སྤང་ལྔ་བརྒྱ་དེད་ནས་འགྲོ་བ་མཛོད་ནས་

ཅི་བྱེད་ཟིམ་པས་འབྲས་བྱ་འབྱིན་ཏེ་ཞེས་ཟེར་བ་ན་དེ་བདག་གིས་ཀྱང་ཕྱོན་འདི་ལྟ་
བྱ་བྱས་པས་ད་ལྟར་སྤྲུག་བསྐྱེད་འདི་ལྟ་བུ་མྱོང་ལ། མི་འདིས་ཀྱང་ལས་འདི་བྱས་
པས་སྐྱེ་བ་མང་པོར་བདག་ལྟ་བུར་སྤྲུག་བསྐྱེད་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ་སྟམ་ནས་སྦང་དེ་
རྣམས་ནོར་གྱིས་ཉོས་ཏེ་བསམ་པ་བྲག་པོས་འབྲས་བྱ་འབྱིན་པ་ལས་བཏང་བ་དང་
དེ་ལ་མཐོང་བའི་ཆོས་དེ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེས་པའི་དབང་པོ་བྱུང་རོ་ཞེས་གྲག་པ་ལྟ་
བུའོ། །ཡང་ན་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་དེའི་དགེ་མི་དགེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
གཏན་དུ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཆད་དེར་མི་སྐྱེ་བས་ཡུལ་འཛོ་བ་ན་བྱ་ལོན་པ་ལྡང་བ་
ལྟར་ས་དེར་མྱོང་བར་ངེས་པའི་ལས་གཞན་གང་ཡིན་པ་དེའི་འབྲས་བྱ་ནི་མཐོང་
ཆོས་དེ་ཁོ་ན་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ཡང་ཕྱོན་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་འདིར་མྱོང་ན་མཐོང་
ཆོས་ལ་མྱོང་བ་བཏགས་པ་བ་དང་འདིར་བྱས་པ་མྱོང་ན་མཆན་ཉིད་པའོ། །མྱོང་འགྱུར་གྱི། ལས་དེ་ཡང་ངེ་ལྟ་
བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་གནས་སྐྱབས་མ་ངེས་ཀྱང་རྣམ་སྤྲིན་མྱོང་བར་ངེས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།
དེའི་རྣམ་སྤྲིན་མ་མྱོང་ན་གཏན་དུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་དོ། །ས་དེ་ལས་གཏན་དུ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བས་སྐྱེས་ནས་མྱོང་བྱུར་ལ་སོགས་པ་འང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ས་དེའི་ལས་མ་ངེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཏན་དུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར་ནམ་ཡང་མི་སྤྲིན་པ་ཉིད་དོ། །

འོ་ན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ཞིང་དེ་ངེ་ལྟ་བུ་
ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་དང་གང་ཟག་ཡིན་ཡང་
འཕགས་པ་གང་དག་འགོག་པ་དང་བྱམས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་མཐོང་
བའི་ལམ་དང་དགྲ་བཙེམ་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ལངས་པ་སྟེ་

ལྷ་ལོ་དེ་དག་ལ་པན་བ་དང་གཞོད་བ་བྱས་པའི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་
འབྲེལ་བྱ་མཐོང་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་སྤྲོད་བར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་བ་ལས་ལངས་བ་ནི་
སེམས་མཆོག་ཏུ་ཞི་བ་ཐོབ་པས་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་བ་ལས་སྦྲར་ལོག་བ་དང་འབྲ་
བའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་བ་མེད་བ་དང་བྱམས་བ་ལས་ལངས་བ་ནི་སེམས་ཅན་
ཆད་མེད་བ་ལ་ཉོན་མོངས་བ་མེད་བ་དང་པན་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་བ་དང་རྗེས་སུ་
འབྲེལ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པས་ཡོངས་སུ་
"བསྐྱོས་"¹⁶ བ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་ལམ་དང་དག་བཅོམ་ལས་
ལངས་པའི་རྒྱུད་ནི་མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པར་སྤངས་བ་དང་སྐྱོམ་སྤང་མ་ལུས་པར་
སྤངས་པས་གནས་སྤྱར་གསར་བ་ཐོབ་པས་བྱི་མ་མེད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

ལྷག་མ་སྐྱོམ་ལམ་ ལ་གནས་པའི་འབྲས་བུ་བར་མ་གཉིས། ནི་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་
ཡོངས་སུ་མ་རྗོགས་པས་དེ་ལས་ལངས་པའི་རྒྱུད་ནི་སྤྲ་མ་གཉིས་ལྟར་གནས་སྤྱར་
གསར་བ་དང་དག་བ་མ་ཡིན་པས་མཐོང་ལམ་དང་དག་བཅོམ་ལས་ལངས་བ་ལྟར་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྦྱིན་ཀྱི་
གཙུག་པོ་ནི་ཆོར་བ་ཡིན་པས་དེ་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་བ་དང་ལུས་ཀྱི་ཁོ་ན་
ཡིན་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། རྣམ་པར་རྟོག་བ་མེད་པའི་ས་བསམ་གཏན་ཁུད་
པར་ཅན་ནས་བཟུང་སྟེ་སྤྲིད་ཅེའི་བར་ཀྱི་དག་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྦྱིན་ནི་སེམས་ཀྱི་
ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྦྱོམས་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འདོད་དེ་གཉིས་བ་ཡན་ཆད་ན་
ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་འོག་མ་ན་ཡོད་ཀྱང་དེ་ནི་ངས་པར་རྟོག་

དཔྱིད་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ གྱི་གཙུག་པོ་
ཡང་ནི་ཆོར་བ་སྐྱག་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཉི་ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་སྐྱག་བསྐྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་
པོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་ནི་སྐྱག་བསྐྱེད་ཡིན་
ལ་སེམས་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱེད་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡིན་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་མ་
ཡིན་ལོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དེའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་མན་ཆད་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་
རྣམ་སྤྲིན་ནི་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀའི་ཆོར་བ་ཡིན་པར་དོན་གྱི་ཤུགས་ལ་རྟོགས་
པར་རུས་སོ། །འོ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་བ་སྟོབ་པའི་
སེམས་དེ་ ཡིད་མི་བདེ་མ་ཡིན་ནས། སེམས་གང་ལ་འབྱུང་ཞིང་རྒྱ་ཅི་ཞིག་གིས་འབྱུང་ཞེ་
ན། སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་བ་སྟོབ་པའི་སེམས་ནི་ ཡང་དག་མིན་པར་རྟོགས་པས། ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སེམས་ལ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ལྔ་ནི་ དེས་པར་རྟོག་དང་རྟོག་ཅན་གྱི།
རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཡེངས་པའི་སེམས་ཀྱང་དེས་པར་རྟོག་པའི་བདག་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སེམས་གཡེངས་བ་དེ་ནི་རྒྱ་བཞི་པོ་ གཞན་སྟོབ་པར་བྱས་པ་དང་དུག་དང་ཆད་ལྷུད་པ་དང་
གཡང་ལ་སྦྱར་བ་ལ་སོགས་པ། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལས་སྦྱེས་བ་དང་། མི་མ་ཡིན་ བས་གཞུགས་
མི་སྐྱག་པ་བསྐྱེད་པ། ལ་སོགས་པས་སྐྱག་པར་བྱས་པ་དང་། མི་མ་ཡིན་ཁྲིས་ཏེ་གནད་དུ་
བསྐྱེད་པས་གཞོད་པ་ བྱས་པ། དང་། རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་འཇུགས་པས། འབྱུང་བ་ཆ་མ་མཉམ་
པ་དང་། “སྟོན་”¹² གནས་བྱེད་ཀྱི་བྱ་དང་རུས་མཐུན་པའི་བྲམ་ཐེ་མོ་ཁྲོ་ཤུག་གཉིས་ལ་བྱ་བདུན་ཡོད་པ་ལས་བྱ་

དུག་གི་བས་མྱ་ངན་གྱིས་སྒྲོ་བར་གྱུར་ཏེ་གཅེར་བྱ་ཁོ་ནར་བཙོམ་ལྟན་འདས་མི་ཐེ་ལའི་ཨ་མའི་ཆལ་ན་བཞུགས་པའི་
བྱང་དུ་ཕྱིན་པ་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཐུས་དྲན་པ་རྟེན་ནས་ངོ་ཆ་བར་གྱུར་པ་ལ་སྒྲོན་པའི་བཀའ་ཀྱན་དགའ་པོས་གོས་
ཕྱིན་ཏེ། དེ་ལ་སྒྲོན་པས་ཆོས་བསྟན་པས་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ནས་སྤར་རང་གི་བྱིས་དུ་ཕྱིན་པ་ན་བྱ་བ་དུན་
པའང་ཤི་བ་དང་དེ་ལ་དེ་མུ་ངན་མི་བྱེད་པ་ལ། རང་གི་ཁྱོན་པེ། ཁྱོད་སྤར་བྱ་ཤི་བ་ལ་མྱ་ངན་བྱེད་ལ། “ད་བྱ”¹་བདུན་
པ་ཤི་བ་ལ་མྱ་ངན་མི་བྱེད་པ་ལས་ན་བྱ་དེ་དག་ཁྱོད་རང་གིས་ཐོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། བྲམ་ཟེ་མོས། བྲམ་ཟེ་རས་ནི་
ཡུན་རིངས་ནས། །བྱ་དང་ཆ་མོ་སྒྲོང་ལྷག་དང་། །གཉིན་མང་བརྒྱ་ལྷག་དག་ཐོས་ཏེ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་དེ་དང་འབྲ། །སྒྲེ་
བ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ། །བྱ་དང་ཆ་མོ་སྒྲོང་ལྷག་དག །གཅིག་ལ་གཅིག་ནི་ཟ་ནས་ཤི། །ཆད་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །འཛིག་རྟེན་ན་ནི་སྒྲེ་བ་དང་། །འཆི་ལས་ངེས་འབྱུང་ཤེས་ནས་ནི། །སུ་ཞིག་མྱ་ངན་ཡོངས་གཤུང་བའམ། །སྒྲེ་
སྟགས་འདོན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། །བདག་གིས་སངས་རྒྱུས་བསྟན་བྱས་ཏེ། །སྒྲེ་བ་དང་ནི་འཆི་བ་ལས། །ངེས་བར་
འབྱུང་བ་ཤེས་པས་ན། །མྱ་ངན་མི་བྱེད་གཤུང་བ་མེད། །ཅེས་སྒྲུས་པ་ལྟ་བུ། མྱ་ངན་གྱི་རྒྱེན་གྱིས་འབྱུང་
བར་འགྱུར་རོ། །

རྒྱས་དང་སྟགས་ཀྱི་སྒྲོར་བས་གཞན་གྱི་སེམས་གཡེངས་བར་བྱེད་པ་དང་།
མི་འདོད་བཞིན་དུ་དུག་དང་ཆང་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་བ་དང་། ཇི་
དུགས་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་གཞན་སྟག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉགས་མེས་གཏོང་
བ་དང་། སྟག་ཆགས་གཡང་དུ་འདོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ལས་སྒྲེས་པ་སྟེ་དེ་ལ་
ནི་སྟན་དང་མན་ངག་དང་ལུས་བ་ཅན་གྱིས་བཙོམ་སུ་མེད་དོ། །སྟག་པ་ནི་མི་དང་མི་
མ་ཡིན་པས་གཟུགས་མི་སྟག་པ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པས་སེམས་སྤངས་པར་བྱས་
པ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་སྒྲེས་བྱ་དམ་བའི་མན་ངག་གིས་བཙོམ་སུ་ཡོད་དོ། །མི་མ་ཡིན་པས་

གཞོན་པ་ནི་གཞོན་གྱིས་བྱས་པ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་རིག་སྒྲགས་འཆང་ལ་སོགས་པའི་བྱིན་
རྒྱལས་གྱིས་ཞི་བར་བྱེད་དོ། །འབྱུང་བ་ཆ་མ་མཉམ་པ་ནི་ནད་གྱིས་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ནི་
གསོ་བ་རིག་པ་རྣམས་གྱིས་བཙོས་སུ་ཡོད་དོ། །ཟླ་ངན་གྱིས་བྱས་པ་ནི་གནས་བྱེད་
གྱི་བྱ་དང་རུས་མ་ཐུན་པའི་བྲམ་ཟེ་མོ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་ཟླ་ངན་བསལ་བ་དང་སྟོན་
ལམ་གྱིས་བཙོས་སུ་ཡོད་དོ། ། དེ་དག་ནི་རིམ་བ་ལྟར་བསག་སྦྱང་དང་། སྟེས་བྱ་དམ་པའི་མན་ངག་དང་།
རིག་སྒྲགས་འཆང་ལ་སོགས་པའི་བྱིན་རྒྱལས་དང་། གསོ་བ་རིག་པ་དང་། ཟླ་ངན་བསལ་བའི་ཐབས་དང་སྟོན་ལམ་
གྱིས་བཙོས་སུ་ཡོད་དོ། །

གལ་ཏེ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་སེམས་གཤེདས་པ་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་ལས་གྱི་
རྣམ་སྟིན་ལས་སྟེས་པ་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་ན་སེམས་གྱི་ཚོར་བ་མི་དགེ་བའི་ལས་གྱི་རྣམ་
སྟིན་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། མི་དགེ་བའི་ལས་གྱིས་ནི་ལས་ལས་སྟེས་པའི་
འབྱུང་བ་རྣམས་འབྲུག་ལ་འབྱུང་བ་འབྲུགས་པས་སེམས་འབྲུགས་ཤིང་གཤེདས་
པར་གྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་ལས་མི་དགེ་བ་ལས་སྟེས་པས་
རྣམ་སྟིན་ཡིན་ལ་སེམས་གཤེདས་པ་ནི་འབྱུང་བ་རྣམ་སྟིན་དེ་དག་ལས་སྟེས་པས་
ལས་གྱི་བདག་འབྲས་ཡིན་གྱི། མི་དགེ་བའི་ལས་ལས་དངོས་སུ་སྟེས་པ་མ་ཡིན་
པས་རྣམ་སྟིན་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་འཕྲོས་ནས་འགྲེལ་བ་ལས་སེམས་གཤེདས་པ་དང་རྣམ་པར་གཤེདས་པ་
ལ་ཟུ་བཞི་བཤད་དེ། དེ་ལ་གཤེདས་པ་ནི་སྤར་བ་སྟན་པའི་འབྱུང་བ་འབྲུགས་པ་ལ་
སོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་འབྲུགས་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་གཤེདས་པ་ནི་སེམས་
ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །དེས་ན་དེ་དག་གཉིས་ཀའང་རྣམ་སྟིན་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་

གཤམ་པའི་སེམས་དེ་ཡང་རྟེན་གང་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། དགེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་འབའ་ཞིག་ལ་སྤྱོད་ཅིང་གཤམ་པའི་རྒྱ་གཞན་ཡང་མེད་པས། སྤྲི་མི་སྤྲིན་པ་མིན་ཏེ་དེ་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པ་དང་སྤྲིན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཅེ་རིགས་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་འང་སྤྲིན་པ་དག་ཡོད་ན་དུང་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་རྣམས་ལ་ལྷ་ཅེ་སྤྲིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དུམ་པ་རྣམས་ནི་ཆོར་བ་མི་བཟད་པས་ཉེན་པས་རེ་ཞིག་བདག་ཉིད་ཀྱང་མི་བྲན་ན་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལྷ་ཅེ་སྤྲིན་པས་རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་གཤམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་འང་འབྱུང་བ་མ་སྤྲིན་པས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་གཤམ་པ་ནི་ཡོད་ལ། ལས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གཤམ་པ་དང་། འཇིགས་པས་གཤམ་པ་དང་། གཞོད་པས་གཤམ་པ་དང་། ལྷ་ངན་གྱིས་གཤམ་པ་རྣམས་ནི་མེད་དེ། རིམ་པ་ལྟར་ལས་ངེས་པ་རྣམས་ནི་སྤྲིན་ཟེན་ལ་མ་ངེས་པ་ནི་དེ་ཏེ་ཕྱིན་ཆད་མི་སྤྲིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཆོ་བ་མེད་པ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་མེད་པ་དང་། འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སྤྲག་པ་དང་། འཆི་བ་དང་། ངན་འགྲོའི་འཇིགས་པ་ལྷ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་མ་ཡིན་པ་འབྲུགས་པའི་རྒྱ་མི་མངེས་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་ངན་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་མཛོན་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དོ། །སངས་རྒྱས་ལ་ནི་ཐུགས་གཤམ་པ་དང་རིམས་ཀྱིས་འགྲོངས་པ་དང་གསུང་འཛེར་བ་དང་དབུ་སྐྱ་བ་མི་འབྱུང་སྟེ། ལས་ཤིན་ཏུ་དང་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྤྲིང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། །ཡང་གསུམ་མཆོག་གསུམ་པའི་མདོ་ལས། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཡོན་པོ་གསུམ་དང་། སྤྲིན་ནས་

ཉེས་པ་གསུམ་དང་། སྟིགས་མ་གསུམ་གསུངས་པ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། ལུས་དང་དག་
དང་ཡིད་གྱི་ལས་ཡོན་པོ་གསུམ་ དང་སྟོན་ནམ་ཉེས་པ་གསུམ་དང་། སྟིགས་མ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བར་
གསུངས་པ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྟོན་གསུམ་གྱི་ལས་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བྱ་བའི་གཡོ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། འདོད་
ཆགས་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་སོ། ། གསུངས་པ་ནི་སྟོན་གསུམ་གྱི་ལས་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བྱ་
བའི་གཡོ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། སྟོན་ནམ་ཉེས་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་སྟོན་གསུམ་
གྱི་ལས་ཞེ་སྤང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། སྟིགས་མ་ གསུམ་ཞེས་བྱ་བ། ར་གསུངས་པ་གསུམ་
ནི་སྟོན་གསུམ་གྱི་ལས་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པ་འོ། །

༼ལས་དཀར་ནག་སོགས་དབྱེ་བ༽

གསུམ་པ་དཀར་ནག་ལ་སོགས་པ་བཞིར་དབྱེ་བ་ནི། མདོ་ལས་ལས་གནག་
ལ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་གནག་པའི་ལས་དང་། ལས་དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་དཀར་
པའི་ལས་དང་། སོགས་པའི་སྦྱས་བཟུང་བ་ལས་དཀར་ནག་འབྲེམ་མ་ལ་རྣམ་པར་
སྦྱིན་པ་ཡང་དཀར་གནག་འབྲེན་མ་དང་། ལས་མི་དཀར་མི་གནག་ཅིང་རྣམ་པར་
སྦྱིན་པ་མེད་ལ་ལས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་གི་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པར་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གྲང་གང་ཞེ་ན། ལས་མི་དགེ་བ་ཉིད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་
དུ་བྱུང་པར་མེད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་ལས་གནག་ལ་འབྲས་བུ་རྣམ་སྦྱིན་
ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྲིན་པས་རྣམ་སྦྱིན་ཡང་གནག་པ་དང་། གཟུགས་སུ་གཏོགས་
པའི་དགེ་བ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བ་དང་མ་འབྲེམ་པས་ལས་དཀར་འབྲས་བུ་
ཡིད་དུ་འོང་བས་རྣམ་སྦྱིན་ཡང་དཀར་པ་དང་། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ཉིད་
ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བ་དང་འབྲེམ་པས་ལས་གྲང་དཀར་གནག་འབྲེན་མ་ལ་

ནམ་སྤྲིན་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་འདྲེན་མར་འབྱུང་བས་དཀར་གནག་གཉིས་ཀའི་
ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་འདྲེས་པ་ཡིན་གྱི་ལས་ཀྱི་ངོ་མོ་གཅིག་ལ་
དཀར་གནག་འདྲེས་པ་ནི་མེད་དེ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་མི་དགེ་བའང་འདྲེས་པར་འབྱུང་ཏེ་མི་དགེ་བ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུད་
ལ་དགེ་བའང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདོད་པ་རང་ས་
ན་གཉེན་པོ་ཉིང་རེ་འཛིན་མེད་པས་དགེ་བས་མི་དགེ་བ་གཏན་མེད་པར་བྱ་བར་མི་
རྒྱས་ལ་མི་དགེ་བ་ནི་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ལོག་ལྟས་དགེ་ཆ་གཙོད་རྒྱས་པས་
དགེ་བ་དང་གདོན་མི་ཟ་བར་འདྲེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདོད་པའི་དགེ་བ་ནི་
སྟོབས་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་འདྲེ་བར་འབྱུང་རོ་ཞེས་འབྲེལ་པ་ལས་བཤད་དོ། །

ཀུན་ལས་བརྒྱས་ལས་ནི། དཀར་ལ་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་དཀར་བའི་ལས་གང་
ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་དགེ་བའོ། །དཀར་ནག་ཏུ་སྒྱུར་ལ་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་དཀར་
ནག་ཏུ་འབྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། གང་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་འདྲེན་མ་སྟེ། བསམ་
པས་གནག་ལ་སྒྱུར་བས་དཀར་བའོ། །སྒྱུར་བས་གནག་ལ་བསམ་པས་དཀར་བའོ་
ཞེས་འདོད་པའི་བསམ་སྒྱུར་དཀར་ནག་འདྲེན་མ་ནི་དཀར་ནག་གཉིས་ཀའི་ལས་སུ་
བཤད་ལ། བསམ་སྒྱུར་དཀར་ནག་འདྲེན་མ་ལས་གཞན་པའི་འདོད་པའི་དགེ་བ་དང་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བའང་དཀར་ལ་ནམ་སྤྲིན་དཀར་བའི་ལས་སུ་བཤད་དོ། །འོན་
ཅིའི་ཕྱིར་གཟུགས་མེད་པའི་དགེ་བ་དཀར་བར་མ་བཤད་ཅེ་ན། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་
གང་ན་ནམ་སྤྲིན་སྤྲེ་སྤིད་དང་བར་སྤིད་གཉིས་ཡོད་པ་དང་ལྟས་ལ་སོགས་པའི་ལས་
གསུམ་ག་ཡོད་པ་དེར་དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་འཆད་ན་གཟུགས་མེད་ན་དེ་དག་མེད་པའི་

ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མདོ་གཞན་ལས་ནི་དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་
པ་དཀར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་མེད་པ་བཞིའོ་ཞེས་གཟུགས་མེད་པའི་དགེ་
བའང་དེར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ལས་དང་རྣམ་སྒྲིན་གསུམ་པོ་དེ་དག་
ཟད་ཅིང་སྒོར་བར་བྱེད་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་མི་གནག་ཅིང་
མི་དཀར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། འཁོར་བར་འཇུག་པ་དང་འགལ་བས་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་
རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་
བར་མའི་སྟོང་པ་ཆེན་པོའི་དོན་གྱི་མདོ་ལས་ནི་མི་སྟོབ་པའི་ཆོས་ལས་བརྒྱམས་ཏེ།
ཀུན་དགའ་པོ་ཆོས་འདི་དག་ནི་གཅིག་ཏུ་དཀར་བ། གཅིག་ཏུ་དགེ་བ། གཅིག་ཏུ་ཁ་
ན་མ་ཐོབ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།

བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱུད་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་དཀར་པོ་རྣམས་གང་ཞེ་
ན། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་དཀར་བ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དམ་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་དཀར་
བའོ། །སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་དཀར་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་
དཀར་བ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་དཀར་བའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་
བ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། ཟག་པ་མེད་པ་ནི་དང་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་ཟག་
མེད་ཀྱི་ལས་དང་ལམ་ཐམས་ཅད་དཀར་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་
ཟད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

འོན་ཀྱང་མཛོད་ལམ་གྱི་སྤྱལ་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་བ་ལ་སོགས་
བ་བཞི་དང་འདོད་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་བརྒྱུད་ཀྱི་སེམས་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་སེམས་པ་
རྣམས་པ་བརྩུག་ཉིས་སོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ནག་པོའི་ལས་ཟད་བར་བྱེད་པའི་
ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྦྱོར་བར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཤེས་པ་བཞི་དང་འདོད་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམས་
གྲོལ་གྱི་ལམ་བརྒྱུད་དེ་བརྩུག་ཉིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་ཟད་བར་བྱས་ཟིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་རྣམས་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་བ་དང་ཤེས་པ་བརྒྱུད་ཀྱང་ནག་པོའི་གཉེན་སོ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་སོ་ཡིན་གྱི་འདོད་པའི་གཉེན་སོ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། འཇིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་དེ་དག་སྦྱོར་ཡང་མ་བཤད་པ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐབས་
ཡིན་པས་སོ། །འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དགུ་པ་མ་སྤངས་པ་དེ་སྤིད་ཏུ་འདོད་པའི་དགེ་བ་དང་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྐྱེན་
ཐམས་ཅད་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ཡོད་རོ། །དེས་ན། འདོད་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་
བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུ་པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
དཀར་གནག་འབྲེས་པའི་ལས་ཟད་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ལྷལ་ཅན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
རྩྱུང་ཏུ་འབྲེས་པ་ན་དམིགས་ལྷལ་དགེ་བའང་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་འདོད་པའི་དགེ་བའི་
གཉེན་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སྤྲུལ་དག་ནི་འདོད་པའི་དགེ་
བའི་གཉེན་སོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་འདོད་པའི་དཀར་གནག་འབྲེས་པའི་ལས་
དགུ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་སྦྱོར་ངོ་ཞེས་བྱ་བའང་ལས་དེའི་རང་གི་ངོ་མོ་

ཐོབ་པ་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལན་ཅིག་སྤངས་ཀྱང་ཡང་འདོད་པའི་དགོ་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ལ་དེ་སྐད་བརྗོད་དེ། མདོ་ལས། དགོ་སྤྲོང་དག་མིག་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དེ་སྤྲོངས་ཤིག་དང་དེ་ལྟ་ན་མིག་དེ་སྤངས་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་དགུ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་མ་གཏོགས་པ་སྤྲོ་མ་དག་ནི་དེའི་གཉེན་པོར་མ་བཤད་དེ། དང་པོའི་ནམ་པ་སྤངས་ཀྱང་དེའི། །ཡུལ་ཅན་ངེ་མ་ལྷག་ནམས་ཀྱིས། །ཞེས་འབྱུང་བས་འདོད་པའི་དགོ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ ལ་སོགས་པ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནག་པོ་ནི་ཐོབ་པ་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲོང་བའི་ཕྱིར་སྤྲོ་མ་དག་གིས་སྤྲོང་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཀར་པོ་ཟད་བར་བྱེད་བའང་དེའི་ཡུལ་ཅན་སྤངས་པས་ཡིན་གྱི་རོ་སྤྲོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་དཀར་པོའི་ལས་ཟད་བར་བྱེད་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དཀར་པོ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་དགོ་པའི་ལས་ཟད་བར་བྱེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་སོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུ་དགུ་སྐྱེས་པའི་ཐ་མ་བཞི་སོ་དག་གིས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་པའི་རོ་སོ་མི་སྤྲོང་ཡང་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤྲོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་གཟུགས་མེད་པའི་དགོ་པའང་དཀར་པོའི་ལས་སུ་འཆད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ དཀར་པོ་གཟུགས་མེད་ཆགས་བྲལ་བའི། །བར་ཆད་མེད་ལས་སྐྱེས་ཐ་མས། །ཞེས་པར་འགྱུར་བས། གཟུགས་མེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤྲོང་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཐ་མ་བཞི་ཡང་དཀར་པོ་ཟད་

བྱེད་ཡིན་ནོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་ལས་ཡང་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཟག་མེད་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འདིར་ནི་མི་འདོད་དོ། །

སྡོན་གྱི་སློབ་དཔོན་གཞན་དག་ནི་དཔྱལ་བ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ནི་
གཅིག་ཏུ་མི་དགོ་བ་དང་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ལས་གནག་ལ་
རྣམ་སྤྲིན་གནག་པ་དང་། དཔྱལ་བ་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པའི་ཁམས་གཞན་སྤྱོད་
བར་འགྱུར་བའི་ལས་ནི་དཀར་གནག་འདྲེན་མ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་དེ་
དག་ན་དགོ་མི་དགོ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཀར་པོ་དང་དེ་དག་
ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་འདོད་དོ། །སྡོན་གྱི་སློབ་
དཔོན་གཞན་དག་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་འདོད་པའི་ལས་ནི་གནག་པོའི་
ལས་ཉི་དགོ་བ་དང་མ་འདྲེས་པས་མི་དགོ་བ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པ་
ལས་སྦྱེས་པའི་ལས་མཐོང་སྤང་ལས་གཞན་སློམ་སྤང་ནི་དཀར་གནག་འདྲེན་མ་སྟེ་
དགོ་མི་དགོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། །དཀར་པོ་དང་མི་གནག་མི་
དཀར་བ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་པ་སྤྲ་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

༼ ཐུབ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་དབྱེ་བ༽

བཞི་པ་ཐུབ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་དབྱེ་བ་ནི། མདོ་ལས། ཐུབ་པའི་
གསུམ་སྟེ། ཐུབ་པའི་ལུས་དང་ཐུབ་པའི་དག་དང་ཐུབ་པའི་ཡིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་
ལ་རིག་བྱེད་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་མི་སློབ་པའི་ལུས་དག་གི་ལས་སྤོང་བའི་རང་
བཞིན་ཟག་མེད་ཀྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་དང་། མི་སློབ་པའི་ཡིད་ཉིད་ཐུབ་པ་
ཡིན་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཐུབ་པའི་ལུས་ལ་སོགས་པ་

གསུམ་ཞེས་བྱ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །སྟོབ་པ་དང་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་དག་ནི་
 ཐུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དག་
 བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་
 ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལས་ཡིད་ཐུབ་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་ལྟར་ན་སྟོང་བ་ལ་ཐུབ་པར་འདོད་ཅིང་སྤང་
 བའང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སུ་འདོད་ན་སེམས་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
 གཟུགས་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོགས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་
 པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བའི་སེམས་པ་ཉིད་ཐུབ་པ་གསུམ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་ལུས་ངག་གི་
 རིག་བྱེད་ཀྱིས་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོགས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་དང་ཉོན་
 མོངས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པ་ནི་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་མདོ་ལས། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་གཙང་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་གསུངས་
 པ་ལ་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལེགས་པར་སྦྱད་པ་ དགེ་བ། གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་
 ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་གཙང་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། གཙང་བྱེད་ནི་དུས་རེ་
 ཞིག་དང་གཏན་དུ་ཉེས་པར་སྦྱོད་པའི་ངི་མ་སྟོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལེགས་པར་སྦྱད་པ་
 ནི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་དགོས་པ་ནི་ལོག་པའི་ཐུབ་པ་མི་སྦྱ་བར་འདུག་པ་
 ཅམ་ཀྱིས་བདག་པར་ལྟ་བ་ལ་མོས་བཤམ། ཡང་ན་སེར་སྦྱ་དང་རྒྱ་མིག་ལ་སོགས་
 པ་ལོག་པའི་ཐུབ་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་བྱི་མ་དག་པ་ཅམ་ཀྱིས་འདག་པར་ལྟ་བ་འཇུག་
 རོགས་བཞེར་ཁྱས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གཙང་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་མོས་པ་
 དགག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། ལུས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་མི་བཟང་

ཞེས། །མཁས་པ་རྣམས་ནི་དེ་སྐད་གསུང་། །སེམས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ཉིད་ཀྱིས་
ནི། །ཉོན་མོངས་རི་ཀུན་སྒེག་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་དང་། །ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་
བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། །ལུས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་བགྱིས་པ་ཡིས། །མདུད་པ་འཛིག་པ་
གཅེར་བྱ་འཆོལ། །ཁྱོད་ནི་ཐུགས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས། །མདུད་པ་འཛིག་པར་བཞེད་
པ་ལགས། །ཞེས་པ་དང་། །རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རྒྱན་ལས། །སྤྲེལ་བུའི་ནང་ན་གནས་པའི་
སྟོན། །ཕྱི་རོལ་ཁྱས་ཀྱིས་མི་འདག་སྟེ། །དེ་ནི་ལན་བརྒྱར་ཁྱས་བྱས་ཀྱང་། །ཆང་བུམ་
བཞིན་དུ་གཙང་མི་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

།ལེགས་སྦྱང་ཉེས་སྦྱང་བྱ་དགེ་བ།།

ལྷ་པ་ལེགས་སྦྱང་ཉེས་སྦྱང་དུ་དགེ་བ་ནི། །ཉེས་པར་སྦྱང་བ་གསུམ་མདོ་
ལས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། །དེ་ལ་ མདོ་ལས་ཉེས་པར་སྦྱང་བ་དང་ལེགས་པར་སྦྱང་བ་གསུམ་
གསུངས་པ་ལས། །ལུས་ཀྱི་ལས་མི་དགེ་བ་དང་སོགས་པའི་སྤྲེལ་གཟུང་བ་དག་དང་ཡིད་
ཀྱི་ལས་མི་དགེ་བ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་བྱིར་རེམ་པ་བཞིན་དུ་ལུས་དག་
ཡིད་གསུམ་གྱི་ཉེས་པར་སྦྱང་བ་གསུམ་དུ་འདོད་དོ། །འོན་ཡིད་ཀྱི་ལས་མི་དགེ་བ་
ཁོ་ན་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པར་སྦྱང་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། །བརྒྱུ་སེམས་དང་སོགས་
པས་གཟུང་བ་གཞོད་སེམས་དང་ལོག་ལྷ་གསུམ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་རྣམ་པར་འཆེ་
བ་དང་ལྷ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། །ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་
སེམས་པའི་རང་བཞིན་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐ་དད་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པར་སྦྱང་བ་རྣམ་
གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མདོ་སྤྲེལ་པའི་ཕྱི་ནས་ དཔེ་སྟོན་པ་རྣམས་ན་ལེ། །ཆེད་དུ་

བསམ་པར་བྱ་བའི་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་ཆེད་དུ་བསམ་པར་བྱ་བའི་ལས་བྱས་
ཤིང་བསགས་པས་དཔྱལ་བ་དག་གི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །རི་ལྷར་ཆེད་དུ་
བསམ་པར་བྱ་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དགེ་སློང་དག་འདི་ན་ལ་
ལ་ཆེད་དུ་བསམས་ནས་ལུས་ཀྱི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་བྱེད་ཅིང་སོགས་པ་ཡིན་ལ་
དག་གི་ལས་རྣམ་པ་བཞི་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
རྒྱས་པར་གསུངས་ནས་དཀའ་སྦྱེལ་བ། དགེ་སློང་དག་རི་ལྷར་ཡིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་
བསམ་པར་བྱ་བའི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ན་
དགེ་སློང་ལ་ལ་བརྟུན་སེམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན། གཞོད་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་སུ་
གྱུར་པ་ཡིན། ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དགེ་སློང་དག་ཡང་འདི་ན་ལ་ལ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་ཏེ། མདོ་དེར་བརྟུན་སེམས་
ལ་སོགས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་གཞན་མ་གསུངས་ཀྱི་བརྟུན་སེམས་ལ་
སོགས་གསུམ་པོ་ཉིད་ཡིད་ཀྱི་ལས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་འགའ་
ཞིག་ནི་ཉོན་མོངས་པའང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ་ཉོན་མོངས་པའང་
ཡིན་པ་མི་འགའ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ན་རེ། དེ་ལྟ་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དག་གཅིག་ཏུ་
འགྱུར་ལ་དེ་འདོད་ན་མདོ་དང་འགའ་ཏེ། མདོ་ལས་ནི། བརྟུན་སེམས་དང་ལྡན་པ་
ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སེམས་པ་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཉོན་
མོངས་པའི་སྟོན་པ་ཡིད་ཀྱི་སེམས་པའི་ལས་འཇུག་པར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་
ཟེར་རོ། །ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་མི་དགེ་བ་ལས་བརྟུན་པའི་དགེ་བ་དག་ནི་

ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་ལོག་ལྷ་ནི་དགེ་བ་དང་
མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བ་རོལ་ལ་པན་གཞོད་བྱེད་པའི་བསམ་པ་མེད་
པའི་སྤྱར་རོ་ཞེ་ན། པན་གཞོད་བྱེད་པའི་བསམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱར་རོ། །

།དགེ་བཅད་དང་མི་དགེ་བཅད་དཔྱད་པ།།

དྲུག་པ་དགེ་བཅད་མི་དགེ་བཅད་དཔྱད་པ་ལ།

།མདོར་བསྟན་པ།།

མདོར་བསྟན་པ་ནི་ཉེས་སྤྱད་དང་ལེགས་སྤྱད་དེ་དག་ལས་ཆེ་ལོང་ཅམ་ཞིག་
མདོར་བསྟན་ནས་ནི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་བཅད་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་
ཡང་བཅད་གསུངས་སོ། །དགེ་མི་དགེའི་རགས་རིམ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་ཀྱི། ཐམས་
ཅད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱར་ཅི་རིགས་པར་ཞེས་སྟོས་སོ། །གང་དག་མ་བསྟན་ཤེ་ན། རེ་
ཞིག་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལས་གསུམ་ཀྱི་སྤྱོད་མཁུག་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་
ལས་ཀྱི་ལས་མི་ཆངས་སྤྱོད་དང་རྟོག་པ་དང་འཆིང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོག་གཙོད་
ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་མཆམས་མེད་ལྡེ་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་
ཁྲག་འབྱེན་པ་དང་། ཉེ་བ་ལྡེ་མཆོད་རྟོག་འཛིག་པའང་མ་བསྟན་ཤིང་དག་གི་ལས་
ཅུང་བ་དག་ཀྱང་མ་བསྟན་ལ། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཁོ་བ་ལ་སོགས་པ་དགྲ་དང་རོ་ཆ་ཁྲེལ་
མེད་དང་སེམས་པ་མི་དགེ་བ་དག་ཀྱང་མ་བསྟན་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་
ལའང་ལས་ཀྱི་དགེ་བ་བདུན་གྱི་སྤྱོད་མཁུག་དང་ལས་ཀྱི་དགེ་བ་ཆང་མི་འཕྲང་བ་
དང་བྱི་རྩིའི་ཁ་ཟས་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་སྤྱིན་པ་དང་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་
དག་གིས་སྟོན་པར་སྤྱོད་པ་དང་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཡིད་ཀྱི་སེམས་པ་དགེ་བ་

དང་ངོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་བརྟུ་ཡང་མ་བསྐྱས་སོ། །

༼ཀྱས་པར་བཤད་པ༽

ཀྱས་པར་བཤད་པ་ལ། རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། ཀྱན་སྒྲོང་
དང་། གཞི་དང་། རོ་མོ་དང་། ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་དང་སེམས་པ་སྣམ་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་
དང་། ལྷན་པའི་ཚུལ་དང་། འབྲས་བུ་བཤད་པ་བདུན་ལས།

༼རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ༽

དང་པོ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་དེ་རྣམས་ལས་མི་དགེ་བ་སློག་གཙོད་དང་མ་བྱིན་
ལེན་དང་དག་གི་ལས་བཞི་སྟེ་དུག་ནི་གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
མིན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གཞན་བྱེད་དུ་བརྟུག་པས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལའང་
ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་ལ་དངོས་ཀྱི་རིག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདོད་ལོག་གཅིག་བྱ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་
གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ལས་དེ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་ན་དངོས་གཞིར་འགྱུར་གྱི་
གཞན་བྱེད་དུ་བརྟུག་པས་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་ཀྱིས་བྱས་པ་ལས་
བདག་གིས་བདེ་བ་མི་སྤོང་བས་སོ། །སློག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱི་ལམ་དུག་
པོ་དེ་དག་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་ཅིང་དུས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་ཤིང་པ་ལ་སོགས་པར་
གྱུར་ན་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ཡང་སློག་
གཙོད་པ་ལ་རིག་བྱེད་ཀྱི་དུས་དེའི་ཆེ་ཤིང་གཉིས་ཀ་ཡིན་གྱི་ཕྱིས་ཤིན་ཏེ་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཁོན་ཡིན་ཀོ། །

བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དེ་དུས་ཕྱིས་ཤིན་ཏེ་རིག་བྱེད་མ་
ཡིན་པ་ཁོན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱོར་བའི་ཆེ་དངོས་གཞི་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་

གཞིའི་ཆེ་རིག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་ཀྱི་ལས་གསུམ་ནི་རིག་བྱེད་དང་རིག་
བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ། །

དགེ་བ་སྟོག་གཙོད་པ་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་དག་གི་ལས་ཀྱི་ལས་
གཟུགས་ཅན་བདུན་ནི་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
དེ་ནི་གཞན་ལས་ནོད་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་
གཉིས་ཀ་འོ། །བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྟོག་
གཙོད་པ་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པས་བསྐྱས་པ་བདུན་ནི་མཉམ་གཞག་གི་
སེམས་ཅམ་ལ་རག་ལས་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཁོ་ན་འོ། །དགེ་བ་དང་མི་
དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལས་བདུན་པོ་དེ་དག་གི་ཉེར་བསྟོགས་ཏེ་སྟོར་བ་རྣམས་ནི་དེས་
པར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ལུས་དག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྟོར་བ་དེ་ཡང་གལ་ཏེ་ཀུན་སྟོང་ཉོན་མོངས་པ་དྲག་པོ་འཕྲ་རབ་ཏུ་དང་བ་
དྲག་པོས་ཚོམ་ན་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པར་ཡང་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། །འོན་ཏེ་
ཀུན་སྟོང་དྲག་པོ་མ་ཡིན་པས་སྟོར་བ་ཚོམ་ན་ནི་རིག་བྱེད་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཀྱི་རིག་
བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་སྤྲའམ་ཞེས་སྟོས་
སོ། །སྟོར་བ་ཉེར་བསྟོགས་ལས་བསྒྲོག་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ནི་དེས་
པར་ཡིན་ལ། རིག་བྱེད་དུ་ནི་འགྱུར་བའམ་ཡང་ན་མ་ཡིན་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
མཐུག་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ལས་ཀྱི་ལས་བྱས་ནས་དེ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་ཆོས་སྟོད་ན་ནི་རིག་བྱེད་དུ་འང་འགྱུར་ལ། །འོན་ཏེ་མི་སྟོད་ན་ནི་རིག་

བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོར་བ་དང་དངོས་དང་མཐུག་གི་ཁྱད་
 པར་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འགའ་ཞིག་སྒོག་ཆགས་གསོད་པར་འདོད་ནས་ཁྱི་ལ་
 སོགས་པ་ལས་ལངས་ཏེ་སྒོག་ཆགས་དེའི་བྱང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་མཚོན་
 གྲངས་ཏེ་ལན་གཅིག་གམ་གཉིས་བསྟུན་པར་བྱེད་ཅིང་དངོས་སུ་སྒོག་གཅོད་པར་
 མི་བྱེད་པའི་བར་ནི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ནོ། །བསྟུན་པ་གང་གིས་དངོས་སུ་སྒོག་གཅོད་པར་
 བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་
 དངོས་ཡིན་ནོ། །དེ་བྱིན་ཆད་ཀྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྷགས་པ་བཟུ་བ་དང་།
 འཁྱུད་པ་དང་། ག་འཆོང་བ་དང་། འཆོད་པ་དང་ཟ་བ་དང་སྒྲོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་
 རིག་བྱེད་དག་ནི་མཐུག་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཀྱི་ནོར་བདག་གིར་བྱ་བར་
 འདོད་པས་འགྲོ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལེན་པ་དང་སྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་བྱིན་པར་
 ལེན་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཆེ་ཐོབ་པའི་སྒོ་སྒྲེས་ཏེ་གནས་ནས་སྤགས་
 པའམ་བདག་གིར་བྱས་པ་དེའི་ཆེའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་
 ནི་དངོས་ཡིན་ནོ། །དེ་བྱིན་ཆད་ནི་མཐུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའང་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །བརྒྱུ་མེས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཅམ་གྱིས་དངོས་
 གཞིར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྒྲོར་བ་དང་མཐུག་མེད་དོ། །

གལ་ཏེ་གསལ་བྱ་དེ་འཆི་བའི་སྲིད་པ་ལ་གནས་པ་དེའི་ཆེའི་གསོད་པ་པོའི་
 རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དེ་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ཡིན་ནས། འོན་ཏེ་ཤི་ཟེན་
 པ་དེའི་ཆེའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དེ་དངོས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་གསོད་
 པ་པོ་དང་གསལ་བྱའི་སྒོག་ཆགས་ལྟན་ཅིག་ཤི་བའང་དངོས་སུ་འགྱུར་ན། སྒྲ་དང་

མཉམ་དུ་ཞི་བ་ལ། །དངོས་མེད་ལུས་གཞན་སྐྱེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འཆད་བ་དང་
འགལ་ལ། གཉིས་བ་ལྟར་ན་བསྐྱུན་བ་གང་གིས་དངོས་སུ་སྟོག་གཅོད་པར་བྱེད་བ་
དེའི་ཆེད་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་བ་དེ་དངོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་
ཆེ་ཞི་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། ཉེས་བ་མེད་དེ། སྟོག་གཅོད་པར་བྱེད་བ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་སྦྱོར་བའི་འབྲས་བུ་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་སུ་རྫོགས་བ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་སྟོག་
ཆགས་ཞི་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་
དེ་ཉིད་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་བསྐྱུན་བཅོས་ལས། སྟོག་ཆགས་བསད་ལ་སྟོག་གཅོད་བ་མ་འགགས་
བ་ཡོད་དམ་ཞེས། ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་སྟོག་བཅད་ལ་སྦྱོར་
བ་མེད་པར་མ་གྱུར་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས། རྩེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་
ན་རེ། དེར་ནི་མཇུག་ལ་སྦྱོར་བའི་སྦྲར་གསུངས་ཏེ་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་སྟོག་ཆད་ཀྱང་
འབྲུབ་བ་དང་སྦྱང་འབྱེན་བ་དང་མགོ་གཅོད་བ་ལ་སོགས་པའི་མཇུག་མ་འགག་པར་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟ་ན་ཁྱེད་རང་གི་འདོད་བ་དང་འགལ་ཏེ། ཁྱེད་སྟོག་
ཆགས་ཞི་ནས་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་སུ་འདོད་བས་དེའི་ཆེ་སྟོག་གཅོད་པའི་དངོས་
གཞི་མ་འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བརྗོད་བ་ན། རྩེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བས་འོ་ན་ནི་བསྐྱུན་
བཅོས་དེར་དངོས་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོར་བའི་སྦྲར་གསུངས་པས་ཉེས་བ་མེད་དོ་ཞེས་སྦྲས་
བ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འོ་ན་དེའི་ཆེད་རིག་བྱེད་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་སུ་མི་འགྱུར་
ཏེ། ཞི་ཟེན་བ་ལ་རིག་བྱེད་དེས་ཡང་གསོད་པར་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བརྗོད་བ་

ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ན་རེ། དེ་ལྟ་ན་དེའི་ཆེ་འི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འང་དངོས་སུ་མི་
འགྱུར་ཏེ། ཞི་ཟེན་པ་ལ་དེས་གསལ་བར་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་དེའི་ཆེ་མི་
བྱས་ཀྱང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ཡིན་པ་ལྟར་རིག་བྱེད་ཀྱང་དེ་
དང་འབྲ་བར་དངོས་ཡིན་ནོ། དེས་ན་ཞི་ཟེན་པ་ལ་དངོས་སུ་བྱས་ན་དངོས་ལ་སྦྱོར་
བའི་སྒྲར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། འཆི་བ་ལ་དངོས་སུ་བྱས་ན་མཐུག་ལ་སྦྱོར་བའི་སྒྲར་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་ཡང་ལས་ཀྱི་ལམ་གཞན་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་
མཐུག་གཞན་གྱི་དངོས་སུ་འགྱུར་བ་འང་ཡོད་དེ། འགའ་ཞིག་བསལ་བའི་ཕྱིར་གཞན་
གྱི་ནོར་འཕྲོག་པ་དང་དེའི་རྒྱུ་མ་ལ་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་དང་རྒྱན་སྤྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་
བུའོ། སྦོལ་དཔོན་གྱིས་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་བྱ་བ་མ་བརྒྱམས་པའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བར་མི་འགྱུར་བར་བཞེད་དོ། །

༼ཀྱན་སྦྱོར་བཤད་པ༽༽

གཉེས་པ་ཀྱན་སྦྱོར་བཤད་པ་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་ཀྱང་མཐར་
ཕྱིན་པར་ནི་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཆགས་སོགས་སོ་སོས་བྱེད་ལ། དང་པོའི་ཀྱན་
སྦྱོར་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྦྱོར་བ་ནི་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་
ཏེ། །ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ནི་སྦྱོར་བས་སྦྱེད་པ་ཡིན་ལ་སྦྱོར་བ་འང་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སློབ་གཙོད་པ་འདོད་ཆགས་
ལས་སྦྱེས་པ་ནི་ཤ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤྲེད་ནས་གསོད་པའོ། །ཞེ་སྤང་ལས་སྦྱེས་པ་ནི་
འཁོན་གྱིས་གསོད་པའོ། །གཏི་མུག་ལས་སྦྱེས་པ་ནི་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པ་རྣམས་དང་།
རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་བརྟན་བཙུགས་ལས་མི་མ་རུངས་པ་རྣམས་བསལ་ན་བསོད་ནམས་
སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ་སྤྲོ་བ་ནས་གསོད་པ་དང་། བར་སིག་པ་རྣམས་པ་མ་རྣམས་

སམ་ནད་ཆད་སམ་ཆེན་པོས་བཏབ་པ་ན་བསད་ན་བསོད་ནམས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། སྤྱལ་དང་ཕྱིག་པ་དང་སྤང་བུ་རྩི་མ་བྱ་ཀ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་རྣམས་ལ་གཞོད་
བར་བྱེད་པའི་བྱིར་བསད་ན་བསོད་ནམས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རི་རྒྱས་
དང་སྤྱགས་དང་བྱ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལོངས་སྤྱད་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་བསད་དོ་
ཞེས་ཟེར་བ་ཆད་མར་བྱས་ནས་གསོད་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་མེད་དོ་སྙམ་ནས་གསུང་བ་
སོག་པར་ལྷ་བས་རབ་ཏུ་བརྟུག་པའི་སོག་གཅོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །མ་བྱིན་པར་
ཡིན་པ་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ནོར་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤེད་པས་ཡིན་པའོ། །

ཞེ་སྒང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི། འཁོན་ལས་འཕྲོགས་པ་ལོ། །གཉི་ཟུག་ལས་སྐྱེས་པ་
 བྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་བྱས་ནས་མི་སྟན་པ་ལ་ཚད་པས་
 གཙོད་པའི་ཕྱིར་འཕྲོག་པ་དང་། བྲམ་ཟེ་རྣམས་ན་རེ། འདི་ཐམས་ཅད་ཚངས་པ་
 དབང་བ་ཡིན་ལ་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ནི་ཚངས་པའི་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་
 ཚངས་པས་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ལ་བྱིན་པ་ཡིན་ན་བྲམ་ཟེ་རྣམས་དམས་པས་དམང་
 རིགས་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སྟོན་པར་བྟན་ཏོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་བྲམ་ཟེ་རྣམས་གཞན་
 ཕྱི་ལོར་ལེན་པ་ནི་རང་གི་ལོར་ལེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་ཏོ། །དེ་ཡང་། བྲམ་ཟེ་རྒྱང་
 ཆེ་རྒྱ་བ་ཆོས་སྤུ་བཤད། །ངོ་མཐོན་དུ་ནི་ལོར་འཕྲོག་བྱས་སྒྱུར་ཁྱང་། །རང་གི་བྲགས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་
 བ། །དེ་ཕྱིར་མ་མཐོང་བར་ནི་རྒྱང་བར་གྱིས། ཞེས་ཟེར་ནས་རྒྱ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ལོག་པར་བལྟ་བས་
 ལེན་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

འདོད་ཡོག་འདོད་ཆགས་པས་སྐྱེས་པ་ནི་གཞན་གྱི་ཆུང་མ་པ་ཆགས་པས་
མོངས་སྐྱོད་པའོ། །ཞི་ཤུང་པས་སྐྱེས་པ་ནི་འཕོན་གྱིས་མོངས་སྐྱོད་པའོ། །གཉི་ལྷག་

ལས་སྐྱེས་པ་ནི་པར་སྲིག་པ་རྣམས་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་འོངས་སྟོང་པ་དང་། བ་ལང་
འབྲང་གི་མཆོད་སྦྱིན་ལས་ཆོ་ག་ཅན་གྱིས་ཚུ་བཏུང་ངོ་རྒྱ་བཅད་དོ། །མའི་གན་དུ་ཉལ་
པོ་ལ་འགྲོ་ལོ། །སྤིང་མའི་གན་དུ་འགྲོ་ལོ། །རུས་གཅིག་པའི་གན་དུ་འགྲོ་ལོ། །ཞེས་
བཤད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དེ་དག་ལ་འོངས་སྟོང་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག་རུབ་
སྟོགས་ཀྱི་བྲམ་ཟེ་མཚུ་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བ་དག་ན་རེ། བྱད་མེད་ནི་གཏུན་དང་། མེ་ཉོག་
དང་། འབྲས་བྱ་དང་། ཟས་སྦྱིན་པ་དང་། རོགས་དང་། ལམ་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར་སྦྱད་ཀྱང་
ཉེས་པ་མེད་པས་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྦྱད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པ་
དང་། འོག་ལྷས་བཅུག་པའོ། །རྩུན་ལ་སོགས་པ་ཆགས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་བདག་དང་
མཇེལ་བོ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྦྱིའི་ཕྱིར་སྦྱེའོ། །ཞེ་སྤང་ལས་སྐྱེས་
པ་ནི་འཁོན་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉི་སྟག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་གཞན་གད་ལྡན་དང་བྱད་མེད་
དང་། །བག་མ་ལེན་པའི་ཆེ་དང་གསོད་པ་དང་། །ཁོར་རྒྱན་འཕྲོགས་ཆེ་རྩུན་བྲས་
གཞོད་མེད་དེ། །རྩུན་ལྷ་ལྷུང་བར་བྱེད་པ་མིན་ཞེས་བཤད། །ཅེས་བྲང་སྟོང་དག་གིས་
རྒྱལ་པོ་ལ་སྐྱེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དེ་དག་གི་ཆེ་དང་འོག་ལྷས་སྦྱ་བ་ལྟ་
བུའོ། །སྤྲ་མ་ལ་སོགས་པ་གཉི་སྟག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་འོག་ལྷས་ཀྱན་ནས་བསྐྲང་བ་
དང་། ཕྱི་རོལ་པའི་རིག་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱན་བཅོས་ངན་པ་ལ་ཞེན་པའི་སྒོས་
འདོན་པའོ། །གལ་ཏེ་བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པས་ངེ་
ལྷར་སྟོང་སྟེ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱན་སྟོང་གི་བསམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་
དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟག་གསུམ་པོ་དེའི་མཐུག་ཐོག་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བརྒྱབ་

མེམས་ལ་སོགས་པ་འང་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ།

རིན་པོ་ཆེའི་བྲང་བ་ལས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲུབ་གཏི་མུག་གསུམ། དེས་
བསྐྱེད་ལས་ནི་མི་དགེ་བ། ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་དེ་དག་ནི་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་
པོས་ཅི་རིགས་པར་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་
དངོས་སྒྲོར་བ་དང་མཐུག་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་བྱད་པར་མེད་པར་ཆགས་པ་མེད་
པ་དང་སྒྲུབ་པ་མེད་པ་དང་གཏི་མུག་མེད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཀུན་
ནས་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་དགེ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་བ་དག་ནི་དགེ་བའི་
མེམས་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་སྒྲོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་
ནི་རིམ་བཤུར་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་སྒྲོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་སྒྲོང་བ་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དགེ་ཚུལ་བསྐྱེད་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ན་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོར་བ་ནི་
གནས་སུ་འཐུག་པ་དང་མཁན་སྒྲོབ་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཕྱག་འཆོལ་བ་དང་མཁན་པོ་
ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ལས་ལན་གཉིས་བརྗོད་པ་ཡན་ཆད་
དོ། ལས་ལན་གསུམ་པ་བརྗོད་པའི་ཐ་མའི་དུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་དེའི་སྐད་ཅིག་གི་
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ཡིན་ནོ། དེ་ཕྱིན་ཆད་གནས་བསྐྱོ་བ་
དང་། དེའི་ཉེན་རྣམས་པར་རིག་པར་བྱེད་བ་དང་། རི་སྤྱིད་དུ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྗེས་
སུ་འབྲང་བ་སྒྲོམ་པ་མ་བཏང་བ་དེ་སྤྱིད་ནི་མཐུག་ཡིན་ནོ། གཤམ་ཏེ་མི་དགེ་བའི་
ལས་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཅར་
ཀྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྒྲོང་ལ་དེ་དག་རྫོགས་ཤིང་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ན་འདོད་

ཆགས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོས་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་ན་དེ་དག་གང་ཞིག་གང་གིས་
མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་ཅེ་ན་གསོད་པ་སློག་གཙོད་དང་གཞོད་སེམས་དང་ཆིག་རྩལ་
སོ་གསུམ་ དང་སོས། ནི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་འདོར་བ་དང་ གཞན་གཉིས། རྩལ་པའི་
སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཞེ་སྤང་གིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་དོ། །

འདོད་པས་ལོག་པར་གཤམ་པ་དང་བརྟམ་སེམས་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་
རྣམས་ནི་ཆགས་པ་ཡིས་ཇོགས་པར་བྱེད་ལ། ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཆེར་སྤོངས་ན་
ལོག་པར་ལྟ་བས་གཏི་ཟུག་གིས་ཇོགས་པར་བྱེད་དོ། །ལྟག་མ་རྩུན་སྤྲ་མ་དག་ཀྱལ་
རྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་ཇོགས་ཤིང་མཐར་
ཕྱིན་པར་བྱེད་པར་འདོད་དོ། །

༼གཞི་བཤད་པ༽

གསུམ་པ་གཞི་བཤད་པ་ནི་ཞེ་སྤང་གིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་
པ་བཞིའི་གཞི་ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གསོད་བྱ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་དང་།
རེག་བྱ་ལ་སོགས་པའི་འོངས་སྤྱོད་དང་། ཡུང་པོ་ལྷ་ཆར་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་བས་
མིང་དང་གཟུགས་དང་། རྩུན་ལ་སོགས་པ་དག་ཡིན་ཞིང་དག་མིང་ལ་འཇུག་བས་
མིང་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ཆིག་རྩལ་གྱི་གཞི་སེམས་ཅན་ཡིན་པ་ལྟར་རྩུན་ལ་སོགས་པ་
གསུམ་གྱི་འང་ཡིན་ལ། གསུམ་གྱི་གཞི་མིང་ཡིན་པ་ལྟར་ཆིག་རྩལ་གྱི་འང་ཡིན་ནོ་
ཞེས་པན་ཚུན་མཆོན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདིར་གཞིའི་སྤྱི་ནི་ཉེན་ནམ་ཡུལ་ལ་བཞེད་དོ། །སློག་གཙོད་པ་ལ་བྱེད་པར་
བཞེད་པ་ནི་གང་ཞིག་གིས་པ་རོལ་པོ་འཆི་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་པ་རོལ་པོ་འཆི་

བའི་སྤྱོད་ལ་དང་པ་རོལ་དང་གསོད་པ་སོ་མཉམ་དུ་ཉི་བ་དེ་ལ་ནི་སློག་གཅོད་པའི་
སྦྱོར་བས་རེག་པར་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་དང་མཐུག་འབྱུང་བ་མེད་དེ།
གང་ཞིག་བསད་པར་བྱ་བ་དེ་མ་ཉི་བར་ནི་སློག་གཅོད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་བྱུང་བར་
མི་རིགས་ལ་དེ་ཉི་བ་ན་ནི་གསོད་པ་སོའང་ཉི་མེ་ལུས་གང་གིས་སྦྱོར་བ་བྱས་པའི་
ལུས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བྱ་རྫོགས་པ་ཡིན་པ་ན་སློག་ཆད་པའི་ཆེ་སྦྱོར་བ་བྱེད་
བ་སོའི་ལུས་ དེ་དང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི། ལས་གཞན་པའི་ལུས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེར་
འགྱུར་བ་ལ་གང་གིས་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་དེ་ལ་དངོས་གཞི་འབྲུབ་དགོས་པས་སོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མདོ་ལས། སྦྱོར་བ་ཡང་བྱས་ལ་འབྲས་བྱ་ཡང་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བྱུང་ཡང་སློག་གཅོད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་
མཆིས་སམ། བཀའ་སྤྲུལ་བ། ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་གསོད་པ་སོ་སྤྱར་རམ་མཉམ་དུ་ཉི་
བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། འོ་ན་མང་སོ་ཆོགས་ཏེ་གྲོས་བྱས་ནས་དམག་དང་རི་
དྲགས་ཀྱི་མིངས་དང་རྒྱར་འཆུབ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ན་དངོས་སུ་གཅིག་གིས་
སེམས་ཅན་སློག་དང་བྲལ་བར་བྱས་པ་ན་གཞན་དེ་དག་སློག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་
དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། །དམག་དང་རི་དྲགས་ཀྱི་མིངས་ལ་
སོགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པར་དོན་གཅིག་ལ་ཞུགས་
པའི་སྦྱོར་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་སུ་གསོད་པ་སོ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་
དངོས་སུ་གསོད་པར་བྱེད་པ་སོ་བཞིན་དུ་སློག་གཅོད་པའི་དངོས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ལམ་
དང་ལྡན་ནོ། ། འོ་ན་གང་ཞིག་ནན་གྱིས་ཁྲིད་པ་དེ་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་ལྡན་ནམ་ཞེ་ན།
དེ་ནི་དམག་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་ཡང་གཏེ་རང་གི་སློག་ལ་སྤྲུག་ཡང་

བཞི་པ་རོ་བོ་བཤད་པ་ནི་སྟོག་གཙོད་པ་ནི་འདི་བསད་དོ་སྙམ་དུ་བསམས་
བཞིན་དུ་གསོད་པ་དང་། མཛོར་བར་གསོད་པ་དང་། གཞན་བསད་པའི་ཡན་ལག་
གསུམ་དང་ལྗན་པས་གསོད་པའོ། །བསམས་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་གཙེར་བྱ་བ་
དག་བསྐྱེགས་པར་མ་བསམས་ཀྱང་མེ་ལ་རེག་ན་འཆིག་པ་ལྟར་མ་བསམས་བར་
ཀྱང་པའི་འོག་དུ་སྟོག་ཆགས་ཤི་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་མེད་པ་ཤིང་
གཙོད་པ་ལ་སྟོགས་པའང་སྟོག་གཙོད་པའི་ཉེས་པ་དང་ལྗན་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་སྤངས་
ཏེ། གལ་ཏེ་གསོད་པའི་བསམ་པ་མེད་པར་འཆི་བའི་སྐྱེན་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་སྟོག་
གཙོད་པར་འགྱུར་ན་པ་མ་ཆམས་བྱ་དང་བྱ་མོ་ཤི་བ་ན་སྟོག་གཙོད་དང་ལྗན་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཆི་བའི་སྐྱེན་བྱས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་
སྤྲོན་པ་ཆམས་ཀྱིས་སྤྲོན་སྤྱད་ཉེས་པ་དང་། ཡོན་བདག་ཆམས་ཀྱིས་བསོད་སྟོམས་
བྱལ་བ་ན་གསོལ་དགས་ཏེ་གསུང་དེ་ཤིན་སྤྲོན་པ་དང་ཡོན་བདག་ཆམས་ཀྱང་སྟོག་
གཙོད་པ་དང་ལྗན་པར་འགྱུར་རོ། །

གཤམ་ཉེ་དཔག་ལ་གསོད་པའི་བསམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། དེ་ཉིད་ཀྱིས་
ན་བསམས་བཞེན་དུ་ཞེས་སྟོས་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བླ་པ་ཉིད་བཞག་ལས། ལྷ་
ལྷས་སྟོག་གཙོད་པ་བྱས་ཀྱང་ཁ་ན་མ་སོ་བས་གོས་པར་མི་འཇུག་ཏེ། འདི་ལྷ་སྟེ

ལས་དུ་ཞུགས་པ་ན་མི་ཤེས་པས་སློག་ཆགས་སྒྲ་མོ་དང་སློག་སྦྲར་ལ་སོགས་པ་
 སློག་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ལ་མཆོན་ཆ་གཟས་པ་ལས་བསམ་པ་དང་
 མི་སྒྲན་པ་གཞན་ལ་སོག་སྟེ་དེ་སློག་དང་བྲལ་བ་དང་། ཉན་པ་ལ་སྒྲན་པ་སན་པར་
 འདོད་པས་ཉེས་པར་མ་མཐོང་སྟེ་སྒྲན་བྱིན་པ་ལས་དེ་ཤི་བ་དང་། མས་བྱ་འདུལ་
 བའི་བྱིར་བརྟེགས་པ་ལས་དེ་སློག་དང་བྲལ་བ་དང་། མེ་འབར་བའི་ནང་དུ་སློག་
 ཆགས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ལྟར་བ་སྟེ་རྒྱ་དེ་ལྡན་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁོར་བར་
 བསད་པ་དང་བདག་བསད་པས་ནི་སློག་གཙོད་པའི་སྦྱོར་བ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བྱི་
 དངོས་སུ་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། དང་པོ་ལ་བསམས་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར་དང་།
 གཉིས་པ་ལ་རྟོགས་པ་ན་ལུས་གཞན་སྦྲེས་པའི་བྱིར་རོ། །སློག་ཅས་བྱ་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་
 བ། ལུས་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འདུག་པའི་སྒྲུང་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་འཁྲལ་བའི་ཁྱོད་
 དང་རྣམ་ཤེས་རིས་མཐུན་པར་གནས་པ་དང་སློག་གི་དབང་པོ་རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་
 བར་སློག་ཅས་བྱ་ལ་དེ་དག་གཙོད་པའི་བྱིར་སློག་གཙོད་པའོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། གང་ཆེ་ཆེ་དང་རྟོད་ནས་ཤེས། །འདི་དག་གིས་ནི་
ལུས་འདོར་ཞིང་། །ཐོར་བས་དེ་ཆེ་འདུག་པ་ནི། །རི་ལྟར་ཤིང་ལ་སེམས་མེད་
བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། བེ་ཆོས་ཐུགས་གང་ཡིན་བསད་ལྟས་ནས་བསད་ན་འདྲེས་ཡོང་ངོ་། །
མ་ཕྱིན་པར་ཡོན་པ་ནི་གཞན་གྱིས་བདག་གིར་བརྩུང་བའི་ཁོར་དབང་གིས་འཕྲོག་
བའི་མཐུ་དང་མ་ཆོར་བར་འཇབ་བྱས་བདག་གིར་ཕྱེད་པའོ། ། རས་མངོན་དུ་ལྟར་པ་ལ་ཞོབ་
ཆོ་སྤྲེས་པ་ན་དངོས་གཞིར་འཕྱུར་སོ། ། འདིར་ཡང་བསམས་བཞིན་དུ་མ་ཁོར་བར་ཞེས་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། མ་བསམས་པར་བདག་གི་ཁོར་གྱི་གསེབ་དུ་གཞན་གྱི་ཁོར་རྒྱངས་པ་ལ་

ནི་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོར་བར་གཞན་གྱི་རྟོར་སྒྲངས་པ་ནི་སྒྲོར་བའི་ཉེས་
པར་འགྱུར་གྱི་དངོས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་མཆོད་རྟེན་གྱི་དགོར་སྒོགས་པ་དང་
གཉེར་བྱས་པ་ དང་ཞི་བའི་རྟོར་སྒྲངས་ན་གང་ལས་མ་བྱིན་ལེན་དུ་འགྱུར་ཞེས། ལས་མ་བྱིན་པར་
ལེན་པར་མི་འགྱུར་ཉ། གཞན་གྱིས་བདག་ཏུ་མ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། མ་ཡིན་
ཉ། མཆོད་རྟེན་གྱི་དགོར་ནི་སངས་རྒྱས་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི་སྤངས་མ་དག་གིས་
བཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཉེར་ནི་ཡུལ་གྱི་བདག་པོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཞི་བའི་རྟོར་སྒྲངས་པ་ནི་བྱིས་པ་ཡིན་ན་ཉེ་དུ་རྣམས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་
དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལས་མ་བྱིན་
པར་ལེན་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལའང་དང་པོ་ཐ་མའི་ཆོ་གའམ་གསལ་བའི་
ལས་བྱས་ན་མཆོམས་ནང་དེའི་དགེ་འདུན་ལས་མ་བྱིན་ལེན་དུ་འགྱུར་ལ། མ་བྱས་
ན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲོབ་མ་ཐམས་ཅད་ལས་མ་བྱིན་ལེན་དུ་འགྱུར་ཉ། ལྷན་གོས་
ཀྱི་གཞི་ལས། གསལ་བའམ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མ་བྱས་པའི་ཞི་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རྟེན་
པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲོབ་མ་ཐམས་ཅད་དབང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །བཟོད་པར་བྱ་བ་མིན་པ་རྣམས་པ་བཞིར་འགྲོ་བ་འདོད་པ་ཡིས་ལོག་པར་
སྒྲོད་པའི་ཕྱིར་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་རྣམས་པ་བཞི་སྟེ། བཟོད་པར་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པ་དང་། ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པར་
བཟོད་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་གཞན་གྱིས་བཟུང་བའི་བྱད་མེད་རྣམས་དང་མ་དང་བྱ་
མོ་དང་པ་མ་དང་བདུན་རྒྱུད་དུ་འབྲེལ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་དགེ་སྦྱོར་མ་རྣམས་ནི་
ཡུལ་གྱི་བདག་པོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞོན་ཏུ་མ་རྣམས་ནི་གང་ལ་

འིན་པ་དེ་ལས་དང་། འིན་པ་མེད་ན་དེའི་པ་མ་དང་མིང་མོ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྤང་
བ་གཞན་མེད་ན་ཐ་ན་རྒྱལ་པོ་ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་དེས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་
གཞན་གྱིས་བཟུང་བའི་ནང་དུ་གཏོགས་སོ། །

རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་དང་། འཛ་པ་ཉེར་བཞག་ལས་ནི། སྤྱེས་
པ་དང་མ་ནིང་དང་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བགྲོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་བཤད་
དོ། །གཉིས་པ་ནི་ཁ་དང་བཤང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་སྤེའི་སྟོ་གཞན་དུ་ཚོལ་བ་སྟེ།
དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་རྒྱང་མ་ཡིན་ཡང་འདོད་ལོག་དུ་འགྱུར་ན་གཞན་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས། དེ་ལ་ཆོད་ནི་ལན་ལྔའི་བར་
དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ལྷག་པ་ནི་ཆོད་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་ལན་ལྔ་
ལས་ལྷག་པ་བྱེད་པའི་ཆོད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྔར་འགྱུར་བའོ། །ཡང་ན་དེ་ཉིད་ལས།
དེའི་ཆོད་ལས་ལྷག་པ་ནི་དུས་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་དུས་མ་ཡིན་པར་འདུས་
པར་ཡང་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི་སྤང་བ་དང་བཅས་པ་དང་། སྤྱེ་བོ་མང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་།
གང་དུ་དེ་ལ་གཞོད་པའི་ས་སྟོགས་འབར་འབྱར་ཅན་དང་སྤང་མོ་ལ་སོགས་པ་དང་།
མཆོད་ཉེན་དང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། རང་གི་པ་མ་དང་། སྟོབ་དཔོན་དང་སྤྲོ་མ་དང་།
དགེ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་བྱང་དུ་སྦྱོད་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་རང་གི་རྒྱང་མ་ལ་སྦྱོད་པའང་
ལོག་གཡེམ་དུ་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་ནི་སྤྲུམ་མ་དང་བྱ་ཞོ་འཕྱང་བ་དང་འཕྲིག་པ་སྤྱད་
དུ་མི་བྱང་བའི་ནད་གྱིས་ཐེབས་པ་དང་ལྷ་རན་གྱིས་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ཉིན་པར་
དང་བསྟེན་གནས་ལ་གནས་པའོ་དུས་ཉི་དེ་དག་དུ་རང་གི་རྒྱང་མ་ཡིན་ཡང་འདོད་

ལོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །འདིར་ཡང་མ་ནོར་བར་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རོར་བ་ལ་ནི་དེའི་
 ཉེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་བྱུང་ཡིན་ན་པམ་པར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མ་ལ་
 རང་གིར་འདུ་ཤེས་ནས་སྤྱད་པ་ལ་ནི་འདོད་ལོག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་གཞན་གྱི་
 རྒྱུ་མ་ལ་གཞན་ཞིག་གི་རྒྱུ་མར་འདུ་ཤེས་ཏེ་སྤྱད་ན་འདོད་ལོག་ཏུ་མི་འགྱུར་
 ཏེ། མ་ནོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ན་རེ་བྱད་པར་ལ་
 འདུ་ཤེས་འབྱུལ་བར་གྱུར་ཡང་སྤྱིར་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མར་འདུ་ཤེས་པ་མ་འབྱུལ་བས་
 སྦྱོར་བ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་འདྲ་ཚོགས་པར་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སྦྱོར་བའི་ཆེ་གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་པས་དངོས་ཀྱི་ཆེ་གཞན་ལ་
 སྤྱད་པའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་ཏེ་དཔེར་ན་སྟོག་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་ལྷགས་སྔ་
 མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་གསུམ་མོ། །

རྒྱུ་གྱི་ཆེ་གཞན་སྦྱོར་བ་པོ་རང་གིས་ས་དོན་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་པ་རོལ་པོ་
 འདུ་ཤེས་གཞན་དུ་བསྐྱར་བའི་བསམ་བསམ་མི་བདེན་པ་སྦྱས་པས་ཆེ་གཞན་དེའི་དོན་
 མངོན་པར་གོ་བཤོ། །འདིར་ཡང་བསམས་པ་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་དང་མ་ནོར་བར་ཞེས་
 ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མ་བསམས་པ་དང་ནོར་བ་ལ་དངོས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆེ་གཞན་
 མངོན་པར་གོ་བཤོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྲ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདྲུང་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཐོང་
 དང་མ་མཐོང་ཐོས་མ་ཐོས། རྟོགས་དང་མ་རྟོགས་ཤེས་མ་ཤེས། རི་བཞིན་སྦྱོར་བ་འཕགས་པ་ཡི། ར་སྟངས་འདོགས་པ་
 ཕྱིས་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། །

འོ་ན། བརྒྱད་ཆེན་བརྒྱད་པའི་མདོ་ལས་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྟངས་
 བརྒྱད་དང་འཕགས་པའི་ཐ་སྟངས་བརྒྱད་དེ་བཙུ་བྱུག་བཤད་པ་ལ་མཐོང་བ་ཐོས་པ་

དང་རྟོགས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མ་མཐོང་བར་སྤྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་།
མ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པར་སྤྲེལ་བ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ནི་
གྲིས་པའི་ཐ་སྟད་དེ་རྩལ་དུ་འགྱུར་རོ། །མཐོང་བ་ལ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པར་སྤྲེལ་བ་
བཞི་དང་། མ་མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པར་སྤྲེལ་བ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ནི་
འཕགས་པའི་ཐ་སྟད་དེ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་མཐོང་བ་ལ་
སོགས་པ་བཞི་ཉིད་གང་ཞེ་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་གང་ཡིན་
བ་དེ་ནི་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་གང་ཡིན་བ་དེ་
ནི་ཐོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་གང་ཡིན་བ་དེ་ནི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྲ་དང་ལྷེ་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་
བ་གང་ཡིན་བ་དེ་ནི་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་རིམ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ལ་ངེ་
རོ་རེག་བྱ་གསུམ་ནི་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྐྱན་ཡིན་པས་རྣམ་སྤྲོན་འབྲིན་མི་རུས་
པའི་ཕྱིར་ཤི་བ་དང་འདྲ་བར་རུས་པ་ཆུང་བས་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟོགས་པའི་སྤྲ་
ནི་ཤི་བར་ཡང་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤི་བའི་རོ་ལ་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་རྗེས་སུ་མི་འཇུག་ལ་
ལུང་མ་བསྐྱན་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ལྟར་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ལུང་མ་བསྐྱན་ཡིན་པས་
ཤི་བ་དང་འདྲའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་གང་གིས་ཤེས་ཤེ་ན། ལུང་
དང་རིགས་པ་ལས་ཏེ། དེ་ལ་ལུང་ནི་ཆེ་དང་ལྡན་པ་མཆོད་བྱེད་ཀྱི་མ་ཅན་གྱིས་
རུས་པའི་མདོ་ལས། མཆོད་བྱེད་མ་ཅན་ངེ་སྟུང་དུ་སེམས། གཟུགས་གང་དག་ཁྱོད་
ཀྱི་མིག་གིས་མ་མཐོང་སྟེ་སྤྲོན་མ་མཐོང་ཞིང་མི་བཟུང་ལ་ཁྱོད་ནི་འདི་སྟུང་དུ་བཟུང་།

བར་བྱའོ་སྙམ་དུའང་མི་སེམས་ན་གཞི་དེ་ལས་ཁྱོད་འདུན་པའམ། འདོད་ཆགས་སམ། འདོད་པའམ། དགའ་བའམ། ཆགས་པའམ། འཆུམས་པའམ། ལྷག་པར་ཆགས་པ་སྐྱེའམ། བཙུན་པ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་དང་བི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་ཚོས་གྱི་བར་ལ་ན་བ་དང་སྒྲ་དང་ལྷེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལའང་སྒྲར་ཏེ་རྒྱས་པར་གསུངས་ནས་མདོར་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་མཆོད་བྱེད་གྱི་མ་ཅན། ཁྱོད་འདི་ལ་མཐོང་ནའང་མཐོང་བ་ཙམ་དུ་འཇུག་ལ། མོས་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་ནའང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་འཇུག་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིག་དང་། རྣ་བ་དང་ཡིད་ཤེས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་གསུམ་ནི་རང་གིས་མིང་གིས་བསྟན་པས་རྟོགས་པའི་སྒྲས་བི་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གསུམ་བར་དོན་གྱིས་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བི་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་རྒྱུ་ཆད་པར་འཇུག་ཏེ། དེ་དག་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་ནི་མ་གཏོགས་ལ་རྟོགས་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་རྣམས་འདོད་རོ། །

སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ན་རེ། གང་ཞིག་རང་གི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་དེ་ནི་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ་དབང་པོ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཀྱང་རང་གི་ཡུལ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དག་ནི་མདོའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ལྷན་པོ་དེ་དག་དབང་པོ་ལྷན་པ་བཞེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་མཛོན་དུ་བྱས་པ་ནི་མཐོང་བའོ། །པ་རོལ་ལས་འོངས་པའི་སྒྲ་ལ་བཞེན་ནས་ཡུལ་དུག་ཅར་ཤེས་པ་ནི་མོས་པའོ། །བདག་ཉིད་གྱིས་མི་འཇུག་པའི་རིགས་པས་རྗེས་སུ་དབག་ནས་ཡུལ་དུག་རྟོགས་པ་ནི་རྟོགས་པའོ། །ཡིད་གྱི་མཛོན་སུམ་དུ་འཇུག་པ་བསྟོམས་ནས་རྟོགས་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་

བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་ཙམ་ལ་སོགས་པར་
ཤེས་པར་བྱ་ཡི་སྤྱལ་མི་སྤྱལ་ཏུ་བདེན་པ་དང་མཚན་མར་བཟུང་བར་མི་བྱ་བ་འདི་
སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སྟོན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་སྟོན་པ་བའི་སྟོབ་དཔོན་གཞན་
དག་ནི་མིག་ཁོ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བའོ། །རྣ་བས་ཐོས་
པ་དང་པ་རོལ་ལས་འོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ནི་ཐོས་པའོ། །བདག་ཉིད་ཀྱིས་
བསམས་པ་གང་ཡིན་པ་རྟོགས་པའོ། །བདག་ཉིད་ཀྱིས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པས་སོ་
སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་འདི་ག་རྟེན་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ལུགས་སྡེ་མ་ལྟར་ན་ཡུལ་སྡེ་པོ་རེ་
རེ་ལ་འདྲ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་རྟོགས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་
ཤིང་ཆོས་ལ་ནི་མཐོང་བ་མ་གཏོགས་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་ལ། ལུགས་ཀྱི་མ་ལྟར་ན་
ཡུལ་དུག་ཅར་ལ་ཡང་སོ་སོར་ཅི་རིགས་པར་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་བཞི་
འདོགས་པའི་ཕྱིར་བྱི་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར་པའི་ཉེས་པ་འདྲ་མེད་དོ། །

གལ་ཏེ་སྟོག་གཙོད་ལུས་ཀྱི་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་དང་
དག་གིས་ཀྱང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་ནི་ཉི་ཤུ་བ་ལས། དང་སྟོང་ཁྲིས་བས་དན་ཏ་
ཀའི། དགོན་པ་ཇི་ལྟར་སྟོངས་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྲིས་བདག་ཉི་བར་འཁོར་གྱི་མདོ་
ལས་དང་སྟོང་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་རབ་ཏུ་ཁྲིས་བས་དན་ད་ཀ་དང་ཀ་ལིང་ཀ་དང་མ་ཏར་
ཀའི་དགོན་པའི་སྟེ་བོ་རྣམས་ཤི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ནི་གཞན་
ལ་བསྟོན་ས་གསོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩུབ་དག་གི་ལས་ཁོ་ན་

ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཀྱང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་ནི་
ཡོད་པ་ལ་ལུས་ཀྱིས་མེད་པའི་བད་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་དང་།

གཉིས་པ་ནི་སོ་སོ་ཐར་པ་ལས་གསོ་སྦྱང་བྱེད་པ་ན་ལྷང་བ་ཡོད་ལ་བྲན་
བཞིན་དུ་མི་མཐོལ་ན་དེ་ཤེས་བཞིན་དུ་རྩལ་དུ་སྦྱ་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་འདུལ་བ་འཛིན་
པས་ཅི་འདི་ལ་ཁྱོད་ཡོངས་སུ་དག་གམ་ཞེས་ལན་གཉིས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་
དེས་པ་ན། གལ་ཏེ་དགོ་སྒོར་འགའ་ཞིག་ལྷང་བ་ཡོད་བཞིན་དུ་འཆགས་པར་མི་བྱེད་
པར་ཅང་མི་སྦྱ་བར་འདུག་པར་བྱེད་ན་རྩལ་དུ་སྦྱ་བར་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་མེད་ཀྱང་སློག་གཅོད་དང་རྩལ་དུ་སྦྱ་བ་ཡོད་དོ་
ཞེས་བྱེ་བྲག་དུ་སྦྱ་བ་ནམས་ཟེར་རོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་འོན་པར་སློང་ཡིད་ཁྱོས་པ་
དང་གསོ་སྦྱང་གི་རྩལ་ལ་དེའི་ཆེ་རིག་བྱེད་མེད་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའང་མེད་པར་
འགྱུར་ཏེ། འདོད་པའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་ངེས་པར་རིག་བྱེད་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱིས་སློག་གཅོད་དང་རྩལ་གཉིས་ལས་གྱི་ལམ་དུ་མི་འགྲུབ་པར་
ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་བྱེ་བྲག་དུ་སྦྱ་བས་ལན་གདབ་དགོས་སོ་ཞེས་
བརྗོད་དོ། །

འདི་ལ་སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་པར་སློང་ཁྱོས་པ་དང་གསོ་སྦྱང་གི་ཆེ་འང་
ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་མེད་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། པར་སློང་ལ་དད་པའི་མི་མ་ཡིན་པ་དག་
གིས་གང་གིས་པར་སློང་དེ་དག་ལ་ལས་གྱི་ལམ་སྟེ། བར་འགྱུར་བ་སྟེ། བོ་ནམས་ལ་
གཞོད་པ་བྱེད་པའི་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་། པར་སློང་རང་ཉིད་ལ་འང་གཞན་ལ་ཁྱོས་
པ་ན་ལུས་དག་གི་གཡོ་བ་དཔོན་པ་འདོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་

ཅུང་ཟད་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གསོ་སྦྱོང་གི་ཆེ་འང་མ་དག་བཞིན་དུ་ཅང་མི་
སྤྲོ་བས་བདག་ཉིད་དག་པར་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ཞིག་
དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅིང་འདུག་པར་བྱེད་རང་གི་སྦྱོང་ལམ་སྟོན་
པར་བྱེད་ལ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཅུང་ཟད་སྤྲོ་བར་བྱེད་ན་དེ་ཉིད་འདིའི་རིག་བྱེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་ལ། གཞན་དག་ནི་དེ་
དག་ལ་རིག་བྱེད་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་འདོད་པའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་
རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པར་ངེས་པའང་མེད་དེ་དཔེར་ན་ལྷ་སྟེ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་
ལུ་ཐོབ་པའི་མོད་ལ་རིག་བྱེད་མེད་ཀྱང་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྟོན་པ་སྦྱེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་
མི་དགེ་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའང་འགའ་ཞིག་རིག་བྱེད་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བ་
སྲིད་པའི་ཕྱིར་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་དེ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་
བྱེད་དོ། །

དེ་ཡང་དག་གིས་བསྟོས་ཏེ་སྟོག་བཅད་པ་དང་ལུས་ཀྱིས་བརྟུན་ཏེ་རྒྱན་
བྱས་ཀྱང་དངོས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་རིམ་བ་ལྟར་ལུས་དང་དག་
ཁོ་ནའི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རིམ་བ་ལྟར་ལུས་དག་གི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྟོབ་
དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་འཆད་དོ། །

སྤྲ་མ་ནི་བ་རོལ་པོ་དག་དབྱེ་ཞིང་མི་མཛའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ཆོག་སྤྲ་བ་སྟེ་ཆོག་དོན་མཛོན་པར་གོ་བ་
དང་མ་རྟོར་བ་ཞེས་འདིར་ཡང་སྦྱར་རོ། །དེ་ལ་བདེན་པ་བརྗོད་ན་སྤྲ་མ་ཅམ་དང་མི་
བདེན་པ་སྤྲས་ན་རྒྱན་དང་གཉིས་ཀར་འབྱུར་རོ། །ཉོན་མོངས་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་

བའི་ཆིག་རྩལ་པོ་ནི་མི་སྟན་པ་བརྗོད་པའི་དག་སྟེ་དེ་ཡང་པ་རོལ་ལ་སྤྲས་ཤིང་དེས་
 གྲང་དོན་མངོན་པར་གོ་ལ་གང་ལ་སྤྲ་བར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་མ་ཞོར་བར་སྤྲས་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆིག་རྩལ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུར་རོ། །སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
 གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་རྩལ་ལ་སོགས་པའི་ཆིག་ཀྱན་ནི་དག་ཀྱལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་ཕྱིར་རྩལ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གཤང་ཀྱལ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཉེས་པ་ཆེ་བས་
 ལོགས་སུ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་གི་ཡིན་ནོ། །སྟོན་གྱི་སྟོབ་
 དཔོན་གཞན་དག་ནི་དག་གི་ལས་རྩལ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་
 པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དག་ཀྱལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
 ཏེ། །དཔེར་ན་དག་སྟོང་ལོག་འཆོ་ཅན་ཁ་གསལ་སྤྲ་བ་དང་། ཆགས་པས་སྤྱ་ལེན་པ་
 དང་སྟོས་གར་མཁན་དག་གཞན་མགྱ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དག་ཀྱལ་གྱི་ཆིག་འདོན་པ་
 བཞིན་དང་། ཕྱི་རོལ་པའི་ལྷ་བ་ལ་ཞེན་ནས་དེའི་བསྟན་བཅོས་ངན་པ་ལ་ཁ་ཉོན་བྱེད་
 པ་དང་སྟེ་སྤྲུགས་འདོན་པ་དང་། འདྲུ་འཇིའི་གཏམ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །

འོ་ན་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བ་ནའང་དག་ཀྱལ་ཡོད་པར་
 འགྱུར་ཏེ། སྤྱ་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་དེའི་ཆེ་མི་དག་བ་བཙུ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་
 པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ཆེ་འཁོར་བ་ལས་ཡིད་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་ལྟན་པའི་སྤྱ་
 ལེན་གྱི་སྟེ་སྤྲུགས་དང་ལྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེའི་ཆེ་ནའང་སྤྱ་དང་
 བག་མ་གཏོང་ལེན་ལ་སོགས་པའི་ཆིག་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ཡོད་པས་དག་ཀྱལ་
 ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་པས། ལས་གྱི་ལམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། །དེ་དག་ནི་དག་གི་ལས་བཞིན། །

བརྒྱུ་སྐྱེས་མཁུ་ཞི་པ་རོལ་པའི་དེ་བདག་གི་ཡིན་པར་གྱུར་ཀྱང་ཅི་མ་རུང་སྐྱེས་
ནས་མ་རྩ་འམ་མ་འཇམ་བུའམ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རུང་སྟེ་ལོག་པ་མི་རིགས་པས་
བདག་གིར་བྱེད་འདོད་པས་གཞན་གྱི་ཁོར་ལ་ཆགས་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་གཞན་ནི་
འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་བརྒྱུ་སྐྱེས་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱང་
པོའི་མདོ་ལས་སྐྱིབ་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱབས་སུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་སྐྱིབ་པའི་
དབང་དུ་མཛོད་ནས་དེ་འཛིག་ཉེན་ན་བརྒྱུ་སྐྱེས་སྤངས་ཏེ་བརྒྱུ་སྐྱེས་དང་བྲལ་
པའི་སྐྱེས་ཀྱིས་ལན་མང་དུ་གནས་ཤིང་། འཛིག་ཉེན་ན་གཞོད་སྐྱེས་དང་།
ལྷགས་པ་དང་གཉིད་དང་། སྟོད་པ་དང་འགྱོད་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་སྤངས་ཏེ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལྟ་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་དང་
བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྐྱེན་པ་ལ་འང་བརྒྱུ་སྐྱེས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་
དུ་འོང་བས་འདོད་སྟེད་ཐམས་ཅད་བརྒྱུ་སྐྱེས་ཡིན་ཡང་དེའི་བྱེ་བྲག་ལོག་པས་
གཞན་གྱི་ཁོར་ལ་ཆགས་པ་ཁོ་ན་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་གྱི་བརྒྱུ་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་
ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་སྤྱད་ཆེ་འོང་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
ཟེར་རོ། དེའི་ཕྱིར་བཤད་པ་སྟེ་མ་ཡིན་ལོ། །

གཞོད་སྐྱེས་མཁུ་སྐྱེས་ཅན་ལ་སྤང་བ་སྟེ་གཞོད་པར་ཞུགས་པའོ། ལས་
དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་མེད་པར་ལྟ་བུ་ལས་ལ་སྤྱུར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་
ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་མདོ་ལས། སྐྱིན་པ་མེད་དོ། །མཛོད་སྐྱིན་མེད་དོ། །སྐྱིན་སྟེག་
མེད་དོ། །ལེགས་པར་སྤྱད་པ་མེད་དོ། །ཉེས་པར་སྤྱད་པ་མེད་དོ། །ལེགས་པར་སྤྱད་
པ་དང་ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་པར་སྐྱིན་པ་མེད་དོ། །འཛིག་

ཉེན་འདི་མེད་དོ། །འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་དོ། །མ་མེད་དོ་པ་མེད་དོ། །སེམས་ཅན་
རྩུ་ཉེ་སྦྱེ་བ་མེད་དོ། །འཇིག་རྟེན་ན་དག་བཅོམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་རྒྱ་ལས་
དང་འབྲས་བྱ་དང་འཕགས་པ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པ་གསུམ་གསུངས་ཏེ། །དེ་ལ་
སྦྱིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནས་ཉེས་པར་སྦྱད་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་དང་། མ་མེད་
དོ། །པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱ་ལས་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ཞིང་། ལགས་
པར་སྦྱད་པ་དང་ཉེས་པར་སྦྱད་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་རྣམས་པར་སྦྱིན་པ་མེད་
དོ་ཞེས་པ་ནས་སེམས་ཅན་རྩུ་ཉེ་སྦྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་ནི་འབྲས་བྱ་ལ་སྦྱར་
བ་འདེབས་པ་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་ན་དག་བཅོམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་འཕགས་པ་ལ་
སྦྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་པས་གསུམ་ཅར་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པར་ནི་མཆོན་པའི་དོན་དུ་དང་པོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པར་ཟད་དོ། །

དེ་ལྟར་མི་དགེ་བ་བཙུར་གསུངས་པ་འདི་ལ་བརྟུན་སེམས་ལ་སོགས་པ་
གསུམ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཀྱི་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གི་དབང་གིས་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་
སེམས་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་ངག་གི་ལས་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ་ལས་
ཀྱི་ལམ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ཀྱན་ནས་སྒོང་བའི་སེམས་
པའང་བདུན་པོ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྟུན་
སེམས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བ་བཙུར་པོ་འཁང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་དང་མཇུག་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། སྦྱོར་བ་ནི་
དངོས་དེའི་དོན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། མཇུག་ནི་དངོས་དེའི་ཅ་བ་ཅན་དུ་འཇུག་

པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་ཆེ་ལོང་བསྐྱས་ནས་ནི། དགེ་དང་མི་དགེ་ཅི་རིགས་
 པར། །ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་བརྩུར་གསུངས་སོ། །ཞེས་པས་འདིར་ཆེ་ལོང་བསྐྱས་པའི་
 ཕྱིར་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་བརྟུན་སེམས་
 ལ་སོགས་པ་ལས་སུ་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་དེ་དག་བདེ་ལྟོ་དང་རྒྱ་འབྱོའི་
 ལས་དང་ལམ་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་འདྲེན་པས་ན་
 ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ་ལམ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ལོག་ལྟའི་བྱེད་པ་བསྟན་པ་ནི་
 ལས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པ་ནི་སེམས་མེད་པར་ལྟ་བུ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པར་བྱེད་དོ། །འོ་ན་
 བསྟན་བཅོས་ལས། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་གང་དག་ཡིན་ཞེ་ན། །མི་དགེ་
 བའི་རྩ་བ་གང་དག་གིས་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དང་། འདོད་པ་ལས་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་དང་པོ་ཉིད་དུ་སྤོང་བ་གང་དག་ཡིན་པའོ། །ཞེས་བཤད་
 པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལོག་ལྟས་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ལ་དེས་
 དགེ་རྩ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བཤད་དེ་དངོས་སུ་མེས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཆོས་རྒྱུ་
 པས་གྲོང་བསྐྱེད་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་གཅོད་ཅེ་ན།
 འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྤྱེས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཉེ། དགེ་བ་གཅོད་པའི་ལོག་ལྟ་
 ཅན་ལ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་བ་མི་ལྟན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། འདོད་པའི་སྤྱིར་བྱུང་དགེ་བ་ནི་ལོག་ལྟ་རྒྱུད་དུ་སྤྱེས་པའི་དུས་སུ་ཉམས་
 ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གདགས་པ་ལས། གང་གིས་བསམས་བཞིན་དུ་པ་དང་མ་
 སྟོག་དང་སྤལ་ནས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་

ལོག་པར་ལྟ་ཞིང་འགྲོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྲིད་ན་འདི་ཙམ་གྱིས་ན་གང་ཟག་
འདིས་ཁམས་གསུམ་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་བཅད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བཤད་པ་དེ་ལྟར་བྲལ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྒྱུད་དེ་དེའི་སྒོར་མ་ཡིན་པས་ཁམས་གསུམ་པའི་
དགེ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་སྲིད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལོག་ལྟ་དེ་ལྟ་བུས་ཤེ་ན། ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་མེད་དོ་
ཞེས་རྒྱ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང་ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་ལས་
རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་རྣམས་པར་སྲིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་འབྲས་བྱ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་
ལོག་ལྟས་གཙོད་དོ། །སྒོན་གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་ལ་སྐྱར་བ་
འདེབས་པ་ནི་རིམ་བུ་ལྟར་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་སྤྱག་ཀྱན་ལ་དམིགས་པ་དང་སྐལ་
པ་མཉམ་པའི་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་ཁོ་ནས་གཙོད་ཀྱི་ཟག་མེད་འགོག་ལམ་ལ་
དམིགས་པ་དང་སྐལ་པ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ལ་དམིགས་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་
མེད་གོང་མའི་ཡུལ་ཅན་མི་ན། །བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །ཞེས་འབྱུང་
བས་ཟག་མེད་དང་སྐལ་པ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ལྟ་ནི་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་ཀྱི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པ་མེད་པས་སྟོབས་
རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་
དགེ་རྩ་གཙོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

དགེ་རྩ་དེ་ལྟར་ཆད་ཅེ་ན། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ནི་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་
འདེབས་པ་དང་སྐལ་པ་མཉམ་མི་མཉམ་གྱི་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་དང་ཟག་བཅས་

ཐག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ལྷ་ཀུན་གྱིས་གཙོད་དོ་ཞེས་བཟོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ།
དགེ་ཅད་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ན་
མཐོང་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དགུ་ཅར་ཡང་ཅིག་ཅར་སྤོང་བ་བཞིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལོག་ལྷ་རྩུང་དུ་འཁྱུང་ལ་སོགས་པ་དགུས་དགེ་ཅ
ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དགུ་རིམ་གྱིས་གཙོད་དེ། སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྒྲོམ་སྤང་
སྤོང་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་ལས། སྤྲོ་མོ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་
གྱུར་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། དགེ་བའི་ཅ་བ་རྣམས་ཀུན་ཏུ་གཙོད་པར་
བྱེད་པ་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མར་འདོར་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། གང་དག་མེད་པས་དགེ་
བའི་ཅ་བ་ཀུན་ཏུ་ཆད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་
ལེགས་པར་བྲངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་ལྷ་རྩུང་ལས་མ་ལངས་པར་
སྤོད་པར་འདོད་ཀྱང་ལངས་ནས་ཀྱང་མི་འགལ་ལ། སྤང་སྒྲོམ་པ་སྤོང་ལ་བྱས་དགེ་ཅ་གཙོད་ཟེར་ཡང་སྒྲོམ་པ་སེམས་
གང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་བཏང་བས་དེ་ཡང་གཏོང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། ། གང་དུ་གཙོད་ཅེ་ན། འདོད་
པའི་ཁམས་སུ་གྲིང་གསུམ་གྱི་མིའི་ནང་དུ་གཙོད་ཀྱི་ངན་སོང་བ་དང་ལྷ་རྣམས་སུ་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། ངན་སོང་བ་ནི་དགེ་སྤྲིག་གི་བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་རྣམས་
ནི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བྱང་གི་སྤྲོ་མི་སྟན་དུ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲིག་པའི་བསམ་པ་དེ་ལྷ་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག །འཛམ་བུའི་གྲིང་ཁོ་ནར་གཙོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས། འཛམ་བུའི་གྲིང་པ་ཐམས་ཅད་པས་ཉུང་ན་

"དབང་^{༡༠}་པོ་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པ་དང་རྒྱལ་གྱི་བ་
ལང་སྟོང་པའང་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཤར་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་
བརྒྱད་ནི་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་དང་ལུས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་དོ། །དད་པ་ལ་སོགས་
པ་ནི་ལོག་ལྟ་སྐྱེས་པ་ལ་འཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་
པོ་མི་ལྷན་པ་དང་། རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དང་ཞར་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མིག་ལ་སོགས་
པའང་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་གང་གིས་གཙོད་ཅེ་ན།
སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་ཀྱིས་གཙོད་ཀྱི་ཟ་མ་ལ་སོགས་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་པ་
མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་འདུན་པ་དང་བཙོན་འབྲས་ཞན་པས་བྱད་མེད་ཀྱིས་མི་གཙོད་དོ་
ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས། གང་མོའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་དེ་
ངེས་པར་དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྷན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་དེ་ཡང་བསམ་པ་གཡོ་བའི་ཕྱིར་མེད་པ་སྟེད་པས་མ་
ཡིན་ཀྱི་སྟེག་བའི་བསམ་པ་བརྟན་པ་དང་། སྟེག་པ་འཆབ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་
བ་སྟེད་པས་ཡིན་ནོ། །དགེ་རྩ་ཆད་པ་དེ་ནི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་དང་མི་ལྷན་ཞིང་མ་ཐོབ་
པ་སྐྱེས་པའོ། །དགེ་རྩ་ཆད་པ་དེ་ཉིད་མཆོམས་སྟོར་བ་ནི་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཐེ་ཆོམ་
སྐྱེས་པའང་ལས་འབྲས་ཡོད་པར་ལྟ་བའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བས་སོ། །གང་དག་
མཆོམས་མེད་པ་བྱེད་པའི་དགེ་རྩ་ཆད་པ་དེ་དག་ནི་ཆེ་འདི་ལ་དགེ་རྩ་ཉིད་མཆོམས་
སྟོར་བ་མིན་ཏེ། མདོ་ལས། གང་ཟག་འདི་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ཁོན་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་

ནམས་ཉིད་མཆམས་སྒྲིབ་བའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་གྱི་འདི་ནི་རེས་བར་
དཔལ་བ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བའམ་འཆི་འཕོ་བ་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནམས་ཉིད་མཆམས་སྒྲིབ་
བར་འགྱུར་རྒྱུ་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རྒྱུ་། རྟེན་ལ་དཔལ་བར་སྐྱེ་བ་ནི་དཔལ་བའི་
བར་དོའོ། རྟེན་ལ་བཞུགས་པ་ནས་འཆི་བའོ། རྟེན་ན་མཆམས་མེད་མ་བྱས་པའི་
ནི་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་མཆམས་སྒྲིབ་བའང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། རྟེན་ལ་གང་ཞིག་
སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་འཕྲོ་སྟོབས་ཀྱིས་གཙོད་དེ་ནི་འཆི་བ་ན་ཉིད་མཆམས་སྒྲིབ་ལ།
གཞན་གྱི་སྐྱེ་སྟོབས་ཀྱིས་གཙོད་པ་ནི་སྐྱེ་བ་ན་སྒྲིབ་རྒྱུ་། རྟེན་བཞིན་དུ་རང་གི་རྟོག་
གཏེ་སྟོབས་ཀྱིས་གཙོད་པ་དང་གཞན་ལས་ཐོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཙོད་པའང་དེ་
བཞིན་རྒྱུ་།

ཡང་གང་ཞིག་བསམ་པ་ཉམས་པས་དགེ་རྩ་གཙོད་པ་དེ་ནི་ཆེ་འདི་ལ་ཉིད་
མཆམས་སྒྲིབ་བར་འགྱུར་ལ། བསམ་པ་དང་སྒྲིབ་བ་གཉིས་ཀ་ཉམས་པས་དགེ་རྩ་
གཙོད་པ་དེ་ནི་ལུས་ཞིག་ནས་ཉིད་མཆམས་སྒྲིབ་བར་འགྱུར་རྒྱུ་། རྟེན་ལ་བསམ་པ་
ཉམས་པ་ནི་ལོག་ལྷ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། བསམ་པ་དང་སྒྲིབ་བ་ཉམས་པ་ནི་
ལོག་ལྷ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་མཆམས་མེད་གཉིས་ཀ་བྱས་པའོ། རྟེན་བཞིན་དུ་ལོག་
ལྷ་སྐྱེས་པའི་ལྷ་བ་ཉམས་པ་དང་། ལོག་ལྷ་འང་སྐྱེས་ལ་མཆམས་མེད་ཀྱང་བྱས་པའི་
ལྷ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་ གཉིས་ཀ། ཉམས་པའང་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་དང་རང་
སྟོབས་དང་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ཉམས་པ་ནི་སྤྲ་མ་ཁོ་ནའི་ནམ་གངས་ཡིན་པའི་བྱིར་
རྒྱུ་། རྟེན་ན་འདིར་དགེ་རྩ་ཆད་ལ། ལོག་པ་ཉིད་དུ་རེས་པ་ལ་སྐྱེ་བཞི་ལས། སྐྱེ་དང་
པོ་ནི་འོད་སྒྲངས་རྫོགས་ཤིང་དང་། ཀུན་ཏུ་རྒྱ་གཞག་ལྷས་གྱི་བྱ་དང་། སྤྲ་འདོད་གྱི་

བྱ་མེད་བྱ་ཡང་དག་ཀྱལ་བ་ཅན་དང་། མི་པམ་སྐྱའི་ལྷ་བ་ཅན་དང་། ཀ་ཉའི་བྱ་ལོག་
ཅན་དང་། གཅེར་བྱ་བ་གཉེན་གྱི་བྱ་སྟོན་གེ་བ་བྱག་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་
མ་སྐྱེས་དགའོ། །གསུམ་པ་ནི་ལྷས་བྱིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའོ། །

༼ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་བཤད་པ༽

ལྷ་པ་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ནི་མི་དགེ་བ་བཙུ་པོ་དེ་དག་ལ་
གཅིག་ནས་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དག་སེམས་པ་^{༡༡}ཅིག་^{༡༢}ཅར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་གི་ལས་ཀྱི་
ལམ་དགུ་དང་བཙུ་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། །བརྒྱབ་སེམས་ལ་
སོགས་པ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་^{༡༣}ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་གཅིག་དང་ལྷན་
ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་གཞན་མེད་པར་བརྒྱབ་སེམས་ལ་
སོགས་པ་གཅིག་མངོན་དུ་གྱུར་བའོ། །སེམས་པ་དགེ་བའམ་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་
བལྟན་གྱིས་འདོད་ལོག་མ་གཏོགས་པའི་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་
རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བྱེད་ནའོ། །གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་གནོད་
སེམས་དང་ལྷན་པས་སྟོག་ཆགས་བསད་པ་ལ་སོགས་པ་ནའོ། །གསུམ་དང་ལྷན་ཅིག་
འབྱུང་བ་ནི་གནོད་སེམས་དང་ལྷན་པས་དུས་^{༡༤}ཅིག་ཅར་གཞན་གྱི་སྟོག་ཆགས་འཕྲོག་
ཅིང་གསོད་པ་དང་། བརྒྱབ་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པས་སྟོག་གཅོད་དང་མ་བྱིན་ལེན་
གཞན་ལ་བཅོལ་བ་ལ་སོགས་པ་ནའོ། །བཞི་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་གནོད་སེམས་
སམ་བརྒྱབ་སེམས་ཀྱིས་དབྱེ་བའི་བསམ་པ་དང་ལྷན་པས་རྩུན་གྱི་ཆིག་གམ་ཆིག་
རྩུབ་མོ་སྐྱ་བ་དང་བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་དང་ལྷན་པས་སྟོག་གཅོད་པ་

༡༡ གཅིག * འོག་མ་ཀུན་ལའང་འདི་བཞིན་འབྱུང་ནའང་མཆོས་སྐྱེས་ལས་འོག་མཆོན་བཞོད་མེད།

ལ་སོགས་པ་གསུམ་གཞན་ལ་བཅོལ་བ་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ལྔ་དང་དྲུག་དང་བདུན་དང་ལྔ་ཉི་ཤུ་འབྲུང་བ་ལང་ཤེས་པར་
བྱའོ། །བརྒྱད་དང་ལྔ་ཉི་ཤུ་འབྲུང་བ་ནི་རང་བཞུག་སེམས་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་
མངོན་དུ་གྱུར་པས་ལུས་དག་གི་དྲུག་གཞན་ལ་བཅོལ་ནས་འདོད་ལོག་རང་ཉིད་ཀྱིས་
བྱས་ཏེ་ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་དུ་མཐར་ཐྱིན་པར་གྱུར་ནོ། ། ལས་ཀྱི་ལམ་གཞན་མེད་པར་
ཡིད་ཀྱི་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལམ། སེམས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཆེ་འདོད་ལོག་ལས་
གཞན་པའི་གཟུགས་ཅན་དྲུག་གང་རུང་ཞིག་བཅོལ་བས་མཐར་ཐྱིན་ན་སེམས་པ་ལས་ཀྱི་ལམ་གཅིག་དང་ལྔ་ཉི་ཤུ་
འབྲུང་ངོ། །གཞོན་སེམས་ཀྱིས་ལོག་གཅོད་པ་ལམ། བཞུག་སེམས་ཀྱིས་མ་ཐྱིན་ལེན་ན་མ། ལོག་གཡེམ་མམ། ཆོག་
ཀྱལ་སྤྲོད་གཉིས་དང་ངོ། །ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལས་གང་རུང་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་པས་རང་གིས་ལོག་གཡེམ་བྱས། གཞན་
དྲུག་གཞན་ལ་བཅོལ་བས་བྱུང་ན་བརྒྱད་དང་ལྔ་ཉི་ཤུ་འབྲུང་ངོ། །གཅིག་དང་ལྔ་ཉི་ཤུ་ལ་ནས་བརྒྱད་དང་ལྔ་ཉི་ཤུ་
པའི་བར་དུ་བཅིན། །དགོ་བ་ནི་བཅུའི་བར་དག་དང་སེམས་པ་ལྔ་ཉི་ཤུ་འབྲུང་ངོ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་སྤྱིར་བཏང་བ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་སྟོན་བ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་གཅིག་
དང་བརྒྱད་དང་ལྔ་དང་ནི་སེམས་པ་ལྔ་ཉི་ཤུ་འབྲུང་བ་མིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

དེ་ལ་གཅིག་དང་ལྔ་ཉི་ཤུ་མི་འབྲུང་བ་ནི་སེམས་པ་དགོ་བ་ལ་བཞུག་སེམས་
མེད་པ་དང་གཞོན་སེམས་མེད་པ་གཉིས་མི་འབྲུལ་བར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཉིས་
དང་ལྔ་ཉི་ཤུ་འབྲུང་བ་ནི་སྟོ་ལྗེའི་རྣམ་ཤེས་དགོ་བ་ལ་གནས་པ་དང་། གཟུགས་
མེད་ཀྱི་སྟོ་ལས་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་ཟད་པ་དང་མི་སྤྱིར་བ་ཤེས་པ་ལ་གནས་པ་སྟེ།
སྟོ་ལྗེའི་ཤེས་པ་རྟོག་མེད་ཡིན་ཞིང་། ཟད་དང་མི་སྤྱིར་སྟོ་ལྗེའི་ལྟ་མེན། ཞེས་འབྲུང་བས་
དེ་དག་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། བཞུག་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོན་

སེམས་མེད་པ་གཉིས་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་མེད་སྒྲོམ་པ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་
པ་ཡོད་པས་སྒྲོང་བ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྒྲོམ་དུ་བསམས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་
དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་ལ་གནས་པ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཅན་ལ་ཡིད་ཀྱི་དགོ་བ་གསུམ་འབྲལ་
མི་སྲིད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོན་སེམས་མེད་པ་འང་ངེས་པར་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་སེམས་མི་དགོ་བའམ་ལུང་མ་
བསྟན་ལ་གནས་ཏེ་དགོ་ཚུལ་དང་དགོ་བསྟེན་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལེན་པ་ན་སྟེ། ལུས་ཀྱི་དགོ་
བ་གསུམ་དང་དག་གི་རྩུབ་སྒྲོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་
མེད་དེ། སེམས་དགོ་བ་ལ་གནས་པས་དགོ་ཚུལ་ལམ་དགོ་བསྟེན་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལེན་
ན་ངེས་པར་དུག་གས་བདུན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་ནི་
སྒྲོང་བདུན་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དུག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་
མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྷ་དགོ་བ་ལ་གནས་པས་དགོ་ཚུལ་ལམ་དགོ་བསྟེན་
ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལེན་པ་ན་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོན་སེམས་མེད་པ་
གཉིས་ངེས་པར་ཡོད་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདུན་དང་ལྷན་ཅིག་
འབྱུང་བ་ནི་ཡིད་ཤེས་དགོ་བས་ ཅ་བ་གསུམ་དང་སྒྲོང་བཞི་ཡོད་པས། དགོ་ཚུལ་ལམ་དགོ་
བསྟེན་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལེན་པ་འཕམ། སེམས་མི་དགོ་བའམ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱིས་དགོ་སྒྲོང་
གི་སྒྲོམ་པ་ལེན་པ་ན་འོ། ། དེ་ལ་སྒྲོང་བདུན་ཡོད་པས་སོ། །

བརྒྱད་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོང་བདུན་ནི་ཉོན་

མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ལེན་ནའང་བདུན་ཅར་ལྷན་ཅིག་ཡོད་
ལ། དགེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ལེན་པ་ན་ནི་སྒོ་ལྗེ་ཤེས་པ་དང་ཡིད་ཤེས་ལ་རིམ་པ་
ལྷར་དབྱའམ་བརྩ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དབྱ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་སྒོ་ལྗེ་རྣམ་
ཤེས་དགེ་བ་ལ་གནས་པས་དགེ་སྟོང་གི་སྒོ་མ་པ་ལེན་པ་དང་། ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་
དང་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་དགེ་སྟོང་གི་སྒོ་མ་པ་ལེན་པ་དང་།
བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ན་འོ། །བརྩ་
དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་ཤེས་
དགེ་བས་དགེ་སྟོང་གི་སྒོ་མ་པ་ལེན་པ་དང་། ཅ་བ་གསུམ་སྟོང་བདུན་འབྱུང་བས། ཟད་པ་དང་
མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒོ་མ་པ་ འདི་གཉིས་ལ་
སྟོང་བདུན་འབྱུང་བས་བྱུང་བས། དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་སེམས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །

དེ་དག་ཀྱང་སྒོ་མ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དགེ་བ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་
ལ་གནས་པས་ བར་མའི་དགེ་བ་ལ་ནི། སྒོ་ག་གཅོད་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་གང་
རུང་གཅིག་ལེན་པ་དང་། དགེ་བའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་་་་ཅིག་ཅར་ཡན་ལག་གཉིས་དང་
ལྷ་ལེན་པ་ན་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་དང་དེ་དག་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བས་བར་མ་དགེ་བ་ལ་ནི་
གཅིག་དང་ལྷ་དང་བརྒྱད་དང་ཡང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༼ལྷན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ༽

རྒྱལ་པ་ལྷན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི་མི་དགེ་བ་བརྩ་པོ་དེ་དག་ལས་དཔྱལ་བ་
ན་ནི་ཆོག་ཀྱལ་བ་དང་ཆོག་རྩལ་དང་གཞོད་སེམས་གསུམ་ནི་ལྷན་པ་དང་མངོན་
བྱུང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་ཡོད་དེ། དཔྱལ་བ་པ་དག་སྦྲེ་སྦྲགས་འདོན་པའི་

ཕྱིར་དང་། མི་སྟན་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩལ་པའི་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉེན་པོ་མ་སྤྲེས་པས། བརྟམ་སེམས་དང་ལོག་ལྷ་ནི་ལྷན་པའི་སློན་པོ་ཡོད་ཀྱི་མངོན་དུ་
གྱུར་པའི་སློན་པོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་དུ་འོང་བའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ལས་
དང་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། རོབ་པ་ལ་ནི་གཉེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདི་ནི་པལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། མཆོམས་མེད་བྱེད་པའི་འདི་ལ་མིན་
ཞེས་བསམ་སྟོར་ཉམས་པས་དགེ་རྩ་ཆད་པ་ནི་དཔྱལ་བ་ནས་འཆི་བ་ན་མཆོམས་
སྟོར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྟོག་གཙོད་པ་ནི་མེད་དེ། དེ་ལས་མ་ཟད་ན་བསད་ཀྱང་མི་འཆི་བའི་ཕྱིར་
དང་། འཆི་བ་ནི་ལས་ཟད་ནས་འཆི་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་བྱིན་པར་ལེན་པའང་མེད་དེ།
རྣམས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ལོག་ཀྱང་མེད་དེ། བྱད་མེད་
ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་བའི་སྐབས་ཀྱང་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བན་ཚུན་སྤྱིར་དུ་སྤྲུག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་
རྟག་ཏུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར་རྟུན་དང་ཤ་མའང་མེད་དོ། །སྟོག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་
དག་སྤར་རོབ་པ་དག་བཏང་བའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པའི་རོབ་པ་དེ་དག་ལ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ལྷན་པའང་མེད་དོ། །དེས་ན་ལྷ་མོ་དེ་དག་མངོན་གྱུར་མེད་ཅིང་དེ་མེད་པར་འདོད་པའི་གཞུགས་
ཅན་འཛོལ་པའང་མི་འབྱུང་རོ། །

བྱང་གི་སྤྲ་མི་སྟན་ན་ནི་བརྟམ་སེམས་དང་གཙོད་སེམས་དང་ལོག་ལྷ་གསུམ་
ལྷན་པའི་སློན་པོ་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་དུ་གྱུར་བའི་
སློན་པོ་ནི་མེད་དེ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ང་ཡིར་འཛིན་པ་མེད་པས་རྣམས་བཟུང་བ་མེད་

པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་འཇམ་པ་དང་ཀུན་ནས་མཉམ་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་དགུ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲེག་པ་ཅན་གྱི་བསམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲེལ་སྤྲེན་དེ་ན་དེ་
 དག་རེས་¹⁷འགའ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་སྤྲེལ་པའི་ཕྱིར་མི་དགེ་བ་
 བདུན་པ་དག་ཀྱལ་ནི་དངོས་སུ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཡང་གི་སྤྲེལ་སྤྲེན་པའི་སྤྲོ་ནས་ཀྱང་
 ཡོད་པ་སྤྲུང་བའོ། །སྤྲེག་གཅོད་པ་ནི་མེད་དེ། སྤྲེག་པ་ཅན་གྱི་བསམ་པ་མ་ཡིན་པ་
 དང་ཆེ་རེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩམ་དང་བྱུང་མེད་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། མ་ལ་སོགས་པ་བཟོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ན་ནི། རང་གི་དཔག་བསམ་
 གྱི་ཤིང་གིས་མི་སྤྲོ་བ་པས་དེ་དག་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་འདོད་
 ལོག་མེད་དོ། །དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་འཇམ་པའི་ཕྱིར་རྒྱུན་དང་སྤྲེལ་
 དང་ཆོག་རྒྱུ་ཡང་མེད་དོ། །དཔུལ་བ་དང་སྤྲེལ་སྤྲེན་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པའི་
 ཁམས་གཞན་ན་ནི་མི་དགེ་བ་བཅུ་ཀ་ལྡན་པ་དང་མཛོན་གྱི་སྤྲོ་ནས་ཀྱང་ཅི་
 རིགས་པར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཡི་དྲགས་དང་དྲུང་འགྲོ་དང་འདོད་ལྡའི་ནང་ན་ནི་སྤྲེལ་
 མིན་གྱིས་བསྐྱས་པ་མེད་ཀྱི་གཞན་བར་མ་མི་དགེ་བས་བསྐྱས་པ་དག་ཡོད་ལ་མིའི་
 བང་ན་ནི་སྤྲེལ་མིན་གྱིས་བསྐྱས་པ་འང་ཡོད་དོ། །

གལ་ཏེ་ལྷ་ལ་སྤྲེག་གཅོད་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷས་ལྷ་གསོད་
 པ་མེད་ཀྱང་ལྷས་འགྲོ་བ་གཞན་དག་གསོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་
 ལྷ་འང་པན་ཚུན་མགོ་དང་ཞེད་པ་བཅད་ན་འཆི་བའི་ཕྱིར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། །བན་བ་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོད་སེམས་མེད་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ཞེས་

བྱ་བའི་ ཡིད་ཀྱི། དགེ་བ་གསུམ་ནི་ཁམས་དང་ས་དང་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ན་རྟེན་པ་
 དང་མངོན་དུ་གྱུར་བ་གཉིས་ཀའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་དོ། །གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེས་པའི་
 འཕགས་པ་རྣམས་དང་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་རྟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་
 སློག་གཅོད་པ་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་དག་གི་དགེ་བ་བདུན་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་
 འཕགས་པ་ལ་ནི་ལུས་དག་གི་བདུན་རྟེན་པས་ཡོད་དེ། འདས་པ་ནི་སྒྲོ་ནས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་བ་
 སྐྱེད་དེ། འཕགས་པ་དེ་དང་ལྗན་ཏེ། འདི་ནི་སྐྱེས་པ་དེ་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་དོ། །མ་འོངས་པ་ནི་ས་ལྡ་ཅར་ལ་བརྟེན་པ་དང་
 ལྗན་ཏེ། འདི་ནི་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚས་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དགྲ་བཙེན་ཡིན་ན་ནི་ཞུགས་ལམ་བཟང་བས་མ་
 འོངས་པ་ཁོ་ན་དང་ལྗན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། ། གཟུགས་ཁམས་སུ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་བ་ཐོབ་པ་
 གཏོང་བའི་རྒྱ་མ་བྱུང་ན་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་དག་ལ་ནི་ཟག་མེད་
 ཀྱི་སྟོང་བ་བདུན་གྱི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་ལྗན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདྲ་ཤེས་
 མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་འང་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོ་བ་ཐོབ་པ་ལྗན་པའི་ཕྱིར་རོ།
 མངོན་གྱུར་ནི་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོ་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་ཕྱིར་དང་། འདྲ་
 ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་མེད་པ་དང་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལས་ལྷག་མར་བྱས་
 པའི་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་གཞན་དག་ནི་སློག་གཅོད་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་བདུན་པོ་
 ཐོབ་པར་མ་ཟད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་སྤྱིར་བསྟན་ནས་
 དཔྱུལ་བ་དང་བཅས་པའི་སྤྲི་མི་སྟན་པ་མ་གཏོགས་ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དུགས་ན་ནི་སྒྲོ་བས་བསྐྱེས་པ་མེད་ཀྱང་བར་མས་

བསྐྱུས་པ་ཡོད་དོ། །གཟུགས་ཁམས་ན་ནི་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པས་
བསྐྱུས་པ་ཡོད་དོ། །མི་རྣམས་ལ་ནི་སྡོམ་པ་ གསུམ་ག དང་བར་མས་བསྐྱུས་པ་གཉིས་
ཀ་ཡོད་དོ། ། འདོད་ལྷ་ལ་སྡོམ་པ་གཉིས་དང་བར་མ་ཡོད་དོ། ། དཔྱུལ་བ་དང་སྤྱི་མི་སྟན་པ་མ་
གཏོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ན་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་རྒྱུ་གྱེད་པ་འཆད་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ན་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགྲོའང་མ་གཏོགས་
པའི་ནང་དུ་བཟང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དཔྱུལ་བ་ན་ནི་སྤྱུག་བསྐྱུས་ཀྱིས་
རྣམ་པར་གཤེད་བས་སྟོག་གཅོད་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་པའི་སྐབས་མེད་
པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་མི་སྟན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱུན་པའི་ཕྱིར་ དང་ལེན་སེམས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་མེད་
པའི་ཕྱིར། དེ་དག་སྟོང་བའི་སེམས་པ་མེད་དོ། །སེམས་པ་མེད་པའང་སྟོག་གཅོད་པ་
མེད་པ་ཅམ་ཀྱིས་ནི་དགོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟོའི་དུམ་བྱ་ལ་སོགས་པའང་དགོ་བར་
ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དུད་འགྲོའང་ཤིན་ཏུ་སྤྱུན་པའི་ཕྱིར་སྟོག་གཅོད་སྟོང་བ་ལ་
སོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དུད་འགྲོ་ཁ་ཅིག་ནི་སྟོགས་ལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

༼འབྲས་བུ་བཤད་བ།༽

བདུན་པ་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ནི་མི་དགོ་བ་བརྩ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་
བདག་པོ་དང་རྒྱ་མ་ཐུན་པ་དང་རྣམ་པར་སྤྲོན་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ་གསུམ་འབྲིན་
པར་འདོད་དེ། དེ་ལ་མི་དགོ་བ་བརྩ་པོ་དེ་དག་ཆེན་པོས་དཔྱུལ་བ་དང་འབྲིང་གིས་
དུད་འགྲོ་དང་ཚུང་དུས་ཡི་དྲགས་སུ་རྣམ་པར་སྤྲོན་པར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ནི་རྣམ་སྤྲོན་
ཀྱི་འབྲས་བུ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། མི་དགོ་བ་ཀྱང་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། གོམས་
པར་བྱས་པ་དང་། ལན་མང་དུ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དཔྱུལ་བ་དག་ཏུ་སྦྱེ་བར་

འགྱུར་ཏེ་འདི་ནི་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། རིན་
པོ་ཆེའི་སྒྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། མི་ཉིད་ལ་ནི་འབྲས་བུ་འདི། །ཀུན་གྱིས་དང་པོར་ངན་འགྲོ་
ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པ་ནི་སྦྱོར་བའོ། །གོམས་པར་བྱས་པ་ནི་
དངོས་སོ། །ལན་མང་དུ་བྱས་པ་ནི་མཚུགས་མེད་དེ་དག་གསུམ་ག་ཆང་བ་ནི་ཆེན་པོ་
ཡིན་ལ་གཉིས་ཆང་བ་ནི་འབྲིང་དང་གཅིག་ནི་ཆུང་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ལས་གདགས་པ་ལས་ཀྱང་། མི་དགེ་བ་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་དང་
ཆུང་དུ་གསུམ་ལས་ཆེན་པོ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་ཞིང་བསྒོམས་ཏེ་མང་དུ་བྱས་པས་ནི་
སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་ལ། འབྲིང་གིས་ནི་དུད་འགོ་དང་། ཆུང་དུས་ནི་ཡི་
དྲགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་གི་ཆེ་ཆུང་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཀུན་
ནས་དགྲིས་པ་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོས་ཀུན་ནས་དགྲིས་ཏེ་བྱེད་ན་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་
དོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། ཆུང་དུས་སྐྱད་པས་དུད་འགོར་སྐྱེ་བར་བཤད་དོ། །རྒྱ་
མཐུན་ལ་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་ནི་མི་དགེ་བ་བྱེད་པ་ལ་གོམས་ལངས་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ།

སྤྱོད་པ་རྒྱ་མཐུན་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲེང་བ་ལས། གསོད་པ་ཡིས་ནི་ཆེ་སྤང་
འགྱུར། །རྒྱ་བ་ཡིས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་པོངས། །བྱི་བ་བྱེད་པས་དབྱ་དང་བཅས། །རྩན་
དུ་སྤྱ་བས་སྦྱར་མང་སྟེ། །སྤྱ་མ་ཡིས་ནི་བཤེས་དང་འབྱེད། །རྩབ་པོ་ཡིས་ནི་མི་སྣ་
ཐོས། །མ་འབྲེལ་བ་ཡིས་ཆོག་མི་བཙུན། །བརྒྱབ་སེམས་ཡིད་ལ་རེ་བ་
འཇོམས། །གཞོད་སེམས་འཛིགས་པ་སྦྱིན་པར་བཤད། །འོག་པར་ལྟ་བས་ལྟ་ངན་
ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཐར་ནས་མིར་སྐྱེས་ན་དེ་ལྟ་བུ་འགྱུར་

བར་བཤད་ལ། འདིའི་འབྲེལ་བར་ནི་ རིམ་བ་ལྟར་དྲུག་གསུམ་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་བར། བརྟུ་
སེམས་ཀྱིས་མི་འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞོད་སེམས་ཀྱིས་ནི་ཞེ་
སྤང་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ། །ལོག་བར་ལྟ་བུས་ནི་གཉི་ཟུག་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་ཏེ་
དེ་ལ་ནི་གཉི་ཟུག་མང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་ལ། གཞན་དག་ནི་འདྲ་བར་བཤད་
དོ། །བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡུལ་ངན་པ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར།
གསོད་པས་གཟི་ རྩས་པ་རྩུང་བས། རྩུང་བརྩས་པ་ཡིས། ། ལོ་ཐོག་ལ། སེར་བ་བཅའ་ཆར་
འདོད་ལོག་གིས། ། སྤྲུལ་ངན་པས། རྩུལ་འཕྲིགས་ཅན་འགྱུར་རྩུབ་ཀྱིས་ནི། །འི་ང་སྤ་
མས་མཐོན་དམན་ཅན། །རྩུབ་པོས་ཚུ་སྐྱོ་ཅན་དང་ནི། །དགོན་གཤུང་ བི་རྩ་མེད་པ། ཐ་
ཆད་ བི་རྩ་སྐྱོའི་ཡུལ་སོགས། སྤྲིག་པ་ཅན། ། སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པ་མང་བ། གྲུལ་བས་དུས་ལོག་
ཆར་དུས་སུ་མི་འབབ་པ་སོགས། བརྟུ་སེམས་ཀྱིས། །འབྲས་བུ་སྤ་དང་གཞོད་སེམས་
ཀྱིས། །འབྲས་བུ་ཁ་དང་ལོག་ལྟས་ནི། །འབྲས་བུ་རྩུང་བའམ་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་
ཤེས་བར་བྱའོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ལས་གཅིག་པོ་དེ་ལ་འབྲས་བུ་གསུམ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྐྱོར་བས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་ལ། དངོས་གཞིས་ཆེ་སྤང་བ་ལ་སོགས་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དེ་དག་གྲང་དང་རྩུང་ལ་སྤྲིན་པ་རྣམས་སྤྲིན་དང་། ཕྱི་རོལ་ལ་སྤྲིན་པ་བདག་
འབྲས་དང་། རིས་མཐུན་བསྐྱེད་པ་རྩུ་མཐུན་འབྲས་ཡིན་ནོ། །དགེ་བ་ལ་བྲལ་འབྲས་ཀྱང་ཡོད་ལ། གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱེས་
བྱ་བྱེད་འབྲས་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་འབྲས་བུ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་བཞུན་ནོ། ། འོ་ན་དེ་དག་ལས་འབྲས་བུ་
གསུམ་འབྱུང་བ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། སྔོག་གཅོད་པས་པ་རོལ་པོ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བར་བྱས་
པའི་ཕྱིར་དང་། སྔོག་དང་སྤལ་ནས་བསད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསད་ནས་གཟི་བྱིན་མེད་

པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རིམ་པ་ལྟར་རྣམ་སྤྲིན་ངན་སོང་གི་སྤྱད་བསྐྱལ་སྔོང་བ་དང་། རྒྱ་
མཐུན་ཆེ་ཐུང་བ་དང་། བདག་འབྲས་ཡུལ་དང་ཕྱིའི་སྤྲན་རྣམས་གཟི་མཐུ་ཆུང་བའི་
ཕྱིར་འབྲས་བྱ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ངེས་སོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་བྱིན་ལེན་ལ་
སོགས་པ་ལའང་སྦྱར་རོ། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི་
མཐོ་རིས་སུ་སྦྲེས་ནས་བདེ་བ་སྔོང་བ་ཡིན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་ལས། བཟོག་
པས་ལྷ་དང་མི་ཉིད་དོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་ནི་དགེ་བ་བྱེད་པ་ལ་
གོམས་པར་འགྱུར་རོ། །སྔོང་བ་རྒྱ་མཐུན་ནི་སོག་གཙོད་པ་སྤངས་པས་ཆེ་རིང་བ་
ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་པོའི་འབྲས་བྱ་ནི་གཟི་མཐུ་ཆེ་བའི་ཡུལ་དུ་སྦྱེ་བ་ལ་
སོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་ལས། མི་དགེ་ཞེས་བྱ་དེ་དག་གི་རྣམ་སྤྲིན་བསྐྱབས་པ་གང་
ཡིན་པ། །དགེ་བ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །འབྲས་བྱ་དེ་ནི་བཟོག་སྟེ་འབྱུང་། །ཞེས་
བཤད་དོ། །ཞར་ལ་ལོག་པའི་ངག་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ནི་ཡང་མདོ་ལས་ལོག་པའི་
ངག་དང་ལོག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་ལོག་པའི་འཆོ་བ་གསུམ་གསུངས་པ་ལ་ཞེ་སྤང་
དང་གཉི་ཐུག་ལས་སྦྲེས་པའི་ངག་ནི་ལོག་པའི་ངག་གོ། །དེ་གཉིས་ལས་སྦྲེས་པའི་
ལུས་ཀྱི་ལས་ནི་ལོག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའོ། །ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ཆགས་པ་ལས་
སྦྲེས་པ་ནི་ལོག་པའི་འཆོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཆགས་པ་ལས་སྦྲེས་པའི་ལས་གཉིས་
ཐོགས་གཅིག་ཏུ་ལོག་འཆོར་བསྟན་ཞེ་ན། ཆགས་པ་ལས་སྦྲེས་པའི་ལུས་ངག་གི་
ལས་ལོག་འཆོ་དེ་ནི་གཉིན་པོས་སྤང་བར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་སྤང་གཉི་ཐུག་ལས་
སྦྲེས་པ་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ལོག་པའི་འཆོ་བར་བསྟན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་

གྲིས། ཏྲག་ཏུ་ལྟ་བུ་སྤྲོད་ཆེན་གསུམ་གྱི། །ཁྲིམ་པས་ལྟ་བུ་སྤྲོད་བར་དཀའ། །འཆོ་བ་གཞན་ལ་
རག་ལུས་པའི། །དགེ་སྤྲོད་གིས་ནི་འཆོ་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ལ་སྤྲོད་ཀྱི་སྤྲོད་དཔོན་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་འཆོ་བའི་ཡོ་
བྱེད་ལ་ཆགས་པས་བསྐྱང་བའི་ལུས་རག་གི་ལས་ཁོ་ན་ལོག་འཆོ་ཡིན་གྱི་རང་ཉིད་
དགའ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྤྲོད་གསུངས་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ནི་ལོག་འཆོ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱེད་ལ་ཆགས་པས་བསྐྱང་བའི་
ལུས་རག་གི་ལས་ཁོ་ན་ལོག་འཆོ་ཡིན་ན་དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་མདོ་དང་
འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དབྱུག་གྲུ་གསུམ་པ། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ།
དགེ་སྤྲོད་དམ་བུ་ཟེ་ཁ་ཅིག་དང་པས་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྤྲོད་ནས་ལྟ་བུ་སྤྲོད་
སྤྲོད་ཆེན་འདི་ལྟ་སྟེ། གྲང་པོ་ཆེ་འཐབ་པ་དང་། ཏྲ་འཐབ་པ་དང་། འིང་ཏྲས་འཐབ་པ་
དང་། ཀྲང་ཐང་འཐབ་པ་དང་། དབྱུག་པས་འཐབ་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་དམག་བྱིན་
པོ་སྤྲོད་པ་ལ་ལྟ་བུ་སྤྲོད་ཆེན་པའི་བཙུན་པ་དང་ལྟ་བུ་སྤྲོད་ཆེན་པ་འཆོ་བ་འཆོ་
པོ་ཉམས་སུ་སྤྲོད་བར་བྱེད་དེ། དགེ་སྤྲོད་ནི་དེ་ལྟ་སྟེ་ལྟ་བུ་སྤྲོད་ཆེན་པའི་བཙུན་
པ་དང་བཙུན་པ་སྤྲོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གྲང་པོ་
ཆེའི་སྤྲོད་ཆེན་པའི་སོགས་པ་ཉན་པ་ལ་འདྲ་སྤྲོད་ནས་གསུངས་ཏེ། གཞུགས་སྤྲོད་ཆེན་པའི་
ལ་ཆགས་པས་ལྟ་བུ་དང་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ལོག་པའི་
ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་ལོག་འཆོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

།ལས་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་དབྱེ་བ།།

བདུན་པ་ལས་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པར་དབྱེ་བ་ནི། འོ་ན་ལས་གང་ཞིག་

འབྲས་བུ་ལྡ་ལས་འབྲས་བུ་དུ་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཇི་
 བཅས་ཏེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོང་བའི་ལམ་ འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་པ།
 དག་གི་ལས་ནི་རྣམ་སྤྲིན་དང་། བདག་འབྲས་དང་། རྒྱ་མ་བླུན་པའི་འབྲས་བུ་དང་།
 སྦྲེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་། བྲལ་འབྲས་དང་ལྡ་ཡིས་འབྲས་བུར་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལ་ཇི་བཅས་སྟོང་བའི་ལམ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོམ་པའི་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 པའོ། །འདིའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རང་གི་སར་གཏོགས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་
 འོང་བ་ཡིན་ལ། བདག་འབྲས་ནི་སྤར་བྱུང་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་གཞན་
 པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དོ། །རྒྱ་མ་བླུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་སྦྲེས་
 པའི་ཆོས་འབྲས་བུ་མ་རྣམས་སོ། །སྦྲེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་
 རྩོམ་བ་དང་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་མ་ཐག་དང་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་རྣམས་
 སོ། །བྲལ་འབྲས་ནི་ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའོ། །ཇི་མེད་ཀྱི་སྟོང་བའི་
 ལམ་ནི་འབྲས་བུ་བཞི་ཡིས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ལ་རྣམ་སྤྲིན་
 གྱི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྟོང་བའི་ལམ་ལས་གཞན་
 པའི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེའང་འབྲས་བུ་བཞིས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་བྲལ་འབྲས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཟག་པ་མེད་པ་སྟོང་བའི་ལམ་གྱི་ལྷག་མ་སྟོར་བ་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་ཁྱད་པར་
 གྱི་ལམ་དང་། དགོ་མི་དགོར་ལུང་བསྟན་པ་མིན་པ་བསྐྱེབས་པ་དང་མ་བསྐྱེབས་ལུང་
 མ་བསྟན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་སྤྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་འབྲས་
 བུ་གསུམ་གྱིས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་སོ། །དགོ་བའི་འབྲས་བུ་དགོ་བ་ཡིན་པ་ལ་ནི་

འབྲས་བུ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོང་ལམ་གྱི་བྲལ་འབྲས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་པའི་སྐྱས་གཟུང་བ་དགེ་བས་མི་དགེ་བ་སྐྱེད་པ་ལ་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ནམ་སྒྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གསུམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བས་ལུང་མ་བསྟན་སྐྱེད་པ་ལ་ནི་འབྲས་བུ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། བྲལ་བ་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་དགེ་བ་ཡིན་པ་ལ་ནི་རིམ་བཤུ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ནམ་སྒྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་པའི་སྐྱས་བསྟན་པ་མི་དགེ་བས་མི་དགེ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་དང་བདག་པོ་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ནམ་སྒྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགེ་བའི་ལམ་གྱིས་ལུང་མ་བསྟན་སྐྱེད་པ་ལ་འབྲས་བུ་བཞི་ཡིན་ཏེ། བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགེ་བས་ལུང་མ་བསྟན་བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འབྲས་བུ་ཀུན་འགོ་མི་དགེ་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགེ་བས་ལུང་མ་བསྟན་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་དུ་བསྟན་པ་མིན་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དགེ་བ་ཡིན་པ་ལ་ནི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཏེ། ནམ་སྒྲིན་དང་བྲལ་བ་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་དང་དེ་དག་ཅེས་པའི་སྐྱས་བཟུང་བ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་མི་དགེ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་འབྲས་བུ་གསུམ་སྟེ། བྲལ་

འབྲས་དང་རྒྱུ་སྒྲིལ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའོ། །

འདིའི་རྒྱུ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྷུང་མ་བསྐྱེད་འདིག་ཆོག་གས་
མཐར་འཛིན་གྱི་སྤྱད་པ་ལ་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་མི་དག་བ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འབྲས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷུང་མ་བསྐྱེད་གྱིས་ལྷུང་མ་བསྐྱེད་
སྐྱེད་པ་ལ་འང་འབྲས་བྱ་གསུམ་སྟེ། རྒྱུ་སྒྲིལ་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདས་པའི་ཆོས་ཟག་བཅས་ཀྱིས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་
ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་ འབྲས་འབྲས་དུས་ཀྱིས་མ་བསྐྱེད་པས་དེ་མ་གཏོགས་པ། འབྲས་བྱ་བཞི་
བཞི་ཡིན་ནོ། །གང་ཞེ་ན། བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་
ཤིང་དུས་ཀྱིས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་སྲིད་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བར་མ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་
ཡི་ནི་འབྲས་བྱ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པ་ལ་འང་བཞི་ཡིན་ཏེ་སྤྱེ་མ་དང་འབྲས་པོ། །བར་མ་ད་
ལྟར་བྱུང་བས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་བསྐྱེད་ན་རྒྱུ་སྒྲིལ་དང་རྒྱུ་མ་ཐུན་དང་བྲལ་འབྲས་
གསུམ་མི་སྲིད་པས་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་སོ། །

ལས་མ་སྐྱེས་པ་ནི་མ་འོངས་པ་སྟེ་དེའི་འབྲས་བྱ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ན་རྒྱུ་
མ་ཐུན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བས་འདས་པ་བསྐྱེད་
པ་དང་། མ་འོངས་པས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དབྱེད་
པ་མ་མཛད་ནོ། །ཟག་བཅས་རང་གི་ས་པའི་ལས་ཀྱིས་རང་གི་ས་པའི་ཆོས་བསྐྱེད་
ན་བྲལ་འབྲས་སས་མ་བསྐྱེད་པས་དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་བྱ་བཞི་ཡིན་
ནོ། །^{༡༩}གཞན་གྱིས་པའི་ལས་ཀྱིས་གཞན་གྱིས་པའི་ཆོས་བསྐྱེད་ན་འབྲས་བྱ་

གསུམ་བྱེད་པ་ནི་ས་དགའི་ལམ་ནི་པན་ཚུན་དུ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཟག་མེད་ས་གཞན་
ལ་ཉེན་པས་ཟག་མེད་ས་གཞན་ལ་ཉེན་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་འདྲ་བའི་
ཕྱིར་དང་། བདག་འབྲས་དང་སྦྲེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཀྱང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྤྲིན་
དང་བྲལ་འབྲས་ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་བྱེད་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ།
དེ་ལ་སྦྲེས་བུ་བྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་ཡོད་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་དང་བྲལ་
འབྲས་རྣམས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབ་པའི་ལས་ཀྱིས་སྟོབ་པའི་ཆོས་བསྐྱེད་ན་
གསུམ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་སྟོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་པའི་
སྦྲས་བསྟན་པ་སྟོབ་པས། མི་སྟོབ་པ་སྐྱེད་པའང་དེ་དང་འདྲའོ། །སྟོབ་པས་སྟོབ་པའང་
མ་ཡིན་མི་སྟོབ་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བསྐྱེད་ནའང་གསུམ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་དང་
རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མི་སྟོབ་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་སྟོབ་པའི་ཆོས་ཡིན་ན་བདག་པོའི་འབྲས་
བུ་གཅིག་ཁོན་ཡིན་ཏེ། མི་སྟོབ་པ་ལས་ཉམས་པའི་ཆེ་ནའང་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་དུ་
འབྱུང་བས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་མི་སྟོབ་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་དེ་མ་ཐག་གས་ཅིག་
ཅར་དུ་སྟོབ་པ་འབྱུང་བ་མེད་པས་སྦྲེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཀྱང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་།
རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་
སྦྲེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཆོད་པ་ལས་ཀྱང་སྦྲེ་བར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་མི་སྟོབ་
པས་སྟོབ་པ་སྐྱེད་ན་འབྲས་བུ་གཉིས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སོགས་པས་བསྟན་པ་མི་
སྟོབ་པས་མི་སྟོབ་པའི་ཆོས་བསྐྱེད་ན་འབྲས་བུ་གསུམ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་
དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སྟོབ་པས་སྟོབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སྟོབ་

བའང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བསྐྱེད་ན་དེ་ལ་རྒྱ་མཐུན་དང་རྣམ་སྤྲིན་དང་། བྲལ་འབྲས་གསུམ་མི་སྤྲིད་པས་སྦྱེས་བྱ་བྱེད་པ་དང་བདག་པོའི་འབྲས་བྱ་གཉིས་བྱེད་པ་ཡིན་ཅོ། །སྦྱོབ་པ་དང་མི་སྦྱོབ་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་སྦྱོབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སྦྱོབ་པའང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ནི་སྦྱོབ་པ་ཡིན་ན་སྦྱེས་བྱ་བྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཡིན་ཏེ་རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་དང་བྲལ་འབྲས་གསུམ་ནི་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་པའི་སྦྱས་གཟུང་བ་སྦྱོབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སྦྱོབ་པའང་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་བྱ་མི་སྦྱོབ་པ་ཡིན་ནའང་འབྲས་བྱ་གཉིས་ཡིན་ཏེ་ལྷ་དང་འབྲེལ།

སྦྱོབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སྦྱོབ་པའང་མ་ཡིན་པས་སྦྱོབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སྦྱོབ་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྐྱེད་པ་ལ་ནི་འབྲས་བྱ་ལྷ་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྲིད་པ་ཡིན་ཅོ། །མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ན་འབྲས་བྱ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་པས་གཟུང་བ་མཐོང་སྤང་གི་འབྲས་བྱ་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ན་བཞི་ཡིན་ཏེ། བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའོ། མཐོང་སྤང་གི་འབྲས་བྱ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ན་གཅིག་སྟེ་བདག་འབྲས་ཁོ་ན་ཡིན་ཅོ། །བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མཐོང་སྤང་དང་། སྒྲོམ་སྤང་དང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ཡིན་ན་རིམ་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་བྱ་གཉིས་དང་བཞི་དང་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་དང་བྲལ་འབྲས་གསུམ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ལ་ནི་བྲལ་འབྲས་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུམ་པ་ལ་ནི་རྒྱ་མཐུན་དང་རྣམ་སྤྲིན་གཉིས་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་དང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་

པ་དེ་དག་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་གཅིག་དང་གཉིས་དང་བཞི་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྱར་རྟེ།
དང་པོ་ལ་བདག་འབྲས་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཟག་མེད་གྱི་ལས་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་
དེའི་མཐུག་ཏུ་སྟོན་སྤང་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་འབྱུང་བ་ནི་སྟེས་བུ་
བྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་དང་། གསུམ་པ་ལ་ནི་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་
གཏོགས་པ་བཞི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༼རིའ་པ་དང་རིའ་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་ལས་གྱི་དབྱེ་བ༽

བསྐྱེད་པ་རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་ལས་གྱི་དབྱེ་བ་
ནི། བསྟན་བཅས་ལས་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་
དང་། གཉིས་ཀས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་གསུམ་གསུངས་པ་ལ་རིགས་པ་མིན་
པས་བསྐྱེད་པ་ནི་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་མི་དགེ་བ། རང་བཞིན་
གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོག་དང་བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཏེ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་ནི་ལས་ཉོན་མོངས་
ཅན་ཁོ་ནར་མ་ཟད་གྱི་ བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། འགྲོ་བ་དང་གནས་པ་དང་བཟའ་བ་དང་གོ་
བ་ལ་སོགས་པ་འདིག་ཉེན་ན་འདི་ལྟར་བྱའོ་ཞེས་གྲགས་པའི་ཆོ་ག་ལས་ཉམས་ནས་
དེ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱེད་པའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས། །

རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་ནི་ལས་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ནི་དེར་མ་ཟད་གྱི་ཆོ་
ག་མཉམས་པའང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་ནི་གཉིས་ཀ་མ་
ཡིན་པའོ། །

༼འཕྲིན་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་གྱི་དབྱེ་བ༽

དགུ་པ་འཕེན་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། ཅི་ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་
གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་ནམ། འོན་ཏེ་དུ་མའང་འཕེན། དེ་བཞིན་དུ་ལས་དུ་མས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་
དུ་མ་ཁོ་ན་འཕེན་ནམ། འོན་ཏེ་གཅིག་ཀྱང་འཕེན་ཞེ་ན། ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་
གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་པར་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་དུ་མ་འཕེན་པའང་མེད་ལ།
ངེས་མཐུན་པ་དུ་མ་བྱུང་འཕེན་དུ་འོང་བས་ན་ ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཅིག་ཟད་ཅིང་གཞན་སྐྱེས་པ་ན་
འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བར་འལྱར་བར་ཐལ་བས་ན། ལས་དུ་མས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་པའང་མེད་དོ་
གཅིག་གིས་དུ་མ་འཕེན་ན་སྐྱེས་ནས་སྤོང་འལྱར་ལ་སོགས་པ་གནས་སྐབས་ངེས་པའང་མི་འཐད་དོ། ། ཞེས་བྱ་
བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུལ་བའི་ཡིན་ནོ། །

འོན་ཀྱང་པོ་དང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོ་ལས། གནས་བརྟན་མ་འགགས་
པས་དགེ་སློང་ཞམས་ལ་སྤྲས་པ་ཆེ་དང་ལས་ལྟན་པ་དག་བདག་ལྷ་མ་རྩེ་མིང་སྐྱེས་
བྱ་དབུལ་པོ་རྩ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་ན་རང་སངས་རྒྱུ་མེད་གནས་ཞེས་བྱ་བའམ་སྤྱི་
གཙུག་མེ་ཏོག་ཏེ་ཀར་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བསོད་སྟོམས་སྤུལ་ཏེ། བདག་ནི་བསོད་
སྟོམས་གཅིག་པོ་དེའི་ཞམ་པར་སྤྲོན་བས་ལན་བདུན་གྱི་བར་དུ་སྤུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་
ལྟ་ཞམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་ཤིང་ལན་བདུན་གྱི་བར་དུ་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་
གྱུར་པ་ནས་ད་ལྟར་ཤུག་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་བར་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ བ་དང་།
ལུང་སྟན་གྱི་གཞི་ལས། སྤུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་ལྟ་ཞམས་སུ། །བདག་གིས་ལན་བདུན་སྐྱེ་བ་ཆངས། །སྤང་ཡང་མི་ཡི་ནང་
དུ་ནི། །མི་ཡི་དབང་པོ་ལན་བདུན་བྱས། །དེ་ཆེ་འཛམ་གླིང་དབང་ལྷག་གི། །རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་པོར་དབང་བསྐྱུར་
ནོ། །འདིར་ནི་བདུན་དང་དེར་བདུན་ཏེ། །བདག་གིས་ལན་ནི་བཅུ་བཞིར་འཁོར། །ཞེས། གསུངས་པ་དང་

འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། བསོད་ནམས་དེས་བདེ་འགྲོའི་འབྱོར་བ་རྟེན་ནས་སྦྱེ་བ་
བྲན་ཏེ་ཡང་བསོད་ནམས་བྱས་པས་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་སྦྱེས་པ་ལ་བསོད་སྟོམས་གཅིག་
པོ་དེས་བསྦྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་དེ། གཅིག་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ་
དཔེར་ན་དོང་ཅེ་གཅིག་ལན་དུ་མར་བསྐྱར་བས་སྤྲུག་པོར་གྱུར་བ་ལ་བདག་ནི་དོང་ཅེ་
གཅིག་གིས་སྤྲུག་པོར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན་བསོད་སྟོམས་གཅིག་ཕུལ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བ་དང་ཡིད་
རང་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་པའི་ལས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་དེ་དག་གི་འབྲས་
བྱ་ཡིན་ནོ། །ལས་གཅིག་གིས་འབངས་པའི་རིས་མ་ཐུན་པའི་སྦྱེ་བ་དེའི་ཁྲད་པར་གྱི་
ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ནི་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། །དཔེར་ན་རི་མོ་མཁན་
དག་སྦྱ་རིས་རི་ལུ་གཅིག་གིས་བྱས་ནས་ཆོན་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་
ལྟར་མིར་མཚུངས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ནི་རྫོགས་བྱེད་དགེ་བས། གཟུགས་བཟང་བ་དང་དབང་པོ་
ཆང་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ་དང་ནད་མེད་པ་དང་དབང་ཐང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་
སོགས་པ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་རྫོགས་བྱེད་མི་དགེ་བས། གཟུགས་ངན་པ་ལ་སོགས་པ་
ཡིན་ནོ། །གཟུགས་བཟང་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དགེ་བས་རྫོགས་པར་བྱེད་ལ། དན་པ་
ལ་སོགས་པ་ནི་མི་དགེ་བས་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །

འདི་ལ་འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་བྱས་ལ་རྫོགས་བྱེད་མི་དགེ་བས་བྱས་པའང་
ཡོད་དེ་ལྟ་དང་མི་དབྱུང་པོ་དང་ནད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྫོགས་བྱེད་དགེ་བས་
བྱས་ལ་འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་བྱས་པའང་ཡོད་དེ་ཡི་དྲགས་ན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
གཤེན་རྗེ་དང་། དུད་འགོ་ན་སྤྱིའི་རྒྱལ་པོ་ཞོར་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་

དགེ་བས་བྱས་པ་ནི་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། གཉིས་ཀ་མི་དགེ་
བས་བྱས་པ་ནི་དཔལ་པ་མཉམ་མེད་ལྟ་བུའོ། ། གལ་ཏེ་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་རྫོགས་ཤིང་གི་འབྲས་
བྱ་རིགས་སོང། དབང་པོ་དྲུག་འཕེན་ཤིང་གི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། དེ་དག་ལ་ཡང་རྫོགས་ཤིང་གི་ལས་གི་ལྷན་
པ་འཇུག་སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་སྟེ་བ་འཕངས་པ་ཆད་འགའ་ཡང་དབང་པོ་མ་ཆང་བར་མི་འགྱུར་རོ། ། གལ་ཏེ་ ལས་
དང་ལྷན་ཅིག་པའི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྟེད་འཕེན་ཤིང་ཡིན་ནོ། ། ལས་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་འཕེན་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན་ རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་ཀྱང་། སེམས་མེད་པ་འགོག་པ་དང་འདྲ་
ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་
སེམས་མེད་པས་ལས་སེམས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་འབྱུང་བའི་ལས་ནི་སྟོབས་རྒྱུ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་རྣམ་སྤྲིན་ལྟ་ཆེ་རིང་པོ་དང་།
འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་རྣམ་སྤྲིན་སྤིང་ཅེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་རྫོགས་ཤིང་
གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གི་འཕེན་ཤིང་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་། སྤིང་པའི་ཅེ་
མའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ཐོབ་པའང་ལས་དང་
ལྷན་ཅིག་པ་ཡིན་ཀྱང་འཕེན་ཤིང་མིན་ཏེ། ལས་དང་ཐོབ་པ་འབྲས་བྱ་མི་གཅིག་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཐོབ་པ་ལ་སེམས་པ་མེད་པར་ཞར་ལ་འབྱུང་བས་སྟོབས་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར་
དང་། ཐོབ་པ་ནི་ཤིང་གི་ཤུན་པ་ལྟར་ལས་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྦྱར་ལས་དང་
འཕགས་ལས་ཡང་འཕེན་ཤིང་མིན་གི་རྫོགས་ཤིང་ཡིན་ནོ། ། འོན་ཀྱང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་ཐོབ་
པ་དང་མི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་དེ་དག་ནི་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་
ནི་བྱེ་བྲག་རྩ་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་སྦྱོར་

ལས་ཀྱི་འབྲེལ་ཆ་མ་ཐུན་བཞིའང་རྫོགས་ཀྱི་འཁོར་ཡིན་ནོ། ། མཛོད་སྤེལ་དང་ཐེག་པ་ལོང་མ་པ་དག་
ནི་ལས་གཅིག་གིས་སྤྱི་བ་དུ་མ་འཕེན་པ་མདོ་དེ་དང་དེ་ལས་རྣམས་པ་དུ་མ་བཤད་
པའི་སྦྱོར་ཕྱིར་ལས་གཅིག་གིས་སྤྱི་བ་དུ་མ་འཕེན་པ་དང་། གཅིག་གིས་གཅིག་
འཕེན་པའང་ཡོད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

༼སྤྱི་བ་པ་གསུམ་བཤད་པ༽

བཅུ་པ་སྤྱི་བ་པ་གསུམ་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས། ལས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་དང་། ཉོན་
མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྱིན་པའི་སྤྱི་བ་པ་གསུམ་བཤད་པ་ལ་མ་དང་། པ་
དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་གསོད་པ་དང་། དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྤྱི་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱེན་བ་སྟེ་སྤྱི་བ་ཕྱི་མ་ཁོན་ལ་དཔྱུལ་
བར་སྤྱི་བ་ལ་ལས་དང་འགྲོ་བ་གཞན་གྱིས་མཆམས་སམ་བར་བཅད་བར་མི་རྩལ་
བས་མཆམས་མེད་པ་ལྗེའི་ལས་རྣམས་ནི་ལས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཤས་
ཆེན་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ཤས་ཆེ་བ་དང་
རྫོ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་རྒྱུད་དུ་
ལས་འབྱིང་འབྱིང་ལས་ཆེན་པོ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འབྱུང་བས་གཉེན་པོས་སྤོང་བའི་
སྐབས་མི་རྟེན་བས་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པར་གཞག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། དག་ཏུ་འབྱུང་བ་
གང་ཡིན་པ་སྟེ་དེ་ནི་སྤང་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་བ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་མ་གཏོགས་
སོ། །ངན་འགྲོ་རྣམས་པ་གསུམ་དང་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་བྱང་གི་སྤྱི་མི་
སྟན་དུ་སྤྱི་བ་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྤྱིན་པའི་སྤྱི་བ་པ་སྟེ། སྤང་གྱི་ལས་ཀྱིས་རྒྱུད་ངན་
བར་འབངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བ་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། འཕགས་པའི་ལམ་དང་རྩ་
བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་དགེ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་
པ་དང་གེགས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ནི་ལམ་ཐོག་པ་དང་སོར་མེད་མེད་པ་ཅན་
དང་དགའ་ལོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་
འཕགས་པའི་ལམ་མི་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་འདུ་ཅི་སྤྱི་དུ་སྐྱེ་བ་པ་དེ་དག་མ་
སྦྱངས་པ་དེ་སྤྱི་དུ་ལམ་མི་སྦྱེ་བ་ཡིན་ལ་སྦྱེ་བ་ན་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་འཕགས་པའི་ལམ་དང་དེའི་སྦྱོར་ལམ་ལ་སྐྱེ་བ་པས་
མཆམས་མེད་རྣམས་ལས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་པ་ཡིན་ན་ངན་སོང་གསུམ་དང་། ཆངས་པ་ཆེན་
པོ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་
དང་། མྱོང་ལས་སྦྱེ་བ་དང་། རོད་གཤེར་ལས་སྦྱེ་བ་དང་། བྱད་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
ཟ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་། མེད་པ་བརྒྱད་པ་འབྲུབ་པར་འགྱུར་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱང་
ལས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་དུ་སྦྱེས་པ་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་དང་སྦྱོར་བའི་
དགེ་བ་མི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཉག་དུ་མི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་
ན། དེ་དག་ཀྱང་སྐྱེ་བ་པར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི་སྦྱེས་གནས་གཉིས་སུ་སྦྱེས་པ་ཁ་ཅིག་བྱད་མེད་ལ་ཡང་
འཕགས་ལམ་སྦྱེ་ན། འོན་ཀྱང་འདིར་མཆམས་མེད་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བ་དུ་བསྟན་པ་ནི་རྒྱ་ལྡོག་
གཞི་དང་། འབྲས་བུ་དང་། འཕྱོ་བ་དང་། སྦྱེ་བ་དང་། གང་ཟག་གི་སྟོན་སྒྲུབ་གཞན་ལ་
བསྟན་པར་སྦྱ་ཞིང་རང་གིས་ཐ་སྟོན་གདགས་སྦྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་པ་མ་དང་དག་བཅོམ་གསོད་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ནི་སྟོག་གཙོད་

པའོ། །དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་གྱི་གཞི་ནི་རྩུབ་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ལ་ངན་
 སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱེན་པའི་གཞི་ནི་སྟོག་གཙུག་པའི་སྦྱོར་པའོ། །འབྲས་བུ་ནི་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་པའོ། །འགྲོ་བ་ནི་དཔྱལ་བའི་འགྲོ་བ་ཐོབ་
 པར་བྱེད་པའོ། །སྦྱེ་བ་ནི་སྦྱེས་ནས་སྦྱོར་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་
 ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆེན་པོ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་
 འབྲས་བུ་ནི་དཔྱལ་བ་དང་། འགྲོ་བ་ནི། མཆོམས་མེད་སྤྱིང་གསུམ་དག་ན་
 ཡོད། །ཅེས་འབྱུང་བས་མི་དང་། གང་ཟག་ནི་སྦྱེས་པ་དང་བྱུང་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ལ།
 གཞན་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤྱིབ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་
 པའི་སྤྱིབ་པ་ནི་སྦྱེ་བ་མང་པོར་གསོར་མི་རུང་བས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་ཤལ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་སྦྱེ་
 བ་གཉིས་སུ་སྤྱིབ་པས། ལས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་ཐར་ཤལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་
 ཆོ་ཕྱི་མ་ལའང་གསོར་མི་རུང་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྲེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་ནམས་ན་
 རེ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འདྲེན་པས་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ཉེས་པ་ཆེ་སྟེ། ཉོན་སྤྱིབ་ཀྱིས་
 ལས་སྤྱིབ་འདྲེན་ལ་ལས་སྤྱིབ་ཀྱིས་ནམ་སྤྱིན་གྱི་སྤྱིབ་པ་ངན་སོང་ལ་སོགས་པར་
 འདྲེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ནམ་སྤྱིན་གྱི་སྤྱིབ་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་སྤྱིབ་ལ། སྤ་
 མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྦྱེ་བ་གཞན་དུའང་སྤྱིབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

སྤྱིབ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་མཆོམས་མེད་སྤྱིང་གསུམ་དག་ན་ཡོད་
 ཀྱི་སྦྱ་མི་སྟན་དང་འགྲོ་བ་གཞན་དག་ན་མེད་དེ། ངན་སོང་བ་དག་ན་པ་གསོད་པ་ལ་
 སོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་མཆོམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤྱིག་པའི་བསམ་པ་མི་བརྟན་
 པའི་ཕྱིར་དང་གཉིན་པོ་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་ལ་ནི་པ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་

མེད་དེ། སྤྲིག་པའི་བསམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ལས་འབྲས་མངོན་སུམ་དུ་
གྱུར་པའི་བྱིར་རོ། །སྤྲེལ་སྤྲེལ་ལའང་མེད་དེ། དེ་དག་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་ལྷན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ན་བསྟན་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། ། ཞེས་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲེལ་
འཆད་པ་ནི། དེ་ན་ལུས་དག་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་པས་མི་འཐད་གྱི། སྟོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་རང་བཞིན་བཟང་པའི་བྱིར་
དང་། ཆེ་ངེས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ན་བསྟན་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ནི་རིགས་སོ། །

སྤྲིང་གསུམ་གྱི་ཡང་ཟ་མ་དང་སོགས་པའི་སྤྲེལ་གཟུང་བ་མ་ནིང་དང་མཆན་
གཉིས་པ་ལའང་མཆམས་མེད་འབྱུང་བར་མི་འདོད་དོ། །ཅིའི་བྱིར་ཞེན། འབྲེལ་བ་
ལས་སྟོམ་པ་མེད་པའི་གཏན་ཆེགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གྱི་བྱིར་རོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ།
སྤྲིག་པ་དག་ལའང་བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་བྱིར་དང་། གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་གང་
ལ་སྟོམ་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟོམ་མིན་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ལ་སྟོམ་པ་མེད་པའི་
ཡང་བྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་དེ་དག་གི་པ་མ་དེ་དག་དབང་པོ་མ་ཆང་བར་བསྐྱེད་པ་དང་
བྱམས་པ་རྒྱུང་བས་པན་པ་རྒྱུང་བའི་བྱིར་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱུད་ཁིང་ཆ་སྟོ་ཅན་
ལྟར་དེ་དག་ཀྱང་པ་མ་ལ་ངོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་ཤིང་ལས་རྒྱུང་བའི་བྱིར་ཡང་སྟེ། རོ་ཆ་ཤེས་པ་
དང་ཁྲིལ་ཡོད་པ་ལས་ཆེན་པོ་ཉམས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །པན་པ་དང་ངོ་ཆ་རྒྱུང་བ་
དེ་ཉིད་གྱི་བྱིར་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགྲོ་ལའང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཙུན་པ་ན་
རེ་སྤྲིང་གསུམ་དུ་སྤྲེལ་པ་ལས་གཞན་ནི་སྟོ་མི་གསལ་ན་པ་མ་ལ་སོགས་པ་བསད་
ཀྱང་མཆམས་མེད་པར་མི་འབྱུར་ལ། གང་དག་སྟོ་གསལ་བ་དེ་དག་ནི་དུད་འགྲོ་
ཡིན་ཡང་པ་ལ་སོགས་པ་བསད་ན་འབྱུར་ཉེ་ཏུ་ཅང་ཤེས་པ་ལ་འདོད་ལོག་སྤྲིང་བ་

བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཤམ་ཉེ་དབང་པོ་མ་ཆང་བར་བསྐྱེད་པས་པན་ཆུང་བས་དེ་ལྟ་བུའི་པ་མ་
བསད་པས་མཆམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ན་སྐྱེས་པ་དང་བྱུད་མེད་ལོང་བ་དང་འོན་
པས་པ་མ་བསད་ཀྱང་དེར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིར་དབང་པོ་
མ་ཆང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཛོད་པ་རྟོགས་ པ་སྟེ། པའི་སྐལ་བ་ཅན་གྱི་དབང་པོ་ལ་
འདོད་པ་ན་ལོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཛོད་པར་རྟོགས་ པ་སྟེ། པའི་སྐལ་བ་ཅན་གྱི་
དབང་པོ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །རང་ཉིད་མི་ཡིན་ཡང་པ་མ་མི་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་དེ་
དག་བསད་ཀྱང་མཆམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་པའི་ལྷག་མ་ནི་ཉོན་
མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་དང་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་སྐྱིབ་པའོ། །དེ་གཉིས་ནི་ལྷ་ལ་སོགས་
པའི་འགྲོ་བ་ལྷ་དག་ན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རྣམ་སྦྱིན་གྱི་སྐྱིབ་པ་ནི་ལྷའི་ནང་ན་ནི་འདུ་ཤེས་
མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་། མིའི་ནི་བྱང་གི་སྦྱ་མི་སྦྱན་པ་དང་། རན་སོང་གསུམ་ནི་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་སྦྱིན་གྱི་སྐྱིབ་པ་ཅན་འོ། །ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་ནི་འགྲོ་བ་ལྷ་
པོ་དག་ལ་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དོ། །

༼མཆམས་མེད་ལྷ་བཤད་པ༽།

བཙུ་གཅིག་པ་མཆམས་མེད་པ་ལྷ་བཤད་པ་ནི། མཆམས་མེད་ལྷ་པོ་དག་
ལས་དང་པོ་གསུམ་སྟོག་གཅོད་དང་། ལྷ་པ་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས་བཞི་
ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། བཞི་པ་ནི་རྩུན་ཡིན་པས་དག་གི་ལས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་
དག་ནི་རྟོགས་པར་སྦྱ་བས་མ་བཤད་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ནི་དགེ་འདུན་གྲེ་
གཉིས། ལྷགས་ཆེ། མི་འཕྲོད་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འདུ་

བྱེད་རྒྱུ་སྤྱུ་བ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱུ་བའི་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡང་མིན་ལ་དགེ་བར་ལུང་བསྟན་བའང་མིན་པའི་སྤྱིར་མ་
བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དབྱེན་དེ་དང་ནི་སྟོགས་གཉིས་ཀྱི་
དགེ་འདུན་རྣམས་ཡང་དག་པར་ལྟན་ལ་མཆོམས་མེད་པའི་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

ལས་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དེའི་རྒྱ་ཁ་ན་མ་སྟོབའི་ལས་
ནི་དགེ་འདུན་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་དེ་ནི་མཆོམས་མེད་ཡིན་
ལ། དེ་དང་ནི་དགེ་འདུན་འབྱེད་པར་བྱེད་བ་པོ་ལྟས་བྱེན་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པར་
ལྟན་ནོ། །དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་གྱི་མཆོམས་མེད་པའི་ལས་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱིས་
འབྱེད་པ་པོ་དེ་བར་གྱི་བསྐྱལ་བར་མནར་མེད་པའི་དཔུལ་བར་སྤྱག་བསྐྱལ་རྣམ་པར་
སྤྲིན་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་མཆོམས་མེད་ལྟག་མ་རྣམས་བྱས་པས་རི་ལྟར་ཞེ་ན།
མཆོམས་མེད་པ་གཞན་དག་གིས་ནི་སྤྱིར་དཔུལ་བར་སྤྱེ་བར་ངེས་ཀྱང་མནར་མེད་
ཁོ་ནར་སྤྱེ་བར་ནི་མ་ངེས་སོ། །གལ་ཏེ་མཆོམས་མེད་གཉིས་ལ་སོགས་པ་བྱས་པས་དཔུལ་བར་ཆེ་
གཅིག་ཁོ་ན་ལས་མི་སྤྱེན་ལས་ཆེ་རྒྱུ་ལ་ཁྱད་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཆེ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་ཡང་སྤྱེན་ནི་མཆོམས་
མེད་དང་སྤྱེས་ནས་སྤོང་འགྱུར་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱུ་བ་ན་རེ་མཆོམས་མེད་པ་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལྟག་
པར་བྱས་པས་ལས་ཀྱི་གངས་བཞིན་མནར་མེད་པ་དེར་ལུས་ཉིས་འགྱུར་ལ་སོགས་
པས་ཆེ་བ་དང་གཞོན་ཤ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། གཞོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡང་ཉིས་འགྱུར་
ལ་སོགས་པས་ལྟག་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བས་སྤྱོན་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་ཞིང་། དེ་
དག་ཀྱང་སྤྱ་མ་ནི་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ལ་སྤྱི་མ་དག་ནི་རྫོགས་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་

རྟོ། །མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མཆམས་མེད་མང་པོ་བྱས་པས་མནར་མེད་པར་
ཡང་དང་ཡང་སྐྱེ་ཡང་ལས་བྱེད་པའི་ལུས་དེ་དང་དཔྱལ་བའི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་
མཆམས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྐྱེས་ནས་ཐོང་འགྱུར་དུ་འང་འདོད་པ་ལ་བསལ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གྱི་དུང་སེམས་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལས། མཆམས་
མེད་པའི་ལས་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཆི་
འཕོ་ཞིང་སྐྱེ་བས་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཐོང་ངོ་ཞེས་འབྱུང་བ་དང་། ཀུན་ལས་བཏུས་གྱི་
འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་ཚོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཐོང་བར་
འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་རྣམ་པར་བཞག་གི་དེ་ཅུམ་ལ་ཐོང་བར་འགྱུར་བའི་
དབང་དུ་བྱས་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་།

མདོ་ལས་སྐྱེས་ནས་ཐོང་འགྱུར་དུ་གསུངས་པ་ནི་དང་པོ་འགོ་ཚུལ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འདི་ལ་སྒྲོན་དུ་མི་ལྟོང་ཞེས་འདོད་དོ། །དགེ་
འདུན་དེ་དག་གང་ཟག་གང་གིས་འབྱེད་ཅེ་ན། དགེ་སློང་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་བ་སྤྲད་པ་
དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པས་འབྱེད་གྱི་ཁྲིམ་པ་དང་། སྲིད་པ་སྤྲད་པ་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་འཆལ་བས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུས་ལ་འགྲན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
དབང་པོ་རྣམས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ལ་དགེ་འདུན་རྣམས་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་ཆོག་
བཅན་པར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དུ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱུས་བཞུགས་པའི་གནས་
དེ་ལས་གཞན་དུ་ཡིན་གྱི་སྟོན་པའི་མདོན་སུམ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུས་གྱི་
གཟེ་བརྗོད་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་འབྱེད་ཅེ་ན་གྲིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བའི་དགེ་

འདུན་རྣམས་ ཀོ་ཀ་ལི་^{༡༥} ཀ་ རྒྱ་མཚོ་བྱིན་དང་། རྒྱ་མཚོ་བ་བྲ།^{༡༦} ཀ་ཏ་མར་ཀ་ཏི་བྱ་^{༡༧} ལ་སོགས་
པ། འབྲེད་ཀྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པས་སངས་
རྒྱས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་སོ་སོའི་སྤྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་དབྱེ་བར་མི་རྒྱས་
སོ་ཞེས་ བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་འབྲས་ལ། འདོད་དོ། །སྤྱེ་བའི་ཆད་ནི་གང་གི་ཆེ་སངས་རྒྱས་
ལས་སྟོན་པ་གཞན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཅས་པའི་ལམ་ལས་གཞན་ལྟས་བྱིན་
གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་ལོ་མ་མི་སྤྱད་པ་དང་ཤ་སྤང་བ་དང་། ལན་ལྟ་
ལོངས་མི་སྤྱད་པ་དང་། བོས་མ་བྲས་པ་བལོ་བ་དང་། སྤོང་གི་ནང་གི་གཙུག་ལག་
ཁང་དུ་འདུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྐྱབ་པའི་ཆོགས་ལྟ་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཟོད་
ཅིང་དང་དུ་ལེན་པ་དེའི་ཆེ་དགེ་འདུན་བྱེ་བའོ། །དུས་རི་སྤིད་དུ་གནས་ཤེ། སྤྱེ་བ་
དེ་ནི་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཞག་གཅིག་ལས་རིང་དུ་མི་གནས་སོ། །དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དུ་
བཞད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དུ་འདོད་དེ། རི་སྤིད་དུ་དགེ་
འདུན་བྱེ་ནས་མ་དུམ་པ་དེ་སྤིད་དུ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ལ་འང་ལམ་མི་སྤྱེ་བའི་བྱིར། བཙོན་ལྟ་
འདས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡང་བྱེ་བ་ཡིན་ལོ། ། དེ་ནི་མཚམས་མེད་ཡིན་ལོ། །དབྱེན་གཞན་ནི་
མཚམས་མེད་མ་ཡིན་ལོ། །འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་བཞུགས་པས་
འཇམ་སྤུའི་སྤྱིང་ན་ཡོད་ཀྱི་སྤྱིང་གཞན་ན་མེད་དོ། །གང་ཟག་ནི་དགེ་སྤོང་དགུ་ལ་
སོགས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་དབྱེན་འབྱུབ་སྟེ། དགེ་འདུན་ནི་དགེ་སྤོང་བཞི་ཡན་ཆད་

༡༥ རྒྱ་པ་ རྟིང་། ཀ་

༡༦ རྒྱ་ རྒྱ་དང་བ་བྲ། རྟིང་། རྒྱ་མཚོ་བ་བྲ།

༡༧ རྒྱ་ ཀོ་ལོ་ཀ་ལི་ རྟིང་། ཀ་ཏ་མར་ཀ་ཏི་བྱ་ རྟིང་། ཀ་ཏ་མར་ཀ་ཏི་བྱ་

ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་དང་འབྲེད་པ་པོའི་ཕྱོགས་སུ་བཞི་བཞི་དང་། དགྲ་པ་ནི་འབྲེད་པ་སྟོ། དེ་སྡེ་གཉིས་དང་
འབྲེད་པ་པོ་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཅུང་མཐའ་བརྒྱང་བ་ཡིན་གྱི་མང་བ་
ལ་ངེས་པ་མེད་དོ། ། འདུལ་བའི་ལས་མེད་པས།

ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི་སྤྲོ་མི་སྟུན་མ་གཏོགས་པ་སྤྲིང་གསུམ་ན་ཡོད་དེ་བསྟན་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མཚམས་ཀྱི་ནང་གཅིག་ཏུ་གསོ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་
ལས་སྒོ་མི་མཐུན་པས་བྱེད་པའོ། །དགེ་སྦྱོང་དུ་ཞིག་གིས་ཤེ་ན། ལས་ཀྱི་དབྱེན་དེ་
ནི་དགེ་སྦྱོང་བརྒྱད་དག་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འབྲུབ་སྟེ། གསོ་སྦྱོང་གི་དུས་ན་སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་
"གདོན་^{༡༡}"པ་ན། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་མི་བྱ་སྟེ། དགེ་བ་བྱན་སུམ་ཚོགས་པར་སྦྱང། །རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་
གདུལ། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡིན། །ལུས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལེགས་པ་སྟེ། །དག་གི་སྒྲོམ་པ་ལེགས་པ་ཡིན། །ཡིད་ཀྱི་
སྒྲོམ་པ་འདྲ་ལེགས་པ་སྟེ། །ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་སྒྲོམ་པ་ལེགས། །ཀུན་ཏུ་བསྐྱམས་པའི་དགེ་སྦྱོང་ནི། །སྤྲུག་བསྐལ་ཀུན་
ལས་རབ་ཏུ་གྲོ་ལ། །དག་རྣམས་བསྐྱང་ཞིང་ཡིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱམས་ཏེ། །ལུས་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་དག་མི་བྱེད་
ཅིང་། །ལས་ལམ་གསུམ་སོ་འདི་དག་རབ་སྦྱངས་ནས། །དང་སྟོང་གསུངས་པའི་ལམ་ནི་ཐོབ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ཞོ་
ན་སྟོན་པས་ཆོག་གོ།

འདི་ལ་འབྲེད་པ་པོ་ལོགས་པ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དེ་
ནི། སངས་རྒྱས་ནས་དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པའི་ཆེ་
ནི་མི་འབྲུང་སྟེ། ཐམས་ཅད་དགའ་བ་དང་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྤྲིས་པར་སྒོ་མཐུན་ བ་དང་
སྟོན་པ་དང་མི་འབྲུག་བར་འདོད། བས་ན་ཤ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱ་
ཆེའི་མཐའ་མ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ཆེའང་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལ་

དགོན་པར་འཛིན་པ་དང་། མི་ཉག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་སྒྲིབ་ཤས་ཆེ་བར་སྒོ་
མཐུན་པའི་བྱིར་རོ། །

བར་དུ་ཡང་། འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། སྟོན་ཀའི་ཚུ་བཞིན་ངེ་མེད་
པར། །སྟོན་པའི་བསྟན་པ་བཙུག་ཉིས་ལོར། །ལྷུང་བ་མེད་པར་ལེགས་གནས་
ཏེ། །ཉོན་མོངས་སྒོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བས་ངེ་མིད་དུ་བསྟན་པ་ལ་ ཉ་
བའི་སྟོན་ནི་དགེ་སྒོར་འཆི་ཉུས་ཀྱིས། སྟོན་པས་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་དེ་དག་སྟེན་ཡང་བར་ཆད་དུ་མི་
འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྟོན་ནི་ལྷུང་བ་འབྱེན་པའོ། ། ལྷ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྟོན་
མ་བྱུང་གི་བར་དུ་འང་མི་འབྱུང་སྟེ། བསྟན་པ་སྟོན་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །མཆོག་
བྱང་གཅིག་མ་བྱུང་གི་སྔ་རོལ་དུ་འང་མི་འབྱུང་སྟེ། བྱེ་བ་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་ཤིང་།
དེ་དག་གིས་སྤྱུམ་པ་ཡིན་པ་ལ་སྤྱུམ་བྱེད་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །སྤུབ་པ་ནོངས་པ་ནའང་
མི་འབྱུང་སྟེ། གང་ལ་འགན་པའི་སངས་རྒྱས་མི་བཞུགས་པའི་བྱིར་རོ། །མཆོམས་
ཆེ་བ་དང་ཆུང་བ་མ་བཅད་པ་དག་ཏུ་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། མཆོམས་གཅིག་ཏུ་དགེ་
འདུན་བྱེ་བ་ནི་དབྱེན་ཡིན་ན་དེ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དེ་ནི་དུས་བྱུག་པོ་དེ་དག་ཏུ་མི་འབྱུང་རོ། །དབྱེན་
འདི་ཡང་ཉན་ཐོས་པ་དག་སྟོན་གྱི་ལས་ལ་རག་ལུས་པའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ལ་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཤུག་སྤུབ་པས་ནི་སྟོན་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔར་གྱུར་པ་ན་བྱང་སྒོར་མཛོན་ཤེས་ལྷ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་གི་འཁོར་བྱེ་བས་དེའི་
ནམ་པར་སྟོན་པའི་བྱི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དེ་འདི་ནི་དགོངས་པའི་དོན་དུ་ཐེག་པ་
གོང་མ་པས་བཞེད་དོ། །ཅིའི་བྱིར་པ་མ་བསད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་མཆོམས་མེད་

དུ་འགྱུར་གྱི་གཞན་བསད་པ་ལ་སོགས་པས་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ས་མ་བསད་པ་ནི་
མཆམས་མེད་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་རང་གི་ལུས་ཐར་པ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པས་
པན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ལ་དེ་བསམ་པས་སྤངས་པ་དང་
སྦྱོར་བས་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དག་བཅོམ་པ་དང་། དག་འདུན་དང་།
སངས་རྒྱལ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ཡིན་ལ། དེ་དག་བསམ་པས་སྤངས་ཤིང་། སྦྱོར་བས་
སོག་གནས་པ་དང་མཐུན་པ་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཀོངས་བར་མི་རྣམས་ཀྱང་བསམ་
པས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དག་བཅོམ་པ་བསད་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེལ་ངན་
སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་སྤྲང་བ་དང་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ཡང་མཆམས་མེད་ཡིན་ནོ། །ལས་
གཞན་དག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་ཆེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་མཆམས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །

གལ་ཏེ་ས་མ་མཆམས་གྱུར་བ་བསད་ན་ས་མ་བསད་པའི་མཆམས་མེད་དུ་
འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། ས་མ་གཉིས་ཀྱི་མཆམ་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་ཏེ་བྱུང་མེད་དང་
སྐྱེས་པར་གྱུར་པས་བསད་ཀྱང་ས་མ་གསོད་པའི་མཆམས་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། རང་
གི་ལུས་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེད་པའི་ས་མའི་བྱ་བ་བྱས་བ་དེ་བསད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་ས་ཡང་མ་ཡིན་དག་བཅོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེས་པ་ཞིག་བསད་ན་
མཆམས་མེད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། མ་
མཆམས་གྱུར་བ་བསད་ན་མཆམས་མེད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་
བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་ཡང་མ་ཡིན་དག་བཅོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་མེད་
ཞིག་བསད་ན་མཆམས་མེད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།
ཡོད་དེ། ས་མཆམས་གྱུར་བ་བསད་ན་མཆམས་མེད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་

འགྱུར་རྒྱུ། །ཞེས་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ལས་བདགས་པ་ལས་སྟུན་བྱང་གིས་སྟུན་བྱང་བཏང་སྟེ། སོང་ལ་
མ་གསོད་ཅིག །བདག་ཉིད་ཀྱིས་གསོད་ལ་གཞན་གསོད་དུ་མ་བཟུག་ཅེས་བྱས་ན།
དེ་ཅི་གཉིས་ཀ་མཆམས་མེད་པའི་ལས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་གཅིག་
ལྡན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བསད་ན་ནི་གཉིས་ཀ་
མཆམས་མེད་པའི་ལས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྟེ་གཞན་གསོད་དུ་བཟུག་སྟེ་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་བསད་ན་ནི་ཕྱི་མ་ཤོས་མཆམས་མེད་པའི་ལས་དང་ལྡན་པར་
འགྱུར་གྱི་སྤྲུལ་པ་ཤོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྟེ་བདག་ཉིད་དང་གཞན་གཉིས་ཀས་བསད་
ན་ཡང་ཕྱི་མ་ཁོ་ན་མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་དང་ལྡན་གྱི་སྤྲུལ་པ་ཤོས་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །སྟུན་བྱང་གིས་སྟུན་བྱང་བཏང་སྟེ་སོང་ལ་མ་གསོད་ཅིག །གཞན་གསོད་དུ་ཆུག་
ལ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་བསད་ཅིག་ཅེས་བྱས་ན། དེ་ཅི་གཉིས་ཀ་མཆམས་མེད་པའི་
ལས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་གཅིག་ལྡན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། གལ་
ཏེ་གཞན་གསོད་དུ་བཟུག་སྟེ། བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་བསད་ན་ནི་གཉིས་ཀ་མཆམས་
མེད་པའི་ལས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྟེ་བདག་ཉིད་ཁོ་ནས་བསད་ཀྱི་གཞན་
གསོད་དུ་མ་བཟུག་ན་ནི་ཕྱི་མ་ཤོས་ཁོ་ན་མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་དང་ལྡན་པར་
འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀས་བསད་ན་ཡང་ཕྱི་མ་ཤོས་ཁོ་ན་
མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟུན་བྱང་གིས་སྟུན་བྱང་
བཏང་སྟེ། སོང་ལ་མ་གསོད་ཅིག །བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀས་གསོད་ཅིག་ཅེས་
བྱས་ན། གལ་ཏེ་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀས་བསད་ན་ནི་གཉིས་ཀ་མཆམས་མེད་

པའི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ལ། འོན་ཏེ་བདག་དང་གཞན་གང་རུང་རེ་རེས་བསད་ན་ནི་ཕྱི་མ་འོས་ཁོ་ན་མཆམས་མེད་པའི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་གྱི་སྒྲ་མ་འོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་མཆོན་ཆ་དང་།^{༡༩} དང་དུག་དང་དབྱུག་པས་བསྐྱུན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ནམ་པ་སྤྲོའོགས་ཀྱིས་བསད་པའང་དེ་དང་འབྲ་བར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིང་པོས་སྤིང་མོ་ལ་བསྐྱོ་བ་དང་། སྤིང་མོས་མིང་པོ་ལ་བསྐྱོ་བ་དང་། སྤྲ་མོ་དང་རྩ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་པན་ཚུན་བསྐྱོ་བའང་དེ་དང་འབྲའོ། །མ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་པའང་དེ་དང་འབྲའོ། །མར་འདུ་ཤེས་པས་མ་བསད་པར་བྱའོ་སྟུམ་སྟེ། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་བྱད་མེད་བསད་ན་དེ་ཅི་མཆམས་མེད་པའི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། སྤྲས་པ། ལྷན་པར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་བྱད་མེད་དུ་འདུ་ཤེས་པས་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་བྱད་མེད་བསད་པར་བྱའོ་སྟུམ་པ་ལས་མ་བསད་པར་གྱུར་ན། དེ་ཅི་མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། སྤྲས་པ། གལ་ཏེ་དབྱ་བཅོམ་མ་བསད་ན་ནི་དེ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །དབྱ་བཅོམ་མ་མ་ཡིན་ན་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །པ་དང་མར་འདུ་ཤེས་པས་དེ་གཉིས་བསད་ན་ནི་མཆམས་མེད་པའི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་བྱད་མེད་གཞན་གྱི་རུར་རུར་པོ་གཞན་གྱི་མངལ་དུ་སྒྲགས་ནས་གཞན་དེའི་མངལ་དུ་བསྐྱེད་ན་བྱད་མེད་གཉིས་པོ་དེ་དག་གང་བསད་ན་མཆམས་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། གཉིས་པོ་དེ་ལས་བྱད་མེད་དང་པོ་གང་གི་ཁྱེ་མཆོན་ལས་བྱུང་བ་དེ་

ཉིད་བྱ་དེའི་མ་ཡིན་པས་བྱད་མེད་དང་པོ་དེ་བསད་ན་འགྱུར་ཏེ། ལུས་སྦྱིད་པའི་གཙོ་
བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མངལ་དུ་འཛིན་པ་དེ་ནི་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཙམ་དུ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་ཞོ་ལྷུང་པ་དང་གསོ་ཞིང་སྦྱིད་པའི་ཕྱིར་མ་དང་འབྲ་བས་མ་
ལ་ཞུ་བའི་བྱ་བ་རྣམས་ཞུ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །པ་མ་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་གཞན་
བསད་པ་དང་། གཞན་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་པ་མ་བསད་པ་ལ་ནི་མཆམས་མེད་དུ་
མི་འགྱུར་ཏེ། མཆམས་མེད་ནི་སྦྱོར་བ་གང་ལ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་རྫོགས་པ་
དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མ་ཁྲིའུའི་འོག་ན་འདུག་པ་བསད་པ་
དང་། ལུས་པའི་བྱས་སྦྱང་བྱ་བསད་པར་འདོད་པས་ཐོ་བས་པའི་^{༡༠}ལྷང་བ་བཙུམ་
པ་བཞིན་ནོ། །མཆོན་ཐབས་གཅིག་གིས་མ་དང་སེམས་ཅན་གཞན་ཞིག་ཀྱང་བསད་
ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་མཆམས་མེད་ཀྱི་དང་སློག་གཙོད་འབའ་ཞིག་པའི་དང་
གཉིས་ཡིན་ལ་རིག་བྱེད་ནི་མཆམས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཁོ་ནའི་ཡིན་ཏེ། མཆམས་
མེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཉིད་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཙུན་པ་དབྱངས་སྟོགས་ན་རེ་རིག་
བྱེད་ནི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་བསགས་པ་ཡིན་པས་རྩལ་ལ་ལ་མཆམས་མེད་ཀྱི་རིག་བྱེད་
ཡིན་ལ། རྩལ་ལ་ལ་ནི་སློག་གཙོད་འབའ་ཞིག་པའི་ཡིན་པས་རིག་བྱེད་ཀྱང་གཉིས་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དག་བཙུམ་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དག་བཙུམ་པ་
བསད་ན་ནི་མཆམས་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་བསད་དོ་སྟུང་དུ་ཉེན་ངེས་པར་བཟུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་པའང་ཡིན་ལ་དག་བཙུམ་པའང་ཡིན་པའམ། པའང་ཡིན་ལ་

དགྲ་བཙུག་མཁའ་ཡིན་པ་བསད་ན་ནི་དགྲ་བཙུག་པ་གསོད་པའི་མཆམས་མེད་པ་
གཅིག་ཡིན་ཏེ། རྟེན་གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ལྟར་རྣམ་འབྲེད་ལས། སྤྲོད་གྲོང་ཁྲིམ་སྤྲོད་གས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏ་ཡ་ན་
པའང་ཡིན་དགྲ་བཙུག་པའང་ཡིན་པ་རང་གི་བྱ་རྒྱལ་བྱ་སྤྱོད་ཅན་གྱིས་བསད་པ་ན།
སོང་ལ་སྤྱོད་ལ་ཁྲོད་གྱིས་མཆམས་མེད་པ་གཉིས་བྱས་ཏེ། བ་བསད་པ་གང་ཡིན་
པ་དང་། གང་ཡང་དགྲ་བཙུག་པ་བསད་པའོ། །ཞེས་སྤྲོས་ཤིག་ཅེས་པས་བསྐྱངས་པ་
དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཁྲོད་གྱིས་མཆམས་མེད་པའི་རྒྱ་གཉིས་གྱིས་མཆམས་མེད་
པ་བྱས་ཏེ་ཞེ་བྱ་བའས། ཡང་ན་སྤྲོད་གཉིས་ནས་སྤྲོས་པ་ཡིན་གྱི་མཆམས་མེད་ནི་
གཅིག་ལས་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤམ་གས་པའི་སྤྱོད་ལ་ངན་སེམས་གྱིས་ཁྲག་འབྲེན་
པའང་སངས་རྒྱས་་་བཀོངས་^{༩༡}་བར་འདོད་ནས་མཆོན་བསྐྱུན་ན་འགྱུར་གྱི། སངས་
རྒྱས་ལ་མཆོན་བདེག་པར་སེམས་པས་བསྐྱུན་པ་ལ་ནི་མཆམས་མེད་དུ་འགྱུར་པ་
མིན་ཏེ། སྤྲོད་གཅོད་པའི་བསམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགྲ་བཙུག་པ་
ཐོབ་པ་ལ་མཆོན་བསྐྱུན་ལ་མཆོན་བསྐྱུན་པའི་འོག་ཏུ་དགྲ་བཙུག་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ན་
བསྐྱུན་པ་དེས་དགྲ་བཙུག་གྲོངས་པ་ལའང་མཆམས་མེད་པར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ།
དེས་དེ་ལ་སྤྲོད་པ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཅི་མཆམས་མེད་ཀྱི་སྤྲོད་པ་བྱས་
ནས་དེ་མ་སྤངས་པར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རམ་
ཞེ་ན། མཆམས་མེད་པའི་སྤྲོད་པ་བྱས་པ་ལ་ནི་བསམ་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་དོ། །

མཆམས་མེད་མ་གཏོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གཞན་གྱི་སྤྱར་བ་བྱས་པ་ལ་ནི་
 འཕགས་པའི་ལམ་སྐྱེ་ཞིང་འཕགས་ལམ་སྐྱེས་པ་ནི་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་དེའི་ལས་ཀྱི་
 ལམ་མི་སྐྱེ་སྟེ། འཕགས་ལམ་སྐྱེས་པའི་རྟེན་དེ་དང་ལས་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་ཤིན་ཏུ་
 འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མཆམས་མེད་དངོས་བྱས་ན་ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །འདིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་ནི་དགོ་སྦྱོར་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་
 ཕྱི་མ་གཉིས་སོ། །མཆམས་མེད་པ་ལས་གཞན་པའི་ལས་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བ་དང་འབྲས་བྱ་ལ་གོགས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ནི་ཅེན་མའི་རྟོགས་པ་
 བརྗོད་པ་ལས། །ཤྲུ་ཅེན་མ་ཞེས་བྱ་བ་བྱ་དང་བཅས་པ་རྗོན་པས་འཆོ་བ་ཡང་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལ་བཀོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །འདི་ཡང་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་པ་ལྟར་ན་ནི་
 མཆམས་མེད་བྱས་པས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་འཛོལ་སྟེ། མ་སྐྱེས་དགའི་འགྲོད་པ་བསལ་
 བའི་མདོ་ལས་མ་བསད་པའི་མཆམས་མེད་བྱས་པས་ཀྱང་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་མཆམས་མེད་དེ་དག་ལས་གང་སྟེ་ཞེ་ན། དགོ་འདུན་གཉིས་སུ་དབྱེ་
 བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱན་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་མཆམས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ཁ་ན་མ་ཐོབ་རབ་
 ཏུ་ཆེ་བར་འདོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱལ་བ་སྤྱན་པའི་ཕྱིར་
 དང་དགོ་འདུན་བྱེ་བ་སྤྱར་མ་དུམ་གྱི་བར་དུ་འཛིག་རྟེན་ རྣམས་ཀྱི་མཐོ་རིས་དང་། དེས་པ་
 ལ་འཇུག་པ་དང་། འབྲས་བྱ་འཛོལ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བ་དང་། རྒྱག་
 པ་ཟད་པར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་གོགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། བསམ་གཏན་དང་སྟོག་པ་དང་ཁ་

ཏོན་དང་སེམས་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱང་མི་འདུག་པས་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་གྱི་
བར་དུ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་འབྲུགས་ཤིང་ཡིད་མི་
བདེ་བ་དང་རང་དབང་མེད་པ་དང་བློ་བ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྤྲིན་
བར་བསྐལ་གཅིག་ཏུ་མཁར་མེད་དུ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ ལྷ་བ་དང་དེའི་རྗེས་ལ་
གསུམ་བ་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་དང་པོ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་བ་ལྟེ་བས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱེ་ལ་ངན་
སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྲིན་པ་ལྟེ་ལོ། །དེའི་རྗེས་ལ་དགྲ་བཙུག་པ་གསོད་པ་ལྟེ་ལོ། །དེའི་
རྗེས་ལ་མ་གསོད་པ་ལྟེ་ལོ། །ལྷ་པོ་དེའི་ནང་ནས་བ་གསོད་པ་ཡང་བར་བཤད་དོ། །

འོན་མཛོད་ལས། ཉེས་བ་གསུམ་གྱི་ནང་ན་ཡིད་ཀྱི་ལས་གསུམ་ལྟེ་བ་དང་། དེའི་
ནང་ནས་ལོག་ལྷ་ལྟེ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མཁར་
མེད་དུ་བར་བསྐལ་དུ་སྤྲིན་པས་འབྲས་བྱ་རྣམ་སྤྲིན་རྒྱ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་
མཆོམས་མེད་པའི་ནང་ནས་དགོ་འདུན་དཔེ་ན་ལྟེ་བ་དང་། བར་སྤོང་གི་ཡིད་ཁྲོས་པས་
དེ་ན་ཏ་ཀའི་དགོན་བ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱེ་བོ་མང་པོ་འཆི་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སྦྱེ་བོ་པལ་
པོ་ཆེ་འཆི་བའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་ལས་ཡིད་ཀྱི་ལས་ལྟེ་
བ་དང་། སྦྱེ་ས་བྱ་བྱེད་འབྲས། དགོ་ཅ་ཀུན་ཏུ་གཙོད་པའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གཞན་གྱིས་མི་
གཙོད་པས་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ནང་ནས་ལོག་ལྷ་ལྟེ་བའམ། ཡང་ན་མཆོམས་མེད་ལྷ་དང་སྒོ་གསུམ་
ཀྱི་ལས་དང་། ལྷ་བ་ལྷ་གཞིར་བྱས་ནས་ རིམ་བ་ལྟར་དགོ་འདུན་གྱི་དཔེན་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་། ལོག་
ལྷ་ལྟེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། །ལས་དགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་གང་
ཆེ་ཞེན། འཛིག་རྟེན་པའི་དགོ་བ་ལ་ནི་སྤྲིན་པའི་ཅེ་མོའི་སེམས་བ་དགོ་བ་འབྲས་བྱ་
རབ་ཏུ་ཆེ་བར་འདོད་དེ། དེའི་རྣམ་སྤྲིན་བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ཁྲིར་སྤྲུག་བསྐལ་

མམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་འཛོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཟག་བཅས་དགེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་བཤད་གྱི་བྲལ་འབྲས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ལ་ནི་རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཇིན་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཆེ་སྟེ།
ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་འཛོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

༼དེ་དང་ཉེ་བ་ལྷ་བཤད་པ༽

བཙུ་གཉིས་པ་མཆམས་མེད་དང་ཉེ་བ་ལྷ་ནི་སྟེ། མཆམས་མེད་པ་རྣམས་ཁོ་ནས་
དཔྱལ་བ་དག་ཏུ་གདོན་མི་ཟ་བར་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་སྦྱེ་
བར་འགྱུར་ཞེ་ན། མཆམས་མེད་པ་དང་ཆ་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་བར་
སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། མ་ཡང་ཡིན་ལ་དག་བཅོམ་མ་ཡང་ཡིན་པ་
ཞིག་འདོད་ལོག་གིས་སུན་སྦྱང་བར་བྱས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངེས་པ་ལ་
གནས་པ་བསད་པ་དང་། འཕགས་པ་སྦྱོབ་པའི་གང་ཟག་བདུན་པོ་གང་ཡང་བྱང་བ་
གསོད་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ ཞལ་གྱི་ འདུ་བའི་སྒོ་འཕྲོག་པ་སྟེ་བཞི་པོ་དག་ནི་རིམ་པ་
ལྟར་མ་དང་པ་དང་དག་བཅོམ་པ་གསོད་པ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པའི་
མཆམས་མེད་པ་རྣམས་དང་ཉེས་པ་ཆ་འདྲ་ཞིང་མཚུངས་པས་དེ་རྣམས་དང་ཉེ་བ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དཔྱལ་བ་ཁོ་ནར་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱེན་པ་དང་ཉེ་
བ་ནི་ལྷ་པ་ཞེ་སྟངས་ལ་སོགས་པས་ཀྱན་ནས་བསྤངས་ནས་མཆོད་རྟེན་སྦྱ་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་འདུ་བའི་སྒོ་འཕྲོག་
པ་ནི་སྦྱོབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ནར་མར་འདུ་བ་འཕྲོག་པ་ལ་འདོད་ལ། རྒྱལ་པོའི་

སྤྱི་དང་གང་སྤྱི་ལ་ནི་གང་གི་དགེ་འདུན་འཆོ་བར་བྱེད་པ་ཞལ་དུ་གསོལ་བ་གང་
ཡིན་པ་དེ་འཕྲོག་པ་ལ་འདོད་དོ། །

འཇམ་པ་ཉེར་བཞག་ལས་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ནི་རྒྱུད་དུ་ཞིག་སྦྲངས་
ན་འདུ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རྟེ། དེ་དག་ལ་རིས་མ་ཐུན་པ་སྤྱིར་བཏགས་རྒྱས་དང་
ཆོས་ཀྱི་ནི་དག་པར་འགྱུར་ལ། དགེ་འདུན་གྱི་ནི་ཆོར་བ་མ་སྤྱོད་བར་དག་པར་མི་
འགྱུར་རྟེ་ཞིང་ལྷི་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྒོ་ཞིག་ན་ནི་
དཔུལ་བ་ཆེན་པོར་ལྷུང་ལ། །ཞལ་དུ་འདུ་བ་མ་ཡིན་ན་ནི་མནར་མེད་པའི་འཁོར་
ཐུན་ནག་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཆ་འབྲ་བ་དང་ཉེ་
བ་ནི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་འདི་དག་བྱས་ན་ཡང་དཔུལ་བ་ཁོ་ནར་རྣམ་པར་
སྤྱིན་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་མཆོམས་མེད་དང་བྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་བར་མེད་པར་ཁོ་ནར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་བར་མེད་པར་སྐྱེ་
ཡང་དུས་དང་རྣམ་སྤྱིན་ཆེ་རྒྱུད་མི་འབྲ་བས་མཆོམས་མེད་དང་བྱད་པར་ཡོད་པས་
ན་མཆོམས་མེད་པ་དང་ཆ་འབྲ་བར་འདོད་དོ། །

གཞན་ཡང་གོགས་བྱེད་པའི་རྣམ་སྤྱིན་དང་བཅས་པའི་ལས་གསུམ་བཤད་
དེ། དཔེར་ན་ཡུལ་འདོར་བར་བྱེད་པ་ན་བྱ་ལོན་པ་ལྟར་བ་ལྟར་སྒྱུར་ལས་བཟོད་པ་
འཛོལ་བ་དང་། འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་འཛོལ་བ་དང་། དབྱ་བཅོམ་འཛོལ་བ་རྣམ་པ་
གསུམ་ལ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ངན་སོང་། དུ་རིས་པར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས། དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་
སྤྱོད་པ་མ་གཏོགས་པ་འདོད་པ་དང་། ཁམས་གོང་དུ་རིས་པར་སྐྱེ་བའི་ལས་རྣམ་པ་
གསུམ་གོགས་ཕྱིན་དུ་བྱེད་དེ། རིམ་པ་ལྟར་། བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་མི་འབྱོ་ལོ། །ཞེས་

འབྱུང་བས་བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་ངན་འགྲོར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་
ནས་འདོད་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། དག་བཙུན་ཐོབ་ནས་ཁམས་གསུམ་དུ་མི་སྐྱེ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་བསད་ན་པ་
གསོད་པ་དང་ཉེ་བ་ཞེས་གང་བཤད་པས་ས་མཆམས་གང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གང་ནས་བཟུང་སྟེ་མཆོན་སྤུམ་ཅུ་ཙུག་ཉིས་
ཅུས་པར་སླིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་གསོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནས་ངེས་པར་གནས་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ན་སངས་རྒྱུ་མཐོབ་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
དོན་ཏོ། །

དེ་ཡང་རྩི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་དེ་པན་ཆད་བདེ་འགྲོར་
སྐྱེ་བ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་རྒྱལ་རིགས་གིང་སྤྱ་ལ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་
རིགས་མཐོ་བར་སྐྱེ་བ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ཆང་བ་དང་། བོར་འགྱུར་
བ་དང་། སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆེ་རབས་བྲན་པ་དང་། བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ལས་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པར་སངས་རྒྱུ་མཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱང་པར་བྱུག་དང་ལྡན་
པའོ། །དེས་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་འཐོབ་པའི་རྒྱ་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་སྤྱགས་རྩེ་
ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་བས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་ལོག་
སྤྱབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་སྐྱེ་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ང་རྒྱལ་མེད་པར་གཞན་
དོན་སྤྱར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཆོན་རྣམ་པར་སླིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་སུ་བཤད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་སློན་པའི་ཕྱིར་འཇམས་བུའི་སྤྱིང་གི་སྐྱེས་པ་པོའི་དབང་པོ་ལྡན་པར་གྱུར་
པ་ཉིད་ཀྱིས་གསོག་པར་བྱེད་ཀྱི་འགྲོ་བ་གཞན་དང་སྤྱིང་གཞན་དང་གང་ཟག་གཞན་

གྲིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་གསོག་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་སྟོན་པ་མཛོད་སྤུལ་དུ་བཞུགས་པ་ལ་གསོག་^{༡༩}་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་དགེ་བ་ཡིན་གྱི་མཐོ་རིས་དང་ཐར་བ་གཞན་ལ་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཡང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་ཡིན་གྱི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དམན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་མ་ཐོབ་ཅིང་། ཟག་བཅས་ནི་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་འདོད་པར་རིགས་མཐོ་བའི་མཐོ་རིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རམ། ཉང་ན་སྟོམ་བྱུང་ཟག་བཅས་ལ་གཉིས་ལས་སྲིད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟོམ་བྱུང་ནི་སྲིད་ཅེ་ཐོབ་ཀྱང་མཆོན་གྱི་རྒྱར་མི་རུང་ཞིང་། ཐར་བ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་ནི། སྟོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཆུབ་བར། བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན་གཅིག་ལ་ཀུན། །ཞེས་སྒྲུར་ལམ་མམ། མི་སྤྲུག་པ་ནས་བཟུང་ནས་སྟན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེད་པས་དེའི་གོང་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །འཆང་རྒྱ་བ་ལ་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་ལུས་པ་དག་ཏུ་སྟེ་ལུས་པ་ན་ལས་དེ་འཕེན་ཅིང་གསོག་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཏེ། འདི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་པས་མང་དུ་ལུས་པ་ན་ནི་འཕེན་པ་མི་སྲིད་ལ་ཉུང་དུ་ལུས་པ་ན་འཕེན་པ་སྲིད་དེ། སངས་རྒྱས་ཤྱུང་བུ་བས་བསྐྱལ་བ་དགུ་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་ལུས་པ་ན་ལས་དེ་འཕངས་པར་བཤད་དེ།

མདོ་ལས། གྲོང་དཔོན་ངས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་བསྐལ་བ་དགྲ་བཙུ་ཙ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བྱུང་། ཟས་སྤྲོན་པ་སྟེར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁྱིམ་འགའ་ལའང་མི་བདེ་བའས་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་པར་མི་མཁྱེན་ཏོ། །ཞེས་དགེ་སྦྱོང་གཅེར་བུ་པའི་གྲོང་དཔོན་རལ་གྱི་ཐོགས་པ་ལ་གསུངས་ཏེ། ལུང་འདིས་ནི་བསྐལ་བ་དགྲ་བཙུ་ཙ་གཅིག་ཚུན་ཆོད་སྦྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོ་རབས་བྱུང་བར་སྟོན་ལ། མཚན་ཀླས་པར་སྤྲོན་པའི་ལས་"གསོག་པ་ནི་སྦྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོ་རབས་བྱུང་བ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཀླམས་ན་རེ། བསྐལ་བ་དང་པོ་ཆང་ཕྱིན་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ཁོ་ནས་ངན་འགྲོ་དང་། དེགས་དཔལ་བ་དང་། དབང་པོ་མ་ཆང་བ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་བའི་སྟོན་བཞི་ནི་ལྗོག་ལ་ཆེ་རབས་བྱུང་བ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྗོག་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ནི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཚུན་ཆོད་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ངེས་གནས་ཡིན་ཏེ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མཚན་སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་འང་བསོད་ནམས་བརྒྱ་བརྒྱ་ལས་སྦྱེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོད་དེ། རེ་རེའི་ཆོད་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོངས་སྟོང་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་བསོད་ནམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་དང་མཉམ་མོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི། སེམས་ཅན་སྤྱིའི་ལས་ཀྱིས་སྦྱོང་གསུམ་འཆགས་པ་རི་སྟེང་བ་དེ་ཙམ་དང་མཉམ་ལ། དེ་དག་བརྒྱས་སྦྱེས་བུ་"ཆེན་ཀྱི་པོའི་མཚན་གཅིག་འགྲུབ་པ་ནས་སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འང་དེ་དང་

འདྲའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཞན་དགའི། བསོད་ནམས་དེའི་ཚད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཐེན་པར་ཟད་ཀྱི་
གཞན་ཀྱིས་ནི་དཔག་པར་དགའོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །བརྒྱའི་གངས་རེས་པའང་ཁ་
ཅིག་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་བའི་སྤྱི་མཚན་སྤྱི་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་མ་
འདེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་དེ་ལྷ་བཙུ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་ལྷ་བཙུ་དང་། བདག་གྲུང་
ལྷ་བཙུ་པོ་འདི་འདྲ་བ་ཐོབ་པར་གྲུང་ཅིག་སྤྱི་མ་པའི་སེམས་པ་གཞན་ལྷ་བཙུ་སྟེ་བརྒྱ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །གཞན་དགའ་ན་ལེ། འདོད་པའི་ཁམས་གནས་ཉི་ཤུ་དང་གང་
བའི་དཔྱལ་བ་བརྒྱད་དེ་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་དང་། གཟུགས་ཁམས་བཙུ་བྱུག་དང་།
གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་བཞི་བཙུ་ཅ་བརྒྱད་ལ་བྲང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྟོང་ཟླ་ཟླ་ལ།
སྟོང་ཟླ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་པ་བཞི་བཙུ་ཅ་བརྒྱད་དང་། སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ལས་སེམས་ཅན་བཀོལ་ལོ་སྤྱི་མ་བ་གཅིག་དང་།
བདག་གིས་གྲུང་དགོལ་སྤྱི་མ་བ་གཅིག་སྟེ་ལྷ་བཙུ་ཡིན་ལ། དེ་ལན་གཉིས་ཡིད་ལ་
བྱས་པས་བརྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་ལེ། སངས་རྒྱས་ནི་སྟོག་གཙོད་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བ་
བཙུ་ལ་རེ་རེ་ཞིང་རྒྱ་ལྷ་ལྷ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ་སྟོག་གཙོད་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་ལས་
ཀྱི་ལམ་དངོས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཉེར་བསྟོགས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། རྣམ་
པར་རྟོག་པས་མ་སྤྱིས་པ་དང་། དྲན་པས་ཡོངས་སུ་ཟེན་པ་ཉིད་དང་། ལྷ་དན་ལས་
འདས་པར་བསྟོས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་དག་པ་ལྷ་ལྷ་དང་ལྷན་པས་དེ་དག་ལ་དམིགས་

པའི་སེམས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། རི་ལྷོ་སངས་རྒྱལ་དེ་རྒྱ་ལས་ཀྱི་ལམ་ལྟ་བུ་པོ་
དེ་ལས་བྱང་བ་ལྷོ་བདག་ཀྱང་རྒྱ་ལྟ་བུ་སངས་རྒྱལ་སྤྱི་ཅིག་སྟམ་པ་ལྟ་
བུ་སྟེ་བརྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱི། འདི་ནི་མཆན་འབྲུག་པའི་བསོད་ནམས་རེ་རེ་བ་བརྒྱ་ལ་
འདོད་པའི་སྤྱིར་འདི་དག་ནི་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཡིན་པར་གསལ་བས།

སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་སོ་སོའི་སྤྱི་པོ་
དང་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་བུ་འབྱུར་གྱིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་བ་སྤྱིའི་
ཁྱད་བྱ་གཅིག་དང་། བ་སྤྱིའི་ཁྱད་བྱ་ཐམས་ཅད་འབྲུག་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་
འབྱུར་གྱིས་དཔེ་བྱད་གཅིག་དང་། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲུག་པའི་
བསོད་ནམས་སྟོང་འབྱུར་གྱིས་མཛོད་སྤྱི་དང་གཙུག་ཏྱར་མ་གཏོགས་པ་མཆན་
སུམ་ཅུའི་གང་རུང་གཅིག་དང་། མཆན་སུམ་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲུག་པའི་བསོད་
ནམས་ཁྱི་འབྱུར་གྱིས་མཛོད་སྤྱི་དང་། མཛོད་སྤྱི་འབྲུག་པའི་བསོད་ནམས་འབྲུག་
འབྱུར་གྱིས་གཙུག་ཏྱར་འབྲུག་ལ། དེ་འབྲུག་པའི་བསོད་ནམས་བྲེ་བ་སྤྲག་འབྲུག་
འབྱུར་གྱིས་གསུང་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་འབྲུག་པར་གསུངས་ལ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ཡུལ་གྱི་ཐབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་འབྲུག་པ་
བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ནི། སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་ལུས་ཐོབ་ནས་
ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་བསོད་ནམས་དང་ལྷན་པར་གྱུར་བའི་བསོད་
ནམས་དེ་དག་བརྒྱ་འབྱུར་གྱིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་བ་སྤྱིའི་ཁྱད་བྱ་གཅིག་དང་། བ་སྤྱིའི་
ཁྱད་བྱ་ཐམས་ཅད་འབྲུག་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འབྱུར་གྱིས་དཔེ་བྱད་གཅིག་དང་།
དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲུག་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འབྱུར་གྱིས་མཛོད་

སྤྱད་དང་གཙུག་ཏྲར་ལས་གཞན་པའི་མཆན་སྤྲུལ་ཅུའི་གཅིག་དང་། མཆན་སྤྲུལ་ཅུ་པོ་
ཐམས་ཅད་འབྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འབྱུར་གྱིས་མཛོད་སྤྱད་དང་། དེ་འབྲུབ་པའི་
བསོད་ནམས་བརྒྱ་འབྱུར་གྱིས་གཙུག་ཏྲར་འབྲུབ་པོ། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ནི་
བསོད་ནམས་བརྒྱ་པའི་མཆན་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྲལོ། །ཞེས་པ་དང་། མཆན་སྤྲུལ་ཅུ་པོ་རེ་
རེའང་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་བརྒྱུ་པོ་འབྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་བརྒྱ་ལས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་ཉིད་གཞུང་གི་དགོངས་
པར་ལྷིག་གོ། །བསོད་ནམས་བརྒྱ་པའི་མཆན་དང་ལྡན་པས་ན། །ལྟར་བཅས་འཛིག་
རྟེན་ནང་ན་བསོད་ནམས་གཉེར། །མཐོང་དང་ཐོས་དང་གཞེས་པ་མཛོད་པས་
ཀྱང་། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་པན་པ་མཛོད་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུང་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་འབྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི་མདོ་སྤྲུལ་དང་འབྲལོ། །རིན་པོ་ཆེའི་
སྤང་བ་ལས་ནི་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་
འབྱུར་གྱིས་མཆན་སྤྲུལ་ཅུའི་གཅིག་དང་། མཆན་སྤྲུལ་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲུབ་པའི་
བསོད་ནམས་སྟོང་འབྱུར་གྱིས་མཛོད་སྤྱད་དང་། །གཙུག་ཏྲར་འབྲུབ་པའི་བསོད་
ནམས་འབྲུལ་སྤྲུལ་བརྒྱར་བས་གསུང་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་འབྲུབ་པར་གསུངས་ལ།
གཞན་ནི་སློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །

བྱང་ས་ལས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་མཉམ་པའི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་སྤང་པོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་ཁྱད་བྱ་རེ་རེ་འབྲུབ་ལ་བ་སྤྱིའི་
ཁྱད་བྱ་ཐམས་ཅད་འབྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྤང་པོས་དཔེ་བྱད་གཅིག་འབྲུབ་
པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་དཔེ་བྱད་ལས་མཆན་སྤྲུལ་ཅུ་དང་། དེ་ལས་མཛོད་
སྤྱད་འབྲུབ་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་དང་མཐུན་པར་བཤད་ལ། མཛོད་སྤྱད་

ལས་གཙུག་ཏྲར་དང་། གཙུག་ཏྲར་ལས་གསུང་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་འབྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི་སྒོ་
 གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་དང་མཐུན་པར་བཤད་ཅིང་། གསུང་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་
 ནི་མཆོན་སྤུལ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ལས་སྒྲོག་པ་ཐ་དད་དུ་བཤད་ཀྱང་རྗེས་ཆངས་པའི་སྤྱ་
 དབྱངས་སུ་འདུས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འདི་ལ་སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱ་མཆོ་སྤྱིན་ནི། བྱང་ས་
 ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་མཉམ་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 དྲུང་པོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་ཁུང་དུ་རེ་རེ་འབྲུབ། ཅེས་འབྱུང་བའི་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་
 འདི་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་སེམས་ཅན་ཁོ་ན་བརྗོད་པ་ཡིན་
 ཏེ། དཔེར་ན་ཁྱེན་མར་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཅིམ་འཐུངས་པ་ལ་ཁྱེན་མར་ཐམས་ཅད་
 འཐུངས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་སྤྱིའི་མིང་གིས་བྱེ་བྲག་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 རོ། །འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་སེམས་ཅན་ཁོ་ན་གཟུང་བ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་པ་ནི་ལས་
 ཀྱི་ས་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་
 ཁོངས་སྤྱོད་འབྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དྲུང་པོའི་ཆད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་
 ཁུང་དུ་གཅིག་འབྲུབ་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །འོ་ན་སྟོན་པ་ལྷུ་ཐུབ་
 བ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཇི་སྟེད་ཅིག་བསྟེན་བཀྱར་ནས་
 སངས་རྒྱས་ཤེ་ན། དེ་ལ་སྤྱིར་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོགས་གཉིས་བསྐྱབས་པའི་
 དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི་བསྐྱེད་པ་བཟང་ལྟར་ན། ང་ནི་སྤྱི་ཆེ་དམན་པར་གྱུར་པ་ན། །དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷུ་ཐུབ་པ་ལ། །འཛམ་གང་ཞིག་ནི་དབུལ་བ་བྱས་ནས་

གྲང་། །དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་ཤུག་ཐུབ་པ་ལ་དང་པོ་
 སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་། སྙིང་རྩེ་པད་མ་དཀར་པོ་ལས་ནི་བྲམ་ཟེ་རྒྱ་
 མཛོད་ཀྱི་ལྷ་དུ་གྱུར་པ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་སྙིང་པོ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་
 པར་གསུངས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་ལས་ནི་གཞོན་ཏུ་བཙོན་འགྲུས་
 སྟོན་ཅེས་བྱ་བ་འགྱུར་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷུང་པོ་ཆེན་པོ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་
 པར་གསུངས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་དགའི་འགྲོད་པ་བསལ་བའི་མདོ་ལས། ཆོང་དཔོན་
 གྱི་བུ་བྱི་མ་མེད་པའི་དཔྱད་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་པས་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་དག་
 སྟོང་ཆོས་སྤྱ་བ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པར་གྱུར་པ་ལ་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པར་
 གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུང་དག་ལས་སྤྱ་ཆོགས་འབྱུང་མོད་ཀྱི།
 ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ལྟར་ན་ལུང་སྤྲོན་གྱི་གཞི་ལས། ཀུན་དགའ་པོས། འཛིག་རྟེན་གཙུག་པོ་
 རྣམ་འཛེན་པ། རྒྱལ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐུགས། རོག་མར་གང་དུ་བསྐྱེད་པ་
 དག །སྐལ་ལྷན་ཆེན་པོ་བདག་ལ་གསུངས། །ཞེས་ཞུས་པ་ན། སངས་རྒྱས་འདོད་
 ཆགས་བྲལ་ཐོས་ཤིང་། །སྤང་པོ་དེགས་པའི་ཤས་ཆེན་དང་། །འཛིག་རྟེན་སྤྱག་
 བསྐྱལ་གྱུར་མཐོང་ནས། །དས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །མི་དབང་འོད་ལྷན་
 གྱུར་བ་ན། །དས་ནི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་ཕྱིར། །དས་ནི་བརྟན་པོར་དམ་བཅས་
 ཏེ། །སྟོན་མེད་པ་ཡིན་སྟིན་པ་བཏང་། །ཞེས་འབྱུང་བས་སྟོན་རྒྱལ་པོ་འོད་ལྷན་ཞེས་
 བྱ་བར་གྱུར་པ་ན་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པར་འདོད་དོ། །

འདིར་གཉིས་པ་ཆོགས་གཉིས་བསྐྱབས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་སྟོན་
 འདས་པའི་དུས་ན་སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་པ་འདི་བཞིན་དུ་ཙོད་

སའི་རུས་སྤྱུ་བྱང་ལ། དེའི་སྤྱུ་ཆེ་དང་འཁོར་འདུས་པ་ལ་སོགས་པའང་འདི་དང་འབྲས་
 ལ་བསྟན་པའང་ལོ་སྟོང་གི་བར་དུ་གནས་པ་ཞིག་བྱོན་པ་ལ་སྟོན་པ་འདི་རྩ་མཁན་གྱི་
 ཁྱེལ་སྤངས་བྱེད་དུ་བྱུང་པ་ན་འབྲས་པོར་པ་གང་དང་། མཆིལ་ལྷམ་དང་རས་གྱི་ཁ་
 ཆར་དག་ཤུལ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁྱེད་སྤྱུ་ཅི་འབྲས་དང་། འཁོར་དང་ཆེ་ཡི་
 ཆད་དང་ཞིང་ཁམས་དང་། རྟེན་བཞིན་མཆོན་མཆོག་བཟང་པོ་ཅི་འབྲས་བ། རྟེན་འབྲས་
 བར་བདག་ཀྱང་འགྱུར་བར་ཤོག རེས་སྟོན་ལམ་བཟུང་བོ། ཞེས་སྤྱི་མ་དག་འཆད་
 མོད་གྱི། ལུང་སྟན་གྱི་གཞི་ལས་ནི། སྟོན་གྲོང་ཁྱེད་ཡངས་པའི་རྩ་མཁན་ཡངས་པའི་
 འོད་ཅེས་པར་འགྱུར་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་སྤྱབ་པ་བསེར་མའི་སྟུན་གྱིས་
 ཟེན་པ་ལ་ཚུ་འཇམས་པོས་སྤྱུ་ཁྱུས་གསོལ་ཏེ། མར་དང་ཉིལ་མར་གྱིས་བྱུགས་ནས།
 སྤྱུ་རམ་ཚུའི་བརྟུང་བ་བྲངས་པས་སྟུན་ལས་གྲོལ་ལོ། རྟེན་པ་དེ་དད་ནས། བདག་
 ཀྱང་རབ་ཏུ་སྤྱིན་པ་འདི་ཡིས་ཤུག་འདི་རིགས་སྤྱེས་པ། འཕྲོན་ཏན་རིགས་དང་རུས་
 དག་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་བྱུང་ཅིང་། བདག་གིས་ཆངས་པའི་འཛིག་ཏེན་
 བར་གྱི་ཉམ་ཐག་འཆི་བ་ཡི། ལ་རོལ་ཞི་བ་རྒྱ་ཆེན་འཛིགས་པ་མེད་པས་སྟོལ་བར་
 ཤོག རེས་སྟོན་ལམ་བཟུང་བོ་ཞེས་པ་དང་། ང་ནི་རྩ་མཁན་གྱུར་པ་ན། སངས་
 རྒྱས་ཤུག་སྤྱབ་མཐོང་ནས། བྱང་ཚུབ་ཕྱིར་ནི་ཐོག་མར་ངས། མར་དང་ཉིལ་མར་
 གྱིས་མཆོད་དོ། ཞེས་འབྱུང་དོ། རྟེན་པ་བཟུང་སྟེ་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་དང་པོ་ལ་
 སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྱིལ་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པའི་ཐ་མར་གཞུང་གི་གོ་རིམ་
 ལས་བསྐྱོག་སྟེ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏྱར་ཅན་ཞེས་པ་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཆེ་
 བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་དང་པོ་རྩོགས་སོ། །

དེ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་གངས་མེད་གཉིས་པ་ལ་སངས་རྒྱལ་བདུན་ཁྱིམ་གྱི་སྤྱུག་སྟོང་ལ་
བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པའི་ཐ་མར་སངས་རྒྱལ་མར་མེ་མཛད་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཆེ་གངས་
མེད་གཉིས་པ་རྫོགས་སོ། །དེ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་གངས་མེད་^{ལྷ་}པ་གསུམ་པ་ལ་སངས་
རྒྱལ་བདུན་ཁྱིམ་གྱི་བདུན་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པའི་ཐ་མར་སངས་རྒྱལ་རྣམ་པར་
གཟིགས་བྱུང་སྟེ། འདི་ནི་བསྐྱལ་བ་དགུ་བརྒྱ་ཅག་ཅིག་འདས་པ་ན་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཆེ་གངས་མེད་
གསུམ་པ་རྫོགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གངས་མེད་པ་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་སངས་རྒྱལ་དེ་
དག་བྱུང་ལ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོ་ནི་སྟོན་གྱི་སངས་རྒྱལ་ཤུ་གུ་ཐུབ་པ་ཉིད་
ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེའི་བྱུང་བུ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཁྱེད་སྐྱེ་ཅི་འབྲ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྟོན་ལས་བཏབ་སོ། ། གཤམ་ཏེ་སངས་རྒྱལ་རྣམ་པར་གཟིགས་ཀྱི་དུས་ཉིད་དུ་བསྐྱལ་བ་
གངས་མེད་གསུམ་པོ་རྫོགས་ན་གཙུག་ཏྲར་ཅན་ནས་འོད་སྤྲེད་གི་བར་དུ་འཆང་མི་
རྒྱ་བ་མི་རིགས་ཏེ། བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་གྱིས་ཆོགས་རྫོགས་ཤིང་།
ཆོགས་རྫོགས་པ་ནི་བཞེས་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ཆེ་ཆོགས་
རྫོགས་ཤིང་གངས་མེད་པར་རྫོགས་མོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་ནི་མ་ཡིན་པས་འོད་སྤྲེད་སངས་རྒྱལ་པའི་ཆེ་ཆངས་པར་སྟོད་པ་སྟུང་ནས་འདི་
ནས་ཤི་འཕོས་ནས་དགའ་ལྷན་གྱི་ལྷའི་རིགས་སུ་འཁྲུངས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་མདོ་
འདི་ཡང་ཆད་མར་བྱས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། །

ལུང་སྟོན་གྱི་གཞི་ལས་ནི། ཀུན་དགའ་པོས། འཛིག་རྟེན་གཙོ་བོ་རྣམ་འཛེན་
པ། ཁྱེད་སྟོན་བྱང་རྒྱུད་སྟོད་པ་ན། །སངས་རྒྱལ་ཇི་སྟེད་དུས་གང་དུ། །རི་ལྷ་བྱར་ནི་

བཙུན་བཀྱར་མཛད། །ཅེས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་བཙུན་པ་བཅོམ་
ལྷན་འདས་གྱིས་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྤང་དུ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཅི་སྤྲོད་ཅིག་ལ་བཙུན་བཀྱར་བགྱིས་ལགས་ཞེས་ཞུས་པ་
ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གངས་མེད་པ་དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་ཤྱུག་ཟུབ་པ་ནས། །འཛེན་པ་ཡུལ་
འཁོར་སྦྱོང་གི་བར། །བདུན་ཁྱི་དང་ནི་ལྷ་སྦྱོང་གི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ངས་མཆོད་
དོ། ། གངས་མེད་གཉིས་པ་ལ་ནི། སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་ནས་ནི། །ཟུབ་པ་དབང་པོའི་
རྒྱལ་མཆོན་བར། །བདུན་ཁྱི་དང་ནི་དུག་སྦྱོང་གི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ང་ཡིས་
མཆོད། ། གངས་མེད་པ་གསུམ་པ་ལ་ཡང་། སངས་རྒྱས་ལེགས་མཛད་ནས་བཟུང་
སྟེ། །སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་བར་དག་ཏུ། །བདུན་ཁྱི་བདུན་སྦྱོང་ང་ཡིས་མཆོད། །གངས་
མེད་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ནི། རྒྱལ་བ་ངས་ནི་མཆོད་བྱས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་ནི་སྦྱོང་པ་
ན། །དེ་ཆེ་ང་ལ་སྦྱོ་སེམས་མེད། །ཅེས་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བྱང་བའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱང་འདི་དང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །

ཐེག་ཆེན་པ་ནི་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཁྱེ་བ་ཁྲག་
ཁྲིག་བརྒྱ་སྦྱོང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་བཙུན་བཀྱར་བྱས་པ་ཞེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
ཁྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྦྱོང་ལྷ་བཙུ་ཅ་ལྷ་ལ་སྦྱིན་པ་ལུལ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་གསུངས་པས་གངས་མེད་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
བཙུན་བཀྱར་བར་བཞེད་དོ། །ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གནས་སྐབས་གང་དུ་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་པོ་གང་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། གང་གི་ཆེ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་
དངོས་པོ་མི་གནས་རྐང་གི་བར་ལུས་དང་ལོངས་སྦྱོང་ཐམས་ཅད་ཀུན་སྦྱོང་མཛོན་

མཛོད་ཁྱད་པར་ལ་མི་རེ་བར་སྤྲོད་རྗེ་ཡིས་སྤྲོད་པར་བྱེད་པས་དེའི་ཆེ་སྤྲོད་
པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྫོགས་ཏེ་འདི་ནི་སྤྲོས་པའི་རབས་སུ་བཟུངོ། །ལུང་གཞི་ལས་
ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྤྲོད་པ་ཆེན་པོའི་དུས་ན་སྤྲོད་པའི་པར་བྱིན་རྫོགས་པར་
གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་བྱང་ས་ལས་ནི་སྤྲོད་པའི་སྐབས་སུ་པ་མ་ནི་ཟླ་མ་ལྟ་བུའི་ཞིང་ཡིན་
པས་གཞན་ལ་སྤྲོད་པར་མི་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་བརྟམ་སྤྲད་པ་དང་མི་
དགའ་བཞིན་དུ་བྱ་དང་ཚུང་མ་དང་བཟན་ལ་སོགས་པའང་མི་སྤྲོད་པར་བཤད་ཅིང་།
མཛོད་པའི་སྐབས་སུ་འད་དེས་པོ་དམན་པ་”བ་ལས་”^{༡༤} བྲུག་པ་དང་། མར་ཁུས་
བཟུ་བ་དང་། གྲུ་གྲུལ་གྱིས་བདུག་པ་དང་། ཨུཊའི་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པས་མཛོད་པ་
མི་བྱ་བར་བཤད་དོ། །གང་གི་ཆེ་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བས་
ཆགས་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་སེམས་མི་འཁྲུགས་པ་དེའི་ཆེ་
སེམས་མ་འཁྲུགས་པའི་བྱིར་དང་། ལུས་ངག་གི་ཉེས་སྦྱོད་སྦྱོམ་པའི་བྱིར་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་བཟོད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྫོགས་ཏེ་བྱང་སྤྲོད་བཟོད་
པར་སྤྲོད་པའི་སྤྲོས་པའི་རབས་བཞིན་ནོ། །

སྤྲོད་པ་བྲམ་ཟེའི་བྲིའུར་གྱུར་པ་ན་སངས་རྒྱས་སྐར་རྒྱལ་རིའི་སྤྲུག་ཞིག་ན་
མེའི་ཁམས་ལ་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་པ་མཛོད་ནས་རྒྱང་པ་ཡ་གཅིག་གིས་འབྲེང་སྟེ་
ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ། སྤྲོས་བྲུ་ཁཛོག་ཁྱོད་འདྲའི་དགེ་སྦྱོར་ཆེན་པོ་གཞན་དག་
ལྟ་ལུལ་ས་ལ་མེད། །འཛིག་རྟེན་འདི་ནའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཐོས་བྱ་ཡི་གནས་

ནའང་ཡོད་མ་ཡིན། །ལྷ་ཡི་ཕོ་བྲང་གནས་མཆོག་དག་ནའང་ཡོད་མིན་སྟོགས་དང་
སྟོགས་མཆམས་དག་ནའང་མེད། །རི་དང་ནགས་སུ་བཅས་པའི་ས་སྟེང་རྒྱས་པ་
ཀུན་ཏུ་ཡུལ་ཞིག་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་བསྟོད་པས་
བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་སོ། །

དེ་ལྟར་བསྐྱོར་བ་བྱས་ཏེ་བསྟོད་པས་བསྐྱལ་བ་དགུའི་ཆོགས་ཀྱང་འདུམས་
ཏེ། ལུང་སྟན་གྱི་གཞི་ལས། དེ་ཆེན་བཟ་བའི་ཕུག་ན་ཡང་། །སངས་རྒྱས་སྐར་
རྒྱལ་ལ་ནི་ངས། །དེ་ཆེ་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བསྟོད་པས། །བསྐྱལ་བ་དགུ་ནི་ཕྱིར་
བསྐྱེལ་ཏོ། །ཞེས་པ་དང་། མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་། བྲས་ཟེ་དམ་པ་དེ་རིང་དུ། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལེགས་བསྟོད་པའི། །སྟོབས་དང་བཙུན་འགྲུས་འདི་ཡིས་
ནི། །བསྐྱལ་བ་དགུ་ཞིག་འདུམས་པར་གྱུར། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་བཙུན་འགྲུས་ཆེ་ཞིང་ཐབས་ལ་མཁས་ན་དུས་སྤང་དུས་བསྐྱལ་བ་
མང་པོ་ནི་འདུམས་པར་འགྱུར་གྱི་གངས་མེད་པ་ནི་འདུམས་པར་མི་རུས་ཏེ། བྱང་
ས་ལས། སུ་བཙུན་འགྲུས་ཚུམ་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་ཆེན་པོས་སྦྱོར་བ་དེའི་ནང་ན་ལ་ལ་
ནི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་མང་པོ་ཞིག་འདུམས་པར་བྱེད་དོ། །

ལ་ལ་ནི་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་དག་གི་བར་དུ་འདུམས་པར་བྱེད་གྱི་གངས་མེད་
པ་འདུམ་པར་བྱེད་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འདུམ་
རྟེན་ལས་ཀྱང་དེ་བཙུན་འགྲུས་ཤིན་ཏུ་ཆེར་བརྩམས་པས་འབད་ན་བསྐྱལ་བ་མང་
པོ་འདྲ་འདྲ་བར་འགྱུར་བ་ནས་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་སྟག་འདུམ་གྱི་བར་དག་
ཀྱང་འདྲ་འདྲ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ། བཙུན་ལྷན་འདས་ལྟུ་

ཐུབ་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པ་ན་སངས་རྒྱས་སྐར་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ་མཉེས་
པར་བྱས་པས་བསྐྱལ་བ་དགུ་འདས་པར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་
བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་འབད་པར་བྱས་ནས་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབྲུམ་ཐག་མང་
པོ་རྣམས་ནི་འདའ་བར་འགྱུར་གྱི། བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་ལས་ནི་སྤྱི་ཤར་འདའ་
བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །བྱང་ཚུབ་པའི་སྟོན་རོལ་གྱི་དེ་མ་ཐག་ལ་སྟེ་དོ་རྩེ་
ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཆེ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསམ་གཏན་དང་སྟོའི་སྟེ་ཤེས་རབ་གྱི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྫོགས་ཏེ། དེ་དག་ནི་རང་རང་གི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པས་ན་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །

།བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་བཤད་པ།།

བཅུ་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་བཤད་པ་ནི། མདོ་ལས།
སྟིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་
གསུམ་ཞེས་འབྱུང་བའི་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བས་ན་བསོད་
ནམས་དང་། ལས་གྱི་རོ་བོ་ཡིན་པས་བྱ་བ་དང་། གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
ཀུན་སྟོང་གི་སེམས་པ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར་བསོད་ནམས་བྱ་བ་དེའི་
གཞི་སྟེ་དཔེར་ན་ལུས་ངག་གི་བདུན་ལས་དང་ལས་གྱི་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ་ཡིད་
གྱི་གསུམ་ལས་གྱི་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་ལ་ལས་གྱི་ལམ་ཞེས་བཤད་པ་
བཞིན་ནོ། །འདིར་གཞིའི་སྤྱི་ནི་རྒྱ་ལ་བཛོད་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་སྟིན་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་བསོད་ནམས་དང་བྱ་བ་དང་གཞི་གསུམ་ག་ཡིན་ལ། ཀུན་
ནས་སྟོང་བའི་སེམས་པ་ནི་བསོད་ནམས་དང་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། བྱ་བའི་རྟེན་མེན་པས་གཞི་

མེན་མོ། ། དེ་ཡང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ནི་བསོད་
ནམས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱང་བ་ནི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་པས་
གསུམ་ག་ཡིན་ནོ། །བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱང་བ་ལ་བྱམས་པ་ནི་བསོད་ནམས་དང་
བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། བྱམས་པའི་སྒྲོན་པ་དེ་དང་མཚུངས་
ལྷན་གྱི་སེམས་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་
སེམས་པ་དང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་བསོད་ནམས་དང་བྱ་བ་གཉིས་
ཀ་ཡིན་ནོ། ། སེམས་པ་དེ་དག་བརྟེན་ནས་མི་འདུག་པས་གཞི་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། ། བྱམས་པ་དང་
ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ནི་བསོད་ནམས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཡང་
ན་གསུམ་པོ་འདི་དག་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་བརྩོམ་པས་ན་
གསུམ་པོ་ལ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་ཞེས་བྱའོ། །

མདོ་ལྗེ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསོད་ནམས་བྱ་བ་ནི་དོན་དམ་པར་ན་སེམས་པ་
དགེ་བ་ཡིན་ལ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་སེམས་པ་དགེ་བ་དེའི་གཞི་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །སྦྱིན་པ་ལས་བྱང་བ་གང་ཞེ་ན། སྦྱེས་བྱ་གང་གིས་བསམ་པ་
དགེ་བས་བདོག་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྦྱིན་པ་ཡིན་ཏེ།
འང་སྤོང་རྒྱས་པས་ཁྲུས་པ་ལས། འང་སྤོང་ཆེན་པོ་དང་བསམ་གང་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱིན་
པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སྦྱིན་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཀུན་ནས་སྤོང་བ་གང་ཞེ་ན། དུལ་བཟང་པོ་ལ་མཆོད་པར་འདོད་པ་དང་། རང་དང་
སྦྱོམས་པ་དང་། དམན་པ་ལ་མན་གདགས་པར་འདོད་པ་ཡིས་གཏོང་བ་སྦྱིན་པ་ཡིན་གྱི་
འདིགས་པ་དང་ལན་ལ་རེ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ལས་དེ་ཡང་ལུས་ངག་གི་
ལས་ཀུན་ནས་སྤོང་བའི་སེམས་པ་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱིན་པ་ལས་

བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྤྲོད་ཏུ་བཟོད་དེ་ལོ་མ་
ལས་བྱུང་བའི་སྤྱི་ལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །འོག་མ་དག་ལའང་དེ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་
པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་ལས། གང་ཆེ་སྤྱིས་བྱ་དགེ་ཡིད་ཀྱིས། །རང་གི་
རྣམས་དག་སྤྱིན་བྱེད་པ། །དེ་ཆེ་དགེ་བའི་ཕྱང་པོ་རྣམས། །སྤྱིན་པ་ཞེས་ནི་བཟོད་པ་
ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེས་ན་ལུས་དག་གི་ལས་ཀྱང་སྤྱོད་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་
བ་ཡིན་པས་ཕྱང་པོ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཀྱང་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། སྤྱིན་
པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། དེའི་གཞི་དང་། ཀྱང་ནས་སྤྱོད་བ་དང་། དངོས་པོ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཞི་ནི་མ་ཆགས་བ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་གཏི་ཐུག་མེད་
པའོ། །ཀྱང་ནས་སྤྱོད་བ་ནི་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་པའོ། །དངོས་པོ་
ནི་སྤྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འོ། །རོ་བོ་ཉིད་ནི་གཏོང་བ་ན་ལུས་དང་དག་གི་ལས་སོ་
ཞེས་བཤད་ངོ་། །སྤྱིན་པ་དེའི་འབྲས་བྱ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དབྱེ་བ་ནི་
བདག་གི་དོན་ཀྱི་ཕྱིར་སྤྱིན་པ་ནི་ འཕགས་པ། འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའམ། སོ་སའི་
སྤྱོད་པོ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་མཆོད་རྟེན་ལ་སྤྱིན་
པའོ། ། བདག་ལ་མན་ལ་མཆོད་རྟེན་ལ་མི་མན་པས་སོ། ། གཞན་ཀྱི་དོན་ཀྱི་ཕྱིར་སྤྱིན་པ་ནི་མཐོང་
ཆོས་ལ་སྤྱོད་བ་མ་གཏོགས་པ་འཕགས་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སེམས་ཅན་
གཞན་ལ་སྤྱིན་པའོ། ། དེ་ཡང་ཁོ་འདོད་པ་ལས་འདས་ལ་སྤྱིན་པའི་རྣམས་སྤྱིན་གྱིས་ནི་འདོད་པས་བསྐྱས་པས་
གཞན་ལ་མན་རང་ལ་མི་མན་པས་སོ། ། གཉིས་ཀའི་དོན་ཀྱི་ཕྱིར་སྤྱིན་པ་ནི་འཕགས་པ་འདོད་
ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའམ་སོ་སའི་སྤྱོད་པོ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སེམས་ཅན་
གཞན་ལ་སྤྱིན་པའོ། ། དེ་ཡང་རང་དགེ་བསགས་པའི་ཕྱིར་རང་གཞན་གྱི་འབྱུང་བ་ལ་མན་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་མིན་པའི་ཕྱིར་གྱི་སྦྱིན་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱོད་བཅ་གཏོགས་
པ་འཕགས་པ་འདོད་ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་མཆོད་རྟེན་ལ་འབྲུལ་བ་
ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མར་རང་དང་མཆོད་རྟེན་ལ་པན་པ་མེད་པས་དེ་ལ་འབྲུལ་བ་ནི། དེ་ནི་བཀྱར་སྦྱི་དང་བྲས་པ་
གཞོ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱོད་བར་ནི་མི་འགལ་ལོ། །སྦྱིན་པ་
དེའི་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་སྦྱིན་བདག་དང་དངོས་པོ་དང་ཞིང་གི་བྱད་པར་གསུམ་
ལས་ཡིན་རོ། །

དེ་ལ་རེ་ཞིག་སྦྱིན་བདག་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་དད་པ་དང་སོགས་ཀྱིས་
གཟུང་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་གཏོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་
དང་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བའི་འཕགས་པའི་ནོར་བུ་ན་དང་འདོད་ཆེན་ཚུང་བ་དང་ལྷན་
པས་སོ། །ཚུལ་ནི་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་སྦྱེས་བྱ་དམ་པའི་སྦྱིན་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ།
ལྷ་གང་ཞེན། དད་པས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། གྲུས་པར་བྲས་ཏེ་དང་། རང་གི་
ལག་ནས་དང་། དུས་སྟུ་དང་། གཞན་ལ་མི་གཞོད་པར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་
པ་དང་། མཁས་པས་གྲུས་དང་རང་ལག་ནས། །དུས་སྟུ་མི་གཞོད་སྦྱིན་བྱེད་ན། །སྦྱིན་
བདག་སྦྱིན་པ་ཡངས་ཤིང་ཆེ། །སྐལ་པ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་ལ།
འབྲེལ་པ་ལས་ནི། གྲུས་པ་དང་། སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་རང་གི་ལག་གིས་སྟེར་བ་
དང་། ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དུས་དང་། གཞི་དེས་གཞན་ལ་ བརྒྱས་པ་དང་། ཤན་པ་ལ་ལྷག་བྱིན་བཏུ་
བྱ་བྱིན་བྱ་དང་། དུག་མི་འཕྲོད་པའི་ཟས་ཏུ་བྱ་ཞིང་ལ་གཞོད་པ་མ་ཡིན་པར་གཞན་ལ། མི་གཞོད་པར་སྦྱིན་
པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དད་པ་ལས་གཞན་བཞི་བཤད་དོ། །

འབྲས་བུ་ནི་གྲུས་པ་ལ་སོགས་པས་བྱིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གྲུས་པར་བྱིན་པས་

སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་རང་ལ་འཁོར་གྱིས་བཀྱར་སྟེ་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་པར་འགྱུར་བ་དང་།
 རང་གི་ལག་གིས་བྱིན་པས་ནི་ཡོངས་སྟོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་སྟེ་རང་དབང་འབྱོར་
 བར་འགྱུར་བ་དང་། ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དུས་སུ་བྱིན་པས་ནི་རང་ལ་དགོས་པའི་དུས་
 སུ་རྟེན་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ལ་གཞོན་པ་མེད་པར་བྱིན་པས་ནི་རང་གི་ཡོངས་
 སྟོན་ལ་དབྱ་དང་མེས་འཆིག་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་པར་རྟེན་པ་སྟེ། འདིར་
 གཞན་ལ་གཞོན་པ་ནི་བ་རོལ་ལ་མ་བྱིན་པར་སྤངས་ནས་སྟེར་བ་ལ་སོགས་
 པའོ། །ལྷ་མཆོན་ལྷ་པའི་མདོ་ལས། རྣམ་པ་དུ་མ་ཕུན་ཆོགས་ཤིང་། །སེར་སྣ་མེད་
 པར་སྦྱིན་བྱེད་ན། །རྣམ་པ་དུ་མ་ཕུན་ཆོགས་པའི། །རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་སོ་སོར་
 སྟེན། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཁ་དོག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་སོགས་པས་བསྟན་པ་བྱི་
 དང་རོ་དང་རེག་བྱ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་དངོས་པོ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའོ། །ཁ་
 དོག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱིན་པ་དེ་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་རང་ཉིད་
 གཟུགས་བཟང་བ་དང་། སྟན་པའི་གཤམ་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཡིད་དགའ་བ་དང་།
 ལུས་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན་དང་བྱུང་མེད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་གང་བའི་ཆེ་ནི་རྩོ་ལ་བྱོ་བའི་
 ཆེ་ནི་གང་ཞིང་ཐ་མལ་པའི་ཆེ་ནི་ཐ་མལ་བར་འདུག་པས་ན་དུས་སུ་རེག་ན་བདེ་བའི་
 ལུས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ཏེ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །

ཀུན་ལས་བདུས་ལས་ཀྱང་། རི་ལྟར་ན་སྦྱིན་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ཞེ་
 བ། ཕྱིར་ཞིང་སྦྱིན་པ་དང་། ཕྱོགས་མི་འབྱེད་པར་སྦྱིན་པ་དང་། འདོད་པ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པར་སྦྱིན་པ་དང་། མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་དང་། རྒྱ་ཆེར་སྦྱིན་པ་དང་། དགའ་
 བས་སྦྱིན་པ་དང་། སྟོད་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། འཁོར་དང་སྟོ་བྱར་དུ་ཡོངས་པ་ལ་ལེགས་

པར་བགོས་ཏེ་སྦྱིན་པས་སྦྱིན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རིག་པར་བྱའོ། །རི་ལྷོ་ན་
སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་
གཞོད་པས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་ལས་འཕྲོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། མ་
རུལ་ནི་འདྲི་མ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་རུང་བ་དང་། ཚོས་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

བྱང་ས་ལས་ཀྱང་སློག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་འང་དམན་པ་ཡིན་
པས་སྦྱིན་པར་མ་གསུངས་སོ། །སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ནི། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་ཚོས་བཞི་སྟེ། འདུན་པ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་
ལྷག་དང་། འཛིགས་པས་སྦྱིན་པའོ། །གཞན་ཡང་བཞི་སྟེ། རྫོད་པ་དང་། གྲགས་པ་
དང་། སྤྲ་དང་། ཚིགས་སུ་བཅད་པས་སྦྱིན་པའོ། །ཡང་བཞི་སྟེ། རོར་ལྷ་བ་དང་།
སྐབས་ཅུང་ཟད་གྱི་ཕྱིར་དང་། བརྟམ་ཐབས་དང་། རང་གི་ལག་ནས་སྦྱིན་པ་མ་ཡིན་
པའོ། །ཡང་བཞི་སྟེ། ངན་པ་དང་། མི་བསོད་པ་དང་། གྲུས་པར་མ་བྱས་པ་དང་།
མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་སྦྱིན་པའོ། །ཡང་བཞི་སྟེ། མཚོན་ཆ་དང་། དུག་དང་། རུང་
བ་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་ཚོག་པར་སྦྱིན་པའོ། །ཞེས་བསམས་པ་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་པོ་
དམན་པའི་སྦྱིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་གྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་
བྱ་མོ་སློ་གྲོས་བཟང་མོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། དུས་སུ་སྦྱིན་དང་འགྱོད་པ་མེད་པ་
དང་། ཡིད་འོང་སྦྱིན་དང་ནམ་སྦྱིན་མི་རེ་བ། །དཔའ་བོ་ནམས་ནི་ལས་འདི་བྱས་
པས་ན། རྟག་ཏུ་འོངས་སྦྱོད་ཆེན་པོ་འཕྲོག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞིང་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི། འགྲོ་བ་བཟང་བས་ཞིང་བྱད་པར་དུ་

འཕགས་པ་ནི། གོ་འཁྱེད་མཛོད་མཛོད་ལས། གྲུན་དགའ་པོ་དུང་འབྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སོང་
 བ་ལ་སྦྱིན་པ་བྱེན་ན་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་བརྒྱ་འགྲུར་དུ་རེ་བར་བྱའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་
 འཆལ་བར་གྱུར་པའི་མི་ལ་སྦྱིན་པ་བྱེན་ན་སྦྱོང་འགྲུར་དུ་རེ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ། འཁོ་བ་བཟང་བ་དང་། སྦྱག་བསྐྱེད་གྱིས་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
 པ་ནི་རྣམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞིའི་ནང་ནས་ནད་པ་དང་ནད་
 གཡོག་དང་གྲང་བ་ལ་སོགས་པའི་དུས་སུ་བྱེན་པ་ནི་རྣམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་
 ནམས་ཡིན་པས་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ། སྦྱག་བསྐྱེད་བ་དང་།
 བན་འདོགས་པས་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི། བ་མ་དང་མན་འདོགས་པ་གཞན་
 ཡང་རུང་སྟེ་དོམ་དང་རི་དྲགས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་པའི་རབས་ ལྟ་བུ་རང་ལ་མན་འདོགས་
 པས་དང་། དཔེར་བྱའོ། །ཡོན་ཏན་གྱིས་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི། གོ་འཁྱེད་མཛོད་
 མཛོད་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལ་བྱེན་ན་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་འབྲུམ་འགྲུར་དུ་རེ་
 བར་བྱའོ། །རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་བྱེན་ན་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་
 ཆད་མེད་དོ། །དེ་བས་ཀྱང་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་བྱེན་ན་ཆེས་ཆད་མེད་དོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ། །
 ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་མཛོད་ལས་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའི་
 དགེ་སྟོང་ལ་སྦྱིན་པ་བཏང་ན་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཁྲིར་འགྲུར་སྟེ་ད་འཛོལ་བར་འགྲུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མང་པོའི་ཆོག་སྟེ་ཞིང་བཞི་པོ་དེ་དག་
 གོ་སྦྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་ལས་གྲོལ་བས་
 གྲོལ་བ་ལ་བྱེན་ན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཉེ། དེ་ལ་སྦྱོན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གོ་ཏུ་ཉ་མའི་མདོ་ལས་ནི། གང་ཞིག་ལུས་དག་བསྐྱམས་
 བདག་ཉིད། །ལག་བརྒྱུད་བསོད་སྟོམས་སྟོད་པ་ཡི། །འདོད་ཆགས་བྲལ་ལ་ཆགས་
 བྲལ་གྱིས། །སྦྱིན་ན་ཟང་ཟེང་སྦྱིན་པའི་མཆོག་། ཅེས་གསུངས་སོ། །ལུང་ལས་ཀྱང་།
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ནི་ཟང་ཟེང་གི་སྦྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །ཡང་སྦྱིན་བདག་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་ཡིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་
 པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གང་ཅི་བྱིན་པ་དེ་ནི་མ་གྲོལ་བས་མ་གྲོལ་བ་རྣམས་ལ་བྱིན་ཡང་
 རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱིན་པས་མཆོག་ཡིན་
 ཉེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྦྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་
 མདོ་ལས། ཉེ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། འཛིགས་པས་སྦྱིན་པ་དང་། བདག་ལ་བྱིན་པས་
 སྦྱིན་པ་དང་། བདག་ལ་སྦྱིན་པར་འགྱུར་བས་སྦྱིན་པ་དང་། སྟོན་བདག་གི་པ་དང་
 མེས་པོ་དག་གིས་སྦྱིན་པ་བྱིན་པས་སྦྱིན་པ་དང་། མཐོངས་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་།
 གྲགས་པའི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ཀྱི་དོན་དང་སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱང་ཀྱི་
 དོན་དང་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་དོན་དང་དོན་ཀྱི་མཆོག་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 སྦྱིན་པ་བྱིན་པའོ་ཞེས་སྦྱིན་པ་རྣམ་པ་བརྒྱུད་གསུངས་པ་དག་གི་ནང་ན་ནི་བརྒྱུད་པ་
 སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉེ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་
 ནི་སྟོབ་དཔོན་སྤྲ་མ་དག་ན་རེ། རྣམ་ཉེ་བར་གྱུར་ཅིང་ཉེ་བར་སྤྲགས་པ་དག་ལ་སྦྱིན་
 པར་བྱེད་པའོ་ཞེས། །ཟེར་རོ། །

འཛིགས་པས་སྦྱིན་པ་ནི་མེད་པར་བྱེད་པ་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་དམ་པ་

སྤྱིན་ནོ་ཞེས་སྤྱིན་པ་བྱེད་པའོ། །བདག་ལ་བྱིན་པས་སྤྱིན་པ་ནི་འདིས་སྤོན་བདག་ལ་
བྱིན་ནོ་སྦྱུ་ནས་སྤྱིན་པའོ། །གཞན་ནི་གོ་སྤྲོད། །སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ནི་རྩ་འབྲུལ་
ལོ། །སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའོ། །རྣལ་འབྱོར་གྱི་
ཆོགས་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རོ། །དོན་གྱི་མཆོག་ནི་དབྱ་བཙུག་པ་འཕམ་མུ་
ངན་ལས་འདས་པ་མཐོང་པའོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲེལ་གྲགས་པའི་བཞེས་གཉེན་འཆད་
དོ། །སྤོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་ནི། སེམས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་དོན་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་དང་པ་ལ་སོགས་པའི་ནོར་འབྲེན་པ་དང་། སེར་སྤྲིའི་བྲི་མ་དང་འགལ་བ་
དང་། སྦྱོམས་འཇུག་གི་བདེ་བ་སྦྱུད་པ་དང་། རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འབྲེན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །ས་ལས་ནི་ཟང་ཟིང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་དོན་གྱི་མཆོག་མུ་
ངན་ལས་འདས་པར་བསྡོམས་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཆོགས་མུང་འདས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོགས་
སུ་འབྱུར་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱན་བདེ་འབྱོར་འབྱོར་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་
ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོར་ཡང་འབྱུར་བའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཡང་ན་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ལ་
སོགས་པ་བཞི་རིམ་པ་ལྟར་ཆོགས་སྦྱོར་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་དང་།
མུང་འདས་སམ། ཡང་ན་ཆོགས་སྦྱོར་དང་། ས་དང་པོ་བདུན་དང་། དག་པའི་ས་
གསུམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་རྣམས་དང་སྦྱར་རོ། །

འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་སྤྱིན་པ་སྤྲེལ་བདུན་པོ་དམན་ཞེ་ན། ས་ལས། དང་པོ་བདུན་
ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྤྱིན་པ་ལེ་ལོས་ཉམས་པ་དང་། འདི་དང་པ་རོལ་དུ་ཟང་ཟིང་
གིས་དབུལ་བས་འཛིགས་པ་དང་དབང་ལྷག་འདོད་ནས་བྱིན་པ་དང་། འདས་པ་ལ་
ལྟ་བ་དང་། མ་འོངས་པ་ལ་མཛོད་པར་དགའ་བ་དང་། སྤྱིན་གནས་ལ་བརྟུན་པ་དང་།

མཐོ་རིས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་འདོད་པ་དང་། གྲགས་པ་འདོད་པའི་སྤྱོད་དང་བཅས་པའི་
ཕྱིར་དམན་པར་བཤད་དོ། །

གཞན་ཡང་དང་སྤོང་རྒྱས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་མ་དག་པའི་སྤྱོད་པ་
སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་སྤངས་ཏེ་དག་པའི་སྤྱོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་བསྐྱབ་པར་གསུངས་ཏེ།
འདི་ལྟར་གཏོང་བ་པོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་ཞིང་མ་དད་པས་སྤྱོད་པ་ཕྱིན་པ་དང་། བན་
བཏགས་པའི་ལན་དུ་བན་གདགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པ་དང་། དམན་པ་སྤྱོད་པ་
དང་། འདོད་པའི་རྒྱའི་ཕྱིར་མེད་མེ་ལྷེ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། རྒྱ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། བདག་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། འཛིགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་
རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། དུག་སྤྱོད་པ་དང་། མཆོན་ཆ་སྤྱོད་པ་དང་། སོག་
ཆགས་བསད་དེ་ཤ་སྤྱོད་པ་དང་། བག་མེད་པ་ནམས་ལ་ཆང་སྤྱོད་པ་དང་། འདི་དག་
བདག་གིར་འགྱུར་ཏེ་བདག་གི་རིམ་གྱོད་དང་མཆོད་པར་འགྱུར་རོ་སྐྱམ་ནས་སེམས་
ཅན་བསྐྱབ་པ་དང་འཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པ་དང་། བརྗོད་པ་དང་སྤྱོད་དང་ཆོགས་
སུ་བཅད་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པ་དང་། གར་དང་སྤྱོད་དང་བཞད་གད་དང་ཅེད་མོ་དང་གཏམ་
དང་དགའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོལ་མོ་མཁན་ནམས་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། གཟའ་སྤྱོད་ཀྱི་
མཆོན་མའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པ་དང་། གཞན་ཀྱི་ཞོར་མཇེལ་པོ་ལ་སྤྱོད་པ་
དང་། གཞན་ཀྱི་ཞིང་དམ་འབྲུའི་ཕྱིར་པོ་ལ་རི་དྲགས་དང་བྱ་ཐ་བ་ལ་དགའ་མགྱུ་སྤྱོད་
པ་དང་། བཟོའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པ་དང་། ལུས་མི་བདེ་བས་འཛིགས་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པ་ལ་
སྤྱོད་པ་དང་། སྤོང་བ་ལ་སྤྱོད་པ་བྱུང་དེ་ཆོག་པ་ཐ་བར་བྱས་ནས་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱོད་
པའི་ནམ་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་ཐེ་ཆོས་ཐེ་ཞིང་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་

བྱིན་ནས་གདུང་བ་དང་འགྲོད་པས་གདུང་བ་དང་། སྦྱིན་པ་བྱིན་ནས་གང་བདག་
ལས་ཁྱེར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆེ་བྱི་མ་ལ་སྦྲར་བདག་ལ་བྱིན་པར་འགྱུར་རོ་སྦྲུམ་དུ་
སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྦྱིན་པ་དང་། སྦྱིན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འདི་བདག་
ཉིད་ཀྱིས་སྦྱུང་གི་སེམས་ཅན་གཞན་གང་ལའང་འབྱུང་བར་མ་གྱུར་ཅིག་སྦྲུམ་དུ་
སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྦྱིན་པ་དང་། ལང་ཆོ་ལ་བབ་པས་སྦྱིན་པ་དང་། བློ་པ་དང་ན་
བ་དང་འཆི་བའི་ཕྱ་ངན་དུ་གྱུར་བ་ན་སངས་རྒྱས་པ་ལ་དགའ་པ་དང་དད་པ་མེད་
པར་ཅ་ལག་ནམས་ཀྱིས་བྱེད་དུ་བཅུག་མྱེ་སྦྱིན་གནས་ལ་བྱིན་པ་དང་། དུལ་གཞན་
དུ་བདག་སྦྱིན་བདག་ཏུ་གྲགས་པར་འགྱུར་རོ་སྦྲུམ་ནས་གྲགས་པའི་རྒྱུར་སྦྱིན་པ་
དང་། ཁ་ཐས་གཏོང་མི་ཤོད་པ་ལ་འདིག་རྟེན་པ་མི་དགའ་བར་མཐོང་ནས་སྦྱིན་ཤོད་
པའི་ཉེས་པ་ནི་འདིག་རྟེན་ཀྱིས་བཟོད་དོ་སྦྲུམ་མྱེ་སྦྱིན་པ་དང་། བྱུང་མེད་སྦྱིང་དུ་
སྦྱག་མྱེ་རྒྱུང་མར་སྦྱང་བའི་འབྲེལ་བ་དང་བྱིར་བྱེད་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བྱུང་མེད་ཀྱི་
གཞི་ལས་མཛུང་བ་ཤེས་དང་གཉེན་འདབ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ནོར་བུ་དང་
གསེར་དཔུལ་ལ་སོགས་པའི་ནོར་བྱིན་ནས་མགྱུ་བར་བྱེད་པ་དང་། འདི་ལྟར་བདག་
ལ་ནོར་ནི་མང་དུ་ཡོད་ན་བདག་ལ་བྱ་མེད་དེ་བདག་གིས་གང་རིགས་པ་ལ་བཏང་
བར་བྱའོ་སྦྲུམ་མྱེ་སྦྱིན་པ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་བྱིན་པས་འདིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་རྟེན་པར་
འགྱུར་རོ་སྦྲུམ་པས་སྦྱིན་པ་དང་། གང་མེ་ཉོག་དང་འབྲས་བུ་དང་ཟང་ཟེང་འདོད་པས་
དབུལ་བ་བཀའ་པ་དང་སྦྱག་ཤོངས་པ་གོས་དེངས་ཤིང་བྱི་མ་ཅན་ནམས་བཞོལ་ཉེ་
ཐོར་ནས་སྦྱག་པོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དག་ལ་སྦྱིན་པ་སྟེ། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ནམས་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་
གཉིས་པོ་འདི་དག་ནི་སྦྱིན་པ་བྱིན་ཡང་ཡོངས་སུ་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ལྟོལོ། ། དེ་དག་

ཆོགས་སུ་བཅད་དེ་སྤྲོས་པ། མ་དང་བཞིན་སྟེར་མན་བཏགས་ལན་དུ་སྟེར། །མེ་དང་ཚུ་དང་རྒྱལ་པོ་མགུ་ཕྱིར་
སྟེར། །འདིགས་ནས་སྟེར་དང་དུག་མཚོན་བསད་ཤ་སྟེར། །བག་མེད་པ་ལ་ཆང་སྟེར་ཤམོར་བལྟའི་ཕྱིར། །རང་
ལ་བསྟོད་ཕྱིར་གཟའ་སྐར་མཁན་ལ་སྟེར། །རོལ་མོ་མཁན་སྟེར་གཞན་ལོར་མཛའ་ལ་སྟེར། །གཞན་གྱི་འབྲུག་
བྱལ་སྟེར་བ་དང་། །བཟོ་བོ་ལ་སྟེར་ནད་ཕྱིར་སྤོབ་པ་དང་། །སྟོད་ནས་སྟེར་དང་ནས་པར་སྟོན་པ་ལ། །ཐེ་ཆོས་
ཟ་བཞིན་སྟེར་དང་བྱིན་རྗེས་འགྲོད་། །འདི་ཡིས་ཕྱི་ནས་སྟེར་འཕྲུང་སྟམ་ནས་གཏོང་། །ནས་སྟོན་རང་ཉིད་ཁོ་
ནས་སྟེར་སྟམ་སྟེར་། །ལང་ཆོའི་ཆེ་དང་ཁས་ཆེ་ན་པའི་ཆེ་། །འཆི་བའི་ཆེ་ཉི་སྟེར་བར་བྱེད་པ་དང་། །དད་པ་
མེད་བཞིན་གཞན་གྱིས་བསྐྱལ་ནས་སྟེར་། །ཡུལ་གཞན་གྲགས་ཕྱིར་གཏོང་མོད་བསྟན་ཕྱིར་སྟེར། །བྱད་མེད་
ཕྱིར་དང་བྱ་ཉི་མེད་མེད་སྟེར་། །སྟེ་བ་ཕྱི་མར་སྟེད་ཕྱིར་སྟེར་བ་དང་། །དམན་པ་མོར་ནས་སྟག་པོ་ནམས་ལ་
སྟེར་། །མ་དག་སྟེན་པ་སྟམ་ཅུ་ཅག་ཉིས་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བཤོ།

དང་སྟོང་ཆེན་པོ་དེ་དག་གི་ནམ་པར་སྟོན་པ་ཉི་མ་སྟོ་ཅན་གྱི་ཞིང་ལ་ས་པོན་
རན་པ་བཏབ་པའི་སྟུ་གུ་རན་པ་སྟེ་བ་བཞིན་དུ་བལྟ་སྟེ། སྟོན་པ་དེའི་ནམ་པར་སྟོན་པ་
ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་ཞིང་དང་ས་པོན་གྱི་ཉིས་པས་མེ་རྟོག་དང་འབྲས་
བྱར་མི་འཇུག་རོ། །དང་སྟོང་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྟེས་བྱལ་ལ་ཞིག་གང་
འདོད་པའི་ས་པོན་ཁྱེད་ཉེ་མ་ཆོས་མ་བསལ་པའི་ཞིང་ལ་བཏབ་ན། དེའི་ས་པོན་ལ་
གནས་པ་དེ་ལ་ཆར་བ་བབ་ནས་བངས་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་སྟུ་གུ་སྟེ་བྱས་པར་
འཇུག་ཏེ། འོན་ཀྱང་མེ་རྟོག་དང་འབྲས་བྱར་ནི་མི་འཇུག་རོ། །དང་སྟོང་ཆེན་པོ་དེ་
བཞིན་དུ་སྟོན་པ་དེའི་ནམ་པར་དབྱེ་བ་དེ་ཡང་བསམ་པ་དང་སྟོར་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པས་འབྲས་བྱ་ནམ་པར་སྟོན་པ་གྱུར་པོར་མི་འཇུག་རོ་ཞེས་མ་
དག་པའི་སྟོན་པ་སྟམ་ཅུ་ཅག་ཉིས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་མེ་དང་ཚུ་དང་རྒྱལ་
པོ་ལ་སྟོན་པ་ནམས་གཅིག་དུ་བྱས་ཏེ། ཁས་པ་དང་། ཉན་པ་དང་། འཆི་བའི་ཆེ་སྟེར་

བ་གསུམ་དང་དད་པ་མེད་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་སྟེར་བ་བཞི་རེ་རེར་
བཟངས་ནས་དམན་པ་བྱིན་པ་པོར། སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་སུ་བྱེད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་
དངོས་པོ་བཟང་པོ་ཡོད་བཞིན་དུ་དམན་པ་སྟེར་བ་དང་མེ་དང་ཚུ་དང་རྒྱལ་པོ་ལ་
སྦྱིན་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ སྟེར་བ། དང་། རྣམས་པ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བའི་ཆེ་མ་དད་ཀྱང་
གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་སྦྱིན་པ་གཅིག་དུ་བྱས་ན་མདོ་དང་མཐུན་ནོ། །

ཡང་དག་པའི་སྦྱིན་པའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་བྱང་སྤོང་ཆེན་པོ་གང་ཡང་
འདིག་ཉེན་པ་པོལ་གྱིས་འདིགས་པས་སྤོང་ལ་མི་རྟོག་པར་མ་སྦྱངས་པར་ཡང་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའམ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ལ་དད་པ་བསྐྱེད་ནས། མིག་ཕྱེ་སྟེ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་པའི་སེམས་གྱིས་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན་བྱང་སྤོང་ཆེན་པོ་
དེ་ནི་སྦྱིན་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། གང་དད་པ་བསྐྱེད་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་དམིགས་ཤིང་བྱམས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་གྱིས་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་དུལ་བས་
སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྦྱིན་བདག་གི་ཁྱད་
པར་དང་། ཆོས་སྦྱིན་པ་དང་། ཟང་ཟེང་སྦྱིན་པ་དང་། གནས་སྦྱིན་པ་དང་། མར་མེ་
སྦྱིན་པ་དང་། སྟོས་དང་སྤེང་བ་སྦྱིན་པའོ་ཞེས་དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་རྣམས་པ་ལྟ་སྦྱིན་
པ་དང་། ཞིང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་འཕྲོན་པོ་དང་། ཉན་པ་དང་། ཉན་
གཡོག་དང་། ཆོས་སྦྱ་བ་དང་། དུལ་གཞན་དུ་འཕྲོ་བ་ལ་དུས་སུ་སྦྱིན་པ་སྟེ་སྦྱིན་པ་
ལྟ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། དགེ་འདུན་
དང་། ཆོས་སྦྱ་བ་དང་། ཉན་པ་དང་། བ་མ་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན་སྦྱིན་པ་སྦྱ་ན་མེད་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་སྦྱིན་པ་སྦྱ་ན་མེད་པ་ལྟ་དང་། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་སྤྱིད་ཀྱི་དབང་སྤྲུག་ལས་

ཉམས་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་མཁར་བ་དང་། མགོན་མེད་པ་དང་། ཉན་པ་ལ་སྦྱིན་པ་
དང་། རྒྱལ་པོས་སྤངས་ནས་ཉམས་ང་ཞིང་སློག་ཆད་ལ་ཐུག་པ་ལས་གསོས་པ་དང་།
ན་པ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང་རྣམ་
པར་གྲོལ་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ཕྱན་སྦྱུང་ཆོགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་དུས་སྟུ་བྱིན་
པ་དང་། དུད་འགྲོའི་སྦྱེ་གནས་སྟུ་སོང་བ་བྱ་རོག་དང་འུག་པ་དང་རི་དྲགས་ལ་
སོགས་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་སྦྱིན་པ་དང་། གང་ལ་གང་དགོས་པ་དང་མི་བདོག་
བདེའི་བསམ་པ་ཡོངས་སྟུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་སྦྱིན་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྦྱིན་
པ་ཆེན་པོ་དགྲ་དང་། མེས་ཅན་གང་དག་གཞན་དག་གིས་དེ་ལྟར་བསྐྱུལ་ན་དད་པ་
དང་དང་བ་བསྐྱེད་དེ་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སྟུ་དག་པ་འདི་ལ་རྗེས་སྟུ་ཡི་རང་བར་འགྱུར་བ་
དེ་དག་མཚུངས་པར་བསོད་ནམས་སྦྱེད་པ་སོ་དང་སྦྱིན་བདག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་
ན་གང་རྗེས་སྟུ་ཡི་རང་བ་དང་། གང་བསྐྱུལ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསོད་ནམས་སྦྱེད་
པ་སོར་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྐྱུལ་བ་དང་རྗེས་སྟུ་ཡི་རང་བསྐྱོམས་པས་
ཀྱང་བསོད་ནམས་མཉམ་པར་འཐོབ་པར་གསུངས་ཤིང་།

གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དང་སྤོང་ཆེན་པོ་འདི་ལ་གཏོང་བ་སོས་སྦྱིན་པའི་
དངོས་སོ་ཡོངས་སྟུ་བཏང་སྟེ། དད་པ་བསྐྱེད་ནས་གཞན་བྱེད་དུ་བརྟག་སྟེ་རང་ཉིད་
ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་ནས་བྱེད་དུ་བརྟག་པ་དེ་ཀྱང་ཁོར་རྣམས་རྣམ་པར་གཏོང་བར་
བྱེད་ན་ཁོར་གང་གི་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྦྱིན་བདག་ཡིན་ནོ། །བྱེད་དུ་བརྟག་པས་བྱིན་པ་ནི་
གཏོང་བ་སོ་ཡིན་གྱི་སྦྱིན་བདག་མ་ཡིན་ནོ། །གང་རང་གི་དངོས་སོ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་
སྦྱིན་པ་དེ་ནི་གཏོང་བ་སོ་འང་ཡིན་ལ་སྦྱིན་བདག་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྦྱིན་བདག་དང་

བས་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལ་མི་ལྟ་བུའི་སྤྲིན་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

གཞན་ཡང་སྤྲིན་བཏང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྤོང་མོ་བ་དང་མི་མ་ཐུན་པ་
སྤོམ་བཙུན་གཙང་སྤྲིན་རྣམས་ལ་ཟས་སྤོམ་ལྷག་མར་གྱུར་པ་དང་བཤང་ཅི་ལ་
སོགས་པས་འབགས་པ་དང་། ཞག་ལོན་པའི་ཁེངས་པ་རྣམས་འདི་དག་འདི་ལྟར་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གོ་བར་མ་བྱས་པར་སྤྲིན་བཏང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲིན་ཙོང་དང་གཙང་
ལོངས་མི་སྤྲིན་པ་རྣམས་ལ་དེ་དག་སྤྲིན་པ་རྣམས་བཀག་ལ། དམིགས་བསལ་
གཞན་ལ་དངོས་དང་བརྒྱད་ནས་པན་ན་དུག་དང་མེ་དང་མཚོན་དང་ཆང་ཡང་སྤྲིན་
པར་བཤད་ལ། རིན་པོ་ཆེའི་ཐོང་བ་ལས་ཀྱང་། གང་ལ་དུག་ནི་པན་གྱུར་བ། །དེ་ལ་
དུག་ཀྱང་སྤྲིན་པར་བྱ། ཞེས་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་བྱང་ས་ལས། བདག་འབའ་
ཞིག་གིས་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་འབའ་ཞིག་གི་བྱ་དུ་བཙུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
འབྲས་བྱ་ཆེས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐུན་མོང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་
བྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེས་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ་གོང་ན་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་རང་ཁོ་ནས་བྱས་
པ་དང་། གཞན་ཁོ་ན་གྱི་དུ་བཙུག་པ་དང་། རང་གཞན་གཉིས་ཀས་བྱས་ཤིང་གྱིད་
དུ་བཙུག་པ་རྣམས་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་བས་བྱི་མ་བྱི་མ་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་བཤད་
དོ། །མདོ་ལས་འཕགས་པ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་ཞུགས་པ་དང་གནས་པ་
ལ་སྤྲིན་པ་བྱིན་ན་རིམ་པ་ལྟར་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་ཆེས་གཞལ་དུ་མེད་པར་
གསུངས་མོད་ཀྱི་དེར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་འཕགས་པ་མིན་ཡང་། བན་འདོགས་པའི་ཞིང་། བ་
མ་དང་། ལྷག་བཟུལ་གྱི་ཞིང་། ཉན་པ་དང་ཆོས་སྤྲིན་བཏང་སྤྲིན་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

རྣམས་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པའི་ཡོན་ཏེ་བསོད་ནམས་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་
ཉེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། གཞན་ཡང་གང་ཟག་རྣམས་པ་གསུམ་
ལ་སྦྱིན་པ་བཏང་ན་རྣམས་པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་མི་འགྱུར་
ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། བ་མ་དང་། ཉན་པ་རྣམས་སོ་ཞེས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དང་བསོད་ནམས་མཉམ་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་ས་སྟོན་སྡེ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་གཏོགས་པས་
སངས་རྒྱས་ལ་ཕུལ་བ་བས་ཀྱང་དགེ་འདུན་ལ་ཕུལ་བ་འབྲས་བུ་ཆེ་བར་འདོད་ལ།
ཆོས་སྤྲེལ་སྡེ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་མ་གཏོགས་པས་དགེ་འདུན་ལ་
ཕུལ་བ་བས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་ཕུལ་བ་འབྲས་བུ་ལྷག་པར་ཆེ་བར་འདོད་དོ་ཞེས་
སྡེ་པ་ཐ་དད་པ་བཞག་པའི་འཁོར་ལོ་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་སྦྱེ་བ་ཐ་མ་པ་ནི་སྤྲིད་པ་
ཐ་མ་པ་སྦྱེ་སྦྱེ་བ་དེ་ཉིད་ལ་འཆང་རྒྱ་བཤོ། །དེ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོར་
འདོད་དོ། །ཆོས་སྦྱ་བ་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པན་འདོགས་
པའི་བྱིར་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་ལས། ཆོས་སྦྱ་བ་ཞིང་གི་ཁྱད་
པར་རྣམས་པ་བཞི་པའི་ཕྱོགས་གང་དུ་གཏོགས་པར་བྱ་ཞེ་ན། པན་འདོགས་པའི་
ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་ཏེ། དེ་ནི་སྦྱེ་དགུ་མ་རིག་པས་ལྗོངས་པ་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
མིག་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་བར་བྱེད་པ་
དང་། ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་ཟག་པ་མེད་པ་མདོན་པར་འབྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། མདོར་ན་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་མདོ་

ལས་ཀྱང་། གང་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་སྙིང་པོ་
འཁོར་མང་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱགས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་མིག་འབྱེད་པའི་ཆོས་
སྤྱོད་པ་ལ་སྦྱིན་པ་བཏང་ན་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ཆད་མེད་པ་སྙེད་འཕྲོ་བ་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་དག་ནི་ཤེས་པར་སྤྲོད། །

ཞར་ལ་ལས་སྦྱི་བ་དང་ཡང་བ་བཤད་པ་ལ་མཇུག་ཏུ་བྱེད་པས་ཆེ་བ་ནི་ལས་
གྱི་ལམ་དངོས་གྱི་རྗེས་ལ་རྒྱུན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཞིག་གིས་ཆེ་བ་ནི་པན་འདོགས་པ་
དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ལ་སོགས་པ་ལ་པན་གཞོད་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞིས་ཆེ་བ་ནི་
ལུས་གྱི་ལས་ལ་སློག་གཅོད་པ་དང་། དག་གི་ལས་ལ་རྒྱུན་དང་། ཡིད་གྱི་ལས་ལ་
ལོག་ལྟ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། སློག་གཅོད་པ་ལའང་ཆེན་པོ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་
གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མནར་མེད་དུ་འགྲོ་བས་སོ། །

འབྲིང་ནི་ལམ་ལ་གནས་པ་བསད་པའོ། །ཐ་མ་ནི་དུད་འགྲོ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་
འཆལ་པ་བསད་པའོ་ཞེས་བྲན་པ་ཉིར་བཞག་ལས་འབྱུང་བའམ། རྣམ་པར་གཉན་ལ་
དབབ་པ་བསྐྱ་བ་ལས། དུད་འགྲོ་བོངས་ཆེན་པོ་གསོད་པ་དང་། མི་འམ་མིར་ཆགས་
བའམ་པ་མའམ་བུ་རུའམ་སྒྲ་མ་ལྟ་བུའམ་ཡིད་གཙུགས་བའམ་སློབ་བའམ་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་འམ་དགྲ་བཅོམ་བའམ། རང་སངས་རྒྱས་སམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ལ་གསོད་པའི་བསམ་པས་ངན་སེམས་གྱིས་ཁྲག་འབྱེན་པ་རྣམས་ནི་གཞི་ལས་སྦྱི་
བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། སྦྱོར་བས་ཆེ་བ་ནི་ལུས་དག་གིས་དངོས་སུ་
སྦྱོར་བ་དང་། རྣམ་པར་གཉན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་བ་ལས། བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་
བྱེད་པ་དང་བྱས་པ་ལ་སེམས་རངས་ཤིང་དགའ་བ་དང་། རང་ཡང་བྱེད་ལ་གཞན་

ཡང་དེ་ལ་འགོད་ཅིང་དེའི་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། ཆོས་མ་ཐུན་པ་མཐོང་ན་ཡིད་
དགའ་བ་དང་། ཡུན་རིང་སོ་ནས་བསམ་ཞིང་བྱེད་པ་དང་། ཉག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། གུས་
པར་བྱེད་པ་དང་། ལན་ཅིག་ལ་འང་མང་སོ་གསོད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པས་གཤེས་
ངན་དུ་གསོད་པ་དང་། བསྐྱུགས་ནས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་དུ་བརྟུག་ནས་གསོད་
པར་དང་། ཞན་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་བཞེས་སྒྲོམ་གྱིས་ཉམ་ཐག་པར་སྤྲུབ་དང་
སྤྱིང་རྩེ་བར་སྤྲུག་སྐྱུགས་འདོན་བཞེས་དུ་གསོད་པ་རྣམས་ནི་སྤྱོད་བའི་སྒྲོ་ནས་ལྷེ་བར་
བཞུགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་པས་ཆེ་བ་ནི་རྩོགས་པར་བྱེད་པའི་ བས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་
སེམས་པ་ཆེ་བ་དང་། བསམ་པས་ཆེ་བ་ནི་ཀུན་སྒྲོང་གི་བསམ་པ་ཆེ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་
ན་མཐུག་ལ་སོགས་པ་དུག་སོ་དེ་དག་ཚུང་བ་དང་ཆེ་བ་ལས་ཀྱང་ཚུང་བ་དང་ཆེ་
བར་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པ་དུག་ཀ་ཆང་ན་འིན་ཏུ་ལྷེ་བའི་ལས་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞི་བསྐྱེད་པ་ལས་ནི། ལས་ལྷེ་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཀུན་ནས་
དགྲིས་པ་དུག་སོས་བྱེད་པ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་པ་མཐོང་ན་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་དེའི་
འོག་ཏུ་ཤེས་རྩེས་སུ་རྩོག་ཅིང་རྩེས་སུ་དཔྱོད་པ་བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་དང་། རྒྱུན་དུ་
བྱས་ཤིང་བསམགས་པ་དང་གཞན་དག་ཀྱང་དེ་ལ་འབྱུང་ཅིང་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་པ་
སྤྱོད་བའི་སྒྲོ་ནས་དང་། བན་འདོགས་པ་དང་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་དང་ནན་ཉན་
དུ་སྤྲུབ་པ་ལ་མན་གནོད་བྱས་པ་ནི་ཞིང་གི་སྒྲོ་ནས་ལྷེ་བའོ། །ཞེས་བཞུགས་དོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱེད་པ་ཉེར་བཞག་ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་པོའི་ཆད་པས་ཉེན་བ་
དང་། སྤྲུལ་དང་། ཉན་པ་དང་། རང་རྒྱལ་དང་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་།
སྤྲུགས་པའི་དོན་དུ་མ་བྱིན་པར་སྤངས་པ་འདི་ནི་འབྲས་བུ་ཆུང་ལ། དེ་བཞེན་དུ་མ་

བྱེན་པར་ལེན་པའི་སྒྲིམ་པ་མ་སྒྲངས་པས་མ་བྱེན་པར་ལེན་པ་དང་། བྱས་ནས་
 འགྲོད་ཅིང་འཆགས་ལ་བྱིས་མི་བྱེད་པ་དང་། ལས་གྱི་ཉིང་བསྒྲགས་དང་མཐུག་མ་
 ཆང་བ་ནི་ཆུང་སྟེ་སྤྱིང་བར་འགྱུར་བར་མ་དེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱིད་
 འཐུག་ལས་ནི། ཏྲག་པར་མངོན་ཞེན་གྱིས་བསྐྱང་བའོ། །གཉེན་པོ་ཡིས་ནི་བསྐྱང་བ་
 ཉིད། །ཡོན་ཏན་དང་ནི་པན་འདོགས་ཞིང་། །སྤྱག་བསྐྱེལ་ཅན་ལ་དག་ཆེན་
 འགྱུར། །ཞེས་དུས་དང་ཀུན་སྤོང་དང་ནི་མི་མ་སྤུན་སྤྱོད་གས་སྤངས་པ་དང་ཞིང་གི་སྤོ་
 ནས་ལས་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་བཞི་བཤད་ཅིང་། བཤེས་སྤྱིང་ལས་ནི། ཏྲག་དང་མངོན་
 པར་ཞེན་དང་གཉེན་པོ་མེད། །ཡོན་ཏན་གཙོ་ལྡན་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་ལས། །དག་
 དང་མི་དག་རྣམ་ལྔ་ཆེན་པོ་སྟེ། །དེ་ལས་དག་བ་སྤྱིད་ལ་བཙོན་པར་མཛོད། །ཅེས་
 བཞི་པོའི་སྟེང་དུ་གཞི་ལུས་སེམས་དར་ལ་བབ་ཅིང་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་བྱས་ན་ཆེ་བ་
 དང་ལྔ་བཤད་ལ། ཀུན་ལས་བདུས་ལས་ནི་གང་ཟག་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་
 དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པར་སྤྱེས་ནས་སྤྱིང་འགྱུར་མཐོང་ཆོས་སུ་འདྲེན་པ་དང་མཐོང་
 ཆོས་ལ་སྤྱིང་འགྱུར་སྤྱིང་བར་མི་འགྱུར་བར་བྱེད་པས་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་དང་། ཅེ་
 བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་འཁོར་མང་བས་འདོད་ཁམས་པའི་
 དག་བ་བས་མི་དག་བ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། མ་གོམས་པ་བས་གོམས་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་
 དང་། གནས་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལུས་སེམས་དར་ལ་བབ་པས་བྱས་ན་གཞོན་
 ཅུ་དང་གཞན་པོས་བྱས་པ་བས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། རིགས་ཆད་པའི་གང་ཟག་གིས་
 བྱས་པའི་མི་དག་བ་ནི་རིགས་ལྡན་གྱིས་བྱས་པ་བས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། དཀོན་
 མཆོག་གསུམ་དང་པ་མ་ལ་སོགས་པའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤོ་ནས་སྟོབས་དང་

ལྷན་པ་དང་། གྲུན་སྒོར་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་
སེམས་ཀྱི་མཛོད་པར་འདུ་བྱེད་པ་དག་པོས་བྱས་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་།

གཞན་ཡང་རྣམ་པ་དགུས་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
ཞིང་དང་། དངོས་པོ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་། གཞི་པོ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་།
བསམ་པ་དང་། རྟོགས་དང་། ལན་མང་དུ་བྱེད་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོས་ཀྱང་སྟོབས་
དང་ལྷན་པ་སྟེ་ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ལ་ཞིང་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་ལྷན་པ་བས་ལྷན་པ་
ལ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། དངོས་པོ་ནི་ངན་ཉུང་བས་བཟང་མང་བྱིན་ན་སྟོབས་ཆེ་བ་
དང་། རོ་བོ་ཉིད་ནི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་དང་པར་བྱིན་དུག་ལ་སོགས་
པ་སྤྲ་མ་བས་བྱི་མ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། གཞི་པོ་ནི་གང་ཟག་ཆགས་
བཅས་ཀྱིས་བྱས་པ་བས་ཆགས་བྲལ་གྱིས་བྱས་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་ལ་ཐ་མལ་བས་བྱས་པ་བས་རབ་རྟུ་དར་བའམ་ཉོན་མོངས་པ་དག་
པོས་བྱས་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། བསམ་པ་ནི་འཁོར་བ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་
བས་ཐར་པ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། རྟོགས་ནི་སྦྱིན་པ་
གཅིག་ཤུ་བས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་དང་བཅས་པའམ་ཡང་ན་རྟོགས་
རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་བཅས་ན་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། ལན་མང་དུ་བྱེད་པ་ནི་ལན་ཅིག་
བྱེད་པ་བས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོས་བྱས་པ་ནི་རང་གཅིག་ཤུས་བྱས་པ་
བས་རང་གིས་ཀྱང་བྱས་གཞན་དག་ཀྱང་བྱེད་དུ་བཅུག་ན་སྟོབས་ཆེ་བའོ། །ཁ་ཅིག་
ནི་དེ་མང་པོ་འདུས་ནས་བྱས་པ་ལ་འདོད་དོ། །དེ་དག་ལས་བརྒྲོག་པ་ནི་སྟོབས་དང་
མི་ལྷན་པའི་ལས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

ཡང་མདོ་ལས། ལས་བྱས་ལ་བསགས་པ་དང་བྱས་ལ་བསགས་པ་མ་ཡིན་
 བ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ལ་སྒོ་སྒྲོན་དུ་མ་གཏང་བ་དང་བབ་ཅོལ་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་
 བར་འདི་ངེས་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཆེད་དུ་བསམས་བཞིན་བྱས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཡན་
 ལག་གང་གིས་སྒྲེ་བ་འབྱུབ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། རྫོགས་པར་བྱས་པ་དང་། བྱས་པ་ལ་བྱིས་མི་
 འགྲོད་པ་དང་། འཆགས་པ་སོགས། ལས་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མེད་པ་དང་། རྗེས་
 གུ་ཡི་རང་སོགས། འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་སྤྱོད་བར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་བྱུག་ལས་ནི་བྱས་ལ་བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ལས་གཞན་དག་ནི་
 བྱས་ལ་བསགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསགས་ལ་མ་བྱས་
 པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྫོགས་པ་ནི་ལས་ཁ་ཅིག་ནི་
 ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་གཅིག་གིས་ངན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་
 ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་བཅུ་ཆར་གྱིས་ངན་འགྲོ་དང་
 བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་ཡོད་དོ། །དེའི་ལས་དག་རྫོགས་པར་བྱས་པའོ། །གཉེན་པོ་མེད་པ་
 ནི་ལོག་ལྟ་དང་འགྲོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བཤགས་པ་དང་བསྐྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་
 མེད་པའོ། །

རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས། གཉེན་པོ་མེད་པ་ནི་སློག་གཅོད་
 ལ་སོགས་པའི་མི་དགེ་བ་བྱེད་ལ། བསྐྱུ་བ་པའི་གནས་འགའ་ཡང་མི་ལེན་པ་དང་།
 ཆོས་བརྒྱད་དང་བཅུ་བཞི་དང་བཅོ་ལྔ་ལ་བསྒྲེན་གནས་ལ་གནས་པར་མི་བྱེད་པ་
 དང་། དུས་དུས་སུ་སྒྲིན་པ་དང་བསོད་ནམས་དང་མཛོན་དུ་སྒྲུབ་དང་ཕྱག་འཆམ་བ་
 དང་ལྷང་བ་དང་ཐལ་མོ་སྒྲོར་བ་དང་འདུད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་པ་དང་། དུས་

དུས་སྤྱི་ལོ་ཆ་ཁྲི་ལྔ་པ་འབྱོར་བ་ལས་ཆེན་པོ་མི་འཛོལ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་
 པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཆོས་མཛོད་པར་རྟོགས་པ་ལ་མི་རིག་པའོ་ཞེས་
 བཤད་དོ། །འཁོར་ནི་དགེ་བའི་ལས་ལ་ནི་འཁོར་ཡང་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བའི་
 ལས་ལ་ནི་འཁོར་ཡང་མི་དགེ་བ་སྟེ་གང་ཞིག་བྱས་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱེད་
 པའོ་ཞེས་སྒྲིག་པར་འདྲ་མོད་ཀྱི་འདིར་འཁོར་ནི་སྤྱིར་བ་དང་མཐུག་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་
 བོ། །གཞན་དག་ནི་ཤེས་པར་སྤོའོ། །

གཞི་བསྐྱུ་བ་ལས་ནི་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་། མི་ལམ་དུ་བྱས་པ་དང་།
 མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་། མི་དགེ་བ་ལ་འབྱོར་བ་དང་། གཉེན་པོས་ཟིན་པ་
 དང་། རྒྱད་དག་པར་བྱས་པའི་ལས་ནི་མ་བསགས་པའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་ལས་རྣམས་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱས་ལ་མ་བསགས་པའི་ལས་གང་ཞེ་
 བ། ལས་གང་བྱས་ནས་ངོ་ཆ་བ་དང་འཛེམ་བ་དང་འབྱོར་བ་དང་སྤོང་བ་དང་མཐོལ་
 བ་དང་འདོར་བ་དང་སྤོང་བ་དང་མ་འོངས་པ་ན་སྤོམ་པར་བྱེད་པའོ། །བསགས་ལ་མ་
 བྱས་པའི་ལས་གང་ཞེ་བ། ལས་གང་ལུས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དེ་
 སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ཤིང་ཆོག་ཏུ་འང་ལས་འདི་བྱའོ་ཞེས་སྤྲུལ་
 ལ་ལས་དེ་མ་བྱས་པའོ། །བྱས་ལ་བསགས་པའི་ལས་གང་ཞེ་བ། ལས་གང་བྱས་
 རྣམས་ངོ་མི་ཆ་བ་ནས་མི་འོངས་པ་ན་མི་སྤོམ་པའི་བར་རོ། །མ་བྱས་ལ་མ་བསགས་
 པའི་ལས་གང་ཞེ་བ། ལས་གང་ཆེད་དུ་མ་བསམས་པར་བྱས་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་ལས་གང་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་ཆེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་འཆི་
 བའི་ལས་གང་ཞེ་བ། འགའ་ཞིག་དཔྱལ་བར་སྟེ་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་ནས་

དེས་ངོ་མི་ཆ་བ་ནས་མ་འོངས་པ་ན་མི་སྒྲིམ་པའི་བར་ཏེ་དཔེར་ན་ལྷས་བྱིན་ལྟ་
བུའོ། །སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་ཆེ་བྱེད་ཟད་ནས་འཆི་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། འགའ་
ཞིག་གིས་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བའི་ལས་བྱས་ནས་ངོ་ཆ་བ་ནས་མ་འོངས་པ་ན་སྒྲིམ་པར་
བྱེད་པའི་བར་རོ། །

སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཆི་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། འགའ་ཞིག་
གིས་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་ནས་དེས་ངོ་ཆ་བ་ནས་སྒྲིམ་པའི་
བར་དུ་བྱེད་ཅིང་ཤིན་ཏུ་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་ཡིན་ཡང་དེས་ལས་དེ་སེམས་བར་མི་རུས་
པ་སྟེ་དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགས་པ་བསད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་
ཕྱིར་ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་ལྟར་ན་འགྲོད་པ་དང་བཤགས་པ་དང་ཕྱིས་མི་བྱེད་པར་བསྐྱམ་པ་
བྱས་ཀྱང་སྟོག་པ་རྩ་བ་ནས་དག་པར་མི་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་ལས་
རྣམས་བྱས་པ་ནི། །བདག་ལ་སྟོན་དང་རབ་ཏུ་བཤགས་པ་དང་། །སྒྲིམ་པར་བྱེད་པས་
དེ་དག་བསྐབས་འགྱུར་གྱི། །ཤིན་ཏུ་རྩ་བ་ཕྱིན་ཅེས་མི་སྤྲོད། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཆན་ནི་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞེས་ཆང་བའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་དམ་པ་རྣམས་
གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྤར་བ་དེ་ལ་ཕྱིས་སྟུག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་
བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། འགའ་ཞིག་སྐྱིན་པ་བྱིན་པ་ན་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང་ཡིད་བདེ་བ་
སྐྱེས་ལ། བྱིན་ནས་ཕྱིས་འགྲོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཆེ་སྟོང་ལ་བདེ་བར་སྟོན་ལ་ཕྱིས་
འོངས་སྟོན་ཉམས་ཤིང་ཟད་པས་སྟུག་བསྐྱེད་དུ་འགྱུར་བའོ། །

སྤར་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ཕྱིས་བདེ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། བྱིན་པ་བྱིན་
པ་ན་སྟུག་བསྐྱེད་པར་འཇུག་ཅིང་བྱིན་པ་བྱིན་ནས་མི་འགྲོད་པར་དགའ་བ་དང་

ཡིད་བདེ་བ་སྟེ། དེ་ནི་མི་རྒྱུ་མཉམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྦྲེས་པ་ན་སྤར་དབུལ་ལ་བྲིས་ལོངས་
སྦྱོང་འཕེལ་ནས་བདེ་བའོ། །སྤར་ཡང་བདེ་ལ་བྲིས་ཀྱང་བདེ་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན།
སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་ན་དེ་ཡིད་དགའ་བ་ཞིན་དུ་བྱིན་ལ་བྱིན་ནས་ཀྱང་མི་འགྲོད་
བའོ། །སྤར་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་བྲིས་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་
ན། དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་དང་བྲལ་བས་སྦྱིན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱིན་ཞིང་སྟེག་
བའང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱས་པའོ། །ཡང་སྤྱག་པོར་གྱུར་ལ་གཏོར་བ་དང་ལྡན་པའི་
ལས་གང་ཞེ་ན། ཞིང་བཟང་པོ་ལ་སྦྱིན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱིན་པའོ། །སྤྱག་ལ་སེར་
སྒྲ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེན་ཞིང་བཟང་པོ་ལ་སྦྱིན་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་བྱིན་པ་
སྟེ། དེས་ཞིང་བཟང་པོ་ལ་སྤུལ་བས་ནི་སྦྱོང་བར་གྱུར་ལ། གཏོར་བ་ལ་གོམས་བར་
མ་བྱས་པས་ནི་སེར་སྒྲ་ཅན་དུ་གྱུར་ཏོ། །དབུལ་ལ་གཏོར་བ་དང་ལྡན་པའི་ལས་གང་
ཞེ་ན། ཞིང་ངན་པ་ལ་སྦྱིན་པ་མང་དུ་བྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བསོད་ནམས་ཟད་བས་ནི་
དབུལ་པོར་གྱུར་ལ་སྦྱོན་གོམས་བར་བྱས་པས་ནི་གཏོར་པོད་བར་གྱུར་ཏོ། །

དབུལ་ལ་སེར་སྒྲ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། སྦྱོན་དགོ་བའི་བཞེས་
གཉེན་དང་བྲལ་བས་སྦྱིན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཏང་པའོ། །ཞེས་འབྲུང་ངོ། །གཞན་
ཡང་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། སྤྱན་མོང་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་གཉིས་ཀྱང་
བཤད་དེ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སྦོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འབྲུག་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་
ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་འབྲུག་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པ་དང་མི་ཁྱབ་པའི་ལས་གཉིས་ཀྱང་བཤད་དེ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ལས་དགོ་བ་
ཟག་བཅས་ཀྱིས་བདེ་འགྲོ་འཕྲོག་པ་དང་། མི་དགོ་བས་ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྦྱེ་བ་ལ་

སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་ལས་འདི་ཁོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་སྣ་ཚོགས་སུ་
འབྱུང་བ་དང་། ལྷིའི་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བོ་ཞེས་པ་དང་། ཅོར་བྱ་དང་སྒྲགས་
དང་སྦྲན་གྱི་རྒྱས་པ་དང་། འཁྱུད་སྦྱུད་གྱི་ལས་དང་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་གྱི་མཐུའི་
ལས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་དབང་གི་ལས་དང་། སངས་རྒྱས་
རྣམས་གྱི་མཛད་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིན་ལས་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་པལ་ཆེར་སངས་རྒྱས་
མ་གཏོགས་པས་བསམ་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

པལ་ཆེན་སྒྲིའི་བྲེ་བྲག་ཤར་བྱུང་གྱི་རི་བོའི་སྤེ་བ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། འདོད་
ཆགས་དང་བཅས་པས་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱལ་ན་དེ་བདག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་ཡིན་
ཅོ་ཞེས་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱལ་བ་ལ་བསོད་ནམས་འབྱུང་བར་ག་ལ་
འཁྱུར་ཏེ། ལེན་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།
དེ་དག་ལ་ལེན་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་མེད་ཀྱང་། སེམས་གྱི་
མཐུས། མཆོད་རྟེན་ལ་བཏང་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་བྱུང་ཅིག་སྟེ་པལ་ལ་སོགས་པའི་བྱམས་པ་ཆོད་
མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་སྒྲོམ་པ་ལ་ལེན་པ་དང་གཞན་ལ་
དངོས་སུ་པན་པ་མེད་ཀྱང་རང་གི་སེམས་གྱི་མཐུས་བསོད་ནམས་ཆོད་མེད་པ་
འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་ནི་བསོད་ནམས་གཉིས་ཏེ།
ལོངས་སྤྱོད་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བཏང་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་ལ་མཆོད་རྟེན་ལ་
ཕྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་བཏང་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་གཅིག་ཕྱུ་
ཡོད་དོ། །འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པ་

འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་ལ་བྱིན་པ་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ།

གལ་ཏེ་པན་འདོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཞིང་བཟང་པོ་ལ་བྱིན་པའི་འབྲས་བྱ་
 བྱིན་སྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བར་རིགས་ན་དུད་འགོ་ལ་སོགས་པ་ཞིང་ངན་པ་ལ་བྱིན་
 པས་ཅི་ནམ་སྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྒྱ་དགེ་བ་ལས་འབྲས་བྱ་ནམ་
 སྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་འགྱུར་བ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་ངན་པའི་ཞིང་ལ་
 བྱིན་པ་ལའང་ནམ་པར་སྲིན་པའི་འབྲས་བྱ་ཅི་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཁོ་ན་འགྱུར་བ་ཡིན་
 བོ། །འོན་ཀྱང་ཞིང་ངན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནམ་སྲིན་ཆུང་བའས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་
 ཞིང་ངན་པ་ལ་བཏབ་པའི་འབྲས་བྱ་དུས་སུ་མི་སྲིན་པ་དང་ཆུང་བ་ལ་སོགས་པར་
 འགྱུར་བ་བཞིན་ཅོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་
 གཞི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་བཤད་བ་ལ་འཆལ་
བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་མི་དགེ་བའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་བའི་གཟུགས་ཏེ་
སྟོག་གཙོད་སོགས་ལུས་དག་གི་ལས་དང་། སྟོམ་བ་མ་ཡིན་བ་ཡིན་ལ། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
དེ་སྟོང་བར་བྱེད་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ཡང་སྤང་བྱ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་བ་གཉིས་ཀྱི་གཉིན་
པོ་ཡིན་པས་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་བ་རྣམས་གཉིས་སོ། །རང་བཞིན་གྱིས་
སྟེག་བ་མ་ཡིན་ཡང་དུས་མ་ཡིན་བའི་ཁ་ཟས་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་ནི་བཅད་པ་སྟེ་བཀག་པ་དེ་སྟོང་བའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་བ་ཡང་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ཡང་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་

ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། འཆལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཕན་ཏེ་སྒྲིན་མ་ལྷང་
བ་དང་། དེའི་རྒྱ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
པས་འཕན་མ་ལྷང་བ་དང་། འཆལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དེའི་གཉེན་སོ་བྱེད་པའི་བྲན་པ་
ཉེར་བཞག་ལ་བརྟེན་བ་དང་། ཐར་པར་བསྐྱོས་པས་ཞི་བ་ལ་བརྟེན་པའོ། །

གཞན་དག་ནི། ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་རྒྱ་ལྷ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ།
སློག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པས་མ་གོས་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་
བ་དང་། སློག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བས་ཀྱང་མ་གོས་པས་ཉེར་བསྐྱོགས་
དག་གིས་རྣམ་པར་དག་བ་དང་འདོད་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་པས་མ་གོས་པས་
རྣམ་པར་རྟོག་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཕན་མ་ལྷང་བ་དང་། ལུས་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་གིས་
བརྟེན་པར་བྱས་པའོ། ། བྲན་པས་ཐེན་པས་བྲན་པས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་། ལྷ་
དན་ལས་འདས་པར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཞན་དག་ནི། ཚུལ་གྱིས་ཞི་བཞི་སྟེ། འཆོ་བ་མེད་པ་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་
པ་མེད་པ་དང་ཆད་པ་དང་དན་འགྲོས་འཛིགས་ནས་སྤང་བ་འཛིགས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་དང་། སྤྲོད་པ་དང་ཡོངས་སྤྱོད་དང་བཀྱར་སྟེ་ལ་ཆགས་ནས་སྤང་བ་ལེགས་
སུ་སྒྲིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡང་དག་པའི་
ལྷ་བ་ཅན་རྣམས་ཐར་པའི་དོན་དུ་སྤང་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་
པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། རྗེ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཞི་ཡོངས་
སུ་དག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །ཞེས་འཆད་རོ། །

བསྐྱོས་པ་ལས་སྤང་བའི་དགེ་བ་བཤད་པ་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་།

ཉོན་མོངས་ཅན་སྒོམ་བྱུང་མ་ཡིན་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་
ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་ཉིང་རེ་ལའི་ན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ནི་བསྒྲོམས་པ་ལས་
བྱུང་བའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལ་སྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན་ ཉིལ་མར་དང་མེ་ཉོག་གི་མི་ལྟར། སེམས་ལ་
དགེ་བའི་བག་ཆགས་བསྒྲོ་ཞིང་གོམས་པ་དང་དབང་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དེ་དག་གང་གཙོ་ཞེ་ན། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ནི་མཐོ་རིས་འགོ། ལྟ་བུས་གོ་འཕང་མཆོག་ཏུ་འགོ། །ཞེས་འབྱུང་
བ་ལྟར་མཐོ་རིས་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། བར་ཆད་
མེད་པའི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་དངོས་སུ་སྤོང་བས་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་འབྲལ་བའི་དོན་དུ་
བསྒྲོམ་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་འདོད་པས་དེ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་འབྱུང་བས་གཙོ་ཚུང་བ་ནི་གཉིས་ཀའང་
གཉིས་ཀའི་རྒྱ་ཡིན་འོ། །

དེའི་ཕྱིར་ལྟའི་བྱ་རབ་རྩལ་སེམས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཡོངས་སྟོན་
ཆེན་པོའི་རྒྱ་སྦྱིན་པ་མི་སྤོང་བ་དང་། མཐོ་རིས་སུ་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་སྤོང་བ་
དང་། ཤེས་རབ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཐོས་པ་མི་སྤོང་བ་དང་། འབྲལ་བའི་རྒྱ་སྒོམ་པ་མི་སྤོང་
བ་སྟེ། ཞེས་པ་དང་། ཡོངས་སྟོན་ཆེ་རྒྱ་སྦྱིན་པ་མི་སྤོང་དེའི་འབྲས་དེ། མཐོ་རིས་སྦྱེ་
རྒྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་སྤོང་དེའི་འབྲས་དེ། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་འཛོམས་རྒྱ་ཐོས་པ་
དེའི་འབྲས་དེ། རྣམ་གྲོལ་རེག་རྒྱ་སྒོམ་པར་བྱེད་ཅིང་དེའི་འབྲས་དེ། རྒྱ་བཞི་དེ་ལ་
བརྟག་བརྟེན་མཁས་པ་དེ་དག་ནི། །བྱང་ཆུབ་སྣོད་ཐོར་དབང་བསྐྱར་འབྲས་ཕྱིར་ཉོན་
མཆོན་སྟོན། །ཅེས་པ་དང་། རྒྱད་ཐུང་མ་ལས་ཀྱང་། གང་ཕྱིར་སྦྱིན་པས་ཡོངས་སྟོན་

དགའི་སྐྱབ་བྱེད་ཅིང་། །ཁྱིམས་གྱིས་མཐོ་རིས་བསྐྱེམས་པས་ཉོན་མོངས་^{༡༩}་སྤོང་
བྱེད་ལ། །ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ཀུན་སྤོང་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འདི་མཆོག་ཉིད་དེ་དེ་
ཡི་རྒྱ་ནི་འདི་ཐོས་ཡིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །

འོ་ན་མདོ་ལས། གང་ཟག་བཞི་ནི་ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་སྐྱེད་དེ། མ་བྱས་
པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་བྱེད་པ་འདི་ནི་
གང་ཟག་ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་སྐྱེད་པ་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་ལ་ཀུན་དགའ་ར་བ་འབྲུལ་ཞིང་དེ་ཉིད་དུ་གཙུག་
ལག་ཁང་ཅིག་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་^{༢༠}་བྱེད་པ་སྐྱེས་པ་དང་།
བྱམས་པ་ཆོད་མེད་སྒྲོམ་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆངས་པའི་
བསོད་ནམས་ནི་ཆངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་གྱི་ཆོ་དང་མཉམ་པར་བར་གྱི། བསྐྱེལ་
པར་བཞི་བཅུ། མཐོ་རིས་སུ་དགའ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་སྤར་སྒྲོམ་པའི་མ་བྱས་
པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་སྐྱ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་ཅིག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་
བཞིའི་ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིར་ཆངས་པ་ནི་ཆོ་བསྐྱེལ་
པར་སྐྱབ་པ་ཆངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་ལ་འདོད་དོ། །སྟེ་བ་གཞན་གྱི་ལུང་ལས་
ཀྱང་། ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་སྐྱེད་པ་ནི། །བསྐྱེལ་པར་མཐོ་རིས་དགའ་བར་
གནས། །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། འདི་ནི་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་
དཔོན་རྒྱ་མཆོ་སྟོན་གྱིས་ཀྱང་། ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོད་ནི་བསོད་ནམས་
གང་གིས་བསྐྱེལ་པ་གཅིག་ཏུ་མཐོ་རིས་སུ་འགོ་བར་འབྱུར་བ་སྟེ། ཡང་དང་ཡང་དུ་

༡༩ མངས

༢༠ ཟླ་བེ རྟེན་བེ བེས། བེ

རྒྱུན་མི་ཆད་པར་ནམ་པར་སྤྲིན་པར་འདུག་པར་འགྱུར་པའི་བསོད་ནམས་ལ་ཆངས་
པའི་བསོད་ནམས་ཞེས་བརྗོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་ཅན་གྱི་བསོད་
ནམས་དང་མཆུངས་པ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། ཆོག་གསུ་བཅད་པ་གཞན་དག་ལས་
ནི། དགེ་འདུན་མཐུན་པར་བྱས་ན་ནི། །བསྐྱལ་པར་མཐོ་རིས་བདེ་བ་ཐོབ། །ཅེས་
བཤད་དོ། །^{༡༠}

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནི། ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་ནི་མཆོན་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་
ཅན་གྱི་ལས་ཏེ། དེས་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་མ་གཏོགས་པའི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཅན་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །གང་ལྟར་ཡང་ཆངས་པའམ། ཆངས་པར་སྤྲོ་བའི་བསོད་
ནམས་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་ཏེ། འདོད་པའི་མཐོ་རིས་སྤྲོ་
མཐུད་ཅིང་བར་བསྐྱལ་བཞི་བརྩུང་བདེ་བ་སྤྱོད་བཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསོད་
ནམས་ཆེན་པོ་ལ་ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཞར་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་པ་བཤད་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་པ་ནི་བསམ་པ་ཀུན་སྤོང་
ཉིད་པ་དང་བཀུར་སྤྲོ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་པས་བསྟན་བྱ་
མཛད་པའི་སྤྲོ་ལ་སོགས་པ་ དབྱངས་བསྟན་ལུང་བསྟན་ཆོག་པ་བཅད་དང་། ཆེད་བརྗོད་ཐེང་གཞི་རྟོགས་བརྗོད་
དང་། །དེ་ལྟ་བུ་སྤྲོ་ལ་ཞིན་ཏུ་རྒྱས། །ཐིག་རྒྱུང་གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྤྲོ། །ཞེས་པ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩུ་
གཉིས་སམ་སྤྲོ་སྤྱོད་གསུམ་པོ་དག་སྤྱོད་པ་ལང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་མ་ཞོར་བར་
སྤྲོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་

བ་ནི་གདུལ་བྱ་མདོར་བསྐྱུས་པ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཞག་སྒྲ་བ་དང་
བཤད་སྒྲ་བ་དང་། བཟུང་སྒྲ་བས་ཆོས་ལ་གྲུས་པས་ཆོགས་རྫོགས་པ་དང་། སྒྲ་དུ་
ཆོས་ཉིད་རྫོགས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཛོལ་བ་དང་།
མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་རེག་པར་གནས་པ་དང་། འབེལ་གཏམ་ལ་མཁས་པར་
བྱ་བའི་དགོས་པ་བཅུའི་ཕྱིར་གདུལ་བྱའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་བརྩམས་ནས་
མདོར་བསྐྱུས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་ཕྱང་ལོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་
ཟས་དང་བདེན་པ་དང་ཐེག་པ་གསུམ་དང་མི་སྤྱུག་པ་དང་དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱབ་དང་
བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་ཤེས་ནས་དད་པ་དང་བྱང་རྩལ་གྱི་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྩ་
བདུན་ལ་སོགས་པ་རྒྱང་པས་གསུངས་པ་མདོའི་སྡེ་དང་། གང་གི་དབྱུས་དང་མཐར་
ཆོགས་སུ་བཅད་དེ་གསུངས་པ་དང་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབྱངས་
ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ་དང་། གང་ལས་ཉན་ཐོས་འདས་ཏེ་ཤི་འཕོས་པ་དང་མ་འོངས་པ་
ན་འབྱུང་བ་ལུང་སྟོན་པ་དང་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་ལུང་བསྟན་པའི་སྡེ་དང་། རྒྱང་
པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པ་རྩ་བ་གཉིས་པ་དང་། རྩ་བ་གསུམ་པ་དང་། རྩ་བ་བཞི་པ་
དང་། རྩ་བ་ལྔ་པ་དང་། རྩ་བ་དྲུག་པར་བསྐྱེབས་ནས་གསུངས་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་
པའི་སྡེ་དང་། གང་ཟག་གི་མིང་དང་རིགས་མ་བརྗོད་པར་དམ་པའི་ཆོས་དང་བསྟན་
པ་ལུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡི་རང་ནས་གསུངས་པ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་
སྡེ་དང་། གང་ཟག་གི་མིང་དང་རིགས་བརྗོད་ནས་བསྟན་ཅིང་བཤད་པ་དང་གང་གི་
ཆེད་དུ་གསུངས་པ་དང་འདུལ་བ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་བ་དང་བཅས་སྐྱེང་གཞི་དང་
བཅས་པའི་སོ་སོ་ཐར་པ་གསུངས་པ་སྐྱེང་གཞིའི་སྡེ་དང་། དཔེས་དོན་གསལ་བར་

བྱེད་པ་དཔེ་དང་བཅས་པར་གསུངས་པ་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ་དང་། སྡོན་གྱི་
གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་ལྷན་པར་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྡེ་དང་། འདས་
པའི་དུས་ལ་བརྟེན་ཏེ་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྦྱེ་མཆེད་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྦྱོང་པ་དང་དཀའ་བ་སྦྱང་པ་བསྟན་པ་སྦྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་སྡེ་དང་།
གང་ལས་སློན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་སྦྱོབས་བཅུ་ལ་
སོགས་པ་དང་སྦྱིབ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་དང་། གང་ལས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་
ཏན་གཞན་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ངོ་མཆར་མཛད་དུ་བྱུང་བར་གྲགས་པ་བསྟན་
པ་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་དང་སྦྱིའི་མཆན་ཉིད་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པས་མདོ་སྡེའི་དོན་འཆད་ཅིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་
གཏན་ལ་འབབས་པར་བྱེད་པ་མ་ལྟ་བུའི་ཆོས་མངོན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་གཏན་ལ་
དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་དེ་དག་སྡེ་སྦོད་གསུམ་དང་གཉིས་སུ་བསྐྱུ་བ་ལ་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་བ་
དང་། གཉིས་སུ་བསྐྱུ་བ་དང་། དེས་ཆོག་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་དང་
པོ་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་བ་དངོས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས། མདོའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་ནི་
མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྦོད་ཡིན་ཞིང་། བྱང་གཞིའི་སྡེ་ནི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྦོད་ཡིན་ལ། གཏན་ལ་
དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྦོད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་ལ། ཆོས་
མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་ནི་དང་པོ་ལྟ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྦོད་དོ། །བྱིང་

གཞིའི་སྡེ་ནས་སྤྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་སྡེའི་བར་བཞིན་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོང་དོ། །ཤིན་ཏུ་
 རྒྱས་པའི་སྡེ་དང་། རྒྱ་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་གཉིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོང་དོ། །གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་མདོན་པའི་སྡེ་སྟོང་དོ་ཞེས་བཤད་མོད་ཀྱི་ལེགས་
 པར་བཏགས་ན་མདོའི་སྡེ་དང་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་ལ་
 སོགས་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མདོ་སྡེའང་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉོགས་པ་བརྗོད་པ་ལ་
 སོགས་པ་ལ་གཞན་གཉིས་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱ་དུ་བྱུང་བའི་སྡེ་ནི་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོང་དུ་རིགས་པའི་ཕྱིར་དེ་ཁོན་ལྷར་ངེས་པ་ནི་མི་སྤྱང་
 དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྡེ་སྟོང་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་རྒྱ་དགུས་གཞག་སྟེ། དེ་
 ལ་གསུམ་མཆོན་གསུམ་ལས་དང་པོ་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་
 བསྟན་པ་ནི་ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གཉེན་པོར་ནི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་
 སྟོང་བསྟན་ཏེ། གང་ཞིག་གང་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དེ་དེ་ལ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྟོང་པ་མཐའ་གཉིས་ལ་སྟོར་བའི་གཉེན་པོར་ནི་འདུལ་བའི་
 སྡེ་སྟོང་བསྟན་ཏེ། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པས་གསོག་འཛོག་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་
 ཅ་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་རབ་དུ་བྱུང་བ་ལ་ཡོངས་སུ་དབྱད་པ་དགག་པའི་སྟོན་ས་
 འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་སྟོང་ལ། བརྒྱ་སྟོང་རི་བའི་གོས་དང་ཁང་བཟང་དང་
 ཁ་ཟས་རོ་བརྒྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ཡོངས་སུ་སྟུད་པ་རྗེས་སུ་
 གནང་པའི་སྟོན་ས་དོན་མེད་པའི་དཀའ་ཐུབ་བདག་ཉིད་དུ་བ་པ་ལ་སྟོར་བའི་མཐའ་

སྒྲིང་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་ལྷ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་ནི་མཛོན་པའི་ཕྱེ་
སྒྲིང་བསྟན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་
བས་ལྷ་བ་ངན་བ་རྣམས་སྒྲིང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་བསྟན་པ་ལ་མ་ཞུགས་པ་འཇུག་
པའི་གོགས་ཐེ་ཆོས་དང་། ཞུགས་པའི་སྒྲིང་པ་དང་ལྷ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྒྲིང་པ་ལ་
གསུམ་པོ་རིམ་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ བཛོད་ལ། བསྐྱབ་པ་གསུམ་སྟོན་ཅིང་སྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་
བསྟན་པ་ནི་མདོ་ཕྱེས་ནི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་སྟོན་ལ། འདུལ་བས་ནི་
བསྐྱབ་པ་དང་པོ་གཉིས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་
བྱེད་པ་དང་ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་པའི་སྒྲོན་ས་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྐྱབ་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ནི་འགྲོད་པ་མེད་ཅིང་།
འགྲོད་པ་མེད་པས་ནི་སེམས་ལས་སུ་རུང་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་པ་ལ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་རིམ་གྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཐོབ་པས་ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་
བསྐྱབ་པ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆོས་མཛོན་པས་ནི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་
མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་བྱས་ཏེ་
བསྒྲོམས་པས་འཇིག་རྟེན་དང་དེ་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་ཤེས་བྱའི་དོན་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ བྱེད་ལས། ཆོས་དང་དོན་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི་མདོ་ཕྱེས་ནི་རྫོད་བྱེད་སྤྱིའི་ཆོས་དང་བརྫོད་བྱེད་
ཀྱི་ཆོས་ལ་བྱུང་བར་བྱེད་པས་ན་དེ་གཉིས་བཤད་ལ། འདུལ་བས་ནི་ཆོས་དང་དོན་

འགྲུབ་སྟེ། ཚུལ་ཁྱིམས་དང་ལྡན་པ་ལ་བཏྲེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་
བཙུན་པས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཆོས་དང་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྲུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་མངོན་པས་ནི་ཆོས་དང་དོན་འབེལ་བའི་གཏམ་རྣམས་པར་གཏན་
ལ་དབབ་པ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་དེ། དེས་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པས་ཆོག་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་
ཐོབ་པས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་ཆོས་དང་
དོན་ནི་སྤྱད་དང་དོན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྡེ་སྟོད་གཉིས་སུ་བསྐྱུ་བ་ནི་བྱང་ས་ལས། གསུང་རབ་ཡན་ལག་
པ་ཏུ་གཉིས་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོད་
དོ། །ལྷག་མ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་སྡེ་སྟོད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་
བཙུ་གཉིས་དང་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཐེག་པ་དཔའ་པ་དང་མཆོག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོད་གཉིས་སུ་འགྲུང་རོ། །དེ་
ལྟར་ན་རང་རྒྱལ་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་དང་གསུམ་དུ་འགྲུང་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྲུང་ཏེ། དེ་ནི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་
ལས་བརྟུས་པ་ལས་ཀྱང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་
སྟོད་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྐབ་པ་དང་ཞེས་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པར་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ངེས་ཆོག་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་སྡེ་སྟོད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱའི་དོན་
ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་སྡེ་སྟོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།

སྡེ་སྡོད་དག་ནི་གསུམ་མཐ་གཉིས་ཀྱང་རུང་། །བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྒྱ་ནི་དགུས་
འདོད་དོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་གྲངས་ནི་གསུང་རབ་དང་། སྡེ་སྡོད་དང་། བཀའ་དང་། ལུང་
དང་། གཞུག་ལག་དང་། བསྟན་བཅོས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ལུང་ཐན་ཆེགས་ལས།
འཕགས་པ་འོད་་་་སྤང་^{ལྷ}་ཆེན་པོས། གྱེ་མ་སྟོབས་བཅུ་མངའ་བའི་གསུང་ནི་ཆད་
མེད་པ། །འགྲོ་ལ་པན་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་བསྐྱུས་པས། །གང་ན་འཛིག་
ཉེན་སློང་ན་སྤྱན་བྱེད་ཆུད་ཐོས་པའི། །སློབ་ཀྱིས་རབ་རིབ་བསལ་ནས་སྟོན་མར་ཡང་
དག་ལྟ། །ཞེས་པ་དང་། འདུལ་བ་ལ་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་བ་སྟོན་པ་དེ་ཡི་
བསྟན་བཅོས་དག །མདོ་དང་ཆོས་མངོན་ཡིན་གསུངས་འདུལ་བ་ནི། །སྟོན་དང་
བསྟན་པ་དངོས་ཡིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །གཉིས་སྤྱར་བྲུག་བྲ་སངས་རྒྱས་ཆོས་གཅིག་
བཞིན། །ཞེས་པ་དང་། བྱང་ས་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ནི་ནང་གི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱ་སྟེ།
ཞེས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་ཀྱང་། དོན་དམ་པར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་
ཁོ་ན་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་བརྗོད་བྱ་མཆོངས་
པའི་ཕྱིར་དེའི་དོན་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སྟོན་པའང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པར་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་དེ་ཡང་ཀུན་སྤྲོད་གི་བསམ་པ་ཉིད་པ་ལ་
སོགས་པ་ལ་ཆགས་པས་སྟོན་པ་ནི་བདག་ཉིད་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྤྱོད་བཞུགས་བར་སྟོན་པའང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
འབྲེལ་པ་ལས། དེའི་ཕྱིར་གང་དག་ཆོས་ལོག་པར་འཆད་པར་བྱེད་པའམ། སེམས་

ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་གྲགས་པ་འདོད་པས་འཆད་པ་དེ་དག་
ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་བརྒྱུག་སྟེ་བསམ་པ་བཟང་པོས་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
བསྟན་ན་ནི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་རྒྱར་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱབ་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་
ལས། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་ཟང་བེད་མེད། །བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༼ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་བཤད་པ།༽

བཙུ་བཞི་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་བཤད་པ་ནི། མདོ་ལས་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་། དེས་པར་འབྱེད་
པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བ་གསུམ་གསུངས་པ་ལ། འཁོར་བར་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་
འོང་བ་ཅན་ནི་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་ནོ། །ཆོགས་ལམ་དུ་སྤྱངན་ལས་འདས་པར་
བསྐྱོས་པའི་དགེ་བ་ནི་སྤྱངན་ལས་འདས་པ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྟེ་གང་
སྟེས་ན་ཡོངས་སུ་སྤྱངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་སུ་འགྱུར་བའོ། །དགེ་བ་དེ་ཡོད་པར་
ནི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་དང་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ན་དད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་བ་
སྤྱུ་ལྷང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ལས་ཤེས་སོ། །དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
པའི་དགེ་བ་ནི་འོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་རྣམ་
པ་གསུམ་སོ། །

༼རིགས་པས་རབ་བརྒྱག་པའི་ལས་བཤད་པ།༽

བཅོ་ལྔ་པ་ འཛིག་རྟེན་པའི་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ་ནི། རིགས་པས་རབ་དུ་

བཅུག་པའི་ལས་ནི་སྒོ་བ་པ་རིགས་པ་ཐབས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བཅུག་པའི་ལུས་དང་དག་
 དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམས་པ་གསུམ་ཀྱན་ནས་སྒོང་བ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་ནི་
 སྤང་པོ་ལྗེའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཀ་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་འབྲུའི་གཞུགས་འདི་
 བ་དང་། ལྟ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། དངོས་པོ་
 གཅིག་ལ་སོགས་པ་བགྲང་བ་དང་བཅས་པའི་སྟན་དག་ནི་དག་གི་ལས་སོ། ། ཀྱན་སྒོང་
 དང་བཅས་པ། བཅུ་པ་བཅུ་ལ་བརྒྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་བསྐྱེམས་ཏེ་
 འཛིན་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ་ སྤང་པོ་བཞིན། དེ་ལྟར་ན་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཡིག་འབྲུ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པའི་ཞར་ལ་བྱང་བའོ། ། ཡང་ན་
 འདི་ཆོས་མངོན་པ་བསྟུས་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོའི་རྣམས་པར་བཤད་པ་ལས་
 འབྲུང་པའི་རྣམས་གྲངས་འགྲུབ་ཞིག་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པས་ ཀྱན་སྒོང་དང་
 བཅས་པས། བཀའ་པས་ན་བསྐྱེམས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པས་གནག་ཅིང་
 འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོར་བས་ན་དན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་འདུག་
 པས་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཐག་
 བཅས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམས་གྲངས་སོ། །

དེ་མ་མེད་པའི་དགོ་བ་ནི་དག་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པས་ན་གྲུ་ཚོམ་པ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། དེས་ན་གྲུ་ཚོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགོ་བ་ཐག་མེད་ཀྱི་རྣམས་གྲངས་སོ། ། ཉོན་
 མོངས་པ་ནི་དན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དགོ་བ་ཐག་མེད་ནི་གྲུ་ཚོམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན་
 དན་པ་དང་གྲུ་ཚོམ་པ་ལས་གཞན་པ་ དགོ་བ་ཐག་བཅས་དང་མ་བསྐྱེམས་ལུང་མ་བསྟན། བྱི་བར་
 མ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གྲུས་པར་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་

འདུས་བྱས་གི་ཆོས་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཐམས་ཅད་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དེ་
ལས་གཞན་པ་འདུས་མ་བྱས་དང་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱབས་ལ་ལྷང་མ་བསྟན་རྣམས་
ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་བསྟེན་བྱ་མ་ཡིན་ཞེ་ན།
འདུས་མ་བྱས་ནི་བསྟེན་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་པ་དང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་རྒྱུད་ལ་
གོམས་པར་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བྱའི་དོན་དུ་སྟེན་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་
འབྲས་བྱའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགེ་བ་དང་། བསྐྱབས་ལ་ལྷང་མ་བསྟན་དང་།
འདུས་བྱས་མ་བསྐྱབས་ལྷང་མ་བསྟན་དང་། དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་། འདུས་བྱས་
ཟག་མེད་དང་། འདུས་མ་བྱས་མ་བསྐྱབས་ལྷང་མ་བསྟན། ཉམ་མཁའ་བརྟགས་མིན་
དང་། ཐར་བ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་རྣམས་ནི་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་བྱི་མས་སྒྲ་མ་དང་བཅས་
པ་ཡིན་ཏེ། དེམ་པ་ལྟར་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་
ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གི་འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཟག་བཅས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟག་ཅིང་དགེ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྲ་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། ཐར་བ་སྤྲང་
འདས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི་དེ་ལས་སྤུལ་དུ་བྱིན་པ་དང་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་
པ་གཞན་མེད་པས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་ཆོས་འདུས་བྱས་
སམ། འདུས་མ་བྱས་གང་རྗེ་སྟེད་པ་དེ་དག་གི་ནང་ན་མཆོག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐར་བའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས་ནི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་།

ངེས་པར་སྤངས་པ་དང་། བྱང་བར་སྒྱུར་བ་དང་། ཟད་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་།
བྲལ་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། རྣམ་པར་ཞི་བ་དང་། རྒྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སའི་
དངོས་གཞི་ལས་ནི་རྟག་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་། ཐེར་བྱུག་པ་དང་། མི་འགྱུར་པའི་
ཆོས་ཅན་དང་། གནས་དང་། སྤིང་དང་། སྦྱོབ་པ་དང་། སྦྱབས་དང་། དབྱུང་གཉེན་
དང་། བདེ་བ་དང་། ཞི་བ་དང་། ལེགས་པའི་གཞི་དང་། བདེ་ལེགས་སུ་འགྱུར་བ་
དང་། མི་གཡོ་བ་དང་། མི་གཞོལ་བ་དང་། བལྟར་དཀའ་བ་དང་། འཆི་བ་མེད་པ་དང་།
ཟུང་ན་མེད་པ་དང་། འཆི་འཕོ་མེད་པ་དང་། དེམས་ནད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་
གཏུང་བ་མེད་པ་དང་། ཅད་མེད་པ་དང་། གཡོ་བ་མེད་པ་དང་། ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་
དང་། སྦྱོས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་དོ། །

འཇིག་རྟེན་འགྲུབ་བྱེད་སེམས་པ་བསམས་པའི་ལས། །རིག་བྱེད་རིག་བྱེད་མ་
ཡིན་སྒྲོམ་པ་དང་། །སྒྲོམ་མིན་བར་མ་ལས་འབྲས་རྣམ་དབྱེ་རྣམས། །ལེགས་རྟོགས་
འདོད་པས་གནས་འདི་མཉན་པར་གྱིས། །ཆོས་མངོན་པའི་མངོན་གྱི་འགྲེལ་བ་མངོན་
པའི་རྒྱུ་ལས་ལས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་བཞི་པའི་བཤད་པའོ། ། །

༼གནས་ལྔ་པ་སྤྱི་མཉམས་བསྟན་པ༽

ཕྱི་དཀྱི་གནས་ལྔ་པ་སྤྱི་མཉམས་བསྟན་པ་འཆད་པ་ལ་སྤྱི་མཉམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། དེ་རི་
ལྟར་སྒྲིང་བའི་ཚུལ་དང་། སྤངས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ་གསུམ་ལས།

༼སྤྱི་མཉམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ༽

དང་པོ་ལའང་སྤྱི་མཉམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་གཉིས་
ཀྱི་དང་པོ་ནི།

༼སྤྱི་མཉམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ༽

གནས་བཞི་པར། ལས་ལས་འདི་གཉིས་སྤྱི་མཉམས་སྤྱི་མཉམས་། ཞེས་གང་བཤད་
པའི་ལས་དེ་དག་ཀྱང་སྤྱི་མཉམས་ཀྱི་དབང་གིས་བསམས་པ་ ཤིང་རྣམ་སྤྱི་མཉམས་ལེན་ཅུས། བར་
འབྱུང་གི་སྤྱི་མཉམས་མེད་པར་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་མི་གསོག་ཅིང་ལས་མེད་པར་
ཡང་སྤྱི་མཉམས་ལྟེ། གཞན་དུ་ན་མ་དེས་པའི་ལས་ཡོད་པས་དབྱེ་བཅོས་ལའང་ཡང་སྤྱི་མཉམས་ཡོད་པར་ཐལ་
བས། དེས་ན། སྤྱི་མཉམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤྱི་མཉམས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྤྱི་མཉམས་དཔོན་
གང་སྤྱི་མཉམས་ནི། སྤྱི་མཉམས་ཤིང་ཉ་སྤྱི་མཉམས་པ་ཡིས། ཞོན་ཞིང་ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱི་
འཕང་ལོ་ཅན། འདི་ནི་ཉོན་མོངས་འཕང་ལོ་གཅིག་ཉམས་ན། ལས་ཀྱི་འཕང་ལོ་
གཅིག་སྤྱི་མཉམས་པ་ཡིན། ཞེས་ལས་ཀྱིས་ཡང་སྤྱི་མཉམས་པར་བྱེད་པ་དང་མཛོན་
པར་འབྱུང་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་བ་སྤྱི་མཉམས་ཡིན་པར་ཞེས་སྤྱི་མཉམས་པ་ནི་ཡང་སྤྱི་མཉམས་ཉིད་ལ་
འདོད་ཅིང་དེའི་རྒྱ་བ་ནི་སྤྱི་མཉམས་ཡིན་པར་ཞེས་འཆད་ལ། སྤྱི་མཉམས་ཀྱི་ལས་པའི་སྤྱི་མཉམས་
ནི། སྤྱི་མཉམས་པའི་འདིར་ཡང་སྤྱི་མཉམས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་བས་ཀྱི་སྤྱི་མཉམས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་

པར་འདོད་ལ། དེའི་རྩ་བ་ནི་སྤྲ་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་འདུག་པ་ན་བྱ་བ་བཅུ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལ་བྱ་བ་བཅུ་ནི། རྒྱན་མི་ཆད་པས། རྩ་བ་བརྟན་
བྱེད་ཐོབ་པའི་རྒྱུན། ། ཡང་ཡང་རྒྱན་མི་ཆད་ཏུ་བསྐྱེད་པས། རྒྱུད་གནས་བྱེད་པ་སྤྲ་རྒྱས་
རྒྱུན། ། ལུས་ཀྱི་ལོ་ཐོག་སྐྱེད་པས། ཞིང་ནི་རང་རྒྱུད་སྤྲ་རྒྱས་གཞིར། །རྒྱ་མ་ཐུན་སྐྱབ་པ་ཉི་
ཉོན་སྐྱེད། །ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད། །རང་ཆོག་པས་འཛིན་པ་ཚུལ་བཞིན་
མིན། །དམིགས་ལ་ཀུན་མོངས་མི་ཤེས་ཉིད། །རྣམ་ཤེས་རྒྱུན་འཁྲིད་སྲིད་པར་
འཕེན། །དགོ་ལས་གཡོ་བ་ཉམས་པ་ཡིན། །འཆིང་བ་ཁམས་ལས་མི་འདད་བ། ། ཡིན།
ཉོན་མོངས་གང་ཞིག་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་དེས་ནི་དེ་ལས་འདད་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལྟར། རྣམ་པ་
བཅུ་ནི་གནས་འདིར་ཡང་། །རབ་ཏུ་བསྐྱན་པ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་བྱའོ། །

སྤྲ་རྒྱས་དེ་ཡང་དབྱེ་ན་རེ་ཞིག་རྣམ་པ་བྱུག་སྟེ། གང་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་དང་
དེ་བཞིན་ཏུ་ཁོང་ཁོ་དང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་ཡིན་ཏེ་ ཉར་ལེན་
ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ་བདག་ཏུ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་གཞན་ལྟ་ཡང་དམིགས་པ་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ་བདག་ལྟ་དང་
སྲིད་པས་བདག་གིར་བྱས་པ་ལས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་དང་སྐལ་པ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ལ་མི་རྒྱས་སོ། །གྲངས་
ངེས་ནི། སྟོད་འབྲེལ་ལས་བཟང་བྱ་ལུལ་ཚོར་བ་གསུམ་ཀྱི་དུག་ཟབ་པོ་སེམས་ཅན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ལ་རྒྱལ་
དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟོང་བ་ལ་ལོག་ཞུགས་ལྟ་བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་སྟེ། ལོག་པར་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའོ། ། དེ་ལྟར་
རྣམ་པ་དེ་བྱུག་ཀྱང་བདུན་ཏུ་བཤད་ཅེས་འབྲེལ་འོ། །

རི་ལྟར་བྱས་ནས་ཤེ་ན། མདོ་ལས་འདོད་ཆགས་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་
ཀྱི་སྤྲ་རྒྱས་དང་། སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྤྲ་རྒྱས་ཞེས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་བྱས་
ནས་སོ། ། སྤྲ་རྒྱས་ནི་བྱེ་བྲག་སྐྱབ་པ་ཀུན་དགྱིས་དང་གནས་མ་བྱ་བ་ཐོབ་པ་དང་། མདོ་སྟེ་བ་ས་པོན་ལ་འདོད་པ་

ཡོད་པས། སྐབས་འདིར་དབྱང་པ་འདི་བྱ་སྟེ་གལ་ཏེ་ གཞི་མཐུན་པའི་བྱ་གཞི་ འདོད་པའི་
འདོད་ཆགས་ཉིད་སྤྱ་རྒྱས་ཡིན་པས་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྤྱ་རྒྱས་སམ། འོན་ཏེ་ གཞི་མ་
དང་པའི་བྱ་གཞི་ འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལས་ཐ་དད་པའི་སྤྱ་རྒྱས་ ཡིན་པས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
སྤྱ་རྒྱས། ཡིན་པར་འདོད། ཟློགས་དང་པོ་ལྟར་ན་ ལྷང་བར་མཛེ། མདོ་ལས་འདི་ན་ལ་ལ་
འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་དགྱིས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལན་མང་དུ་མི་
གནས་ལ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་དགྱིས་པ་བྱུང་ནའང་ཕྱིས་ངེས་
པར་འབྱུང་བ་ཡང་དག་པ་རིམ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་དེའི་འདོད་པའི་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་དགྱིས་པ་དེ་མཐུས་ཡང་དག་པར་ཤིན་ཏུ་ཀྱན་ནས་འཛོམས་
ཤིང་སྤྱ་རྒྱས་དང་བཅས་པར་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཀྱན་ནས་དགྱིས་པ་དང་སྤྱ་
རྒྱས་ཐ་དད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། ཟློགས་གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྤྱ་རྒྱས་ནི་ཐོབ་
པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་ལས།
འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྤྱ་རྒྱས་ནི་དབང་པོ་གསུམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
ཡིན་ནོ། །

གསུམ་གང་ཞེ་ན། བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་
དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་མཚུངས་ལྡན་དུ་
བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱ་བ་རྣམས་ན་རེ། འདོད་པའི་འདོད་
ཆགས་ཉིད་སྤྱ་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་ལས་ ཉན་མོངས་ལ། བཤད་པ་ནི་
མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་སྤྱ་རྒྱས་དང་བཅས་པའི་སྤྱ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཉན་མོངས་པ་གཞན་ནས། ཡང་ན་ཐོབ་པ་ལ་

བཏགས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
སེམས་ནི་ཉོན་མོངས་བྱེད་ཕྱིར་དང་། །སྤྱི་བ་ཕྱིར་དགེ་དང་འགལ་ཕྱིར་དང་། །དགེ་
བའང་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར། །སྤྲ་རྒྱས་ལྡན་པ་མ་ཡིན་མིན། །ཞེས་འགྲུལ་བར་
གསུངས་སོ། །

མདོ་སྤེ་བ་རྣམས་ན་རེ། སྤྲ་རྒྱས་ནི་ཐོབ་པའང་མ་ཡིན་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པའང་
མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་བག་ལ་ཉལ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པ་ནི་ སྤྲ་རྒྱས་
མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ་བག་ལ་ཉལ་ནི་ སྤྲ་རྒྱས་ ས་བོན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་
ལས་གསུངས་པ་ནི་མཆོད་ཉིད་པ་ཡིན་ལ་བསྟན་བཅོས་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་མི་འདོན་
ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །གནས་མའི་བྱའི་སྤེ་བ་ནི་སྤྲ་རྒྱས་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཐོབ་པ་ལ་
འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་ནི་ཟག་བཅས་ལ་སྤྲེད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་གཉིས་ལས་
འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཡིན་ན་སྤྲེད་པའི་
འདོད་ཆགས་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལས་སྦྱེས་པའི་འདོད་ཆགས་ནི་སྤྲེད་
པའི་འདོད་ཆགས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་ཡང་སྤྲེད་
པར་འཕེན་པའི་འདོད་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཁམས་གཉིས་པའི་འདོད་ཆགས་བསྟོམས་ནས་སྤྲེད་པའི་
འདོད་ཆགས་སུ་བྱས་ཤེ་ན། རྒྱ་མཆོན་ནི་དེ་དག་ གཞལ་མེད་ཁང་སོགས་ལ་ཆགས་པ་ཡོད་
ཀྱང་། བལ་ཆེར་སྟོམས་འཇུག་ལ་སྤྲེད་པས་ཁ་ནི་ནང་དུ་བལྟས་ཏེ་ འཇུག་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་
བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པར་འབྲུ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལུང་མ་བསྟན་
ཁ་ནང་བལྟས། མཉམ་བཞག་ས་པའི་ཕྱིར་གཅིག་བྱས། །ཞེས་འབྲུང་བས་གཉིས་

ཀའང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དགོས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ན་མཉམ་གཞག་ཡིན་པས་ཁམས་གཉིས་སོ་དེར་ཉེ་
དག་ལ་ བསམ་གཏན་བཞི་ཚོ་བ་ལ་འབྲས་བུ་བཞི་ཚོ་བོ་སྟམ་ནས་དེ་དག་ ཐར་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་པ་
འབྱུང་བ་ལ། ཐར་པ་འདོད་པ་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ཡིན་ན་ཁམས་གོང་མ་
གཉིས་དང་དེ་དག་གི་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་ཐར་བར་སྲིད་པ་ནི་སྲིད་པའི་
འདོད་ཆགས་ཡིན་གྱི་ཐར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡང་དག་པའི་ཐར་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་
པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་སུ་བཤད་དོ་ཞེས་
བྱེ་བག་ཏུ་སྟུ་བ་འདོད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་འདོད་པ་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྟོམས་འཇུག་རྟེན་ལུས་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ལ་སྲིད་
པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་ནི་སྲིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ཡོན་ལ་དམིགས་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་
བྱའོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །

ཡང་སྔ་རྒྱས་བྱག་པོ་དེ་དག་ཆོས་མངོན་པ་ལས་བཅུར་ཡང་བཤད་དོ་ཞེས་
སྟེལ་ལོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། ལྟ་བུ་ལ་འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། ལྟར་བ་འདེབས་པ། ལོག་
པར་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བར་བྱསྟོ་འདོགས་པ། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་
འཛིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ལྟར་བྱེ་སྟེ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྗེས་ལ་མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་
ཡང་འདིར་ཆོགས་བཅད་བསྐྱེབས་པའི་ཁོར་དེའི་རྗེས་ལ་ལོག་ལྟ་བཤད་དོ། །གལ་ཉེ་
ལྟ་བ་ལ་དབྱེ་བ་བྱེད་ན་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པས་ང་རྒྱལ་ལའང་བྱེད་པར་འཇུག་རོ་

ཞེན། མི་མཚུངས་ཏེ། ལྷ་བ་ལ་རྣམ་པ་དང་བྱེད་ལས་ཐ་དད་ཡོད་ལ་ང་རྒྱལ་ལ་
ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་ལས་མེད་ཅིང་བྱེད་ལས་ཀྱང་གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་
རྟོ། ། ཁ་ཅིག ། ལྷ་བ་ཉེས་པ་ཆེ་བས་སྤང་དགོས་ལ་དེ་ལ་ཤེས་པས་བྱེད་ལས་དུ་མར་བྱེ་ཞེས་པ་ནི་མ་དེག་པ་ལས་
ཏུ་ཅང་ཐལ་བས་མི་འཐད་དོ། ། ཁ་ཅིག ། ང་རྒྱལ་ལ་བདུན་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་མཚན་དང་སེམས་ཁེངས་པའི་བྱེད་པ་གཅིག་
ལས་མེད་པས་གཅིག་ཏུ་བཞག་ཅེས་པའང་ལྷ་བ་ལ་འང་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་གཅིག་ལས་མེད་པས་
ཞེས་མཚུངས་སོ། ། རྟོག་ན་རེ། དངོས་སོ་ལ་ལྷ་བ་ལ་ལྷ་ར་བྱུང་བས་དང་། ང་རྒྱལ་ལ་དངོས་སོ་ལ་གཅིག་ལས་མ་བྱུང་
བས་ལྷ་དང་གཅིག་ཏུ་བཞག་ལ། དེ་ལྷ་ར་འོང་བའི་རྒྱ་ཡང་བཞིན་གྱི་ཁ་མིག་གི་གྲངས་ལྷ་ར་དངོས་སོའི་ཆེ་བ་ཡིན་
ལོ། ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྒྱ་མཚན་མ་རྟེན་པར་ཟད་དོ། ། དེས་ན་རྒྱ་ཅོག་ན་རེ། འདི་དག་དམིགས་རྣམ་གྱིས་ཐ་དད་དུ་འཛོག་
པ་ན་ལྷ་བ་ལ་འཛིན་སྤངས་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་ལྡོད་པས་དང་། ང་རྒྱལ་ལ་བདུན་ཡོད་ཀྱང་འཛིན་སྤངས་གྱི་རྣམ་པ་
གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་དོ། ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཛིན་སྤངས་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་འང་ཐ་དད་ཡོད་དོ། ། དེས་
ན་འདིར་དབྱེ་བ་མིན་ཆད་ལ་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་མ་དེག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། འོན་ཀྱང་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཏེ་སྤྲུགས་བྱེད་ལྷ་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་དག་པར་རྟོག་སྟེ། དེ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་
མཐོང་སྤང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་དེ་ལྷ་ར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་ལྷ་བ་ལ་འང་ངེས་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་
ན། དེ་ནི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བ་ལ། བདག་དང་བདག་གི་རྟག་ཆད་དང་། ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པ་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ཡོད་ལ། ང་རྒྱལ་ལ་ནི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་མེད་དེ།
ཐམས་ཅད་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་སྟེག་བྱེད་དག་འཆད་དོ། ། འོ་
ན་ང་རྒྱལ་བདུན་དུ་མི་འབྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་ཡུལ་ལ་སྟོས་པའི་ཡིན་
གྱི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་ཆོས་མཛོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས། སྤ་

རྒྱས་བརྩོན་དེ་དག་དགྲ་བརྩོན་བརྩོན་དུ་འང་འཆད་དེ། རི་ལྷ་ཞེ་ན། རྒྱས་བརྩོན་
པོ་དེ་དག་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ལྷ་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་འབྲས་བུས་གྱི་ཉེར་ལེན་
གྱི་ཕུང་པོ་ལ་ལོག་པར་འབྱུག་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་བརྩོན་པོ་ཐམས་ཅད་དང་།
ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་བརྩོན་དང་། འགོག་པ་མཐོང་སྤང་བརྩོན་དང་། འཇིག་མཐར་གཉིས་
ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྷ་ལ་དམིགས་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཕུང་པོ་དེ་དག་ལ་དག་གྲོལ་ལ་ངེས་
འབྱེན་དུ་ལྷ་བའི་རྩལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཇིན་ཡང་བདེན་པ་དང་པོ་ཐ་མ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་ཀྱི་འདི་གཉིས་ལ་མེད་པས་
སྟེ། ལམ་མཐོང་སྤོང་ནི་བརྩོན་ཡིན་ཏེ། དངོས་དང་བརྩོན་ནས་ལོག་པར་མི་འབྱུག་
པས་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་ལ་ལྷ་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་ལྷ་བ་གསུམ་མ་གཏོགས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་ལ་ལྷ་བ་དང་པོ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

དེས་ན་རྒྱས་བརྩོན་དང་བརྩོན་དང་། བརྩོན་དང་བརྩོན་པོ་དེ་རྣམས་བདེན་
པ་བཞི་སོ་སོ་ལ་དངོས་དང་བརྩོན་ནས་ལོག་པར་འབྱུག་པས་ སོ་གཉིས་སོ་དག་ནི།
འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་སོ་སོའི་རང་མཆོན་མཐོང་
བས་སྤང་བྱ་དེ་རྣམས་ངེས་པ་བཞིན་དུ་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། ། དེ་ལྷ་ན་འཇིག་མཐར་ནི་སྤང་བྱ་
ངེགས་གཅིག་གི་སྟོ་ཅན་དང་། ལོག་ལྷ་ལྷ་བ་མཆོག་འཇིན་ཐེ་ཆོས་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པས་བཞིའི་དང་།
རྩལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཇིན་བདེན་པ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་ལ་དམིགས་པས་གཉིས་ཀྱི་སྟོ་ཅན་དེ་དག་ནི་མཐོང་སྤང་ཡིན་
ནོ། །འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁོང་རྒྱལ་མ་ངེག་པ་བཞི་ནི་མཐོང་སྤང་སྟོམ་སྤང་གཉིས་སུ་འབྱུང་བས་ངེས་ལྷ་ཕྱིར་འབྱུང་
ནོ། ། དེས་ན་འདོད་པ་ན་རྒྱས་མཐོང་སྤང་ དེ་དག་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྤོང་བས་མཐོང་
སྤང་ཡིན་ནོ། ། ནི་སྤྱུལ་རྩ་ཅ་གཉིས་སོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁོང་རྒྱལ་དང་མ་
ངེག་པ་བཞི་ནི་བསྟོམ་པས་སྤོང་བར་བྱ་བའང་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་ངེས་ལྷ་ཕྱིར་འབྱུང་ཏེ།

འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བཞིའི་ལྷན་སྐྱེས་ནི་བདེན་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་
མི་སྤྲོད་བའི་ཕྱིར་དང་། གུན་བརྟགས་ནི་སྤང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་
བ་ལྷ་དང་ཐེ་ཆོམ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྤྲོད་བའི་ཕྱིར་མཐོང་སྤང་
ཁོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷར་ན་འདོད་པ་ན་སྤྲོད་པའི་སྤྲ་རྒྱས་ནི་སྤུམ་ཅུ་ཅ་བྱུག་ཡིན་ནོ། །

གང་དག་འདོད་ཁམས་སྤྱ་བ་ཤད་པ་ལས་ཁོང་ཁོ་མ་གཏོགས་པའི་ཉོན་
མོངས་པ་དེ་དག་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ཡོད་ཀྱི་ཁོང་ཁོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟན་དང་བས་
སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཆོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱས་པའི་གཞི་མེད་པས་དང་། རྒྱུད་ཞི་གནས་ཀྱིས་བརྒྱན་པས་
གུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་དགུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གུན་ནས་མནར་
སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་དགུ་ནི་བདག་ལ་གཞོད་པ་བྱས་སོ། །བྱེད་དོ། །བྱེད་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་དང་། བདག་གི་མཛའ་བོ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་སོ། །བྱེད་དོ། །བྱེད་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་དང་། བདག་གི་དགའ་ལ་མན་བཏགས་སོ། །འདོགས་
སོ། །འདོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་སྟེ་དགུ་ལོ། །དེས་ན་གཟུགས་ན་ནི་
མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གི་སྤྲ་རྒྱས་སྤུམ་ཅུ་ཅ་གཅིག་ཡོད་དེ། ཁོང་ཁོ་ལྷ་མ་
གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་འང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དེ་དང་
འབྲ་བར་སྤུམ་ཅུ་ཅ་གཅིག་ཡིན་པས། དེ་དག་དགུ་དང་བྱུག་བྱུག་བདུན། ཁོང་ཁོ་ལྷ་
བ་སྤུམ་གཉིས་དག །མ་གཏོགས་གཟུགས་ན་སྤྱག་བསྐལ་སོགས། །མཐོང་བས་
རིམ་བཞིན་སྤྲོད་བར་བྱེད། །གསུམ་ནི་བསྒོམས་པས་སྤང་བྱ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་།
གཟུགས་མེད་ལ་འང་སྤྲར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱལོ། །

དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་ནི་བཙོ་ལྷ་བཙོ་ལྷའོ། །ཁོང་ཁོ་ནི་ལྷའོ། །ཐེ་ཆོམ་ནི་བཙུག་ཉིས་

སོ། །ལྷ་བཞི་སྤུལ་ཅུ་ཅུག་གོ། དེ་ལྷ་རྩ་ཕྱེ་བཀ་ཏུ་སྤྲུ་བ་ལྷ་རྩ་ཁམས་གསུམ་ན་མཐོང་སྤང་
བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་བརྒྱད་དང་སྒྲོམ་སྤང་བཅུ་ལྔ་དགུ་བཅུ་ཅུ་བརྒྱད་དུ་འདོད་ལ། དེ་དག་
ཁམས་དང་ས་དང་རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱེ་ན་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་
རོ། །ཚོས་མངོན་པ་བ་གཞན་དག་ནི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ལས་ལྷ་
བ་འོག་མ་གསུམ་དང་ཐེ་ཚོམ་ནི་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་འོ། །ལྷག་མ་ནི་ལྷ་ཁྱེ་ཅིག་སྤྲེས་པ་
དང་ཀུན་བཏགས་པ་འོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་ལྷ་བ་
དང་པོ་གཉིས་ཉེ་དྲུག་ནི་ལྷ་སྤྲེས་སྒྲོམ་སྤང་དང་ཀུན་བཏགས་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་
གཉིས་ཀ་དང་། ལྷ་བ་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་ཐེ་ཚོམ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
མཐོང་སྤང་ཉིད་དུ་ངེས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་གྱང་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ལ་སོགས་
པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་བྱུང་བར་མེད་པར་ལོག་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་འདོད་པ་ན་མཐོང་
སྤང་བཞི་བཅུ་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྱོ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤུལ་ཅུ་ཅུག་
དྲུག་ལྔ། བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་དང་། སྒྲོམ་སྤང་ནི་འདོད་པ་ན་དྲུག་དང་། ཁམས་གོང་མ་
གཉིས་ན་ལྔ་ལྔ་ལྔ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ལ། དེ་དག་གྱང་། རྣམ་པ་དང་། ཁམས་དང་སའི་སྒྲོ་ནས་
ཕྱེ་ན་བཞི་བརྒྱ་དང་བཅུ་བཞིར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས་ནི་འདོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ལ་ནི་
བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལོག་པར་འཇུག་གོ། །བདེན་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ནི་འཛིག་ཆོགས་
ལ་ལྷ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྷ་བ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་བརྒྱད་བརྒྱད་ལོག་པར་
འཇུག་གོ། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་ནི་ཁོང་ཁྱོ་མ་གཏོགས་པ་སྤྲ་མ་
བཞིན་དུ་དགུ་དང་བདུན་བདུན་ལོག་པར་འཇུག་གོ་ཞེས་མཐོང་སྤང་འདོད་པ་ན་

སྤྲུལ་ཅུ་ཙུ་བཞི་དང་། གོང་མ་གཉིས་ན་སྤྲུལ་ཅུ་སྤྲུལ་ཅུ་སྤྲེ་བྱིལ་བས་དགྲ་བཅུ་ཙུ་
བཞི་དང་། སྒྲོམ་སྤང་ནི་འདོད་པའི་ཁོང་ཁྱོད་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་
ང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པའོ། །དེ་དག་ལ་ནི་ལམ་མཆོག་ཏུ་གོམས་པས་སྤྲོང་བས་ན་
སྒྲོམ་སྤང་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་འདི་དང་མཐུན་པར་བཤད་དོ། །འདི་དག་ལ་བྱང་ཉི་ན་རེ།
འདིར་བཤད་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་དང་། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བར་
བཤད་པ་ནི་མདོ་སྤེ་བ་དང་། ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ལས་བཤད་པ་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་
ལྷགས་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་ ལ། རྒྱ་ཅོག་གི་རྗེ་ཀར་ཡང་། མཐོང་བས་སྤང་བྱའི་བླ་རྒྱས་ལས། བྱུ་བ་མཐའ་སྤྲོ་
བ་གསུམ་གྱིས་ནི། །བརྒྱུ་ཅུ་བརྒྱུད་དང་དགྲ་བཅུ་བཞི། །བརྒྱ་ཙུ་གཉིས་དག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་འབྱུང་། མོད་
གྱི། འོན་ཀྱང་ལྷགས་བྱི་མ་གཉིས་ནི་རྣམ་པ་འགལ་ཙམ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་མཆིམས་གསུངས་སོ། །

གལ་ཏེ་མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནས་སྤང་བར་བྱ་
བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བྱང་བར་ཡོད་དེ། སྤྲོད་པའི་ཅེ་མོ་ལས་སྤྲོས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་བླ་རྒྱས་གང་དག་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་
པ་བཞི་ཡིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་དེ་དག་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནས་སྤང་བར་ངེས་པའི་བྱིར། ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ ཁོ་ནའི། ངེས་པར་
གཟུང་བའོ། །འདི་ལྟར་མཐོང་སྤང་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤྲོང་
བ་མི་སྤྲོད་པའི་བྱིར་དང་། སྤྲོད་ཅེ་བའི་མཐོང་སྤང་དེ་ལ་སྤྲོང་བྱེད་འཛིག་ཏེན་པའི་
ལམ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་དོ། །སྤྲོད་ཅེ་ལས་གཞན་པའི་མཐོང་སྤང་ས་སྤྲུག་མ་ཅི་ཡང་
མེད་པའི་སྤྲོ་མཆེད་མན་ཆད་ལས་སྤྲོས་པའི་མཐོང་སྤང་རྣམས་ནི་མཐོང་ ལམ་ཆོས་

བཙོད་རྗེས་བཙོད་ཅི་རིགས། བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྒྲོང་སྟེ།
འཕགས་པ་རྣམས་ནི་མཐོང་ལམ་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་ས་བོང་མ་ལ་ཞི་བ་
དང་འོག་མ་ལ་རྒྱས་པར་ལྟ་བའི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཀྱང་སྒྲོང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས། བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ནི་
མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་སྒྲོང་ལ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྒྲོང་རོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །

ས་ཐམས་ཅད་ནའང་སྤྱ་རྒྱས་བཙོད་པས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་མིན་པའི་སྒྲོམ་
སྒྲོང་ ཏུ་བཤད་པའི་ལྟ་མིན་བཞི་སོ། གང་དག་ཤེས་པས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་དེ་དག་ནི་ བདེན་པ་
ལ་འོག་པར་མ་ཞུགས་པའི་སྒྲོང་བྱ་ཡིན་པས་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀས་ཀྱང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་སྒྲོང་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱིས་སྒྲོམ་སྒྲོང་སྒྲོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོམ་
ལམ་ནི་འཛིག་རྟེན་བ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གཉིས་ཀས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
མཐོང་ལམ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་ལམ་ནི་འཛིག་རྟེན་བ་
དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་མདོ་
སྟེ་བ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ན་རེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་
མཐོང་སྒྲོང་སྒྲོང་བ་ནི་མི་སྲིད་དེ། དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྒྲོང་བར་
འདོད་པ་ཡིན་ན་མདོ་ལས་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་
སེམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཕྱི་རོལ་པའི་དགེ་སྒྲོང་དང་བྲམ་ཟེ་ལ་
སོགས་པ་ལ་འདོད་པ་ལ་དཔྱད་པས་པའི་འོག་ལྟ་དང་། ཉག་པར་ལྟ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་
ཉག་པར་ལྟ་བ་དང་། རྒྱ་མེད་པར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་དག་ཀྱང་འདོད་ཁམས་ཀྱི་མཐོང་སྒྲོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྷོ་གསུངས་ཤེས། ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། ཀུན་
དགའ་ལོ་འདི་ན་ལ་ལ་སྟོག་གཙོད་པ་སྟོང་བ་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བ་སྟོང་པའི་བར་དུ་
ཡིན་ལ། འདི་ལའང་མི་དགའ་ཞིང་སོ་སོར་མི་དགའ་ལ་ལུས་ཞིག་ནས་ཤི་བའི་འོག་
ཏུ་ངན་སོང་ངན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྟར་བ་དཔུལ་བ་དག་གི་ནང་དུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕྱ་སྟེགས་པ་དག་སྟོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་ཡང་རུང་། རྩ་འབྲུལ་དང་ལྡན་
བ་ལྟའི་མིག་དང་ལྡན་པ་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་གང་ཞིག་གིས་མཐོང་ནས་དེ་འདི་
སྟམ་དུ་ལུས་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྟུང་བ་ཡང་མེད་ལ། ལུས་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྟུང་
པའི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཡང་མེད་དོ། །ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྟུང་བ་ཡང་
མེད་ལ། ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྟུང་པའི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཡང་མེད་དོ་
སྟམ་དུ་སེམས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི་ལོག་ལྟ་འདི་ནི་
འདོད་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་དེ་དག་འདོད་པ་ན་སྟོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། དཔུལ་བའང་འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཆངས་པའི་བྲ་བའི་མདོ་ལས། འདི་ན་དག་སྟོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་ལ་
ལ་དགོན་པ་ན་འདུག་ཡང་རུང་། ཤིང་བྱང་ན་འདུག་ཡང་རུང་སྟེ། ཀུན་ཏུ་སྤངས་པའི་
རྒྱ་དང་། སྟོང་བའི་རྒྱ་དང་། བསྐྱེམས་པའི་རྒྱ་དང་། ལན་མང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱ་དང་།
ལེགས་པར་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་རྒྱས་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་རིམ་ལྔ་བྱས་འཛིག་
པ་དང་འཆགས་པའི་བསྐྱེལ་བ་ཉི་ཤུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བྲན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་
བུའི་སེམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞི་བ་ལ་རེག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་འདི་སྟམ་དུ་བདག་
དང་འཛིག་ཉེན་འདི་ནི་ཉག་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་སེམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་

སོགས་པ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་འདི་དག་ཀྱང་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་ལ་དམིགས་པས་
འདོད་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོམ་སྤངས་ས་བོན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་
སྤོང་བ་ནི་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པའི་མངོན་གྱུར་འདས་པ་ནི་འགགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ད་ལྟར་བ་དང་གཉེན་པོ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ས་བོན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་ན་འདོད་པ་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ཕྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། འདོད་
པར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་རྣམས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་པའི་
ལམ་འབའ་ཞིག་གི་བག་ལ་ཉལ་ཡང་དག་པར་འཇོམས་པ་ནི་མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་པ་
ནི་འབྲིས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆོན་མ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ནི་ཇི་ལྟར་མཆོན་མ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་མཆོན་མ་རྣམས་པར་
འཇིག་པར་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ལ། ཇི་ལྟར་མཆོན་མ་རྣམས་པར་འཇིག་པར་མི་
འཇུག་པ་དེ་ལྟར་གནས་ངན་ལེན་ཡང་དག་པར་འཇོམས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བས།
དེས་ན་དེས་བག་ལ་ཉལ་ཡང་དག་པར་འཇོམས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བ་དང་། སོ་སོའི་
སྐྱེ་བོས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཐོབ་པ་དང་། དང་པོར་སྐྱེས་
པ་དེའི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ས་བོན་དེ་དག་ནི་ཉམས་པ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་
པར་བཅོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིང་ངེ་འཇིན་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ནས་ཡང་
འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། དང་པོ་ནས་ཤི་ནས་ཡང་འདོད་པར་
སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ས་བོན་དེ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱིས་རེ་ཞིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་
ནས་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་རྒྱན་དང་བྲལ་བ་རྣམས་རེ་ཞིག་མི་སྐྱེ་ཡང་ས་བོན་ཉིད་
མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
ཀྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་
པར་བཅོམ་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ས་བོན་མེས་བསྐྱེད་པས་གཏན་མེད་པ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས་ས་བོན་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་དང་། ས་
བོན་ཉམས་པ་བཞི་བཤད་དེ། དེ་ལ་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་ནི་འཕགས་པས་སྤངས་པ་
ཡིན་ལ། ཉམས་པ་བཞི་ནི་གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་འདོད་ཡོན་ལ་སེམས་མི་འཇུག་ཅིང་
དེས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་མི་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བས་ཉམས་པ་དང་། ལུ་
བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་འདོད་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བ་སུན་འབྱེན་པས་ཉམས་པ་
དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞི་གནས་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང་། དག་
བཅོམ་པའི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ནི་གོགས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་དེ་དག་གིས་
ཕྱི་མར་རྣམ་སྤྲོད་དང་རང་ཉིད་སྐྱེད་མི་བྱས་པ་གོགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པས་
ཉམས་པའོ། །དེ་ལས་འདིར་ནི་ཉམས་པ་གསུམ་པའོ། །

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ནི་དཔེར་ན་ལུང་དབྱེན་གྱི་གཞི་ལས། ལྷས་བྱིན་བསྟེན་
བཀྲར་གྱི་ཟེལ་གྱིས་ནོན་ཏེ་དགོ་སྤོང་གི་དགོ་འདུན་འཁོར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ལ་སྐྱགས་ལས་རྒྱུང་དུར་བཞུགས་པར་གསོལ་ལོ་སྐྱུམ་དུ་སྒྲིག་པའི་
བསམ་པ་སྐྱེས་པ་དང་རྩ་འབྲུལ་ལས་ཉམས་པ་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བར་བཤད་པ་
ལྷར་མཛོད་དེ་དག་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ཉམས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལྟ་བ་སྐྱེ་བ་

ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་ནི་ཐོབ་པ་ལ་
འདོད་ན་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྟོང་བ་ཡིན་ཡང་ཕྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་
དང་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ནི་འདས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །

དེ་ལྟར་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱ་རྒྱས་རྒྱག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་རྩ་བ་དང་
མ་རིག་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཅིང་། ཐེ་ཆོམ་ནི་བདེན་པ་དང་ལས་འབྲས་དང་དགོན་མཆོག་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའམ་དམིགས་པ་ལ་རྣམ་
པ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་
ཅན་ཡིན་པར་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ཁོང་ཁྱོད་ནི་ཡུལ་རྒྱག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་
སེམས་ཁོང་ནས་འཇུག་པ་སྟེ་བདེ་བ་ལ་རིག་པར་མི་གནས་པ་དང་ཉེས་སྟོད་ཀྱི་རྟེན་
བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ལྟ་བུ་ནི་མཐོང་སྤང་ཁོ་ནར་ངེས་ཤིང་རྟོགས་པའི་རང་བཞིན་
ཅན་དུ་འབྲེལ་ཡང་རྣམ་པ་དང་བྱེད་ལས་ཐ་དད་པས་སྤར་མིང་གི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་ཙམ་
ཞིག་བསྟན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མ་བསྟན་པས་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་དང་ངོ་བོ་ནི་སྤྱིར་ཐག་
བཅས་ལ་དམིགས་པའི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ ཉོན་མོངས་ཅན། ཡིན་
མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྤྱི་མིང་བྱེད་བྲག་ལ་བཏགས་ནས་བདག་དང་བདག་གི་བའི་རྣམ་པ་
ཅན་ཀྱི་ལྟ་བ་འདི་ནི་དམིགས་ཡུལ་མི་རྟག་པ་དུ་མ་ལ་དམིགས་ཤིང་བདག་དང་བདག་
གིར་ལྟ་བ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་པ་འདོད་པའི་རྟག་པ་གཅིག་དུ་ལ་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་
པས་མི་རྟག་པ་དུ་མ་ལ་དམིགས་པ་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བ་འདི་ཁོ་ན་འཛིག་
ཆོགས་ལ་ལྟ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། དགེ་སྟོང་དག་དགེ་སྟོང་ངམ་བམ་ཟེ་

གང་ལ་ལ་བདག་གོ་སྟེ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སྟེ་ལ་བདག་པར་རྗེས་སྟེ་ལ་
 དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ལ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ་
 ཞེས་འབྱུང་བས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཛིག་ཅིང་རྩལ་དང་ཆ་དུ་མ་ཆོག་པས་པའི་ཉེར་ལེན་
 གྱི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་མི་རྟག་པ་དུ་མ་ལ་དམིགས་ནས་རྟེན་ལེས་ལ་བྱེད་པ་པོའི་བདག་དང་
 ཕྱང་པོ་གཞན་བཞི་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱའི་བདག་གི་བར་ལྟ་བུ་ལམ། ཡང་ན་མིང་བཞིའི་
 ཕྱང་པོ་ལ་བདག་དང་གཟུགས་ལ་བདག་གིར་ལྟ་བུ་བ་དང་། གང་ལ་བདག་ཏུ་མངོན་པར་
 བརྟགས་པའི་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་རྟེན་པའམ་ཆད་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་
 ཅིང་ལྟ་བུ་བ་དང་། དམིགས་རྟེན་ལོག་པར་ཞུགས་ཤིང་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ལྟ་བུ་ཉོན་
 མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལོག་ལྟ་ཡིན་ཞིང་མཐར་འཛིན་གྱི་ཆད་ལྟའི་ཆ་སྐྱར་འདེབས་
 ཡིན་ཡང་རྟག་ལྟའི་ཆ་སྐྱར་འདེབས་མ་ཡིན་པས་མིང་བཅན་པར་བྱས་ནས་མར་
 ཐམས་ཅད་ནི་ང་ཡང་ཆེས་་་་^{༩༡} ང་བ་ལ་མར་ནི་ང་ཞེས་བཛོད་པ་ལྟར་འདི་རིལ་གྱིས་
 སྐྱར་འདེབས་ཡིན་པས་བདེན་བཞི་ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་ལྟ་བུ་དང་། འགྲེལ་བ་ལས། ལྟ་
 བ་ལ་སོགས་པ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཞེས་བཛོད་པར་བྱ་བའི་རིགས་པ་ལས་སོགས་
 པའི་སྐྱ་མི་མངོན་པར་བྱས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་ལྟ་བུ་དང་པོ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་
 ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་འཕགས་པ་རྟེན་གྱིས་སྤངས་པས་དམན་པ་
 རྟེན་ལ་དམིགས་ནས་བདེ་བ་དང་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་མཆོག་དང་གཙོ་བོ་དང་
 བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་དམ་པར་ལྟ་བུ་དང་། དབང་ལྷན་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་
 འཛིག་ཉེན་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། མེ་ལྔ་བསྟེན་པ་དང་ཆུར་འབྲུག་པ་དང་གཡང་དུ་

མཆོང་བ་ལ་སོགས་པ་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པ་ལ་རྒྱར་ལྟ་བུ་དང་། འཆལ་ཚུལ་གྱི་
གཉེན་སོ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཆ་བྱད་དང་ཚུལ་དང་ལུས་དག་གི་འཇུག་པ་ངེས་པར་བྱེད་
པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཙམ་དང་གྲངས་ཙན་དང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྲེག་
པའི་བྱི་མ་དག་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་དང་འཁོར་བ་ལས་ངེས་
པར་འབྱེན་པའི་ཐབས་ཐར་པའི་ལམ་མིན་པ་ལ་རྒྱ་དང་ལམ་དེར་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་རིམ་
བ་ལྟར་འཛིག་ཆོག་པ་ལ་ལྟ་བུ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་དང་། ལོག་ལྟ་དང་། ལྟ་བ་
མཆོག་འཛིན་དང་། སྤང་པོ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་
དང་དེའི་གནས་སྤང་པོ་རྣམས་ལ་དག་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པར་བཤད་ཅིང་།
འབྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་སོགས་པའི་སྐྱ་མི་མངོན་པར་བྱས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བས་བརྟུལ་
ཞུགས་ཙམ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པས་དེ་ཁོ་ན་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་
པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་ཉར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་གཞན་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའང་ཡིན་པས་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་
ནི་ལྟ་བུ་རྣམས་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །

ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་ལས་ནི་རིམ་བ་ལྟར་ལྟ་བུ་དང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་
དང་། དབྱ་མའི་ལམ་ཉག་ཆད་དུ་འཛིན་པ་སྤངས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཤེས་པའི་བར་དུ་
གཙོད་པ་དང་། དག་ཙམ་གཙོད་ཅིང་མི་དག་པ་ལ་དམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་།
ལྟ་བུ་དང་བ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པས་ལྟ་བུ་དང་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟེན་བྱེད་
པ་དང་། དལ་བ་འབྲས་བྱ་མེད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཙན་ཡིན་པར་གཞུང་གཞན་
དག་ལས་བཤད་དོ། །དེ་དག་ལྟར་ངེས་པའི་རྒྱ་ནི་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལྟར་ན་དང་པོ་ནི་

ཤེས་བྱ་ལ་བདག་དང་བདག་གི་མེད་པ་ལ་དེ་དག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་སྒྲོ་
འདོགས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཏྟག་ཆད་ཏུ་འཛིན་པས་ཤེས་བྱའི་བྱུང་པར་ཏུ་
སྒྲོ་འདོགས་པས་དེ་གཉིས་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའོ། །བཞི་པ་ནི་ལྟ་བ་སྤྲ་མ་
གསུམ་དམན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་ལ། ལྟ་བ་ནི་ལྟ་བ་དེ་དག་འདག་པའི་ཐབས་
མ་ཡིན་པ་ལ་འདག་པའི་ཐབས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པས་དེ་གཉིས་ནི་ལྟ་བ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་
པའོ། །གསུམ་པ་ནི་པལ་ཆེར་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་
བཞི་དང་། སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཅིག་གོ། །ནམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་བ་ལས་
ནི་ལྟ་བ་ལ་སྒྲོ་སྐྱར་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། སྒྲོ་འདོགས་ལ་བདག་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་
པ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་ཏྟག་མི་ཏྟག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། མངོན་མཐོའི་ཐབས་སུ་སྒྲོ་
འདོགས་པ་དང་། ཐར་པའི་ཐབས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་བཞིར་ངེས་ལ། སྐྱར་འདེབས་ནི་
ལོག་ལྟ་ཡིན་པ་ལྟར་ངེས་པར་བཤད་དོ། །

དེ་ཡང་པལ་ཆེ་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ཀྱི་མཐར་འཛིན་ལའང་སྐྱར་འདེབས་དང་
ལོག་ལྟ་ལའང་རྒྱ་མིན་ལ་རྒྱར་ལྟ་བའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་ཡོད་དོ། །

གལ་ཏེ་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱར་ལྟ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱ་ནི་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ནའང་
ཕྱག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་ཁོན་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་རོ་ཞེན། གང་ཞིག་དབང་ཕྱག་དང་
སྤྱི་དགའི་བདག་པོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་ནི་ཕྱག་
བསྐྱལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ལྟ་བ་

དེ་ནི་ཉག་པ་དང་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་གི་མོག་པ་ཡིས་རབ་ཏུ་འབྱུག་པ་ཡིན་པས་དེའི་
ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་། དེ་ནི་སྤྱག་བསྐལ་མི་ཉག་པ་དང་ཆོས་ཅམ་དུ་མཐོང་
བས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བསྐྱན་བཅས་ལས། གང་དག་སྦྱེས་བྱ་གང་
ཟག་གང་ཞིག་བ་ལང་གི་ཚུལ་གྱི་ཁྲིམས་དང་། རི་བྲགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་ཁྲིམས་དང་། བྱ་གཤམ་
གི་ཚུལ་གྱི་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་སྤངས་ཏེ་གནས་པ་དེ་ནི་དེས་འདག་པར་གྱུར། གྲོལ་
བར་འབྱུང་། དེས་པར་འབྱུང་བར་འབྱུང་། བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐལ་ལས་རྣམ་པར་
འདལ་བར་འབྱུང་ཞིང་། བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐལ་ལས་རྣམ་པར་འདས་པའང་རྗེས་སུ་
ཐོབ་པར་འབྱུང་རོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ལྟ་ཞིང་དེ་སྐད་དུ་སྦྱོར་བ་ནི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱུར་ཡིད་
ཆེས་པས་ཚུལ་གྱི་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་སྟེ་སྤྱག་བསྐལ་མཐོང་
བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བ་ལང་གི་
ཚུལ་གྱི་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལ་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་རྒྱུར་ལྟ་བུ་དེ་ཉག་བདག་གིས་
བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཁོ་ནར་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་
ཚུལ་གྱི་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ལ་
དེས་འདག་པ་དང་རྒྱུར་ལྟ་བུ་སྤྱག་བསྐལ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
བྱེ་ཟག་ཏུ་སྦྱོར་བས་ལན་འདེབས་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་
སྤང་དང་སྟོམ་སྤང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་དུ་འབྱུང་ཏེ། སྤྱག་བསྐལ་
ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་ཚུལ་གྱི་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ལམ་མཐོང་སྤང་།

ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་ཁོ་ནར་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་
ལས་ཀྱང་བ་ལང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པས་དག་པ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་རྒྱུར་ཡིད་ཆེས་པས་སྤྲུག་
བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཤམ་ཏེ་ལམ་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་
མཆོག་འཛིན་ནི་ལམ་མཐོང་སྤང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལ་ལོག་པར་
ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་ལམ་མཐོང་སྤང་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྤྲུལ་བརྒྱུད་
ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ཞིང་བརྒྱུད་པོ་
དེ་དག་ཀྱང་ཐག་བཅས་ཡིན་པས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པས་བསྐྱེལ་ལ་དེ་དག་དེ་ལ་
ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་
མཐོང་སྤང་ནི་ལོག་ལྟ་དང་ཐེ་ཆོམ་ཡིན་ན་ལམ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུར་བ་འདེབས་པ་དང་
ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དེ་རི་ལྟར་ལམ་མེད་དོ་ཞེས་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཅེས་གྱིས་
ཐར་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཐར་པ་དང་དེའི་ལམ་ལ་སྒྲུར་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཅེས་ཁོ་
ནས་འདག་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་སྤྲུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཤམ་ཏེ་སངས་རྒྱུས་པའི་
ལམ་འདི་ནི་ཐར་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་གྱི་གངས་ཅན་པ་ལ་སོགས་པས་བརྟགས་པའི་ལམ་
གཞན་གྱིས་དག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་
པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལས་
གཞན་པའི་ལམ་ནི་ཐར་པའི་ལམ་མ་ཡིན་པས་ཐག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ན་གངས་ཅན་ལ་སོགས་པས་བརྟགས་པའི་ལམ་གཞན་དེ་ཁོ་ནས་དག་
པར་ཡིད་ཆེས་པ་དེ་ནི་ལོག་ལྟ་དང་ཐེ་ཚོམ་མ་ཡིན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་
ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཡིན་ལ། དེ་ནི་གངས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གཞན་དེ་ཁོ་
ནས་དག་པར་ཡིད་ཆེས་པས་ལམ་དེ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི་ལམ་མཐོང་སྤང་
ལ་དམིགས་པར་ནི་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་འཆད་དོ། །

གཞན་ཡང་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ལྟ་
དང་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཀྱང་དག་པ་དང་གྲོལ་བར་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལམ་ལ་དམིགས་པའི་
དེ་གཉིས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་མཐོང་
སྤང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་
ནའང་དེ་དག་བདུན་བདུན་ཞེས་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བརྗོད་
དེ། རང་གི་བཞེད་པ་ནི་མ་བཞོད་མོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པ་པའི་ལུགས་ཉིད་བཞེད་
པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་པ་ཉིད་དོ། །

འོན་ཀྱང་རྟག་བདག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིས། །ཞེས་བཤད་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་གཉིས་
ཁོ་ནར་ངེས་སམ་ཞེན། མ་ངེས་ཏེ། མདོ་ལས། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་
བ་ལ་བདེ་བ་དང་། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བ་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་དང་། སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
བརྟུ་གཉིས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེན། མཐར་འཛིན་
པར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ ལྟ་བུ་ལྟེད་དང་། གསུམ་ལས་ནི་དེ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་མི་

རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ཚན་དུ་བཞག་སྟེ། “དེ”ལ་
མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུའི་རྟག་ལྟའི་ཆ་ལས་རྟག་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། ལྟ་བུ་མཚོག་ཏུ་
འཛིན་པ་ལས་བདེ་བ་དང་གཙང་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་
བདག་ཏུ་ལྟ་བུའི་ཆ་ལས་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞག་གོ།

གཞན་དག་ནི། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་བ་དང་བདག་གིར་ལྟ་
བུ་ཐམས་ཅད་བདག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །རྩི་ལྟར་དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་གཞག་ལ་ཉོན་མོངས་གཞན་དག་མ་གཞག་། ཅེ་ན། དམིགས་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོ་འདོགས་པ་གསུམ་དང་ལྔ་
པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུའི་ཆད་ལྟ་དང་ལོག་ལྟ་
ནི་སྐྱར་འདེབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་འཛིན་
ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་དག་གོལ་དུ་འགྱུར་བས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དག་ལ་ནི་དེས་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་བཤད་དོ། །སེམས་དང་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་ལྟ་བུ་བཞི་
པོ་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྟ་བུའི་དབང་གིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བས་དེར་
བཞག་གོ། །འོ་ན་ཆོར་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་སོགས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་སྐད་དུ་
འཛིག་རྟེན་ན་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དེ་ལྷ་མ་གཉིས་ནི་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐོང་སྤང་
ཡིན་ཏེ། དང་པོ་བཞི་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་དང་སེམས་

ལྷ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྷར་འཕགས་པ་
 ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་འདི་ནི་སྤྱག་བསྐལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་བྱ་
 བར་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེའི་ཆེ་དེའི་མི་རྟག་པ་
 ལ་རྟག་གོ་སྟུམ་དུ་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། ལྷ་བ་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤྱོད་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་
 རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤྱེ་བ་གཞན་དག་ནི། འཕགས་པ་
 རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་འང་འདོད་ཆགས་སྦྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 འདོད་ཆགས་དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐལ་བ་ལ་བདེ་བར་ལྷ་བ་དང་། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་
 བར་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ལྷ་བ་བཞི་ཀ་དང་
 མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་དང་། བདག་མེད་
 པ་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་ནི་མཐོང་སྤང་
 ཡིན་ལ། སྤྱག་བསྐལ་བ་ལ་བདེ་བ་དང་མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འདུ་ཤེས་དང་
 སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ནི་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱེ་བ་རྣམས་ན་རེ། ལྷ་བས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་
 སེམས་ཁོ་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་གྱི་གཞན་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་ལ་འདོད་
 ཆགས་སྦྱེ་བ་ནི་འགལ་མེ་ལ་འཁོར་ལོ་དང་། རི་མོའི་གཟུགས་ལ་གཞོད་སྤྱིན་དུ་
 འཁྲལ་བ་ལྷར་རྒྱུན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུད་ཙམ་འཁྲལ་བ་ཡིན་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་
 ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འདོད་ན་འཕགས་པ་ལ་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱད་མེད་དང་རང་ཉིད་ལ་སེམས་ཙན་གྱི་འདུ་ཤེས་

མེད་པར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འབྲེལ་
མཐའ་འཛིན་པ་སྤྲོ་མ་གཉིས་ལས་གཞན་དག་ནི། འཕགས་པ་དག་གི་དབང་ལྷན་
ཅེས་བྲུ་བ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཞིག་གིས་གནས་བརྟན་ཀྱན་དག་འཛོལ། འདོད་པའི་
ཆགས་པས་ཟིལ་ལོན་ཕྱིར། །བདག་གི་སེམས་ནི་གདུང་བར་འགྱུར། །གོ་ཉམ་ཁྱེད་
གྱིས་ཐུགས་བརྩེའི་ཕྱིར། །ཞི་བ་མཆོག་ནི་བཤད་དུ་གསོལ། །ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་
དུ་འཕགས་པ་ཀྱན་དག་འཛོལ། །འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིས། །ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་
ནི་ཡོངས་སུ་གདུང་། །དེ་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ལྡན་པ་ཡི། །རྒྱ་མཚན་སྤྲུག་པ་སྤང་བར་
གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སེམས་དང་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་
སྤང་ཡིན་ལ་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིན་མཐོང་སྤང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

ལྟ་བུ་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་མ་ཟད་ད་རྒྱལ་ཡང་ ལུ་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤྲུག་པ་བདུན་
ཡིན་ནོ། །གང་ཞེན། སེམས་ཁེངས་པ་ནི་ད་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དམིགས་
ལུ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་ནི་རྩེ་དུ་བས་བདག་ཁྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་འཕམ་མཉམ་པ་
དང་མཉམ་མོ་སྦྲུམ་ནས་སེམས་ཁེངས་པའི་ད་རྒྱལ་དང་། མཉམ་པ་བས་བདག་ཁྱེད་
པར་དུ་འཕགས་པ་འཕམ་མཆོག་དང་མཉམ་མོ་སྦྲུམ་པ་ལྷན་པའི་ད་རྒྱལ་དང་། ཁྱེད་
པར་དུ་འཕགས་པ་བས་ཀྱང་བདག་ཁྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྦྲུམ་པ་ད་རྒྱལ་ལས་
ཀྱང་ད་རྒྱལ་དང་། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ལྷ་ལ་བདག་གམ་བདག་གིར་སེམས་ཁེངས་
པ་དཔོ་སྦྲུམ་པའི་ད་རྒྱལ་དང་། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་
ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པར་རྫོམ་པ་མདོན་པའི་ད་རྒྱལ་དང་། ཆེས་ཁྱེད་པར་དུ་
འཕགས་པ་བས་བདག་རྩེ་ཟད་ཅིག་གིས་དམན་ནོ་སྦྲུམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པ་རྩེ་

ཟད་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། གསོད་པ་ལ་དཔའ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ་
ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བས་སེམས་ཁེངས་པ་ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །

འོ་ན་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།
མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ནི་བྱད་པར་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་འདྲ་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་
བསམ་པ་ཡིན་པས་གཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་ནི་ཡོན་ཏན་མེད་
པ་ལ་བདག་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཞོ་སྟམ་པ་ཡིན་པས་གཞི་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲིག་
བྱེད་དག་འཆད་དོ། །ཡང་ན་དང་པོ་ནི་ས་གོང་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པོ་
སྟམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་རང་སའི་ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་
ལྡན་ནོ་སྟམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། །བྱེ་བཞད་ལས་
ཀྱང་ང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཁེངས་
པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་སེམས་ཁེངས་པའི་རྒྱུ་བྱེ་བྱག་གིས་
རྣམ་པ་བདུན་དུ་འབྱུང་ལ། ལས་ནི་སྒྲ་མ་དང་གང་ཟག་ཡོན་ཏན་ཅན་རྣམས་ལ་
འབྱུང་ཞིང་ལུས་དག་གི་སྤྱི་ཞུ་མེད་པའི་མ་གྲུས་པ་དང་། མ་གྲུས་པས་གདམས་
དག་མ་ཐོབ་པས་ཡང་སྤྱི་འབྱུང་བས་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ་ཞེས་
བཞད་དོ། །

འོ་ན་བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་བདག་ལ་སྦྱབ་པར་
ཆོས་ལ། བདག་མཆོག་ཡིན་ནོ། །བདག་དང་འདྲའོ། །བདག་དམན་ནོ། ། ཞེས་བགསུམ་དང་།
བདག་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་ལ་སྦྱབ་པར་ཆོས་ལ། བདག་པས་མཆོག་ཡོད་དོ། །བདག་དང་མཉམ་པ་
ཡོད་དོ། །བདག་པས་དམན་པ་ཡོད་དོ། ། ཞེས་བགསུམ་དང་། བདག་ལ་ལྟོས་ན་གཞན་ལ་དགག་

པར་རྫོང་པ། བདག་པ་ས་མཆོག་མེད་དོ། །བདག་དང་མཉམ་པ་མེད་དོ། །བདག་པ་ས་
དམན་པ་མེད་དོ་སྟེ་པ་དང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་ཞེས་ བགས་སྟེ། དང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་དགུ་
བཤད་པ་རི་ལྟར་བྲང་ཞེས། དེ་ལས་དང་རྒྱལ་རྣམ་པ་དགུ་གསུངས་པ་ནི་འདིར་བཤད་
པའི་ལྟ་བུ་ལ་རྟེན་པའི་དང་རྒྱལ་དང་། ལྟ་བུ་པའི་དང་རྒྱལ་དང་། ལྟར་བྲང་སྟེ་པའི་དང་
རྒྱལ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དག་གི་ནང་དུ་འདུ་བར་འབྱུང་རྟེ། མོག་མར་དཔོ་སྟེ་པ་དུ་
བདག་ལྟ་འབྱུང་ལ། དེ་ནས་དང་རྒྱལ་འབྱུང་བས་ན་ལྟ་བུ་ལ་རྟེན་པའི་དང་རྒྱལ་ཞེས་
བྱའོ། །འདི་ལྟར་རང་དང་མཉམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་མཆོག་ཡིན་ཅོ་སྟེ་པ་ལ་ནི་
ལྟ་བུ་པའི་དང་རྒྱལ་ལོ། །བདག་དང་འདྲེ་སྟེ་པ་ལ་ནི་དང་རྒྱལ་ལོ། །རང་བས་མཆོག་ལ་
དམིགས་ནས་བདག་དམན་ཅོ་སྟེ་པ་ལ་ནི་ལྟར་བྲང་སྟེ་པའི་དང་རྒྱལ་ལོ། །མཆོག་ལ་
དམིགས་ནས་བདག་པ་ས་མཆོག་ཡིད་དོ་སྟེ་པ་ལ་ནི་ལྟར་བྲང་སྟེ་པའི་དང་རྒྱལ་
ལོ། །མཉམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་དང་མཉམ་པ་ཡིད་དོ་སྟེ་པ་ལ་ནི་དང་རྒྱལ་
ལོ། །མཉམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་པ་ས་དམན་པ་ཡིད་དོ་སྟེ་པ་ལ་ནི་ལྟ་བུ་པའི་དང་
རྒྱལ་ལོ། །རང་བས་དམན་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་པ་ས་མཆོག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་དང་རྒྱལ་ལོ། །མཉམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་དང་མཉམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ལྟ་བུ་པའི་དང་རྒྱལ་ལོ། །མཆོག་ལ་དམིགས་ནས་བདག་པ་ས་དམན་པ་མེད་དོ་སྟེ་པ་
ལ་ནི་ལྟར་བྲང་སྟེ་པའི་དང་རྒྱལ་ལོ། །

གལ་ཏེ་ཆེས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་བས་བདག་ཅུང་ཟད་ཅིག་གིས་དམན་
 འོ་སྣམ་པ་ནི་ཁེངས་པའི་གནས་ཡིན་པས་ཅུང་ཟད་སྣམ་པའི་ར་རྒྱལ་དུ་རིགས་ན་
 བདག་པས་དམན་པ་མེད་དོ་སྣམ་པ་འདི་རི་རྟུང་ར་རྒྱལ་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོགས་པ་འདི་
 ན་བདག་པས་དམན་པ་མེད་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་བདག་གྲང་བཟང་དོ་ཞེས་ཁེངས་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས་བཤད་པ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་
རྒྱུ་ལས་ལས་ནི་བདག་མཆོག་ཡིན་ལོ་སྟེ་ལྷོ་མ་པ་འདི་ནི་དམན་པ་ལ་སྟོས་ནས་ང་རྒྱལ་
དང་། མཉམ་པ་ལ་སྟོས་ནས་སྟག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་ལ་སྟོས་
ནས་ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་བཤད་དེ། གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་
མཆོན་ཉིད་ཆང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྟག་མ་རྣམས་ལ་འང་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། འདིར་ང་རྒྱལ་
བདུན་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པ་ནི་སེམས་ཁེངས་ནས་ཡུལ་ལ་རྟོགས་པར་མཚུངས་པས་གཅིག་ཏུ་བཞག་ལ། ལྷ་བ་ལ་རྟོག་
རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་ལྷ་ཡོད་པས་ལྷར་དབྱེ་བའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ །ངོ་སྟེན་པ་དང་ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་ནི་མཐོང་སྣང་ཡིན་ལ།
གཞན་ལྷ་སྟོན་སྣང་དུ་འདོད་པ་ཡོད་པས་དེ་བས་ལ་བའི་དོན་དུ། སྣང་བཤད་པའི་ང་རྒྱལ་བདུན་པོ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐོང་བ་དང་སྟོན་པས་ཐད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་སྟེས་
པ་ནི་སྟོན་སྣང་དང་། ཀྱན་ཏུ་བཏྲགས་པ་ནི་མཐོང་སྣང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་
བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བའི་བྱུང་པའི་མཐས་མཐོང་སྣང་ལ་དམིགས་པ་ནི་མཐོང་སྣང་ཡིན་ལ།
སྟོན་སྣང་ལ་དམིགས་པ་སྟོན་སྣང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅི་འཕགས་པ་རྣམས་སྟོན་སྣང་མ་སྣངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྟོང་དམ་ཞེ་ན།
དེས་ངེས་པ་མེད་དེ། དད་སོགས་ཐག་བཅས་དང་གཉིད་དང་མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་དབང་
སོ་རྣམས་མ་སྣངས་ཀྱང་སྟོང་ལ། སྟོན་པས་སྣང་བར་བྱ་བ་ནི་གསོད་པ་དང་སོགས་ བ་ལུས་དག་
གི་ཉེས་སྟོང་བདུན། པས་བསྟུས་པ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་མི་དགེ་བ་ལུས་
དག་གི་ལས་གང་དག་ཡིན་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱང་
བ་བདུན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྟོན་སྣང་གི་ཆོས་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་

དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་དག་ནི་མ་སྤངས་ཀྱང་མི་སྤྱོད་དེ་རྒྱས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཞེད་པ་
བཅག་ན་ཡངས་མི་ཤེས་པ་བཞིན། འོན་ཏེ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲོམ་
སྤང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་སྤང་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། སྒྲོམ་སྤང་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ན་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་
སོགས་པ་ནི་སྒྲོམ་སྤང་ལའང་དམིགས་པར་བྱེད་མོད་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཁོ་ན་ལ་ནི་
དམིགས་པ་མ་ཡིན་པས་སྒྲོམ་སྤང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲིག་ལས་འཆད་དོ། །རི་ལྟར་
གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་པ་ལ་སྟེད་པ་དང་སྐྱེ་བ་
ལ་སྟེད་པ་འང་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་འཛིག་པ་ལ་སྟེད་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་བདག་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་ཅི་
མ་རུང་སྟམ་དུ་མི་རྟག་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའོ། ། དེ་འཕགས་པ་ལ་མི་འབྱུང་སྟེ་ལོག་ལྟ་སྤངས་པས་
སོ། ། སྐྱེ་བ་ལ་སྟེད་པ་ནི་བདག་དབང་པོ་དང་ལུས་ངན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་ན་ཅི་
མ་རུང་སྟམ་དུ་ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བར་སྒོན་བའོ། ། དེ་འཕགས་པ་ལ་མི་འབྱུང་སྟེ་རྟག་ལྟ་སྤངས་
པས་སོ། ། འབྲེལ་པ་ལས་ནི་དེ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྲས་ནི་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པའི་ཕྱོགས་
བདག་ནི་སྤང་པོ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་ས་སྤང་གི་ཕྱར་གྱུར་ཀྱང་ཅི་མ་རུང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་
བྱ་ལ་སོགས་པ་གཟུང་ངོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

དེ་དག་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་པ་ཡང་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་འབྲེལ་
འོ། །གང་མི་འབྱུང་ཞེ་ན། འཕོ་སྟམ་པའི་ར་རྒྱལ་དང་ར་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་དགུ་པོ་སྒྲོམ་
སྤང་གི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་སྤྱར་རོ། །སོགས་པས་ནི་གསོད་པ་ནས་འཛིག་
པ་དང་སྐྱེ་བའི་སྟེད་པའི་བར་གཟུང་ངོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་མ་སྤངས་ཀྱང་འཕགས་པ་

ལ་མི་འབྱུང་ཞེ་ན། སྒོམ་སྤང་དེ་དག་ནི་ལྟ་བུ་སྒྲིབ་ཏུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་ནས་སྒྲོང་ཞིང་གསོས་འདེབས་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱང་
བདེན་པ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་ཞེད་པ་བཅག་པའི་མིས་ལྟང་མི་ལུས་པ་
བཞིན་ནོ། །

འདི་ལྟར་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལས་འབྲས་མེད་པར་ལྟ་བའི་ལོག་ལྟས་
རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་དགྲུ་པོ་དང་། རའོ་སྣམ་པའི་ང་
རྒྱལ་སྒོམ་སྤང་གི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བས་
གསོས་འདེབས་ཤིང་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་པའི་སྲེད་པ་ནི་མཐར་
འཇིག་པར་ལྟ་བའི་ཆད་ལྟས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བའི་སྲེད་པ་ནི་
མཐར་འཇིག་པར་ལྟ་བའི་རྟག་ལྟས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་
དགེ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འགྲོད་པའང་ངན་པར་བྱས་པ་སྒོམ་སྤང་ལུས་ངག་གི་ལས་
ལ་དམིགས་པས་སྒོམ་སྤང་ཡིན་''ཡང་དེ་ནི། རེ་ཆོམ་ལས་འགྲོད། ཅེས་འབྱུང་བས་
རེ་ཆོམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་ནས་སྒྲོང་བྱེད་རེ་ཆོམ་དེ་ཡང་
བདེན་པ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ལ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཁ་ཅིག་སྤངས་ཀྱང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀུན་ཏུ་སྒྲོད་པའང་ཡོད་དེ། འཛིག་ཅེན་
པའི་དད་པ་དང་གཉིད་དང་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་དབང་པོ་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
འདོད་པར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་གང་
སྤེལ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ཕྱ་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ།

ཀྱན་འགྲོ་དང་ཀྱན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་
དང་། རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་།
མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་བཤད་པ་དང་། ལྷན་པའི་རྩུ་ལ་དང་། ཆོས་དུའི་
ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། གོ་རིམ་དང་། སྤྱི་བའི་རྒྱ་དང་། ཟག་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་
ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་བཅུ་ལས།

། ཀྱན་འགྲོ་དང་ཀྱན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ། །

དང་པོ་ནི་སྤྱི་རྒྱས་དགྲུ་བཅུ་རྩ་བཅུད་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་ནི་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་
ཡིན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཞེན་ཞེས་བྱ་བའི་དྲི་བ་ནི་འོག་མ་རྣམས་ལ་འདུག་པའི་བར་བྱའོ། །
འདིར་མཐོང་སྤང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ནི་ཀྱན་འགྲོ་དང་གཞན་ནི་མིན་པར་འདོད་པས། དེ་ལ་
སྤྱག་བསྐུལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལྟ་བ་ལྟ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་
བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལྟ་བ་གཉིས་དང་། རི་ལྟར་ལྟ་བ་བདུན་པོ་ཀྱན་འགྲོ་ཡིན་པ་དེ་
བཞིན་དུ་བདེན་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཐེ་ཆོམ་གཉིས་དང་
ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་མ་རིག་
པ་དང་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་སྤྱག་
བསྐུལ་མཐོང་སྤང་དང་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གཉིས་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་རྒྱས་བཅུ་
གཅིག་པོ་དེ་དག་ནི་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱི་སྤང་བྱ་
ཉོན་མོངས་ཅན་རིས་ལྟ་བོ་ཀྱན་ཏུ་དམིགས་ཤིང་ དེ་དག་། སྤྱི་དང་ པའི་རྒྱ་ཡིན། པས་བྲུབ་
པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་དང་
མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ཀྱན་འགྲོ་ཡིན་གྱི་འདོད་

ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་མ་དེག་པ་ནི་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་ནོ། །

སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་དེ་དག་གིས་
འདོད་པའི་ཁམས་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས་སོ། ། བདེན་པ་དང་སོ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་
སོགས་པ་ཁོ་ན་ཀུན་འགྲོར་བཞག་པ་ནི་རང་སའི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པས་བསགས་པས་བརྟན་ཅིང་
སྟོབས་དང་ལྷན་ལ། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ནི་དེ་ལྷ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲིམ་སྤང་བཞི་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་པའི་
ཉོན་མོངས་ཡིན་པས་ཡུལ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་མི་བྱས་པས་ཀུན་འགྲོ་མིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་དེ་ལྷ་ན་
རང་གི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་མཐའ་དག་ལ་རིམ་གྱིས་སམ། ཅིག་ཅར་དམིགས།
དང་སོ་ལྷ་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་འང་ཀུན་འགྲོར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྷ་ན་
འདོད་པའི་ཁམས་མཐའ་དག་གིས་འདག་པར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དེ་དག་གྲང་ཀུན་འགྲོ་ ལྷ་བ་ལྷ་བའང་། མ་
ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྩས་མ་ལུས་པ་ལ་དེ་ལྷ་ན་མི་སྲིད་གྲང་འདོད་པའི་སྤྲུག་
བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རིས་ལྷ་སོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ཤིང་ཐམས་ཅད་
གྱིས་འདག་པར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྷ་ན་འང་ཡུལ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་སོ་ལྷ་སོ་གང་ལ་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་
ཡོད་པ་དེ་ལ་བདག་ཏུ་སྲིད་པ་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཡིན་ཞིང་། གང་ལ་
མཆོག་དང་གྲོལ་བའི་རྒྱུར་ལྷ་བ་དེ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་དེ་ལས་ང་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་བས་
ན་འདོད་ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་ཡང་ཀུན་འགྲོར་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་བ་དེ་དག་ནི་སྐལ་བ་
མཉམ་པའི་ཁམས་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་ལ། ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་སོ་དེ་དག་གྲང་
ལྷ་བའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་ནི། དེ་ལྷ་སོང་གྱི་འདོད་

ཆགས་དང་ར་རྒྱལ་ནི་སྤྱོད་གས་གཅིག་ལ་དམིགས་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་
གྱི་སྤྱི་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་འགྲོ་ནི་སྤང་བའི་རིགས་ལྟ་བུར་
ལ་ཅིག་ཅར་དུ་དམིགས་པ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །

དེས་ན་འདོད་ཆགས་དང་ར་རྒྱལ་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པ་ནི་མཐོང་སྤང་
དང་། སློམ་སྤང་ལ་དམིགས་པ་ནི་སློམ་སྤང་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འདོད་དོ། །སློབ་
དཔོན་ནི་མཐོང་སྤང་ལྟ་བུའི་དབང་གིས་ཞུགས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ར་རྒྱལ་ནི་
མཐོང་སྤང་ཡིན་ལ། སློམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ཞུགས་པ་ནི་སློམ་སྤང་
ཡིན་ཞོ། །ཡང་ན་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པའི་དེ་གཉིས་ནི་མཐོང་སྤང་དང་གཉིས་ཀ་
འདྲན་མ་ལ་དམིགས་པ་ནི་སློམ་སྤང་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །སྤྱ་རྒྱས་བརྒྱ་གཅིག་པོ་དེ་
དག་ལས་དགུ་ནི་ཁམས་གོང་མ་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་དག་ཏུ་དམིགས་པས་
སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུར་དང་མཐར་
འཛིན་པར་ལྟ་བུ་གཉིས་པོ་མ་གཏོགས་པས་སོ། །

དེ་ཡང་རང་གི་སྤང་པོ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུར་དེ་ཉག་ཆད་དུ་ལྟ་བུ་བ་ནི་འཛིག་
ཆོགས་ལ་ལྟ་བུར་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་པ་ན་འོག་མ་དང་གོང་མ་དག་རྒྱུད་
དང་སྤང་པོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་མཚོག་འཛིན་ནི་
རང་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་ལས་གཞན་ལ་འང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་གོང་མ་ལ་དམིགས་
པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས། དེས་འགའ་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་གཅིག་
ལ་དམིགས་སོ། །དེས་འགའ་ནི་གཉིས་ལ་དམིགས་ཏེ། འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་
གཟུགས་དང་ལྡན་པ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་དང་། འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་གཟུགས་

མེད་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་དང་། འདོད་པ་དང་ལྷན་པ་གཟུགས་དང་
གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱ་རྒྱས་གང་དག་ཡིན་པ། ཞེས་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལྷ་བ་དང་པོ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ཀུན་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་
ཁམས་གོང་མ་ལ་དམིགས་ཀྱི་ཀུན་འཁོར་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ལ།
ཁམས་དང་ས་གོང་མའི་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འོག་མ་ལ་མི་
དམིགས་ཏེ། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་མ་རིག་པ་དང་ལྷ་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་མ་
གཏོགས་པར་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ས་གོང་མ་ལ་མི་དམིགས་
སོ། །ས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ས་འོག་མ་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་
བའི་ཕྱིར་རོ། ། འདོད་པ་ན་སྐལ་བ་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པའི་ས་དང་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་
ལ། བསམ་གཏན་བཞི་བ་ན་སྐལ་བ་མཉམས་པའི་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་མེད་ལ། སྤྱི་ཅེ་ན་སྐལ་བ་མཉམས་པའི་ས་ལ་
དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །འདིར་སྐལ་བ་མི་མཉམས་པའི་ཁམས་གཅིག་གམ་གཉིས་བསྡོམས་པ་ལ་དམིགས་
པ་སྤྱི་ཀྱི་གསུམ་བཟོམས་པ་ལ་དམིགས་ཀྱས་པ་ནི་མེད་དོ། །

གལ་ཏེ་ལྷ་བ་དང་པོ་གཉིས་གོང་མ་ལ་མི་དམིགས་ན་འདོད་པ་བ་དག་ཆངས་
པ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་ལྷ་བ་དང་། དེ་རྟག་པར་ལྷ་བ་དེ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། ཆངས་པ་ལ་
སེམས་ཅན་དུ་ལྷ་བ་དེ་ནི་ཆངས་པ་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་མི་འཛིན་པས་འཛིག་
ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་མ་ཡིན་ལ། ཆངས་པ་ལ་རྟག་པར་ལྷ་བ་འང་མཐར་འཛིན་པར་ལྷ་བ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བ་ཡིན་པ་ལ་འཛིག་
ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་ནི་ཆངས་པ་ལ་
དམིགས་པ་དེ་ནི་འོག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་ལྷ་བ་ལྟར་ནི་མི་འགྲང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་

དང་། གནས་ལུགས་མི་ཤེས་པ་དང་། མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པས་དངོས་སུ་ལོག་
ལུགས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་རྒྱལ་དང་ལྟ་བུ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ནི་རིམ་པ་
ལྟར་ལྟ་བ་དང་པོ་གསུམ་ལ་སྟེན་ཅིང་ཁེངས་ལ་མཆོག་དང་དག་གོལ་གྱི་རྒྱར་འཛིན་
པས་ལོག་པ་ལ་ལོག་ལུགས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་རང་དང་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་
འཇུག་པས་དབང་གིས་ལོག་ལུགས་ཞེས་ལོག་ལུགས་གསུམ་དུ་འཆད་དོ།

༼ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དབྱེ་བ༽

གཉིས་པ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དབྱེ་བ་ནི། འགོག་པ་དང་
ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ལོག་ལྟ་གཉིས་དང་ཐེ་ཆོམ་གཉིས་དང་། བཞི་པོ་དེ་
དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པ་དང་། མ་འདྲེས་པ་འབའ་ཞིག་པའི་མ་
རིག་པ་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གཉིས་དང་བཅས་པ་དུག་ གམ་ཁམས་ཀྱིས་བྱེན་བཙོ་བརྒྱད།
ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་
ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོན་
བདེན་པ་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ་ཞེས། མ་དེས་ཏེ་རྣམ་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཞན་ ལྟག་མ་བརྒྱད་
ཅུ་ལོ། དག་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །

འོན་ས་གང་གི་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པས་ས་གང་གི་གཉེན་པོ་འགོག་ལམ་ལ་
དམིགས་ཤེས། འགོག་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་རང་གི་ས་
པའི་གཉེན་པོ་འགོག་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་
པས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་འགོག་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་སྤིང་ཅེའི་བར་
དུ་སྦྱར་རོ། །ལམ་ནི་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་སོགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་དུག་ལ་

རྟེན་པའི་ལམ་ཆོས་ཤེས་པ་དེའི་སྒྲིང་ཡུལ་ཅན་འདོད་པའི་ལོག་ལྷ་ རེ་ཆོས་སྤོངས་པ། ལ་
 སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་
 བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ས་དྲུག་པོ་དེ་དང་
 གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་ས་དགུ་ལ་རྟེན་པའི་ལམ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་
 ཤེས་དེའི་སྒྲིང་ཡུལ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྤིང་ཅེའི་བར་གྱི་ལོག་ལྷ་ལ་
 སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གོང་མ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་དེ་དག་ལོག་
 མའི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུ་རྗེ་ལྷར་འགྱུར་ཞེ་ན། ས་གོང་མ་དང་ལོག་མའི་
 ལམ་ནི། ས་དགུའི་ལམ་ནི་པན་ཚུན་དུ། །མཉམ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན། །ཞེས་
 འགྲུང་བས་པན་ཚུན་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་བས་སོ། །

འོ་ན་ནི་རྗེས་ཤེས་དང་ཆོས་ཤེས་པའི་ལམ་ནི་པན་ཚུན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་ལམ་ལ་དམིགས་པ་འདོད་པའི་
 ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྷ་མོད་ཀྱི་རྗེས་ཤེས་འདོད་པའི་
 གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །

འོ་ན་ཆོས་ཤེས་པའི་ལམ་ཡང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་སྒྲིང་པའི་
 ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པ་དང་། །ལམ་
 ལ་ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་དེ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན། །ཞེས་འཆད་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྷར་འཆད་མོད་ཀྱི་ འོན་ཀྱང་འདི་ནི་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་
 དང་མི་བྱེད་པས་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་མཛོད་ཀྱི། འགྲེལ་པ་ལས། དང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དང་
 པོ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འགྲུང་སྟེ། དེ་དག་གི་

དོན་ནི་ཆོས་ཤེས་པ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འདི་
ལྟར་ཆོས་ཤེས་པ་མཐའ་དག་གྱང་ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞི་
ལ་ཆོས་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཤེས་པ་གཟུགས་
དང་གཟུགས་མེད་པའི་གཉིས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་མ་མཐའ་དག་གི་ཡང་
གཉན་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ནི་དང་པོ་ཁམས་གང་གི། མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ། །

དེས་ན་དེ་དང་མཐུན་པར་སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་གྱང་དང་པོ་སྟེ་སྟོམ་
ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་གཉིས་ནི་
ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོམ་སྤང་ལ་ལྟོས་ནས་དང་
པོ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཆོས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཤེས་པ་དམིགས་པ་མ་
ཡིན་ཅོ་ཞེས་བཤད་པས་དེ་ལྟར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་སའ་ལན་འདེབས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་
འདི་དག་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཚད་མར་བྱས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་
ཀྱི་སྤྲ་རྒྱས་བཙོ་བརྒྱད་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པར་བཤད་པས་ལྟག་མ་སྤྲ་རྒྱས་
བརྒྱད་ཅུ་ནི་ཟག་བཙས་ལ་དམིགས་པར་བསྐྱུན་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཁོ་ན་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་
ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འགོག་ལམ་ནི་འདོད་ཆགས་
གྱིས་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། དེའི་ཡུལ་ནི་སྤང་བུ་ཡིན་ལ་འགོག་ལམ་ནི་སྤང་བུ་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱར་མ་ངེས་ཏེ་འདུན་པ་བཞིན་ནོ། ། འགོག་ལམ་
ཐོབ་ཅིང་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་མ་
ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་འགོག་ལམ་ནི་ཞེ་སྤང་གིས་ཀྱང་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། ཞེ་སྤང་
ནི་གཞོད་པ་བྱས་པ་འཕམ་བྱེད་པ་འཕམ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ན་
འགོག་ལམ་ནི་ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགྲའི་མཆོན་ཉིད་ལས་འདས་པས་
སྤུ་ལའང་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འགོག་ལམ་ནི་ཞེ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་གྱི་
དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་ཁེངས་པ་ལ་བཛྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ལམ་བདེན་
ནི་ཡང་དག་པར་ཉོན་མོངས་པའི་བྲི་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པས་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
ཡང་དག་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འགོག་ལམ་ནི་ཡང་
དག་པའི་དོན་དུ་དག་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ལྟ་བུ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པས་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་དངོས་པོ་དམན་པ་ལ་
མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་སྤང་བྱུང་བའུ་ཆ་བརྒྱུད་ལས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
པ་བརྟུག་ཉིས་དང་། ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་བརྒྱུད་ཆུང་ཟག་བཅས་ཟག་
མེད་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པ་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་མ་རིག་པ་བྱུག་ཡིན་ནོ་
ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཤུགས་ལ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་དངོས་སུ་
ལོག་ཞུགས་དང་། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་
དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་དམིགས་པས་ལོག་པ་ལ་

ལོག་ཞུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཁོང་མ་བ་ལྟར་ན་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་
གི་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་བྱུག་པོ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱིས་བརྟགས་
པའི་འགོག་ལམ་གྱི་མིང་ཅམ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་ལ་དངོས་སུ་ནི་མི་
དམིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཟག་མེད་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་ན་དེ་དག་འཕགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་
བསྐྱུ་བ་ལས་མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་ནི་བསྐྱུ་ན་ལྟ་སྟེ། ལོག་པར་
རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པ་དང་།
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། རང་གིས་རྣམ་པར་བརྟགས་
པའི་མིང་ལ་དམིགས་པ་དང་། རང་གི་རང་གིས་ཡེ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་
པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་བདེན་བ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་
ནི་ཐེ་ཆོམ་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་བ་མཆོག་འདྲིན་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་
སྤང་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འདྲིན་
ནོ། །བཞི་པ་ནི་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་དང་ཁམས་མི་འདྲ་བ་ལ་དམིགས་པ་
རྣམས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ནམ་ཡང་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པར་མ་གྱུར།
དམིགས་པར་མི་བྱེད། དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ལ། ཁམས་མི་འདྲ་བ་ལའང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྔ་པ་ནི་སྒོམ་སྤང་རྣམས་སོ། །དེས་ན་དང་པོ་བཞི་ནི་མཐོང་སྤང་གི་
དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ལྔ་པ་ནི་སྒོམ་སྤང་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། ཀྱང་
ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་བལྟ་སྟེ། དེའི་དམིགས་པ་ནི་དེ་ཡོངས་སུ་

རྟོག་པའོ། །ཞེས་འབྲུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་རྣམས་ནི་ཟག་མེད་
ལ་དམིགས་ཀྱང་འཕགས་པར་འབྲུང་བ་ནི་མ་ངེས་ཏེ། སྦྲ་རྟག་འཛིན་བཞིན་པོ་ཞེས་
ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །

།རྒྱས་མི་རྒྱས་པའི་དབྱེ་བ།།

གསུམ་པ་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པའི་དབྱེ་བ་ནི། ཡང་སྤ་རྒྱས་དགྲ་བཅུ་ཙ་
བརྒྱད་ལས་དམིགས་པས་རྒྱས་འབྲུང་དུ། མཚུངས་ལྡན་གྱིས་རྒྱས་འབྲུང་ཞེ་ན།
དམིགས་པས་རྒྱས་པ་དེ་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་རྒྱས་ལ། གང་དག་མཚུངས་ལྡན་ཁོན་ས་རྒྱས་པ་འང་ཡོད་དོ། །དེ་
ཡང་སྤ་རྒྱས་ཀྱན་འགྲོ་ནི་གཉིས་ཏེ་རང་གི་ཁམས་དང་ས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། སྤལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་དང་ས་
ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བའོ། །སྤ་རྒྱས་གང་དག་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བར་བཤད་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་
རྣམས་ནི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་ས་པའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྡ་ལོ་ཐམས་ཅད་ཏུ་
རྒྱས་པར་འབྲུང་བ་དང་། ཀྱན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་རིས་སྤུ་
གཏོགས་པ་ལ་རྒྱས་པར་འབྲུང་གི་རིས་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་པོ། །དེས་ན་སྤུག་
བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་ནི་སྤུག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་ཁོན་ལ་རྒྱས་པར་འབྲུང་རོ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པར་སྦྱར་རོ། །

འོ་ན་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པས་རྒྱས་སམ་ཞེ་ན། ཟག་མེད་
དང་ས་གོང་མའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པས་དེ་དག་ལ་དམིགས་ཀྱང་། དམིགས་པའི་སྒོ་
ནས། རྒྱས་པ་མིན་ཏེ། ཟག་མེད་དང་ས་གོང་མ་པ་དག་འོག་མས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་
སྤེད་པས་བདག་གིར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ ཉེ་དེ་དག་ལ་དེ་དག་གིས་དམིགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དང་
ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གི་གཉེན་ལོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱས་པ་ནི་རྒྱུན་འཁེལ་བ་

ཡིན་ན་དེ་དག་ལ་འཕེལ་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་། སྤྱ་རྒྱས་ལ་ཀུན་འགྲོ་དང་
ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་རང་གི་ཁམས་དང་ས་སྐྱལ་བ་མཉམ་
བ་དང་མི་མཉམ་པ་གཉིས་སོ། །ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་ལའང་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་
ལ་དམིགས་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་ཀུན་འགྲོ་རྣམས་ནི་ཡུལ་སྤང་བྱ་རིས་ལྡ་ཅར་ལ་
དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་ནི་རང་རང་གི་རིས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་
སོ། །དེ་ལ་ཟག་མེད་དང་སྐྱལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་དང་ས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པ་
རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་རྒྱས་འགྱུར་ཡིན་གྱི་དམིགས་པས་རྒྱས་འགྱུར་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། སེར་དང་བཅས་པའི་ཞིང་ལ་སྤུ་གྱ་སྤྱེ་བ་ལྟར་གང་ལ་བདག་ལྟ་དང་སྤེད་པ་
འབྱུག་པ་དེ་ལ་གཞན་དག་ཀྱང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ཟག་མེད་དང་ས་གོང་མ་
ལ་ནི་བདག་ལྟ་དང་སྤེད་པ་མི་འབྱུག་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉིར་ལེན་གྱི་སྤང་
པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འདོད་པ་ན་གནས་པ་ཟག་མེད་དང་ས་གོང་མ་
དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་རི་ལྟར་སྤེད་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་དགེ་བའི་ཚོས་ལ་འདུན་པ་
ཡིན་ཅོ་ཞེས་བཤད་དོ། ། ཁ་ཅིག །སྤྱ་རྒྱས་ཀྱི་དོན་ནི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་ཡིན་པ་ལ་ཟག་མེད་དང་ས་
གོང་མ་ནི་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱང་ནད་ཅན་ལ་ཁ་ཟས་རྩབ་པོ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་ལ་
དམིགས་པའི་ལོག་ལྟས་དགེ་ཅ་གཙོད་མི་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤྱ་རྒྱས་གང་ཞིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ས་མང་པོ་བ་ལ་སོགས་པ་
གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྤྱ་རྒྱས་དེ་དག་ནི་གྲོགས་དེར་ཏེ་དེ་དག་ལ་མ་
སྤངས་ཀྱི་བར་དུ་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སློན་སྤྱ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། དུག་དང་འཛིན་པའི་

ཆང་གིས་དྲག་གི་རྩས་པ་འཕེལ་བ་བཞིན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་ཐ་ཆུས་དགྲ་བཅུ་ཅ་བརྒྱད་ལས་ཟག་
མེད་ལ་དམིགས་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་མཚུངས་ལྡན་ཁོ་ནས་ཆུས་འགྲུར་དང་། འགོག་
ལས་མཐོང་སྤང་གི་མ་རིག་པ་དྲུག་དང་། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་འཁྲོ་བཙོ་
བརྒྱད་དེ་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་ནི་དམིགས་ཡུལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དང་རང་ས་དང་གོང་
ས་ལ་ལྟོས་ནས་ཅི་རིགས་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་ཆུས་འགྲུར་གཉིས་
ཀ་ཅི་རིགས་པ་དང་། ལྷག་མ་དྲུག་ཅ་ཅ་གཉིས་ནི་ཆུས་འགྲུར་གཉིས་ཀར་ངེས་ལ།
དམིགས་པས་ཆུས་པ་ལ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཆུས་པས་བྲལ་བས་ དམིགས་པས། ཆུས་
འགྲུར་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི་མེད་དོ། །

༼མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་པར་དབྱེ་བ།༽

བཞི་པ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པར་དབྱེ་བ་ནི། ཁམས་གོང་མ་
གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ་ ཉིང་ེ་
འཛིན་གྱིས་བརྒལ་བས་ནམ་སྟོན་འབྲིན་མི་རྩས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ། གོང་ན་མི་དགེ་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་མི་དགེ་བ་ཡོད་ན་དེའི་ནམ་སྟོན་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡིན་
ན་སྤྱག་བསྐྱལ་དེ་ཡང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་དེ། བ་རོལ་ལ་གཞོད་པའི་རྒྱ་
གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དགེ་བ་དང་མ་
བསྐྱབས་པར་འགྲུར་བའང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ༼སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ནི་ཁམས་
གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྡན་པས་ཉེ་བར་ཞི་བས་ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པ་ཞེས་བཞེད་དེ། ཀུན་ལས་བརྒྱས་ལས། ཉེ་བར་ཞི་བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་
གང་ཞེ་ན། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། ཞི་གནས་

དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྲུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདོད་པའི་ཁམས་ན་འདིག་ཆོག་པ་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་
དེ་དག་གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་མ་རིག་པ་གསུམ་ནི་བསྐྱེབས་
ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། འདིག་ཆོག་པ་ལ་ལྟ་བ་དང་ཉག་པར་ལྟ་བ་
ནི་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱང་བ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བ་དང་མི་འགལ་བར་
འབྲུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་འདིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་བདེ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་
དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆད་པར་ལྟ་བའང་ཐར་པ་དང་མཐུན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆོག་ཏུ་གདགས་པ་བཙུན་པའི་མདོ་ལས། ཕྱི་རོལ་པའི་ལྟ་བར་
གྱུར་པ་ནམས་ཀྱི་ནང་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་མེད་པར་གྱུར་ཅིག །བདག་གི་མེད་པར་
གྱུར་ཅིག །བདག་འབྲུང་བར་མ་གྱུར་ཅིག །བདག་གི་འབྲུང་བར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་
ལྟ་བ་འདི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ལྟ་བ་འདི་གཉིས་
ནི་རང་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཉར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤོངས་པས་རང་གི་
རྣམས་ལ་སྤོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ལ་གཞོད་པར་མ་ཞུགས་པས་མི་དགེ་བ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོམ་སྤོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཏན་ཆོག་པ་དེ་དག་ནི་དེ་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་མ་རིག་པ་ལའང་
མཚུངས་སོ། །

སྡོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དག་ནི་དེ་ལྟ་ན་མཐོ་རིས་ལ་སྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་
ངའོ་སྦྲུམ་པའི་ར་རྒྱལ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་དུ་ཐལ་བར་འབྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལྟ་བ་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པ་རི་དྲགས་དང་བྱ་

ནམས་ལའང་ཡོད་པ་ནི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། བབ་ཅོལ་དུ་སྐྱོ་སྐྱོ་པས་སྐྱག་པའི་
 རྒྱར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། ། སེར་སྐྱ་དང་གཟེགས་ཐན་ལ་སོགས་པས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ནི་
 མི་དགེ་བ་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་བ་ལས། འཛིག་
 ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ལྟ་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་ཀུན་བརྟགས་པའོ། །དེ་ལ་དང་
 བོ་ནི་གྲེས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དང་ཐ་ན་བྱ་དང་རི་དྲགས་རྣམས་ཀྱི་འང་ཡིན་
 བོ། །གཉིས་པ་ནི་གཞན་སྤྱ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་པར་ལྟོ། །མཐར་འཛིན་པར་
 ལྟ་བ་ལའང་གཉིས་ལས་རྟག་ལྟས་བསྐྱས་པའི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་ནི་ལྟ་བའི་རྣམ་
 པ་དུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་ལས་སྟོན་གྱི་མཐར་རྟོག་པ་རྟག་པར་སྐྱ་བ་རྣམས་དང་། ལ་ལ་
 རྟག་པར་སྐྱ་བ་རྣམས་དང་། བྱི་མའི་མཐར་རྟོག་པ་འདུ་ཤེས་ཅན་དུ་སྐྱ་བ་རྣམས་དང་།
 འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱ་བ་རྣམས་དང་། འདུ་ཤེས་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་སྐྱ་
 བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལ། ཆད་ལྟས་བསྐྱས་པའི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་ནི་དངོས་པོ་བདུན་
 ཀྱིས་ཆད་པར་སྐྱ་བའི་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་མཐར་
 འཛིན་པར་ལྟ་བ་དེ་ནི་ཀུན་བརྟགས་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པ་དང་འདོད་པའི་འཛིག་ཆོགས་ལ་
 ལྟ་བ་ལྟ་ཅིག་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཏུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་
 བའི་བྱིར་དང་། བདག་དང་གཞན་ལ་ཤིན་དུ་གཞོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 རོ། །རྟོག་པས་མཛོན་པར་ཞེན་པ་དེ་ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལྟ་ན་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་དག་ཀྱང་ལྟན་སྐྱེས་བསྐྱབས་
 ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་ཀུན་བརྟགས་མི་དགེ་བར་འགྱུར་ཞིང་ཁམས་གོང་མ་ནའང་མི་
 དགེ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་ན་ནི་མཐོང་སྤང་མེད་པར་ཐལ་བ་འདི་སྤང་དགོས་
སོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱ་རྒྱས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཇིག་
པར་ལྟ་བའི་ ལྟ་བ་དང་སོག་ཉིས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱ་རྒྱས། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་
འདོད་པའི་ཁམས་འདིར་མི་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣམ་
པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་བ་ལས་ཀྱང་། མང་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ནི། །སྤྱོད་
དང་སྐྱག་བསྐལ་ཉིད་དང་ཡང་། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བྱལ་འབྲས་དང་། །ཉིང་རེ་འཇིག་དང་སྤྱེ་
བའོ། །ཞེས་འདོད་པ་དང་ཁམས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བྱུང་པར་བརྒྱད་དམ་
བཙུ་བ་ཤད་དོ། །

།མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་བཤད་པ།།

ལྟ་བ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་བཤད་པ་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་
ན་སྤང་བྱ་རིས་ལྟ་ཅར་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁོ་ ནི་རྩ་བ་གཉིས། དང་འཇིག་ཚོགས་
ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཇིག་པར་ལྟ་བ་དང་། སོ་གཉིས་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་གཏི་
ལྷག་མ་གཏོགས་པའི་ཀུན་རྒྱ་མོངས་པ་རྣམས་ནི་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་
བ་ཐམས་ཅད་གསུམ་པོ་དེ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། ཞེས་བྱ་བས་ཁམས་
གོང་མའི་དེ་དག་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །མི་དགེ་བའང་ཡིན་ལ་
རྩ་བའང་ཡིན་པས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་མི་དགེ་བའི་རྩ་བའོ། །གསུམ་པོ་མ་
གཏོགས་པ་ནི་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་
གང་ཞིག་སྤྱ་རྒྱས་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པ་དང་། སྤང་བྱ་རིས་རྣམ་པ་ལུང་རང་
བཞིན་ཡིན་པ་དང་། ལུས་ངག་གི་ལས་ཀུན་ནས་སློང་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་

དུག་ཅར་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། དགེ་ཅ་གཙོད་པ་ལ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་
རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་མི་དགེ་བའི་ཅ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱས་ཀྱིས་པ་ལྡེའི་རང་བཞིན། །ལུས་
དག་ལྷ་བ་ཀྱན་སྟོང་གྱེད། །རྣམ་ཤེས་ལྷ་རྟེན་དཀར་པོའི་ཅ། །ཀྱན་གཙོད་འབྲེན་པ་
མི་དགེའི་ཅའོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། མི་དགེ་བའི་རྟེན་དུ་གྱུར་
པས་ན་ཅ་བ་རྣམས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། ། ལྷག་མ་ནི་ཅ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཅ་བ་ནི་གསུམ་སོ། །གང་ཞེ་ན། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཅ་བ་
གསུམ་སོ་དེ་དག་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་རོ་ལུང་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
དང་། གཞལ་མེད་ཁང་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟེད་པ་ སོགས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྟེད་པ་ཐམས་
ཅད། དང་མ་རིག་པ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་དཔལ་ཡང་ན། འདོད་པའི་ལྷ་བ་དང་
སོ་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། གློ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ། དེའི་རོ་ལྟན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་ཡང་ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་ཅ་བར་འདོད་དེ། དེ་ཡང་འདོད་པ་ན་རྣམ་སྟོན་སྟེས་ལ་སོགས་པ་མ་བསྐྱིབས་ལུང་
མ་བསྟན་གྱི་སེམས་བཞི་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་
གྱི་ལྷ་བ་ དང་སོ། །གཉིས་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པ་དང་། མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་སྟོན་སྟེས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །

འདི་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་ཡང་ཡིན་ལ་ཅ་བའང་ཡིན་པས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཅ་བ་
སྟེ། མི་དགེ་བ་དག་ནི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཅ་བར་མི་འོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་སོ་དེ་
དག་ལས་གཞན་པའི་ཐེ་ཚོམ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཅ་བ་མིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
འབྲུག་པས་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཅ་བ་ནི་བརྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ད་རྒྱལ་ཡང་མ་

ཡིན་ཏེ། སེམས་མཐོ་བའི་རྣམ་པར་འབྱུག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅ་བ་ནི་གཏིང་ན་གནས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོང་ཁྱོད་ཀྱི་ཁམས་གོང་མ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པ་ན་ཡོད་པ་
དག་ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་འདོད་དེ། བརྟན་
པ་དང་གཏིང་ན་གནས་པ་ཅ་མ་ནི་འདིར་ཅ་བའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་འདིར་གཙོ་
བོའི་རྒྱ་ལ་བརྟུང་བར་འདོད་པས་ནི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བརྟུང་དོ། །

ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཅ་བ་ནི་བཞི་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཉི་འོག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་རྣམས་
འདོད་དེ། ཉི་འོག་པ་ནི་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་སམ་ཁ་ཆེ་བའི་ཡུལ་ལས་གཞན་ན་གནས་པ་
རྣམས་ཡིན་ལོ། །བཞི་པོ་དེ་དག་གྱང་གང་ཞེན། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་
ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། འདོད་པ་ན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ དང་སྟོ། གཉིས་དང་། ཁམས་
གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་དང་། སྤར་བ་འདད་པའི་མོངས་པ་རྣམས་ཡིན་ལོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། རྒྱ་ལ་འགས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་ནི་བསམ་གཏན་དེས་ཁེངས་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །སྲིད་པ་འགས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་ནི། བསམ་གཏན་དག་ལ་རོ་སྤང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བ་འགས་ཆེ་
བའི་བསམ་གཏན་པ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཐེ་ཆོམ་
འགས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཅི་འདི་བྱ་དན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་
གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟེ་པ་དང་། ཅི་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བའམ། འོན་ཏེ་མ་བྱུང་སྟེ་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཉིན་
མོངས་པ་རྒྱ་བའི་གནས་སྐབས་འདི་དག་གྱང་བསམ་གཏན་ལ་སྦྱོམས་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་པ་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་འབྱུང་
ངོ། །ཞེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། རོ་སྤང་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་
བསམ་གཏན་སྒོམ་པ་སྲིད་པ་འགས་ཆེ་བ་དང་། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྟག་ལྟ་
ལ་སོགས་པ་སྤྱིད་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བ་འགས་ཆེ་བ་དང་། བདག་ནི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་

ཡིན་གྱི་གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་སྤྲུལ་དུ་སྒྲོམ་པ་དང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་གསུམ་ནི་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་ཡང་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

འོ་ན་ལུང་རིང་པོ་ལས། བསམ་གཏན་ནི་མཚོན་པ་སྟེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོང་ས་འདུག་ལུང་མ་བསྟན་དང་འདོད་པའི་བསྐྱིབས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད། ཅེས་གསུངས་སོ། ། བདག་དང་འཛིག་རྟེན་རྟག་གས་མི་རྟག་གས་གཉིས་ཀ་འཕམ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནམ་མཐའ་དང་ལྡན་ནམ་མི་ལྡན་ནམ་གཉིས་ཀ་འཕམ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་པན་ཆད་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་ངམ་གཉིས་ཀ་འཕམ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནམ། ལུས་དེ་ཉིད་སོག་ཡིན་ནམ་སོག་ཀྱང་གཞན་ལ་ལུས་ཀྱང་གཞན་ཡིན་ནམ་ཞེས་པ་ལུང་དུ་པ་བསྟན་པའི་དངོས་པོ་བཅུ་བཞི་གསུངས་པ་རྣམས་དགེ་མི་དགེར་ལུང་མ་བསྟན་པའི་ལུང་དུ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བྲི་བ་ལ་ལན་མི་གདབ་པར་གཞག་པར་བྱ་བའི་ལུང་དུ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །

རྒྱུང་ཞེ་ན། རྒྱུང་ལན་ནི་མགོ་གཅིག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྱེ་སྟེ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། རྒྱུང་ལན་ཏེ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། གཞག་པར་ལུང་བསྟན་པ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་དཔེར་ན་ཅི་སེམས་ཅན་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་འཆི་བར་འགྱུར་ངམ་ཞེས་འདྲི་ན་འཆི་ལོ། །ཞེས་ལན་གདབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་དཔེར་ན་ཅི་འཆི་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་འཕམ་ཞེས་འདྲི་ན་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་རྣམས་མི་སྐྱེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སྐྱེ་འཕམ་ཞེས་ལན་གདབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི་དཔེར་ན་ཅི་མི་འདི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་དམན་པ་ཡིན་ཞེས་

འདི་ན་ལྟ་ལ་ལྟོས་ནས་སམ་ངན་སོང་ལ་ལྟོས་ནས་འདི་ཞེས་ཁོ་ཉིད་ལ་དེས་ཏེ་ལྟ་ལ་
 ལྟོས་ནས་ཞེས་ཟེར་ན་ནི་དམན་ལ་ངན་སོང་ལ་ལྟོས་ནས་འདི་ན་ནི་བྱད་པར་དུ་
 འཕགས་སོ་ཞེས་ལན་གདབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་པ་ནི་དཔེར་ན་ཅི་བདག་ཕྱང་པོ་
 ལས་གཞན་ཡིན་ནམ་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་ལ་སོགས་པས་བཟུང་
 བ་གཉིས་ཀ་འཕམ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་ཞེས་འདི་ན་གང་དུ་འང་ལན་མི་གདབ་
 པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་བའི་ཕྱང་བསྟན་པ་བཞི་ལས་བཙུ་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་མི་
 དགེ་བ་ཡིན་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕྱང་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་ན་ཕྱང་མ་
 བསྟན་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་དེ་དག་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲིས་ཀྱང་ཕྱང་དུ་མ་བསྟན་
 ཏེ། ཐམས་ཅད་བདག་ལ་བརྟམས་ནས་སྤྱོད་པ་ན་དེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མེད་དོ་
 ཞེས་བསྟན་ན་འདྲ་དེ་དག་སྒྲག་པར་འགྱུར་བས་དེ་དག་བསྟན་པ་ལ་རིམ་གྲིས་
 གཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཕྱང་བསྟན་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ཏུ་ཕྱང་མི་
 བསྟན་ཏེ་ཞེས་གཞག་པར་ཕྱང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་
 ལས་ཀྱང་། དེས་པ་ཕྱང་བསྟན་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། མགོ་གཅིག་ཏུ་
 དེས་པ་ཕྱང་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་དེས་པ་ཕྱང་བསྟན་པ་དང་། དེ་བ་དེས་ཏེ་
 ཕྱང་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པར་བཞག་པ་ཕྱང་བསྟན་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། མགོ་གཅིག་
 ཕྱང་བསྟན་ཉིད་དང་ནི། རྣམ་པར་བྱེ་བ་དེ་བཞིན་གཞན། དེས་པ་ཕྱང་བསྟན་
 གསུམ་པ་སྟེ། རྣམ་པར་བཞག་པ་བཞི་པའོ། །དེས་པ་ཕྱང་བསྟན་བཞི་པོ་དག་ །དེ་
 དང་དེ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན། །འདི་ལྟར་གཤམ་གཤམ་སྤྱོད་པ་དག་ །དགེ་སློང་དེ་ཉིད་རིག་པ་
 ཡིན། །ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདྲ་ཕྱང་བསྟན་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །

༼ཐུན་ཚུལ་བཤད་པ༽༽

དྲུག་པ་ཐུན་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ནི། ཐ་སྐྱུས་ཐུན་ཚུལ་ལའང་། གང་ཟག་གང་གི་ཐ་སྐྱུས་
དམིགས་པ་གང་ལ་རྒྱས་པའི་གང་ཟག་དེ་ནི། ཐ་སྐྱུས་དེས་མཆིངས་ཤིང་དེའི་ཡུལ་དང་ཡང་ཐུན་ནོ། །སློབ་ཀྱི་ཤེས་
པའི་ཐ་སྐྱུས་ཀྱིས་ནི་དམིགས་པའི་སློན་པ་རང་གི་ཡུལ་དང་ཐུན་པར་བྱེད་དོ། །ཡིད་ཀྱི་ཐ་སྐྱུས་ཀྱིས་ནི་དམིགས་པའི་
སློན་པ་སྤྱེ་མཆིད་བརྟག་ཉིས་དང་ཐུན་པར་བྱེད་དོ། །ཀུན་འགྲོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དམིགས་པའི་སློན་པ་རིས་ལྡན་དང་ཐུན་
པར་བྱེད་ལ། ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པས་ནི་རང་རིས་ཁོན་དང་དོ། །དེ་དག་དང་མཚུངས་ཐུན་ཀྱིས་ནི་མཚུངས་ཐུན་ཀྱི་སློ་
ནས་ཐུན་པར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཕྲོ། ། ཉོན་མོངས་པ་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་པ་དང་། སྤྱི་འཇོག་
མཆོན་ཉིད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁོ་དང་རྒྱལ་ཏེ། ཡུལ་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་རྒྱལ་ནི་བདེ་བ་
ལྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱེ་ཞིང་ཁོངས་ལ་ཁོང་ཁོ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་
ལྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་ནི་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཆོས་དང་མ་དེག་པ་སྟེ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་བདེ་བ་
ལྟོང་བར་འགྱུར་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལྟོང་བར་འགྱུར་བ་དང་བཏང་སྟོམས་ལྟོང་བར་
འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གསུམ་ག་ལ་ཅི་དེགས་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
དོ། །དེ་ལ་འདས་པ་དང་ཉེ་བར་གནས་པ་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁོ་
དང་རྒྱལ་སྤྱེས་ལ་མ་སྤངས་པ་དག་གིས་ནི་རྣམ་ཤེས་ རྒྱག་གི་ས་པ་ཡིན་པས་རྣམ་ཤེས་
རྒྱག་། གང་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ། ཡུལ་སྤང་བྱ་རིས་ལྡན་པོ་དུས་གསུམ་པའི་
དངོས་པོ་གང་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་སྤྱེས་ལ་མ་སྤངས་པའི་ཡུལ་
ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་དང་ཐག་བས་སྤང་བྱ་བྱུར་པ་ལ་བཏགས་པ་ལྟར་གང་ཟག་དེ་ཐུན་
པར་བྱེད། བ་ཡིན་ནོ། ། འདི་དག་གི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་མི་རུས་ལ་སྤངས་ན་ཡུལ་ལ་མི་རྒྱས་སོ། །

དེ་ཡང་སྒོ་ལཱ་ལྷའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ནི་ཆགས་སྤང་གཉིས་འབྱུང་གི་ང་
 རྒྱལ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་ངོ། །སྤྱི་ལོ་བཟུང་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་
 དག་རང་གི་མཆོད་ཉིད་པ་ཡིན་པས་འགའ་ཞིག་ལ་མི་སྤྱེ་བ་སྤིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་
 སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱི་ལོ་སྤངས་ན་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་དག་
 བཅད་པའི་ཕྱིར་ཆོག་གཉིས་པོ་དེ་སྒོས་སོ། །ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འང་ཡུལ་དེ་དག་ལ་
 དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གང་ཟག་ལ་ སྤང་བྱས་ ལྷན་པ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་ རོབ་པ། ལྷན་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ་ འགོག་པ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ། རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པ་ལ་ རོབ་པ། ལྷན་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ནི་རང་གི་རིས་ཁོ་ན་ལྷན་པར་འབྱུང་རོ། །དེས་མཆོད་ནས་མི་རྒྱས་པའི་ཡུལ་ཀྱན་མི་ལྷན་
 ལ། ཉོན་མོངས་པའི་རོབ་པ་རྒྱུད་གང་ལ་ཡོད་པའི་ཡུལ་དེ་གང་ཟག་དེ་དང་ལྷན་ནོ་གསུངས་སོ། ། དེ་ལྟར་འདས་
 པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་བྱུང་བར་མེད་པས་སྤྱིར་
 བཤད་ལ། མ་འོངས་པ་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་དེ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་མ་འོངས་པས་
 འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཡུལ་ཀྱན་དང་དམིགས་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་ལྷན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་གང་ལ་མ་སྤངས་པ་དེ་དག་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ལས་གཞན་པ་
 སྒོ་ལཱ་ལྷའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་མ་འོངས་པ་དག་
 གིས་ནི་ཡུལ་རང་གི་དུས་པ་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་དང་ལྷན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དེ་
 དག་འདས་པ་ དང་མ་འོངས་པ། ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་
 ཀྱི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི་མི་སྤྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྒོ་ལཱ་ལྷའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་

དུ་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ མ་སྤངས་ན། དུས་གསུམ་པའི་
 དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྡན་ནོ། ། དེ་ཡང་དེ་དག་མང་བས་
 དམིགས་བྱུང་དུ་ལྡན་གྱི་དངོས་སུ་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་པ་དེ་དག་གི་ལྷན་
 མ་ སྤྱི་མཆོན་ཉིད་པ་གསུམ་པོ། ལྟ་བུ་དང་ཐེ་ཚོན་དང་མ་རིག་པ་སྟེ་དེ་དག་འདས་པ་ལ་
 སོགས་པ་དུས་གསུམ་པོ་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་ཡུལ་དུས་གསུམ་གྱི་དངོས་པོ་རིས་ལྡ་པོ་
 ཀུན་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་ལྡ་ཅར་ལ་དམིགས་པས་སྤྱི་
 མཆོན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རི་སྤྱོད་དུ་མ་སྤངས་ཀྱི་བར་དུ་ལོ། །

གཤམ་ཏེ་འདས་མ་འོངས་ཇུས་སུ་ཡོད་ན་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 འདུས་བྱས་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། མེད་ན་དུས་གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་དག་དང་སྤྲ་རྒྱས་
 དེས་ལྡན་པ་དང་བྲལ་བར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་རྣམས་ནི་དུས་དེ་
 དག་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སྟེ་སོགས་ བཞི། དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ནི་མི་
 འདོད་ཀྱི་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་དུས་རྣམས་རང་རང་གི་དུས་ཀུན་ཏུ་ཇུས་སུ་ཡོད་
 པར་ནི་གསལ་བར་དཔེ་འཆོལ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡོད་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་ལྟར་ཞེ་ན། དགེ་སློང་དག་གཟུགས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་
 པའང་མི་རྟག་ན་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལྟ་ཅི་སྟོན། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་
 དེ་ལྟར་ལྟ་བུ་ནི་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་མི་འགྱུར། མ་འོངས་པའི་གཟུགས་
 ལ་མཛོན་པར་དགའ་བར་མི་འགྱུར་གྱི་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་གཟུགས་ལ་ཡིད་བྱུང་བར་
 བྱ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་དང་། འགོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་
 པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་སློང་དག་གཤམ་ཏེ་འདས་པའི་གཟུགས་ཤིག་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་

འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་བུ་ཡང་མི་
འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གང་གི་ཕྱིར་འདས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་
ཉན་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ཤིག་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་འཕགས་པ་ཉན་
ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ལ་མ་འོངས་པར་དགའ་བ་མེད་པར་
ཡང་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གང་གི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་
འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ལ་མ་འོངས་པར་
དགའ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དུས་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་
འདས་མ་འོངས་མེད་ན་དེ་ལྟར་གསུང་པར་རི་ལྟར་འགྱུར། ཡང་མདོ་ལས། མིག་
ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ནི་མིག་དང་གཟུགས་ནས་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་
བར་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ནི་མིག་དང་གཟུགས་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡིད་དང་
ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་འོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཏེ། འདི་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིད་དང་
ཆོས་གཉིས་ལ་བརྟེན་བ་ནི་འདིའི་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་འདས་པ་རྣམས་སུ་
མེད་ན་རང་ཉིད་རང་ལ་བརྟེན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་ལུང་དང་། དུལ་
མེད་ན་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ན།
འདས་མ་འོངས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་ཀྱི་
རྣམ་པར་སློན་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་འདས་མ་འོངས་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་
དག་རྣམས་སུ་མེད་ན་ལས་ཡོད་པའི་ཆེ་རྣམ་པར་སློན་པ་མེད་ལ་རྣམ་པར་སློན་པ་

ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཆེ་ལས་འགགས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་
པས་ཀྱང་བྱུང་བོ། །

ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཆད་འདོན་མི་ཟ་བར་དུས་གསུམ་ དང་
གཞི་ལྟ་བུ་ དངོས་པོར་ཡོད་པ་འདི་ཁས་སྒྲུང་དགོས་ཏེ། གཞི་ལྟ་དང་། དུས་གསུམ་པོ་དེ་
ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བར་འདོད་ཀྱི། ད་ལྟར་བ་
དང་འབྲས་བྱ་མ་བསྐྱེད་པའི་ལས་འདས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་ཡོད་ལ་མ་འོངས་པ་དང་
འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་འདས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ནི་ཞུས་པར་བྱེ་སྟེ་
སྤྲོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཞུས་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྲོ་བ་
དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་། དུས་གསུམ་ག་ཡོད་པར་སྤྲོ་བ་དང་། ད་ལྟར་དང་འདས་
པ་འབྲས་བྱ་མ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པར་སྤྲོ་བ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡོད་པར་སྤྲོ་བ་ཞུས་
ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བ་དང་། ཞུས་པར་བྱེ་སྟེ་སྤྲོ་བ་དང་། མདོ་
སྟེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

གང་དག་དུས་གསུམ་རྗེས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་
བ་དེ་དག་ཀྱང་དབྱེ་ན་ཞུས་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
མཆན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་
དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྤྲོ་བ་ནི་
བཅུན་པ་ཆོས་་་་སྐབས་་་་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཤེས་པ་དང་བརྗོད་པ་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་
ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་དེ་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུས་ཞུས་སུ་འཇུག་ཅིང་འཕོ་བ་ན་

གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ནི་མི་འགྱུར་གྱི་མ་འོངས་པ་ད་
ལྟར་དུ་འགྱུར་བ་ན་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་འདོར་ཞིང་ད་ལྟར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་
འཛོལ་ལ། ད་ལྟར་བ་འདས་པར་འགྱུར་བ་ན་འད་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོ་འདོར་ཞིང་
འདས་པའི་དངོས་པོ་འཛོལ་བས་དུས་དེ་དང་དེར་འདས་པའི་དངོས་པོ་དང་མ་འོངས་
པའི་དངོས་པོ་དང་ད་ལྟར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་སྟེ་དཔེར་ན་
གསེར་གྱི་སྟོང་བཙེམ་ནས་སྟོང་གཞན་དུ་སྦྱར་བ་ན་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་དང་ཁ་
དོག་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ཀྱང་སྟོང་གྱི་དབྱིབས་ཙམ་ཞིག་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། འོ་མ་
ཞོར་འགྱུར་བ་ན་རོ་རྩས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཙམ་ཞིག་འདོར་གྱི་རྩལ་དང་ཁ་
དོག་མི་འདོར་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

མཆན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྒྲིབ་པ་ནི་བཙུན་པ་དབྱངས་སྟོགས་ཡིན་ཏེ།
དེ་ནི་མཆན་ཉིད་འཇུག་པ་ཐོབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་སྙད་བྱེད་དེ། དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་
འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱང་བའི་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་མཆན་
ཉིད་ཐ་དད་པའི་སྟོན་པ་དུས་གསུམ་དུ་གཞག་གི་དེ་དག་ལ་དུས་གཞན་གྱི་མཆན་
ཉིད་གཏན་མེད་པ་དང་རྩལ་ཐ་དད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཆགས་ཙན་བྱད་མེད་
ཅིག་ལ་ཆགས་པ་དང་བཙས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་
ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྒྲིབ་པ་ནི་བཙུན་པ་དབྱིག་
བཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་ ཉེ་དཔེར་ན་འདས་པའི་མཆན་ཉིད་
གཙོ་ཆེ་བ་ན་འདས་པར་བཞག་པས། དེས་ན། ཐ་སྙད་བྱེད་དེ་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུས་ལྡན་ས་
སུ་འཇུག་པ་ན་ཆོས་དེ་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། བྱ་བ་བྱས་ནས་

འགགས་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་ལ་རིམ་བུ་ལྟར་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་དང་
འདས་པ་ཞེས་བརྗོད་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུས་དེ་དང་དེའི་གནས་སྐབས་སུ་
ཕྱིན་པ་ན་དེ་དང་དེའི་མིང་འཛོལ་པས་ན་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་
མིང་ཅམ་ཞིག་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་རང་མཆོན་གྱི་ཇས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ་དཔེར་ན་རིམ་བུ་གཅིག་ཉིད་གཅིག་གི་ཤོད་མིག་ཏུ་བཞག་ན་གཅིག་དང་། བརྒྱའི་
ཤོད་མིག་ཏུ་བཞག་ན་བརྒྱ་དང་། སྟོང་གི་ཤོད་མིག་ཏུ་བཞག་ན་སྟོང་ཞེས་བརྗོད་པ་
བཞིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྐྱབ་བ་ནི་བཅུན་པ་སངས་རྒྱུ་ལྟ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ནི་སྤྱི་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་སྙད་བྱེད་དེ། དངོས་པོ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་དུས་ཚམས་
སུ་འཇུག་པ་ན་སྤྱི་མ་འདས་ད་ལྟར་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་མ་འོངས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ད་
ལྟར་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་འདས་པ་དང་སྤྱི་མ་འདས་པ་དང་ཕྱི་མ་མ་
འོངས་པ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་ད་ལྟར་བར་བཞག་སྟེ་དཔེར་ན་བྱུང་མེད་གཅིག་ཉིད་
བྱུ་མོ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་དང་མ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུ་མོར་འགྱུར་བ་བཞིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེ་ལ་ དེ་དག་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས། དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་ དང་སྟེ། རྣམ་པར་
འགྱུར་བར་སྐྱབ་པའི་ ཇས་གནས་ལ་ཆོས་འདོད་ལེན་བྱེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱངས་ཅན་གྱི་ནང་དུ་
འདུས་པར་འགྱུར་རོ། །མཆོན་ཉིད་གཞན་འགྱུར་བར་སྐྱབ་པ་ལ་ནི་དུས་རེ་རེ་ལའང་
དུས་གསུམ་གའི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དུས་འཆོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་།
དཔེ་དོན་མི་མཆུངས་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ནི་
འདས་པའི་དུས་ལའང་སྤྱི་ཕྱི་དབུས་གསུམ་ཡོད་པས་དེ་དག་རིམ་བུ་ལྟར་འདས་མ་

འོངས་ད་ལྟར་གསུམ་དུ་འགྱུར་བས་འདས་པ་གཅིག་ཏུ་ལའང་དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་
འབྱུང་བར་འགྱུར་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གསུམ་པ་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་
བར་སྒྲུབ་པ་ཉིད་བཟང་སྟེ། བྱ་བ་མ་སྒྲུལ་ནས་མི་བྱེད་པ་དང་བྱེད་པ་དང་བྱས་ནས་
འགགས་པ་གསུམ་པོ་ཡིས་དུས་གསུམ་པོ་རྣམས་རྣམ་པར་བཞག་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་གསུངས་མོད་ཀྱི་བཞི་ཀ་ལ་མིང་ཐ་དད་པ་མ་གཏོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་
ཡོད་པར་མ་མཐོང་ངོ། །

འོན་དུས་གསུམ་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། ཐམས་ཅད་ད་ལྟར་ཇས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ན་རེ། བྱ་བ་འགགས་པ་ནི་འདས་པའོ། བྱ་བ་མ་སྒྲུལ་
པ་ནི་མ་འོངས་པའོ། །བྱ་བ་སྒྲུལ་ལ་མ་འགགས་པ་ནི་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པས་དུས་
གསུམ་བྱ་བས་གཞག་གོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་ཟེར་རོ། །སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟ་ན་ད་ལྟར་པའི་མིག་དེ་མཚུངས་རང་གི་བྱ་བ་གསུགས་ལ་མི་བལྟ་
བས་ད་ལྟར་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ན་རེ། མིག་དེ་
མཚུངས་དེ་བལྟ་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་ཀྱང་རང་གི་རྒྱ་མཐུན་དང་སྒྲུལ་བྱ་བྱེད་འབྲས་
འཛིན་པ་དང་འབྱེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་ན་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་འོན་ནི་ད་ལྟར་གྱི་དང་འདས་པ་དག །གཅིག་ནི་འདས་པས་འབྱེན་པར་
འགྱུར། ཞེས་འབྱུང་བས་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འཁོད་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་འདས་པ་
དག་ཀྱང་ད་ལྟར་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་ལ་འབྲས་བྱ་འབྱེན་པའི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་བྱ་འཛིན་པ་དང་འབྱེན་པའི་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ལ་ད་ལྟར་
བར་བརྗོད་པ་ན་དེ་དག་ལ་འབྲས་བྱ་འབྱེན་པ་ཡོད་ཀྱང་འཛིན་པ་མེད་པས་ད་ལྟར་

བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་འད་དུས་གསུམ་དུ་བྱ་བས་བཞག་པས་ན་དེ་དག་ལ་
འབྲས་བྱ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་འགགས་པའི་ཆ་ནས་འདས་པར་འགྱུར་ལ། འབྲིན་པའི་
བྱ་བ་དང་ལྷན་ནས་ད་ལྟར་བར་འགྱུར་བས་དུས་གསུམ་མཆོན་ཉིད་འཛོལ་བའི་ཉེས་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྟོན་བཅོམ་དོ། །

གཞན་ཡང་འདི་དགག་པའི་ཕྱིར་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་རྗེས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་དེ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་གོགས་སུ་ཞིག་བྱེད་དེ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་
པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱ་རྒྱུན་མ་ཆོགས་པས་བྱ་བ་མི་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱུན་ཐམས་
ཅད་དུས་རྟག་ཏུ་ཡོད་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་མ་ཆོགས་པ་མི་འཐད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་བ་འགགས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཡིན་ན་བྱ་བ་དང་དངོས་པོ་མི་
གཅིག་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་འད་དངོས་པོ་བྱ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །བྱ་བ་དེ་ཡང་
ཇི་ལྟར་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་མ་ཡིན།

ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་བྱ་བ་ལ་འད་བྱ་བ་གཞན་གཉིས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་
འགྱུར་ཏེ། བྱ་བ་དེ་ཡང་བྱ་བ་འགགས་པ་དང་བྱེད་པ་དང་མ་སྐྱེས་པས་དུས་གསུམ་
པར་གཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་ན་བྱ་བ་འདུས་མ་བྱས་སུ་
འགྱུར་ཏེ། དུས་གིས་མ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་བྱ་བ་དངོས་པོ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་བྱ་བས་དུས་
གསུམ་པོ་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་རུང་སྟེ། དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་གཅིག་ཡིན་
ལ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་འད་ད་ལྟར་ཡོད་པས་བྱ་བ་འད་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ད་ལྟར་བ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པའི་

དངོས་པོ་ཡང་ཡོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་པ་དང་ཞིག་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རྟོ། །གལ་ཏེ་མ་སྐྱེས་པ་དང་ཞིག་པ་ནི་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་དངོས་པོའི་བདག་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་བཞིན་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་བརྗོད་
དོ། །གང་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་རྟག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
སྐྱེས་པ་དེ་ཡང་ཆོག་ཅམ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་ལ་སྐྱེ་འཇིག་
མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་འགྲེལ་བར། རང་བཞིན་ཡང་ནི་རྟག་ཏུ་ཡོད། །དངོས་པོ་ཡང་ནི་རྟག་
མི་འདོད། །རང་བཞིན་ལས་ཀྱང་དངོས་མི་གཞན། །དབང་ཕྱག་ཐ་སྙད་ཡིན་པར་
གསལ། །ཞེས་བཤད་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདས་མ་འོངས་ཡོད་པར་
གསུངས་པ་ནི་འདས་པ་སྤར་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དང་མ་འོངས་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་ཡོད་
ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཡོད་པའི་སྤར་གསུངས་ཀྱི་རྩས་ཀྱི་
རང་གི་མཆན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་མར་མེ་ཤི་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་དང་ཡིད་གཉིས་ལ་བརྟེན་པར་
བཤད་པའི་ཡིད་ནི་སྤར་མའི་རྩས་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་
ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་ལུལ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་
པར་བཤད་པ་ནི་དམིགས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་དམིགས་པའི་རྒྱུན་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །གང་ཡང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་ལུང་ལས་ཀྱང་ཏུ་རྒྱ་དབྱག་ཐོགས་ཐོར་
ཚུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། ལས་འདས་པ་དང་། ཟད་པ་དང་།
འགགས་པ་དང་། བྲལ་བ་དང་། རྣམ་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་

གསུངས་པ་དེ་ཡང་རྒྱད་དེ་ལ་སྡོན་གྱི་ལས་དེས་ཀུན་ཏུ་བྲངས་ཤིང་བཞག་པའི་རྣམ་
སྟེན་སྦྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འདས་པར་
མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་དོན་དམ་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མདོ་ལས།
དགེ་སྟོང་དག་མིག་ནི་སྦྱེ་བ་ན་འང་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་ལ་འགག་པ་ན་འང་གང་ཏུ་
ཡང་“སོགས་”པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་དགེ་སྟོང་དག་མིག་ནི་མ་བྱུང་བ་
ལས་འབྱུང་ཞིང་བྱུང་ནས་ཀྱང་སྤར་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདིར་བྱེ་བྲག་སྤྲ་བ་དག་ནི་རྣམ་པར་བརྟག་པ་དེ་དག་གིས་
ནི་མི་གཞོད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དག་ནི་ཟབ་པ་ཡིན་པས་རྟོག་གའི་སྟོང་
ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །

ཡང་ཉོན་མོངས་པ་གང་དག་རང་ཉིད་སྤངས་ཀྱང་ལྷན་པའང་ཡོད་དེ། དེ་ལ་
དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་མ་སྤངས་པས་ཡུལ་ཡང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། སྤངས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱད་པར་ནི་དངོས་སོ་གང་ཞིག་སྤངས་ན་དེ་དང་བྲལ་
བ་ཡིན་ནམ། བྲལ་ན་སྤངས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྤངས་པ་ནི་ཐོབ་པ་ཆད་པ་དང་། བྲལ་བ་ནི་ཡུལ་ཅན་སྤངས་པའོ། །དེ་
ལ་གང་དང་བྲལ་ན་དེས་དངོས་སོ་དེ་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། སྤངས་ཀྱང་མ་བྲལ་བ་ཡོད་དེ། ལྷག་བསྐལ་ཤེས་པ་སྦྱེས་ལ་
ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་མ་སྦྱེས་པའི་ཆོ། ལྷག་བསྐལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྤངས་ཀྱང་ དེ་དག་
ཡུལ་ཏུ་བྲས་ནས་ལྷན་ཏེ། ལྷག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པའི་ཀུན་འཕྲོ་ལྷག་མ་ཀུན་
འབྱུང་མཐོང་སྤང་ གི་ཀུན་འཕྲོ་ རྣམས་གྱིས་དམིགས་པའི་ མོ་ནས། ལྷན་པའི་ ཕྱིར་ དང་།

དེ་མཆོད་ཀྱི་སྒྲོལ་སྤང་དང་པོའི་རྣམ་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ བ་ཅི་རིགས། སྤངས་ཀྱང་དེ་ལ་
དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྩི་མ་ལྷག་མ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་པོ་ལ་སོགས་པ་ གང་མ་སྤངས་
པ། རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཡུལ་ཅན་དེ་དག་
ལྷན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་ལྷན་པས་ཡུལ་སྤངས་ཀྱང་
ལྷན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་པའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་ངོ་མོ་སྤངས་ན་ཅི་ཞིག་ལྷན་
ཐོབ་པ་རྩས་སུ་ཡོད་པ་ནི་བསལ་ཟེན་ཏེ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

༼ཆོས་དུའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་བཤད་པ༽

བདུན་པ་ཆོས་ གང་ཞིག་སེམས། དུའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་བཤད་པ་ནི་འདིར་ཡུལ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པ་བརྩ་བྱུག་ཏུ་འདུས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་ན་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་
ལྔ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའོ། ། ཟག་མེད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། ། ཡུལ་ཅན་སེམས་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་རྣམ་པ་བརྩ་བྱུག་པོ་དེ་དག་ཏུ་འདུས་སོ། །

དེའི་ཕྱིར་ཆོས་དུ་ཞིག་སེམས་གང་གི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ཤེས་ན་དམིགས་
པའི་སྟོན་ཀྱིས་བྱས་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་དབྱང་དོ། ། དེ་ཡང་མཐོང་སྤང་ནི་ཕྱང་པོ་
བཞི་དང་སྟོན་སྤང་ནི་ཕྱང་པོ་ལྔ་སྟེ་བསྟུས་སོ། ། དེ་ལ་སྟུག་བསྐལ་དང་སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཀྱན་
འབྱུང་མཐོང་སྤང་དང་། ལམ་གོམས་པ་ཡིས་སྤང་བར་བྱ་བ་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་
སྟེས་པ་ ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བརྩེས་འབྱང་དང་བཅས་པ། བྱེ་ སེམས་ལྟེ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་རང་
གི་སྟུག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ གྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཏེ་དེ་ཡང་ཀྱན་འཕྲོས་རིས་
གཞན་ལ་འད་དམིགས་ལ། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་རང་གི་རིས་ལ་དམིགས་ལ། སྟོན་སྤང་དགེ་བས་
གསུམ་ཅར་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དང་གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་སྟོན་སྤང་ དགེ་ཡུལ་ཡོད་དགེ་

ཡིན། ཞེས་པས་སྒྲོམ་སྤང་དགེ་བ། གཅིག་གི་ཡུལ་དུ་འང་འགྱུར་ཏེ་གཟུགས་སུ་སྒྲེས་པ་འདོད་པའི་སེམས་ལ་ལྟ་
བ་དང་། འདིར་སྒྲེས་པ་ཆགས་བྲལ་འདིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཁམས་ལ་དཔེགས་པ་འང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
ཅི་མ་མེད་པ་ ལྷག་ཀྱང་ལ། ཆོས་ཤེས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་ལྷའི་སྟོང་
ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ། ། དེ་དག་ལས་གཞན་གྱིས་དཔེགས་མི་རུས་པ་ནི་འགོག་ལས་མཐོང་སྤང་ཟག་བཙས་ལ་
དཔེགས་པ་ཙམ་ནི་རང་རིས་ལ་དཔེགས་པ་ཙམ་དང་། གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་འོག་མ་ལ་དཔེགས་པ་མེད་ལ།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་དགེ་བ་ཡང་འདོད་པ་ལ་རིང་བ་ཉིད་བཞིས་རིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ལས་སྒྲེས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པ་
གསུམ་ནི་ སེམས་བརྒྱད་ཀྱི་དཔེགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཁམས་རང་གི་དེ་གསུམ་དང་།
འོག་མ་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་དེ་ སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགྲོ་གཉིས་དང་སྒྲོམ་སྤང་དགེ་བ་དེ་
ལ་དཔེགས་པའི་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མཚུངས་ལྡན་དེ། གསུམ་
དང་། གོང་མ་གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་དང་། ཅི་མ་མེད་པ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་
ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་བརྒྱད་ཀྱི་
སྟོང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ནི་
སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགྲོ་གོང་དུ་དཔེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལ།
གཟུགས་མེད་པའི་ནི་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་ རགས་
པར་ལྟ་བའི་ཤེས་པའི། ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་མེད་པ་ལས་སྒྲེས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པ་
གསུམ་ནི་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་སྤར་བ་འདད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་དང་ཀུན་
འབྱུང་མཐོང་སྤང་གཉིས་དང་སྒྲོམ་སྤང་དང་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དགྲ་དང་ཟག་པ་མེད་
པ་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་བཅུའི་སྟོང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་

རོ། །དེ་ལ་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ནི་སྐལ་བ་མི་
མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་འགོ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་རྒྱ་
མཆན་ནི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་རྣམས་ནི་འགོག་
ལམ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ལ། ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཀུན་འགོ་མ་ཡིན་
པས་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ཀྱི་ཁམས་དང་རིས་གཞན་ལ་མི་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་གོང་མའི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཀུན་
འགོ་དག་ཀྱང་ས་ལོག་མ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིང་བ་བཞིས་རིང་བས་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་
ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་ནི་མི་འབྱུང་རོ། །

འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ ཁམས་གསུམ་ལ། ཀུན་ནི་སྤང་གྱི་དེ་དག་
གི་སྤང་དུ་རང་རང་གིས་སྤྲུགས་ཏེ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ལོ། །དེས་ན་
ལྷའི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་འབྱུང་བ་ནི་དུག་གི་སྒྲོད་ཡུལ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ཡང་དུག་
དགུ་བཙུག་ཅིག་ཡུལ་ལོ། །དེ་ལ་རང་རང་གིས་སྤྲུགས་པ་ཞེས་བྱ་བའང་འགོག་ལམ་མཐོང་
སྤང་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
ཡིན་གྱི་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་དག་ནི་འགོག་ལམ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་མེད་ནི་འདོད་པ་ལ་
སོགས་པ་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐའ་མ་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གཉིས་དང་སྒྲོམ་སྤང་
སྤྲེ་གསུམ་གསུམ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་རང་ཉིད་དང་བཅུད་སྒྲོད་ཡུལ་
ལོ། །དེ་ཡང་ཟག་མེད་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་ལམ་བདེན་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་

ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་། སྒྲོམ་
སྤང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་དང་། ཟག་མེད་ཆོས་ཤེས་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་
པ་ཡིན་ལ། ཉན་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གཉིས་ནི་སྒྲོམ་སྤང་གི་སེམས་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་སྒྲོ་བློས་དང་དབྱིག་བཤེས་ན་རེ། ཉན་མཁའ་དང་སོ་
སོར་བརྟགས་མིན་གཉིས་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་
གཉིས་ཀའི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འུག་ནི་ཟག་མེད་
སྒྲོད་ལུལ་ཅན་ཞེས་བརྟགས་འགོག་དང་ལམ་བདེན་ཁོ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
དམིགས་པར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་འབྲེལ་པར། ཁམས་གསུམ་སྟུག་
བསྐལ་རྒྱ་མཐོང་དང་། སྒྲོམ་པས་སྤང་བྱ་ཟག་པ་མེད། རྣམ་ཤེས་ལྷ་བརྒྱད་བཅུ་
དང་ནི། རྣམ་ཤེས་བཅུ་ཡི་སྒྲོད་ལུལ་ཏེ། འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་བྱ་ཀྱུན། །རང་
གིས་སྒྲུགས་པའི་སྒྲོད་ལུལ་ལོ། །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི། རྣམ་ཤེས་སྟུག་དགུ་
བཅུ་གཅིག་ལུལ། །ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཀྱུན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། འདོད་པ་ན་
སྒྲོད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་ན་སྒྲོད་པ་རྣམས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་
རྣམས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །འདོད་པའི་ཁམས་པ་ཇི་ལྟ་བར་གསུགས་ན་སྒྲོད་པའང་དེ་
བཞིན་ནོ། །གསུགས་མེད་ན་སྒྲོད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ནི་གསུགས་མེད་རང་སའི་ཆོས་
རྣམས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱིས་ནི་
ཁམས་གསུམ་ན་སྒྲོད་པ་རྣམས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་སོ་ཞེས་
བཤད་དེ། གསུགས་མེད་ནི་ཉན་མཁའ་ཉེར་བསྟོགས་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱི་

དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ལ་ཅི་རིགས་པར་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་
རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་མཚོན་ནས་སེམས་བཅུ་དྲག་པོ་རེ་
རེའི་ཡུལ་དུ་ཚོས་བཅུ་དྲག་པོ་དུ་དུ་འགྱུར་དབྱེད་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་བདེན་བཞི་
མཐོང་སྤང་དང་། སྒོམ་སྤང་སེམས་གྱི་ཡུལ་དུ་ནི། རིམ་བཞིན་བཙེ་ལྷ་གཉིས་བཅུ་
དྲག །བཅུ་དང་གཉིས་དང་བཅུ་དྲག་དང་། །ལྷ་དང་གཉིས་དང་བཅུ་གཅིག་
འགྱུར། །ཟག་མེད་ཡུལ་དུ་བཅུ་དྲག་འགྱུར། །ཞེས་པའོ། །

དེ་ལྟར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དེ་རྣམས་ལས་ཡུལ་གང་ལ་ཡུལ་ཅན་སྤྱི་རྒྱས་དུ་
རྒྱས་དབྱེད་པའི་སྐབས་འདིར་ཡུལ་དེ་ཚོས་གང་དུ་གཏོགས་པ་དང་། དེ་སེམས་
དུའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་སེམས་དེ་སྤྱི་རྒྱས་ཡིན་མིན་དང་། སྤྱི་རྒྱས་
ཡིན་པ་དེ་ཡུལ་དེ་ལ་རྒྱས་མི་རྒྱས་དབྱེད་པ་བཞིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལས་གཟུགས་
གྱི་སྤང་པོ་ལ་མཚོན་ན་དེ་འདོད་གཟུགས་གྱི་སྒོམ་སྤང་དང་ཟག་མེད་གསུམ་དུ་
གཏོགས་ལ། འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་གི་གཟུགས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་
ཡིན་ན་འདོད་པ་རང་སའི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་གྱི་ཀུན་འགྲོ་གཉིས་དང་སྒོམ་སྤང་
དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྐྱོགས་དང་སྒོམ་ལམ་ཟག་མེད་དང་སེམས་ལྷའི་
ཡུལ་དུ་འགྱུར་ལ། སེམས་ལྷ་ལས་དང་པོ་གསུམ་སྤྱི་རྒྱས་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་སྒོམ་
ལམ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཡིན་པ་ལ་སྤྱི་རྒྱས་མ་ཡིན་པས་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་
གྱི་ཀུན་འགྲོ་བཅུ་གཅིག་དང་སྒོམ་སྤང་བཞི་སྟེ་སྤྱི་རྒྱས་བཙེ་ལྷ་རྒྱས་པར་འགྱུར་
ཞིང་། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པ་

ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོམ་སྤང་བཞི་པོ་ཁོན་རྒྱས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཁ་ཅིག །རྒྱད་ཀྱིས་
མ་བསྟུས་པ་ལ་ལྟ་བུ་དང་པོ་གཉིས་མི་རྒྱས་ལ། ང་རྒྱལ་རྒྱས་མི་རྒྱས་བསམ་སོ། །ཁམས་གོང་མའི་གཟུགས་ལའང་
ཁོང་ཁོ་བོར་བའི་ཁམས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲ་རྒྱས་བཅུ་བཞི་རྒྱས་སོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་
པའི་གཟུགས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཀུན་འགོ་ཐམས་ཅད་མི་རྒྱས་ཤིང་། ང་རྒྱལ་སྒྲོམ་སྤང་ཁ་ཕྱིར་ལྟས་རྒྱས་
པ་མི་འགལ་ལ་བའི་ཕྱིར་ཤོ། །

སེམས་སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པར་བཞག་པ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། སྤྲ་རྒྱས་གང་
དག་གིས་སེམས་སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པའི་སྤྲ་རྒྱས་དེ་དག་སེམས་དེ་ལ་རྒྱས་པར་
འབྱུར་རམ་ཞེ་ན། རྒྱས་པར་འབྱུར་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། སེམས་དེ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་ཞིང་མ་སྤངས་ལ་དམིགས་པ་ཡང་མ་སྤངས་པའི་སྤྲ་རྒྱས་གང་དག་ཡིན་
པའོ། །རྒྱས་པར་མི་འབྱུར་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། སེམས་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
སྤངས་པའི་སྤྲ་རྒྱས་གང་དག་ཡིན་པའོ་ཞེས་འབྱུར་བ་ལ་སེམས་ནི་མཚོན་པ་སྟེ་ཟག་
བཅས་མཚུངས་ལྡན་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས་མཚུངས་ལྡན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ནི་ རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པའི་བཅས་པ། རྣམ་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་
སོ་སོའི་སྤྱི་བོའི་ སེམས། ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་ལྡན་
དང་དམིགས་པ་གཉིས་ཀས་རྒྱས་ཤིང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་ལ་མཚུངས་
ལྡན་སྤངས་ཀྱང་དམིགས་པས་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱག་བསྐལ་མཐོང་
སྤང་བྱ་སྤངས་ཀྱང་། ཀུན་འགོ་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ། །དང་པོའི་རྣམ་པ་སྤངས་
ཀྱང་དེའི། །ཡུལ་ཅན་བྲི་མ་ལྟག་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་བཤད་པ་བཞེན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི་འཕགས་པ་དག་བཙམ་པ་རྣམས་ལ་འདས་པའི་སེམས་ཉོན་

མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་མི་སྤྱེ་བའི་
ཆོས་ཅན་གྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་བཞིན་
ཏེ། དེ་དག་བཅས་པ་ཡིན་ལ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་རྒྱས་ཀྱང་ཐ་
རྒྱས་དང་བཅས་པར་འཛོག་པ་ནི་སྤར་མ་སྤངས་པའི་དུས་ན་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བཟེར་ཏེ། འདི་ནི་དུས་གསུམ་རྩེས་སུ་བྱུང་བའི་བྱུང་མཐའ་འཁྲལ་བ་ལ་
འཁྲལ་བ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་དེ་ཡང་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་
པ་རྣམས་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་དེ་ལ་དམིགས་པ་མ་སྤངས་པ་སྟེ། དེའི་ཚབ་པས་
སེམས་དེའི་རྒྱད་བཟུང་ཞིང་། རྒྱད་དེ་ལ་མ་འོངས་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་རྒྱ་བཞག་པ་དེ་སྤིད་དུའོ། །གཉིས་པ་ནི་གཉེན་
པོས་ཐ་རྒྱས་མཚུངས་ལྡན་སྤངས་པས་དེའི་ཚབ་པ་དང་བྲལ་བ་འགའ་ཞིག་སྟེ་འདས་པ་ཁོ་ན་འོ། །སྤངས་ན་སེམས་དེ་
འི་ལྷར་ཐ་རྒྱས་དང་བཅས་ཤིག་ཉོན་མོངས་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉེན་པོ་གང་གིས་ཀྱང་མཚུངས་ལྡན་ལ་
འབྲལ་བར་མི་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
ལྷན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་ན་ལེགས་སོ། །རང་སའི་མཚུངས་ལྡན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་པ་
མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་ དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བཟོན། རྣམས་ནི་དམིགས་
པས་རྒྱས་འགྱུར་གྱིས་ཐ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ། རང་སའི་ ཉོན་མོངས་ཀྱི།
དམིགས་པ་མི་རྒྱས་པ་མི་སྤིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཟག་མེད་ནི་ཐ་རྒྱས་ཀྱིས་
དམིགས་ཀྱང་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༼གོ་རིམ་བཟན་པ༽

བརྒྱད་པ་གོ་རིམ་ནི་བདེན་པ་བཞིའི་དམིགས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་མོངས་པ་ལས་བདེན་
བཞི་ཡིན་ནས་མ་ཡིན་སྟེ་མ་འདི་ཐེ་ཆོས་དང་། ཐེ་ཆོས་ཀྱི་རྩེས་དེ་ནས་ནི་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་

ལོག་པར་ཐོས་ཤིང་བསམ་པ་ལས་བདེན་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ་
དང་། ལོག་ལྟ་སྐྱེས་པ་དེ་ནས་ཕྱང་པོ་མི་རྟག་དུ་མར་མ་ཤེས་པས་བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་
འཇིག་ཆོག་ལ་ལྟ་བ་དང་། དེ་ནས་བདག་རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བའི་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་
དང་། མཐར་འཛིན་སྐྱེས་པ་དེ་ནས་ནི་གང་ལ་མཐར་བཟུང་བ་དེས་འདག་པར་ཡིད་
ཆེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དང་། དེ་ནས་འདག་པར་ཡིད་
ཆེས་པ་དེ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པས་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་། དེ་ནས་རང་གི་ལྟ་བ་ལ་
ཆགས་ཤིང་ཁེངས་པའི་ཆགས་པ་དང་རྒྱལ་དང་གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་ཞེ་སྤང་སྐྱེ་སྐྱེ། དེ་
ལྟར་ན་འདི་ནི་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དག་ན་རེ། མཐོང་སྤང་
རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་སྤང་ཡང་
གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་ཞེ་སྤང་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་བདག་གིས་སྤར་གྱི་ལྟ་བ་རན་པ་
འདི་ལྟ་བུ་བོར་རོ་ཞེས་གཞན་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤར་བཟུང་བའི་ལྟ་བ་དེ་ལ་ཞེ་སྤང་བ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། གང་གི་མཐུག་ཏུ་གང་སྐྱེ་མ་ངེས་པས་འདི་བཞིན་སྐྱེ་བར་མ་ངེས་ཀྱང་བདེན་པ་ལ་དམིགས་
ནས་འདི་བཞིན་སྐྱེ་བ་སྲིད་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །

༼སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཤད་པ༽༽

དགུ་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་རྒྱའི་སྟོབས་དང་རྒྱུན་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པ་མ་བཅད་ཅིང་
གཉན་པོ་མ་སྐྱེས་པས་སྤ་རྒྱས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དུལ་གྱི་སྟོབས་དང་
དམིགས་རྒྱུན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པའི་དུལ་ཉེ་བར་གནས་
པར་གྱུར་པ་དང་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་གསུམ་ལས་ཉོན་མོངས་འབྱུང་བས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་ནི་ཆང་བ་ཡིན་

ནོ། །ཕྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ན་རེ། དབྲ་བཙམ་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཉོན་
མོངས་པ་ལྟ་བུ་རེས་འགའ་རྒྱའི་སྟོབས་མེད་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེའོ་
ཞེས་ཟེར་བ་ལ་འགྲེལ་བར་གྲག་གོ་ཞེས་སྟོས་ཏེ། རྒྱ་མ་ཚང་བའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ནི་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱུ་ཕྱེད་དག་འཆད་དོ། །

འདི་ལ། སྤྲ་རྒྱས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་སྤེ་བ་ལ་སོགས་པ་
ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་དང་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཐོབ་པ་ལ་འདོད་དོ། །

།མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཟག་སོགས་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།།

བཙུ་བ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཟག་པ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལ་
ཟག་པ་དང་། རྩ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་དང་། ཉེར་ལེན་དང་། སྤྲ་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་མིང་
དོན་དང་། ཀུན་སྦྱོར་དང་། འཆིང་བ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དང་། ཀུན་དགྱིས་དང་།
བྱི་མ་དང་། དེ་དག་གི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། སྤྱི་བ་པ་ལྟ་བུ་པ་དང་བཙུ་གཅིག་
ལས་དང་པོ་ནི་སྤྲ་རྒྱས་དེ་དག་ཉིད་མདོ་ལས། འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་། སྤྱིད་པའི་
ཟག་པ་དང་། མ་རིག་པའི་ཟག་པ་འོ་ཞེས་ཟག་པ་གསུམ་ཏུ་གསུངས་པ་ལས་འདོད་
ཁམས་ན་གཏི་ལྷག་ལྟ་མ་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ལྟ་བུ་བཙུ་གཅིས་སེ་ཆོམ་བཞི་
འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁོང་རྒྱལ་གསུམ་པོ་ལྟ་བུ་སྤེ་སུམ་ཏུ་རྩ་གཅིག་དང་ཀུན་ནས་
དགྱིས་པ་བཙུ་དང་བཙས་པ་བཞི་བཙུ་རྩ་གཅིག་ནི་འདོད་པའི་ཟག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་མ་རིག་པ་བཙུ་མ་གཏོགས་
པའི་སྤྲ་རྒྱས་ཉི་ཤུ་རྩ་བུ་གསུམ་པོ་རྣམས་ཁོ་ན་གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་པ་ལྟ་བུ་རྩ་
གཅིས་ནི་སྤྱིད་པའི་ཟག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྤྱིད་ཟག་ལྟ་བུ་རྩ་བུ་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཁོང་

མ་གཉིས་ནའང་རྒྱལ་སྤྲོད་ཀྱི་ཀུན་དགེས་ཡོད་ལ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། སྤྲོད་པའི་
ཟག་པ་གང་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་གཟུགས་དང་
གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་། འཆིང་བ་དང་། སྤྲོད་པ་དང་། ཉེ་
པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཀུན་ནས་དགེས་པ་གང་དག་ཡིན་པའོ་ཞེས་བཤད་པའི་
བྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ། ཁམས་གོང་མའི་རྒྱལ་སྤྲོད་གཉིས་འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར་མ་བཤད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་རོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་
མེད་པ་དང་རྒྱལ་སྤྲོད་རྣམས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཟག་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཞེ་ན། འདིར་རང་གི་འཇུག་པ་ཤས་རྒྱུང་བས་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི་
ཆགས་སོགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་འདོད་དོ། །

ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོད་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་ནས་སྤྲོད་པའི་
ཟག་པ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་བསྐྱེམས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྐྱར་བ་
དང་། ཁ་ནང་དུ་ལྟས་པ་དང་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་གཅིག་ཏུ་བྱས་
སོ། ། དགོས་པ་ནི་དེ་ལ་ཐར་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། ཁམས་གསུམ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་བཅོ་
ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ནི་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་འོ། །དེ་གཅིག་སུ་ལོགས་
སུ་སྦྱོན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་ན་ཉེས་པ་ཆེ་
བས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་རིག་པའི་ཟག་པར་བསྐྱར་ཏེ། མཛོད་ལས། ཀུན་ཏུ་ཆགས་པར་

བྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་མ་རིག་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་འདི་དང་པ་རོལ་ན། །འདོད་
དང་ཆགས་པས་བསྐྱང་བ་ཡི། །ངན་འགྲོ་གང་དག་ཅི་ཡོད་པ། །ཐམས་ཅད་མ་རིག་
ཙུ་བ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་བོ་དང་སྦྱར་བ་བཤད་པ་ནི་ཡང་མདོ་ལས། རྒྱ་བོ་ནི་བཞི་སྟེ།
འདོད་པའི་རྒྱ་བོ་དང་། སྤྲིན་པའི་རྒྱ་བོ་དང་། ལྷ་བའི་རྒྱ་བོ་དང་། མ་རིག་པའི་རྒྱ་བོ་
འོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྦྱར་བ་ནི་བཞི་སྟེ། འདོད་པའི་སྦྱར་བ་དང་། སྤྲིན་པའི་སྦྱར་བ་
དང་། ལྷ་བའི་སྦྱར་བ་དང་། མ་རིག་པའི་སྦྱར་བ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་བོ་དང་
སྦྱར་བའང་རི་ལྷ་ར་ཟག་པ་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཟག་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འོ་ན་རྒྱ་བོ་དང་སྦྱར་བ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། །ཁམས་གསུམ་པའི་ལྷ་བ་
རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་བས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ལྷ་བའི་རྒྱ་བོ་དང་སྦྱར་བ་ཞེས་
བསྟན་ཏེ། ལྷ་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་བས་གཡོ་བ་དང་རྣམ་པ་གསལ་བའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་ཟག་ཏུ་སྦྱ་བ་འདོད་དེ། དེ་ལྷ་ན་མ་རིག་པ་རྣམ་པ་མི་གསལ་བའི་
ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མི་སྟོན་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའང་
ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྟོན་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་ཡོད་པས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ལ་སྟོས་
ནས་བཤད་དེ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོ་ན་ཟག་པའང་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཟག་པར་
ནི་ལྷ་བ་རྣམས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཟག་
པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་

མེད་པའི་ལྷ་བ་རྒྱུ་བ་རྣམས་ནི་འཁོར་བར་འཛོག་པའི་མིང་གི་དོན་དང་རྗེས་སུ་མི་
མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལོའི་སྤྱི་ནི་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་འདོད་པ་སྟེ། འཛོག་པའི་དོན་
འཁོར་བར་དངོས་སུ་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བ་ལ་འདོད་ན་མ་རིག་པའང་ཟག་པར་མི་
འགྱུར་ཏེ། དངོས་སུ་སྟེད་པ་ཁོ་ནས་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་
ལས། སྤྱག་བཟུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྒོ་དང་། །སྟེད་པ་ཀུན་ནས་འཆིང་བ་ནི། །སྤྱི་རྒྱ་གང་
ལ་དེ་མེད་པ། །དེ་ནི་སྤྱི་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་
གི་སྒོ་ནི་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་གྱི་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་ནས་སྒོར་བ་ཅམ་ལ་
འདོད་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཛོག་པར་བྱེད་པས་ལྷ་བའང་
དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ཡང་གཏུལ་བྱའི་དབང་གིས་བཤད་པ་ཅམ་
དུ་རིག་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཉེར་ལེན་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་བཞི་སྟེ། འདོད་
པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ལྷ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་
མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། བདག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལ། འདོད་པ་དང་སྟོད་པའི་རྒྱ་བོ་དང་སྒྲོར་བར་རི་རྒྱན་བཤད་པ་ཉིད་མ་
རིག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པ་དང་བདག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་
རྣམས་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བ་རྣམ་པ་ལྔ་ནི་ལྷ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་
ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་གཉིས་སུ་བྲེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཉེར་ལེན་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ནི་གངས་ཅན་
ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་ལྷ་བས་ཡང་དག་པའི་ལམ་གྱི་དབང་

གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟས་མི་ཟ་བ་དང་མེ་དང་ཆུར་འབྲུག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལུལ་
ཡིད་དུ་ཡོང་བ་སྤངས་པས་དག་པར་ཡིད་ཆེས་པས་བྱིས་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་
སྟོགས་གཉིས་ཀ་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱས་སོ། །མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་
འབའ་ཞིག་པས་ནི་མི་གསལ་བས་འཁོར་བར་འཇིན་པར་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། འདྲེས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལེན་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་བསྐྱེས་ནས་འདོད་པ་ཉེ་
བར་ལེན་པ་དང་། བདག་ཏུ་སྐྱུ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པར་བཤད་དེ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་དོན་
ནི་འཁོར་བར་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱུ་བའི་འདོད་པ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་ནི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ཁོ་
ན་ཉེར་ལེན་ཡིན་པས་མ་རིག་པ་ཉེར་ལེན་དུ་མ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་འཇིན་པར་བྱེད་པ་
མ་ཡིན་པས་མ་རིག་པ་ཉེར་ལེན་དུ་ལོགས་སུ་མ་བཤད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྦྱར་
བ་དང་ཉེར་ལེན་ནི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དག་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱར་བ་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་དོན་དངོས་སུ་འཁོར་བར་སྦྱར་བ་དང་ལེན་པ་
ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་གྱིས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་
དངོས་སུ་འཁོར་བ་སྦྱར་བ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཞེད་དོ་ཞེས་སྟོབ་
དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་སྦྱར་བ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་འདོད་
པ་ལ་ཆགས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྲིད་པ་ལ་ཆགས་པ་ཉིད་སྲིད་པའི་སྦྱར་བ་
དང་བདག་ཏུ་སྐྱུ་བ་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། འདོད་པའི་སྦྱར་བ་གང་ཞེན་ཞེས་པ་
ནས་རྒྱས་པར་འདིའི་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ འདོད་པ་ལ། འདོད་ཆགས་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་

འདུན་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་སྲིད་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་དད་ཆེ་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདོད་
པས་བརྒྱལ་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་ཞེན་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་
འཇུག་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་འདིའི་
སེམས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་ཏེ་གནས་པ་འདི་ནི་འདོད་པའི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་པའི་
བར་དང་། ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བ་གང་ཞེ་ན། འདིའི་ལྟ་བ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་པ་དང་ཞེས་
བ་ནས་གནས་པ་འདི་ནི་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་དང་། ཡང་ཉེ་བར་
ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་
གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་སྤྲ་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་མིང་གི་དོན་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་དེ་
དག་ལ་སྤྲ་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ ཅི་
གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང་། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་དགའ་བས་
འབྲུག་པ་སྤྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་སྤྲ་བ་ཡིན་
འོ། །དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ནས་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་འབྲུར་བ་
དང་། འབད་མི་དགོས་པར་བསྐྱོག་བཞིན་དུ་རྒྱུད་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མངོན་དུ་
འབྲུར་བས་རྒྱན་སྟོགས་སུ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་ཡང་རྒྱས་པ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་ན་སྤྲ་
རྒྱས་དག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་འོ། །ཁྱད་པར་དུ་ཁམས་གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
མ་བུལ་ན་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གིས་འཁོར་བར་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
སྲིད་ཅེ་ནས་མནར་མེད་ཀྱི་བར་དུ་སྟེ་མཆེད་དུག་གི་མའི་སྒྲོ་ནས་ཟག་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོར་ཁམས་དང་འགོ་བ་དང་སྟེ་གནས་གཞན་དུ་འབྲེར་

བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རམ། རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ལ་འདུག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་
བ་དང་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་དང་སྐྱེ་གནས་སུ་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བའམ། རྣམ་ཤེས་
ཡུལ་གཞན་ལ་”འབྱར་བར་“^༤བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བར་རྣམ་ཤེས་ཉི་བར་
འཛིན་པའི་ཕྱིར་རིམ་པ་ལྟར་བཀའ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་དང་ཉིང་ལེན་
ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་གི་ནི་ངེས་པའི་ཆོག་ཡིན་ནོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་ནི་འདི་དག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱད་ཡུལ་ལ་”འཛོག་“^༥་
ཅིང་འཁོར་བར་བྱེད་པས་བཀའ་བ་དང་། རྒྱ་བོ་ལྟར་ཉིན་མོངས་པའི་བྲག་ས་ཆེན་པོས་
འབྱེར་བས་རྒྱ་བོ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆོག་ས་དང་སྦྱོར་བའམ།
རྒྱད་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྦྱོར་བས་སྦྱོར་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉི་བར་ལེན་
པས་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ཉིད་ཉི་བར་ལེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆེས་ལེགས་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

ལྷ་པ་ཀུན་སྦྱོར་བཤད་པ་ནི། སྤ་རྒྱས་དེ་དག་ཉིད་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་།
སོགས་པས་གཟུང་བ་འཆིང་བ་དང་། སྤ་རྒྱས་དང་། ཉི་བའི་ཉིན་མོངས་པ་དང་། ཀུན་
ནས་དཀྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཡང་རྣམ་པ་ལྟར་མདོ་དང་། ཆོས་མཛོན་པ་ལས་
བྱེ་ནས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་སྤ་རྒྱས་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། གཞན་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་
འཆད་དོ། །དེ་ལ་མདོ་ལས། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི་དབྱ་སྟེ། རེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་
ཁྱོ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཐེ་
ཆོས་དང་། སྤག་དོག་དང་། སེར་སྤའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་

༤༦ འབྱར་པར་

༤༧ འཛོག་

ཡུལ་དང་སྤྱི་བ་དག་ལ་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བར་བྱེད་པའམ། འདི་དག་ཡོད་ན་སྤྱག་བསམ་ལ་
གྱི་ཁྱད་པར་དུ་མ་དང་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བས་ན་ཀུན་སྐྱོར་རོ། །དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་
དང་ར་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཀུན་སྐྱོར་བཞི་ནི་ཁམས་གསུམ་གཤི་
དང་། ཁོང་ཁོ་དང་ཐག་དོག་དང་སེར་སྣ་གསུམ་ནི་འདོད་ཁམས་ཁོ་ནའི་དང་། ལྟ་
བའི་ཀུན་སྐྱོར་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་ལྟ་བ་དང་པོ་གསུམ་དང་། མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་
ཀུན་སྐྱོར་ནི་ལྟ་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །

ཀུན་སྐྱོར་དགུ་པོ་དེ་དག་གིས་ནི་གཉེན་པོ་དགུ་ལ་སྤྱི་བ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་ལ་
ཆགས་ན་སྐྱོ་བ་མི་འབྱུང་བས་སྐྱོ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་སྐྱོར་གྱིས་སྤྱི་བ་ཅིང་།
ཁོང་ཁོ་འགྲི་ལ་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་མི་རུས་པས་བཏང་སྟོམས་ལ་ཁོང་ཁོ་འགྲི་ཀུན་
སྐྱོར་གྱིས་སྤྱི་བ་ལ། ལྷག་མ་བདུན་གྱིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་སྤྱི་བ་སྟེ། དེ་ལ་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དུས་ན་ངོ་སྟོམ་པའི་ར་རྒྱལ་འབྱུང་བས་འདིག་ཆོགས་སུ་ལྟ་
བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་ར་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་སྐྱོར་གྱིས་སྤྱི་བ་པོ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་མི་
རྟག་དུ་མ་གཞན་དབང་ཅན་དུ་མི་ཤེས་པས་མ་རིག་པའི་ཀུན་སྐྱོར་གྱིས་འདིག་
ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་གཞི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྤྱི་བ་པོ། །ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་དེ་ལ་
སྤྱག་ཅིང་ལོག་ལྟས་སྐྱར་བ་འདེབས་པས་ན་ལྟ་བའི་ཀུན་སྐྱོར་གྱིས་འགོག་པའི་བདེན་
པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྤྱི་བ་པོ། །ལམ་གཞན་གྱིས་མཆོག་དང་དག་པར་འཛིན་པས་
ན་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཀུན་སྐྱོར་གྱིས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྤྱི་བ་
པོ། །དགོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་མངོན་པར་ཡིད་མི་ཆེས་པ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཀུན་སྐྱོར་
གྱིས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྤྱི་བ་པོ། །རྟེན་བཀུར་གྱི་ཉིས་པ་མ་

མཐོང་བས་ཐག་དོག་གི་ཀུན་སྐྱོར་གྱིས་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་
སྐྱབ་པོ། །ཡོ་བྱད་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པས་སེར་སྒྲའི་ཀུན་སྐྱོར་གྱིས་ཡོ་བྱད་བསྐྱངས་པ་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྐྱབ་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་ནམས་སྐྱབ་པ་
ཡིན། །སྐྱོ་བ་དང་ནི་བཅང་སྟོམས་དང་། །དེ་ཁོ་ན་ནི་མཐོང་བ་དང་། །འཛིག་ཆོགས་ལྟ་
དང་དེའི་གཞི་དང་། །འགོག་དང་ལམ་དང་དགོན་མཆོག་དང་། །རྟེན་པ་དང་ནི་བཀྱར་
སྟེ་དང་། །ཡོ་བྱད་བསྐྱངས་པ་ཡོངས་ཤེས་ལ། སྐྱབ་པོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་
རོ། །དགྲར་གྲངས་ངེས་པའང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཅིའི་བྱིར་ལྟ་བ་ནམས་ལས་དང་པོ་གསུམ་ལྟ་བའི་ཀུན་སྐྱོར་དང་། བྱི་མ་
གཉིས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཀུན་སྐྱོར་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསུས་ཤེ་ན། ལྟ་བ་དང་པོ་
གསུམ་དང་བྱི་མ་གཉིས་རྩལ་བཙེ་བརྒྱད་པར་འདྲ་བའི་བྱིར་དང་། ལྟ་བ་བྱི་མ་
གཉིས་ཀྱིས་ལྟ་བ་ལྟ་མ་གསུམ་ལ་མཆོག་དང་དག་པར་འཛིན་པས་ན་ལྟ་མ་གསུམ་
ནི་བཟུང་བ་དང་བྱི་མ་གཉིས་དམན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པར་འདྲ་བའི་བྱིར་ལྟ་བ་
དང་པོ་གསུམ་དང་བྱི་མ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་གཞན་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་རྩལ་བཙེ་བརྒྱད་པར་འདྲ་བ་ནི་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་འདོད་པ་ན་སྟུག་
བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་གཉིས་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བྱུག་དང་།
ལོག་ལྟ་ཁམས་གསུམ་ན་བདེན་བཞི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་བཞི་གསུམ་བཅུ་
གཉིས་ཏེ་ལྟ་བ་དང་པོ་གསུམ་ལ་རྩལ་བཙེ་བརྒྱད་དང་ལྟ་བ་ལྟ་བ་འདོད་པ་ན་སྟུག་
བསྐྱལ་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་གཉིས་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་འང་གཉིས་གཉིས་
ཏེ་བྱུག་དང་། ལྟ་བ་བཞི་པ་ཁམས་གསུམ་ན་བདེན་བཞི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་

བཞི་གསུམ་བཅུ་གཉིས་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱང་རྩལ་བཅོ་
བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲ་བ་འཆད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྟོན་
པ་ནི་མཚོག་འཛིན་ཏུ་འབྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དག་ཏུ་ཀུན་ནས་དགེས་པ་བརྒྱད་ལས་སྤྲག་དོག་དང་
སེར་སྤྲ་ཁོན་སྟོན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་སྤྲག་དོག་དང་སེར་སྤྲ་
གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་དང་། མ་རིག་པ་ཅམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་རང་
དབང་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སྤྲག་དོག་དང་སེར་སྤྲ་ངོ་ཆ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་
ནས་དགེས་པ་རྒྱག་པོ་དེ་དག་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གཉིས་སུ་བཤད་
དེ། ཀུན་ནས་དགེས་པ་གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་
ཁྲེལ་མེད་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཡང་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འགྲོད་པ་རང་དབང་ཅན་ཡིན་ཡང་མི་དགེ་བར་མ་ངེས་ཏེ། དགེ་བའང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །རྒྱགས་ཚོད་དང་གཉིད་ནི་དགེ་བའང་ཡོད་ཅིང་ལུང་མ་བསྟན་ཡང་འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་དང་
མ་རིག་པ་ཅམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རང་དབང་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་རྩལ་སུ་འབྲང་བའི་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲ་བ་ཁ་ཅིག་
འདོད་དོ། །

གཞན་དག་ན་རེ། དེ་ལྟར་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲ་བ་གང་གི་ལྟར་ན་ཀུན་ནས་དགེས་པ་
བརྒྱར་འདོད་པ་དེའི་ལྟར་ན་ཁོ་བ་དང་འཆབ་པའང་མི་དགེ་བ་དང་རང་དབང་ཅན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བར་འཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་
 རོ། །འདིའི་ལན་ལ་སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ན་རེ། ཀུན་དགྲིས་བཙུ་ཡོད་ཀྱང་ཐག་
 དོག་དང་སེར་སྣ་ས་བདེ་འགོ་ན་ལྷག་པར་འཆིང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བེན་ཏུ་རྩོམ་བ་དང་།
 ཡང་དང་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དབང་ཚུང་བ་དང་
 ལོངས་སྒྲིད་ཚུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་ཏེ། འདོད་པ་ན་ཀུན་
 སྒྲོར་གཞན་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་མདོ་ལས། ཀོ་ཁུ་ཤི་ཀ་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ནི་ཐག་དོག་
 དང་སེར་སྣའི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་
 རོ། །སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་ནི་འདི་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟར་ཀུན་ཏུ་གཤུང་བའི་
 སྤྱག་བསྐྱལ་དང་ཀུན་ཏུ་དགའ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བྲིས་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལོངས་སྒྲིད་དང་ཆོས་ལ་
 ཐག་དོག་དང་སེར་སྣ་འབྱུང་བས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་དང་ལྷ་མ་
 ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་བདུད་ཅི་དང་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཕྱིར་བེན་དུ་ཉོན་མོངས་པར་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཤད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

ཡང་བཙུན་པ་འཇམས་ཀྱིས་མདོ་གཞན་དུ་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཀུན་ཏུ་
 སྒྲོར་བ་ལྷ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷ་སྟེ་འཛིག་
 ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་བ་དང་། ཐེ་
 ཆོམ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་བ་དང་། གཞོད་སེམས་སོ་ཞེས་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་
 པའི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་རྣམ་པ་ལྷ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཐ་མ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཐ་མ་
 འདོད་པའི་ཁམས་ཏེ། གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་ངན་

འགྲོ་དང་སྤྱག་བསྐུལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་བ་བར་མཆམས་མེད་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཐ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟེན་གྱི་བྱེད་དག་འཆད་དོ། །དེས་ན་དམན་པ་ལ་ཐ་
མའི་སྒྲ་སྒྲོར་བ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་ནི་ལྷ་ལོ་འདི་དག་འདོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་
ཕྱིར་ཉ། འདི་ལྟར་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གཤོད་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ནི་གང་ལ་དེ་
དག་ཡོད་པ་དེ་འདོད་ཁམས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་ཤིང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་དེ་གཉིས་
མེད་པས་སྒྲོ་བས་བཅོན་སྤང་བ་ལྟར་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་ལ།
འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་ལན་ཅིག་བཅོན་ར་ནས་ཐར་
ཀྱང་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ཕྱིར་བསྒྲོག་པ་ལྟར་འདོད་པ་ལས་འདས་ཉེ་གོང་མར་སྐྱེས་
ཀྱང་ཡང་ཕྱིར་བསྒྲོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་ཟེར་ཉ། དེ་ལྟར་ན་
ཁོང་ཁྱོ་མ་གཏོགས་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྟ་བ་གཞན་ཡང་ཐ་མའི་ཆ་དང་
མ་ཐུན་པར་འབྱུང་ཉ། འདོད་པ་ལས་འདས་ཀྱང་ཕྱིར་བསྒྲོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་ནལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་དག་ འདི་དག་དང་ལྷན་ན་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་ཡང་སོ་སྐྱེ་ལས་མི་འདའ་བས། དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཐ་མ་སོ་སོའི་
སྐྱེ་བོ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་ཡང་འདོད་པ་ལས་མི་འདའ་བས།
ཁམས་ཀྱི་ཐ་དད་པའི་ཁམས་ལས་མི་འདའ་ལ། དེ་དག་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་པའི་
ཉོན་མོངས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་དག་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱར་ཏོ། །ཞེས་
འཆད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲོ་བ་དཔོན་བཞེད་དོ། ། དེ་ལྟར་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ལས་མི་ཕྱོགས་

པའི། སྤྱོད་པ་ཉི་ལྔ་གསུམ་པོ་མདོངས་^{༤༩}ལ། སྤྱིད་ཅེའི་བར་དུ་སོན་ནས་ཀྱང་། སྤྱིག་བསྐྱེད་རབ་འབྱུང་སྤྱིད་པ་
སྤྱིག་ཁེས་བཤད་དོ།

འོ་ན་ཅེའི་ཕྱིར་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པས་མཐོང་སྤང་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་ལྟ་བ་
ལྟ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་དུག་ཅར་སྤངས་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཆེན་མོ་རབ་དུ་
འཛོམས་པ་ལས། ལྟ་བ་འདི་ལ་སྦྱར་མ་ཐག་དུ་ནི། །འཛིག་ཆོགས་ལྟ་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་། རེ་ཚོམ་དང་ནི་ཉོན་མོངས་གསུམ་པོ་དག་ཁྲིག་ཅར་
སྤངས་ཏེ་འཕགས་པའི་བདེན་མཐོང་བ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། མིང་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པའི་
མདོ་ལས་ཀྱང་། བཙུན་པ་ཇི་ཅམ་གྱིས་ན་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལགས་ཞེས་ཞུས་པའི་
ལན་དུ། མིང་ཆེན་འདི་ནི་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་
དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་མཆོག་དུ་འཛིན་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཡང་ཡོངས་
སྤྱ་སྤངས་ཤིང་ཡོངས་སྤྱ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་པོ་དེ་དག་སྤངས་པས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་
ཞེས་ལྟ་བ་བར་བ་གསུམ་པོར་ཏེ་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་ཁོ་ན་སྤངས་པར་གསུངས་
ཤིང་། དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི་གསུམ་པོ་འདིས་མཐོང་སྤང་ནམས་ཀྱི་སྟོང་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཅ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གསུམ་པོ་དེ་སྤངས་པས་གཞན་དག་གྱང་སྤངས་པ་
འཁྱུགས་ལ་གོ་བའི་ཕྱིར་གསུམ་ཁོ་ན་སྤངས་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་
བ་ནི་སྤང་བའི་སྟོང་གཅིག་པ་སྟེ་སྤྱིག་བསྐྱེད་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའོ། །དེ་སྤངས་
པར་བསྟན་པས་མཐར་འཛིན་བར་ལྟ་བ་སྤངས་པའང་འཁྱུགས་ལ་གོ་སྟེ་སྟོང་གཅིག་

པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ནི་སློབ་གཉིས་
 བ་སྟེ་སྤྲུག་བསྐལ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའོ། ། ཐེ་ཆོམ་ནི་བདེན་བཞི་མཐོང་སྤང་
 སློབ་ཞི་བ་སྟེ། དེ་སྤངས་པར་བསྟན་པས་ལོག་ལྟ་དང་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ཡང་སྤངས་
 པར་ཤུགས་ལ་གོ་སྟེ། རྣམ་པ་བཞི་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་སྤངས་པར་བསྟན་
 པས་མཐོང་སྤང་གིས་བསྐྱས་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའང་སྤངས་པར་བསྟན་
 ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པས་དེ་དག་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་རྟེན་གྱི་བྱེད་དག་འཆད་དོ། །

འོན་ལྟ་བ་དང་པོ་དང་ཐེ་ཆོམ་བོར་ཏེ་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བ་མཆོག་
 འཛིན་དང་ལོག་ལྟ་གང་རུང་རེ་རེར་བྱས་ནས་ཀྱང་ཀྱུར་གསུམ་དུ་སྟོན་པར་
 འགྱུར་ཏེ། སློབ་སྤྲུམ་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། དེ་གཅིག་སྤང་མ་ཟད་རྩ་བ་བསྐྱས་
 པའི་ཕྱིར་ཡང་སྟེ། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་ནི་བདག་ལ་ཉག་ཆད་གྱི་མཐར་འཛིན་པས་
 འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ཞིང་། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ནི་གང་གིས་འདག་
 པར་ཡིད་ཆེས་པ་དེ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་
 ཏུ་འཛིན་པའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། ལོག་ལྟ་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ལོག་པར་མཉན་པ་དང་
 བསམ་པས་ལོག་པར་ངེས་པ་སྟེ། བསམ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་
 བ་འདོད་དེ། རྣམ་པ་གཅིག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་འཐད་པར་བཤད་ཅིན་པའི་ཕྱིར་རྩ་བ་
 བསྐྱས་པའམ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སློབ་དཔོན་ནི་དཔེར་ན་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཇི་སྲིད་འགྲོ་བར་མི་འདོད་
 པ་དང་། ལམ་ཞོར་བར་འགྲོ་བ་དང་། ལམ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་བར་ཆད་གསུམ་པོ་དེ་

སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་ཏུ་ཡུལ་གཞན་ཏུ་མི་ཕྱིན་པ་ལྟར་ཐར་པ་བཟོད་པ་ལ་འང་
 "གོགས་"ཀྱི་དུང་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་དག་སྤངས་ན་ཐར་པར་བཟོད་པ་ལ་"གོགས་
 མེད་པར་བསྟན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་རྒྱུན་ཏུ་ཞུགས་པས་ཀྱུན་སྦྱར་གསུམ་ཁོ་ན་སྤངས་
 པར་བསྟན་རྟོ། །དེ་ལ་ཀྱུན་སྦྱར་དང་པོས་ནི་བདག་ཆད་པར་དོགས་པས་ཐར་པ་ལ་
 སྐྱག་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བར་མི་འདོད་པ་ཡིན་ཞིང་། གཉིས་པས་ ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན། ཉི་
 ལམ་གཞན་ལ་བརྟེན་པས་ལམ་ཞོར་བ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། གསུམ་པས་ནི་ལམ་ལ་
 ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །བཤེས་སྤྱིང་ལས་ཀྱང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་
 ཞུགས་མཆོག་འཛིན་རང་ལུས་ལ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་ལྟ་དང་ཐེ་ཆོམ་སྟེ། །ཀྱུན་ཏུ་
 སྦྱར་བ་འདི་གསུམ་ཐར་པ་ཡི། །ཁྱོད་ཁྱེད་སྒོ་འགོག་ལགས་པར་མཁྱེན་པར་
 མཛོད། །ཅེས་འབྱུང་ངོ་། །ཡང་མདོ་ལས། བོད་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལྟ་སྤངས་པའི་
 ཕྱིར་འཕགས་པ་དག་བཅོམ་པའོ་ཞེས་བོད་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལྟ་ཉིད་ཏུ་གསུངས་
 པ་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ལས་སྦྱེས་པའི་འདོད་ཆགས་གཉིས་
 དང་གོད་པ་དང་ར་རྒྱལ་དང་ཀྱུན་ཏུ་སྤངས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་
 དག་མ་སྤངས་པར་ཁམས་བོད་མ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒོམ་སྤང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ། བོད་མ་མི་གཏོང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་གསུམ་པོ་རེ་རེ་བྱས་ལ། བོད་མ་ཉི་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་
 འདོད་ཆགས་གཉིས་པོ་སྤང་བྱས་སོ་ཞེས། ། ཁོང་ཁྱོ་ནི་སྒོམ་སྤང་ཡིན་ཡང་ཁམས་བོད་མ་ན་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དུག་པ་འཆིང་བ་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས། འཆིང་བ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། འཆིང་

༡༩ ཟླ་གོགས་ རྟེན། བགོགས་ བྱེས། བགོགས་ * འོག་ཏུ་འདི་བཞིན་འབྱུང་ན་འང་མཆོམས་རྟགས་ལས་འོག་མཆོན་
 བཞོད་མེད།

བ་ནི་གསུམ་སྟེ། འཆིང་བ་འདོད་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་། ཞེ་སྤང་ཐམས་ཅད་དང་།
གཉི་སྟག་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འདི་དག་གིས་སེམས་བཅིངས་ན་རང་དབང་མེད་
པས་འཆིང་བའོ། །དེ་ཡང་། དག་སྟོང་མ་ཆོས་སྤྱིན་གྱི་མདོ་ལས། བདེ་བའི་ཆོར་བ་ལ་འདོད་
ཆགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །སྟག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་ལ་ཞེ་སྤང་རྒྱས་པར་འགྱུར་
རོ། །བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྟག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོར་བ་ལ་གཉི་སྟག་རྒྱས་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོར་བའི་དབང་གིས་
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གིས་འཁོར་བར་འཆིང་བས་ན་འཆིང་བ་
གསུམ་དུ་བཤད་དེ། ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལས་རིམ་པ་ལྟར་དུག་
གསུམ་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ནི་དུག་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་འགྱུར་བ་དང་སྟག་
བསྐྱེད་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟག་བསྐྱེད་གསུམ་ལ་འཆིང་བས་ན་འཆིང་བ་ཞེས་བཤད་
དོ། །དེ་ཡང་པལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་རེས་འགའ་ནི་དབང་བའི་བདེ་སྟག་ལ་
དམིགས་ནས་ཀྱང་ཞེ་སྤང་དང་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་
ཀྱི་བདེ་སྟག་ལ་ནི་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གཉིས་ཀས་རྒྱས་ལ་གཞན་རྒྱུད་
ཀྱི་ལ་ནི་དམིགས་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་སོ། །བཏང་སྟོམས་ལའང་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀའང་
རྒྱས་མོད་ཀྱི། གཉི་སྟག་དང་གཉིས་མི་གསལ་བར་མཐུན་པས་ལྟག་པར་རྒྱས་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། །

བདུན་པ་ནི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བཤད་པ་ནི་ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དུག་པོ་
ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་བེཞེས་

པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བར་འདུག་པས་ན་ཉེ་བའི་ཉོན་
 མོངས་ཏེ། དེ་དག་ལ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ནི་མི་བྱ་སྟེ། རྩ་བ་མ་ཡིན་པར་བྱིར་
 རོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་དང་། ཇི་མ་དང་། གཞི་ཐོན་ཆེགས་ལས་འབྱུང་
 བ་མི་དགའ་བ་དང་། སྤུལ་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཁྱུམ་པ་ཉིད་དང་། སྦྱ་བ་དང་། ཟས་
 གྱི་བྱོད་མི་ཐེན་པ་ཉིད་དང་། ཐང་དང་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་།
 ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རུ་གཏུག་དང་། འཕྱ་སྒོད་དང་། གནམ་པ་ཉིད་དང་།
 མི་གནམ་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་དུ་མི་འདུག་པ་ཉིད་དང་། འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
 པ་དང་། འཆོ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉེ་དུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ལུལ་མིའི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མི་འཆི་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་ལྡན་པའི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རིགས་སྟེམས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ལྷ་ངན་
 དང་། ལྷུག་བསྐལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཉེར་བཞི་པོ་
 དག་སྟེ། འདི་དག་གི་དོན་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་དང་། གཞི་བསྐྱུ་བ་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །

བརྒྱུད་པ་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་བཤད་པ་ནི་འདི་དག་གིས་སྤྱིར་པའི་བཙོན་
 རར་ཀུན་ནས་འཁྲི་བའམ། འདི་དག་ཡོད་ན་སྦྱོད་པ་ངན་པ་དག་ལྡང་བས་ན་ཀུན་
 དགྲིས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། རོ་ཆ་མེད་པ་ནས་གཉིད་ཀྱི་བར་ཀུན་ནས་
 དགྲིས་པ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱུད་ཡིན་པར་བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་བཤད་
 རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་ནི་བརྒྱུད་པོ་དེ་དག་དང་ཁོ་བ་དང་འཆབ་པ་སྟེ་བརྩའོ་ཞེས་
 འདོད་རོ། །དེ་དག་གི་རོ་བོ་ནི་བཤད་ཐེན་ལ། འདིར་འབྱོད་པ་ཀུན་ནས་དགྲིས་པར་

འགྲུར་བའི་འགྲོད་པ་མི་དག་གི་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གྲང་ཅ་ཉོན་གྱིས་སྐྱེད་པ་ལས་ཅ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་གིས་སྐྱེད་ཅེ་ན། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཚོད་
པ་དང་མེར་སྐྱ་བསྐྱར་ཞིང་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཚོས་ལ་ཆགས་པས་གཞན་ལ་
མ་གུས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཆགས་པས་སེམས་རྣམ་པར་འཕྲོ་
བའི་ཕྱིར་དང་། ཡོ་བྱད་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པས་དམ་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འཆབ་པ་ནི་ཁ་ཅིག་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྐྱེད་པར་འདོད་ལ། གཞན་དག་ནི་གཉི་
ཟུག་གིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་དོ། །ལ་ལ་ནི་གཉིས་ཀས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་
བྱུང་བར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་། བྱུང་བར་མ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉི་
ཟུག་ལས་སྐྱེས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་མི་མ་ཐུན་པར་ཅོད་དོ། །འོན་ཀྱང་རྟེན་བཟུར་དང་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཉམས་ཀྱིས་་་་དོགས་་^༠་ནས་འཆབ་པའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་
ལས་སྐྱེས་པ་ཉིད་རིགས་སོ། །

མ་རིག་པ་ལས་སེམས་སྐྱུགས་པ་དང་གཉིད་དང་ཁྲེལ་མེད་རྣམས་སྐྱེ་མྱེ།
དམིགས་པ་གསལ་བར་འབྱུག་པ་ལ་སྐྱུགས་པ་དང་གཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲེག་
པའི་འབྲས་བུ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཡིན་པར་མ་ཤེས་པས་སྤྲེག་པ་ལ་མི་འཇིགས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཐེ་ཆོམ་ལས་འགྲོད་པ་མི་དག་གི་འབྲུང་སྟེ། དག་གི་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཡིན་པར་
ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དག་དག་གི་བྱས་པ་ལ་འགྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྲོ་བ་དང་ཐྲག་དོག་ནི་ཁོང་
ཁྲོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་སྤང་ལས་ཀྱན་ནས་མཉམ་སེམས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་།
གཞན་གྱི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་སེམས་འབྲུགས་ནས་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དགུ་པ་རྩི་མ་བཤད་པ་ནི་གཞན་ཡང་མདོ་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་རྩི་མ་རྣམ་པ་
དྲུག་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་གྲང་སྒྲུ་ནས་རྣམ་པར་འཛེ་བའི་བར་རོ། །འདི་དག་གི་ཡང་
ངོ་བོ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། ཅུ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་སྒྲུ་དང་རྒྱགས་པ་
ནི་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་ཏེ། རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་གྲིས་དྲོགས་ནས་སྒྲུ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ཆོས་ལ་ཆགས་པས་ཡིད་བདེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོན་དུ་འཛིན་
པ་དང་རྣམ་པར་འཛེ་བ་ནི་ཞེ་སྤང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་ནས་ཁོན་འཛིན་དང་སེམས་
ཅན་ལ་རྣམ་པར་འཛེ་བ་འབྱུང་བས་ན་ཁོང་ཁོ་ལས་སྐྱེས་སོ། །འཆིག་པ་ནི་ལྟ་བ་
མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། རང་གི་ལྟ་བ་ལ་དམ་དུ་བབྱུང་ནས་གཞན་ལ་
འཆིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས། གྲུ་གྲུ་ཅི་ཡིན་སྤྲིག་ཅན་ལྟ། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
གཡོ་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་འབྲས་ལ། ལོག་པར་ལྟ་བ་
དང་ལྟན་པ་སེམས་སྤྲིག་པ་མི་འཆགས་པར། གྲུ་གྲུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས་གྲང་། རྟག་པ་ཅི་ཞིག་
སྒྲུ་དན་འདས། །མི་རྟག་ཅི་ཞིག་འདུས་བྲས་ཆོས། །དང་པོ་ཅི་ཞིག་འཕགས་པའི་ལམ། །གྲུ་གྲུ་ཅི་ཞིག་སྤྲིག་ཅན་
ལྟ། ཞེས་སོ། །

བཙུ་པོ་དེ་དག་གི་ཁྲད་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ་ནི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་བཙུ་
བཤད་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ལས་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་དང་རྒྱགས་པ་
དང་གཉིད་དང་ཁྱོད་པ་སྤྲེ་ལྟ་ནི་མཐོང་སྤང་དང་སྐྱོམ་སྤང་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་
རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་མཐོང་སྤང་དང་སྐྱོམ་སྤང་ཡིན་པས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལ་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་གཉིས་ནི་མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་
ལྟན་ཞིང་། རྒྱགས་ཁྱོད་གཉིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་

ལ། གཉིད་ནི་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
 འོ། །ལྷ་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་པ་ཉི་ཉོན་ཀྱན་དགེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་སྤྲུག་དོག་དང་
 སེར་སྒྲ་དང་འགྲོད་པ་དང་ཁྲོ་བ་དང་འཆབ་པ་ནི་བདེན་པ་ལ་དངོས་དང་བརྒྱུད་ནས་
 ལོག་པར་མི་འཇུག་ ཅིང་ལུལ་ལ་འཇུག པས་བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་དང་། རང་
 དབང་ཅན་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྐྱོམ་སྤང་གི་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་གང་ཞིག་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དེ་རང་དབང་ཅན་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་རིགས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་དག་འཇུག་པ་ལ་ནི་རང་ཉིད་
 གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ལ། མ་
 རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཡང་མ་རིག་པ་ནི་སྐྱེན་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པར་
 བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲོ་བ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། ། དེ་དག་ནི་རང་ཉིད་དབང་ཆེ་ཡི། མ་
 རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཆགས་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བས་སོ། ། ཇི་ལྟར་ཉི་ཉོན་སྤྲུག་དོག་ལ་
 སོགས་བསྐྱོམ་སྤང་དང་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱི་མ་རྩྭ་པོ་རྣམས་ཀྱང་
 སྐྱོམ་སྤང་དང་རང་དབང་ཅན་ཡིན་འོ། །ཀྱན་ནས་དགེས་པ་རྩི་ཆེ་མེད་པ་ལ་སོགས་
 པ་བདུན་དང་བྱི་མ་རྩྭ་པོ་རྣམས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་མི་དགེ་བ་ཡིན་
 འོ། །རྒྱགས་པ་དང་གྲོད་པ་དང་གཉིད་གསུམ་ནི་གཉིད་ལ་དགེ་བ་ཡོད་ཀྱང་ཀྱན་ནས་
 དགེས་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པས་ དགེ་བ་མ་ཡིན་ཀྱི། བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་མི་དགེ་
 བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་འོ། །འདོད་པའི་ཁམས་དེ་ཡན་ཆད་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་
 ན་ཡོད་པའི་ཉི་ཉོན་རྣམས་ནི་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་འོ། །

ཡང་ཉེ་ཉོན་དེ་དག་ཁམས་དང་ས་གང་ན་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། འདོད་པ་དང་
 བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ནི་གཡོ་སྒྱུ་ཡོད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མདོ་ལས།
 འཕགས་པ་རྟ་ཐུལ་གྱིས་ཆངས་པ་ལ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་འདི་དག་མ་ལུས་པར་
 གང་དུ་འགག་པར་འགྱུར་ཞེས་བྲིས་པ་ན། དེ་མ་ཤེས་པར་བདག་ནི་ཆངས་
 པའོ། ཆངས་པ་ཆེན་པོ་འོ། དབང་ལྷག་གོ། བྱེད་པ་པོ་འོ། ལྷུལ་པ་པོ་འོ། འབྲིན་པ་
 པའོ། འབྲིན་བྱེད་དོ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཆངས་པ་
 ཆེན་པོའི་གཡོ་སྒྱུས་གཏམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱར་ཉེ་འཕགས་པ་རྟ་ཐུལ་འབྲིན་པར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་དོ། ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པས། རྒྱགས་པ་དང་གོད་པ་དང་གང་ན་ཡང་མི་འགལ་
 པས། རྒྱགས་པ་གསུམ་ནི་ཁམས་གསུམ་ག་ན་ཡོད་དོ། གསུམ་པོ་དེ་དག་དང་གཡོ་
 སྒྱུ་གཉིས་ཉེ་ལྷ་ལས་གཞན་བཅུ་གཅིག་པོ་དག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་སྦྱེས་པ་
 དག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཡང་རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ལས་མཐོང་བས་
 སྤང་བར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ ནི་ཁ་ནང་ལྟས་ཡིན་པས། དང་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ཡང་གཉིད་དང་ང་
 རྒྱལ་དང་བཅས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་ཉེ། རྟོག་བཅས་དང་མི་གསལ་
 བས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་གཞན་གྱི་འཁོར་དུ་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དོ། དེ་བཞིན་དུ་
 ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རང་དབང་ཅན་བཅུ་གཅིག་པོ་ཡང་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ཡང་རྟོག་
 བཅས་ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་ནོ། མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་གི་གཉིད་དང་ང་
 རྒྱལ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲོམ་སྤང་གི་མ་ངས་
 པའི་ཆགས་སྤང་གཉིས། མི་དགོ་པའི་ས་པ་གཉིས། ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོའི་ས་པ་
 དུག་པོ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་ཅར་གྱི་རྟོན་ཅན་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཚོར་བ་ལྟ་བོ་གང་དང་
 མཚུངས་པར་ལྡན་ཞེ་ན། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དག་དང་དགའ་བའི་རྣམ་པར་
 འཇུག་པས་འདོད་ཆགས་སུ་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་སྤྱག་ཅར་གྱི་འཁོར་དུ་
 འབྱུང་བས་སྒྲོ་ལཱའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་
 ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་སྟངས་ནི་སྒྲོ་
 བའི་རྣམ་པར་འཇུག་པས་འདོད་ཆགས་བདེ་བ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལས་
 བསྐྱོག་པ་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་
 ཤེས་ལྟ་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་ཡིད་མི་
 བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་བྱ་རིམ་ལྟ་འཇུག་འབྲེལ་བ་དང་མ་
 འབྲེལ་པའི་མ་རིག་པ་དག་ནི་ཚོར་བ་ལྟ་བོ་ཐམས་ཅད་དང་ཅི་རིགས་མཚུངས་པར་
 ལྡན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་བཞི་མེད་པར་ལྟ་བའི་ལོག་ལྟ་ནི་ལོག་ལྟ་ཅན་སྤྲིག་པ་དང་
 བསོད་ནམས་བྱས་པ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་སྤྲིག་པ་དང་བསོད་ནམས་བྱས་པའི་
 འབྲས་བྱ་མི་འབྱུང་བ་དང་འབད་པ་དོན་མེད་པར་མཐོང་བས་ཡིད་བདེ་བ་དང་སྤྱག་
 བསྐྱེལ་ཏེ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །

ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། རེས་པ། གང་ཞིག་དོན་དུ་
 གཉེར་བ་དེ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ན་ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ལྟ་བུ་བ་བཞི་དང་རྒྱལ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་
 དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། དེ་དག་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་དགའ་བའི་རྣམ་པས་

འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆད་ལྟོང་དགའ་ཆམ་ཅན་ཡིན་ནོ། ། དེ་དག་གྲང་འདོད་པ་ལས་སྦྱེས་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཁམས་གོང་མ་ན་ ཁོང་ཁོང་ཡིད་མི་བདེ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་
 མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་བའང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བཏང་
 སྟོམས་དང་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱན་འཆད་
 པ་ན་གཞན་པས་ངེས་པར་བཏང་སྟོམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་པ་ལས། སྤྱ་རྒྱས་
 འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། ཉོན་
 མོངས་པ་རྣམས་རྒྱན་ཆད་པའི་དུས་ན་གཤོན་མི་ཟ་བར་བཏང་སྟོམས་ཀུན་ཏུ་གནས་
 སོ་ཞེས་པ་དང་། ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་ལས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་
 པ་ཐམས་ཅད་ནི་བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཞེ་ན། ཐ་མལ་བར་འདུག་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཀུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

ས་གོང་མ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་
 ས་ངེ་བཞིན་དུ་ས་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་དང་ཆོར་བའི་དབང་པོ་གང་ཡོད་པ་དེ་དང་
 མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། ས་གང་ན་རྣམ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་དུ་ཡོད་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས་འགྲོད་པ་ནས་འཆིག་པའི་བར་དུ་གསལ་པོ་དག་ནི་
 ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པ་ལྡན་ཏེ། འདི་དག་སྦྱོ་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་པའི་ཆོར་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགའ་བའི་རྣམ་པར་མི་འཇུག་པས་ཡིད་བདེ་དང་མཚུངས་པར་
 མི་ལྡན་ལ་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཡང་མཚུངས་པར་མི་
 ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སེར་སྣ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དུ་གསལ་པོ་དེ་དག་
 ལས་བརྒྱུག་པ་ཆགས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བས་དགའ་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་ཅིང་ཡིད་ཀྱི་

ས་ས་ཁོན་ཡིན་པས་ཡིད་བདེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཡོ་དང་སྐྱ་དང་འཆབ་པ་དང་གཉིད་རྣམས་ནི་གཡོ་སྐྱ་དང་བཅས་པའི་བྱ་
བ་འབྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པ་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཡིད་བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བར་འབྱུར་ཞིང་
གཉིད་ནི་ཀུན་ལ་མི་འགལ་ལ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ས་ས་ཡིན་པས་ཡིད་བདེ་
ཡིད་མི་བདེ་གཉིས་ཀ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །དགའ་བའི་རྣམ་པར་འབྱུག་ཅིང་
ཡིད་ཀྱི་ས་ས་ཁོན་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སེམས་བདེ་དང་གཉིས་པ་
མན་ཆད་ཀྱི་ཡིད་དེ་དག་དང་རྒྱགས་པ་མཚུངས་པར་ལྡན་ལ། བཞི་བ་ཡན་ཆད་ན་
བདེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་བཏང་སྟོམས་ཁོན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། ཇི་ལྟར་མ་རིག་
པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ལའང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་རུང་
བ་ལྟར་བཏང་སྟོམས་ཀྱང་ས་དང་རྣམ་ཤེས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྗེ་གྲེད་དག་གིས་
ཀྱང་མ་རིག་པ་དང་བཏང་སྟོམས་གཉིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
གང་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་བཀག་པ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཀུན་དགྲིས་
གཞན་ངོ་ཆ་ཞེས་མེད་དང་རྒྱགས་ཤོད་བཞི་པོ་ནི་ཆོར་བའི་དབང་པོ་ལྟ་དག་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པར་སྲིད་དེ། དང་པོ་གཉིས་མི་དགེ་བའི་ས་ས་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་
ཉོན་མོངས་པའི་ས་ས་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་རྒྱག་ཅར་གྱི་འཁོར་དུ་
འབྱུང་ཞིང་རྒྱག་ཅར་ལ་མི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པའང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བརྩ་གཅིག་པ་སྐྱིབ་པ་ལྟ་བུ་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་།
གཞོད་སེམས་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། གཉིད་དང་། ཤོད་པ་དང་། འབྲོད་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་

དག་སྒྲིབ་པ་ལྟར་གསུངས་ན། འདོད་འདུན་དང་གཞོན་སེམས་དང་གཉིད་དང་འགྲོད་
 བ་རྣམས་འདོད་པ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཟུགས་ཞོད་དང་ཐེ་ཆོམ་རྣམས་ཁམས་གསུམ་ག་ན་
 ཡོད་པས་དེ་དག་ཁམས་གསུམ་ཅར་གྱི་གཟུང་ངམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་
 དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་ལ་སྒྲིབ་པས་ན་སྒྲིབ་
 པ་ལྟ་པོ་རྣམས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། དག་སྒྲོང་དག་སྒྲིབ་པ་
 ལྟ་ནི་མི་དག་བའི་ཕྱང་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟེ། བ་དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པར་སྟེ། བ་སྟེ། བར་
 འབྱར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དག་སྒྲོང་དག་འདི་ནི་མི་དག་བའི་ཕྱང་པོ་མ་འཇམས་པ་
 ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྒྲིབ་པ་ལྟོ་ཞེས་སྒྲིབ་པ་ལྟ་གཅིག་ཏུ་མི་དག་
 བ་ཁོ་ནར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཟུགས་གཉིད་གཉིས་དང་ཞོད་འགྲོད་
 གཉིས་སེམས་བྱུང་ཐ་དད་ཡིན་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པ་རེ་རེར་བཤད་ཅེ་ན། ཟུགས་གཉིད་
 གཉིས་ཡོད་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིན་པོ་
 གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟས་ཏེ་སྦྱིད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱ་བཤང་གཅིག་
 པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་ལ་གཉིས་ཀའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་ཏེ་གཉིན་པོ་དང་
 ཟས་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དོ། ཟས་ནི་ལྟ་སྟེ། སྟེ། བ་དང་། མི་དགའ་བ་དང་། བྱ་
 སྦྱངས་དང་། ཁ་ཟས་ཀྱི་རྒྱོད་མི་ཐེན་པ་དང་། སེམས་ལྷུང་པ་ཉིད་དེ། དེ་དག་གིས་དེ་
 གཉིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པོ་དེའི་བྱ་བ་ནི་སེམས་ལྷུང་པར་བྱེད་
 པའོ། རྟེན་བཞིན་དུ་ཞོད་འགྲོད་གཉིས་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་གཅིག་ཏུ་བཞག་སྟེ། མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་དང་ཟས་དང་བྱ་བ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་ལ་འདི་གཉིས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ནི་ཞེ་གནས་ཡིན་ལ། ཟས་ནི་བཞེས་ཏེ་དུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་

རྟོག་པ་དང་། མི་འཆི་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྟོན་བྲག་^{༡༡}་པ་དང་ཅེས་པ་དང་
དགའ་མགུར་སྤྲད་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་བྲན་པའོ། །བྱ་བ་ནི་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་རྣམ་པར་
མ་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །

གཤམ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱིབ་པ་ཡིན་
ན་ཅིའི་ཕྱིར་ལྷ་པོ་ཁོ་ན་སྐྱིབ་པར་བསྟན་ཞེ་ན། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གཞོད་
སེམས་ཀྱིས་ནི་འདོད་པ་དང་སྤྲིག་པ་ལས་མི་འབྲལ་ཞིང་། རྒྱལ་ས་གཉིད་དང་ཤོད་
འགྲོད་ཀྱིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ལྷག་མཐོང་དང་ཞི་གནས་རིང་དུ་བྱེད་པས་རིམ་པ་ལྟར་
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྤྱང་པོ་གསུམ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མེད་ན་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་
ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱང་པོ་འཕམ་བཤེན་པ་དག་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ན་སྐྱིབ་པ་ལྷ་ཉིད་དུ་
བཞག་དོ། །གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་སལ་ཆེ་
བ་འདོད་དོ། །

ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་མཛོད་ལས་རྒྱལ་ས་གཉིད་ཀྱི་སྤྱར་ཤོད་འགྲོད་སྟོས་པར་འགྱུར་
ན་དེ་ལྟའང་མ་ཡིན་པས་རྒྱལ་ས་གཉིད་དང་ཤོད་འགྲོད་ཀྱིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཉིང་
རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ལ་གཞོད་དེ། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ལ་
བཙོན་པ་རྣམས་དེ་དག་གིས་འཛིགས་ཏེ་དེ་དག་དང་ཆ་འབྲལ་བས་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐེ་ཆོམ་ཡང་ཤེས་རབ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ལངས་ནས་ཆོས་ལ་
ངེས་པར་རྟོག་པའི་ཆེ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དེ་གཞན་ནི་སྤྲ་མ་

བཞིན་ནོ། །སྔོན་གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་དག་ནི་སྒོ་མ་པ་པོ་དེ་བསོད་སྟོམས་ལ་བརྒྱས་པ་ན་
ཡུལ་སྤྱག་མི་སྤྱག་ལ་མཆན་མར་བརྩེང་བས་ཆགས་སྤང་འབྱུང་བས་ན་ཐོག་མར་
ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོར་བ་ལ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གཞོན་སེམས་དང་།
དེའི་འོག་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཞུགས་པ་ན་དངོས་གཞིའི་ཞི་གནས་ལ་སྤྱགས་གཉིད་
དང་། ཆོད་འགྲོད་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ལྷག་མཐོང་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ནི་རྗེས་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལས་ལངས་ནས་ཆོས་ལ་ངེས་པར་རྟོག་པ་ལའང་བར་དུ་གཅོད་པས་ན་ལྡར་
བསྟན་ཏོ་ཞེས་བཞེད་དོ། ། དེ་དག་གིས་དབྱུགས་པའི་སེམས་པ་དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་
རྒྱུད་གིས་དབྱུགས་པའི་རྩ་ལ་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བའི་སྐབས་མེད་དོ། །

།ཕྱ་རྒྱས་རི་ལྟར་སྒྲོང་རྩལ་བཤད་ལ།།

གཉིས་པ་ཕྱ་རྒྱས་རི་ལྟར་སྒྲོང་རྩལ་ལ་དངོས་དང་། ཞར་ལ་གཉེན་པོའི་དབྱེ་
བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་སྤྱིར་སྤང་བུ་སྒྲོང་རྩལ་ལ་བཞི་ལས་རེ་ཞིག་མཐོང་སྤང་
རྣམས་ནི་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྒྲོང་བ་དང་། ཡུལ་དེ་དག་ལ་
དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་པར་ཟད་པ་དེ་སྤངས་པས་སྒྲོང་བ་དང་། དམིགས་
པའི་ཡུལ་སྤངས་པས་ཡུལ་ཅན་སྒྲོང་བ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་མཐོང་སྤང་བརྒྱུད་ཅུ་
ཅུ་བརྒྱད་ལས་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་འདོད་པའི་རང་ས་ལ་དམིགས་པ་སྐྱལ་བ་
མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགྲོ་ལྟ་བུ་དང་པོ་གཉིས་དང་། ཀྱན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་འདོད་
ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་གསུམ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཀྱན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་དེ་དེ་ལྟར་བརྒྱུད་དང་། ཁམས་
གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྱོད་མ་གཉོགས་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་དགྲུ་དགྲུ་དང་། ཀྱན་

འབྲུང་མཐོང་སྤང་དུག་དུག་སྟེ་སྤུམ་ཅུ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་མ་དེག་པ་དུག་མ་གཏོགས་པ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ལོག་ལྟ་དང་ཐེ་ཆོམ་བཞི་གསུམ་བཅུ་གཉིས་ཏེ་ལྷ་བཅུ་པོ་རྣམས་ནི་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ན། ཐོར་ཤེས་པས་མིར་འཛིན་ལྟོག་པ་ལྟར་མཐོང་ལམ་གྱིས་བདེན་བཞིའི་རང་མཆོད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྤོང་སྟེ། རྣམ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ལས་དགུ་གོང་དུ་དམིགས། །ཞེས་པའི་འདོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྲུང་མཐོང་སྤང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་འགོ་དགུ་པོ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་འདོད་པའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་འགོ་རྣམས་སྤངས་པས་སྤོང་སྟེ། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་འགོའི་དམིགས་པ་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་འགོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདི་ནི་འདོད་པ་ལ་བསམས་ཀྱི་གོང་མའི་དེ་དག་ནི་དམིགས་པ་ཤེས་པས་སྤོང་བའོ་ཞེས་སོ། ། གཤམ་ཏེ་དམིགས་པ་ཡིན་ཡང་སྤོང་བར་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། ཡུལ་ཅན་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་འགོ་སྤྲུག་མས་བསྐྱེད་པའི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་འགོ་རྣམས་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྲུང་ལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་འདོད་པའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་འགོ་རྣམས་སྤངས་པས་དེ་དག་གིས་སྐྱེད་པའི་འབྲས་ལྷན་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་འགོ་རྣམས་ཀྱང་སྤོང་སྟེ། རྒྱ་མེད་པའི་འབྲས་ལྷན་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ལོག་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་འདོད་པ་ན་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་བཞི་དང་། ལམ་

མཐོང་སྤང་ལྷ་སྟེ་དགྲ་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྱོ་མ་གཏོགས་པ་བདུན་
 བདུན་ཉེ་ཉི་ཤུ་ཙུམ་པོ་རྣམས་ནི་དེ་དག་གི་དམིགས་པའི་ཡུལ་དངོས་སུ་ལོག་
 བྱས་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་
 སྤངས་པས་ཡུལ་ཅན་ལྷ་བ་མཆོག་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་
 ལོག་པ་ལ་ལོག་བྱས་དེ་དག་གྲང་སྤངས་པར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་
 བཟོད་ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་ཟག་མེད་ལ་དངོས་སུ་
 དམིགས་པ་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དམིགས་ཡུལ་ཤེས་པས་སྤངས་པ་ན་ཡུལ་
 མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་
 གི་མ་རིག་པ་རྩལ་ནི་དངོས་སུ་ལོག་བྱས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དང་ལོག་པ་ལ་
 ལོག་བྱས་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་
 པ་དང་དམིགས་ཡུལ་སྤངས་པས་སྤོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་
 སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་སྤོང་ཞིང་བདེན་པ་ཅིག་ཅར་མཐོང་བས་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སྐལ་
 བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་འཁྲོ་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པ་ཤེས་པས་སྤོང་ལ། སྤར་
 བཤད་པའི་འདོད་པའི་ཀུན་འཁྲོ་དགྲའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་འཁྲོའི་ཆ་
 རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པ་ཤེས་པས་སྤོང་ངོ་། །

དེ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྤོང་བའི་ཅ་བ་
 ཅན་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་འཁྲོ་རྣམས་ཀྱང་ལམ་
 ཀྱིས་དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་ཤེས་པས་ཡུལ་ཅན་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་
 འཁྲོ་རྣམས་སྤངས་པས་སྤོང་བའི་བྱིར་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་

སྤང་བཀ་བཅས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱང་འགོག་ལམ་ཤེས་པས་དམིགས་ཡུལ་
 ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་སྤངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་
 རང་རང་གི་དམིགས་པ་ཤེས་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་མི་སྤོང་སྟེ། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་
 ཁམས་ཀྱན་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཡིན་ལ། གོང་མ་
 གཉིས་ནི་སྤྱག་བསྐལ་ཀྱན་འབྱུང་ལ་རྗེས་བཅོད་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ན་
 སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགྲོ་རྣམས་ནི་སྤང་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ཀྱན་
 འབྱུང་ལ་ཆོས་བཅོད་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་ཟེན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་བཀ་བཅས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 དམིགས་པ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་སྤྱག་བསྐལ་
 དང་ཀྱན་འབྱུང་གིས་བསྐལ་པ་ཡིན་པས་སྤྱག་བསྐལ་ཀྱན་འབྱུང་ལ་ཆོས་དང་རྗེས་
 སུ་ཤེས་བཅོད་ཀྱིས་ཤེས་ཀྱང་དེའི་ཆེ་མི་སྤོང་སྟེ། དེ་དག་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་
 ཡིན་པས་ཕྱིས་འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་བཅོད་ཀྱི་ཟག་མེད་ལ་
 དམིགས་པ་དེ་དག་སྤངས་པས་ན་ཡུལ་སྤངས་པས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྤོང་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་སྤོང་ཚུལ་ཡིན་གྱི་
 གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཐམས་ཅད་ནི། གང་ལ་དེ་སྤྱེས་མ་སྤངས་པའི། །དངོས་པོ་
 དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཡུལ་ཅན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཀྱན་འགྲོ་རྣམ་པ་གཉིས་
 སྤངས་པ་ཁོ་ནས་སྤོང་ངོ། །སྤོང་ཚུལ་བཞི་བ་སྒྲོམ་སྤངས་རྣམས་ནི་ས་རེ་རེའི་ཉོན་
 མོངས་པའི་རྣམ་པ་དགུ་དགུར་བྱས་ཏེ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་གི་གཉེན་
 པོ་ལམ་རྒྱུད་དུའི་རྒྱུད་དུ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤྱེས་པས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་

ཟད་ཅིང་སྤངས་པར་འགྱུར་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱིས་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་ཤེས་ཀྱང་
སྒྲོམ་སྤང་མི་སྒྲོང་ སྟེ་བདེན་པ་རྣམས་སྤང་ཤེས་པར་བྱས་ཟིན། བས་དམིགས་པ་ཤེས་པས་ཀྱང་
མ་ཡིན་ཞིང་། །དང་པོའི་རྣམ་པ་སྤངས་ཀྱང་དེའི། །ཡུལ་ཅན་བྱི་མ་ལྷག་རྣམས་
གྱིས། །ཞེས་པས་ཡུལ་ཅན་ཀུན་འགོ་དང་སྒྲོམ་སྤང་དང་པོ་བརྒྱད་གྱི་བར་དུ་སྤངས་
ཀྱང་ཡུལ་སྒྲོམ་སྤང་བྱི་མ་མི་སྒྲོང་བས་དམིགས་བྱེད་ཟད་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ།
དམིགས་ཡུལ་སྒྲོམ་སྤང་སྤྲོ་མ་བརྒྱད་སྤངས་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་བྱི་མ་དགུ་པ་མི་སྒྲོང་
བས་དམིགས་ཡུལ་སྤངས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་སྤང་ནི་རང་རང་གི་གཉེན་པོ་
སྤྱིས་པས་སྒྲོང་བ་དང་། རང་རྒྱུད་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཅན་གཟུགས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་།
གཞན་རྒྱུད་གྱི་ཐམས་ཅད་ནི་ཡུལ་ཅན་ཟད་པས་སྒྲོང་བས་སྒྲོམ་སྤང་སྒྲོང་ཚུལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི་འོ་ན་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། གཉེན་པོ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ།
སྒྲོང་བའི་གཉེན་པོ་དང་། གཞི་གཉེན་པོ་དང་། ཐག་སྤིང་བའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དང་། རྣམ་
པར་སྤྱན་འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་གང་གིས་ཉོན་མོངས་པའི་
ཐོབ་པ་གཙོད་པ་སྟེ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ ཐམས་ཅད་དེ། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་སྤངས་
པའི་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པ་སྟེ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་པོ་མ་གཏོགས་པ་སྤྱག་
བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ།
མོ། །དེས་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་པོ་ནི་སྒྲོང་བ་གཉེན་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་གཞི་གཉེན་
པོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་པོ་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་
མ་གཏོགས་པ་དེ་ཡན་ཆད་གྱི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་སྟེ་ཐོབ་པ་ཐག་སྤིང་བའི་བྱིར་

དོ། །དེས་ན་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་པོ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་གཞི་གཉེན་པོ་
ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་པོ་དེས་ཀྱང་ཐོབ་པ་ཐག་
"བསྐྱེད་"^༡་བས་ཐག་"བསྐྱེད་གི་གཉེན་པོ་འདྲ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །བཞི་པ་ནི་
བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་ལམ་གང་གིས་དམིགས་པ་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྤྲུག་འབྱེན་པའོ། །དེས་ན་འདི་སྐད་དུ་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་
ལ་དམིགས་པའི་སྤྲོད་བ་གཉེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤྲུག་འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་འདྲ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

སྤོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་ཐེམ་སྐྱས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་བའི་རིམ་པ་དང་
མཆན་ཉིད་མི་འཆོལ་བ་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་དང་པོ་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་
དམིགས་པའི་སྤྲོད་ལམ་བྱོད་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་
པའི་ལམ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅ་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་དོ། །གསུམ་པ་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཐམས་
ཅད་དེ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ནི་དང་པོ་ནས་གཞི་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཐག་"བསྐྱེད་པའི་གཉེན་
པོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་སྟེ་སྤྲོད་པ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་
ཐམས་ཅད་དེ།

དེས་ན་གོ་རིམ་འདི་ནི་ཆོས་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གཉེན་པོ་དེ་
དག་གིས་གང་ལས་སྤོར་ཞེ་ན། དམིགས་པའི་ཡུལ་སྤྲུག་སྤྱང་བ་ལས་ནི་ཉོན་མོངས་
པ་སྤྲང་བྱར་འདོད་ཀྱི་ གཉེན་པོ་དང་སྤྲང་བ། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ན་དེ་གཉིས། བན་ཚུན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་སྤྱིས་པས་རང་གི་ཆོགས་

དབྱེ་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་པ་ལས་དབྱེ་བར་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་
ཅམ་གྱིས་ན་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པར་བརྗོད་ཅེ་ན། ལམ་གྱི་དུས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་རྒྱས་ད་ལྟར་
བ་མེད་པས་དེ་སྤོང་གསུངས་སྟེ། འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་འདས་མ་འོངས་དམིགས་ལུལ་དུ་བྱས་
ནས་སྤོང་ལ། དེ་ཡང་ལུལ་དེའི་གནས་ལུགས་ཤེས་པས་སྤོང་སྟེ་ལུལ་ཁ་ཅིག་གི་གནས་ལུགས་མ་ཤེས་ན་རྒྱུད་ལ་
དེའི་ལུལ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་ལུལ་ཅན་མིན་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡང་འབྱུང་སྟེ། དེ་
ལུལ་སྲུང་དབྱུང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྤོང་སྤོང་བར་རྒྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་པས་སོ། ། དེ་ཡང་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཐོབ་པ་ཆད་པ་དང་བྲལ་ཐོབ་སྐྱེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་ལ། རང་
གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་
བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་གསུགས་ཅན་དང་གསུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་
དག་ལ་དམིགས་པའི་ལུལ་ཅན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འདུན་པའི་
འདོད་ཆགས་སྤངས་པ་ལ་དེ་དག་སྤངས་པའི་ཐ་སྟངས་དུ་བྱེད་དེ། ཤེས་པར་བྱེད་པའི་
ལུང་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། དེ་ཡང་མཐོང་སྤང་ཅིག་ཅན་དང་སྟོན་སྤང་རིམ་གྱིས་སྤོང་ལ་མཐོང་
སྤང་ཡང་བྱས་པས་སྤོང་ན་རིམ་གྱིས་སྤོང་གསུངས། ཐག་”བསྤིང་བའི་ངོ་བོ་རིང་བ་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་
པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། ཆོགས་པ་གཅིག་ན་གནས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་ཐ་དད་པས་
རིང་བ་ནི་ས་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་ལྟ་བུ་དང་། མི་མཐུན་སྟོགས་དང་གཉེན་
པོས་རིང་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟ་བུ་དང་། ལུལ་རྣམ་པར་
ཆད་པས་རིང་བ་ནི་ཤར་རྒྱབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་པ་སྟོགས་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུ་དང་།
དུས་ཀྱིས་རིང་བ་ནི་ཆོས་མངོན་པ་ལས། དུས་རིང་བ་དག་གང་ཞེ་ན། འདས་
པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །ཆོས་ཉི་བ་དག་གང་ཞེ་ན། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་

ཆོས་རྣམས་དང་། འདུས་མ་བྱས་སོ་ཞེས་འབྲུང་བས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་
 དུས་གཉིས་རིང་བ་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཏེ་དུས་གཉིས་པོ་གང་ལས་རིང་བ་ཡིན་ཞེ་ན།
 གྲེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ན་རེ། ད་ལྟར་ལས་སོ་ཞེས། འོ་ན་འདས་མ་ཐག་པ་དང་སྐྱེ་བ་
 ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་མ་འོངས་པ་འང་ཉེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ད་ལྟར་ལ་གཞན་གྱིས་
 བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བར་དུ་ཆོད་མ་ཆོད་གྱིས་ཉེ་རིང་དུ་བཞག་པ་
 མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་དུས་ཐ་དད་པས་རིང་བར་བཞག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ད་ལྟ་ཡང་
 རིང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདས་མ་འོངས་ལས་དུས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་ནི་དུས་
 གཉིས་བྱེད་པས་རིང་བ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་ཞིག་པ་དང་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་
 བ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་རིང་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་བར་མི་
 རུས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས་ཉེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འགོག་གཉིས་གྱི་
 ཞེས་པས་འདུས་མ་བྱས་འགོག་པ་གཉིས་གྱི་ཐོབ་པ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བའི་
 ཕྱིར་ཉེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དགེ་མི་དགེ་གསུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་འདས་མ་
 འོངས་ཉེ་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་རིང་བར་འགྱུར་ཏེ། དུས་གསུམ་པ་ཡི་
 རྣམ་པ་གསུམ། ཞེས་པས་དུས་གཉིས་གྱི་ཐོབ་པ་འང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲུང་བའི་
 ཕྱིར་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཤམ་ཏེ་འདས་མ་འོངས་ནི་ད་ལྟར་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་བས་བཞུག་རིང་བ་
ཡིན་ཞིང་། ད་ལྟར་ནི་དུས་གཉིས་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་བས་དུས་གཉིས་ལ་སྟོས་ནས་
ཉེ་བ་ཡིན་ལ། འདུས་མ་བྱས་ནི་གང་གིས་ཀྱང་བར་དུ་མ་ཆོད་བས་ཉེ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེ་
ན། དེ་ལྟར་ནའང་འདས་མ་འོངས་ནི་ཉེ་རིང་གཉིས་ཀྱང་འཇུག་ཏེ་འདས་པ་མ་འོངས་

པ་ལ་ལྟོས་ནས་རིང་བ་དང་ད་ལྟར་ལ་ལྟོས་ནས་ཉེ་བ་དང་མ་འོངས་པའང་ད་ལྟར་ལ་
ལྟོས་ནས་ཉེ་བ་དང་འདས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རིང་བའི་བྱིར་རྟོ། །འདོད་པར་མི་རྒྱས་ཏེ།
འདས་མ་འོངས་རིང་བ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རྟོ་ཞེས་ད་ལྟར་སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བའི་ལུགས་བཀག་ནས་རང་ཉིད་ནི་འདས་མ་འོངས་ནི་
རང་གི་རོ་བོ་ཞིག་པ་དང་མ་ཐོབ་པས་ཆོས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་སོ་ལས་
རིང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །

།སྤངས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ།།

གསུམ་པ་སྤངས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལམ་བྱུང་
པར་དུ་འགྲོ་ན་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤངས་པའང་བྱུང་པར་དུ་འགྲོ་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་
ན། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་རང་གི་གཉེན་སོ་སྟོང་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་
ནས་སྟོང་ཞིང་ཐོབ་པ་ཆད་པས་སྤངས་པ་ལན་ཅིག་ཏུ་ཟད་ བས་བྱུང་པར་མེད། ཀྱི། འོན་
ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གིས་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ནི། ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱུང་པར་དུ་
འགྲོ་ཡོ། ། དུས་བྱུག་ཏུ་སྟེ། གང་དུ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དབང་སོ་རྩལ་སོ་ཡིན་ན་རང་རང་གི་
གཉེན་སོ་སྟེས་པ་དང་། རྒྱན་ལུགས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་
བཞི་ཐོབ་པ་དང་། དབང་སོ་རྩལ་སོ་ལས་དབང་སོ་རྣམས་སོར་རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་
དུས་དང་བྱུག་སོ་རྣམས་སུ་ཡོ། །དབང་སོ་རྣམས་སོ་ཡིན་ན་དབང་སོ་འཕོ་བ་མེད་པས་
དུས་ལྡར་བྱུང་པར་དུ་འགྲོ་ཡོ། །དེ་ལ་གཉེན་སོ་སྟེས་པ་ནི་བྲལ་ཐོབ་དང་ལྷན་ཅིག་
སྟེས་པས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་ཆེ་བྲལ་བའི་ཐོབ་
པ་སྟེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཅུམ་ལས་ད་ལྟར་དུ་མ་སྟེས་པའི་བྱིར་རྟོ། །བྲལ་བ་

དེས་ནི་གནས་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་མིང་འཛབ་པོ། །དེ་ལ་སྦྱར་
 ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། སྤངས་པའི་ཡོངས་སུ་
 ཤེས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་ཟག་མེད་ རྣམ་གྲོལ། ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་
 དེའི་ཡུལ་སྤང་བྱ་དང་བྲལ་བ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཉིས་ལས་
 འདིར་ནི་ཕྱི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡོངས་ཤེས་སུ་གཞག་པ་ནི་ཡུལ་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་
 བརྟགས་པ་འཇ། འབྲས་བུ་སྤངས་པ་ལ་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 མཛོད་ལས་ཀྱང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་
 སྤངས་པ་དང་། འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་སྟེ་འདི་ནི་
 ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་ཡང་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ནས་
 པ་དགུ་སྟེ། འདི་ལྟར་འདོད་པའི་ཁམས་ན་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་བས་སྤང་
 བྱ་ནས་པ་གཉིས་ཟད་པ་ལ་ནི་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་
 སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དང་། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ནས་པ་གཉིས་ཟད་པ་
 ནི་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང་། ལམ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་
 ཡོངས་ཤེས་དེ་གཉིས་སོ། །རྗེ་ལྟར་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་ལ་ཡོངས་ཤེས་
 གསུམ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་པོའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་
 སུ་ཤེས་པ་དེ་ཡང་གསུམ་ཉིད་དེ། གོང་མ་གཉིས་པོའི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་
 མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པ་འོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་ནི་
 ཡོངས་ཤེས་རྒྱལ་ཏུ་བཞག་པོ། །སྒོ་མ་སྤང་སྤངས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྤར་གྱི་

དུག་པོ་ལས་གཞན་གསུམ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་སྤངས་པ་ལས་རིམ་པ་
ལྟར་ འདོད་པའི་དགུ་པ་ཟད་པས་སྤངས་པ་ན། ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཟད་ཅིང་སྤངས་པ་དང་།
གཟུགས་ཁམས་གྱི་ ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པ། ཟག་པའམ་འདོད་ཆགས་ཟད་པ་དང་།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པ། ཟག་པ་ཀུན་ཟད་པའམ་ཀུན་སྒྲོར་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའོ། །གལ་ཏེ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་
མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་ལ་སྒྲོམ་སྤང་སྤངས་པའི་ཐ་
དད་དུ་ཕྱེ་ཞེ་ན། སྒྲོམ་སྤང་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ས་དང་ས་ན་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་
དགུའི་གཉེན་པོར་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཉར་བསྐྱོགས་མི་ལྷོགས་མེད་
ལ་སོགས་པ་ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་གཉིས་པའི་ཉར་བསྐྱོགས་ལ་སོགས་པས་
བསྐྱུས་པ་དགུ་དགུ་ཡོད་པས་གཉེན་པོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་སྤང་རྣམས་ཀྱི་
ནི་གཟུགས་ན་སྒྲོད་པའི་གཉེན་པོ་རྗེས་བཟོད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཁོ་ན་གཟུགས་
མེད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་གི་ཡང་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་གཉེན་པོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་
འོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དགུ་པོ་དེ་ལས་དང་པོ་དུག་ནི་བཟོད་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཏེ།
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འོ། །

གལ་ཏེ་ཡོངས་ཤེས་ནི་བཟོད་པའི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་
ཤེས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ལ། ཇི་མེད་བཟོད་རྣམས་ཤེས་པ་མིན། །ཞེས་པས་བཟོད་
པ་ནི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཡོངས་ཤེས་བཟོད་པའི་འཁོར་ཤེས་པའི་
འབྲས་བྱ་ཡིན་ཡང་ཤེས་བཟོད་གཉིས་འབྲས་བྱ་གཅིག་པས་ཤེས་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་
བཟོད་པའི་འབྲས་བྱར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་གྱིས་བྱས་པ་ལ་

རྒྱལ་པོས་བྱས་སོ་ཞེས་བཟོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཤམ། ཡང་ན་ཤེས་པ་གཙོ་བོ་དང་
བཟོད་པ་འཁོར་ཡིན་པས་དངོས་སྤྱུག་ཙོ་བོ་ཤེས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཡང་འཁོར་ལ་
རྒྱལ་པོར་བཏགས་པ་ལྟར་འཁོར་བཟོད་པའི་འབྲས་བྱར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །ཡོངས་ཤེས་བྱུག་གི་ལྷག་མ་ཐ་མ་གསུམ་པོ་རྣམས་
ནི་ཤེས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཏེ། སློམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སློམ་
ལམ་ལ་བཟོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཡོངས་ཤེས་དེ་དག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྷོགས་པ་
མེད་པ་ནི་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོར་འབྱུར་པ་སྤིང་པས་དེའི་འབྲས་བྱ་ནི་
ཡོངས་ཤེས་དགྲུ་པོ་ཐམས་ཅད་དོ། །བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱི་
འབྲས་བྱ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་
དང་། སློམ་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཏེ་ལྷ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་ནི་
དངོས་གཞི་ལ་བཞེན་ནས་དེ་དག་གི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་སྤིང་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོ་ལ་བསམས་སོ། །
གཞན་དག་ འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས། ནི་མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་པལ་ཆེ་བ་འདོད་ལ། དེ་ཡང་དངོས་གཞིའི་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་
པའམ། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་དངོས་གཞི་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་དོ། །དེས་ན་ཆགས་
བྲལ་སྟོན་འགྲོ་ལ་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་གི་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་ཡོད་ཀྱང་དེའི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མའི་ཆ་མ་བྱུང་
སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་བཞིན་ནོ་ཞེས་སོ། །འཕ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུགས་ཐ་དད་སྟོན་པ་སྟེ། བཙུན་
པ་དབྱངས་སྟོགས་ན་རེ། བསམ་གཏན་དངོས་གཞིའི་འབྲས་བྱ་ནི་ ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོས་
འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་གསུམ་བསྟན་ནས། ཡོངས་ཤེས་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་མཐོང་

སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་ཡང་ཆགས་བྲལ་སྡོན་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་དག་གིས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་རྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ར་མའི་ཆ་མ་ཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཕྱ་ནི་མི་སྟོགས་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ དང་དེའི་བྲལ་ཐོབ་ནི་གོང་མའི་ལམ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང་གཅིག་ཏུ་འདུས་སོ། ། ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བསམ་གཏན་བྱུང་བར་ཅན་ཡང་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་འབྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཟུགས་མེད་ནས་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉི་བར་བསྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡོངས་ཤེས་བརྒྱད་པ་གཅིག་ཕྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཟག་བཅས་ཡིན་ཡང་འཕགས་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོངས་ཤེས་འདི་འཛོལ་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡང་ཟག་པ་ཀུན་ཟད་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ། དེ་དག་གྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་གོང་ས་ལས་མི་རྒྱལ་བས་སོ། ། དེས་ན་འདོད་པ་དང་སྲིད་ཅེའི་སེམས་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡོངས་ཤེས་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་དུག་དང་ཕྱི་མ་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཟག་བཅས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཡོངས་ཤེས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་དག་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡོངས་ཤེས་ར་མ་གཉིས་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་

བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པའམ། །ལམ་ལ་
 ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་དེ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན། །ཞེས་འབྲུང་བས་
 ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གསུམ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཡང་དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་སོ། ། ཆོས་
 ཤེས་དེའི་ཚྭ་གས་དང་མ་ཐུན་པ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 འབྲས་བུ་ནི་ཡོངས་ཤེས་བྱ་ག་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ འདྲོད་པའི། གསུམ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་
 འབྲས་བུ་དང་། ཐ་མ་གསུམ་ སྒྲོམ་སྤང་སྤངས་པའི། ཆོས་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་ཡང་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་ཀུན་འབྲུང་ཤེས་པས་
 བསྐྱུས་པའི་ནི་ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་བྱ་ཡིན་ལ་འགོག་
 ལམ་ཤེས་པའི་ནི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་ཅར་ཡིན་ནོ། །

རྗེས་ཤེས་དེའི་ཚྭ་གས་དང་མ་ཐུན་པ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་
 པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡོངས་ཤེས་ལྟ་ཡིན་ཏེ། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་
 སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་རྗེས་
 ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཤམ་ཏེ་ལ་ལར་ནི་སྤངས་པ་མང་པོ་བསྒྲུམས་
 རས་ཡོངས་ཤེས་རེ་རེར་འཛོག་ལ། ལ་ལར་ནི་སྤངས་པ་རེ་རེ་ལ་ཡོངས་ཤེས་རེ་
 རེར་འཛོག་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་ཤེས་བཟོད་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བྲལ་
 བ་ནི་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་ཤེས་སུ་བཞག་སྟེ་ཞེས་སྤྱང་ཏེ། གང་ཞེ་ན། བྲལ་བའི་
 ཐོབ་པ་ཟག་མེད་གསར་དུ་རྟེན་པ་དང་། སྤྱི་ཅེའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པ་
 དང་། རྒྱ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་ཀུན་འབྲུང་མཐོང་སྤང་གི་ཀུན་འབྲོ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་བཅོམ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་པོ་ལ་ནི་རྒྱ་གཉིས་བཅོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱི་མ་གཉིས་མེད་

པས་འདི་སྤངས་པ་ལ་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་མིང་མི་ཐོབ་ལ་འཕགས་པ་ལ་འདའ་ངེ་མིད། སྤྱག་བསུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་
 པ་ལ་ནི་དང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་མ་གཉིས་མེད་དེ་ རྒྱ་གཉིས་བཅོམ་པ་དང་མིད་ཅེ་ཉམས་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། སྤྱག་བསུལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལ་ནི་དང་པོ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་མ་ རྒྱན་གྱི་
 བཅོམ་པ། མེད་དེ། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གི་ཀུན་འགྲོ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཀུན་
 འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ནི་གསུམ་ག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་
 སྤྱག་བསུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཏུ་བཞག་
 བོ། རྟེན་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། འདོད་པའི་འགོག་
 ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་གཉིས་ནི་རེ་རེ་ལའང་རྒྱ་གསུམ་ག་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་
 ཤེས་རེ་རེར་བཞག་གི་བཟོད་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་གསར་དུ་
 མ་རྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་དག་ནི་བཟོད་པའི་འབྲས་སུ་ཡོངས་ཤེས་སྤྱག་ཏུ་འཛོག་པའི་
 རྒྱ་ཡིན་ནོ། རྫོམ་ལམ་ལ་བཟོད་པ་ལ་མེད་པས་ཤེས་པའི་འབྲས་སུ་ཡོངས་ཤེས་ཐ་
 མ་གསུམ་ནི་རྒྱ་གསུམ་སོ་དེ་དག་དང་། བཞི་པ་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་
 གསུམ་ལས་འདས་པ་ལས་ཀྱང་རིམ་བཤར་བཞག་གོ།

ཆོས་མངོན་པ་བ་གང་དག་དམིགས་པར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་
 དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་ལྡ་པ་འདོད་པ་ནི་
 འདིར་མ་བཟོད་དེ། རྒྱ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་བཅོམ་པ་དང་། ཁམས་ལས་འདས་པའི་ནང་དུ་
 འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་ཡོངས་ཤེས་དེ་དག་གང་ཟག་གང་ལ་དུ་ཞིག་ལྡན་ཞེ་ན།
 གཅིག་སྟེ་སོ་སོའི་སྤྱོ་བོ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དང་ལྡན་པ་མིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤངས་པ་
 མེད་པས་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་མ་ཟད་སྤྱག་བསུལ་ལ་ཆོས་

ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་བར་ཡེ་
ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་ལྟ་ལ་གནས་པའང་རྒྱ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་མ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་
ཤེས་དང་མི་ལྡན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་འཕགས་པ་མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པ་ནི་
གཅིག་ནས་ལྡེའི་བར་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་ཏེ།

འདི་ལྟར་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་
བཟོད་པ་གཉིས་ལ་གནས་པ་ནི་འདོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་
སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དང་ལྡན་ནོ། །ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་
འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་གཉིས་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
སྤྲུམ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་སྤངས་
པའི་ཡོངས་ཤེས་ཏེ་གཉིས་དང་ལྡན་ནོ། །འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་འགོག་པ་
ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་སྤྲུམ་གཉིས་དང་འདོད་པའི་འགོག་
པ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཏེ་གསུམ་དང་ལྡན་ནོ། །འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་
ཤེས་པ་དང་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་གསུམ་སོ་དེ་དག་
དང་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཏེ་བཞི་དང་ལྡན་
ནོ། །ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་གནས་པ་ལ་
ནི་བཞི་སོ་དེ་དག་དང་འདོད་པའི་ལམ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཏེ་ལྔ་དང་
ལྡན་ནོ། །ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ནི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པས་འདིའི་ནང་དུ་མི་གཏོགས་
སོ། །སྒྲོམ་ལམ་ལ་གནས་པ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དྲུག་གམ་སྟེ་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་བ་
ནས་བཟུང་སྟེ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་བ་སྒྲོམ་སྤང་དང་སོ་ནས་བརྒྱད་

བ་སྤངས་པའི་བར་ལ་གནས་པ་ཡང་སྤར་གྱི་ལྷ་དང་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་མཐོང་
སྤར་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཏེ་བྱུག་དང་ལྷན་ལ། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ལས་ཉམས་ནའང་བྱུག་པོ་དེ་དག་ཉིད་དང་ལྷན་ནོ། ། འདི་ནི་མཐར་གྱིས་བར་ངེས་སོ། །

གཤམ་ཏེ་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་པ་ན་ཡོངས་ཤེས་བྱུག་དང་ལྷན་པར་མི་
འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་བཞིར་རྣམ་་་བཞག་^{“ ༩ ”}པ་ནི། །རྒྱ་ལྷ་དག་ནི་སྤྱི་དུས་
རོ། །འབྲས་ལ་སྡོན་ལམ་བཏང་བ་དང་། །གཞན་ཐོབ་པ་དང་ཟད་བསྡོམས་
དང་། །ཤེས་པ་བརྒྱད་ཆེན་ཐོབ་པ་དང་། །རྣམ་པ་བཙུབྱུག་ཐོབ་པ་ལོ། །ཞེས། རྒྱ་ཅིག་
བཙུབྱུག་པའི་ཆེ་ཞུགས་ལམ་བཏང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཆོང་བས། སྤངས་པ་བསྡོམས་པར་བཤད་
པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ཆེ། སྤངས་པ་བསྡོམས་པ་ཡིན་གྱི་ཡོངས་ཤེས་བསྡོམས་པ་ནི་
མ་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་རྒྱུ་བྱེད་དག་འཆད་དོ། །ཡང་བསྡོམས་པའི་ལམ་
ལ་གནས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཅིག་གམ་སྟེ་འཕགས་པ་ཐོག་མར་
འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱས་ཏེ་བྱིས་
ངེས་པ་ལ་འབྲུག་པའམ། ཐོག་མར་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་བྱིས་འདོད་པ་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་འཕགས་པ་བྱིར་མི་འོང་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་ལམ་ལ་
རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཆེ་སྤར་མ་རྣམས་བསྡོམས་ཏེ། བ་མའི་ཆ་མ་བཙུན་སྤངས་པ། འདུན་པ་གཅིག་སུ་
དང་ལྷན་ལ། འཕགས་པ། གཞུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཉམས་ནའང་དེ་
ཉིད་དང་ལྷན་ནོ། །དག་བཙམས་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཡང་ཡོངས་ཤེས་སྤར་མ་ཐམས་ཅད་
བསྡོམས་པའི་བྱིར་ཡོངས་ཤེས་བ་མ་གཅིག་སུ་དང་ལྷན་ནོ། །སྡོམ་ལམ་ལ་གནས་པ་

ཡང་ན་གཉིས་དང་ངོ་སྟེ་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་
འོང་དེ་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་
ཉོན་མོངས་པས་དག་བཅོམ་པ་ལས་ཉམས་ན་འང་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་དང་
ལྷན་ནོ། །

གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་གནས་
ཅི་མ་སོ། དང་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པའི་ཆེ་སྤངས་པ་མང་པོ་ཡོད་བཞིན་དུ་
ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དུ་ འཕ་རེ་རེ་ཁོ་ནས། རི་ལྷར་འགྱུར་ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་
ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ནི་རིམ་པ་ལྷར་
འདོད་པ་དང་ཁམས་གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིར་མི་
འོང་དང་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་སྤངས་པ་དང་
ཡོངས་ཤེས་དེ་དག་བསྟོམས་ནས་ཐ་མའི་ཆ་མ་སྤུན་སྤངས་པ་དང་ཟག་པ་ཀུན་ཟད་
ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་རེ་རེར་བཞག་གོ། རྒྱན་ཞུགས་དང་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ལ་ནི་འབྲས་
སུ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་སུ་སྤར་མེད་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དག་ལ་
ནི་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་ཤེས་སྟོམ་པར་མི་བྱེད་དོ། །

ཡང་གང་ཞིག་ཡོངས་ཤེས་དུ་ཞིག་གཏོང་བའམ་འཐོབ་ཅེ་ན། ལ་ལ་ནི་
ཡོངས་ཤེས་གཅིག་གཏོང་སྟེ། དག་བཅོམ་ལས་ཉམས་ན་སྤར་ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་
གཅིག་སུ་དང་ལྷན་པ་དེ་ཉིད་གཏོང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་

ཆགས་དང་མ་བུལ་བའི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བུལ་བ་ལས་ཉམས་ན་འདྲུན་པ་གཅིག་ཕྱ་གཏོང་རོ། །ལ་ལ་ནི་གཉིས་གཏོང་སྟེ།
ཕྱིར་མི་འོང་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བུལ་བ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་
བྱས་ཏེ་ཉམས་པ་འཇམ་དེས་དག་བཙུན་ཐོབ་པ་ན་བཙུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་
གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ལྷ་གཏོང་སྟེ། ཆགས་བུལ་སྟོན་འགྲོས་སྐད་ཅིག་མ་
བཙུན་ཕྱག་པ་ལས་ལ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་པ་ན་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་
ཤེས་གསུམ་དང་། ཁམས་གོང་མའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་ཏེ་
ལྷ་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལས་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་
ཤེས་ནི་མི་གཏོང་མོད་ཀྱི་ཁམས་ལས་ རྩེ། འདོད་ཆགས་དང་བུལ་བ་ འཇམས་ དང་
དེའི་ཆེ། འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི། སྒོ་ནས་ཐ་མའི་ཆ་མ་བཙུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་
ཤེས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྟོམས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་ཐ་དད་དུ་བཤའ་དུ་མེད་དོ། །ལ་ལ་ནི་
བྱག་གཏོང་སྟེ། འཕགས་པ་མཐར་གྱིས་པ་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བུལ་བ་
ན་བཙུན་པ་ཐོབ་པས་སྤྲ་མ་བྱག་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་འཐོབ་པ་ནི་གཅིག་དང་གཉིས་དང་བྱག་འཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱི་ལྷ་
འཐོབ་པ་ནི་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་གཅིག་འཐོབ་པ་ནི་མཐོང་ལས་ལ་
གནས་པས་ཀྱུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྤར་མེད་པ་ལས་དང་པོ་
གཅིག་ཕྱ་ འཐོབ་པ་ དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆགས་བུལ་སྟོན་འགྲོས་འདོད་པ་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བུལ་ནས་ལས་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཆེ་བཙུན་པ་གཅིག་ཕྱ་དང་། མཐར་གྱིས་
པས་ཀྱང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བུལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལས་དགུ་པ་ལ་

བདུན་པ་གཅིག་ཕྱེད་དང་། དགྲ་བཙུང་པ་ཐོབ་པ་ན་འང་ཐ་མ་གཅིག་ཕྱེད་འཛོལ་
བོ། །གཉིས་ཐོབ་པ་ནི་གཟུགས་མེད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གཟུགས་མེད་
ཀྱི་ཉོན་མོངས་པས་ཉམས་ན་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་འཛོལ་བ་ལྟ་བུའོ། །བྲག་
འཛོལ་བ་ནི་འཕགས་པ་ལ་མཐར་གྱིས་བ་ཕྱིར་མི་འོང་ལས་ཉམས་ན་ཡོངས་ཤེས་
དང་བོ་བྲག་འཛོལ་བ་ཡིན་ནོ། ། འོན་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགོ་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པ་ལས་ཉམས་ན་དང་
བོ་ལྟས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ཐོབ་ཅེ་ན། དེ་ནི་ལས་གཉིས་ཀྱིས་འཛོལ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མི་སྲིད་དེ། དེས་ན་ལྟ་
འཛོལ་བ་ནི་འགྲུལ་ཡང་མེད་དོ། །

ཐག་བཙས་ལས་དང་ཡང་སྲིད་འགྲུབ་པ་ཡི། །ཅ་བ་སྤྲ་རྒྱས་སྤང་བྱ་ནས་
གཉིས་དང་། །དེ་དག་སྟོང་ཚུལ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་སོགས། །ཤེས་བར་འདོད་པས་
གནས་འདི་མཉན་པར་གྱིས། །ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་མངོན་པའི་རྒྱན་
ལས་སྤྲ་རྒྱས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་ལྟ་བུའི་བཤད་བའོ། ། །

༼གནས་བྱུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ༽

༥ དེ་ནི་གནས་བྱུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ་འཆད་པ་ན་མཆམས་
སྒྱར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དམིགས་པའི་ཡུལ་བདེན་པ་བཤད་པ་
དང་། མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་པོའི་གང་ཟག་རྣམ་པར་བཞག་པ་
དང་། མདོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་བཤད་པ་ལྟ་ལས།

༼མཆམས་སྒྱར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ༽

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གནས་ལྟ་བུ་པར་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱ་ཉི་བར་བཏགས་པའི་ཕྱིར་
སྒྲུངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་མིང་འཛོལ་བོ་ཞེས་པ་དང་། “སྟོང་བའི་གཉེན་པོར་
ཡང་།”^༤ དེ་དག་བཙུང་དང་བདུན་བདུན་བརྒྱད། །ལྟ་བ་གསུམ་གཉིས་མ་གཏོགས་
པ། །འདོད་ན་སྤྱད་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པ། །མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྟོང་བར་
བྱེད། །བཞི་ནི་བསྒྲོམ་པས་སྒྲུང་བྱ་ཡིན། །ཞེས་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་མཐོང་དོན་
བསྒྲོམས་པ་ལས་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྒྲུང་བྱ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྒྲུངས་པའམ་སྟོང་རོ་
ཞེས་བཤད་པའི་གཉེན་པོ་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་དེ་དག་ཉིད་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། འཛིག་
རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ལ་ཟག་པ་རྒྱས་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
བདེན་པ་མཐོང་དོན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟག་པ་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་

རྟོ། །མཛོད་བའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། །ཁམས་གསུམ་བའི་ མཛོད་སྤྲོད་གི། “གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཛོད་སྤྲང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་” རྣམ་པ་དགུ་^༤ ཅིག་ཅར་སྤྲོད་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། འཛིག་ཉེན་པ་ལ་ནི་དེ་འབྲ་བའི་མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྒྲོམ་སྤང་ནི་བརྟན་པས་གཞི་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཅིག་ཅར་མི་སྤྲོད་རོ། །མཛོད་སྒྲོམ་གཉིས་ཁྲད་པར་ནི་མང་སྟེ། རོ་བོ་ལས་ནི་ཟག་མེད་ཁོན་དང་། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་དང་། དམིགས་པ་ལས་བདེན་བཞི་དང་གོང་ས་འོག་ས་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་ལས་བདེན་པ་དང་ཞིང་ལས་ཀྱང་ཡིན་པ་དང་། རོ་བོའི་དབྱེ་བ་ལས་བཟོད་ཤེས་གཉིས་དང་ཤེས་པ་ཁོན་ཡིན་པ་དང་། སྤང་བྱ་སྤྲོད་ཚུ་ལས་དམིགས་པ་ཤེས་པས་ཅིག་ཅར་སྤྲོད་བ་དང་། གཉེན་པོ་གོམས་པས་རིམ་གྱིས་སྤྲོད་བ་དང་། ཉེན་ལས་འདོད་པ་དང་ཁམས་གསུམ་ག་དང་། རྒྱུད་ལས་འཕགས་པ་ཁོན་དང་། སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀ་དང་། སྐྱེ་ཚུ་ལས་སྟན་གཅིག་ལས་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་འང་སྐྱེ་བའོ། །

། དམིགས་པའི་ཡུལ་བདེན་པ་བཤད་པ། །

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན། བདེན་པ་མཛོད་དང་བསྒྲོམ་པ་ལས། །ཞེས་བཤད་པའི་བདེན་པ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། མཛོད་བ་དང་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་བདེན་པ་དག་ནི་བཞིར་བཤད་རོ། །གང་དུ་བཤད་ཅེ་ན། འདི་ཉིད་ཀྱི་གནས་དང་པོར། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །ཞེས་པས་ལམ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་གང་། །བྲལ་བའོ། །ཞེས་པས་འགོག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་ཀྱན་འབྱུང་འཛིག་ཉེན་དང་། །ཞེས་བྱ་བས་དེ་གཉིས་ཀྱང་བཤད་ཅིང་། མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་འདི་དག་

༥༥ ཟླ་སྤྲོད་གི། ཉིད་སྤྲངས་

༥༦ ཟླ་རྣམ་པ་དགུ། ཉིད་རྣམ་དགུ། བྱེས། རྣམས་དགུ།

གི་རིམ་པ་གནས་དང་པོར་བསྟན་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་རིམ་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་འགོག་པ་དང་། ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་
རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་པ་ལས། དེ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་རང་གི་རོ་བོ་ནི་
གནས་དང་པོར་རིམ་སྒྲིབ་བཞུགས་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་པའི་ཞེས་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །གོ་རིམ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་ནི་འབྲེལ་པར་བྲན་པ་ཉིར་
བཞག་བཞི་དང་། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་འཕྲུག་ལྟ་བུ་སྟེ་བ་དང་མཐུན་པ་
རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་། ཡང་དག་སྟོང་བཞི་ལྟ་བུ་བརྟགས་པ་^༥ དང་མཐུན་པའི་
གོ་རིམ་དང་། ཡུལ་རིམ་ལྟར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པའི་གོ་རིམ་གསུམ་
བཞུགས་པ་ལས་འདིར་བདེན་པ་དེ་དག་ནི་དང་པོར་རིམ་ལྟར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་
མཐུན་པའི་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་ཏེ། མཐོང་ལམ་དུ་དང་པོར་སྤྱག་བསྐྱེད་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟེ་བའི་རིམ་པ་ལྟར་སྟོན་ན་ནི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཀྱན་འབྱུང་དང་ལམ་དང་པོར་སྟོན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་འང་དཀྱུས་ས་བསྟན་པའི་རྟ་ཐགས་ཐོགས་མེད་པར་རྒྱག་པ་
ལྟར་རྟོགས་སྟོར་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་རིམ་པ་ལྟར་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ནད་
མཐོང་བས་དེའི་རྒྱ་དང་། བདེ་ཐད་པ་དང་། དེའི་ཐབས་སྟན་འཆོལ་བ་ལྟར་དང་པོ་ཁོ་
ན་གང་ལ་ཆགས་པ་དང་། གང་གིས་གཞོད་པ་དང་། གང་ལས་ཐར་པར་འདོད་པས་
སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། དེའི་རྒྱ་ནི་གང་ཞིག་ཅེས་དེའི་འོག་ཏུ་ཀྱན་འབྱུང་དང་། སྤྱག་

བསྐྱེལ་འགོག་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཅེས་དེ་ནས་འགོག་པ་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ནི་ཅི་
 ཞིག་ཅེས་ལམ་ལ་རྟོག་པས་དེ་ལྟར་ན་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་རིམ་པ་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། ཇི་
 སྐད་དུ་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། བད་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། །བདེར་གནས་ཐོབ་
 བྱ་སྤྲན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ལྟར། །སྤྱག་བསྐྱེལ་རྒྱ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་
 ལས། །ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རིག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་
 རོ། །དེ་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་ནི་སྤང་བ་ཤད་ཟིན་ལ།

ངེས་ཆིག་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་
 སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པར་བདེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱིས་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་བདེ་བ་
 དང་། ཀུན་འབྱུང་ལ་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་། འགོག་པ་ལ་ཁ་ཅིག་མ་ཞི་བ་དང་། ཁ་ཅིག་
 བདག་ཆད་པས་འདྲིགས་པ་དང་། ལམ་ལ་ལམ་མ་ཡིན་པ་དང་དཀའ་ཐུབ་སྤྱག་
 བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱར་འདྲིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མདོ་ལས། འཕགས་པས་བདེ་
 བར་གང་གསུངས་པ། དེ་ནི་གཞན་གྱིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་རིག་ །གཞན་གྱིས་བདེ་བར་
 གང་སྤྲས་པ། དེ་ནི་འཕགས་པས་སྤྱག་བསྐྱེལ་རིག་ །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་
 འདྲིར་ཟག་བཅས་འབྲས་བུའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་། དེ་ཡང་དག་པོ་མ་དང་
 མེད་བལ་གྱི་ཕྱང་པོ་མ་མ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཁོ་ནར་འདོད་དོ། ། དེ་ཉིད་རྒྱར་གྱུར་བའི་ཆ་ནི་ཀུན་འབྱུང་
 དང་། འགོག་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་། ལམ་ནི་ཟག་མེད་
 འདུས་བྱས་མཛོད་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་འཕགས་པས་
 བདེན་པ་ཡིན་ཡང་འཕགས་པ་མིན་ཏེ་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སོ་སོ་མ་གཉིས་དག་བདེན་ཟག་མེད་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡིན་
 པས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། ། འགྲེལ་པ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་

ནམས་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུར་གྱུར་པ་ནམས་ནི་ཀྱན་འབྱུང་གི་
བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
འདི་གཉིས་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱར་གྱུར་བས་མིང་གི་སྒྲོན་ནས་བྱེ་བྲག་ཡོད་ཀྱི་རྩམ་སྤྱ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འགོག་པ་དང་ལམ་ནི་རྩམ་སྤྱ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཡོད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས་
བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱ་བ་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་བྱ་བ་མཉམ་པར་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་སྤྱག་
བསྐྱེད་ དང་ཡིད་མི་བདེ། ནི་ཆོར་བའི་ཕྱང་པོའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་ན་རྩེ་ལྷར་ཟག་
བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཟག་བཅས་མ་ལུས་པ་ནི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཅི་རིགས་པར་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། འགྱུར་
བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉིད་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གང་ནམས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལྷན་ཞེ་ན། ཡིད་དུ་འོང་བ་ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་
འོང་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་གཉིས་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་བཏང་
སྟོམས་ཆོགས་དང་བཅས་པ་ནམས་སོ་ཞེས་སྦྱར་རོ། ། འགྲེལ་བ་ལས། དེའི་དབང་
གིས་བདེ་བ་ཕྱོད་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་བྱེད་ནམས་ཀྱང་ཡིད་དུ་འོང་བ་
ལ་སོགས་པའི་མིང་འཛོལ་བོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཆོར་བ་དེ་དག་གི་དབང་གིས་དེ་
དག་དང་མཚུངས་ལྷན་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཞན་ནམས་དང་། མཚུངས་
ལྷན་མ་ཡིན་པ་བདག་རྒྱུན་དང་། དམིགས་རྒྱུན་ནམས་ཀྱང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སོགས་
པའི་མིང་དུ་བརྗོད་དོ། །

དེ་ལ་ཅི་རིགས་ཞེས་པ་ནི་འགྱུར་བ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྤྱག་
བསྐྱེད་བ་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་བདེ་བ་ཡིན་ཡང་འགྱུར་བ་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་དང་ཟག་བཅས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་རྣམས་ནི་འདུ་བྱེད་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་སྤྱག་
བསྐྱེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཡིན་པ་དང་སྤྱེས་པ་ཉིད་ནས་སྤྱག་བསྐྱེལ་དུ་སྦྱང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་འདུ་བྱེད་ཟག་བཅས་རྣམས་ནི་འདུ་བྱེད་གྱི་
སྤྱག་བསྐྱེལ་ཁོ་ནས་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་
ཅན་ཡིན་པས་འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་ཅིག་མ་ཉིད་
གྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ན་ཅི་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱག་བསྐྱེལ་གསུམ་དང་། བསམ་
གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ན་གཉིས་དང་། བཞི་བ་ཡན་ཆད་ན་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྱག་
བསྐྱེལ་འབའ་ཞིག་གིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་གྱིས་འདུ་
བྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡིན་ན་ལས་བདེན་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་
ཏེ། ལས་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་འགགས་པའི་བདེ་བ་འདྲན་པའི་རྒྱ་ཟག་མེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་དང་མཐུན་པས་སྤྱག་བསྐྱེལ་དུ་མི་བརྗོད་དེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་
གྱི་དོན་ནི་ཟག་བཅས་གང་ཞིག་མི་རྟག་ཅིང་འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་པས་གཞོད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་བཅས་གྱི་འདུ་བྱེད་གཞན་ནི་མདོ་ལས། གང་མི་རྟག་པ་དེ་
ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཐར་
པའི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ཡིན་པས་འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་
སྤྱག་བསྐྱེལ་དུ་འདོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས། ལག་མཐེལ་སྤྱ་ཉག་གཅིག་
འདུག་པ། མི་རྣམས་གྱིས་ནི་མི་རྟགས་ལ། །དེ་ཉིད་མིག་ཏུ་སོང་ན་ནི། མི་དགའ་བ་
དང་གཞོད་སྤྱོད་ལྟར། །བྱིས་པ་ལག་མཐེལ་འདྲ་བ་ཡིས། །འདུ་བྱེད་སྤྱག་བསྐྱེལ་སྤྱ་

མི་རྟོགས། །འཕགས་པ་མིག་དང་འབྲ་བ་ནི། །དེ་ཡིས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་ཀྱང་འབྱུང་། །ཞེས་
བ་དང་། འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཁོ་ནས་གཟིགས་ཏེ། རི་ལྷར་འཕགས་པ་རྣམས་
སྲིད་པའི་ཆེ་མོ་བ་དག་ལ་འདྲ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་འཇུག་པ་ལྷར་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་
མནར་མེད་པའི་སྤང་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྷར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། བདེ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

འདིར་བཙུན་པ་གཞོན་ནུ་ལེན་གྱིས་བདེ་བ་ཅུང་བའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ། སྤྱག་
བསྐྱེད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ནི་རྒྱ་ཕྱིར་དང་། །སྤྱག་བསྐྱེད་མང་པོས་
བསྐྱེད་ཕྱིར་དང་། །སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོད་ན་དེ་འདོད་ཕྱིར། །བདེ་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞེས་
རྟོགས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ། དེ་ནི་ཀྲུ་
འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ དེས་རི་ལྷར་དུ་ཁྱེད་ཐུབ་པ། དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ལྷར་ནའང་།
ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་པོ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་ཁམས་
དེ་དག་ཏུ་སྦྱིས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་སྤང་པོ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་མི་འཇུག་པར་
ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་བཙུན་པ་དབལ་ལེན་གྱིས་ བདེ་ཆོར་ནི་མེད་དེ། ཆོར་བ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་
གང་ཅི་ཆོར་ཡང་རུང་དེ་ནི་འདིར་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་བ་དང་། བདེ་བའི་ཆོར་བ་ནི་
སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་བ་དང་། ལྷ་བཞིའི་“ཆོམས”^༡ ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
བཞི་བལྟན་པའི་མདོ་ལས། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་བདེ་བའོ་སྣམ་དུ་འདྲུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ལུང་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་བདེ་བའི་རྒྱར་

३८९

གནས་པ་ན་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལོ་ཞེས་པ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་ཆོགས་ཀྱི་མདོ་
ལས། གང་མི་ཏྲག་པ་དེ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་མདོ་ལས་ཀྱང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་འཇམ་པ་མཁའ་ཁྲེན་གྱིས། །འདུ་བྱེད་མི་ཏྲག་
ཉིད་དང་ནི། །རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་མཁའ་ནས། །ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་བར་
གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་བདེ་བའོ་སྤྱམ་དུ་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་གོ་ཞེས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་བ་རྣམས་ཆོར་བ་དང་འདོད་ཡོན་དང་སྐྱེ་བ་ལ་སྤྱག་
བསྐྱེལ་ཡང་ཡོད་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་བདེ་བར་ཤེས་པ་ནི་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ཏེ།
དེ་དག་པམ་ཆེར་སྤྱག་བསྐྱེལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དགོངས་པ་ནི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་བཙུན་པ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་ཆོར་བ་གསུམ་དང་། ཆོར་བའི་དབང་པོ་
ལྷ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་དོན་གང་
ཡིན། གཞོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཡིན་ མོ་ཞེ། ན་ མོ་ཞེ། བན་པ་དང་འདོད་
པ་ཅིའི་ཕྱིར་བདེ་བར་མི་འདོད། སྤྱག་བསྐྱེལ་རྒྱུ་དུ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེ་བ་ལ་
སོགས་པའི་སྐྱོ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེ་བ་རྒྱུ་དུ་ལ་སོགས་
པ་ལ་འདྲ་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་སྐྱོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་གཉེན་པོ་ལ་བདེ་བའི་སྐྱོ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོ་ནི་
རེས་འགའ་བདེ་བ་དང་རེས་འགའ་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་
བདེ་བའི་རྒྱ་རྣམ་པར་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཟས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་འབའ་ཞིག་ནི་བདེ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་གྱི་ལུས་དང་གོམས་པ་ལ་
སོགས་པ་འདྲ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པར་མེད་པ་ཉིད་འཁྲོ་བ་ཐ་དང་

ལ་བདེ་བ་དང་སྤྱལ་བསྐྱེད་དང་བཏང་སྟོམས་སྤྱུ་འབྱུར་བ་དཔྱེགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
གལ་ཏེ་ཟས་ལ་སོགས་པ་ཏ་ཅང་སྤྱད་དགས་པས་སྤྱལ་བསྐྱེད་བ་ཅམ་གྱིས་བདེ་
བའི་རྒྱ་མེད་པར་སྤྲོ་ན་སྤྱལ་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡང་རྣམ་པར་མི་གནས་པར་འབྱུར་ཏེ།
སྤྱལ་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་དག་ཀྱང་ལ་ལར་བདེ་བའི་རྒྱར་འབྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་ཏུ་སྤྲོ་
བ་འདི་བདེ་བའི་ཆོར་བ་སྤྱོད་པའི་མངོན་སྤྱུལ་གྱིས་བཀག་པའི་ཕྱིར་འབད་པར་མི་
བྱ་བ་ཞིག་ན་སྟོན་གྱི་སྟོན་དཔོན་གྱིས་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཁོ་བོས་ཀྱང་བྱས་སོ། །

མདོ་སྤེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྤྱལ་བསྐྱེད་གྱི་བདེན་པ་འང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤྲུམ་པ་ནི་མདོ་དང་
འགལ་ཏེ། མདོ་ལས་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། གང་འདི་དགའ་བའི་
འདོད་ཆགས་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་སྤྱེད་པ་སྤྲོ་དེ་དང་དེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཅན་
ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱེད་པ་ཁོ་ན་ཀུན་འབྱུང་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
ཟེར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནི་ལུང་དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉེན་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་
པ་ལས། སྤྱེད་དང་བྲལ་ལ་ཡང་སྤྱེད་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར་སྤྲོ་བ་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་
རྒྱའི་དབང་དུ་བྲས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ལས་ནི་སྤྲོ་བའི་རྒྱ་ཡིན་
ལ། སྤྱེད་པ་ནི་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྤྲོ་མཆེད་བྲག་གི་
ཆོགས་གྱི་མདོ་ལས། ལས་དང་སྤྱེད་པ་དང་ནི་མ་རིག་པ། །བྱི་མའི་ཆེ་ལ་འདུ་བྱེད་
ནམས་གྱི་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ནའང་དེ་གསུམ་ག་ཀུན་འབྱུང་དུ་
སྟོན་པར་འབྱུར་བ་ཞིག་ན་སྤྱེད་པ་ཁོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་ཅེ་ན། སྤྱེད་པ་དང་བཅས་པ་
ཁོ་ན་འཁོར་བར་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱད་གཞོལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་དམ་དུ་འཛིན་

པའི་ཕྱིར་གཙོ་ཆེ་བས་ཡིན་གྱི་གཞན་དག་ཀྱང་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་སྟུག་
བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ནི་བྱུང་མཉམ་མོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

མདོ་སྡེ་པ་ནི་དབྱ་བཙུན་པའི་ཕྱང་པོ་ཐ་མ་སྟུག་བསྐལ་ཡིན་ཡང་ཀུན་འབྱུང་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དེ། ཀུན་ལས་བརྟན་ལས་ཀྱང་། དབྱ་བཙུན་པ་ཐ་མ་
པའི་མིག་ནས་ཡིད་གྱི་བར་ནི་མིག་ནས་ཡིད་གྱི་བར་དུ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་གི་ཁམས་ནི་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སྟེད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱང་པོ་དང་སྟོན་གྱི་
འཛིག་ཉེན་ཡང་སྟུག་བསྐལ་ཡིན་ཡང་ཀུན་འབྱུང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་
ལ་འདྲ་སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ལ་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་ཟེར་ན་ནི་དེ་དག་ཀྱང་ཀུན་འབྱུང་དུ་
འབྱུང་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་ཕྱི་མ་ནི་སྟུག་བསྐལ་ཡིན་ལ་དེ་སྟེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ཀུན་འབྱུང་མ་ཡིན་ན་སྟེད་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱང་པོ་འདྲ་ཀུན་
འབྱུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོན་པས་ཆོག་གོ། །

འོ་ན་བཙུན་པ་ལྟར་འདས་གྱིས་བདེན་པ་བཞི་ཞེས་ཀྱང་གསུངས། ཀུན་རྫོབ་
དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ན་གཉིས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་
ན། ཆོས་གང་ལ་ཐོ་བ་ལ་སོགས་པས་བཙུན་པ་དང་སྟོན་གཞན་བསལ་ན་ཆོས་དེའི་
སྟོ་མི་འཇུག་པ་དང་། ཡང་གང་ལ་བཙུན་པས་དེའི་སྟོ་མི་འདོར་ཡང་སྟོ་ཡིས་ཆོས་
གཞན་བསལ་ན་ཆོས་དེའི་སྟོ་མི་འཇུག་པ་དེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དཔེར་ན་བྱམ་པ་
ལ་གྱུ་མོར་བཙུན་པ་དེའི་སྟོ་མི་འཇུག་པ་དང་རྒྱ་ལ་ས་ལ་སོགས་པའི་རྫས་བརྒྱད་གྱི་
ཆ་ཤས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྟོན་སོ་སོར་བསལ་ན་ཆུའི་སྟོ་མི་འཇུག་པས་ཀུན་རྫོབ་
ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། ཆ་ཤས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །འདིར་དཔེ་གཉིས་བཞོད་པ་ནི་འཛོམས་པས་འཇིག་པ་དང་། གློས་འཇིག་པ་
གཉིས་སམ། དབྱིབས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་། ཚེགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་སམ། ཀུན་
རྫོབ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྩས་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོཞེས་སྒྲིག་བྱེད་དག་འཆད་དོ། །

དེས་ན་འདི་སྐད་དུ་རྒྱན་དང་རགས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཏེ། ལུས་པ་དང་རྩ་ཡོད་དོ་
ལུས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅོམ་མཁ་གློས་བསལ་ན་དེའི་གློ་མི་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་
རོཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ནི་གང་ལ་བཅོམ་པ་དང་གློས་
གཞན་བསལ་ན་དེའི་གློ་མི་འབྲུག་པ་ལས་གཞན་གང་ལ་བཅོམ་པ་དང་གློས་ཚོས་
གཞན་བསལ་བ་ན་འདྲ་དེའི་གློ་འབྲུག་པ་སྟེ་གཟུགས་ཀྱི་རྩལ་དང་སྐད་ཅིག་མ་ལ་
སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

ཚོར་སོགས་ཀྱི་འང་ཚོགས་པ་དང་། རྒྱན་ནི་ཀུན་རྫོབ། སྐད་ཅིག་ནི་དོན་དམ་སོ། །འདི་དག་ཐེག་པ་
གོང་མ་པ་དག་ནི། འར་ལ་སོགས་པ་དང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་གློས་བསལ་ན་དེ་
དག་གི་གློ་མི་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །སྟོན་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་སྦྱོང་ཡུལ་དང་དེའི་རྩས་ཐོབ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་ཡུལ་ནི་དོན་དམ་
པར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་སྦྱོང་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོཞེས་
འཆད་དོ། །

༼མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ༽

གསུམ་པ་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ། མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་

རིམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། མདོར་བསྟན་པ་ནི།

༼མདོར་བསྟན་པ༽

དང་པོ་ཁོ་ནར་བདེན་པ་མཛོན་པར་ཉོགས་པར་འདོད་པས་རྣམ་པར་མི་
གཡེང་བའི་རྒྱ་སོ་སོར་ཐར་པ་རིས་བདུན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་
གནས་ཏེ། མི་སྐྱོངས་པའི་རྒྱ་བདེན་པ་མཛོང་བ་དང་མཐུན་པའི་སྐོས་པ་ལ་བཙོན་
པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་གཏན་ལ་མེབས་པའི་རྒྱ་དེའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
སེམས་པར་བྱེད་དོ། །དོན་བསམ་པ་དང་ལྡན་པས་ནི་འབྲལ་བའི་རྒྱ་དོན་དེ་སྒྲོམ་
པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་རབ་ཏུ་སྒྲུར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་རྒྱན་
ཅིང་ཉག་འབྲས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་ལྷངས་བྱས་ནས། །སེམས་དང་ཤེས་
རབ་སྒྲོམ་བྱེད་པས། །སྤྲུག་བསྐྱལ་ཟད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་ཏེ་ཆོས་སྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་།
བཙུན་པ་དགེ་སློང་མང་དུ་སྐོས་པ་ཞེས་བགྱིན་ནི་ལྟར་ན་མང་དུ་སྐོས་པ་ལགས། ཇི་
ཅམ་གྱིས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དགེ་སློང་མང་དུ་སྐོས་པར་འདོགས་པར་
མཛད། དགེ་སློང་དགེ་སློང་གིས་ཕྱང་པོ་ལྷ་ལ་སྒྲུབ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
དང་། འགོག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཆོས་སྐོས་པར་གྱུར་ན་དགེ་སློང་མང་དུ་སྐོས་པ་ཞེས་
བརྗོད་པ་རྣམས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

འོ་ན་སྐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་རྒྱ་སྒྲུབ་ནི་
སྐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྒོ་སྟེ་ཤེས་རབ་དང་། སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་བསམ་བྱུང་
དང་། སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མིང་དང་། རིས་འགའ་ཡི་གོས་

དོན་འདྲེན་ལ་རེས་འགའ་དོན་གྱིས་ཡི་གེ་འདྲེན་བས་མིང་དོན་གཉིས་ཀ་དང་། ཡི་གེ་ལ་མི་ལྟོས་བར་དོན་ལ་འདྲུག་བས་དོན་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་ལེགས་བར་མ་ལོ་བས་བ་དང་། རྩེ་ཟེད་ལོ་བས་བ་དང་། ལེགས་བར་ལོ་བས་བ་དག་ཤིང་ལེབ་ལ་སོགས་པའི་འདྲུ་བྱ་ལ་ལྟོས་བ་དང་། རེས་འགའ་ལྟོས་རེས་འགའ་མི་ལྟོས་བ་དང་། ཡི་མི་ལྟོས་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །སློབ་དཔོན་ནི་དེ་ལྟ་ན་མིང་ལ་དམིགས་བ་ཐོས་བྱུང་དང་དོན་ལ་དམིགས་བ་སྒྲོམ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་པོ་ལས། བསམ་བྱུང་མི་འབྲུག་པར་འབྲུར་བས་བདག་རྒྱུན་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་། དེགས་བས་དབྱེད་བ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་དོན་རྟོགས་བ་ནི་རིས་བ་ལྟར་ཤེས་རབ་གསུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

།རྒྱས་བར་བཤད་བ།།

རྒྱས་བར་བཤད་བ་ལ་ཆོགས་ལམ་དང་། སྒྱུར་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་གསུམ་ལས།

།ཆོགས་ལམ་བཤད་བ།།

།ལམ་སྒྲོམ་བ་པོའི་གང་ཟག་བཤད་བ།།

དང་པོ་ལ། ལམ་སྒྲོམ་བ་པོ་ནི་གཅིག་ཤུར་གནས་བས་ལུས་འདུ་འཛིན་དང་། སེམས་མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་བ་ཉོན་མོངས་བ་ཅན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ལས་བསྐྱེདས་བ་གཉིས་དང་ལྡན་བ་ཞིག་གིས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །བསྐྱེདས་བ་གཉིས་དང་ལྡན་བ་དེ་ཡང་འདོད་བ་རྒྱུང་བ་དང་ཆོག་ཤེས་བ་ལ་ཡིན་གྱི་ཆོག་མི་ཤེས་བ་དང་འདོད་ཆེན་

ཅན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པོ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་ན་རེ། ཆོས་གོས་ལ་
སོགས་པ་གྲུ་ལོ་མ་བ་རྟེན་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱེད་ཅིང་འདོད་པ་ནི་ཆོག་མི་ཤེས་
པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་མ་རྟེན་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་འདོད་ཆེན་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ཏེ།
ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱེད་པ་དེ་ཡང་མ་རྟེན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་འདོད་ཆེན་ཅན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་དེས་ན་རན་ཅུང་རྟེན་པས་
ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་། བཟང་མང་མ་རྟེན་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་འདོད་
ཆེན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲོ་བ་དཔོན་འཆད་དོ། །

ཡང་ན་སྔོན་མ་རྟེན་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་འདོད་ཆེན་པ་ཡིན་ལ། རྟེན་པ་ན་དེ་
བས་བཟང་མང་འདོད་པ་ནི་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་འདོད་
ཆེན་ལས་བསྒྲིག་པ་ནི་དེ་གཉིས་པོའི་གཉེན་པོ་ཆོག་ཤེས་པ་དང་འདོད་ཅུང་དག་
ཡིན་ནོ། །གཉེན་པོ་འདོད་ཅུང་ཆོག་ཤེས་དེ་གཉིས་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་དང་ངི་མ་མེད་པ་དག་ཡིན་ལ། ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་
འདོད་པ་ཆེ་བ་ནི་ཆགས་པ་མི་དགའ་བ་ཡིན་པས་འདོད་ཁམས་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་
ཅུང་ཆོག་ཤེས་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཆགས་པའི་དགའ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །མ་ཆགས་པ་
དེ་དག་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལས་འཕགས་པ་རྣམས་སྒྲི་
བའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པའི་རིགས་དེ་ཡང་དབྱེ་ན་མདོ་ལས། འཕགས་པའི་རིགས་
ནི་བཞི་སྟེ། ཆོས་གོས་ལ་མ་ཆགས་པ་དང་། བསོད་སྙོམས་ལ་མ་ཆགས་པ་དང་།
མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་མ་ཆགས་པ་དང་། སྔོང་བ་དང་བསྒྲོམ་པ་ལ་དགའ་བའོ། །ཞེས་

གང་གསུངས་པ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཆོག་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །གལ་
 ཉེ་འབགས་པའི་རིགས་བཞི་པ་ཇི་ལྟར་ན་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ཆོག་
 ཤེས་པའི་རོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བཞི་པའང་འདོད་པ་དང་སྲིད་པ་ལ་རྒྱ་བ་
 གྱིས་སྤྲོགས་པའི་ཕྱིར་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤོང་བ་ནི་འགོག་པ་དང་བསྐྱོམ་པ་ནི་
 ལམ་ཡིན་ལ་དེ་དག་ལ་དགའ་བ་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་དང་བ་ཉིད་
 ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་འབགས་པའི་རིགས་བཞིས་ཅི་ཞིག་བསྟན་ཅེ་ན། དེ་ལ་དང་པོ་གསུམ་
 གྱིས་ནི་ཐར་བ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་ལ། ཐ་མས་ནི་བྱ་
 བའི་ལས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མདོ་ལས། རང་གི་ཚུལ་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཡོངས་སུ་
 སྤངས་ཤིང་ཐར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བར་ཁས་འཆེས་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཚུལ་དང་
 ལས་གཉིས་བཅས་ཏེ། འབགས་པའི་རིགས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཚུལ་བཅས་
 སོ། །བཞི་པས་ནི་ལས་བཅས་ཏེ། བྱེད་ཚུལ་འདིས་ལས་འདི་བྱེད་ན་རིང་པོར་མི་
 རོགས་པར་ཐར་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་དང་ལས་
 གཉིས་འབགས་པའི་རིགས་བཞིས་བསྟན་ཏེ། གོས་ཟས་ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་པ་
 ཆེ་ཞིང་ཆོག་མི་ཤེས་པའི་རང་གི་ཚུལ་དང་། ཞིང་ལས་དང་ཉོ་ཆོང་ལ་སོགས་པའི་
 ལས་ཀྱི་མཐའ་ངན་པ་དེ་དག་སྤངས་ནས་ཡང་དག་པའི་ཚུལ་དང་ལས་འདོད་པ་རྒྱུར་
 ཞིང་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། སྤོང་བསྐྱོམ་ལ་དགའ་ཞིང་བཙོན་པས་ཐར་བ་འཐོབ་པར་
 འགྱུར་བའོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཚུལ་དང་ལས་འདི་ལྟ་བུ་བཅས་ཤེ་ན། མདོ་ལས།
 སྲིད་པ་སྐྱེ་བ་བཞི་གསུངས་པའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་འབགས་པའི་རིགས་བཞི་བསྟན་

ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་སྲེད་པ་སྦྱེ་ན་ཆོས་གོས་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། བསོད་སྦྱོམས་ཀྱི་
 ཕྱིར་དང་། མལ་ཆ་དང་སྟན་ཀྱི་ཕྱིར་སྦྱོལ། །གནས་པ་ན་གནས་སོ། །མདོན་པར་ཞེན་
 པ་ན་མདོན་པར་ཞེན་ཏོ། །དགེ་སློང་སྲེད་པ་སྦྱེ་བ་ན་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་སྦྱེ་དེ་ལྟ་
 བུའི་ཕྱིར་སྦྱོལ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་སྲེད་པ་སྦྱེ་བ་ནི་དང་པོར་རོ། །གནས་པ་ནི་
 རྒྱན་གནས་པའོ། །མདོན་པར་ཞེན་པ་ནི་སྤང་དཀའ་བས་དམ་དུ་འཇིན་པའོ། །འབྱུང་
 བ་དང་འཇིག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་སྲེད་པ་སྦྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་མདོན་པར་ཞེན་པ་
 ནི་ཀྱི་མ་བདག་དབང་པོ་དང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བར་གྱུར་ཀྱང་ཅི་མ་རུང་སྦྱུང་བ་ལ་
 སོགས་པ་འབྱུང་བ་ལ་སྲེད་པ་སྦྱེ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་། རན་པས་འཇིགས་ནས་ཀྱི་
 མ་བདག་གི་ཡང་ཅི་མ་རུང་། མེད་པ་དང་མ་རྒྱུང་ཡང་ཅི་མ་རུང་སྦྱུང་བ་ལ་སོགས་
 པ་འཇིག་པ་ལ་སྲེད་པ་སྦྱེ་ཆད་པ་ལ་ཆགས་པའོ། །དེ་ལ་འབྱུང་འཇིག་ལ་སྲེད་པའི་
 གཉེན་པོར་ནི་ཐ་མ་བསྟན་ལ། སྤྲ་མ་དག་ནི་རང་རང་གི་གཉེན་པོར་རོ། །ཡང་ན་
 བདག་གིར་འཇིན་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་འདོད་པའི་སྲེད་པ་
 དེའི་དུས་སུ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་པོ་གསུམ་བསྟན་ལ། བདག་ཏུ་འཇིན་པའི་
 དངོས་པོ་ལུས་ལ་འདོད་ཅིང་སྲེད་པ་དང་བདག་གིར་འཇིན་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་གོས་
 ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་གཏན་དུ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རིགས་བཞི་བ་བསྟན་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དེའི་དུས་སུ་ཞི་བའི་རེ་ཞིག་སློང་བ་ཡིན་ལ། གཏན་དུ་ཞི་བའི་ཡེ་
 མི་སྦྱེ་བར་བྱེད་པའོ། །

།བསྐྱེད་བྱའི་ལམ་བཟང་ལ།།

།ཞི་གནས་བཟང་ལ།།

གཉེས་པ་བསྐྱོམ་བྱའི་ལམ་ལ་ཞི་གནས་ནི་སྤོང་དུ་རུང་བའི་བསྐྱོམ་པ་པོས་
བསྐྱོམ་པ་དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི་གང་ནས་འཇུག་པའི་མཐའ་ཆོག་མ་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་
ལ་འང་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ལྷག་པར་སྤྲོད་པའི་གཉེན་པོར་མི་
སྤྲུག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལྷག་པར་སྤྲོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་དབྱགས་ཏེ་
ལུས་ཀྱི་རྒྱུང་ནང་དུ་རྩལ་པ་དང་དབྱགས་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ཤན་པ་ཡིས་འཇུག་ཅིང་
སྐྱོམ་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་དག་སོ་སོར་འཇུག་པ་ཅི་སྟེ་ཞེ་ན། དབྱགས་རྩལ་པ་དང་འབྱུང་བ་རྗེས་སུ་
ཤན་པ་ནི་རྒྱུང་ལ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སྣ་ཆོག་མེད་ཅིང་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པས་
དམིགས་པ་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་ལ། མི་སྤྲུག་པ་ནི་
དམིགས་པ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྣ་ཆོག་མ་ལ་འཇུག་ཅིང་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་
པའི་ཕྱིར་རྣམ་རྟོག་འཤེན་པས་རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་མི་བྱེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་དེ། མདོ་ལས། དག་སྤོང་སྤོང་བ་གཞོན་པའི་
རབས། །སེམས་མ་བྱུང་བ་གང་ཞིག་ནི། །གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་འཛོམས་འདོད་
ན། །དེས་ནི་དུར་ཁྲོད་འགོ་བར་གྱིས། །དེ་ནས་རྣམ་པར་སྤྲོས་པ་ལྟོས། །དེ་ནས་རྣམ་
པར་རྟོགས་པ་ལྟོས། །དེ་ནས་རྣམ་བཤམ་རུས་པ་ཡིས། །རུས་གོང་ལ་སོགས་བལྟ་
བར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །“ཁ་ཅིག་ན་རེ། མི་སྤྲུག་པ་ནི་མིག་གི་ཡུལ་
ལ་ཉེ་བར་རྟོག་པས་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པ།
དབྱགས་འབྱུང་རྩལ་རྗེས་སུ་ཤན་པ་ནི་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་

པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། “ཁོ་ན་མི་སྤྱག་པས་རི་ལྷར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་
བྱེད་ཅེ་ན། འདོད་ཆགས་ནི་བཞི་སྟེ། ཁ་དོག་དང་། དབྱིབས་དང་། རེག་པ་དང་།
བསྐྱེན་བཀྲར་གྱི་འདོད་ཆགས་སོ། །

དེ་ལ་དང་པོའི་གཉེན་པོར་ནི་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟགས་པ་དང་།
རྣམ་པར་དམར་བ་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་མི་སྤྱག་པའི་འདུ་ཤེས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་
དོ། །གཉིས་པའི་གཉེན་པོར་ནི་རྣམ་པར་ཐོས་པ་དང་རྣམ་པར་འཐོར་བ་གཉིས་ལ་
དམིགས་ནས་མི་སྤྱག་པའི་འདུ་ཤེས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པའི་གཉེན་པོར་ནི་
རྣམ་པར་འབྱས་གཞིགས་པ་དང་། རྒྱུས་པས་བྱང་བྱེད་དུ་སྒྲེལ་བའི་ཀུང་རུས་གཉིས་
ལ་དམིགས་ནས་མི་སྤྱག་པའི་འདུ་ཤེས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །བཞི་པའི་གཉེན་པོར་ནི་
ཤེས་པའི་རོ་གཡོ་བ་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་མི་སྤྱག་པའི་འདུ་ཤེས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་
དོ། །བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཀུང་རུས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ནི་ཆགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་
ཤིང་བསུགས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཀུང་རུས་ལ་ཁ་
དོག་ལ་སོགས་པ་ཆགས་པའི་གཞི་རྣམ་པ་བཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྷར་ན་མི་
སྤྱག་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་རྣམ་པ་དགུའོ། །དེ་ལ་མི་སྤྱག་པ་སྒྲོམ་པ་འདི་ནི་སྒྲོ་བཏགས་
ནས་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུགས་བྱང་གི་ཚུགས་གཅིག ། ཁ་དོག་དང་
དབྱིབས་ཉི་ཆེ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་གཞོན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་
གཏན་ནས་སྒྲོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མི་སྤྱག་པ་བསྒྲོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ནི་རྣམ་པ་
གསུམ་དུ་རེག་པར་བྱ་སྟེ། “ལས་དང་པོ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྤྱང་བ་བྱས་པ་དང་།

༥ ། - ཁ་ཅིག་ན་རོ། མི་སྤྱག་པ་ནི་མིག་གི་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་རྟོག་པས་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ལ།
དབྱིབས་འབྱང་རྩལ་རྩལ་སྤྱད་ན་པ་ནི་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་རྟོག་པའི་དེ་ལ་རང་གི་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་
 བའི་མཐེ་བོང་རམ་དབྱེལ་བའི་དབྱེས་ལ་སོགས་པ་གང་མོས་པ་ནས་ལ་འཐེབ་གང་
 ལྷགས་ཏེ་བོག་ནས་རུས་པ་ཉིད་དུ་སེམས་ཤིང་གོམས་པར་བྱེད་ལ། དེ་ནས་རིམ་
 གྱིས་ རང་གི་ ལུས་རིམ་པོ་དང་། གནས་ཁང་དང་། མཐར་གྱིས་བྱེད་ཀྱི་མཚོའི་བར་
 དུ་ ཀེར་རུས་སྒྲུ་སྒྲོ་ཞིང་། ལུན་རིང་དུ་སྒྲོམ། ཡང་ དམིགས་པ་མཐའ་ནས། རིམ་གྱིས་རང་གི་ལུས་
 འབའ་ཞིག་རུས་པ་ཡིན་པ་ལ་ སེམས། སྒྱུད་ ལས་སྒྲོམ། བས་ནི་ལས་དང་པོ་བའི་རྣམ་
 འབྱོར་རྟོག་པའི་ །

དེ་ནས་ སྒྲོ་བ་སྒྲུར་བཞིན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་བྱེད་པར་དུ་བྱ་བའི་བྱིར་རྒྱུ་ལའི་
 རུས་པ་རྣམས་བོར་ཞིང་ལུས་རུས་ལྷག་མ་རུས་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་པ་ནས་བསྐྱེད་
 ལས་ནི་རིམ་གྱིས་ལུས་བྱེད་དང་དེ་ནས་ཐོད་པའི་བྱེད་ཀྱི་བར་དུ་རུས་པར་བཏང་
 ཞིང་བོར་ནས་ཐོད་པའི་བྱེད་རུས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་སེམས་འཛིན་པས་ནི་ཡོངས་སུ་
 སྒྱུར་བ་བྱས་པའི་རྣམ་འབྱོར་ཡིན་པར་བཤད་དོ། དེ་ཐོད་པ་བྱེད་ཀྱི་རུས་པ་ཡིན་
 པའི་དམིགས་པ་བོར་ནས་ སྒྲུར་བཞིན་སྒྲོས་ནས་སྒྱུད་པ་ན། སྒྲོམ་མ་གཉིས་པོའི་བར་དུ་རུས་
 པར་འཐེབ་གང་ཅམ་ལ་སེམས་འཛིན་པས་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་
 རྣམ་འབྱོར་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུ་བ་འཆད་དོ། དེའི་ཚེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ། མི་སྒྲུག་པའི་
 རྣམ་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འདིའི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཆགས་པའི་དགོ་བ་དང་འཁོར་དང་བཅས་
 ལ་སྐྱེད་པོ་ལྷའམ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ཁྱད་པར་
 ཅན་ཉིར་བསྐྱོགས་བཞི་དང་བཅས་པས་དགུ་འདོད་པ་སྟེ། བཅུ་དང་། དམིགས་པ་ནི་

འདོད་པའི་སྤང་བའི་ཆོས་ཁ་དོག་དང་དབྱེ་བས་ལ་དམིགས་པའོ། །གང་ཟག་ནི་སྤིང་
གསུམ་གྱི་མི་ཁོ་ནས་སྐྱེད་དོ། །གཞན་ན་ནི་མེད་དེ། བྱང་གི་སྤྱི་མི་སྤུན་པ་ནི་སྤྱན་
པའི་ཕྱིར་དང་། གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲོ་བ་གཞན་དང་
ཁམས་གཞན་ནའང་མེད་དོ། ། དེ་ཡང་སྤྱི་ནི་དབང་རྒྱལ་གྱིས་བདེན་པ་མི་རྟོགས་ལ་དབང་རྟོན་འདི་མི་
སྟོམ་པས་སོ། ། རྣམ་པ་ནི་མི་སྤྱུག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །དུས་ནི་འདས་པའི་མི་སྤྱུག་པ་
འདས་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི་དུས་གསུམ་ལ་
དམིགས་པའོ། །མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་ཟག་བཅས་ཡིན་ནོ། ། མོག་མེད་
ནས། སྤང་འདྲིས་པ་ འི་ཕྱིས་པ། རྣམས་ཀྱིས་ནི་ འདོད་པ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
ཅོམ་གྱིས་ འདི་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཛོལ་ལ། སྤང་མ་འདྲིས་པ་ འི་འཕགས་
པ། རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛོལ་བོ། ། བསམ་གཏན་ཐོབ་ཀྱང་འདི་སྦྱོར་བས་
བསྐྱེད་དགོས་སོ། །

དབྱུགས་རྒྱུ་བ་བ་དང་དབྱུགས་འབྱུང་བ་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་རང་བཞིན་ནི་
འབྱུང་རྒྱུ་ཇི་ལྟ་བར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བྲན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་
རྒྱ་བྲན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཤེས་རབ་དེ་སྐྱེད་ཅིང་འཇུག་པས་ན་རྒྱའི་མིང་
གིས་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པ་སྟེ་བྲན་པ་ཉིད་བཞག་བཞིན་ནོ། ། དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ།
ས་ནི་ལྔ་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་སོ་གསུམ་གྱི་ཉིད་བཞུགས་གསུམ་དང་།
བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། འདོད་པའི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་རྣམ་
རྟོག་གི་གཉེན་པོ་དང་མཐུན་པས་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཉིད་བཞུགས་གསུམ་ཡང་བཏང་སྟོམས་གྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔོན་གཞི་དང་སོ་

གསུམ་ན་ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་དབུགས་
འབྱུང་རྩ་བ་ཐོན་པའི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་།
བཞི་པ་ཡན་ཆད་ ལ། རྒྱུང་རྒྱ་བ་དང་བྲལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་དངོས་གཞི་དང་
པོ་གསུམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའང་
སྤིང་པས་ས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེའི་སྤྱོད་ལུལ་ཏེ་དམིགས་པ་ནི་རྒྱུང་
ཡིན་ནོ། །སྤར་འདྲིས་པ་དང་མ་འདྲིས་པའི་ཕྱིར་ རིམ་པ་ལྟར། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
དང་སྤྱོད་བས་འཛོལ་ལ་འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའང་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཁམས་
པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སློ་གསལ་བས་ལྷ་
དང་གྲིང་གསུམ་གྱི་མི་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ། གཞན་ དང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལ། དག་ནི་སློ་མི་གསལ་བ་
དང་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དབུགས་རྩ་བ་བ་དང་འབྱུང་བ་ཐོན་པ་འདི་ནི་ཆོས་འདི་པ་ཁོ་ནའི་ཡིན་གྱི་
འཕགས་ལམ་གྱི་རྒྱ། ཡང་དག་པར་སྟོན་པའི་ལུང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་མེད་པར། རང་
ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཟབ་མོ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་བ་སྤྲུལ་གསལ་པའི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཟབ་
མོ་ཉིད་ ལྷ། གང་ཞེ་ན། བགྲང་བ་དང་། སོགས་པས་བཟུང་བ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་།
འཛོག་པ་དང་། ཉེ་བར་རྟོག་པ་དང་། བསྐྱར་བ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་སྟེ་རྒྱ་རྣམ་པ་
རྩྱག་དང་ལྡན་པའི་མན་ངག་གོ། །དེ་ལ་བགྲང་བ་ནི་ འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་ལུས་སེམས་རྣལ་ཏུ་འདུག་
སྟེ། དབུགས་རྩ་བ་བ་དང་འབྱུང་བ་དག་ལ་སེམས་གཏང་ནས་གཅིག་ནས་བརྩམས་པར་
ཏུ་ཡིད་ཀྱིས་བགྲང་བའོ། །དེ་ལས་ཉུང་ན་ཕྱིར་བ་དང་མང་ན་ཚོད་པར་དོགས་པའི་
ཕྱིར་མི་བགྲང་རོ། །དེ་ཡང་གཉིས་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་ན་མ་ཆང་བར་བགྲངས་བ་

དང་། གཅིག་ལ་གཉིས་སུ་འཛིན་ན་ལྷག་པར་བགངས་བ་དང་། རྩལ་པ་ལ་འབྱུང་བ་
དང་འབྱུང་བ་ལ་རྩལ་པར་བགངས་ན་འཆོལ་པར་བགངས་པའི་སྒྲོན་གསུམ་དང་
བལ་བར་བགང་བ་ནི་ཡང་དག་པར་བགང་བའོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་འདི་དག་འཇུག་
པ་ན་སྒྲོག་མ་དང་སྒྲིང་ག་དང་ཉེ་བ་དང་རྟེན་པ་དང་བརྟུན་དང་གྲིན་པ་དང་རྟེན་པ་འཐིམ་
དང་ས་ལ་སྟོབས་ཆེ་རྒྱུད་གིས་འདོམ་གང་དང་མཐོ་གང་གི་བར་དུ་རིམ་གྱིས་འཇུག་
གོ། །འབྱུང་བ་ན་ནི་རྟེན་པའི་མཐིམ་ནས་རིམ་གྱིས་སྒྲུབ་བྱ་ག་ནས་སྟོབས་རྒྱུད་ན་
མཐོ་གང་དང་ཆེ་ན་འདོམ་གང་གི་བར་དུ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཇུག་པ་ན་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་དང་འབྱུང་བ་ན་ནས་པར་
འཐོར་བྱེད་རྒྱུད་གི་བར་དུ་འོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ཡིན་པ་ན་དེ་ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་འོ། །འདོག་པ་ནི་ཞོར་བྱའི་ཐག་པ་བཞིན་དུ་
སྒྲུབ་ཅེ་མོ་ནས་རྟེན་པའི་མཐིམ་གྱི་བར་དུ་གནས་པར་ལྷ་ཞིང་ལུས་ལ་བཞན་འདོགས་
པའམ། གཞོད་པའམ། བྱང་བའམ། རྩོ་བ་དག་ཅེས་རྟོག་པའོ། །ཉེ་བར་རྟོག་པ་ནི་
དབུགས་འབྱུང་རྩལ་འདི་དག་རྒྱུད་འབའ་ཞིག་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་འབྱུང་བ་དང་
འབྱུང་བྱུང་གྱི་གཟུགས་རྗེས་བརྒྱུད་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྟེན་པའི་སེམས་
སེམས་བྱུང་གི་ཆོས་དང་བཅས་ན་སྤང་པོ་ལྷ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉེ་བར་རྟོག་
པའོ། །བསྐྱར་བ་ནི་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་བསྐྱར་ནས་རྩོ་བ་ནས་ཆོས་མཆོག་གི་
བར་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་དགེ་བའི་ཅ་བ་ནམས་ལ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་བའོ། །ཡོངས་
སུ་དག་པ་ནི་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྐྱར་བ་ནི་བླ་བ་
ཉེ་གཞག་ནས་རྩོ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་དུ་ཡིན་ལ། ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་

ཟད་པ་དང་མི་སྤྱི་བ་ཤེས་པ་དང་མི་སྤྱོད་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། ། བསྐྱབ་བ་ནི་
 བེ་མ་སྤྲུག་མ་དང་བཅས་པའོ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྤོང་དཔོན་གྱིས་འབྲེལ་བ་དཔ
 དུག་པ་རྩལ་དུག་པ་འབྱུང་བྲན་པ་ནི། ། བཟང་དང་རྗེས་འཕྲོ་འཛོག་པ་དང་། ། རྟོག་
 པ་དང་ནི་བསྐྱར་བ་དང་། ། ཡོངས་དག་རྣམ་པ་བྱུག་ཏུ་འདོད། ། ཅེས་བསྐྱབ་པའི་ཆོག་པས་
 བཅད་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

དུག་པ་རྩལ་བ་དང་དུག་པ་འབྱུང་བ་ས་གང་ལས་ཡིན་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་
 རྩོག་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ལུས་ས་གང་ཡིན་པ་དེའི་ས་
 པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདོད་པའི་སེམས་ལ་རྟེན་ན་འདོད་པའི་ས་བ་ཡིན་ལ་བསམ་
 གཏན་དང་པོ་ལ་རྟེན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་བ་ནས་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་ན་
 གསུམ་པའི་ས་བའི་རྒྱང་ཡིན་པའི་བར་དུའོ། ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་རྒྱང་རྒྱ་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་དེའི་ས་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཡང་ལུས་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྲུབས་དང་
 བཅས་པ་དང་སེམས་དང་བཅས་པ་ལ་རྟེན་པས་རྒྱར་རྒྱར་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་
 སེམས་མེད་པ་དང་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། སྤྱི་བ་དང་བསམ་
 གཏན་བཞི་པ་ལས་ལྷང་བ་ན་རྒྱང་འཇུག་པ་ཁོ་ན་དང་། འཆི་བ་དང་བསམ་གཏན་
 བཞི་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ན་རྒྱང་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ། མི་སྤྲུག་པ་དང་།
 དུག་པ་རྩལ་བ་དང་འབྱུང་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་གཏོགས་ཀྱི་
 རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་པ་ནི་མ་ཡིན། ཉེ་ཐོབ་མ་ཐོབ་དང་ཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོན་ཀྱང་དབང་པོ་
 དང་ཐ་དད་པར་འཇུག་པས་ན་སེམས་ཀྱིས་མ་ཐེན་པ་ཞེས་བྱའོ། ། རྒྱང་དེ་དག་སྐལ་
 མཉམ་གྱི་རྒྱས་བསྐྱེད་པས་རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་ནམ་སྟོན་དང་རྒྱས་

པས་བྱང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆད་ནས་མཆམས་སྟོར་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
གཟུགས་ལ་ནི་ཆད་ནས་མཆམས་སྟོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་རྒྱས་པ་ན་རྒྱང་
འབྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲེལ་པ་ལས། ལུས་རྒྱས་པས་རྒྱང་འབྲིབ་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྒྱས་པ་ལས་བྱང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དབྱུགས་རྒྱུ་བ་དང་འབྱུང་བ་
རྣམས་ཆད་ནས་ཡང་ཉིང་མཆམས་སྟོར་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྤྲེས་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་གཟུགས་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལ་རྟེན་
བྱེད་དག་གིས་ཀྱང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་
ནི་ཡང་ཉིང་མཆམས་སྟོར་བ་འདི་མེད་ཀྱི། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བ་ལ་ནི་
ཡང་ཉིང་མཆམས་སྟོར་བ་མི་བསྒྲིག་གོ་ཞེས་སེམས་དང་སེམས་བྱང་ནི་རྣམ་སྤྲིན་
སྤྲེས་ཡིན་ཀྱང་ཆད་ནས་ཡང་མཆམས་སྟོར་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་བཤད་དོ། །དེ་
བཞིན་དུ་མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམ་སྤྲིན་སྤྲེས་ཀྱང་གཟུགས་དང་འབྲེལ་བར་མཛོན་
ནོ། །རྒྱང་དེ་གཉིས་ཀྱང་རང་གི་ས་པ་དང་ས་གོང་མའི་སེམས་ཀྱིས་རྟོགས་ཀྱི་འོག་
མའི་ཡིད་ཀྱིས་ནི་རྒྱང་དེ་གཉིས་མ་རྟོགས་སོ། །

གོང་མའི་ལུས་ལ་འོག་མའི་སེམས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། འདོད་པ་ནས་
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་དུ་ས་གོང་མ་ཐོབ་པའི་ལུས་ལ་འོག་མ་འདོད་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྤྲུལ་སེམས་དང་སྟོད་ལམ་པའི་སེམས་གཉིས་འབྱུང་བར་འདོད་དེ། དེ་
གཉིས་ཀྱིས་མི་རྟོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་རྟོགས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་
ཀྱིས་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་མི་སྤྲུག་པ་དང་དབྱུགས་བྱུན་པ་ནི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོ་ཡིན་ནོ། །

༼རྩལ་མཐོང་བཤད་བ༽

གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པ་ནི་དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་སྒོ་གཉིས་ཀྱིས་ཞི་
གནས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྲུབ་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་གི་ཤེས་རབ་མེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་རྩ་བ་ནས་མི་སྤྱོད་སྟེ། མདོ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་འབྲུང་བའི་བྱིར་རོ། །

ཞི་གནས་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ནི་སེམས་མི་གནས་པ་གནས་པའི་ཐབས་གསུམ་གནས་པ་
བརྟན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་གསུམ་བརྟན་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཐབས་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་དང་པོའི་གསུམ་
ནི་སེམས་འཛོག་པ་དང་། རྒྱན་དུ་འཛོག་པ་དང་། དེས་པར་འཛོག་པ་སྟེ། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། དམིགས་པ་ལ་ནི་
སེམས་གཏད་ནས། །ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱན་རྣམས་པར་གཡེང་མི་བྱ། །ཞེས་དང་། རྣམ་གཡེང་སྤྱད་དུ་རྟོགས་བྱས་
ནས། །དེ་ལ་སྦྲར་ནི་ཐུན་པར་བྱ། །ཞེས་པས་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་ཏེ། དང་པོར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་
གཏོང་པ་དང་། མི་འཕྲོ་བར་འཛིན་པ་དང་། ཤོར་ན་ཕྱོན་པའོ། །གཉིས་པའི་གསུམ་ནི་ཉེ་བར་འཛོག་པ་དང་། འདུལ་བར་
བྱེད་པ་དང་། ཞི་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རྫོ་ལྷན་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡང་། །སེམས་ནི་ནད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ། །ཞེས་
དང་། དེ་ནས་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་བྱིར་། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སེམས་འདུལ་ལོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་གཡེང་ཉེས་པ་མཐོང་
བའི་བྱིར་། །དེ་ལ་མི་དགའ་ཞི་བར་བྱ། །ཞེས་པས་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་ཏེ། སེམས་གནས་པ་སྟེ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་དང་།
འདུལ་བའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་བརྟན་པ་རུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་གཡེང་གི་ཉེས་པ་མཐོང་བས་གཡེང་
བའི་རྒྱན་གྱིས་མི་འཕྲོགས་པར་བྱེད་པའོ། །གསུམ་པའི་གསུམ་ནི་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་
དང་། མཉམ་པར་འཛོགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། བརྟན་སེམས་ཡིད་མི་བདེ་ལ་སོགས། །ལངས་པ་དེ་མཁོན་
ཞི་བར་བྱ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ནས་ཕྱོམ་བཙོན་ཅན་གྱིས་ནི། །སེམས་ལ་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་བཅས། །རང་གི་ངང་
གིས་འབྲུང་བ་འཛོམ། །ཅེས་པ་དང་། །དེ་གོམས་པ་ལས་འདུ་མི་བྱེད། །ཅེས་པས་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་ཏེ། གཡེང་བའི་
རྒྱ་ཅན་གྱིས་ཉེ་ཉོན་རྣམས་ཞི་བ་དང་། རྩོལ་པ་དང་བཅས་པས་རང་གི་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་དང་། །འབད་རྩོལ་མེད་

པར་རང་གི་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པའོ། རྒྱུད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྷན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། ཉོན་
མོངས་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས། རྩོག་མར་ཞི་གནས་བཙལ་བྱ་དེ་ཡང་ནི། །འཛིག་རྟེན་ཆགས་པ་མེད་
ལ་མཛོན་དགས་འབྱུག། ཁེས་གསུངས་པས། དེའི་ཕྱིར་ཞི་གནས་བྱུང་བར་གྱུར་པ་ཡིས་ཉོན་
མོངས་ཅ་བ་ནས་སྤང་ཞིང་ལྷག་མཐོང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བློན་པ་ཉེ་བར་
བཞག་པ་བཞི་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བློན་པ་ཉེར་བཞག་བསྐྱོམ་པས་ལྷག་མཐོང་
འབྱུང་བར་ཡང་མདོ་ལས། དག་སྒོར་དག་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ནི་འདི་ཡིན་
ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་བློན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་སོ། །དག་པའི་ཕྱང་པོ་མ་འབྲས་པ་ནི་
འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་བློན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞིའོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཞེ་ན། ལུས་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་། ཆོར་བའི་ཕྱང་པོ་དང་།
སེམས་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བྱུག་དང་། ཆོས་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་འདུས་མ་
བྱས་རྣམས་ལ་རིམ་བཤུར་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་གྱུར་རམ་གཟུགས་སུ་བྱང་བ་དང་།
རང་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཁྱོད་བ་དང་། རང་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ངོ་པོ་ཅམ་
ཁྱོད་བ་དང་། མཆོན་མར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། འདུས་
བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཟག་བཙས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་དང་། བདག་མེད་པ་སྟེ་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོངས་སུ་
བརྟགས་པས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བློན་པ་ཉེར་བཞག་ནི་དབྱེ་ན་རང་བཞིན་དང་།
འབྲེལ་བ་དང་། དམིགས་པའི་བློན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ་ལས་དང་པོའི་ངོ་པོ་ནི་ཤེས་
རབ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་
ཀྱི་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་ཅམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་བློན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པར་རི་ལྟར་
འབྱུར་ཞེ་ན། བྱེ་བྱག་ཏུ་སྦྲ་བ་ན་རེ། བློན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་ཤེས་རབ་དེ་དག་

རྒྱུད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་བླ་བ་ཉེ་བར་གཞག་པ་སྟེ་རྒྱུ་ས་འབྲས་ལྷ་ལ་གཏགས་
 པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སྒོ་བ་དཔོན་ནི་ཤེས་རབ་འདིས་བླ་བ་ཉེ་བར་འཛོག་
 པའི་ཕྱིར་བླ་བ་ཉེ་བར་གཞག་པ་སྟེ་འབྲས་ལྷ་ས་རྒྱུ་ལ་གཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
 འཆད་དོ། །

[illegible]

རབ་དང་བླ་པ་ཞི་བླ་པ་ཉེར་བཞག་གི་རོ་མོ་ཉིད་དང་། འབྲེལ་པ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
 སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་སྒོགས་དང་། ལུས་ལ་སོགས་པ་ནི་དཔྱིགས་པ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་ཀུན་ལས་བདུས་ལས་བཤད་དོ། །

བླ་པ་ཉེར་བཞག་དེ་དག་གི་རིམ་པ་ནི་རིམ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བཞིན་ཡིན་
 ཏེ། རགས་པའི་རིམ་པས་སྤར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་
 འདོད་དོ། །སློབ་དཔོན་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་ནི་ལུས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
 ཚོར་བ་བདེ་བ་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་སེམས་མ་ཞི་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་
 རྟོན་མོངས་པའི་ཚོས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་
 པར་བཞེད་དོ། །ཤངས་ངེས་པ་ནི་ལུས་ལ་གཙང་བ་དང་། ཚོར་བ་ལ་བདེ་བ་དང་།
 སེམས་ལ་ཏྲག་པ་དང་། ཚོས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་བཞིའི་
 གཉེན་པོར་ལུས་ལ་སོགས་པ་བླ་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་བསྟན་ཏོ། །དབུས་མཐའ་ལས་
 བློ། གནས་ངན་ལེན་ཕྱིར་སྲེད་རྒྱུའི་ཕྱིར། །གཞི་ཡི་ཕྱིར་དང་མ་སྤོངས་ཕྱིར། །བདེན་
 པ་བཞི་ལ་འཇུག་བྱ་བས། །བླ་པ་ཉེར་བཞག་པ་བསྟོམས། །ཞེས་འབྲུང་སྟེ། "བདེན་
 བཞི་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་བསྟོམས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་ནི་
 གནས་ངན་ལེན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བརྟགས་པས་
 སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་ལ། ཚོར་བ་ལ་སྲེད་པའི་རྒྱུར་བརྟགས་པས་ཀུན་
 འབྲུང་གི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་གོ། །བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཞི་སེམས་ཡིན་པས་དེ་ལ་
 བརྟགས་པས་འགོག་བདེན་ལ་འཇུག་སྟེ། བདག་ཆད་པར་རྟོགས་པའི་འཛིགས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་ཞེས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པས་

ལམ་བདེན་ལ་འཇུག་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བུ་གི་ཆོས་རྣམས་ལ་
མོངས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རྟོ། །དེ་ལྟར་ན་^༡ དེ་དག་གིས་ནི་དགོས་པ་འང་བསྟན་ཏོ། །དེ་
ལ་དང་པོ་གསུམ་ནི་རང་རང་གི་དམིགས་པ་ལུས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་ལ་དམིགས་
པས་མ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། བཞི་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ན་
འདྲེས་པ་དང་། འདྲུ་ཤེས་དང་འདྲུ་བྱེད་དང་འདྲུས་མ་བྱས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ན་མ་
འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ལུས་ལ་སོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་ལ་
དམིགས་པའི་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལ་གོམས་པར་བྱས་ནས། དེ་ལ་གོམས་པ་དེ་ནི་
ཆོས་བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དམིགས་ཡུལ་སྤྱི་ལུས་དང་ཆོར་བ་དང་སེམས་དང་
ཆོས་རྣམས་སྤྱིར་བསྟུས་ཏེ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་གནས་ཏེ་སྤྱིའི་
དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་དང་སྟུག་བསྐལ་བ་དང་སྟོང་བ་དང་
བདག་མེད་པར་ལྟ་ཞིང་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའོ། །རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་དང་འདྲེས་པ་ལ་
དམིགས་པ་གསུམ་ནི་ཆོགས་ལམ་ཆེ་འབྲིང་གསུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཞི་གནས་དང་
ལྷག་མཐོང་གཉིས་ནི་ཆོགས་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་འདིར་བསྟན་གྱི། གཞན་
དུ་ན་རང་རང་གི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་ཆོགས་ལམ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་འདིར་ལམ་གྱི་སྤྱིའི་དོན་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་ལམ་སྤྱིའི་རྣམ་པར་

༡ ། - བདེན་བཞི་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དེ་དག་བསྟོམས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་ནི་གནས་དན་ལེན་འདྲུ་བྱེད་གྱི་སྟུག་བསྐལ་
དང་ལྷན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བཞགས་པས་སྟུག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་ལ། ཆོར་བ་ལ་སྤེད་པའི་རྒྱུར་བཞགས་པས་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་
འཇུག་གོ། །བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཞི་སེམས་ཡིན་པས་དེ་ལ་བཞགས་པས་འགོག་བདེན་ལ་འཇུག་སྟེ། བདག་ཆད་པར་རྟོགས་པའི་འཇིགས་པ་མེད་
པའི་བྱིར་རྟོ། །འདྲུ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་བཞགས་པས་ལམ་བདེན་ལ་འཇུག་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བུ་གི་ཆོས་
རྣམས་ལ་མོངས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རྟོ། །དེ་ལྟར་ན་

བཞག་པ་དང་། ཚོགས་ལམ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ཁ་ཅིག་ཐར་པ་ལ་བཙུན་པའི་དགེ་བ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་ཐར་པ་ལ་འབད་པ་དང་རྩོམ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དགེ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཁོད་ལ་ནི། སྦྱོར་བྱུང་དགེ་བ་འགའ་མ་མཆིས། ཁོད་ནི་གང་ཞིག་བཞེད་ན་ཡང་། བཞེད་པ་ཅམ་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་རང་མི་སྟོབ་པ་དག་ཀྱང་ཐར་པ་ཐོབ་ཟེན་པས་དེ་ལ་བཙུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་ཅིག་གིས་ཐར་པར་ཕྱིན་བྱེད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་གང་ཟག་ལ་བྱུང་ཆེས་པར་འགྱུར་རོ། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་འཇུག་རྟོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཉེ། མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ཡང་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་འཇུག་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་བྱེད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་ཚོགས་ལམ་ནས་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་གྱི་བར་ལྗེ། དེ་བྱེད་ན་ལ་ཁ་ཅིག་ལམ་དང་པོ་གཉིས་ནི་ལམ་གྱི་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་པ་ནི་མཐོང་སྟོམ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཉེ། མི་སྟོབ་པའི་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ན་ལམ་གྱི་བདེན་པར་མི་འདུ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་བདེན་བཞིར་མ་འདུས་པའི་འདུས་བྱས་ཡོད་པར་ཐལ་བ་ལ་ལན་མེད་དོ། ལམ་བདེན་ཡིན་ཡང་ལམ་མ་ཡིན་ན་འཕགས་པ་རྣམས་འཁྲལ་བར་འགྱུར་ཉེ། ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ལམ་བདེན་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་གིས་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་ལམ་ཡང་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཉེ། དེ་དག་ལམ་བདེན་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་ནི་ཟག་མེད་དུ་འགྱུར་ན་དེ་

ཉུ་ནའང་ལམ་དེ་དག་ཐོབ་པ་ན་འཕགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་རྒྱད་ལ་
སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྦྱག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་
བཟོད་པ་ཁོ་ནར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཀྱན་ལས་བརྩས་ལས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ཡང་ཡོད། འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དག་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་ཅེན། ཤེས་བྱ་ལ་
ལེགས་པར་མ་ཞུགས་པ་དང་། ལེགས་པར་ཞུགས་པ་དང་། སྤྱི་བ་དང་བཅས་པ་དང་། སྤྱི་བ་མེད་པ་དང་། རྣམ་
པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་བྱེ་བྲག་གོ་ཞེས་པའི་འབྲེལ་པར་དེ་ལ་འཇིག་
རྟེན་པ་རྣམས་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ལེགས་པར་མ་ཞུགས་པ་དང་། སྤྱི་བ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་
སྟེ་བདེན་བཞིའི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཡོད་པ་དང་། མཛོད་པར་བཟོད་པ་མིང་
དོན་བསྟེ་བའི་ཐོག་པའི་སྟོན་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །བཟོག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ་ཤེས་
བྱ་ལ་ལེགས་པར་ཞུགས་པ་དང་། སྤྱི་བ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་མེ་རྟོག་པས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལས་བྱུང་པར་དུ་
འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་རྣམ་པར་མེ་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ངེ་ལྟར་ཤེས་བྱ་ལ་ལེགས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞེན། ཞེས་པ་
དང་། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་འབྱུག་པ་ན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་
དོན་རང་མཚན་མཛོད་སྦྱུ་དུ་མཐོང་གི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོག་བཅས་སུ་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
འབྲེལ་པར་འདི་ལྟར་དེ་དག་ནི། འདི་ལ་གནས་པ་ན་མི་རྟག་པའི་དོན་མཐོང་ཞིང་མཛོད་དུ་སྤྱོད་གི་མི་རྟག་གོ་ཞེས་
མཛོད་པར་བཟོད་པ་དང་སྟོན་པའི་སྟོན་སྟོན་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱག་བསྐལ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་
སྦྱག་མ་རྣམས་ལ་འད་སྐྱུར་བར་བྱའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

དེའི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག །བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་
བཅས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་བཅས་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་པོ་

གཉིས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དག་གསལ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ཆོས་གསུམ་དང་། ལམ་དང་རིགས་པ་དང་སྒྱུབ་པ་དང་ངེས་པར་འབྲིན་པའི་ཆོས་བཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་པོ་གཉིས་ལམ་བདེན་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཟེར་བའང་རིགས་པར་བལྟའོ། ། དེས་ན་ལམ་དང་པོ་གཉིས་ནི་རིམ་བཤུར་ལམ་དངོས་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་དང་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་ལམ་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་རིམ་བཤུར་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། དེའི་རྒྱུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། ། སྒྲའི་དོན་ནི་ཐར་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ལམ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཆོགས་ལམ་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི་རྣམ་གྲོལ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་སྒྲུབ་ལམ་གྱི་སྒྲ་རོལ་ཏུ་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་ཆོགས་སོ། ། མཚན་གཞི་ནི་བྱད་པར་ཅན་དང་། སལ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཏེ་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ། གཉིས་པ་ནི་ལས་དང་པོ་པས་ཐར་པར་བསྐྱོས་པའི་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་ལས་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ཉིད་ལས། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས། ། ཞེས་པ་ནས་ཞི་གནས་གྱི་ལམ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་བཤད་པ་དང་། ཀུན་ལས་བརྟས་ལས། ཆོགས་གྱི་ལམ་གང་ཞེན། སོ་སོ་སྒྲེ་བའི་ཚུལ་བྲིམས་དང་། དབང་པོའི་སྒྲོ་བསྐྱམས་པ་དང་། ཐད་གྱི་ཆོད་ཤེས་པ་དང་། ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་དང་ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་ལ་མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང་། ཤེས་བཞེན་དུ་མངོན་པར་དགའ་བའོ། ། ཡང་གང་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དགེ་བ་གཞན་དང་། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་

དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་རུང་
སྟེ། ཞེས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས། བདག་དང་གཞན་གྱི་འཕྲོར་བ་དང་། འདུན་
དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དབང་པོ་དང་། །དེ་བཞིན་ཟས་དང་མི་ཉལ་དང་། །ཤེས་བཞིན་དུ་ནི་
སྤྲོད་པ་དང་། །དེ་བཞིན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། །དམ་ཆོས་ཉན་ཅིང་སེམས་པ་
དང་། །བར་ཆད་མེད་དང་གཏོང་བ་དང་། །དགེ་སྤྱོད་རྒྱན་ནི་ཐམ་ཡིན། །ཞེས་འཛིག་
རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་
འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཚོགས་བཅུ་གསུམ་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །ཁྱད་པར་གྱི་
ཆོས་ལ་ལྷ་ལས་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདག་མེད་པར་སྤྱི་འཇུག་པའོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱོམ་བྱུང་གིས་རྟོགས་པའང་ཡོད་དེ། ཀུན་ལས་བརྟམས་ལས།
བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དོ། ཞེས་
འཆད་དོ། །སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་དབང་ལྷ་བའི་སྐོན་སུན་
འབྲེན་པར་བྱེད་དོ། །ཡོན་ཏན་ནི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་དང་། གཞན་ཡང་
ཟག་བཅས་ཀྱི་མཛོན་པར་ཤེས་པ་དག་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དོ། །སྤྱོད་ནི་ཐར་
པར་འཇུག་པའི་ཆོགས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཆོགས་ཀྱི་ལམ་སོ། །སྤྲོས་སྤྲོས་ཞེས་པ་ལ་སན་ཏན་
རྒྱན་དུ། རྩ་ཐ་སྐོམ་པ། ར་ཉི་ནི་ཡང་ནས་ཡང་དུ། སྤྲོས་ལས་སྟེ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྐོམ་པ་དང་། བཟོད་
བྱའི་འཇུག་རྟོགས་ཡིན་པས་ཆོགས་ལམ་སོ། །ཡང་ན་ཆོགས་གཉིས་གོམས་པས་ཐར་པ་ཆ་མ་བྱུང་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་
པས་ཆོགས་ལམ་སོ། ། ལུས་ཀྱི་རྟེན་ནི་ཁ་ཅིག་ །སྤྲིང་གསུམ་གྱི་སྦྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་ཀྱི་
རྟེན་ལ་སྦྱེད། །ཞེས་ཟེར་དོ། །འོན་ཀྱང་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལ་འང་སྒྲུབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་

པར་བཤད་ལ། འདོད་གཟུགས་ན་སྟོང་པའི་སྒྲིའི་བྱ་རྒྱལ་ས་ལའང་ཆོགས་ལམ་སྟེ་བ་
ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གྱང་རྟེན་དུ་བྱུང་ངོ་། །གཟུགས་མེད་པ་དང་བྱང་
གི་སྒྲིའི་སྟུན་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟེས་བྱ་དམ་པ་ལ་ཡང་དག་པར་གདམས་པ་ནོད་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔུལ་བ་ནི་སྟུག་བསྐལ་གྱིས་རྒྱལ་པར་གཡེངས་པས་སྐབས་
མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་ཐར་པའི་ལམ་མི་སྟེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

༼སྟོར་ལམ་བཤད་ལ།༽

གཉིས་པ་སྟོར་པའི་ལམ་ནི་ བ་ཡོ་ག་སྟུག་ཞེས་པ་སྟོར་ལམ་སྟེ། བ་ནི་བར་མ་ཨཟཱན་དོན་དམ་
བ་ཡོ་ག་སྟོར་བ་སྟེ། མཐོང་ལམ་དོན་དམ་མཐོན་སྟུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྟོར་བར་བྱེད་པས་སྟོར་ལམ་སྟེ། ཆོས་
བློན་པ་ཉེར་བཞག་སྟེ་ལ་དམིགས་པ་དེ་ལས་ནི་རྩོ་བར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་སྟེ།
མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པའི་བྱད་ཤིང་སྟེག་བྱེད་མཐོང་ལམ་གྱི་མེའི་སྔ་ལྟས་སྟེ་
གྱུར་པའི་ཕྱིར་རྩོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གིས་བཞི་ཀ་ལ་
དམིགས་པར་མི་བྱས་ཀྱི་རྒྱན་ཆགས་པ་ཡིན་པས་སྟུག་བསྐལ་ལ་སོགས་པ་
འཕགས་པའི་བདེན་བཞིའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཆོགས་ལམ་ནི་བདེན་
བཞི་ལ་མི་དམིགས་ལ་སྟོར་ལམ་བྱོད་ནས་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཆོགས་ལམ་ན་བྱང་པོ་ལ་དམིགས་པས་བདེན་པ་ལའང་དམིགས་
པར་འབྱུར་རོ་ཞེན། མི་འབྱུར་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་པར་མ་བྱེ་བའི་བྱང་པོ་ལ་དམིགས་
ལ། སྟོར་ལམ་ནས་བདེན་བཞིར་བྱེ་ནས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱལ་བ་ནི་འོག་
ནས་འཆད་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་དུ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་ཡང་ཟག་པ་དང་
བཅས་པའོ། །རྩོ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོར་འཕེལ་བ་ལས་ནི་རྩོ་མེའི་

ཡེ་ཤེས་འབྱུང་ལ། ཅེ་མོ་དེ་ཡང་དམིགས་རྣམ་ཐོ་བ་དེ་དང་འབྲ་བར་བདེན་བཞི་དང་
ཟག་བཅས་བཅུ་དྲུག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལོ། །གལ་ཏེ་དམིགས་རྣམ་འབྲ་ན་ལོགས་ཤིག་
ཏུ་སྟོན་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བས་ན་མིང་གཞན་ཏུ་བཏགས་
སོ། །འདི་ནི་རྩོ་བའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་འཕེལ་བའི་ཅེ་མོ་འཕམ། དེ་དག་ལས་ཉམས་
པའམ་བཟོད་པ་མངོན་ཏུ་འགྱུར་བས་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཡོ་བའི་ཅེ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །དེ་ལ་བློད་ཅེ་གཉིས་ནི་ཉམས་པ་སྲིད་པས་གཡོ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
ཡང་གཡོ་བ་ཆུང་ཏུ་ནི་རྩོ་བ་དང་ཆེན་པོ་ནི་ཅེ་མོ་འོ། ། ཆེ་ཆུང་ནི་བློད་ཅེ་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་
ཡིན་ལ། བཟོད་པ་དང་ཆོས་མཆོག་ནི་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པས་མི་གཡོ་བ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་མི་གཡོ་བ་ཆུང་ཏུ་ནི་བཟོད་པ་དང་ཆེན་པོ་ནི་ཆོས་མཆོག་གོ། །བློད་ཅེ་གཉིས་
ཀའང་ཆོས་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་རྣམ་པ་གཏོད་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཐམས་ཅད་ཉེར་གཞག་བཞིར་འདུ་བས་སོ། ། དང་པོར་མི་
རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་འགོད་ཅིང་འཛོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །ལྷ་མ་དམན་པ་
ནི་འཕེལ་ནས་ཐོན་ཏུ་མི་བྱེད་དོ། ། ཕྱིས་འཕེལ་བ་ནི་ཆོས་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཏུ་མ་ཟད་ལུས་
ལ་སོགས་པ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་གཞན་གསུམ་པོ་དག་གིས་ཀྱང་འཕེལ་བར་ཏེ་
གོམས་ཤིང་བྱང་བར་བྱེད་དོ། །

དེས་ན་རྣམ་པ་གཏོད་པ་ནི་ཐོག་མར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ། འཕེལ་བ་ནི་བསྒྲོམ་པ་དེ་
གོམས་ཤིང་བྱང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་བཟོད་པ་འབྲིང་དམིགས་རྣམ་སྲི་ནས་
ཡང་ཡང་བསྒྲོམ་པ་ལྟ་བུ་འོ། །ཅེ་མོ་དེ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོར་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་ལས་
བཟོད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་སྐྱེ། བློད་ཅེ་ལེ་གནས་སྐྱབས་ན་རིམ་པ་ལྟར་བདེན་པ་ལ་ཆུང་ཏུ་

དང་འབྲིང་དུ་བཟོད་ལ། བཟོད་པ་ནི་མི་ཉམས་པའི་སྒོ་ནས་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་གོམས་པའི་རིམ་གྱིས་བདེན་པ་ལ་ཆེར་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཟོད་པ་ལ་འང་
གསུམ་ཡོད་པ་ལས་རྒྱུང་འབྲིང་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་རི་ལྟར་བྱོད་ཅེ་ཐོག་མར་བདེན་པ་
རྣམས་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་ཅིང་འགོད་པ་ཆོས་བློན་པ་ཉེར་བཞག་གིས་རྣམ་པ་གཏོད་ཅིང་
འགོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་བློན་པ་ཉེར་བཞག་ཁོ་ནས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཐོག་མར་
རྣམ་པ་གཏོད་ཅིང་འགོད་པར་བྱེད་ པས་ཆོས་བློན་པ་ཉེར་བཞག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བར་བྱེད། དོ། །

འཕེལ་བ་ལ་ནི་བྱོད་ཅེ་ལས་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བཟོད་པ་ནི་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་
ཐམས་ཅད་ཆོས་བློན་པ་ཉེར་བཞག་ཉིད་ཀྱིས་འཕེལ་བར་བྱེད་གི་ལུས་བློན་པ་ཉེར་
བཞག་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་མཆོག་དང་ཉེ་ཞིང་ཆོས་
མཆོག་མཐོང་ལས་དང་ཉེ་ལ་མཐོང་ལས་ཆོས་བློན་པ་ཉེར་བཞག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་
འབྲུ་བར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་བཟོད་པ་རྒྱུང་དུ་ནི་འདོད་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་རྣམ་པ་བརྩུ་བྱུག་དང་
ཁམས་གོང་མ་གཉིས་འི་ལ་བའི་བདེན་པ་ཞི་ལ་རྣམ་པ་བརྩུ་བྱུག་སྟེ་རྣམ་པའི་སྐྱད་
ཅིག་མ་སྐྱུ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཆང་བར་སྒོམ་པ་ཡིན་ལ། བཟོད་པ་འབྲིང་ནི་འབྲེལ་པ་
ལས། གང་གི་ཆེ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་གཉེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་
པའི་རྣམ་པ་དམིགས་པ་རེ་རེ་ནས་སྤི་ནས་འདོད་པ་ན་སྒྲིད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཁོ་ན་ལ་
སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་སྤྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བར་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བཟོད་པ་འབྲིང་ཡིན་
ལ། གང་གི་ཆེ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
འབྱུང་བའི་ཁྲི་རྒྱར་ཐོག་མར་རྣམ་པ་རེ་རེ་ནས་སྤི་ནས་མཐར་དམིགས་པ་འང་དོར་

ནས་སྒྲོམ་པ་དང་། དམིགས་ལུལ་བདེན་པ་དང་རྣམ་པ་དུས་མཉམ་དུ་སྤྲིན་ནས་ལྷག་མ་
སྒྲོམ་པའི་ལུགས་གཉིས་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་བདེན་པའི་རྣམ་པ་རེ་རེ་ནས་
སྤྲིན་བཤད་དམིགས་པ་རེ་རེ་ནས་སྤྲིན་ནས་ཞེས་བྲ་བ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་
པས་བཟོད་པ་ཆུང་དུ་འེར་རྣམ་པ་སྤུས་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཆང་བར་བསྒྲོམས་པའི་རྗེས་ལ་
ཐོག་མར་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞིའི་དང་པོ་
ལམ་བོར་ཉེ་ལྷག་མ་སྤུས་ཅུ་ཅ་གཅིག་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ནས་རིགས་པ་
བོར་ཉེ་སྤུས་ཅུ་དང་། དེ་ནས་སྤྲུབ་པ་བོར་ཉེ་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་ཅ་དགུ་དང་། དེ་ནས་རེས་
པར་འབྲིན་པ་བོར་ཉེ་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་དང་། དེ་ནས་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་
པ་བོར་དེ་ཁམས་གོང་མའི་འཕོག་པ་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་
རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་དམིགས་པ་རྣམས་སྤྲ་མ་ལྟར་རིས་གྱིས་རེ་རེ་ནས་དོར་ནས་
ལྷག་མ་སྒྲོམ་པ་དང་།

དེ་ནས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ལམ་བདེན་ནས་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པའི་བར་
གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤྲ་མ་ལྟར་རེ་རེ་ནས་དོར་ནས་མཐར་ཐོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་
གང་ཟག་བཞིའི་གཉེན་པོའི་དབང་གིས་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ལས་
གང་རུང་ཞིག་ལན་གཉིས་སུ་བརྒྱས་ཉེ་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ཉེ། དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གོང་
མའི་གཉེན་པོ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་སྤྲིན་ནས་སྒྲོམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་མཐར་
འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲོམ་པའི་བར་
རྣམས་བཟོད་པ་འབྲིང་ཡིན་པས་དེ་ནི་སྤྲད་ཅིག་མ་བཞི་བརྒྱ་དང་དགུ་བརྒྱ་ཅ་བདུན་
ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིའི་གངས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། དང་པོ་

གསུམ་ལ་དགྲ་བཙུ་སྟེ། རྟེན་ས་དག་ཉིད་སྤེལ་དགྲ། བཟ་མའི་རྣམ་པ་གཉིས་བསྟན་
པ། འདི་ཡིས་གངས་སུ་ངེས་པར་བཟུང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དམིགས་ལུལ་བདེན་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་
འདོར་བ་མི་འཐད་ཅིང་དམིགས་ལུལ་བདེན་པ་དོར་ན་དམིགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་
མི་འཐད་པས་ཐོག་མར་དམིགས་པ་འདོར་བ་ཉིད་འཐད་པས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་
དགོངས་པ་འང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་རེ་རེ་དང་དམིགས་པ་རེ་རེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་
ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་བདེན་པ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་སྤེལ་
ནས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་བཟོད་པ་འབྲིང་སྟངས་ཅིག་མ་བརྒྱ་
ཙ་བཙུ་དགྲ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་པས་ན་བཟོད་པ་འབྲིང་ནི་སྟངས་ཅིག་མ་བརྒྱ་དང་
བཙུ་དགྲ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བཟོད་པ་ཚུང་དུ་སྤེལ་ལྟར་རྣམ་པ་སུམ་ཙུ་ཙ་གཉིས་
ཚང་བར་བསྟོམས་པའི་རྗེས་ལ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་བསྟོམས་པའི་གཉེན་པོ་ལམ་
བདེན་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ཏེ་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྒྱད་སྟོམ་པ་དང་། དེ་
ནས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ལམ་བདེན་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ཏེ་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་
ཙ་བཞི་སྟོམ་པ་དང་། དེ་ནས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་འགོག་བདེན་རྣམ་པ་བཞི་དང་
བཅས་པ་བོར་ཏེ་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་སྟོམ་པ་དང་། དེ་ནས་འདོད་པའི་འགོག་བདེན་རྣམ་པ་
བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ནས་ལྷག་མ་བཙུ་བྱ་སྟོམ་པ་དང་། དེ་ནས་ཁམས་གོང་མ་
གཉིས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ཏེ་ལྷག་མ་བཙུ་
གཉིས་སྟོམ་པ་དང་། དེ་ནས་འདོད་པའི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་
བཅས་པ་བོར་ནས་ལྷག་མ་བརྒྱད་སྟོམ་པ་དང་། དེ་ནས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་

སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་རྣམས་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་ཐོར་ནས་ལྷག་མ་འདོད་པའི་
 སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམས་པ་བཞི་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ནས་སྒྲོམ་པ་པོ་དེ་ཡང་
 དབང་པོ་རྣམས་པོ་ལྟ་བུ་སྤྱད་པ་དང་རྟུལ་པོ་སྤྱད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་
 ཡིན་ན་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམས་པ་དང་པོ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་
 འོར་ནས་ལྷག་མ་གསུམ་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ནས་རྣམས་པ་སྤྱེལ་གཉིས་འོར་ནས་སྤྱེལ་
 གཉིས་བསྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ནས་ལྟ་བུ་སྤྱད་པ་དེ་ལའང་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་སྤྱད་པ་དང་
 བདག་གིར་ལྟ་བུ་སྤྱད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དང་པོར་ཡིན་ན་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་པའི་
 གཉེན་པོ་བདག་མེད་པའི་རྣམས་པ་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲོམ་ལ། གཉིས་པ་ཡིན་ན་བདག་
 གིར་ལྟ་བུ་པའི་གཉེན་པོ་སྤོང་པའི་རྣམས་པ་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲོམ་ལོ། །

སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་ཡིན་ན་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམས་པ་བཞི་
 ལས་རྣམས་པ་སྤྱེལ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་འོར་ནས་ལྷག་མ་དང་པོ་གསུམ་སྒྲོམ་པ་
 དང་། དེ་ནས་རྣམས་པ་སྤྱེལ་གཉིས་འོར་ནས་དང་པོ་གཉིས་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ནས་སྤྱད་
 པ་སྤྱད་པ་དེ་ལའང་ངའོ་སྤྱེལ་པའི་ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བ་དང་ལེ་ལོ་ཤས་ཆེ་བ་གཉིས་
 ལས་དང་པོ་ཡིན་ན་ང་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོ་མི་རྟག་པའི་རྣམས་པ་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲོམ་ལ།
 གཉིས་པ་ཡིན་ན་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྣམས་པ་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲོམ་པ་
 རྣམས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལམ་བདེན་རྣམས་པ་དང་
 བཅས་པ་ཐོར་ནས་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་སྒྲོམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་འདོད་པའི་སྤྱག་
 བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམས་པ་བཞིའི་གང་རུང་ཞིག་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲོམ་པའི་བར་
 རྣམས་བཟོད་པ་འབྲིང་ཡིན་པས་སྐྱད་ཅིག་མ་བརྒྱ་དང་བཅུ་དགུར་འབྱུར་ལོ། །ཞེས་

ཟེར་རོ། །འདིར་ཡང་། ཉེར་བརྒྱད་ཙ་བཞི་ཉི་ཤུ་དང་། །བཙུ་བྱག་བཙུ་གཉིས་བརྒྱད་
དང་བཞི། །གསུམ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐ་མ་གཅིག་ །ལན་གཉིས་བསྟན་པ་འདིའི་
གངས། །ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བཟོད་པ་འབྲིང་ལ་སྐྱད་ཅིག་གི་གངས་མང་ཉུང་གི་
ལྷགས་གཉིས་བཞད་ཀྱང་འབྲེལ་པའི་དགོངས་པ་ནི་ཕྱི་མ་ཉིད་ཡིན་པར་མངོན་ནོ་
ཞེས་མཁས་པ་དག་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་བཟོད་པ་རྒྱུད་ཏུ་ལ་དམིགས་རྣམ་ཆང་བར་སྒྲོམ་ལ་འབྲིང་ལ་རིམ་གྱིས་
ཐིམ་ནས་མཐར་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ཤིང་དེའི་རྣམ་
པ་ཁོ་ན་སྒྲོམ་པ་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། །ཁམས་གསུམ་སུན་འབྲིན་པར་བྱེད་པ་ན་དེས་
དང་པོར་ནི་གཉིན་པོ་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་ལ་ཕྱིས་ནི་འདོད་ཁམས་ཁོ་ན་དང་པོར་
ཤེས་ཤིང་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱུ་བྱེད་
དག་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་མཐར་ལྷན་ལྟར་སྐྱད་ཅིག་མ་བྱུག་དང་
ཕྱི་མ་ལྟར་སྐྱད་ཅིག་མ་བཙུ་གཅིག་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་
དམིགས་པ་ལྟར་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཡང་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་
བདེན་པ་ཁོ་ན་དམིགས་ལུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། །ཁྱད་པར་དུ་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་
སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་གྱི་སྤྲ་མ་རྣམས་ལྟར་རྒྱུན་ཆགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
བཟོད་པ་ཆེན་པོ་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་དང་སྐྱད་
ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཀྱང་འདོད་པའི་
སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ཤིང་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་
ཐག་བཅས་ཡིན་ཞིང་སྤར་ཐག་མེད་མེད་པས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མེད་པར་རང་གི་

ཅུལ་གྱིས་མཛོད་ལས་དངོས་སུ་འབྲེན་པས་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིར་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་མཆོག་དང་སྤྱག་བསྐུལ་ལ་ཆོས་བཟོད་
དང་། གསུམ་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ཤིང་སྐད་ཅིག་རེ་
རེ་ཡིན་པར་བསྟན་པས་ཐོ་བར་གྱུར་པས་ན་བཟོད་པ་འབྲིང་པལ་ཆེ་བའི་བར་ནི་
ཁམས་གསུམ་གྱི་བདེན་བཞི་ལ་ཅི་རིགས་པར་དམིགས་ཤིང་རྒྱན་ཆགས་པ་ཡིན་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། “གཞན་ཡང་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེར་བསྟན་པས་ཐོ་
བར་གྱུར་པ་ནས་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་བར་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་འཕེལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་
མཆོག་གཉིས་ལ་ནི་རྣམ་པ་གཏོད་འཕེལ་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་མངོན་ཏེ། འབྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པ་གཏོད་པ་ནི་དང་པོ་
ཉིད་དུ་བདེན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་བདག་འཁོད་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། རྟེན་ལས་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་གོ་མས་པས་བྱང་
བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་པོ་སྒྲོམ་པ་དང་དེའི་རྒྱན་གོ་མས་པར་བྱེད་པ་ལ་བཟེད་པ་ན་སྐད་ཅིག་ལ་ལ་དེ་དག་མི་རུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །^{༤༡}

རྣམ་པ་ནི་རི་ལྟར་དང་པོར་ཤེས་ཤིང་སྤང་བུ་ཡིན་པས་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་
སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་གཉིས་དང་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་མཆོག་དང་སྤྱག་བསྐུལ་ལ་
ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་བདེན་པ་ཁོ་
ན་ཡིན་པ་ལྟར་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་གཉིས་དང་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་
ཆོས་མཆོག་དང་སྤྱག་བསྐུལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་
གྱང་མ་ཐུན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤང་བ་ལྟར་པ་ལྟར་གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་

༤༡ - གཞན་ཡང་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེར་བསྟན་པས་ཐོ་བར་གྱུར་པ་ནས་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་བར་ལ་
རྣམ་པ་གཏོད་འཕེལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་མཆོག་གཉིས་ལ་ནི་རྣམ་པ་གཏོད་འཕེལ་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་མངོན་ཏེ།
འབྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པ་གཏོད་པ་ནི་དང་པོ་ཉིད་དུ་བདེན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་བདག་འཁོད་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། རྟེན་ལས་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་
གོ་མས་པས་བྱང་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་པོ་སྒྲོམ་པ་དང་དེའི་རྒྱན་གོ་མས་པར་བྱེད་པ་ལ་བཟེད་པ་ན་སྐད་ཅིག་ལ་ལ་དེ་དག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དང་བདག་གིར་ལྟ་བུ་སྤྱད་པ་དང་ངོ་སྤྲོད་པའི་ར་རྒྱལ་དང་ལེ་ལོ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ན་
 རིམ་པ་ལྟར་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་དང་སྟོང་པ་དང་མི་ཉག་པ་དང་སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་
 རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྟེན་གྱི་དབྱེད་པ་གིས་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ནི་གང་ཟག་གིས་རྩི་ལྟར་
 དབྱེད་པ་བཞིན་དུ་མི་ཉག་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། སྟོང་པའི་
 རྣམ་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་།
 དེ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་སྐྱད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་ལ་ནི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་སྐྱད་ཅིག་མ་བཞི་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་པ་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་སྤྱད་པའི་རྣམ་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེའི་ལོག་ཏུ་
 སྤྱག་བསྐུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་སྤྱག་བསྐུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་འབྲ་
 བས་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་ལ་ལན་གཉིས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ་ཞེས་གང་
 ཟག་གང་ཡང་རུང་བས་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་ལ་རྣམ་པ་གང་ཡིད་
 ལ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ལའང་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། བཟོད་པ་
 འབྲིང་གི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་ཀྱི་རྩིས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ཉིད་
 བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་མཆོག་དུ་བཤད་ལ། བཟོད་པ་འབྲིང་གི་སྐྱད་ཅིག་མ་ཐ་མ་
 གཉིས་དང་སྤྱག་བསྐུལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་ཀྱང་རྣམ་པ་འབྲ་བར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། བཟོད་པ་ཆེན་པོ་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐུལ་ལ་
 དམིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་དང་ཉི་པའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་སྤྱག་
 བསྐུལ་ལ་དམིགས་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པ་དང་། རྟེན་གྱི་དབྱེད་པ་གིས་ཀྱང་བཟོད་པ་ཆེན་
 པོ་ཆོས་མཆོག་དང་ཉི་ལ་ཆོས་མཆོག་མཐོང་ལམ་དང་ཉི་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་བྲན་པ་

ཉེས་བཞག་དང་དམིགས་རྣམས་མཐུན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བཟོད་པ་རྒྱུ་
འབྲིང་གཉིས་དང་ཡང་དམིགས་རྣམས་ལ་སོགས་པ་འདྲ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་
ཆོས་མཆོག་དང་ཉེ་བ་ཅམ་གྱིས་ནི་དེར་མི་འགྲུབ་གྱི་འོན་ཀྱང་ཆོས་མཆོག་མཐོང་
ལམ་དང་ཉེ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཤེས་བཟོད་དང་པོ་གཉིས་གྱི་དམིགས་རྣམས་དེ་དག་
ཡིན་པ་ཉིད་རྒྱུ་མཆོན་དུ་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་བྱོད་ཅེ་མོ་བཟོད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་
གསུམ་གསུམ་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་མཆོག་ནི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་
པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་འདྲ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེན་པ་བཞི་ཅར་ལ་དམིགས་པ་དང་དེ་དག་གི་
རྣམས་པའང་ཡིད་བྱེད་པ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་
བས་ཀྱུན་བཏགས་པའོ་ཞེས་ཐེག་པ་གོང་མ་བདག་འཆད་དོ། །སློབ་དཔོན་སངས་གེ་
བཟང་པོ་ས་ནི་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་པ་ལས། རི་ལྷར་བཟོད་ཆེན་སྐྱད་ཅིག་མ། །གཅིག་
ཡིན་དེ་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ །ཅེས་གང་བཤད་པ་དེ་ནི་རང་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པ་ཡིན་ལ་འདིར་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་སྐྱད་ཅིག་མ་དུ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་
ཀྱི་མཆོག་ལ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་
རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པ་ལ་ནི་རབ་
དང་མཆོག་རབ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་^{༤༩}ལ་

༤༩ - བོས་ནི་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་པ་ལས། རི་ལྷར་བཟོད་ཆེན་སྐྱད་ཅིག་མ། །གཅིག་ཡིན་དེ་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ །ཅེས་གང་བཤད་
པ་དེ་ནི་རང་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ་འདིར་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་སྐྱད་ཅིག་མ་དུ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ལ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་
པོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པ་ལ་ནི་རབ་དང་
མཆོག་རབ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་

སོགས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་རང་དོན་གྱི་ད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་དོན་གྱི་ད་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདིར་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་མཛོག་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་
དང་། གཞུང་གཞན་དུ་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྐད་ཅིག་མང་པོ་དང་ཆོས་མཛོག་ལའང་
ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་བྱས་པར་བཤད་དོ། །

རྩོམ་པ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བླན་པ་ཉེར་བཞག་གི་
རོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ་གྲོགས་ནི་དད་པ་ལ་སོགས་པ་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕྱང་པོ་
ལྷ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་པས་འདི་དག་ལ་གཟུགས་ནི་
བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ལ་གཞན་དག་ནི་ཤེས་པར་སྒྲུབ། །རྩོམ་པ་སོགས་
པའི་ཐོབ་པ་ནི་རྩོམ་པ་སོགས་པར་མ་གཏོགས་ཏེ་གཏོགས་ན་འཕགས་པ་མཐོང་
ལམ་བས་རྩོམ་པ་སོགས་པ་མངོན་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལ་ཡང་། དེ་དག་གི་
ཐོབ་པ་ ས་མ་བོར་གྱི་བར་དུ། མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་འདོད་མོད་
གྱི་འདི་ལ་ཐོབ་པ་རྩལ་སྤྲུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དབྱང་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །སྐར་
བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ནི་རྩོམ་པ་སོགས་པ་རྣམ་
"པ"པོ་བཞི་ཡིན་ནོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།
མཐོང་སྤང་ཐམས་ཅད་སྤོང་ཡང་སྤང་བའི་གཙོ་བོས་མཛོན་ནས་ཐེ་ཆོམ་སྤོང་བའི་
ཕྱིར་བདེན་པ་ངེས་པ་དང་། བདེན་པ་རྣམས་ལ་འདི་ནི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་

ནས་འདི་ནི་ལམ་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ནམ་བར་འབྲེད་པའི་ཕྱིར་ངེས་བར་འབྲེད་
བ་ནི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྤྱག་བསལ་ལ་
ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཐོ་བ་ལ་སོགས་པས་དངོས་དང་བརྒྱད་ནས་
འབྲེན་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་བན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ཆ་དང་མཐུན་བ་ཞེས་
བྱའོ། །ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་བཞི་ཅར་ཡང་ མཉམ་གཞག་ཡིན་པས། བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་
བ་ཡིན་གྱི་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

ས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྐྱོགས་མི་སྟོགས་པ་མེད་བ་དང་བསམ་
གཏན་ཁྲད་པར་ཅན་དང་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་སྟེ་དྲུག་གི་ས་བ་སྟེ།
མཐོང་ལམ་གྱི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་ལམ་གཟུགས་མེད་ལ་མི་རྟེན་ འདོད་
བ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་ས་བ་ཡིན་པས་དེ་ནི་ངེས་འབྲེད་དུ་མི་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྟེ་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས། པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་གཟུགས་མེད་ལ་མི་རྟེན་ཞེ་ན། དང་པོར་ཤེས་ཤིང་སྤང་བྱ་ཡིན་
པས་མཐོང་ལམ་འདོད་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་གཟུགས་མེད་པས་འདོད་པ་ལ་མི་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོད་ཅེ་གཉིས་ནི་འོག་མ་འདོད་པའི་ཁམས་ནའང་ཡོད་
པའམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཙུན་བ་དབྱངས་སྐྱོགས་གྱི་ལྷགས་ཏེ་ས་བདུན་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་ལུས་གང་ལ་བརྟེན་ཞེ་ན། ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་འདོད་ཁམས་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་བ་ཡིན་གྱི་ཁམས་གོང་མ་ལ་རྟེན་བ་ནི་མེད་དོ་
ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནམས་འདོད་དེ། དེ་ཡང་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཐོག་མར་སྤྱིར་
གསུམ་གྱི་མིའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་སྟོན་བསྐྱེད་ཟེན་བ་ནམས་ནི་ལྟའི་ནང་དུ་ཡང་
མངོན་དུ་བྱེད་དོ། ། བཟོད་ཆེན་དང། ཆོས་མཆོག་ནི་ལྟ་དག་གི་ནང་དུ་ཡང་དང་པོ་སྐྱེད་

པར་བྱེད་དོ། །དང་པོ་གསུམ་ནི་སྐྱེས་པས་ཀྱང་བྱད་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་དང་བྱད་མེད་
 ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེས་པའི་རྟེན་ཅན་ཡང་ཐོབ་པས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཐོབ་པར་འགྱུར་ ལི་
 དག་གི་དུས་སུ་པན་ཚུན་མཚན་གྱུར་པ་དང་འཆོལ་བར་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས། ལ། ཆོས་མཚན་གཉིས་ཀྱི་བྱད་མེད་
 ཀྱིས་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཀྱི་སྐྱེས་པས་ནི་
 གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མཚན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་ནི་བྱད་མེད་
 སོ་སོར་བརྟགས་མིན་ཀྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པས་བྱད་མེད་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དོ། ། ཆོས་
 མཚན་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཐོབ་པས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་བྱུང་བའི་མཐུན་པོ། ། དེས་
 འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་ནམས་ནི་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་དགེ་བ་ཐུག་བཅས་ཡིན་པས་^{༦༥}“དེ་
 དག་གི་ནམ་སྤྱོད་ནི་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་མི་རྟག་པ་
 ལ་སོགས་པའི་ནམ་པས་སུན་འབྲེན་པས་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་རྫོགས་བྱེད་
 ཡིན་ཀྱི་རིས་མ་ཐུན་འཕེན་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཉམས་པ་ཆ་མ་ཐུན་ཀྱི་བསམ་གཏན་
 ནི་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །

དེས་པར་འབྲེད་པ་ནམས་ཇི་ལྟར་གཏོང་ཞེ་ན། འཕགས་པ་ནམས་ཀྱིས་ནི་
 དེས་འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་དེ་དག་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ས་དེ་བོར་ནས་ ཞོང་དུ་
 སྐྱེས་པའི་ས་འཕོས་པས་ས་དེའི་ཐོབ་པ། གཏོང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པས་བསྐྱུས་པ་ནི་
 བསམ་གཏན་གཉིས་པར་འཕོས་པས་ ཉེ་སྐྱེས་པས་དེའི་ཐོབ་པ། གཏོང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་
 ཤི་སྟེ་གོང་དུ་འཕོས་པས་གཏོང་གི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ བའི་འཕོས། བསམ་ནི་མ་ཡིན་
 ནོ། ། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བོ་ལྟར་འཆི་བའོ། །ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དགེ་བའི་ཅ་བའི་རྒྱུད་ནི་མཐོང་

ལམ་གྱིས་ཉེ་བར་བརྟན་པར་བྱས་པས་སོ། །འདི་འོག་ཏུ་ས་འཕོས་པས་གཏོང་བ་ནི་མེད་དེ། གོང་མའི་རྟེན་ལ་སྦྱོར་
ལམ་མེད་པས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

འབགས་མིན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་ས་བོར་རམ་མ་བོར་ཡང་རུང་སྟེ་འཆི་བ་ ཉེ་
རིས་མཐུན་འདོར་བ། ཁོ་ནས་གཏོང་བར་འགྱུར་གྱིས་འཕོས་པས་ནི་མ་ཡིན། མ་འཕོས་པས་མི་
བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁློབ་དཔོན་འབྲུག་བཟང་གིས་ཀྱང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་གོང་དུ་འཕོས་པའི་ཆེ་རིས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
དག་འདོར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མེད་དེ་རིས་མཐུན་གཏོང་^{༤༦} །བཞོན་ས་བོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཆི་བའི་སྤིད་པ་
ལ་གནས་པས་དེ་དག་འདོར་བར་སྤིད་པ་བར་མ་ལ་གནས་པས་བོར་ཐེན་ཏེ། དེའི་གང་དུ་སྐྱེ་བ་ན་འདོར་བར་འགྱུར་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མེད་པས་འཆི་བ་ཞོན་ས་བཞད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འདི་ལ་ཐོབ་པ་དང་
མཛོད་རྒྱར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡོད་པས་ཁམས་གོང་ན་སྦྱོར་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་མི་སྦྱོང་ངོ། །འབགས་པ་ལ་མི་
མཚུངས་ཏེ། ཐོབ་པ་ནི་སྦྱོར་ལམ་མ་ཡིན་པར་བཞད་ཐེན་པས་སོ། ། དེས་འབྱེད་ཆུ་མཐུན་དང་པོ་
གཉིས་ནི་ བསམ་གཏན་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ནི། །ས་འཕོས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་། ཞེས་པས། སོ་སོའི་
སྐྱེ་བོ་དག་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཀྱང་གཏོང་གི་འབགས་པ་ལ་ནི་དེ་དག་ལས་ མི་
མཐུན་ཕྱོགས་གྱིས། ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོབ་པ་ནི་ས་འཕོས་པས་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཕྱི་
མ་གཉིས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་འང་ཉམས་པ་མེད་པའི་ འབགས་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བ་མ་བསྐྱེད་པས།
ཕྱིར་རོ། །

གང་ཞིག་གིས་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དེ་དག་བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་ལ་
བརྟེན་ནས་སྦྱེད་པ་ཡིན་ན་ནི་དེས་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་
འབྱུང་བ་འགས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། མི་སྦྱོགས་མེད་དང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་རྟེན་པའི་སྦྱོར་ལམ་

གྱིས་ནི་ཆེད་ཉིད་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བར་མ་དེས་ཏེ་ཉམས་པ་སྲིད་པས་སོ། །དེས་ན་དངོས་གཞིའི་སྒྲོར་ལམ་ཐམས་
ཅད་འཕགས་པས་གཏོང་བར་དེས་སོ་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་སྤར་ བཅོད་འབྲིང་མན་ཆད། ཐོབ་པ་ ལས།
རྣམ་པར་ཉམས་པ་དག་གིས་ཡང་ བྱིས། ཐོབ་པ་ཡིན་ན་ནི་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྤྲོམ་པ་
ལྟར་སྤོན་མེད་པ་ ཁོ་ན། གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་འདས་པ་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤོན་
འཕགས་ལམ་གྱི་སྒྲོར་པ་མ་སྒྲིད་པས། ཡང་ནས་ཡང་དུ་མ་གོམས་པ་དང་ འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་
མི་ཐོབ་པའི་བྱིད། འབད་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ བས་སྤོན་རང་ས་མི་འཛོམ། པའི་བྱིར་དོ། །
སྤོན་ནས་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་གསོས་འདེབས་མཁན་ཡོད་ན་འཕྲོ་ནས་སྤྱེ་ལ་མེད་ན་གཞི་ནས་སྤྱེད་དོ། ། འོ་ན་
རྣམ་པར་ཉམས་པ་དང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དག་ལ་བྱུང་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ཉམས་པ་
གཉིས་ནི་ ཆོས། མི་ལྡན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་ནི་བྱུང་བར་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །

འོ་ན་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་ལོག་ལྟ་སྤྱིས་པ་ན་དགེ་ཅ་ཉམས་པ་ལྟ་བུ་
ཉོན་མོངས་པའི་ཉམས་པ་བྱས་པ་ཁོ་ནས་ཉམས་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་པ་ཉམས་པ་ནི་སྤྲ་མ་
ལོག་ལྟ་སྤྱིས་པ། ལྟ་བུ་ཉམས་པས་ཉམས་པ་དང་། མཐོང་ལམ་སྤྱིས་པ་ན་སོ་སོའི་སྤྱེ་བ་
ཉམས་པ་ལྟ་བུ་དང་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་སྤྱིས་པ་ན་མཐོང་ལམ་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་ཡོན་
ཏན་གྱིས་ཉམས་པ་འང་ཡིན་པས་ཉམས་པ་སྤྱིར་སློབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཡོངས་
ཉམས་ལ་རྣམ་ཉམས་གྱིས་བྱུང་རྣམ་ཉམས་ལ་ཡོངས་ཉམས་གྱིས་མ་བྱུང་ ཡོད་
དེ་བཙུན་གལ་ཐོབ་པ་ན་མཐོང་ལམ་ལྟ་བུའོ་དེས་ན། བྱེ་བྲག་དང་སྤྱིའི་བྱུང་བར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྒྱུད་ གྱི་ཡོན་ཏན། ཐོབ་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་ཀྱང་དེས་པར་བྱ་ངན་
ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དང་གཉིས་གྱི་བྱུང་བར་ནི་བར་
ཆད་བྱེད་པ་མེད་ན་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་ཆོས་ཉི་པ་ཡིན་ཏེ། ཆེ་འདི་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བ་
སྲིད་པའི་བྱིར་དོ། ། ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་དག་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་ཀྱང་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཀྱན་ཏུ་མི་

ཆད་པ་ཡིན། ཉེ་དགོན་མཆོག་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པས་ཉེན་ལྷག་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ནི་དན་སོང་དུ་ཡང་འགྲོ་བ་སྲིད་ལ་མཆོམས་མེད་པ་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་སྲིད་
དོ། །བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པར་ཉམས་ཀྱང་དན་སོང་གསུམ་དུ་མི་འགྲོ་སྟེ། དེར་
འགྲོ་བའི་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འགྲོ་བ་གསུམ་
དང་། དེས་མཆོན་ནས་སྒྲོང་དང་བྱོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་གཉིས་དང་།
འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་བྱང་གི་སྤྱི་མི་སྤྱན་དང་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་སྐྱེ་
བ་གསུམ་དང་། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དང་མཆོན་གཉིས་པ་སྟེ་ལུས་གསུམ་དང་། བརྒྱད་
པ་པན་ཆད་ལ་སོགས་པའི་སྲིད་པ་དང་། མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། འགྲོ་བ་
དང་སྐྱེ་གནས་དང་སྐྱེ་བ་དང་ལུས་དང་སྲིད་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ འདི་དག་ལ་སོ་སོར་
བརྟགས་མིན་ཐོབ་པས་དེ་དག་། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་དུག་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་བཟོད་པ་རྩུང་དུ་དང་འབྲིང་བོས་ནི་དན་སོང་གི་འགྲོ་བར་མི་སྐྱེ་བ་
འཐོབ་ལ། ཆེན་པོས་ནི་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་འཐོབ་མོད་ཀྱི་ཅ་བར་ནི་དན་
སོང་དུ་མི་འགྲོ་བ་གཅིག་བྱ་སྒྲོས་སོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་རིགས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་དང་
པོ་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བར་དུ་སྟོབ་དཔོན་ལ་སྟོབ་པ་ལ་ལྟོས་པས་སྟོབ་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རིགས་ནི་བྱོད་ཅེ་གཉིས་ཐོབ་པ་དག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ལས་བརྒྱུག་ནས་ནི་སངས་རྒྱུས་
སུ་འགྱུར་བ་སྲིད་ཀྱི་བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རིགས་སུ་འགྱུར་བ་མི་
སྲིད་དེ། བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ནས་དན་སོང་དུ་མི་འགྲོ་ལ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ནི་
གཞན་དོན་དུ་དན་སོང་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་དེ་ཉིད་སངས་
རྒྱུས་ལས་གཞན་པ་རང་སངས་རྒྱུས་སུ་ནི་ཆོས་མཆོག་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་ཡང་

ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ལས་བརྒྱུན་ནས་ཀྱང་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ རང་དོན་གཙོ་བོས། གཞན་
 དོན་དུ་ཡང་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་མཆོག་ལས་ནི་རང་སངས་རྒྱས་
 ལུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་དེ་མ་ཐག་
 བར་མཐོང་ལས་སྐྱེ་བས་དེ་ནས་རིགས་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རྒྱལ་དང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་རིགས་གཉིས་ནི་གཞན་དུ་བརྒྱུན་པར་མི་བྱས་ཏེ། ལྷོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་
 བསེ་རུ་ལྷ་བྱའི་རང་སངས་རྒྱས་ ཀྱི་ལས། ནི་སྦྱོན་བརྒྱད་ལས་ཐོལ་བས་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 མི་གཡོ་བ་དང་དབང་པོ་རྫོ་བས་གསལ་ཞིང་སྤྱངས་པས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་ནས་
 མི་སྤྱུག་པ་ནས་གཟུང་སྟེ་བྱང་ཚུབ་ཟད་"བ་ཤེས་^{༤༧} པའི་བར་གྱི་ལམ་ཀུན་བསམ་
 གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟན་གཅིག་ཁོན་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 ལ་ནི་བར་སྐྱབས་ དེར་ཤེས་པ་མི་མ་ཐུན་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་རང་གི་འབྲས་བུ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཐོབ་པས་སྦྱིད་ལུག་
 ལ། མེད་པས་རིགས་གཞན་དུ་ ཐེག་པ་འོག་མར། འགྱུར་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
 གྲེ་བཀ་ཏུ་སྒྲ་བ་ཟེར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་ནི་ཆོས་མཆོག་ནས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་། རང་སངས་
 རྒྱས་བསེ་རུ་ལྷ་བྱ་དང་སངས་རྒྱས་ནི་སྦྱོར་ལམ་མཐུ་ཆོག་ལས་ནས་ཕྱིར་མི་
 ལྟོག་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་མཐོན་པ་བ་གང་དག་གི་ལྷར་ན་བསེ་རུ་ལྷ་བྱ་ལས་གཞན་པ་
 ཆོག་ལས་ཤིང་སྦྱོད་པའི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྷར་ན་ནི་
 ཉན་ཐོས་ལྷར་ཤོད་ཅེ་གཉིས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ལས་བརྒྱུན་
 བསེ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་སྟེན་དེ། དེའི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་

མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསེ་རུ་ཉ་བྱའི་རིགས་ཁོན་བསྐྱར་བར་མི་རྒྱས་པར་
དམིགས་གྱིས་བཀར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་སྡོན་རྒྱ་འགྲོ་བའི་རང་
སངས་རྒྱས་ཏེ་སྤར་ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་བསྐྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་
གང་སྟེལ་འཆད་དེ། དེ་དག་ནི་སྟེ་པ་དག་གི་ལུགས་སོ། །ཐེག་པ་པོང་མ་པ་དག་ནི་དེ་
ལས་གཞན་རྒྱ་འཆད་དེ་འདིར་ནི་སྐབས་མ་ཡིན་པས། ཁོ་བོས་མ་བཤད་དོ། །

སྟོར་བའི་ལམ་དེ་ཡང་རྒྱ་གང་ལས་ཤེས་ན། སྟོར་བའི་ལམ་དེའི་སྡོན་རྒྱ་ནི་
ངེས་པར་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགོ་བ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རི་སྤྲོད་ན་
ཐར་ཅེ་ན། ཐམས་ཅད་པས་ཤིན་ཏུ་སྤྱར་བ་ནི་སྤྲོད་པ་གསུམ་གྱིས་ཐར་ཏེ་ས་བོན་
འདེབས་པ་དང་། ལྷ་གྲུ་སྟེ་བ་དང་འབྲས་བྲུ་འཆགས་པ་ལྟར་སྟེ་བ་དང་པོ་ལ་ཐར་
པའི་ཆ་མཐུན་དང་གཉིས་པ་ལ་ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དང་གསུམ་པ་ལ་དགོ་སྟོང་གི་
ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྲུ་ནམས་སྟེད་པར་བྱེད་དེ། འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཉིད་འདི་ལ་
ནི་རྒྱད་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་དང་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་དང་ནམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་འཇུག་པ་ དང་སྒྲིན་པ་དང་གྲོལ་བ། ལ་སོགས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་
ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་དང་ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དང་འཕགས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ཡང་དབང་པོ་ཚོན་པོ་བཙོན་པ་དང་ལྷན་པ་ནམས་ཀྱི་དབང་རྒྱ་བྱས་ཀྱི་གཞན་
དག་གིས་ནི་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྤྱར་བ་གང་ཞིག་གི་ཆེ་སྤ་
མ་ལ་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་གྱི་ཆོགས་བསགས་པ་དེ་ནི་ དེའི་ཕྱི་མ་ལ། ཆེ་གཅིག་ཁོན་
ལས་ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དང་འཕགས་པའི་ལམ་སྟེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྲུ་བར་
ཁོང་རྒྱ་ཆུད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཆེ་གཉིས་ལའང་ཐར་པར་ལྷོགས། རྒྱལ་སྤྲུལ་ལ། ལས་བཤད་དེ།

ལྷང་ལས་ཀྱང་འདི་ཉིད་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། དངོས་གཞིས་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་
མཐོང་། །ཞེས་པ་དང་མཐུན་པས་དེ་ཉིད་རིགས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ས་ལས་ནི་སྤྲ་མ་དང་མཐུན་པར་བཤད་དོ། །

ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་དེ་ཡང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་
བསྐྱེམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་གཤེད་གི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རམ། ཡང་ན་ཕྱི་རོལ་པའི་“སྒྲོམ”^༦་བྱུང་བ་སོད་ནམས་ཀྱི་ཆའི་སྒྲོམ་བྱུང་ནི། ཐར་ཆར་མི་རུང་
ཞིང་། ཉན་བའི་ད་དུང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་བ་དེ་ཡང་ཡིད་གཙོར་གྱུར་པའི་
སྒྲོ་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆད་ནི་མ་ངེས་ཏེ། དེ་ཡང་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱ་སྟུང་
པའི་དགེ་བ་ནི་ཡིད་གཙོ་བས། དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལུས་རག་གིས་ལས་ཀྱང་ཐར་ཆར་འགྱུར་རོ། ། འགྲེལ་
པ་ལས། ལ་ལ་ཞིག་གིས་ཟས་འགའ་ཅུ་བྱིན་ནས་སམ་བསྐྱབ་པ་འགའ་ཅུ་ཡང་
མཐོས་ནས་ཐར་པ་འདོད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འཕེན་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། སྒྲོ་བ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་གང་ཞིག་ལ་བསམ་
པ་ཐག་པ་ནས་འཁོར་བ་འདོར་བའི་སྒྲོ་དང་སྤྲ་ལས་འདས་པ་ལ་མོས་པ་འཇུག་
པ་ཡོད་པ་དེས་ནི་སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་
ཅུང་ཟད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འཕེན་གྱི་དེ་ལས་བསྒྲོག་པས་ནི་མང་
པོས་ཀྱང་མི་འཕེན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། སྒྲོ་བ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ནི་
ཚུང་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཐར་པ་འདོད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
འཕེན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ངེས་ཆིག་ནི་ཐར་པ་སྤྲ་རན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཞིང་དེའི་ཆ་ནི་དེ་འཛོལ་བྱེད་
 གྱི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་ཡིན་ལ་དེ་ལ་པན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དགེ་བ་དེ་
 བྱི་སྒྲིང་གསུམ་གྱི་མིའི་ནང་ཁོ་ན་ནས་དང་པོ་འཕེན་པར་བྱེད་གྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཤེས་
 རབ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱོ་བ་ཤས་རྒྱང་ཞིང་རན་སོང་བ་ལ་སྐྱོ་བ་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་རབ་མི་
 གསལ་ལ་སྤྱ་མི་སྤྲན་པ་ལ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་འཕེན་ནོ། །

འོ་ན་སྐྱོར་ལམ་གྱི་མཉམ་བཞག་གི་སྒོ་དེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སྒྲོའི་རིགས་ཅི་
 ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་གིས་རྣལ་འབྱོར་མཛོད་སྤྲུམ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ཡིད་ཀྱི་མཛོད་
 སྤྲུམ་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པ་
 མཐོང་བ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས། སོ་
 སའི་སྐྱེ་བོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག །བདེན་པ་མཐོང་བ་བསྒྲོག་པ་སྟེ། །ཞེས་བ་དང་། དབུས་མཐའ་
 ལས། རྗེས་སུ་མ་ཐུན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག །ཅེས་བ་དང་། མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས་
 ཀྱང་། རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྟན་ཏེན་^{༦༧}་བསྟེན་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །གང་ཡང་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འབྲེལ་པ་ལས་གསལ་སྤྲང་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་ཡང་
 ངེས་པར་རྟོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཁ་ཅིག་གིས་ཤེས་རབ་གསུམ་
 གྱིས་གོམས་པར་བྱས་པའི་རང་རིག་མཛོད་སྤྲུམ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གོམས་པའི་རང་རིག་
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་ནོ། ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སྤར་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་
 བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་དོན་རི་ལྷ་བར་བྲན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྤྱི་ལ་ཕྱི་རོལ་དུ་
 རྒྱུ་མ་པའི་ཆ་ནས་ནི་ལོག་ཤེས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་གིས་བཅད་ཤེས་དང་། ཁ་ཅིག་

གིས་ཡིད་དཔྱོད་དུ་འདོད་པ་ལ་འང་འགལ་བ་མེད་དེ། དེ་ནས་པ་ཡང་དག་བཅད་ཤེས་ཀྱི་
ནང་དུ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་རྣམ་སྤར་མ་གཏོགས་པ་ལ་མོས་པ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤངས་ཏོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་སོགས་ལ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། ཐེག་པ་
ཆེན་སོའི་རྣམ་བཞག་ནི་འདིར་མི་འདོད་པ་ཉིད་དོ། །

༼མཐོང་ལམ་བཤད་པ༽

མཐོང་བའི་ལམ་བཤད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་ཡེ་ཤེས་
ལས་ནི་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེའོ། །ཆོས་བཟོད་དེ་གང་
ལ་དམིགས་ཤིང་། ཆོས་མཆོག་དང་འབྲ་བར་འདོད་པ་ན་སྐྱོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་
དམིགས་ནས་ནས་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་གི་བྱེད་པ་གིས་རྣམ་པ་བཞི་སོ་གང་རུང་། བ་ཡིན་
ལོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་ཤེས་ཤིང་དེ་ལ་མི་སྒྲིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་འབྲས་བུ་ཆོས་ཤེས་པའི་རྒྱ་
ཡིན་པས་ན་འབྲས་བུས་མཆོན་ནས་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་མེ་ཏོག་
དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་བཞིན་ལོ། །དེ་སྐྱེས་ན་འབྲས་བུ་པའི་གང་ཟག་དང་། ཡང་དག་པ་
ཟུང་འདས་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འགྲོ་བས་ན་ངེས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གྲང་བུའོ། ། འདི་མ་
འོངས་པ་སྐྱེ་བཞིན་པས་ནི་སོ་སྐྱེ་རྒྱུ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་བསྒྲིག་པར་
བྱེད་པ་ཞེས་གྲང་བུའོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་མཆོག་གིས་^{༡༠} བསྒྲིག་
པར་བྱེད་དེ་ཞེས་ཟེར་རྟེ། དེའི་ལྟར་ན་ཆོས་མཆོག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་

བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་མཆོག་དང་སྤྱག་བསྐུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་བའི་བཟོད་
 བ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་པ་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རྟེ། རྣམ་པ་འགལ་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་མཐུན་
 པའི་སྐྱ་སྐྱར་ཏེ་དོན་དུ་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་སྐྱོམ་སྤང་ཡིན་པས་མཐོང་ལམ་གྱིས་ནི་
 སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་རྣམས་འདོད་དོ་ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི། བྱེ་བྲག་
 ཏུ་སྐྱ་བའི་འདོད་པ་ནི་ཆོས་མཆོག་གིས་སྤྱོད་ཡང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
 བའི་ཉེས་བ་མེད་དེ། འགག་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །དེ་ཡི་སྐྱིབ་པ་རབ་ཏུ་
 སྤྱོད་། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཆོས་མཆོག་གིས་སྤྱོད་བཞིན་པ་ཡིན་གྱི་སྤངས་ཟེན་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་དེ་སྐྱོམ་སྤང་ཡིན་ཡང་ངན་སོང་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་ལས་རྒྱུན་མ་ཆང་
 བས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་འགག་པ་ལྟར་ཆོས་བཟོད་སྐྱེ་བཞིན་པ་ན་རྒྱུན་མ་ཆང་
 བས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཐོབ་པ་ཆད་པས་སྤྱོད་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་པ་
 འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིའི་དོན་ནི་འབྲེལ་པ་ལས་མ་
 འོངས་པས་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་རྣམས་བྱེད་དོ། །མ་འོངས་པ་དེའི་བྱ་བ་ནི་དེ་ཁོ་
 ན་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་རྟེ། མར་མེད་དང་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་
 དང་། སྐྱོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་མ་འོངས་པ་བྱེད་པ་དང་ལྟན་པ་ནི་གསུམ་སྟེ།
 སྐྱེ་བ་དང་མར་མེད་དང་སྤྱག་བསྐུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་བའི་བཟོད་པའོ། །རི་ལྟར་སྐྱེ་བཞིན་
 པའི་མར་མེས་སུན་པ་སེལ་ཞིང་འགག་བཞིན་པས་སྤྱོད་བྱ་དང་མེར་སྟེག་པ་བཞིན་
 ཏུ་སྤྱག་བསྐུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་བའི་བཟོད་པ་སྐྱེ་བཞིན་པས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་ལ་

འགག་བཞིན་པས་སྒྲ་རྒྱས་བཅུ་སྟོང་དོ་ཞེས་བ་དང་། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་
 གྱིས་ཀྱང་འཕགས་པའི་ཆོས་མ་ཐོབ་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་འཕགས་
 པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་ན་རྣམ་པར་ཉམས་པའི་སྟོན་སྟོན་ཐོབ་པ་ཆད་པས་ལྷོག་གི། ཉོན་
 མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པས་གཉེན་པོས་དངོས་སུ་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་
 མོངས་པ་ཅན་གཟུགས་མིན་ནི། གཉེན་པོ་སྐྱེ་པས་རྣམ་ཉམས་འབྱུང་། ཞེས་འབྱུང་
 བས་ཉོན་མོངས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་ན་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པས་སྟོང་བ་ཡིན་པ་ལ་
 འདི་ནི་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་རྣམ་པར་ཉམས་པ་དང་
 སྤངས་པ་དག་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དང་པོ་ནི་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ཅན་གྱིས་ཐོབ་པ་
 ཆད་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། རྟེན་ན་ཐོབ་པ་
 ཆད་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་འཕགས་
 པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་
 བཟོད་སྐྱེ་བཞིན་པ་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སྐྱེས་པ་དེ་ནས་ནི་
 འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེའོ། འདི་
 ནི་དང་པོར་འདོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ན་ཆོས་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་བཟོད་པ་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། སྤངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱག་བ་བཅོམ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྩི་ལྟར་འདོད་
 པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་དམིགས་པའི་བཟོད་ཤེས་ཟག་མེད་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་སྤྱག་
 བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷག་མ་ཁམས་
 ལོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་

བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་སྐྱེའོ། །

ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་
དང་། གོང་མའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་མི་སྤྲུག་པའི་ཕྱིར་བཟོད་པ་དང་། སྤྲུག་
པ་བཙུག་ཟེན་ལ་འབྱུག་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་
དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་སྟེ་བ་རྩི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཀླན་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་བདེན་
པ་གསུམ་ལ་འང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་ལམ་འདི་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་ ཟག་ཟེད། བཅུ་དྲུག་གོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའོ། །འདིར་དབྱེད་པ་འདི་ཡོད་དེ་བདེན་པ་
རྣམས་ཅིག་ཅར་རྟོགས་སམ། འོན་ཏེ་རིམ་གྱིས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་བདེན་པ་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་བཅུ་དྲུག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་
སྤོང་བར་འགྱུར་ན་སྤོང་ཆེན་མོ་རབ་དུ་འཛོམས་པ་ལས། ལྟ་བུ་འདི་ལ་སྦྱར་མ་ཐག་
དུ་ནི། །འཛིགས་ཆོགས་ལྟ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་། །ཐེ་ཆོས་དང་ནི་
ཉོན་མོངས་གསུམ་པོ་དག་ ཅིག་ཅར་སྤངས་ཏེ་འཕགས་པའི་བདེན་མཐོང་བ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་གནས་བརྟན་པ་དང་ཆོས་སྤང་བའི་སྡེ་
པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ན་རེ། བདེན་པ་ནི་ཅིག་ཅར་མངོན་པར་རྟོགས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བཤད་
པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྤང་སྦྱོས་པའི་མདོ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འདི་ལ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྦྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་བདེན་
པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་བཅུ་དྲུག་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི་ཅིག་ཅར་ནི་མ་

ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདེན་བཞི་ཅིག་ཅར་མངོན་པར་རྟོགས་ན་ཞུགས་པ་དང་གནས་
པའི་རྣམ་གཞག་མི་རུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དཔེ་དང་
བཅས་པའི་མདོ་གསུམ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །

དེ་ལ་མདོ་དང་པོ་ནི་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་མདོ་ལས། ཁྱིམ་བདག་མགོན་
མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་བཙུན་པ་ཅི་ལགས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་མཐར་གྱིས་
མངོན་པར་རྟོགས་སམ། འོན་ཏེ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ལགས་ཞེས་ཞུས་པ་
དང་། ཁྱིམ་བདག་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ནི་མཐར་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་ཀྱི་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་པ་ནི་མེད་དོ། །

ཁྱིམ་བདག་གང་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་བདག་གིས་སྟུག་བསྐལ་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པར་ཀུན་འབྱུང་བ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་སྟུག་བསྐལ་འགོག་པ་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པར་སྟུག་བསྐལ་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་འཕགས་
པའི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་སྒྲ་ན་དེ་སྐད་དུ་ནི་མ་
སྒྲ་ཞིག་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟུག་བསྐལ་འཕགས་པའི་བདེན་
པ་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པར་ཀུན་འབྱུང་བ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་
པར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མེད་ཅིང་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །སྟུག་བསྐལ་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་ནས་ཀུན་འབྱུང་བ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདི་ནི་གནས་ཡོད་ཅིང་གོ་སྐབས་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་
བཞིན་དུ་བདེན་པ་གཞན་ལ་འང་སྐྱར་ནས་དཔེ་ནི་ཁང་པ་བཅེགས་མའམ་ཁང་པ་

བཅེགས་པ་ཆེན་པོའི་སྤང་དང་ཅིག་པ་དང་བྱམ་སོ་དང་གཡོགས་མ་རྣམས་སྲ་མ་སྲ་
མ་ལ་རྒྱང་པ་མ་བཞག་པར་བྱི་མ་བྱི་མ་ལ་རྒྱང་པ་བཞག་པར་བྱ་བའི་གནས་མེད་
ཅིང་གོ་སྐབས་མེད་པ་དང་། སྲ་མ་སྲ་མ་ལ་བཞག་ནས་བྱི་མ་བྱི་མ་ལ་བཞག་པའི་
གནས་དང་གོ་སྐབས་ཡོད་པའི་སློ་ནས་གསུངས་སོ། །མདོ་གཉིས་པ་ནི་དགེ་སློང་
ཞིག་ལ་དོན་སྲ་མ་བཞིན་ལ་དཔེ་ནི་བང་རིམ་བཞི་པའི་ཐེམ་སྐྱས་ལ་འཛེག་པའི་སློ་
ནས་གསུངས་སོ། །

མདོ་གསུམ་པ་ནི་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་དོན་སྲ་མ་བཞིན་ལ་དཔེ་ནི་གདོང་
བྱ་བཞི་པའི་སྐྱས་ལ་འཛེགས་ཏེ་ཁང་བཟང་གི་སྤྲང་དུ་འཛེག་པའི་དཔེའི་སློ་ནས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བདེན་པ་ཅིག་ཅར་མངོན་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ནི་བྱ་བའི་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་
བསྐྱལ་མཐོང་བ་ན་དེའི་ཀུན་འབྱུང་སྤང་ཞིང་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་ལ་དེ་དག་གྲང་
ལམ་གོ་མས་པས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདིར་རིམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་མཐོང་
བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དུ་མ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།
མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། མཐོང་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་།
དམིགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། བྱ་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཟག་མེད་གྱིས་ཤེས་རབ་གྱིས་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བརྟུ་བྱག་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་སྟེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་
གྱིས་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཤེས་རབ་ཉིད་མཐོང་
བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་ གྱི་སེམས་སེམས་བྱང་། དང་བཅས་

པའོ། །གསུམ་པ་ནི་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དང་། ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་
 ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་
 སྤྱག་བསྐྱེལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། འགོག་པ་མངོན་
 ཏུ་བྱ་བ་དང་། ལམ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་^{༡༡}་པའི་བྱ་བ་བཞི་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་
 བར་འདོད་དོ། །དེས་ན་ཤེས་རབ་གསུམ་ཅང་དང་། ཤེས་རབ་ལས་གཞན་པའི་
 མཚུངས་ལྡན་རྣམས་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས་དང་། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ཅིག་པའི་མཚུངས་
 ལྡན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་ཐ་མ་ཁོ་ནའོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ནི་
 ཚོས་མཚོག་དང་ས་གཅིག་ཅིང་ཚོས་མཚོག་ནི། མི་ལྷོགས་མེད་པ་དང་། །ཁྱད་པར་
 བསམ་གཏན་ས་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འདི་དག་ཀྱང་ས་དྲུག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་
 བོ། ། བཟོད་འཁྱིང་མན་ཆད་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཡང་བྱེ་བྲག་གི་ས་མི་མཚུངས་པ་མིན་དོ། །

བཅུ་དྲུག་ཏུ་གྲངས་པེས་པ་ནི། བཅུ་དྲུག་པོ་དེའི་བཟོད་པ་བརྒྱུད་དང་ཤེས་པ་བརྒྱུད་པོ་
 དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་ཏུ་ ཉན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་གཅོད་པས། ཀྱན་པོ་འབྱེན་པ་ལྟར་སྤང་བྱ་ལ་
 གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་བར་ཆད་བྱ་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷོ་འཕར་
 གཅོད་པ་ལྟར་སྤང་བྱ་ལས་རྒྱལ་བའི་བྲལ་ཐོབ་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་བར་ཆད་
 མེད་པའི་ལམ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །སྐྱད་ཅིག་མ་ཡང་ཤེས་བྱ་ལ་
 ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་སྐྱད་ཅིག་ཡིན་གྱི་དུས་མཐའི་སྐྱད་ཅིག་མ་ནི་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ལས། སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཚོས་

མཆོག་ཉིད་མཐོང་སྤང་ལ་གཞི་དབྱེད་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་ཆོས་མཆོག་བར་ཆད་
མེད་པའི་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་འབའ་ཞིག་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་ཡོད་
དོ། །གང་དག་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲོམ་ལམ་དུ་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་འང་མཐོང་ལམ་སྤྲད་
ཅིག་བཙུ་ལྷ་མ་ཡིན་པར་འགྲུར་རོ། །གལ་ཏེ་བཟོད་པས་ཉོན་མོངས་སྤོང་ན་བཏུན་བཙོས་ལས་ཀྱན་སྦྱོར་
ནི་དགུ་ཤྱེ། ཆོས་ཤེས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་བཞི་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་བཞི་དང་། སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་
བྱ་བའོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། བཟོད་པ་རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་འཁོར་ཡིན་པས་བཟོད་པས་སྤང་བྱ་ལ་ཤེས་པའི་སྤང་
བྱར་བཞད་དེ་འཁོར་གྱིས་བཙོས་པ་ལ་རྒྱལ་པོས་བཙོས་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲོམ་སྤང་ནི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་ཏེ། དེ་ལ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡང་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་འདིར་ཐེག་པ་གོང་མའི་མཐོང་
ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དུ་མ་འཆད་པ་དེ་དག་ནི་སྐབས་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡེ་ཤེས་སྤྲད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས་སྤྲད་ཅིག་མ་དང་པོ་བཙུ་ལྷ་ནི་
མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་རྣམས་སྤང་མ་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེན་ཉགས་དེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་བྱལ་སྟེ། ཤེས་པ་ནི་བཟོད་པའི་དམིགས་པ་འཛིན་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དག་གྱང་མཐོང་ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ལ་བསམས་པ་འཇམ། ཡང་ན་མ་
མཐོང་བའམ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཐག་འདིའི་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བ་འདུག་པ་སྟེ་དེ་སྤྲད་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་
མོ། །ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ནི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ཏེ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་པ་
བརྒྱུད་དང་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་ལྷ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུན་ཆགས་པ་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ན་ཉམས་པ་སྤྲིད་པར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་མཐོང་སྤང་གི་སྤངས་པ་འཛིན་པའི་གཞིའི་
གཉན་པོ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སྒྲོམ་ལམ་ཐམས་ཅད་གྱང་མཐོང་ལམ་དུ་ཏེ་ཅང་ཐལ་བས་མི་འཐད་
དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་བདུན་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཞེ་ན། བདེན་པ་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་མ་ཇོགས་པས་བཟོད་པ་གཉིས་གྱི་

བར་མར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །

བཙུ་བཞི་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ནི་ཁམས་གོང་མའི་ལམ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
མཐོང་ལམ་དུ་མ་བཤད་རོ། །བཙུ་དྲུག་པ་ནི་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཟེན་པའི་བདེན་
པ་ལ་དམིགས་ནས་ལམ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སློམ་ལམ་ཡིན་རོ། །ཤེས་པ་སྔ་
མ་བདུན་ནི་མཐོང་བའི་བྱ་བ་མ་རྩོགས་པའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་དུ་བཤད་ཀྱི་སློམ་ལམ་
ནི་མ་ཡིན་རོ། །འོ་ན་བཙུ་དྲུག་པའང་ལམ་ལ་ངེས་པར་འབྱིན་པའམ། ལམ་ལ་རྗེས་
བཟོད་སྔར་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མཐོང་མ་
མཐོང་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་པའི་དབང་དུ་མ་
བྱས་པས་ ཤེས་པའི། རྣམ་པ་གཅིག་མ་མཐོང་བས་ནི་མ་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཉག་
མ་གཅིག་མ་བཟས་ཀྱང་ཞིང་མ་བཟས་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་རོ། །

མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔར་བཤད་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཏུ་
དབང་པོ་ཚོན་པོ་ནི་སྔོན་རང་ཉིད་ཀྱི་མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བས་ན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་ནི་སྔོན་གཞན་གྱི་ལུང་ལ་
བརྟེན་ནས་དད་པས་ཆོག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ན་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་
བྱ་བའི་མིང་འཛབ་པོ། །དོན་དེ་ལྟར་གནས་པ་ན་སྤྱིའི་དོན་ནི་གསུམ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་
ལམ་གྱི་རྟེན་དང་། ལམ་དང་། འབྲས་བུའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ལའང་ལུས་ཀྱི་རྟེན་ནི་སྤིང་
གསུམ་གྱི་སྤྱིས་པ་དང་བྱད་མེད་དང་འདོད་ཁམས་པའི་སྣ་ངེས་དྲུག་ལ་སྤྱིའི་གཞན་
ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ངན་སོང་གསུམ་དང་བྱང་གི་སྦྱ་མི་སྟན་པ་ནི་རྣམ་སྤྱོན་གྱི་སྤྱིབ་པས་
བསྐྱེབས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟ་མ་དང་མ་ཁིང་དང་མཆོན་གཉིས་པ་རྣམས་རྟེན་དམན་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་གོང་མའི་སྤྱི་པོ་དག་ནི་འཁོར་བ་ལ་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་

རྟོ། །སེམས་ཀྱི་ཉིན་ནི་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་ཞིང་གཟུགས་མེད་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་ལ། དེ་ནི་ཆོས་མཆོག་དང་ས་གཅིག་ཏེས་བཞད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལའང་བཞི་ལས་མཐོང་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་བདེན་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤར་མ་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མཐོང་སྤར་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་གཉེན་པོ་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་འདོད་ན་ཤེས་པ་རྣམས་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། གཉེན་པོ་མཆོན་ཉིད་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་གཉེན་པོ་ཅམ་ལ་འདོད་ན་ནི་སྒྲོམ་ལམ་ཡང་དེར་འགྱུར་ཏེ། མཐོང་སྤར་ཐག་སྤར་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་མེས་སུ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུད་དུ་ལྷུང་གྱུར་བ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ལའང་གལ་ཏེ་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུད་དུ་འཛོམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན་ནི་ལམ་ལ་མེས་བཅོད་པ་གཏོགས་པ་རྣམས་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ན་ནི་བཅོད་པ་སྤེལ་དེ་ཉིད་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །

དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་ཅི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་ན་ནི་མཆོན་ཉིད་མ་ངེས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མཆོག་གི་མེས་སུ་འབྱུང་བ་ལའང་དེ་མ་ཐག་གམ་བརྒྱུད་ནས་ཞེས་བཅོད་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་བཞད་པ་སྤར་མ་ཉིད་སྒྲོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་གང་ཟག་གིས་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་། དུལ་གྱིས་ནི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། རོ་བོས་ནི་བཅོད་པ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་དང་། རྣམ་པ་ལས་ནི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་

བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཙུན་དང་། ཁམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལས་ནི་ཆོས་ཤེས་དང་
རྗེས་ཤེས་གཉིས་ཡིན་ནོ། །སྡོན་གྱི་སློབ་དཔོན་དག་གིས་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང་།
བདེན་པ་མཐོང་བ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ནི་འདྲིར་མི་འདོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ལམ་
བདེན་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མང་པོས་བཀྱར་བ་པ་དག་མཐོང་ལམ་སྐྱད་
ཅིག་མ་བཙུན་གཉིས་སུ་སྤྲོ་བའང་གཤེད་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བ་མཐོང་ལམ་
ཡིན་ན་བཙུན་པ་མན་ཆད་མཐོང་ལམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། བདེན་པ་མི་སྤྲོ་བ་མཐོང་བ་ནི་
ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཏེ་རྣམ་པ་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཡིན་ན་ནི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་
ཁོ་ན་མཐོང་ལམ་དུ་འགྱུར་རོ། །བདེན་པ་དང་རྣམ་པ་ཆོགས་པ་སྤར་མ་མཐོང་བ་
མཐོང་བ་ཡིན་ན་ནི་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་མཐོང་ལམ་དུ་
ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ནི་མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་དང་།
བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། མི་སྤྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་བྱག་གམ་
བརྒྱད་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ནོ། །མིང་གི་རྣམ་གངས་ནི་ཆོས་
རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་ངི་མ་དང་བུལ་བ་ཐོབ་པ་དང་། མི་སྤྱེ་བའི་
ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་ལས་རྣམ་
པ་མང་དུ་བཤད་དོ། །འབྲས་བུ་ནི་སློམ་ལམ་འཕྲེན་པར་བྱེད་པའོ། །

༼སློམ་པ་པོའི་གང་ཟག་བཤད་པ༽

ད་ནི་གང་ཟག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྤང་པོ་

བཞིའམ་ལྷའི་རྒྱན་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་མིལ་བྱ་ལས། རྒྱན་ལ་གང་ཟག་
 ཅེས་བྱ་སྟེ། །མཆན་ཉིད་འཛིན་ལ་ཆོས་ཞེས་བརྗོད། །“འདི་ལ་གང་ཡང་འཁོར་བ་
 མེད། །སྤྲ་ཡང་སྤངན་འདས་པ་མེད།”^{༥༩} །ཅེས་བ་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། སྤང་པོ་
 རྣམས་ལ་གང་ཟག་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་བཅོམ་མ་བྲག་
 གིས་ཀྱང་། རི་ལྟར་ཡན་ལག་ཆོགས་རྣམས་ལ། །ཤིང་རྩའི་མིང་དུ་བཤད་པ་
 ལྟར། །དེ་བཞིན་སྤང་པོ་རྣམས་བརྟན་ནས། །ཀྱན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
 བ་དང་། བཅུན་པ་གཞོན་བྱ་ལེན་གྱིས་ཀྱང་། །སྤང་པོའི་རྒྱན་ནི་གང་ལ་དག། །མི་
 དགའི་འབྲས་བྱ་ཡོད་པ་ཉིད། །དེ་ལ་སློག་ཅེས་བྱ་སྟེ་དེ། །སློག་མེད་བསྟན་པས་མེད་
 པར་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤང་པོ་ལྔ་ཆོགས་པ་ལ་གང་
 ཟག་ཏུ་བརྗོད་ན་གཟུགས་མེད་ན་གང་ཟག་མེད་པར་འགྱུར་ལ། །ཁ་ཡར་བ་ལ་བརྗོད་
 བ་བྱམ་པ་འང་གང་ཟག་ཏུ་འགྱུར་བས་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
 རྒྱན་ནི་གང་ཟག་ཡིན་ཏེ། རྒྱད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། །ཁ་ཡར་བ་དང་
 ཆོགས་པ་ཞེས། །བརྟགས་ན་སྤང་པོ་ལྔ་ཡི་རྒྱན། །གང་ཟག་མ་ཡིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ས་
 བོན་ཀྱན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །རྒྱན་ནི་གང་ཟག་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པ་བའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་སྤང་པོ་
 བཞིའམ་ལྷའི་རྒྱན་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འཆད་པ་ན་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་དང་།
 བདུན་དུ་དབྱེ་བ་དང་། གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་གསུམ་ལས།

^{༥༩} - འདི་ལ་གང་ཡང་འཁོར་བ་མེད། །སྤྲ་ཡང་སྤངན་འདས་པ་མེད། །

༼གང་ཟག་བརྒྱད་ཏུ་དབྱེ་བ།༽

དང་པོ་ལའང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། མཐར་གྱིས་པ་
དང་། ཁྱད་པར་བཤད་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི།

༼འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བ།༽

འཛིག་ཉེན་པའི་སྟོམ་ལམ་གྱིས་སྲིད་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་ས་བརྒྱད་པོ་ལས་
ཅི་རིགས་པར་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་སྟོན་ཏུ་སོང་ནས་མཐོང་ལམ་སྟོབ་པར་བྱེད་པ་
སྟེ། དེ་ཡང་འགྲེལ་བ་ལས་པལ་ཆེར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འདོད་པ་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གཉིས་བཤད་པ་ལས་དང་པོ་ནི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་
དུག་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་སྤངས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་དགུ་པ་
སྤངས་པ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་དགུ་པ་སྤངས་པའི་བར་ལ་སྤྲུགས་
བཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྔ་པ་སྤངས་ནས་མཐོང་ལམ་སྟོབ་པ་ནི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོར་མ་
བཤད་ལ། འཛིག་ཉེན་པ་ཡིས་སྟོབ་འབྲས་ནི། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར་ཡང་འཛིག་ཉེན་
པའི་ལམ་གྱིས་སྟོབ་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཞེས་འབྲུང་བའི་སྤྱིར་འབྲས་བུ་བར་པ་
གཉིས་ལ་ཡོད་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་གཉིས་ལ་ནི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོ་མེད་དོ། ། ཉན་ས་ལས་ཀྱང་།
དང་པོ་རྣམ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་མཐོང་ལམ་སྟོབ་མ་ཐག་ཏུ་བྱིར་མི་འོང་བར་འགྱུར་
རོ། །གལ་ཏེ་ཤས་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། དེ་མཐོང་ལམ་སྟོབ་མ་ཐག་ཏུ་ལན་ཅིག་བྱིར་འོང་
བར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
འབྲུང་ཞིང་། འདིའི་བཞུགས་གནས་ནི་ཇུས་ཐད་དོ། །

ཀུན་ལས་བརྒྱས་ལས་ཀྱང་། པལ་ཆེར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་

ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་ནས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བར་འགྱུར་
ངོ། །འདོད་པ་རྣམས་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་
གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་བཤད་ཅིང་།
ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་མཐོང་ལམ་ཉིད་ལ་བཤད་དོ། །

“གཉིས་པ་ནི་སྤར་མཐོང་སྒོམ་གྱི་སྤར་བྱ་མ་སྤངས་པས་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་
ལྷན་པ་ཞིག་དང་པོར་མཐོང་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤར་རྣམས་སྤངས་ནས་དེ་ནས་འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའམ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡང་རུང་ལྟེ་སྒོམ་སྤར་རྣམས་ངེས་
གྱིས་སྤོང་བའོ། ^{ཧ་ཉ} །དེ་ལ་མཐོང་ལམ་སྤྲད་ཅིག་བཙུ་མན་ཆད་ལ་ཞུགས་པའི་དད་པ་
དང་ཆོས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དེ་དག་གཤམ་ཏེ་སྤོན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྒོམ་
པས་སྤང་བར་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ན་
འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱུན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་སྤྲད་ཅིག་བཙུ་མན་ཆད་ལ་གནས་པའི་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་སྤར་འཛིག་
རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤར་གཅིག་ནས་རྣམ་པ་ལྡེ་བ་འབྲིང་གི་འབྲིང་
པོའི་བར་དུ་བཙུ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །
འབྲས་བུ་དང་པོ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བཙུ་མ་ཞེན་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཆིང་བ་ཀུན་ལྷན་བཞིན་ནོ། །ཡང་
དེ་གཉིས་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་མ་ཞུགས་པ་ནི་ ཞེས་པ་འདི་ལ་ནི་སྤྲོ་སྒོ་
ལས། ལ་ནི་གཉིས་པ་བཞི་པ་དང་། །བདུན་པ་སྟག་དང་སྟོར་བ་དང་། །སྟོན་དང་ཆད་འཛིན་གཞི་དང་ནི། །ཆེ་སྐབས་
དག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྲུང་བས་ཤིང་ལ་གཙོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་། ཤིང་ལ་རྩ་འཛིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་

^{ཧ་ཉ} - གཉིས་པ་ནི་སྤར་མཐོང་སྒོམ་གྱི་སྤར་བྱ་མ་སྤངས་པས་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྷན་པ་ཞིག་དང་པོར་མཐོང་ལམ་གྱིས་མཐོང་
སྤར་རྣམས་སྤངས་ནས་དེ་ནས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའམ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡང་རུང་ལྟེ་སྒོམ་སྤར་རྣམས་ངེས་གྱིས་སྤོང་བའོ། །

བཞི་པ་དང་། ཤིང་ལ་བྱ་གནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བདུན་པ་དང་། ལག་པ་བསྟེན་པ་ལ་ཟན་བཟའ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལྔ་དང་།
གང་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་འདི་ན་ནི་མེ་ཡོད་པ་འདི་ན་ནི་མེ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟོར་བ་དང་། བདག་ནམ་ཞིག་ན་འདི་ལྟ་བུ་
ཞིག་ཏུ་སྒྱུར་ལ་སྒྱུར་ནས་ཀྱང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟོན་པ་དང་། གཞི་དེ་ཙམ་དུ་བྱ་བ་ལ་མི་ཙམ་ལ་དེ་ཙམ་ལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
ཆད་འཛིན་པའི་གཞི་དང་། ཏུས་དེ་ལ་འཇམ་དེར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆེ་སྐབས་ལ་འཇུག་པ་དང་བརྒྱད་ལས། འབྲས་བྱ་གཉིས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞི་པ་དགོས་ཆེད་ཀྱི་ལ་ཡིན་པར་འབྲེལ་སྒྲིག་གིས་བཤད་དོ། ། སྤར་འདོད་པའི་སྐྱོམ་སྤར་
དུག་པ་ནས་དགུ་པ་ཚུན་ཆད་ནི་དགུ་པ་མ་གཏོགས་པ་སྟེ། བརྒྱད་པ་ཆེན་པོའི་
འབྲིང་གི་བར་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཟད་ཅིང་སྤངས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཙུག་པ་
ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་དེ་གཉིས་སྤར་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མ་
ལུས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའམ་ཡང་ན་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་གོང་མ་ཅི་ཡང་
མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཞིག་གིས་
མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཙུག་པ་མེད་པ་ནི་འབྲས་བྱ་གསུམ་པ་སྤྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་
པ་ཡིན་ནོ། །དད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་གང་ཞིག་འབྲས་བྱ་དང་པོ་རྒྱན་
ཞུགས་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་ཞུགས་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་བཙུག་པ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་
སྐྱད་ཅིག་མ་བཙུག་པ་ལ་ནི་རྒྱན་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་དེའི་འབྲས་བྱ་གནས་པར་
འགྱུར་གྱི་ཞུགས་པ་དང་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་དུ་ནི་མི་
འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོའི་ཞུགས་གནས་ལ་རྟོགས་པ་ལ་བྱུང་
བར་ཡོད་ཀྱི་སྤངས་པ་ལ་བྱུང་བར་མེད་དེ། ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཙུག་པ་དང་བཙུ་
དུག་པས་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤངས་པ་ནི་འབྲས་བྱའི་ཕྱིར་རོ། །དགྲ་བཙུག་པ་ལ་ནི་
ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོས་ཐོབ་པ་མེད་དེ། སྤྱིད་ཅེས་སྐྱོམ་སྤར་མ་སྤངས་པར་དགྲ་

བཅོམ་མི་ཐོབ་ཅིང་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྒྲོམ་སྤང་མི་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་ ཉེ་བཟོད་བས་གཞོམ་མེན་
སྒྲོམ་ཁོ་ནས། ཞེས་འདིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་འོ་ཞེན། དང་། ཟག་ བ་དང་། བཅས་ བའི་ འོག་
ས་དང་རང་ས་ས་མི་སྤྱོད་ལ་དེ་བས་མཐོ་བའི་འདིག་རྟེན་པའི་ས་མེད་བས་སྤྱིད་ཅིང་
སྒྲོམ་སྤང་སྤྱོད་བའི་འདིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྒྱལ་ཞུགས་ལ་འདྲ་ཆགས་
བལ་སྒྲོན་འགྲོ་མེད་དེ། བདེན་པ་ཐམས་ཅད་མ་མཐོང་བར་སྤྱིད་ཅིང་མཐོང་སྤང་མི་སྤྱོད་བས་སྤྱིད་འདིག་རྟེན་པའི་ལམ་
གྱིས་རང་གི་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ལ་བརྟེན་པ་དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་པ་ཡང་རྟེན་གྱི་ས་གཞན་
ལ་བརྟེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གང་ཞིག་མཐོང་ལམ་སྤྱད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་པ་མན་ཆད་ལ་འདོད་
པའི་སྒྲོམ་སྤང་ལྔ་པ་མན་ཆད་སྤངས་ནས་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དྲུག་པ་སྤྱོད་བ་ནི་མི་སྤྱིད་
དེ། དེ་ནི་བཅོ་ལྔ་པ་མན་ཆད་ཞི་གནས་གང་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་པ་ཡང་རྟེན་
གྱི་ས་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་བཞིན་དུ་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་བརྒྱད་པ་མན་
ཆད་སྤངས་ནས་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དགུ་པ་སྤྱོད་བའང་མི་སྤྱིད་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། ། དེའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བལ་བ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་འཕགས་པ་ནི་བར་མ་
གཉིས་ཁོ་ནར་བད་དོ། །

གང་གི་ཆེ་མཐོང་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་སྤྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་སྤང་
གྱི་དབང་པོ་རྟོན་པོ་ཆོས་གྱི་རྗེས་འབྲང་དང་རྒྱལ་པོ་དད་པས་རྗེས་འབྲང་དག་ནི་རིམ་
བ་ལྟར་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་དང་དད་པས་མོས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཛོལ་སྟེ། དེ་ནས་
གཟུང་ནས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་ཞུགས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་
པར་བྱའོ། ། རྒྱལ་ཞུགས་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཞུགས་གནས་གཉིས་ལས། ཞུགས་བཞི་ལམ་གྱིས་ཕྱེན་མཐོང་ལམ་སྤྱད་
ཅིག་བཅོ་ལྔ་པ་གནས་པས་བཅོ་ལྔའོ། ། དེ་རེ་རེ་འདོད་ཆགས་དང་བལ་བས་དྲུག་སྟེ། སྒྲོམ་སྤང་མ་སྤངས་པ་ནས་ལྔ་

৬৭৩

མི་བྱ་ཞེན། གང་གི་ཕྱིར་རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ ཅམ་མོ་ རོབ་པའི་སེམས་བཅུ་
 རྒྱལ་པ་ལ་གནས་པ་དེས་དེ་དུས་ན་འབྲས་བུ་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ཕྱིར་འོང་ལ་
 ཞུགས་པ་ཐོབ་པ་མེད་པས་སོ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་དེ་ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུར་
 རོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། རྒྱུ་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཁྲད་པར་ཅན་ཐོབ་པར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་ ཉན་མོངས་པ་སྤོང་བའི་སྤོང་བ་ལ། མི་བཙོན་པ་ དེ་མིད་དུ་ཞུགས་པ་ལ། ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ། ཞུགས་ཀྱིས་ན་གཉེན་པོ་ལ་སྤོང་བ་དང་བྲལ་ཐོབ་ཐག་མེད་སྤྱེས་ནས་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་
 ལྟར་འབྲས་བུ་ལྷ་མ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ནི་ཕྱིར་མ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་བཙོན་
 པ་ན་སེམས་ཀྱི་སྒྲད་ཅིག་བཅུ་རྒྱལ་པ་དེའི་ཆེ་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་
 འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཁྲད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་པ་ཁྲད་པར་ཅན་
 ནི་ཕྱི་མ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཙོན་པའོ། །འདིས་ནི་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་བརྒྱུད་པ་
 སྤངས་པ་སེམས་བཅུ་རྒྱལ་པ་ལ་གནས་པ་དང་། འདོད་པའམ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་
 མཆེད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སེམས་བཅུ་རྒྱལ་པ་ལ་གནས་པ་དེ་དག་ཀྱང་
 རིམ་པ་བཞིན་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཙོན་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་
 བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཁྲད་པར་
 ཅན་ནས་ནི་ཕྱི་མ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེས་ནི་སེམས་བཙོན་
 ལྷ་ལ་གནས་པ་དེ་དག་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ལྷ་པ་སྤངས་ཀྱང་ཕྱིར་འོང་ལ་ཞུགས་
 པར་མི་འགྱུར་བའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཕྱིར་འོང་མི་ཐོབ་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་རི་ལྟར་ཞེན། སེམས་བཅུ་རྒྱལ་པ་ཐོབ་པ་ན་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་
 ཐོབ་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་ཕྱིར་འོང་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་འོང་ནི་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་རྒྱལ་པ་

སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང། དེ་ནི་ལྷ་པ་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱུད་པ་
སྤངས་པ་སེམས་བཙོ་ལྷ་པ་ལ་གནས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་བ་
དང། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་མན་ཆད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སེམས་
བཙོ་ལྷ་པ་ལ་གནས་པ་དག་བཙོམ་ལ་ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའང་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེས་ན་ཆགས་བྲལ་སྔོན་འགྲོ་ནི་འཕགས་པ་སྤྲུལ་གསུམ་གྱི་ཞུགས་འབྲས་རྩིས་
ཐ་དད་ཅིང་ཕྱིར་མི་འོང་བྱེད་པར་ཅན་ཉིད་དག་བཙོམ་ལ་ཞུགས་པའང་ཡིན་པས་རྩིས་
བདུན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་འདི་བྲེ་བྲག་དུ་སྤྲུབས་ཀྱིན་བརྟགས་པར་འཆད་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་
ལས་བཤད་པ་ནི་འདི་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་བྱག་པ་སྤངས་པ་
སེམས་བཙོ་ལྷ་པ་ལ་གནས་པ་ཕྱིར་འོང་ལ་ཞུགས་པ་དང། དེ་ཉིད་སེམས་བརྟུ་བྱག་པ་
ལ་གནས་པ་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པ་དང། འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་ཐམས་ཅད་
སྤངས་པ་སེམས་བཙོ་ལྷ་པ་ལ་གནས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་པ་དང། སེམས་བརྟུ་
བྱག་པ་ལ་གནས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་
ན། །དེར་ནི་སྤང་བྱའི་ཉུང་བའི་མཐའ་དངོས་སུ་བཤད་ནས་འདིར་སྒོམ་པ་མང་བའི་
མཐའ་བྲགས་ལ་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་མང་བའི་མཐའ་དངོས་སུ་
བཤད་ནས་དེ་ལས་བཤད་པའི་ཉུང་བའི་མཐའ་སྤངས་པ་བྲགས་ལ་གོ་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་སྒོ་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀས་ཀྱང་གཉིས་ཀ་འདོད་དོ། །གལ་
ཏེ་འཛིག་ཉེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྒོམ་སྤང་སྔོང་ན་ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་

བའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་སྤྲུང་མི་ཕྱོག་པ་དང་། ཕྱིས་དེ་ལས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་
མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། སྤྲུང་སྤྲུང་ས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་སྤྲུངས་ཀྱང་འབྱུང་ན་འཕགས་པ་དེ་དག་ལ་འདྲ་བས་ཕྱིར་མི་
འོང་ལ་སོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེན། འདི་ལ་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བཞི་འཕགས་པ་རྣམས་
ལ་འདྲ་ཉམས་པ་ཡོད་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། འོན་ཀྱང་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་འཕགས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ཉམས་པ་མི་སྲིད་དེ། འཛིག་
རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །མདོ་སྤེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྲང་བྱའི་མཛོན་
གྱུར་སྤྲོང་བ་དང་ས་བོན་ཉམས་སྤྲད་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཅ་བ་ནས་མི་སྤྲོང་
བས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའད་སྤྲུང་ཕྱོག་ལ། འོན་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་འཕགས་པ་དེ་དག་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྒྲོམ་སྤྲང་གི་ཉོན་
མོངས་པའི་མཛོན་གྱུར་སྤྲུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་བོན་ཡང་དེ་མ་ཐག་པར་སྐྱེ་བའི་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤྲོང་བའི་ཕྱིར་དེ་ཕྱིན་ཆད་འདོད་པར་
ལན་ཅིག་ལས་འོང་མི་སྲིད་པ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་དེ་དང་དེར་བརྗོད་དོ་ཞེས་
འཆད་དོ། །ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཅིག་ཅར་ངེས་པར་འབྱེན་པ།
ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་
ནས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པས་མཐོང་སྤྲང་སྤྲུངས་ཏེ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་
བྱས་ཏེ། དེའི་རྗེས་ལ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་
བདེན་པ་ལ་ཅིག་ཅར་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་པས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤྲང་རྒྱུང་དུའི་རྒྱུང་དུ་

ལ་སོགས་པ་སྤངས་པ་ནི་སྤྲིན་ཅེའི་ཡང་རྩུང་དུའི་རྩུང་དུ་ལ་སོགས་པ་སྤོང་བས་
ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་མེད་པར་དགྲ་བཅོམ་པ་མངོན་ཏུ་བྱེད་པའོ། །

༼མཐར་གྱིས་པ་བཤད་པ༽༽

ད་ནི་མཐར་གྱིས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་སྤར་མཐོང་སྟོམ་གྱི་སྤར་བྱ་
གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དང་པོར་མཐོང་ལམ་
གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྤར་སྤངས་ཏེ། དེ་ནས་སྟོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ཟག་
མེད་གང་དུང་གིས་སྟོམ་སྤར་སྤངས་ཏེ་འབྲས་བུ་བཞི་རིམ་གྱིས་ཆང་བར་ཐོབ་པ་
དང་གསུམ་མམ་གཉིས་འཐོབ་པའང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་དང་། ལན་ཅིག་
ཕྱིར་འོང་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་གནས་པ་བཤད་
པ་བཞི་ལས།

༼རྒྱན་ཞུགས་བཤད་པ༽༽

དང་པོ་ནི་རི་རྩུར་འདོད་ཁམས་ན་སྟོམ་སྤར་གི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་དགྲ་
ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྤྲིན་ཅེའི་བར་གྱི་ས་དང་ས་བརྒྱད་པོ་
རེ་རེ་ན་ཡང་སྤར་བར་བྱ་བའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་འབྱིང་རྩུང་དུ་གསུམ་གསུམ་དང་དེ་
དག་རེ་རེ་ལའང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནས་རྩུང་དུའི་རྩུང་དུའི་བར་རྣམ་པ་དགྲ་དགྲ་
ཡོད་པས་སྤྱིར་བརྒྱད་བརྩ་ཅ་གཅིག་ཡོད་དོ། །

རི་རྩུར་ས་དེ་དག་རེ་རེ་སྤར་བྱ་དགྲ་དགྲ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཉེན་པོ་
ཡོན་ཏན་སྟོམ་པའི་ལམ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་དགྲ་
དགྲ་བརྒྱད་ཅ་ཅ་གཅིག་ཡོད་དོ། ། མི་ཚྭ་གས་མེད་ནས་བརྩེད་སྟེ། རི་རྩུར་ཞེན། དེ་དག་རེ་

རེ་ན་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུ་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་ལ་དེ་
རྣམས་ཀྱི་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལ་སྤང་བྱ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནི་སྤང་སྤྲ་བའི་ཕྱིར་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུ་དུའི་
རྒྱུ་དུས་སྤོང་པ་ཡིན་ཏེ་གོས་ཀྱི་བྱི་མ་རགས་པ་འབད་པ་རྒྱུ་དུས་སྤོང་པ་བཞིན་
རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤང་བྱ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོས་སྤོང་པ་
ལ་སོགས་པ་འདུག་པས་བར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་ནི་ལམ་ཆེན་པོ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
ལམ་ཆེན་པོ་སྤྲོས་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་མཐོང་ལམ་སྤྲད་ཅིག་མ་བཙུ་ལྟེ་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་དང་
བཅུ་དྲུག་པ་ནི་གནས་པ་ཙམ་པོ་ཡིན་པར་སྤང་བ་འདད་ལ། སྤྲོད་དང་མོས་ཙམ་ལ་དབྱེན་དབང་
པོས་གསུམ་མོ་རིགས་ཀྱིས་ལྟོ། །སྤངས་པས་འཆིང་བ་ཀྱང་ལྷན་ནས་ལྟོ་པ་སྤངས་པའི་བར་དྲུག་གོ། །ཉེན་གྱིས་
དགྲའོ། །ལམ་གྱིས་དབྱེར་མེད་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཅུ་དྲུག་པར་ཐད་པའོ། །སྤྲོད་བརྒྱུད་བརྒྱ་དང་བཅུ་ལྟོ། །མཐོང་ཐོབ་
ཀྱང་རིགས་ཀྱིས་དབྱེར་མེད་གཞན་ནི་སྤང་དང་འདྲ་སྟེ་སྤྲོད་བརྒྱུད་ཅུ་ཙམ་གཉིས་སོ། །རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་
འབྲས་གནས་གང་ཞིག་སྤང་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ཀྱང་
མ་ཐད་དེ་མ་སྤངས་ན་དེ་ནི་རེ་ལྟར་ཏེ་རབ་ཏུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་སྟེ་བ་སྤྲོད་པའི་
ཕྱིར་སྤྲོད་པ་ལན་བདུན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མདོ་འགྲའ་ཞིག་ལས་པོ་ཐོས་ན་ལན་བདུན་
པ་དང་། མཆོག་ཏུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ན་རེ། ལྟེ་སྤྲོད་པ་བདུན་དང་མིའི་སྤྲོད་པ་བདུན་དང་
བར་དོའི་སྤྲོད་པ་བདུན་ཆོན་གཉིས་ཏེ་ཉི་ཤུ་ཙམ་བརྒྱུད་ལེན་ཡང་བདུན་ཆོན་དུ་ཆོས་
མཐུན་པའི་ཕྱིར་སྤྲོད་པ་བདུན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཤིང་ལོ་མ་བདུན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་

རོ། །མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ་དེ་ལྟ་ན་ཁམས་མང་པོའི་མདོ་ལས། གང་ཟག་ལྟ་
བ་ལུན་སྤྲུལ་ཚོགས་པ་སྲིད་པ་བརྒྱད་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐྱབས་མེད་དེ་འདི་ནི་གནས་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་དང་
འགལ་ལ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུལ་ན་རེ། དེ་ནི་འགྲོ་བ་རིས་མ་ཐུན་གཅིག་ཏུ་མི་
སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྲས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྤྲོ་ངེ་བཞེན་དུ་བརྟག་ན་ནི་མདོ་
ལས། ལྟ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ལན་བདུན་འཁོར་ཞིང་སོང་ནས་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་
མཐར་བྱེད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་བར་སྲིད་ཀྱང་མེད་པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་ཟེར་
རོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་ན་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་བ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མདོ་
ལས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པར་གསུངས་པ་ནི་འདོད་པའི་སྲིད་པའི་དབང་དུ་བྲས་པའི་
ཕྱིར་ དེ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པས། ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འདི་ནི་ལས་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དུས་དེ་སྲིད་ཀྱིས་རྒྱད་
སྟོན་པས་སྲིད་པ་བདུན་ལས་ལྷག་པར་ཡང་མི་སྐྱེ་ལ་དེའི་གོང་དུ་ བར་སྐྱབས་སུ་ལམ་གོང་
མ་དང་། ཡང་དག་བཅོམ་པ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དེ་ དེ་སྲིད་དུ་སྒྲོང་བར་ངེས་པའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདི་ནི་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །སྤྱལ་གོམ་པ་བདུན་པས་ཟེན་པ་དང་རིམས་ཉིན་
བཞི་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་ནི་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་མའི་ལྟར་བསྐྱེད་
པ་ནི་མིར་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། འབྲས་བྱ་ལས་ཉམས་བཞིན་དུ་འཆི་བ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པས་སོ། །གང་
ཞེག་མའི་རྟོན་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་སུ་རྒྱུར་པ་དེ་ནི་མཐར་དེ་ཁོ་ནར་འོངས་ནས་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་ལ། ལྟའི་ནང་དུ་དེ་ཐོབ་
པའང་མཐར་ལྟའི་རྟོན་ལ་སྤྱ་ངན་ལས་འདོདོ། །སྲིད་པ་བརྒྱད་པ་མི་འབྱུང་བ་ནི་ལམ་དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ་དེ་སྲིད་ཀྱིས་ངེས་པར་རྒྱད་སྟོན་པའི་ཕྱིར་སྤྱལ་གོམ་བདུན་པས་ཟེན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་སྟེ། ཐ་

མའི་ཆ་མ་སྤྱན་གཉིས་དང་ཤོང་མའི་ཆ་མ་སྤྱན་ལུ་སྤྱོད་པ་ལྟན་ལུས་པའི་ཕྱིར་དོ། །སོ་སྤྱོད་རྒྱུད་སྤྱོད་པ་ཁ་ཅིག་
ཀྱང་ལན་བཟུན་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་སངས་རྒྱུས་འཛིག་ཉེན་དུ་མི་
འབྱུང་བ་ན་ནི་བྱིས་པའི་ཉེན་ཉིད་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པས་
དགེ་སྦྱོང་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ན་ལེ། ཕྱི་རོལ་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་
ཐོབ་པོ། །ཞེས་ཟེར་དོ། །རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་གནས་གང་ཞིག་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་
བཅས་ཟག་མེད་གང་རུང་གིས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤྱང་གི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་
གསུམ་མཁ་རྣམ་པ་བཞིའི་བར་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ རྟེ་འདི་ནི་བདེན་པ་མཐོང་པའི་སྒོན་རྣམ་
ཕྱིས་སྤངས་ཀྱང་རུང་དོ། །གང་ཟག །དེ་ནི་ བཞེས་སྤངས་ན། ཆེ་གཉིས་སམ་ གསུམ་སྤངས་ན། གསུམ་
དུ་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྤྱོད་བ་སྟེ། དེ་ལའང་སྟེའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྤྱོད་བ་དང་།
མའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྤྱོད་བ་གཉིས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་དང་གཉིས་
སྤངས་པ་དེ་ནི་ཆེ་དུག་གས་སྤང་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མ་སྒྲོམ་
ཀྱང་ལྷགས་ལ་གོ་ཞེས་སྒོན་ཀྱི་སྒོལ་དཔོན་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་ལེ། དེ་
ལང་ལན་གཉིས་སམ་གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྤྱོད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡོགས་
སུ་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་ཟེར་དོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ལུ་པ་སྤངས་པའང་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྤྱོད་བར་མ་སྒྲོམ་ཤེ་ན།
འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ལུ་པ་སྤངས་པ་ནི་དུག་པའང་ ཆེ་དེ་ཉིད་ལ། དེས་པར་སྤྱོང་བའི་
ཕྱིར་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་དུག་པ་གཅིག་ལུས་ནི་ཕྱིར་
འོང་གི་འབྲས་བུ་ལ་གོགས་བྱ་བར་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལྟ་ན་བར་ཆད་གཅིག་
པའི་རྣམ་པ་དགྲ་བ་གཅིག་ལུས་ཀྱང་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གོགས་བྱེད་བར་

མི་འགྱུར་རོ། ། ཁམས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། བར་ཆད་གཅིག་པ་ནི་འདོད་ཁམས་ལས་འདའ་དགོས་པས་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་གོགས་བྱ་བར་རྒྱས་ལ། འགྲེལ་བར་ནི་ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་སོང་ནས་མིའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ལན་ཅིག་འོང་བའི་ཕྱིར། ཕྱིར་འོང་བ་སྟེ། བན་ཆད་སྟེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་ལྷན་སོང་ནས་མིར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་དུ་བཤད་ལ་མདོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་རྣམས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་སྒྲོམ་སྤང་རྒྱུ་གསུམ་ལུས་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིར་འོང་ནི་ཁམས་ལས་འདའ་མི་དགོས་པས་རྣམ་པ་བྱུག་པ་གཅིག་ལྷན་གོགས་བྱ་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༼ཕྱིར་འོང་བཤད་ལ།༽

གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་བཤད་པ་ནི་རྒྱུ་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་གནས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་ནས། རྣམ་པ་ལྗེའི་བར་དུ་བཅོམ་པ་དང་བྱུག་པ་སྤོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གནས་པ། གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བྱ་དང་ཐོ་ལ་གནས་པར་མ་ཟད་འབྲས་བྱ་གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་ལ་ཞུགས་པའང་ཡིན་ནོ། །ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་ཐོ་ནི་བདེན་པ་མཐོང་ནས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་རྣམ་པ་བྱུག་པ་ཟད་པར་གྱུར་པ་ འི་རྣམ་ཐོ་ལ་གནས་པ། གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུ་དུ་གསུམ་གྱིས་ནི་འདོད་པར་ལན་ཅིག་ལས་སྟེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདི་ལ་དབྲེ་ན་ཞུགས་པ་ལ་དང་མོས་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ཡང་དབང་ཐོས་གསུམ་གསུམ་དང་། རྟེན་གྱིས་དགྲ་དགྲ་དང་། སྤངས་པ་དང་ལམ་གྱིས་ལྗེ་ལྗེའོ། །དང་མོས་ནི་རིས་གྱིས་ལྗེ་སྟེ་སྤྱིར་བྱུག་བརྒྱུ་དང་བདུན་ཅུ་ཅ་ལྗེའོ། །མཐོང་ཐོབ་ནི་རིགས་གྱིས་དབྲེར་མེད་པས་བརྒྱུད་དང་སུམ་ཅུ་ཅ་ལྗེའོ། །གནས་པ་གཉིས་ནི་གཞན་དང་ལྗེ་ལྗེ་སྤངས་པ་དང་ལམ་གྱིས་གསུམ་གསུམ་སྟེ། དང་མོས་ནི་བརྒྱུད་ཅུ་ཅ་ལྗེ་དང་། མཐོང་ཐོབ་ནི་ནི་ལྷ་ཅ་བདུན་ཡོད་ནོ། ། ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་གནས་

འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཉེས་པའི་ཆ་བདུན་དང་བརྒྱད་ཟད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ དཔ་
བཅོམ་ཐོབ་པ་ལ། ཆེ་གཅིག་པ་དང་ ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི། བར་ཆད་གཅིག་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ་གནས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ནོ། །ཆེ་གཅིག་གིས་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པ་
ནི་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་འདི་ནི་འདོད་ཁམས་ལས་འདའ་དགོས་ཤིང་ཁམས་ལས་
འདའ་བ་ནི། བཅོད་དང་ཕྱིར་མི་འོང་དག་བཅོམ། །འཐོབ་ལ་ལས་གོགས་ཤིན་ཏུ་
བྱེད། །ཅེས་འབྲུང་ལ། ཉོན་མོངས་པ་འང་ལས་དང་འབྲ་བས་སྤང་དཀའ་བའི་ཕྱིར་
ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མཛོང་ལམ་མ་ཐོབ་ཀྱི་སྟོན་ཏུ་
གསུམ་དང་བཞི་སྤངས་པ་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་སྤངས་པ་འབྲས་བུ་ཙམ་ཐོབ་པ་ནི་རིགས་སྤྱེའམ་བར་ཆད་གཅིག་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གསལ་དེ་དག་གི་གོང་མའི་གཉེན་པོ་
འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་མཛོན་སྤང་དུ་བྱས་ན་ཡིན་ནོ། །

༼ཕྱིར་མི་འོང་བཤད་ལ།༽

གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཤད་པ་ནི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་
དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་འང་ཡིན་
ནོ། །ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་གནས་དེ་ཉིད་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དགྲ་པ་ཟད་པས་ཕྱིར་མི་
འོང་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པར་ཕྱིར་སྤྱེ་བ་ལེན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིར་མི་འོང་གི་
འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་ནི་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ། གཞུགས་སུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་དང་།
གཞུགས་མེད་པར་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའོ། །དེ་ལ་
གཞུགས་སུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། བར་མ་དོར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་
དང་། སྤེས་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་

དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་སྤྲངན་ལས་འདའ་བ་དང་། གོང་དུ་
འཕོ་བ་རྒྱལ་སོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་ནི་འདི་ནས་ཕི་འཕོས་ཏེ་གཞུགས་ཀྱི་ གནས་བརྒྱུག་གང་ཅུང་གི།
བར་དོར་ ལྷག་མེད། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། ། འདི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བར་དོར་ཡུན་རིང་གནས་
ལ་སྤྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེད་པས་སོ། ། གཉིས་པ་ནི་ བར་དོར་འདའ་མ་རྒྱས་པ་དེ། ལམ་སྒྲོམ་པ་ལ་
མངོན་པར་བརྩོན་པ་དང་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་ཆངས་རིས་
ལ་སོགས་པར་སྤྱེས་མ་ཐག་ཏུ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། ། ཁ་ཅིག་ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་
འདའ་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཆེ་འདོར་བའི་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ལ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་
བཞི་པ་ཐོབ་པའི་མི་དགྲ་བཅོམ་དབང་རྒྱོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བར་དོར་འདའ་བ་དེ་ཆེ་ལ་དབང་བར་འགྱུར་
རོ་ཞེན་མི་དབང་ཡང་དོར་གནས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ནི་སྤྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་ལྟ་བུའི་མཐུ་ཅན་མེད་པས་སྤྱར་དུ་ལྷག་
མེད་དུ་འདའ་ལ། འདི་ནི་ཆང་དེ་རྩོགས་ནས་སོ། །དེས་ན་མི་མཆུངས་སོ། ། གསུམ་པ་ནི་བརྩོན་པ་ཡོད་
ཀྱང་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་མེད་པས་དེར་ལམ་སྒྲོམ་པ་ལ་རྩོལ་བ་དང་བཅས་པས་
དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །བཞི་པ་ནི་བརྩོན་པ་དང་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་
གཉིས་ཀ་མེད་པས་ཆངས་རིས་ལ་སོགས་པར་སྤྱེས་ནས་ཡུན་རིང་པོ་ལོན་ནས་
ལམ་སྒྲོམ་པ་ལ་རྩོལ་བ་མེད་པར་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱི་
བ་འདོད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ནི་མདོ་ལས། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་
སྤྲངན་ལས་འདའ་བ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པས་ཡོངས་སུ་སྤྲ་
ངན་ལས་འདའ་བ་ཞེས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་སྤྱང་འདས་སྤྱར་འབྱུང་བས་དེ་
དང་མ་སྤྱན་པར་འབད་རྩོལ་མེད་པ་དང་ཡོད་པས་འཐོབ་པའི་སྒྲོན་མངོན་པར་འདུ་

བྱེད་པ་མེད་པ་དང་འདྲ་བྱེད་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་དང་ངང་གིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པས་འདྲ་བྱེད་མེད་པ་གསུམ་པར་བཞེད་དོ། །ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བར་འབྲ་ཡང་སྐྱེས་ནས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་མི་འབྱུང་ཏེ། སྐྱེས་ནས་སྤང་འདས་ནི་ལམ་ཆེས་^{༢༩} ངང་གིས་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱ་བསགས་པའི་སྐྱོན་ལམ་ཆེས་ཆེ་བ་དང་། ལམ་ཆེས་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཟད་པར་བྱས་པས་སྤྱ་རྒྱས་ཆེས་རྒྱུ་བ་ཡིན་ལ། འདྲ་བྱེད་མེད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

ལྷ་པ་ནི་ཆངས་རིས་ལ་སོགས་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གནས་གཞན་དག་ཏུ་དབྱ་བཅོམ་མ་ཐོབ་པར་འོད་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་གོང་དུ་འཕོས་ནས་དབྱ་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། གོང་དུ་འཕོ་བ་ནི་འདིར་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་ཀྱང་ལན་བྱངས་གཞན་ལ་སྤོང་འབྱུང་གི་ལས་ཀྱི་མཐུས་བར་དོད་སྐྱེས་གནས་འདའ་མི་རྒྱས་པ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱའི་སྐྱོན་ལེས་རབ་ལ་དགའ་བས་ལྷག་མཐོང་སྤྱད་པ་བསམ་གཏན་སྤེལ་བ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་དགའ་བས་ཞི་གནས་སྤྱད་པ་བསམ་གཏན་མ་སྤེལ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྒྱའི་སྐྱོན་ལས་བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་བསྐྱོམས་ན་འབྲས་སུ་འོས་པའི་སྐྱོན་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགོ་བ་དེ་ཡང་དབྱེན་འཕར་བ་དང་བྱེད་དུ་འཕར་བ་དང་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་འཕགས་པས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་གོམས་པར་བྱས་པ་ཞིག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བདེ་བའི་རོ་སྤངས་པས་གོང་མ་གསུམ་ལས་ཉམས་ཏེ་ཕེ་འཕོས་པ་ན་ཆངས་རིས་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་ནས་སྤོན་གོམས་པའི་ཤུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་བཅོ་ལྔ་སྤེལ་བ་སྐྱོམས། ཉེ་འོག་མིན་དུ་

སྐྱེས་ནས་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ།

གཉིས་པ་ནི་ ཆངས་རིས་ཀྱི་རྟེན་ལ་གསུམ་སྟེལ་ལམ་དྲུག་སྟེལ་གོམས་ནས། རྒྱན་སྤྲ་མ་ལ་
གཙང་མ་རིས་ཀྱི་ལྷ་ལྷའི་འོག་མ་གང་རྩང་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་ནས་དེ་ནས་ བཙོ་ལྷ་པ་
བསྐྱོམས་ནས། འོག་མིན་ཏུ་སྐྱེས་ཏེ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི་ཆངས་ཆེན་མ་གཏོགས་པ་གནས་རིས་བཙུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་
སོང་སྟེ་འོག་མིན་ཀྱི་ལུས་ལ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །ཆངས་ཆེན་དུ་མི་སྐྱེ་བ་
ནི་ལྷ་བའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། གཙོ་བོ་གཅིག་པའི་གནས་ཡིན་པས་འཕགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་འོད་གསལ་མན་ཆད་དུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་
ནས་དེའི་རྟེན་ལ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར་འདི་
གསུམ་དུ་རིས་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་གསལ་ལོ། །ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཞེས་བྱ་བའང་འདོད་པ་
ཁོ་ནར་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ས་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་དེ་ས་དེ་
དང་འོག་མར་ཕྱིར་མི་འོང་ བས་ཕྱིར་མི་འོང་ཇོགས། བའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོར་
སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ལ་
སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འཕགས་པ་དེ་དག་ཡང་ན་ནི་རྟེན་དེ་ལ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་
ལ། དེར་མ་ཐོབ་ན་ནི་གོང་དུ་འཕོ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
སྟེལ་མ་ཉམས་ནས་སྤྱིན་མེད་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བ་ནི་མེད་དེ། སྟེལ་མའི་ཉིང་འཛིན་བཞི་པའི་ས་པ་ཡིན་ལ་དེ་རང་
སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ལ་ཉམས་ན་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུའི་སྐོན་ས་བསམ་གཏན་སྟེལ་མ་བསྐྱོམས་པ་ལས་གཞན་རྒྱུའི་
སྐོན་ས་བསམ་གཏན་མ་སྟེལ་བ་ནི་སྤྱད་པའི་ཅེ་མའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ།

བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཞི་བའི་གནས་གཅིང་མ་ལུ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སུ་
 རིམ་གྱིས་སོང་སྟེ། དེ་ནས་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་སུ་སོང་ནས་སྤིང་ཅེར་དག་
 བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། གོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་དག་ལ་བར་སྐབས་ས་འོག་མ་དག་ཏུ་
 དག་བཅོམ་ཐོབ་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱི་འོག་མིན་དང་སྤིང་ཅེའི་མཐར་ཐུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 བྱི་དེ་དག་ལས་གོང་དུ་འཕྱོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དཔེར་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་སྤིང་པ་
 གཉིས་སམ་གསུམ་མཛོད་པར་གྲུབ་ནས་སྤྱི་དཔེ་ལས་འདའ་བ་སྤིང་ཀྱང་ཕྱིན་ཆད་
 སྤིང་པ་བརྒྱད་པ་མི་འགྲུབ་པས་ན་མཆོག་ཏུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་ཞེས་བཤད་པ་
 བཞིན་འོ། །

གལ་ཉེ་སྤིང་ཅེའི་མཐར་ཐུག་པར་འཕྱོ་བ་གཟུགས་སུ་འཕྱོ་བར་རི་ལྗར་
 འཕྱར་ཉེ། དེ་ནི་གཟུགས་མེད་དུ་འཕྱོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་
 གནས་གཅིང་མ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སུ་རིམ་གྱིས་འོངས་ནས་གཟུགས་མེད་པར་
 འཕྱོ་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །འདི་དག་གནས་གཅིང་མར་མི་འཕྱོ་བ་ནི་གནས་
 གཅིང་མ་དག་ནི་འཕགས་པའི་གནས་ཡིན་པས་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གཟུགས་
 མེད་གྱིས་པའི་གནས་སུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་དེ་དག་ཀྱང་འཕགས་པའི་
 གནས་སུ་མི་འཕྱོ་བ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་སུ་ཉེ་བར་འཕྱོ་བ་
 ལས་གཞན་ནི་གཟུགས་མེད་པར་ཉེ་བར་འཕྱོ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་སྟེ། འདོད་པར་
 ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་ནི་གཟུགས་མེད་
 དུ་སྐྱེས་ནས་དག་བཅོམ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དབྱེ་ན་སྐྱེས་ནས་དང་། མཛོན་
 པར་འདུ་བྱེད་བཅས་དང་། བྱེད་པ་མེད་པར་སྤྱི་དཔེ་ལས་འདའ་བ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་

བ་དང་ཉམ་པ་བཞིའོ། །དེ་ན་བར་སྤྱིད་མེད་པས་བར་མ་དོར་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བ་ནི་
མེད་དོ། །ཉམ་པ་བཞི་ཞེས་བྱ་བ་འདྲ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་མཆ་ཆད་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་ཀྱི་སྤྱིད་ཅེ་ལ་ནི་གོང་དུ་འཕོ་བ་འདྲ་མེད་པའི་སྤྱིར་རྟོ། །སྤྱིར་མི་འོང་སྤར་གྱི་
དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་མཐོང་ཆོས་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་དག་བཙུག་ཐོབ་ནས་ཐུང་ན་ལས་
འདའ་བའོ། ། མཐོང་ཆོས་ལ་འདའ་བ་ལ་རྟོན་གྱིས་དབྱེ་ན་དགྲུ་དང་། སྤར་པས་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་
མེད་བཞིའི་སྐྱོན་སྤར་དགྲུ་བཞི་ལོ་དུག་སྤག་གཉིས་ལས་སྤྱིད་ཅེའི་དགྲུ་ལ་སྤར་པ་ལོར་ཏེ་བདུན་ཅུ་ཆ་གཅིག་
གོ། །དབྱེ་བ་གཞན་ནི་འདྲ་སྤྱིར་ཆེན་དུག་བརྒྱ་དང་དུག་ཅུ་ལྟེ་གཉིས་ཡོད་དོ། །

དེ་ལྟར་གཞུགས་སུ་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ལྟ་དང་གཞུགས་མེད་པར་འཕྲོ་
བ་དང་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སྤྱད་ན་ལས་འདའ་བ་སྟེ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དུན་ཡིན་
ནོ། །གཞུགས་སུ་འཕྲོ་བ་གཅིག་དུ་བབས་ན་ནི་གསུམ་ཡིན་ནོ། །བར་མ་དོར་སྤྱ་
ངན་ལས་འདའ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་འང་གནས་གཞན་གྱིས་སྤྱེན་
བསམ་གཏན་ས་བཞི་ལ་ཁ་ཆེ་བ་ལྟར་ན་བདུན་ན་འདོད་ལས་གནས་གཞན་ཐ་དང་
མེད་པ་དང་། ལྟ་བའི་གནས་ཡིན་པས་ཆངས་ཆེན་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་བྱུག་བཅུ་
བྱུག་དང་། རིགས་གྱིས་སྤྱེན་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་བྱུག་བྱུག་དང་།
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སྤྱེན་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྟན་པ་ནས་རང་སའི་
ནམ་པ་བརྒྱད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བར་དགྲ་དགྲ་དང་། དབང་པོས་སྤྱེ་
ན་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟ་ན་བར་མ་དོར་
སྤྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ལ་དབྱེན་ཉིས་སྟོང་ལྟ་དགྲ་བཅུ་ཅ་གཉིས་སུ་འགྱུར་
དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱེན་སྤྱེན་སྤྱེན་ལས་འདའ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལ་འང་ལྟར་ཉེ་སྤྱིར་

ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ཅ་བྱུག་ཅུར་འཕྱུར་རྟོ། །

གཟུགས་མེད་དུ་འགྲོ་བ་ལ་འདར་རྟེན་གྱིས་བཞི་དང་། དབང་པོས་གསུམ་དང་།
རིགས་གྱིས་བྱུག་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་དགུ་དགུ་དང་། རོ་བོས་བར་མ་
དོར་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་སྟེ། དེ་དེ་ལ་བྱུག་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཅ་
བརྒྱད་བརྒྱད་ཡོད་པས་བསྟོམས་ན་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འོག་སའི་ནམ་བུ་དགུ་བ་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གོང་མའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་
པས་འདོད་པའི་དགུ་བ་སྤངས་པ་དེ་ཉིད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་
དང་ལྡན་པ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པར་སྦྱར་རྟོ། །མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་
བ་ལ་རིགས་གྱིས་བྱུག་དང་། དབང་པོས་གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱ་ཡི་རྟེན་དང་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དབྱེ་བ་ནི་མེད་དེ། རྟེན་ནི་འདོད་པ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བའི་
ཕྱིར་དང་། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི། རྟེན་གྱིས་སྤིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་ལྷ་རིས་བྱུག་སྟེ་དགུ་དང་།
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་སྤྲིད་ཅེའི་བར་གྱི་དགུ་བརྒྱད་
བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་སྤངས་པས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་བྱུག་བརྒྱ་བྱུག་ཅུ་ཅ་བཞིར་འཕྱུར་རོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། ། ས་མེན་སྤང་བྱ་དགུ་དགུ་འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན་དང་བསྟོམས་ནས་མེ་མེ་བཅུ་བཅུར་འཕྱུར་
རོ་ཞེན་མི་འཕྱུར་ཏེ། འོག་སའི་དགུ་བ་སྤངས་མ་ཐག་པ་དང་དེའི་གོང་མའི་འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བཅི་
སྟེ། རང་སའི་དགུ་བ་སྤངས་པ་ནི་དེར་སྤྲིད་པ་འབྲུག་པ་མི་རུང་བས་དེའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་
གནས་དང་རིགས་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་དབྱེ་ན་ཉིས་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བྱུག་

ཅུ་ལོ། རྟེན་ལྷ་ན་གནས་གཅིག་ན་རིགས་དྲུག་གོ། རིགས་འེ་འེ་ལའང་སྤངས་པས་དགྲ་དགྲ་སྟེ་དགྲ་དྲུག་ལ་ཕྱེ་
བཞི་ལོ། ལྷ་བཙུང་བཞི་པ་བཙུ་དྲུག་ནི་བརྒྱད་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཙམ་ཞི་ལོ། རྟེན་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྤྲུལ་འབྱུང་དུ་བྱས་
པའོ། རམས་དཔར་འབྱུང་པ་ལྷ་འདྲེ་བཞི་ན་དུ་སྤྲུལ་པས་ཐམས་ཅད་བསྟོམས་ནས་གཞུགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་
ཁི་ཉིས་སྟོང་དགྲ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཡོད་དོ། །

འོ་ན་མདོ་ལས་གཞུགས་སུ་ཉི་བར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དགྲར་བཤད་པའི་
དོན་ཅི་ཞེ་ན། བར་མ་དོར་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བ་ལ་ཞོགས་མའི་མེ་སྟག་ཆུང་དུ་
མཛོན་པར་བྱུབ་བཞིན་དུ་འཆི་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་“ཚྭ་ཚྭ”^{༥༥}་སྟེང་དུ་ཡར་བཞིན་དུ་
འཆི་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་“ཚྭ་ཚྭ”^{༥༦}་སྟེང་དུ་ཡར་ནས་ས་ལ་མ་ལྟར་བར་འཆི་བའི་དཔེ་
གསུམ་གྱིས་སྤྱར་བ་དང་། སྤྱར་བ་མ་ཡིན་བ་དང་། ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་སྤྱང་ན་
ལས་འདའ་བ་གསུམ་དང་། རྟེན་ནས་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བ་ལ་རྟེན་མ་ཐག་དང་།
འདུ་བྱེད་བཅས་དང་། བྱེད་པ་མེད་པ་གསུམ་དང་། ལོང་དུ་འཕོ་བ་ལ་འཕར་བ་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ལྷར་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལའང་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་
ནས་གཞུགས་སུ་ཉི་བར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་དགྲར་བཤད་དོ། ། འབྱེད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་བ་གསུམ་དང་དགྲ་པོ་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་
ལས་བར་སྟིད་འབྱུབ་པ་དང་། རྟེན་ནས་སྤྱང་འབྱུང་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་
སྤྱང་འབྱུང་གསུམ་དང་། དབང་པོ་རྣོ་འབྲིང་རྒྱལ་པོ་གསུམ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་
འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། དབང་པོ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལའང་རྣོན་པོའི་རྣོན་པོ་དང་།
སྤང་སྤྱ་བའི་སྤྱ་བ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་ཡིན་ཏེ། བར་མ་དོར་

༥༥ ཆ་ཆ

༥༦ ཆ་ཆ

ལྷུང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་འད་དེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་གསུམ་ཆན་དང་པོ་གཉིས་ལ་ནི་དབང་པོ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་མེད་དེ། དང་པོ་གསུམ་ནི་མཛོད་པར་འགྲུབ་པའི་ལས་སུ་མཚུངས་ལ། གཉིས་པ་གསུམ་ནི་སྐྱེས་ནས་སྤོང་འགྲུར་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་ཆན་ཐ་མ་ལ་ནི་ལས་དབང་ཉོན་མོངས་གསུམ་གའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་དོ། །

འོ་ན་ལྷུང་བར་མ་ལས་སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་གསུངས་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ་ནི་གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དགུ་པོ་དེ་ལས་གོང་དུ་འཕོ་བ་གསུམ་དུ་མ་བྱེ་བར་བགངས་པ་ལས་ནི་སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་རོ། །གོང་འཕོ་མི་འབྱེད་པ་ཅི་ཞེན། དེ་ནི་བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་སྤེལ་དང་། ཁམས་གཅིག་དང་གཉིས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། འཕར་བ་ལ་སོགས་པ་གིན་རྒྱུང་བས་གདུལ་བྱའི་སྒོ་འཁྲུག་བསམ་བྱེ་ཞེས་སོ། ། ཅིའི་ཕྱིར་ སློབ་པའི་ནང་ན། འདི་དག་ཁོ་ན་དམ་པར་བརྗོད་ཅེན། ལས་དམ་པ་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་མི་དགེ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དམ་མིན་མི་དགེ་བ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲོ་བ་འདི་དག་རྒྱ་སོན་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཁོ་ན་སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱི་སོ་སའི་སྐྱེ་བོ་དང་སློབ་པ་ཆགས་བཅས་ལ་ནི་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་སློབ་པའི་འཕགས་པ་དག་དམ་པ་ཡིན་ཡང་ཁམས་གོང་མར་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་མདོ་ལས། སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་གང་ཞེན། སློབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ནས་ཉིང་འཛིན་གྱི་བར་དང་ལྡན་པའི་ཞེས་གསུངས་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ་ནི་སློག་གཙོད་པ་ནས་ཆང་འཕྱར་བའི་བར་སྤྲིག་པ་ལྟ་བུ་པོ་གཏན་མི་བྱེད་པའི་སྤྲོམ་པ་ཐོབ་

པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲིག་པ་གཞན་ཡང་མཐོང་སྤང་དང་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཅི་རིགས་པ་
སྤངས་པས་པལ་ཆེར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དེ་ཙམ་གྱིས་རྣམ་གྲངས་པའི་དམ་པར་
བཤད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དམ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གལ་ཏེ་འདོད་པར་ ཆེ་དང་པོ་ལ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཆེ་བཟེས་ནས་
ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་ལའང་བར་མ་དོར་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་
ཡོད་དམ་ཞེན། མེད་དེ། གང་ཞིག་འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་དེ་
ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་མེད་ དེ་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ཟུ་
ངན་ལས་འདལ། པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཡང་འདོད་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་མང་བས་སྒྲོ་བས་སོ། །

དེ་ལ་འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་ཞེས་བྲ་བ་ནི་འདོད་པར་
ཆེ་དང་པོ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་སམ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ཐོབ་སྟེ་ཤི་འཕོས་ནས་སྤང་ཡང་
ཆེ་གཉིས་པར་འདོད་པར་སྦྱེས་པའོ། །དེ་ནི་ཁམས་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
འདོད་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་མང་བས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྒྲོ་ཞིང་ཡིད་འབྱུང་བས་ཆེ་
དེ་ཉིད་དམ། ཡང་ན་ཆེ་གཉིས་པ་ལ་འདོད་པར་སྦྱེས་ཏེ་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པར་བྱས་
ནས་དབྱ་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་
ཕྱིར་མི་འོང་བ^{༢༡} ནི་རེས་འགའ་ཁམས་གཞན་གཟུགས་མེད་དུ་ཡང་འགྲོ་སྟེ་གོང་
དུ་འཕོ་བ་སྤྲིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་བཞིན་ནོ། །

འདི་ནི་མཐར་ཕྱིས་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་དཀའ་བར་བཤད་པས་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་དུ་
འགྲོ་བར་སྤྲིད་པར་གསལ་ལོ་ཞེས་ཤིང་འདྲ་གསུངས་སོ། ། འོ་ན་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་

ལས། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས། བདག་ནི་ཐ་མར་ཉམས་ན་ལྷ་གང་འོག་མེན་ཞེས། རྣམ་པར་
 གྲགས་པ་དེར་ནི་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཤོག། བཙུག་ལྷན་བདག་ནི་རྒྱན་ཞུགས་བདེ་
 ག་ཤེགས་རྒྱན་ཞུགས་ཏེ། །ཞེས་རང་ཉིད་རྒྱན་ཞུགས་ཡིན་པར་ཡང་བཤད་ཅིང་།
 དེ་ནས་མིར་སྦྱེས་ནས་སྤྲོད་ལས་འདའ་བར་གྱུར་ཅིག། དེར་སྤྲང་འདས་མ་ཐོབ་ན་
 གཟུགས་ཁམས་སུ་སྦྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས། དེ་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྦྱེ་བར་
 སྦྱོན་ལམ་བཏབ་ལ། སྦྱོན་པས་ཀྱང་། ལེགས་སོ་བརྒྱ་བྱིན་བག་ཡོད་པར་ནི་གནས་
 པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་ནས་དགག་པ་མ་མཛོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དང་འགལ་ཏེ། བརྒྱ་
 བྱིན་ནི་མིར་སྦྱེས་ན་འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་
 ཞེན། དེ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཆོས་མཛོན་པ་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། སྦྱོན་པས་མ་
 བཀག་པ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་ འཆི་ལྷས་ཀྱི་སྦྱོ་བ་ལས། དགའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ ཡིན་གྱི་སྤྲང་པའི་ཕྱིར་ནི་
 ས། ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་འཆད་དོ། །འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་
 འཕགས་པ་བདེ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་པོར་སྦྱེས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་
 ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལམ་མཛོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་མ་སྦྱོན་པའི་ ལམ་གྱི་
 རྟེན་ ལས། བྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པ་དང་། སྦྱེ་བ་དུ་མར་ལམ་ལ་
 འདྲིས་པར་བྱས་པས་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མ་སྦྱོན་གྱི་
 འབྲས་བྱ་བྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་ པས་དབང་པོ་འཕོ་བའང་མེད། པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་གྱིས་ན་
 དབང་པོ་ཡོངས་སུ་སྦྱོན་པས་དབང་པོ་འཕོ་བའང་མི་རྟེན་ལ་ཁམས་གཞན་དུ་ཡང་མི་
 འགྲོ་ལོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྦྱོབ་པ་ཆགས་བཅས་དག་པར་མ་དོར་སྤྲང་ལས་མི་འདའ་ཞེ་
 བ། སྦྱོབ་དཔོན་ནི་ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་རྣམས་མ་འདྲིས་པས་མཛོན་སུམ་དུ་མི་

འགྲུར་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱ་རྒྱས་རྣམས་ཡིན་ཏུ་རྒྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཆགས་བྲལ་ཁོ་ན་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །བྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་བ་རྣམས་
 བ་རེ། འདོད་པའི་ཁམས་ལས་འདའ་བར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟུང་ན་ལས་འདའ་
 བས་ནི་འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་དང་ཁམས་གོང་མའི་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་
 ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་ལས་འདའ་བ་དང་དགེ་
 སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་རྒྱུ་ཞུགས་གྱིས་གསུམ་མཐ་ཕྱིར་འོང་གིས་གཉིས་ཐོབ་
 བ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་མང་པོ་ཞིག་བྱ་དགོས་པ་ལ་དེ་དག་དཀའ་བའི་ཕྱིར་བར་མ་དོ་
 བས་མི་རུས་སོ། །ཞེས་ཟེར་དོ། །

འོ་ན། བསམ་གཏན་སྤེལ་ནས་འོག་མིན་འགྲོ། །ཞེས་བཤད་པ་རི་ལྟར་སྤེལ་
 ཞེ་ན། སྤེལ་བ་ནི་བསམ་གཏན་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་སྤེལ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་
 མོར་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ འདོད་པ་གཞི། སྤེལ་བར་བྱེད་དེ། དེ་ནི་སྦྱོན་བརྒྱུད་ལས་
 གྲོལ་བས་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཡང་དང་མོར་དག་བཅོམ་མཐ་ཕྱིར་མི་འོང་
 ཡང་རུང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཟག་མེད་རྒྱུན་ལྡན་དང་། དེ་ནས་^{༥༩} ཟག་བཅས་
 རྒྱུན་ལྡན་དང་། ཡང་ཟག་མེད་རྒྱུན་ལྡན་ཏེ་རྒྱུན་དང་ལྡན་པར་སྤེལ་ལ། དེ་ནས་སྤྱོད་པ་
 ལྟར་སྤྱོད་ཅིག་མ་གཉིས་གཉིས་པ་སྤེལ་ནས་སྦྱོམ་སྟེ་དེ་དག་ནི་སྦྱོར་བ་ཡིན་
 ལོ། །གང་གི་ཆེ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྱད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤྱད་ཅིག་མ་
 གཅིག་དང་ཡང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྱད་ཅིག་མ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་སྤྱད་ཅིག་མ་གསུམ་
 བསྐྱེས་ནས་སྦྱོམས་པར་འཇུག་རུས་པས་དེའི་ཆེ་སྤེལ་མའི་དངོས་གཞི་བྱུང་བ་

ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་ལ། དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ནི་བར་ཆད་མེད་ལས་དང་གསུམ་པ་ནི་རྣམ་
གྲོལ་གྱི་ལས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་འདོད་དོ། སློབ་དཔོན་ནི་སྐད་ཅིག་
མ་སྤེལ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དོ། །རྒྱུན་སྤེལ་བ་ལ་
རུང་ངོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་དང་པོ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་སྤེལ་ནས་ཕྱིས་གོམས་
ནས་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གཞིའང་། སྤེལ་བར་བྱེད་དོ། ། རྟེན་ནི། དེ་ཡང་དང་པོར་
འདོད་ཁམས་ཀྱི་སྤྱིང་གསུམ་དུ་སྤེལ་བར་བྱེད་ལ་ཕྱིས་ཉམས་པ་དག་གིས་ནི་
གཟུགས་སུ་ཡང་སྤེལ་བར་བྱེད་དོ། །

སྤེལ་བའི་དགོས་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དབང་པོ་རྟོན་པོ་རྣམས་ནི་
གནས་གཙང་མར་སྟེ། བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ གཉིས་^པ རྟེན་ནི་སྤེལ་བར་བྱེད་ཀྱི་དེ་དག་ལས་ཉམས་པ་མི་
སྤྱིང་པས་ཉོན་མོངས་པས་འཛིགས་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་རྣམས་ནི་དེ་
དག་གི་སྟེང་དུ་ཉོན་མོངས་པས་འཛིགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྟེ། རོ་བྱང་བ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་ཐག་བསྐང་བའི་སློ་ནས་འབྲས་བུ་ལས་མི་ཉམས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དོ། །དག་བཙུང་བ་དབང་པོ་རྟོན་པོ་ནི་ གཞན་གཉིས་མི་འབྱུང་བས། མཐོང་བའི་
ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ། དང་། རྒྱལ་པོ་ནི་ མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་དང་
འབྲས་བུ་ལས་མི་ཉམས་པའི་ཆེད་དུ་སྤེལ་ཏེ་དེ། འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པའི་རྒྱུན་ཉོན་མོངས་པས་
འཛིགས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གིས་ནི་སྤེལ་བ་མི་སྤྱིང་དེ།
དེ་དག་གིས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་

གནས་གཙང་མ་ལྟར་དེས་ཤེས། རྒྱ་སྤེལ་མ་སྒྲོམ་པ་དེ་ནི་ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་
ཀྱི་བར་དུ་ཟག་བཅས་རེ་རེ་སྤེལ་བའི་རྒྱུ་དུ་གསུམ་སྤེལ་དང་། འབྲིང་དུག་དང་།
ཆེན་པོ་དགུ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཙུག་གཉིས་དང་། ཤིན་ཏུ་ཆེས་ཆེན་པོ་བཙུ་
སྤེལ་དུ་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རེས་པ་ལྟར་འབྲས་བུ་གནས་གཙང་མའི་སྤྱི་
བའང་མི་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཏུ་སྤྱི་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་
རྩོགས་བྱེད། དབང་གིས་སྤྱི་བ་ཡིན་ཀྱི་ འཕེན་བྱེད་མིན་ནོ། །ཟག་མེད་ནི་སྤྱི་བའི་གཉེན་པོ་
ཡིན་པས་འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། ། དུག་སྤེལ་མན་ཆད་ཀྱི་ཟག་མེད་ནི་བསྐྱར་ནས་སྒྲོམ་པ་ཡོ། །གང་སྤེལ་
ནི་དད་སོགས་ཆེ་འབྲིང་ལྟས་དེ་དག་ཏུ་སྤྱི་བར་འདོད་དོ། །

“བཙུན་པ་དབལ་ལེན་ན་རེ། གནས་གཙང་མ་དང་པོ་དད་པའི་དབང་པོ་ལྷག་
པ་ནས་ལྟ་བུ་ཤེས་རབ་ལྷག་པའི་བར་ལྟ་ཡིན་པས་ལྟར་དེས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྒྲོབ་
དཔོན་གང་སྤེལ་ན་རེ། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ཆར་ཡང་རྩ་
སྤེལ་པའི་རྒྱལ་དུ་རྣམས་པ་ལྟར་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་དུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལྟ་བུ་བའི་
ཕྱིར་གནས་གཙང་མ་ལྟར་དེས་པ་ཡིན་ཀྱི་རེ་རེ་ལྷག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །^༡ འགོག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་དང་འབྲས་བུ་
སེམས་ཞི་བ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་
བར་འདོད་དེ། འགོག་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པ་ན་སེམས་མེད་པས་ལུས་ལ་
བརྟེན་ནས་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཡོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ནི་འགོག་

བ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་དུས་ན་དེ་དང་མཐུན་པའི་ལུས་ཀྱིས་འགོག་པ་ཐོབ་པ་
མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལས་ལངས་པ་ན་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་པའི་
ལུས་ཞི་བ་ཐོབ་པས་ཀྱི་མ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཕྲུག་ནི་སྤྲོད་འདས་དང་འབྲ་བར་ཞི་
བ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་ལངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་སྤྲོད་པའི་ཤེས་
པས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས་ན་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་
བཞེད་དོ། །

འོ་ན་ཅིའི་བྱིར་མངོ་ལས། སྟོབ་པ་བཙུག་ཅེས་གསུངས་པ་དེར་ལུས་
ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་མ་གསུངས་ཤེ་ན། སྟོབ་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་ཟག་མེད་ཀྱི་
བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་འགོག་པའི་
སྟོམས་འཕྲུག་ནི་སྤྲོད་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པས་སྟོབ་པའང་མ་ཡིན་ལ། བྲལ་
བའི་རང་བཞིན་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་མ་ཡིན་པས་སྟོབ་པའི་འབྲས་བུའང་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྟོབ་པ་བཙུག་ནི་མངོ་ལས། བཙུག་ལྟར་འདས་ལ་བྱིས་
བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་ཞུས་པ། བཙུན་པ་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོན་གནས་དུ་
ཞིག་མཆིས་ལགས། བཀའ་སྩལ་པ། བྱིས་བདག་ཡོན་གནས་ནི་གཉིས་ཏེ། སྟོབ་པ་
དང་མི་སྟོབ་བའོ། །བྱིས་བདག་དེ་ལ་སྟོབ་པ་ནི་བཙུག་དོ། །མི་སྟོབ་པ་ནི་
དགུའོ། །སྟོབ་པ་བཙུག་གང་ཞེ་ན། ཞུགས་གནས་རྩང་གསུམ་ཡ་གཅིག་དང་། །རྩོལ་རྩང་
གཉིས་རིགས་སུ་སྟེ། །ཆེ་གཅིག་བྱིར་མི་འོང་ལྟ་སྟེ། །ཡོན་གནས་སྟོབ་པ་བཙུག་དོ། །ཞེས་མཁན་ཆེན་པས་སྟོམ་
ཆོག་མཛད་དེ། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་བྱིར་ཞུགས་པ་ནས་དག་
བཙུག་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་བྱིར་ཞུགས་པའི་བར་བདུན་དང་། དད་པས་

རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། དད་པས་མོས་པ་དང་།
མཐོང་བས་ཐོབ་པ་དང་། རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྦྱེ་བ་དང་། བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་།
བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་སྤང་ན་ལས་འདའ་བ་ནས་གོང་དུ་འཕོ་བའི་བར་ལྷ་སྟེ་དེ་དག་
ནི་སློབ་པ་བཙུན་ཡིན་ནོ། །

མི་སློབ་པ་དགུ་གང་ཞེ་ན། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། འཆི་བར་
སེམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། རྗེས་སུ་བསྐྱང་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། གནས་པ་ལས་མི་
བསྐྱོད་པ་དང་། ཉོགས་པའི་སྐྱལ་བ་ཅན་དང་། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། ཡོངས་
སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། གཉིས་
ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྟེ། དེ་དག་ནི་མི་སློབ་པ་དགུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བ་
རྣམས་སོ། །

༼དབྱ་བཙུན་ལྷགས་གནས་བཤད་པ༽༽

བཞི་པ་དབྱ་བཙུན་པ་འཆད་པ་ལ་ལྷགས་པ་དང་། གནས་པ་གཉིས་ལས་
དང་པོ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དེ་ཉིད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་པ་གཅིག་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྟོན་པའི་ཆེ་མོའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཆ་བརྒྱད་ཀྱི་
བར་དུ་ཟད་བཞི་དབྱ་བཙུན་པ་ཉིད་ལ་ལྷགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་སྟོན་ཆེའི་ཉོན་
མོངས་པ་དགུ་པ་སྟོང་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་དེ་ཡང་དབྱ་བཙུན་
ལ་ལྷགས་པ་ཡིན་ནོ། །དགུ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དེ་ནི་དོ་རྩེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་
འཛིན་ཡིན་ཏེ། སྤར་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱལ་མཉམ་གྱི་རྩ་རྩས་པས་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐམས་ཅད་ལས་
རྩས་པ་ཆེ་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནོ། ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྱ་རྩས་འཛོམས་པར་

རྒྱས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ནི་མི་མ་སྤུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་གཞོན་པར་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར་
རྒྱུ་། རྩོམ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འཛིན་དེ་ཡང་སའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་དགུ་སྟེ། བསམ་གཏན་
གྱི་ས་བྱུག་དང་། གཞུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར་རྒྱུ་།

དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་
རྒྱུ་། རྒྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་བཅུ་བྱུག་སྟེ། བདེན་བཞིའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་
པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རྒྱུ་། །ས་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་ཅར་གྱིས་དབྱེ་ན་ནི་
རྣམ་པ་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། མི་སྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་རྩོམ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འོག་སའི་ཟག་
བཅས་ལ་མི་དམིགས་ཀྱི་སྤྱིད་ཅེ་ཁོ་ནའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ལ་དམིགས་པའི་
རྩོམ་ཤེས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། སྤྱིད་ཅེ་ཁོ་ནའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་
སོགས་པ་རྩོམ་སྤྱེལ་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ཀུན་འབྱུང་ལ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་རྩོམ་སྤྱེལ་
ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་རྒྱུ་། །¹ འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི་
སུམ་ཅུ་ཅ་བྱུག་ཡིན་ཏེ། ས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་པ་སྤྱིད་པས་འདོད་
པའི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་ས་གོང་མ་བརྒྱད་ཀྱི་འགོག་པ་ལ་
དམིགས་པའི་རྩོམ་ཤེས་བཞི་ཆོན་བརྒྱད་ཡིན་པའི་བྱིར་རྒྱུ་། །ལམ་ལ་དམིགས་པ་ནི་
རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་བཞི་དང་། གོང་མའི་
ལམ་སྤྱི་ལ་དམིགས་པའི་རྩོམ་ཤེས་བཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་རྒྱུ་། །དེ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཉིང་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱེལ་པའི་རྩོམ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འཛིན་ནི་ལྟ་བུ་ཅ་
གཉིས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་སྤྱུག་མ་ལྟ་ལ་བརྟེན་པའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞུགས་

༡༡ - ལ། ཏེ། སྤྱིད་ཅེ་ཁོ་ནའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྩོམ་སྤྱེལ་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ཀུན་འབྱུང་ལ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་
རྩོམ་སྤྱེལ་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་རྒྱུ་།

མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ནི་རིམ་བཞེན་དུ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བརྒྱད་དང་ཙུ་བཞི་
དང་ཉི་ཤུ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་འདོད་པའི་ལམ་དང་ས་འོག་མའི་འགོག་པ་ལའང་མི་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་ནི་སྐྱ་ཚུན་རྒྱ་ཡིན་པས། །ས་བྱག་ས་དགྲའི་ལམ་ནི་
དེའི། །སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་འོག་མ་གཟུགས་ཁམས་པའི་
གཉེན་པོ་ལམ་སྤྱི་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་ས་བྱག་གིས་བསྐྱུས་པ་ལ་སྐྱུས་བརྒྱ་བཙུ་གཉིས་
དང་། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ལ་བདུན་ཙུ་ཙུ་གཉིས་ཏེ་བསྒྲོམས་པས་སྐྱུས་
བརྒྱ་བརྒྱད་ཙུ་ཙུ་བཞིར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་རིགས་བྱག་དང་དབང་པོ་གསུམ་གྱིས་
བསྐྱུར་ན་བྱག་སྒྲོང་དགྲུ་བརྒྱ་ཙུ་བཙུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཆོས་མངོན་པ་བ་གང་
དག་ལམ་གྱི་བདེན་པའང་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་འབྲ་བར་ས་རེ་རེ་ལ་དམིགས་
པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་གོང་མའི་ལམ་སྤྱི་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་ཤེས་བཞི་མི་འབྱུང་
བས་ས་དགྲའི་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་རྗེས་ཤེས་སྐྱུས་ཙུ་
ཙུ་གཉིས་ཏེ་བསམ་གཏན་ས་བྱག་པོ་རེ་རེ་ལ་བརྒྱད་ཙུ་བརྒྱད་ཙུ་ཉེ། བསྒྲོམས་པས་
བཞི་བརྒྱ་བརྒྱད་ཙུ་དང་། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ལ་རང་ས་དང་གོང་མའི་
ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པ་བཙུ་གཉིས་དང་བརྒྱད་དང་བཞི་བསྐྱུན་པས་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་བཞི་བཙུ་དང་སྐྱུས་ཙུ་ཙུ་གཉིས་དང་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་ཡིན་པས་དགྲུ་བཙུ་ཙུ་
བྱག་ཏུ་འགྱུར་བས་ཐམས་ཅད་བསྒྲོམས་ན་ལྷ་བརྒྱ་བདུན་ཙུ་ཙུ་གྲུ་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་
དག་ལྷ་མ་ལྟར་རིགས་དང་དབང་པོའི་བྱེ་བྱག་གིས་བྱག་འགྱུར་དང་སྐྱུས་འགྱུར་དུ་
བསྐྱུར་ན་རྗེ་རྩ་བུ་ཞི་སྐྱུས་བརྒྱ་དང་བྱག་ཙུ་ཙུ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་

བྱའོ། འོ་རྩེ་ལྷ་བྱའི་དམིགས་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་ནི་སྤྲོད་པའི་ཅེ་མོ་པ་ཁོ་
ན་ཡིན་ལ་འགོག་ལམ་ནི་སྤང་བྱའི་དབང་གིས་ས་དགུ་ཅར་གྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་
ནི་བྱུང་པའི་མཐའ་ལས་ཡིན་ཏེ། བསྐྱོན་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པ་འཇམ། །ལམ་ལ་ཆོས་
ལེས་གང་ཡིན་དེ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་སྤྲོད་ཅེ་ལེ་སྐྱོན་སྤང་ནམ་པ་དགུ་པོ་དེ། རྩེ་ཉིང་གིས། ཟད་པའི་ཐོབ་
པ་དང་དེ་ཟད་པ་ལེས་པའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་སྟེ། འདི་ནི་རྣམ་གྲོལ་ཐམ་ཡིན་
ནོ། །ཟད་པ་ལེས་པ་སྐྱེས་པ། དེའི་ཆེ་འཕགས་པ་དེ་མི་སྐྱོབ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྲ། དཔྱ་བཅོམ་པའི་
འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྲ། འབྲས་བྱ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་སྐྱོབ་^{༡༧}་པ་
གསུམ་ལ་བསྐྱབ་^{༡༨}་མི་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། རང་དོན་རྩོགས་ནས་གཞན་གྱི་དོན་
བྱེད་པ་དང་། སོ་སའི་སྐྱེ་བོ་དང་སྐྱོབ་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མཆོད་པར་འོས་པའི་བྱིར་
དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་པམ་པར་བྱས་པའི་བྱིར་རོ། ། དཔྱ་
བཅོམ་ལ་དབྱེན་དུས་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ནི་རིགས་གྱིས་ལྟོ། །དབང་པོས་གསུམ་སོ། །རྟེན་གྱིས་ཉེར་དགུ་སྟེ་སྤྱིར་བཞི་
བརྒྱ་དང་སྤྱུ་ཅུ་ཅ་བདུན་ནོ། །དུས་མི་སྐྱོར་ནི་རིགས་གྱིས་དབྱེར་མེད་ལ། དབང་པོ་དང་རྟེན་གྱིས་བསྐྱར་བས་
བརྒྱད་ཅུ་བདུན་ནོ། །ལེས་རབ་གྱིས་རྣམ་གྲོལ་ལ་འད་དབང་པོས་གསུམ། རིགས་གྱིས་དུག་རྟེན་གྱིས་ཉེར་དགུ་སྟེ།
སྤྱིར་ལྟ་བུ་དང་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་སོ། །གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། ། སྤང་བ་ཤད་པའི་
འཕགས་པ་གཞན་བདུན་ནི་སྐྱོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་ཟད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་བསྐྱབ་པ་
གསུམ་ལ་རྟག་ཏུ་སྐྱོབ་པའི་བྱིར་རོ། །

སོ་སའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་སྐྱོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་

༡༧ རྒྱ་སྐྱོབ་ རྟེན་དུ་བསྐྱབ

༡༨ རྒྱ་བསྐྱབ་ རྟེན་དུ་སྐྱོབ

བཞིན་མི་ཤེས་པས་ ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་མེད་པའི། ཕྱིར་དང་། བསྐྱབ་པ་ གཞན་གཉིས་ཀྱང་།
གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། འཕགས་པ་ནི་སྒྲོབ་པ་ཅུང་ཟད་གཏོང་ཡང་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་མི་སྲིད་དེ་འཕགས་པ་
མཉམ་པར་མ་བཞག་ཀྱང་སྒྲོབ་པའི་བསམ་པ་མི་འདོར་བའི་སྒྲོན་པ་དེར་བརྗོད་དེ་འགྲོན་པོ་ལམ་ན་འདུག་པ་བཞིན་ནོ་
ཡང་སྒྲོབ་པ་གསུམ་གྱི་ཚོབ་པ་དང་ཡང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོབ་པའི་ཆོས་ནི་མཐོང་སྒྲོམ་སོ། །མི་སྒྲོབ་པའི་ཆོས་ནི་མི་
སྒྲོབ་ལམ་སོ། ། དེའི་ཕྱིར་ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་ནི་བྱེད་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། གོ་འུ་ཏ་མ་སྒྲོབ་
པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲོབ་པ་སྒྲོབ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཞི་བྱེད་“སྒྲོབ་”^{༡༥}་པ་ལ་སྒྲོབ་
ཅིང་“སྒྲོབ་”^{༡༦}་པ་ལ་སྒྲོབ་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་སྒྲོབ་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་ལན་གཉིས་སུ་
བཟུངས་ཏེ་གསུངས་སོ། །

ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སོ་སོར་
བརྟགས་འཁོག་ཡིན་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་ཐམས་ཅད་ལ་ཅི་རིགས་པར་
ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་འཕགས་ པ་མཐར་གྱིས། པའི་གང་ཟག་ནི་བྱུང་བཞི་ཡ་བརྒྱད་ཁོ་
ན་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་མིང་གིས་བརྒྱད་ཡིན་གྱི་རྣམས་སུ་ནི་མཐར་གྱིས་པ་ལ་ཞུགས་
པ་དང་སོ་དང་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་བཞི་དང་ལྔ་ཡིན་ཏེ། བཞུགས་པ་བྱི་མ་གསུམ་ནི་
འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དང་སོ་གསུམ་ལ་བརྟགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆགས་བྲལ་
སྒྲོན་འགོ་ལ་བྱིར་མི་འོང་བྱུང་པར་ཅན་ཉིད་དག་བཙུངས་ལ་བཞུགས་པ་འང་ཡིན་ལ་
ཞུགས་པ་སྤྲ་མ་གསུམ་དང་འབྲས་གནས་བཞི་སྟེ་བདུན་དུ་འགྱུར་རོ། །

མིང་གིས་བརྒྱད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་འང་མཐར་གྱིས་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་

༡༥ རྒྱ་སྒྲོབ ཉིད་ བསྐྱབ

༡༦ རྒྱ་སྒྲོབ ཉིད་ བསྐྱབ

བྱས་པ་ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བལ་ཆེར་
དང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བདེན་པ་མཛོན་ཏྟགས་སྐད་ཅིག་བཅོ་
ལྷ་དང་བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བྱིར་འོང་དང་བྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་
གནས་ཁོན་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་ཞུགས་དང་བྱིར་འོང་ཞུགས་གནས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

༼བྱད་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ།༽

གསུམ་པ་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་འཆད་པ་ན་ས་དང་ལམ་གྱི་བྱད་པར་དང་། ཟད་
པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་བྱད་པར་དང་། འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བྱད་པར་
དང་། ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོའི་བྱད་པར་དང་། ཁམས་དང་དབྱེ་བའི་བྱད་པར་དང་།
རིགས་དང་ཉམས་པའི་བྱད་པར་དང་། དབང་པོ་འཕོ་བའི་བྱད་པར་བདུན་ལས།

༼ས་དང་ལམ་གྱི་བྱད་པར།༽

དང་པོ་ནི་གལ་ཏེ་འཕགས་པ་དག་ས་དང་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་
གཉེན་པོ་གང་གིས་ས་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་སྒོམ་པའི་
ལམ་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་དེ་ལས་འདས་པ་གཉིས་ལས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ ཁོ་ན།
འི་ལམ་གྱིས་སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་གྱི་འོག་ས་
དམན་ཞིང་གོང་མ་མེད་ལ་རང་ཉིད་གཉེན་པོར་མི་འགྱུར་བས་ ཏེ་དེ་ཡི་ཉོན་མོངས་རྒྱས་པར་
འགྱུར་བས། འཛིག་རྟེན་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་དང་པོ་ནས་གྲོལ་བར་ཐལ་
པའི་བྱིར་རོ། །སྲིད་ཅེ་ལས་གཞན་པའི་ས་ བརྒྱད་ལ། ཐམས་ཅད་ལས་ནི་འཛིག་རྟེན་
དང་དེ་ལས་འདས་པའི་ལམ་རྣམས་པ་གཉིས་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པ་ནི་གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་

འདས་པ་ནི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་རང་ས་དང་འོག་སའི་ལམ་མཐོང་ཟིན་སྒྲོམ་
བའོ། ། བཤམ་ཐོབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི། ཞི་གནས་སྤྱད་པ་འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པ་ལ་ རྣམ་པ་རེ་རེ་ཞིང་། བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ནི་འཛིག་ཏེན་པ་དང་
འཛིག་ཏེན་པ་ལས་འདས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་གཉིས་སྒྲེ་བས་བྱིས་པ་ལྟར་སྤངས་པ་
སྤང་ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་བྱ་བ་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

སྤེ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་
ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་འདྲེན་ བར་སྤྲོ་མ་དང་འབྲ། ཉེ། གཤམ་ཉེ་དེས་འཛིག་ཏེན་
པའི་བྲལ་ཐོབ་མི་འདྲེན་ན་སྤྱོད་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་
སྒྲེ་མཆོད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་མི་འོང་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ཞིག་བསམ་
གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་རྟོན་པོར་འཕོ་བ་ན་ལམ་སྤྲོ་མ་ ཟད་པར། བཏང་
པའི་བྱིར་དང་། འཛིག་ཏེན་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་
སོགས་པ་གོང་མའི་ ས་བརྒྱད་ཀྱི་ ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ཉེ། དེ་དག་གིས་བྲལ་ཐོབ་
ཟག་མེད་བཏང་ལ་ཟག་བཅས་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན། དེ་འདྲ་བའི་འཕགས་པ་དེས་འཛིག་ཏེན་ལས་
འདས་པའི་བྲལ་ཐོབ་བཏང་བ་ལ་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་པ་མི་ལྷན་པའི་བྱིར་འཛིག་ཏེན་
པའི་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། བཤམ་བ་དེ་ནི་མི་འགྱུར་ཉེ། དཔེར་ན་ཁྱེད་
རང་ལྟར་ན་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོའི་བྱེད་ནི་མཆོན་པ་
སྤྱོད་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་ཅི་རིགས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་འཕགས་པ་
བྱིར་མི་འོང་བ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་འཕོ་བ་ལ་སྤྱིད་
ཅེའི་གཉེན་པོ་འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་མེད་པའི་བྱིར་འཛིག་ཏེན་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱང་མེད་

ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱང་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་
འཕོ་བས་བཏང་བས་བྲལ་ཐོབ་གཉིས་ཀ་མེད་ཀྱང་སྤིང་ཅིའི་ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་པར་
འདོད་པ་བཞིན་དང་། ཡང་དཔེར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་གོང་དུ་བསམ་གཏན་
གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་འང་། བསམ་གཏན་གཏོགས་
པའི་དགེ་བ་ནི། །ས་འཕོས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་། །ཞེས་པས་འདོད་པའི་ཉོན་
མོངས་སྤངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་གཉིས་ཀ་། སྐྱེ་བའི་ས་འཕོས་པས་བཏང་ན། མེད་ཀྱང་འདོད་པའི་
ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་པ་བཞིན་ འདིར་ཡང་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་དང་མི་ལྡན། ཉེ་འདི་ནི་གཞོད་པའི་
དཔེ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་ཡང་འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་གཟུགས་མེད་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་འཕོ་བ་དག་ལ་
གོང་མའི་ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་པ་ནི་ས་བོན་སྤངས་པའི་བྱིར་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་
དང་པོ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་པ་ལ་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་མི་
ལྡན་པ་ནི་ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་མཛོད་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མ་ཆང་བས་ཡིན་གྱི་བྲལ་བའི་
ཐོབ་པ་ཡོད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་འདོད་དོ། ། འཕགས་པ་ནི་ས་
འཕོས་པས་བྲལ་ཐོབ་ཐག་བཅས་གཏོང་ཡང་། ཐག་མེད་ནི། འབྲས་བུ་ཐོབ་སྐྱེད་ཉམས་པ་ལས། །ཞེས་པའི་རྒྱ་མེད་
པར་མི་གཏོང་ངོ། ། འོ་ན་ས་གང་གིས་ས་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་ཞེ་ན། དེ་ལ་
ཐག་མེད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉར་བསྐྱེད་མི་ལྡན་པ་མེད་པ་ཡིས་ནི་སྟོབས་
ཆེ་ཞིང་ རང་གོང་དང་། འོག་ས་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་རྒྱས་པས་ས་དགུ་པོ་
ཐམས་ཅད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་ངོ། ། འོག་ས་སྟེ་འདོད་པ་ལ་འདི་ཐག་

བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་གཉེར་པོ་མེད་ལ། ས་གཞན་གྱི་ལ་འདི་ལས་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ། །
གལ་ཏེ་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་ན་ཅས་
ཟོལ་གྱི་ལམ་ཐ་མ་དེ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེའམ་འོན་ཏེ་དངོས་
གཞིའི་ངོ་བོར་སྐྱེ་ཞེ་ན། གང་ཞིག་སྐྱེ་བའི་ས་དགུ་ལ། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་
དང་གཉིས་པ་སྟེ་ས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་རྒྱལ་བ་ལ་ནི་
གང་ཟག་དེ་གལ་ཏེ་དབང་པོ་ཚོན་པོ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལས་ཅས་
ཟོལ་གྱི་ལམ་ཐ་མ་སྐྱེ་སྟེ། ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དེ་དངོས་གཞིའི་
ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བར་སྟོ་རྒྱས་པའི་ ཕྱིར་དང་ཉེར་བསྟོགས་ལ་དགའ་བ་རྒྱུད་བཞི། ཕྱིར་རྟོ། །འོན་
ཏེ་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ན་ནི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་མཐའི་ཅས་ཟོལ་གྱི་ལམ་དགུ་བ་
སྐྱེ་ཡི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་ན་ནི་ཉེར་བསྟོགས་དང་
དངོས་གཞི་ཆོར་བ་ཐ་དད་པས་ཆོར་བ་སྟོ་བར་མི་རྒྱས་པའི་ ཕྱིར་དང་བཏང་སྟོམས་གྱི་རྗེས་
སུ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་སྐྱེ་དགའ་བཞི། ཕྱིར་རྟོ། །

ས་གསུམ་གྱི་གོང་མ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་འབྲལ་བ་བཞི་བ་ཡན་ཆད་གྱིས་ནི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་ཅས་ཟོལ་ཐ་མ་སྐྱེ་
བ་མིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ས་དེ་དག་གི་དངོས་གཞི་ལས་སྐྱེ་སྟེ། ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་
གཞི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་སུ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟོལ་བ་ལ་མ་སྟོས་པར་དངོས་
གཞི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རྟོ། །

དེ་ཡང་སྔར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་ལ་གྲུས་བའི་ཕྱིར་རྟོ། །འོན་ཀྱང་འོག་པའི་དངོས་གཞི་ལ་མ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཐེན་པས་སོ། ། ཟག་མེད་གྱི་ས་དང་པོས་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་རྩལ་བཤད་ཐེན་ནས་ལྷག་མ་བཤད་པ་ནི་འཕགས་པ་སྟེ་ཟག་མེད་གྱི་ས་

ལྷག་མ་བརྒྱད་ཀྱིས་ནི་རང་ས་དང་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྒྱལ་བར་འབྱུང་གི་
འོག་ས་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་ཁོན་ས་རྒྱལ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ།

“དེ་ལ་འབགས་པ་བརྒྱད་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མ་
གཏོགས་པ་རྣམས་ཏེ། ས་དེ་དག་གི་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་རྣམས་
ནི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྦྱེས་པ་དག་ཡིན་ནོ།”^{༡༦} འོན་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་བདེན་པའི་དམིགས་རྣམ་ཅན་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་
པའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་
གོང་ས་ལ་ལྷོས་ནས་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེས་ཆེན་པོས་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བ་ཡིན་པས་རགས་པ་དང་། སོགས་པའི་སྦྱས་གཟུང་བ་གནས་ངན་ལེན་ཤིན་ཏུ་
ཆེས་མང་བས་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པས་ཐ་བ་ངན་པ་དང་། ཅིག་པས་ཅིག་པ་དེ་ཉིད་
ལས་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བ་ལྟར་ས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ས་དེ་ཉིད་ལས་ངེས་པར་མི་འབྱུང་
བས་ཅིག་པ་སྟག་པོ་ལྟ་བུར་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། འོག་མའི་སྟོད་ཡུལ་ཅན་ཏེ་ས་
འོག་མ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྤྲ་མ་
ལས་བརྒྱུག་པ་ཞི་བ་དང་། སོགས་པ་བྱ་ཚོམ་པ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་
ཅན་དང་། གོང་མའི་སྟོད་ཡུལ་ཅན་ཏེ་ས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ།

།ཟད་པ་དང་མི་སྦྱོར་བར་ཤེས་པའི་བྱུང་བར།།

གཉིས་པ་ནི་འོན་ཟད་པ་ཤེས་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ཤེས་པ་གང་སྦྱེ་ཞེ་ན།

གལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་པོ་རྣམས་ལོ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་མི་
ཉམས་པས་ཟད་པ་ཤེས་པ་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་སྒོ་གྲོས་ཏེ་ཤེས་པ་སྐྱེ་ལ། གལ་ཏེ་མི་
གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་མིན་ན་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་ལས་ཟད་པ་ཤེས་པ་ འི་རྒྱན་ཅན། ཁོ་
ནའམ། ཡང་ན་མི་སྒོ་བ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྐྱེ་ཡི་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་སྐྱབས་ཡོད་བས་ཉམས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་
པ་ལས་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སྒོ་བ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དེ་ནི་དགྲ་
བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེ་སྟེ། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ལའང་རེས་འགའ་མི་སྐྱེ་བ་
ཤེས་པ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་དང་། རེས་འགའ་མི་སྒོ་བ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་
བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

།འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བྱད་པར།།

གསུམ་པ་ནི་གལ་ཏེ་དགེ་སྦྱོར་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞི་ཞེས་བརྗོད་ན་དགེ་
སྦྱོར་ནི་གང་། ཚུལ་ནི་གང་། འབྲས་བུ་ནི་གང་ཞེ་ན། དགེ་སྦྱོར་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅི་
རིགས་པར་གཏན་དུ་ཞི་བའི་རྒྱུ་དེ། འབྲས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་པ་
གཏན་དུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་དགེ་སྦྱོར་གི་ཚུལ་ནི་དེ་མ་མེད་པའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་སྟེ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ནི་དགེ་སྦྱོར་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་ལུང་བར་མ་ལས། རི་ལྷར་ན་དགེ་སྦྱོར་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། འདིས་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་
བའི་ཆོས་ཡང་སྲིད་པར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནད་དང་བཅས་ཤིང་རྣམ་པར་
སྲིན་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་ནས་འཆི་བའི་བར་རྣམས་ཞི་བར་བྱས་པ་
སྟེ། འདི་ལྷར་ན་དགེ་སྦྱོར་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་ཡིན་

གྲི་ཟག་བཅས་ཀྱིས་ནི་ སྤྱི་ཡང་ལས་སྒོལ་ཡང་ཉེས་པའི་འཛོད་བཅས་པས། གཏན་དུ་ཞི་བར་
 བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དགོ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་འདུས་བྲས་དང་
 འདུས་མ་བྲས་གཉིས་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་གྲང་དབྱེ་ན་རེ་རེ་ལ་འདར་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགུ་
 དགུའོ། གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་གྱི་མཛོད་སྤྱོད་ལས་རྣམ་པར་སྒོལ་བའི་ལམ་
 བརྒྱད་དང་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་དགུ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་གཅིག་ལས་རྣམ་པར་སྒོལ་བའི་ལམ་
 བརྒྱད་ཅུ་ཅ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་སྒོལ་གྱི་ལམ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགུ་དང་། དེ་དག་གི་
 བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡང་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགུ་དང་། སྤང་བྱ་ཟད་པའི་འགོག་པ་
 བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགུ་རྣམས་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་བརྒྱད་
 ཅུ་ཅ་དགུ་ནི་དགོ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་སྒོལ་བའི་ལམ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགུ་
 ནི་དགོ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་འདུས་བྲས་དག་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཐུན་རྒྱ་དང་འབྲས་
 བའོ། ཞེས་པ་དང་། གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་སྤྱེ་བའི། འབྲས་དེ་སྤྱེས་བྱ་བྱེད་ལས་
 སྤྱེས། ཞེས་འབྲུང་བས་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་འབྲས་བ་དང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 སྤྱེ་བའི་ཕྱིར་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱ་མཐུན་དང་སྤྱེས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། སྤང་བྱ་ཟད་པའི་འགོག་པ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགུ་ནི་དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་
 འབྲས་བུ་འདུས་མ་བྲས་དག་ཡིན་ཏེ། གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་འཛོལ་ལ། དེ་ནི་
 སྤྱེས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ། ཞེས་འབྲས་བུ་འདུས་མ་བྲས་ཀྱང་བར་ཆད་མེད་པའི་
 ལམ་གྱི་སྤྱེས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་དག་བསྐྱུས་ནས་མཛོད་
 ལས་དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞིར་བཞག་དོ། །

དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ཀྱང་། དགོ་སྤྱོད་གང་ཞེ་ན། ཅོན་མོངས་

པ་ཞི་བའི་རྒྱད་དོ། །ཚུལ་གང་ཞེ་ན། ལམ་སྤྱི་ལོ། །ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་གང་ཞེ་ན།
ལམ་སྤྱི་མ་དང་འདུས་མ་བྱས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་འབྲས་བྱ་རྣམ་པ་
མང་སོ་ཡོད་ན་འོན་འབྲས་བྱ་བཞིར་ཇི་ལྟར་བཞག་ཅེ་ན། འབྲས་བྱ་མང་མོད་ཀྱི་དེ་
དག་མདོ་ལས་འབྲས་བྱ་བཞིར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་རྣམ་པ་ལྔ་དག་སྤྱི་
བའི་ཕྱིར་དོ། །ལྔ་གང་ཞེ་ན། རྒྱན་ཞུགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱ་རེ་རེར་འཛོགས་པ་
ལ་ནི་སྤོན་གྱི་ཞུགས་པའི་ལམ་སྤྱི་མ་བཏང་བ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་
གནས་པའི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། སྤང་བྱ་ཟད་པ་བསྐྱུལ་པའི་ཐོབ་པ་གཅིག་ཉིད་པ་
དང་། སྤྱག་བསྐྱུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཤེས་པ་བཞི་དང་སྤྱག་བསྐྱུལ་
ལ་རྗེས་སྤྱི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སྤྱི་ཤེས་པ་བཞི་སྤྱི་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཆོན་ཐོབ་
པ་ སྤྱི་གཅིག་ཅན་དུ་ཐོན་པ། དང་། མི་རྒྱལ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་
ཆོང་བར་ཐོབ་པའོ། ། དེ་ཟད་པ་སྤོན་པ་ནི་སྤངས་པ་སོ་སོ་བ་རྣམས་བཏང་ནས་ཐམས་ཅད་སྤོན་པའི་བྲལ་ཐོབ་
ཟག་མེད་གཅིག་ཉིད་པ་སྤྱི། འབྲས་བྱ་དང་སོ་ལ་མཐོང་སྤང་གི་ཟད་པ་སྤོན་པ་གཅིག་ཉིད་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་མཐོང་
སྤང་དང་འདོད་པའི་སྤོན་སྤང་དྲུག་ཟད་པ་སྤོན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །

དེ་ལ་མཐོང་ལམ་སྤྱི་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་པ་མན་ཆད་ ཞུགས་པ་དང་སོ། ལ་ནི་རྒྱ་
མཚན་ལྔ་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞུགས་པ་སྤྱི་མ་གསུམ་ལ་ནི་རྒྱ་མཚན་སྤྱི་མ་
གཉིས་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་མ་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱར་མ་བཤད་དོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་
སྤྱི་བ་འདོད་དོ། ། “ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་ནི། ཉན་ཐོངས་པ་རྣམ་པ་བཞི་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པོ་འབྲས་བྱ་བཞི་
བཞག་སྟེ། ཉན་ཐོངས་པ་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་བཞག་གོ། །ལྔ་
དང་མེད་མེད་པས་བསྐྱུས་པའི་སྤྱི་བའི་རྒྱན་གྱི་ཉན་ཐོངས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བྱ་བཞག་

གོ། །འདྲོད་པར་སྐྱེ་ཞིང་ཕྱིར་འོང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ཤིང་ལྷའི་སྲིད་པ་ཁོ་ན་མཛོན་པར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིར་མི་
འོང་གི་འབྲས་བུ་བཞག་གོ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་
དབྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་བཞག་གོ། །ཞེས་འབྲུང་ངོ། །^{༡༥}

ཁ་ཅིག །འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་ལ་གནས་པ་ལ་འང་སྤངས་པ་བསྐྱོམས་པ་
མེད་དེ། བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་དང་། །སྲིད་ཅི་ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་། །རྒྱ་
གཉིས་ཀུན་ཏུ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། །ཡོངས་ཤེས་ཁམས་ལས་འདས་པ་ལས། །ཞེས་
ཁམས་ལས་འདས་པ་ལས་སྤངས་པ་སྐྱོམ་པར་བཤད་པ་ལ་ཁམས་ལས་འདས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེ་ནི་ཡོངས་ཤེས་སུ་འཛོག་པའི་
རྒྱ་མཆན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲེལ་པ་ལས། སྤངས་པ་བསྐྱོམས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཐོབ་པ་གཅིག་ཉིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྒྱ་ལྡ་པོ་དེ་དག་ནི་འབྲས་བུ་རེ་
རེ་ལ་ཡོད་ངོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཁོ་ན་དགེ་སྦྱོང་གི་
ཚུལ་ཡིན་ན་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འཕྲོས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འབྲས་བུ་བར་པ་
གཉིས་ཐོབ་པ་སྲིད་པས་དེ་དག་རྗེ་ལྟར་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེ་ན།
འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ནི་ ཆོས་ཅན་
དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤངས་པའི་ཐོབ་པ་རང་རང་གི་འབྲས་བུར་བསྐྱེད་པ་གཅིག་
ཉིད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ ཀྱི་སྤངས་པ་ཁོ་ན་མིན་གྱི། མཛོང་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་

^{༡༥} - ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་ལས་ནི། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་པ་བཞི་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཉིན་པོ་འབྲས་བུ་བཞི་བཞག་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་རན་མོང་
དུ་འགོ་བར་འབྲུར་བའི་རྒྱ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ནག་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཞག་གོ། །རྩ་དང་མའི་སྲིད་པས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནག་གྱི་ཉོན་མོངས་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་བཞག་གོ། །འདྲོད་པར་སྐྱེ་ཞིང་ཕྱིར་འོང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ཤིང་ལྷའི་སྲིད་པ་ཁོ་ན་མཛོན་པར་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་བཞག་གོ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དབྲ་
བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་བཞག་གོ། །ཞེས་འབྲུང་ངོ། །

སྤངས་པ་ འང་དེ་ན། བསྐྱེས་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བྱ་བར་བ་གཉིས་གྱིས་
བསྐྱེས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་གཅིག་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དགེ་སྦྱོར་གི་ཚུལ་གྱིས་
འབྲས་བྱ་ཡིན་ནོ། ། བཤམ་ཐོབ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྦྱོབས་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའང་མི་འཆིནོ། ། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་
ཆགས་བྲལ་བའི། ། འཕགས་ལ་བྲལ་བའི་ཐོང་རྣམ་གཉིས། ། ཞེས་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་
སྦྱེས་པ་ད་ལྟར་ཡོད་ལ། འཕགས་ལམ་བརྒྱད། དེའི་སྦྱོབས་གྱིས་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པས་འདུས་བྲས་དེ་ལ་དགེ་སྦྱོར་
ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱར་བྲས་ན་ཡང་མི་འགལ་ལོ། ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མདོ་ལས། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་
བའི་འབྲས་བྱ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་སྤངས་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་
སྤང་དང་གཉི་ཟུག་རྣམས་བསྐྱབས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། ། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་
འབྲས་བྱ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལྷ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཤམ་ཏེ་སྤངས་པ་འཇོན་མར་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ན་
འབྲས་བྱ་དེ་དག་ཏུ་གཞག་པར་མི་བྱས་ཏེ། ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་དང་། ཀུན་སྦྱོར་ཐ་
མའི་ཆ་མཐུན་ལྷའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་པོ་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་སྤངས་པ་འཇོན་མར་འཇུག་པ་དེ་སྐད་ཏུ་གསུངས་སོ། ། དེའི་ཕྱིར།
འཇིག་རྟེན་པ་ཡིས་ཆགས་བྲལ་བའི། ། འཕགས་ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་རྣམ་གཉིས། ། ཞེས་
པས་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་དེའི་སྦྱོབས་གྱིས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་སྤངས་
པ་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ཀྱང་མི་འཆི་སྟེ། འབྲས་ལས་ཉམས་པ་
འཆི་བ་མེད། ། ཅེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

༼ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བྱང་པར།༽

བཞི་པ་དགེ་སྦྱོར་གི་ཚུལ་དུ་བཤད་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཟག་མེད་རྣམ་

གྲོལ་འདུས་བྱས་དང་བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི། སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་
 རྣམས་པ་དུ་མ་སྤངས་པས་ཆངས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་
 ཡིན་པས་ཆངས་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 དེ་ནི་ཆངས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྲ། ཞི་བ་དང་། བསིལ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་ཀྱང་བྲ། །ཞེས་
 ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆངས་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། བསིལ་བར་གྱུར་པ་
 ཞེས་བྲ་བ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡིན་ཏེ། ཆངས་པའི་ཚུལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་སྒྲ་ན་
 མེད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཆངས་པ་དང་། ཞི་བ་དང་བསིལ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་དེའི་ཐབས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་ནི་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ་འང་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར་དང་།
 ཆངས་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་
 མཐོང་བའི་ལམ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལྷུང་བར་འགོ་བ་དང་། སོགས་པས་བསྐྱས་པ་
 འདོར་བ་དང་འཇུག་པ་དང་། མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་རྒྱལ་བ་ནལ་དུ་
 འགོད་པ་དང་། འཕར་བ་དང་འབབ་པ་ཞེས་བྲ་བ་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་
 མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྷས་བདེན་པ་
 མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རམ་སྐད་ཅིག་མ་སྤྲ་སྤྲ་མའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་བྱི་མ་བྱི་
 མ་སྤྲུང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པའི་དམིགས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམས་པ་དང་
 བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སྤྲ་མ་རྣམས་འདོར་བའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པའི་དམིགས་པ་
 དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམས་པ་དང་རྣམས་ལྟོལ་གྱི་ལམ་བྱི་མ་རྣམས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་།
 མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་རྣམས་

ཀྱི་ཐོབ་པ་གཙོད་པའི་སྒོ་ནས་སྤོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱལ་བ་རྣམ་དུ་འགོད་པ་ནི་རྣམ་
གྲོལ་གྱི་ལམ་གྱིས་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕམར་བ་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་
མཐ་ཁམས་གོང་མའི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབབ་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་
པའི་ལམ་མཐ་འདོད་པའི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ན་རེ། མཐོང་ལམ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་
ནི་འཁོར་ལོའི་ཅིབས་དང་སོགས་གྱིས་བཟུང་བ་ལྟེ་བ་དང་ཟུ་བྱུད་དང་འབྲ་བའི་
ཕྱིར་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
དང་རྟོག་པ་དང་ཚོལ་བ་དང་བྲན་པ་རྣམས་ནི་ཅིབས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བན་ཚུན་འཇུག་
པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་སྤང་གཙོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པའི་རག་དང་ལས་གྱི་
མཐའ་དང་འཆོ་བ་རྣམས་ནི་ལྟེ་བ་དང་འབྲ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་
ཡིན་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་འཐོབ་ལ་དེ་ཐོབ་པས་
ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་ཟུ་བྱུད་དང་འབྲ་སྟེ། དེས་
གཞན་དག་ཉེ་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རམ། དམིགས་པ་ལ་སེམས་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་ལམ་ལ་ཟེར་བ་ཡང་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་
གྱིས་ལྟ་སྟེ་རྣམས་ལ་བཀའ་སྐྱལ་བ། དགེ་སྤོང་དག་སྟོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་
འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་
མིག་སྐྱེས་སོ། །ཤེས་པ་དང་རིག་པ་དང་སྒྲོ་སྐྱེས་སོ། །ང་སྟོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་
རྣམས་ལ་འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཀྱན་འབྱུང་བའོ། །འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་འགོག་

པའོ། །འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ལས་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་
 ཞེས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་སྐྱེས་སོ། །ཤེས་པ་དང་རིག་པ་དང་སྒོ་
 སྐྱེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དག་སྒྲོང་དག་ང་སྒྲོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྤྱག་
 བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་བདག་གིས་མངོན་པར་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །ཀྱན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱའོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱའོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་
 པར་འགྲོ་བའི་ལས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་ཚུལ་བཞིན་དུ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དག་སྒྲོང་
 དག་ང་སྒྲོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་
 བདག་གིས་མངོན་པར་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །ཀྱན་འབྱུང་སྤངས་
 སོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ལས་བསྒྲོམས་སོ། །ཞེས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པ་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་
 བས། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་བཤད་པ་ན་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཀྱན་ཤེས་ཀོ་ཏུ་རྟེན་ཅུ་དང་
 ལྷ་བརྒྱད་ཁྲི་ལ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ་སྐྱེས་
 སོ། །དེ་ནས་བཙུགས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཀྱན་ཤེས་ཀོ་ཏུ་རྟེན་ཅུ་ལ་བཀའ་
 ལྷལ་པ། ཀྱན་ཤེས་ཀོ་ཏུ་རྟེན་ཅུ་ཁྲོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱན་ཤེས་སམ། བཙུགས་ལྡན་འདས་
 བདག་གིས་ཆོས་ཀྱན་འཆལ་རྟོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་བདག་གིས་ཆོས་ཀྱན་
 འཆལ་རྟོ་ཞེས་གསོལ་བ་དང་། ས་སྐྱ་བའི་གཞོན་སྤྱིན་རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་
 ཀྱན་ཤེས་ཀོ་ཏུ་རྟེན་ཅུ་ཆོས་ཀྱན་ཤེས་སོ་ཞེས་སྐྱ་བསྐྱེད་ཀྱི་གོམས་པོ་དག་བཙུགས་
 ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡུལ་བ་ར་ན་སེ་བྱང་སྒོང་ལྷུང་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་གནས་འདིར་ཆོས་ཀྱི་

འཁོར་ལོ་ཚོས་དང་མ་ཐུན་པ་དག་སྒྲོང་ངམ་བྱམ་ཟེའམ་སྒྲུའམ་བདུད་དམ་ཚངས་
བའམ་སྤྲུམ་ཀྱང་འཛིག་ཉེན་ན་སྒྲེ་བོ་མང་བོ་ལ་པན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚོས་དང་
མ་ཐུན་པར་མ་བསྐྱོར་བ་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་རྣམ་པ་བཙུ་གཉིས་པ་བསྐྱོར་ཏེ་
ཞེས་ཀྱན་ཤེས་ཀོ་ལུ་ཁྱི་ཕུ་ལ་མཐོང་ལམ་སྒྲེས་པ་ན་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་པ་ནི་བྱེ་བྱག་ཏུ་སྤྲུ་བན་རེ། འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱུལ་
འཕགས་པའི་བདེན་པའི་ཞེས་སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་བསྐྱུས་པ་གཅིག་དང་། སྤྱག་
བསྐྱུལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བསྐྱུས་པ་གཅིག་དང་། སྤྱག་བསྐྱུལ་
ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ཞེས་མཐར་ཐུག་པ་ལ་བསྐྱུས་པ་གཅིག་སྟེ་གསུམ་མོ། །རྣམ་པ་
བཙུ་གཉིས་ནི་བསྐྱུས་པ་དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་
གྱུར་པས་མིག་དང་། ཐེ་ཚོམ་མེད་པས་ཤེས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་ཤེས་པས་
རིག་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་སྒྲོ་ཞེས་པ་བཞི་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་
པ་གཞན་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལའང་བསྐྱུས་པ་གསུམ་གསུམ་དང་། བསྐྱུས་པ་རེ་རེ་
ལའང་མིག་སྒྲེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་ཡོད་པས་རྣམ་པ་བཙུ་གཉིས་བཙུ་
གཉིས་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ནི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལའང་བསྐྱུས་པ་གསུམ་གསུམ་བཙུ་གཉིས་
དང་། བསྐྱུས་པ་རེ་རེ་ལའང་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་དང་ལྷན་པས་རྣམ་པ་བཞི་བཙུ་ཅ་
བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱུས་པ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་བཙུ་གཉིས་སུ་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་
ན། བདེན་མོད་ཀྱི་བདེན་པ་རེ་རེ་ལའང་བསྐྱུས་པ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་བཙུ་གཉིས་

པར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་ཏེ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཞེས་བརྗོད་དེ་དཔེར་
ན་གཉིས་བསྟན་པ་དང་གནས་བདུན་ལ་མཁས་པ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལ་གཉིས་བསྟན་པ་ནི་མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་ཁྱེད་ལ་གཉིས་བསྟན་
པར་བྱ་ཡི། དེ་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཞིག་དང་བཤད་
དོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན། མིག་དང་གཟུགས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཡིད་དང་ཆོས་
རྣམས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་སྦྱར་ཏེ་གཉིས་ཚན་དུ་གཡོད་ཀྱང་གཉིས་གཉིས་སུ་
ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་། གནས་བདུན་ནི་མདོ་ལས། དག་
སྟོང་གནས་བདུན་ལ་མཁས་པ་ནི་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལ་སྦྱར་དུ་བྲག་པ་བྲད་པ་
འཛོལ་པར་འགྱུར་རོ། །བདུན་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །གཟུགས་ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་། གཟུགས་འགོག་པ་དང་། གཟུགས་
འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རོ་སྤང་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་།
ངེས་པར་འབྱུང་བའང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་ལའང་སྦྱར་ནས་བདུན་ལྔ་གསུམ་བཅུ་ཙུ་
ཡོད་ཀྱང་བདུན་ཚན་དུ་འབྲེལ་བས་བདུན་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་བདེན་པ་
བཞི་ཅང་གི་བསྐྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པ་ལྟར་མཐོང་སྟོན་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་
གསུམ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

སྟོབ་དཔོན་ནི་དེ་ལྟ་ན་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་ཏེ། བསྐྱེད་པ་གཅིག་དང་རྣམ་པ་བཞི་ལས་མེད་པས་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པ་
དང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་དེ་ཉིད་

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། བརྒྱས་པ་གསུམ་
དང་རྣམ་པ་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རབ་ཏུ་སྟོན་པས་ལན་གསུམ་དུ་བརྒྱས་པ་དང་རྣམ་པ་
བརྩ་གཉིས་དང་། གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་དེའི་དོན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་པ་གཏོང་
ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བསྟོར་བའང་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་མཐོང་སྟོན་མི་སྟོན་པའི་
ལམ་གསུམ་གའང་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་འཇུག་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་
ཤེས་ཀོ་ཏུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོར་བར་གསུངས་པ་
ནི་ཀུན་ཤེས་ཀོ་ཏུ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱད་ལ་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་
མོར་བསྟོར་བར་བརྩམས་པའི་ཕྱིར་བསྟོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །

བརྒྱས་པ་གསུམ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་པ་ནས་ལམ་
འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་པའི་བར་ནི་བདེན་བཞིའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་བརྒྱས་པ་
དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནས་ལམ་བསྟོར་པར་བྱའོ་ཞེས་
པའི་བར་ནི་བྱ་བ་ལ་བརྒྱས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ཞེས་པ་ནས་
ལམ་བསྟོར་སོ་ཞེས་པའི་བར་ནི་མཐར་སྤྱག་པ་ལ་བརྒྱས་པའོ། །རྣམ་པ་བརྩ་
གཉིས་ནི་བདེན་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་པ་ནས། འདི་
ནི་ལམ་མོ་ཞེས་པའི་བར་དུ་བདེན་བཞིའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་
དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནས་བསྟོར་པར་བྱ་བའི་བར་ནི་བྱ་བ་ལ་དམིགས་
པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ནས་བསྟོར་སོའི་བར་ནི་མཐར་སྤྱག་པ་
ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །“དེ་ལྟར་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་
ལྟར་ན་བདེན་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་འང་བརྒྱས་པ་གསུམ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་བརྩ་

གཉིས་བཅུ་གཉིས་སྟུ་འདོད་ལ། སྟོབ་དཔོན་ནི་བདེན་པ་བཞི་ག་བསྟོམས་པ་ལ་
བརྒྱས་པ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སྟུ་བཞེད་དོ། །^{੧੧}

༼ཁམས་དང་དབྱེ་བའི་བྱུང་བར།༽

ལྷ་པ་ནི་འོ་ན་ཁམས་གང་དུ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་གང་འཐོབ་ཅེ་ན།
འདོད་པར་ནི་འབྲས་བུ་དང་པོ་གསུམ་སྟུ་ར་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ལ་འབྲས་བུ་
ཐ་མ་དག་བཅོམ་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་ཅར་དུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་
བུ་དང་པོ་གཉིས་ནི་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་བས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རིགས་ན་ཁམས་གོང་མར་སྦྱེས་པ་ཞིག་ངས་པ་ལ་འདུག་པ་
ན་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་བྱུག་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་འགྱུར་བས་ན་དེ་ཁམས་གོང་མར་རི་
ལྟར་འཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། ཁམས་གོང་མ་དག་ན་མཐོང་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། སྟུ་ར་མཐོང་ལམ་སྦྱེས་པ་མེད་པར་ནི་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བུལ་
ཡང་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསམས་སོ། །མཐོང་
ལམ་མེད་པ་ནི་མཐོང་ལམ་ཁམས་གསུམ་ཅར་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ལ་གཟུགས་
མེད་པ་ནི། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དགེ་རྣམས་ཀྱི། སྦྱོང་ལུལ་ཟག་བཅས་འོག་
མ་མིན། །ཞེས་ཁམས་འོག་མ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་མ་ཐོས་བར་སྦྱེ་བ་ཡང་
ཡོད་པས་སོ་ཞེ་ན། གཟུགས་མེད་ན་རང་བྱུང་གཉིས་མི་སྲིད་ཅིང་སྲིད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
མངོན་རྟོགས་ཀྱང་གཞན་ལས་མ་ཐོས་པར་མི་འཐོབ་པས་ཏེ་དེ་ན་སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་ལ་

ཚོས་ཉན་པ་མེད་པའི་ ཕྱིར་དང་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི། ཕྱིར་རོ། ། མཐོང་ལམ་ནི་དང་མོར་འདོད་
པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་དམིགས་དགོས་ལ་གཟུགས་མེད་པས་དེ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་མདོ་ལས། སྐྱོན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
གསུངས་ན། གཟུགས་ཁམས་སྤྱུ་སྐྱེས་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་བདེ་
བ་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཚོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་
མི་སྐྱོ་ལ། སྐྱོ་བ་མེད་པར་ཡང་འཕགས་ལམ་འཐོབ་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
པའི་རིགས་པ་དང་། བཙུ་ཚན་བཙུ་པའི་ལུང་ལས་ཀྱང་གང་ཟག་ནི་བཙུ་སྟེ། བཙུ་
གང་ཞེ་ན། རིགས་ནས་རིགས་སྤྱུ་སྐྱེ་བ་དང་། མཚོག་ཏུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་
དང་། བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་། བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་
འདའ་བ་ནས་གོང་དུ་འཕོ་བའི་བར་ལྔ་དང་། དག་བཅོམ་པའོ། །གང་ཟག་བཙུ་པོ་དེ་
དག་ལས་དང་པོ་བཞི་དང་དག་བཅོམ་པ་ནི་འདིར་རྩོམ་ཞིང་འདིར་མཐར་ཕྱིར་བར་
འགྱུར་རོ། །བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནས་གོང་དུ་འཕོ་བའི་བར་གང་ཟག་ལྔ་
ནི་འདིར་རྩོམ་ཞིང་དེར་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། འཕགས་
པ་མ་ཡིན་པ་ནི་དེར་རྩོམ་པར་མ་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་འདིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ལ། རྩོམ་པ་ནི་མུང་འདས་
གྱི་ཐབས་གྱིས་འགོ་འཇུགས་པའོ། །དེར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁམས་གོང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཞིག་ཁམས་གྱིས་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མི་གཡོའི་ཟད་ཤེས་ལས། །མི་སྐྱེའི་
སྒོ་གྲོས་གལ་ཏེ་མི་ན། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཅི་དག་བཅོམ་པ་ལ་འང་དབྱེ་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་
ན། ཡོད་དེ། དག་བཅོམ་པའི་དབྱེ་བ་ནི་མདོ་ལས། དག་སྒོར་དག་དུག་པོ་འདི་དག་ནི་

དགྲ་བཅོམ་པ་སྟེ། རྒྱལ་གང་ཞེ་ན། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། འཆི་བར་
 སེམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། གནས་པ་ལས་མི་
 སྐྱོད་པ་དང་། རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དང་། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པས་རྒྱལ་ཏུ་འདོད་དེ། དེ་དག་ནི་རིམ་བུ་རྒྱུ་དང་པོ་ལྟ་བུ་ཅན་ལ་ཉམས་པ་
 མིན་ཡང་རྒྱུ་རྒྱུ་དུས་རང་གི་རྟོགས་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་། ཉམས་པར་དོགས་
 པས་སྤྲ་བུ་ལས་འདའ་བར་སེམས་པ་དང་། ཉམས་པར་དོགས་པས་ལས་བསྐྱེད་པ་
 ལ་བཅོན་པ་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་དུས་རྟོགས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། དབང་པོ་འཕོས་
 ཉེ་མི་གཡོ་བ་རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། དབང་པོ་རྟོ་བས་རྟོགས་པ་ལས་
 ཉམས་མི་མིན་པ་རྣམས་སོ། ། “དེ་ལྟར་དབང་པོ་རྟོན་པོ་ལའང་རང་བཞིན་གྱིས་རྟོ་བ་
 དང་དབང་པོ་འཕོས་པས་རྟོ་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། ། “དེ་ལྟར་དགྲ་བཅོམ་པ་རྒྱལ་
 པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་ལྟ་བུ་ནི་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ཆེ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་དད་པས་མོས་པ་
 ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་དུས་དང་སྐྱེར་
 པ་ཡིན་ཉེ། ཟས་གོས་དང་གནས་ལ་སོགས་པའི་མ་སྐྱུན་རྒྱུ་ཆོད་པ་དང་ནད་དང་
 དགྲའི་ཆེར་མ་ལ་སོགས་པའི་འགལ་རྒྱུ་མེད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་དུས་ཀྱི་རྣམ་
 པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྲལ། །

རྒྱལ་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི་རྟོགས་པ་ལས་མི་ཉམས་པས་མི་གཡོ་བ་
 དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ནི་མ་སྐྱུན་རྒྱུ་དང་འགལ་རྒྱུ་ཡོད་མེད་ལ་མི་ལྟོས་ ཉེ་འདོད་དགྲར་
 ཉིང་པེ་འཛིན་མཛོན་དུ་འགྱུར། པས་དུས་དང་མི་སྐྱེར་བར་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་

སྒྲིམ་ལས་གྱི་དུས་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་པོ་མཐོང་བས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།
འབྲས་བུའི་བྱུང་བར་ནི་རྒྱའི་བྱུང་བར་ལ་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྒྲོབ་པའི་ཆེ་
དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་ཏུ་དབང་པོ་འཕྲོས་པའམ་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྣམས་པོ་
ལས་བྱུང་བའི་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི་མཐོང་ཐོབ་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་མི་
སྒྲོབ་པའི་ཆེ་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་པོ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་དབང་པོ་འཕྲོས་པའི་
མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་ནི་མཐོང་ཐོབ་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀློག་ལས་
འཆད་དོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དུས་དང་སྦྱོར་བ་དང་མི་སྦྱོར་བ་ནི་འདོད་དགྲུང་ཉིང་རེ་
འཛིན་མདོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་མི་འགྱུར་བའམ། ཡང་ན་རྟོགས་པ་ཉམས་པ་སྲིད་པ་
དང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དུས་གཞན་གྱི་བར་དུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་གཏན་དུ་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༼རིགས་དང་ཉམས་པའི་བྱུང་བར།༽

དུག་པ་ནི་དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་དང་པོ་ནས་དེ་དག་གི་རིགས་ཅན་དུ་རེས་
པའམ་འོན་ཏེ་ཕྱིས་དེ་དག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དབང་པོ་མ་འཕྲོས་པ། ཁ་ཅིག་ནི་དང་པོ་
ནས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་དེའི་རིགས་སུ་རེས་པའང་ཡོད་
ལ་ཁ་ཅིག་ནི་ཕྱིས་རིགས་པ་མས་དབང་པོ། སྦྱངས་པ་ལས་གྱུར་པའང་ཡོད་དེ་ཡོངས་སུ་
ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རིགས་དབང་པོ་སྦྱངས་པས་འཆི་བར་སེམས་པའི་ཆོས་
ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་རིས་དུག་ཏུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ནི་རིས་
པ་ལྟར་སྒྲོབ་པའི་ཆེ་ལས་སྒྲོམ་པ་ལ་རྒྱན་སྦྱོར་གྲུས་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དང་།
གཉིས་ཀ་མེད་ལ་བྱུང་བར་དུ་གྲུས་སྦྱོར་མེད་པ་དང་། རྒྱན་སྦྱོར་ཅིང་དང་ལྡན་པ་

དང་། གྲུས་སྦྱོར་དང་ལྡན་པ་དང་། སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་
 དང་། སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཕྱིར་
 རོ། །ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པའང་དེ་ལྟར་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི་
 དེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་ཅན་ན་དག་བཅོམ་པ་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་
 བ་ཡོད་པར་རུང་རོ། །གང་དག་དེས་པར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་
 པ་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་འདོད་པ་ན་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་ཀྱི་གོང་མ་གཉིས་ན་ནི་
 བཞི་པ་དང་རྒྱལ་པ་ལས་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་གོང་མར་སྦྱེས་པ་ནི། ཡོངས་
 ཉམས་དབང་པོ་འཕོ་མི་སྟོན། །ཞེས་པས་དེ་གཉིས་ གྱི་འཕགས་པ་ནི་དབང་པོ་སྟོན་པ་དང་། སྦྱོ་བ་
 དང་། རང་གཞན་ལ་གཞོད་པ་མེད་པ་དེས། རྣ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་པས་དང་པོ་གསུམ་མེད་
 ལ། དབང་པོ་འཕོ་བ་མེད་པས་ལྷ་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདི་དག་ཐམས་
 ཅད་རང་གི་འབྲས་བུ་དང་རིགས་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། བར་བ་བཞི་ནི་
 རང་རང་གི་རིགས་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་གྱི་དང་པོ་ནི་རང་གི་རིགས་ལས་ཉམས་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་དེ་བཅོམ་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བས་དམན་པའི་རིགས་
 མེད་པའི་ ཕྱིར་དང་དེ་ལ་སྦྱངས་པ་ལས་གྱུར་པ་མི་སྤྲོད་པའི། ཕྱིར་རོ། །

དང་པོ་ལྷ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟོམ་སྤང་
 གཞི་དང་བཅས་ཤིང་འབྲས་བུ་སྟོ་བྱུར་བ་ཡིན་པས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་
 ཡང་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་སྤྲོད་དོ། །འོན་ཀྱང་དང་པོ་ནས་རིགས་དེས་པ་ལས་ནི་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་བཅོམ་པ་འཆི་བར་སེམས་པ་ལ་སོགས་
 པར་དེས་པ་ནི་སྟོབ་པ་དང་ནི་སྟོབ་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་བརྟན་པོར་བྱས་པའི་ཕྱིར་

དང་། སྒྲོང་པའི་རྩལ་ན་དབང་པོ་སྤངས་པའི་མི་སྒྲོབ་པ་ཡང་མི་ཉམས་པར་སྒྲོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་གིས་གསུངས་
སོ། །སྒྲོབ་པའི་རིགས་དང་པོ་འང་འདས་མ་འདས་ཀྱི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པས་མི་ཉམས་ཀྱི་སྤངས་པས་
ཐོབ་པ་ལས་ནི་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་དང་པོ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་བརྟན་
པ་མ་བྱས་པས་སོ་ཞེ་ན། གཏན་ཆེགས་དེ་ནི་རིགས་ཀྱི་ཕྱིར་བཤད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་ཕྱིར་མ་བཤད་པ་སྒྲོན་མེད་
རོ། །འབྲས་བུ་འདས་མ་འདས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཅིག་ཅང་ཐོབ་པ་ནི་མི་སྲིད་ལ། རིགས་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་བརྟན་པ་ནི་ཆེ་འདི་
པའི་ཐོད་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱི་མའི་སྒྲོང་ལམ་མཐ། འདི་ཉིད་ལས་གཉིས་ཀ་སྒྲོམ་པ་འང་ཡོད་དེ། །ཞེས་སོ། །སྒྲོབ་པ་
ན་ རིགས། དེས་པ་ རི་རིགས་དེ། འང་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
གཉིས་ཀྱིས་བརྟན་པོར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིས་འཆི་བར་སེམས་པར་དབང་པོ་སྤངས་
པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ནི་ཉམས་པ་ཡོད་དོ། །འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལས་
ཀྱང་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡང་
འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་གཞི་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཞི་ནི་འདིར་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་མེད་པ་ལ་བདག་
ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ན་བདག་ཏུ་རྟོགས་
པ་འང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་སྒྲོམ་སྤང་ནམས་ནི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་གཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་
སྤངས་ཀྱང་སྤང་སྒྲེ་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་ནམས་ལས་ནི་ཉམས་པ་སྲིད་
དོ། །གཞན་ཡང་འཕགས་པ་དེས་པར་མི་རྟོག་པ་དག་ལ་བླན་པ་ཉམས་པས་ཉོན་
མོངས་པ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་ན་དེས་པར་རྟོག་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐག་པ་ལ་ཐག་པར་

རྟོགས་པ་ལ་སྤྱལ་དུ་འཛིན་པ་མི་སྤྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་པར་མི་རྟོག་པའི་འཕགས་པ་
ལ་འང་མཐོང་སྤང་ནམས་མི་སྤྱེ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དེས་པར་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་ནམས་འདོད་དོ། ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་རིགས་ནི། དེའི་རིགས་ཅན་ཡིན་
ལ། དེར་རིགས་གཏན་དུ་དེས་པ་ནི་མིན་པ། དེ་ནི་རིགས་དེ་ལས་ཉམས་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་ལ་དང་པོ་ནས་
དེ་རིགས་དེས་པ་ནི་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་དོ། །དག་བཅོམ་དང་པོ་ལྟ་ཀའང་འབྲས་བུ་བར་བ་གསུམ་ལས་ཉམས་པ་སྤིང་
བར་འདོད་དོ། །མདོ་སྤེ་པ་ནི་འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ལ་ཉམས་པ་སྤིང་གི་འདས་
ལམ་གྱིས་ཐོབ་པར་མི་སྤིང་བ་ལ་འདོད་དོ། ། མདོ་སྤེ་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ནི་འབྲས་བུ་དང་པོ་
ལས་ཉམས་པ་མེད་པར་མ་ཟད་དག་བཅོམ་པ་ལས་ཀྱང་ཉམས་པ་མེད་དེ། དེས་ཉོན་
མོངས་པའི་ས་བོན་རྩ་བ་ནས་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་ཐོབ་པས་གཏན་དུ་མི་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཟག་པ་ཟད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རེ་ཞིག་ཉོན་
མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལོག་པས་དག་བཅོམ་པར་འདོད་ན་ནི་སེམས་མེད་པའི་གནས་
སྐབས་ཐམས་ཅད་དེར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཀྱང་། དག་སྤོང་དག་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་
སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤོབ་པ་
ལ་བག་ཡོད་པ་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་སྤོབ་ཞེས་གསུངས་གྱི་དག་བཅོམ་པ་
ལ་ནི་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་མཛོན་པ་ལས་ཀྱང་། གནས་གསུམ་གྱིས་
འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་གྱི་སྤྲ་རྒྱས་སྤྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་
གྱིས་སྤྲ་རྒྱས་མ་སྤངས་ཤིང་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་ཡིན། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་གྱི་
ཀུན་ནས་དགྱིས་པར་གྱུར་པའི་ཆོས་ནམས་སྤང་བར་གྱུར་པ་ཡིན། དེ་ལ་འང་ཚུལ་

བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ལ་དག་བཙམ་པ་ལ་དེ་དག་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གང་ཡང་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ་དག་བཙམ་པ་ལ་འདྲ་བ་དང་བཀྲར་
སྟེ་བར་ཆད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ང་སྤྲོད་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ནི་བསམ་གཏན་དངོས་
གཞི་ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལ་བར་དུ་
གཙོད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། བཙུ་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ལས། བསྐྱེད་པར་བྱ་
བའི་ཆོས་ནི་གཅིག་སྟེ། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དུས་དང་སྦྱོར་བ་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྟོབ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དག་བཙམ་པ་དུག་
ཏུ་གསུངས་པ་ནི་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་འབྲུག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་
ལས་ཉམས་པ་ལ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
མདོ་གཞན་ལས། ཆེ་དང་ལྡན་པ་གནག་ཆོགས་ཅན་དུས་ཀྱིས་སེམས་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ལས་ལན་དུག་གི་བར་དུ་
ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་ཡི་ཆད་ནས་ལུས་དང་སྟོག་ལ་མི་ལྟ་བའི་
ཕྱིར་མཆོན་གྱིས་འདེབས་པར་བྱེད་ལ་འཆི་བའི་དུས་ཁོ་ནར་དག་བཙམ་པ་ཉིད་
ཐོབ་ཅིང་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་འདས་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་སྟོབ་པའི་
དུས་ཁོ་ན་ན་ཉམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སོལ་བའི་ཕྱང་བོ་ལྟ་བུའི་མདོ་ལས།
འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལྟར་སྦྱོད་ཅིང་དེ་ལྟར་གནས་པ་དེ་ལ་
རྒྱལ་རེས་འགའ་ཞིག་དྲན་པ་ཉམས་པ་ལས་སྡིག་པ་མི་དག་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དག་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདྲ་སྟོབ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གང་དག་ཐེག་པ་གོང་མའི་རྗེས་སུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ནི་འདིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ས་བོན་སྤངས་
པ་རྣམས་ནི་སློབ་པའི་འཕགས་པ་ལ་འང་ཉམས་པ་མེད་དེ་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་
ཡང་དེ་དང་དེ་ལས་ཉམས་པར་བཤད་པ་ནི་སློམ་སྤང་གི་ས་བོན་མ་སྤངས་པ་རྣམས་
ཡིན་ལ། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འང་དུས་དང་སྦྱོར་བ་དང་མི་སྦྱོར་བ་
དང་ཉམས་པ་དང་མ་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་དང་རྣོན་པོ་
གཟུངས་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དེ། རིགས་པ་མཁྱེན་པ་དག་གིས།
བདག་ལྟའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་ཕྱིར། སྤང་མི་སྟོག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་
བཞིན་ནོ། །ཅི་དགྲ་བཙུག་པ་དེ་དག་ཁོ་ན་རིགས་རྒྱག་དང་ལྡན་ནམ། འོན་ཏེ་གཞན་
དག་ཀྱང་རིགས་རྒྱག་དང་ལྡན་ནམ་ཞེ་ན། རི་ལྟར་དགྲ་བཙུག་པ་ལ་རིགས་རྒྱག་ཡོད་
པ་དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་སློབ་པ་དང་འཕགས་མིན་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་རིགས་རྒྱག་དང་ལྡན་ཏེ། དགྲ་བཙུག་
པའི་རིགས་དེ་དག་ཀྱང་དངོས་དང་བརྒྱད་ནས་དེ་དག་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་།
འབྲས་བུ་རྒྱ་ལ་མི་འཁྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

།དབང་པོ་འཕོ་བའི་བྱུང་བར།།

བདུན་པ་གལ་ཏེ་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་རྣོན་པོར་འཕོ་བ་ན་གནས་སྐབས་གང་དུ་
འཕོ་ཞེ་ན། མཛོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་དབང་པོ་འཕོ་བ་མེད་དེ། དེ་ནི་མཉམ་གཞག་གི་
རྒྱུན་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ བྱ་བ་དེ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་ལ་ལྡང་བ་དང་། སྦྱོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་

རྟོ། ། དད་མོས་ནི་ཟག་མེད་ཁོན་ལས་འཕོ་ལ། གྱིས་པ་ནི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གང་ལ་རྟེན་ཡང་མི་འགལ་ཏེ་ཅི་
ནས་ཀྱང་བདག་གི་དབང་པོ་དག་རྟོན་པོར་བྱའོ། །ཞེས་བསམས་ནས་སྦྱོར་བས་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་
ལས་རིམ་གྱིས་དབང་པོ་འཕོ་འོ། །

དེས་ན་སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་དང་། སྦྱོབ་པ་དད་མོས་དང་། མི་སྦྱོབ་པ་དུས་སྦྱོར་གྱི་
གནས་སྐབས་ན་དབང་པོ་འཕོ་བ་ཡོད་དོ། །གང་ཡང་མདོ་ལས། འདིས་མཐོང་བའི་
ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལྷག་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བཞི་ཐོབ་པ་གང་དག་ཡིན་
པ་དེ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལས་འདི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ནི་ར་སྤྱ་
ཡི། འདི་གཅིག་ཤུས་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མི་གཡོ་བའི་བར་དུ་ལུས་ཀྱིས་
མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་འདི་རྣམ་གངས་གང་གིས་ཀྱང་ཡོངས་
སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ང་མི་སྤྱའོ། །ཞེས་དབྱེ་བཅོམ་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་
ལའང་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་ཉམས་པར་བཤད་པ་དེ་རི་ལྟར་
མི་གཡོ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཞེས་པར་བྱའོ་
ཞེས་སྦྱར་རོ། །གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ལས་
ཉམས་པ་དང་ཐོབ་པ་ཉི་བར་སྤྱད་པ་ལས་ཉམས་པ་འོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་རྟེན་པ་ལས་
ཉམས་པ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་ལྡན་པ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་
ལྡན་པ་ལ་སྒྲོ་བྱས་ཉམས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཉམས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་
ལས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ནི་ཉམས་པ་ཐ་མ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱའི་དོན་ལ་ཞུགས་
པས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་
སོགས་པ་ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །དབྱེ་བཅོམ་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་

ཅན་ལ་ནི་ཉམས་པ་བར་མ་དང་ཐ་མའང་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་
ལ་སོགས་པ་མ་ཐོབ་བའི་ཕྱིར་དོ། །“འང་གི་སྤྱི་ལོ་ཉེ་བར་སྤྱད་པ་ལས་ཉམས་པ་
སྤྱད་པའོ། །” དེ་ལྟར་བཅོམ་པ་གཞན་ལྟར་སྤྱོད་པ་སྤྱོམ་ལས་པ་དང་སོ་སོའི་སྤྱོ་བ་
དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ལ་ནི་ཉམས་པ་ནམ་པ་གསུམ་ག་ཡོད་དོ། །

དེའི་མྱེང་དག་བཅོམ་པ་མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་
 གནས་པ་ལས་ཉམས་པར་བཞད་པ་ནི་ཉེ་བར་སྤྱད་པ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ལ་མི་གཡོ་
 བ་ལས་གཞན་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་ཡིན་ནོ། །དག་བཅོམ་པ་གཞན་ནི་མདོ་ལས།
 རྒྱུན་ལྔ་དང་རྒྱུ་ལྔས་དྲུས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དག་བཅོམ་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་
 པར་འགྱུར་རོ། །ལྔ་གང་ཞེ་ན། ལས་ཀྱི་མཐའ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། ལྔ་བ་ལ་ཞུགས་པ་
 ཡིན། ཚེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། རིང་དུ་རྒྱ་བའི་སྤྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། ཉད་ཀྱི་རྣམ་
 པ་ཡུན་རིང་པོས་ཐེབས་པ་ཡིན། ཞེས་འགྱུར་བས་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་
 པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་དུ་སྤྱོ་བ་རྣམས་
 ཟེར་རོ། །མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མདོ་ལས། མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་
 ལྷག་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བཞི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
 བཞིའོ། །བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལས་འདི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་
 འགྱུར་བ་ནི་ད་སྤྱི་ཡི་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཚོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་
 ལྔའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་གཅིག་ལྷན་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མི་གཡོ་
 བའི་བར་དུ་ལྷན་གྱིས་མདོན་སྤྱད་དུ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་འདི་རྣམ་གྲངས་

གང་གིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ང་མི་སྤྲོད་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རྣམ་
པར་གྲོལ་བ་ལས་ནི་དག་བཙུན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉམས་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ།
མ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་ཉེ་བར་སྤྱད་པ་ལས་ཉམས་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་དང་མ་སྤྱད་པ་
ལ་ཉམས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ་ཉམས་པ་དོན་དམ་པ་ནི་ཐོབ་པ་ལས་
ཉམས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱིས། བྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་དག་བཙུན་པ་
ལ་འདར་རྣམས་པར་གྲོལ་བ་ལ་ཉམས་པ་འདོད་པས་དག་བཙུན་པ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཤི་
ནས་འཁོར་བར་སྤྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན་མི་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་
པ་ནི་འགའ་ཡང་ཉམས་བཞིན་དུ་འཆི་འཕོ་བ་མེད་དེ། དཔེ་བ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་
སྤྱར་བ་ཁོ་ནར་སོར་ཆུད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་དཔེ་བ་
ཉམས་པ་ཆུང་དུ་འབྱུང་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཡང་ཁོ་ནར་རྒྱབ་པ་དང་ཡོངས་སུ་བྲེད་པ་
དང་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་
ཆོངས་པར་སྤྱོད་པ་ཡིད་བཏྲན་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་ལ་
གནས་པ་དང་འགའ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་
པར་མི་འགྱུར་བ་དག་ཀྱང་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་བྱ་
བ་མ་ཡིན་པ་སློག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་བྱེད་དེ། ཟག་པ་མེད་
པའི་ལམ་མདོན་དུ་གྱུར་པས་དཔེ་བ་དང་ཤེས་བཞིན་སྤྱར་བ་ཁོ་ནར་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར་
ཅུལ་སོ་ཆེ་“འདྲེད་”ཀྱང་དེག་མི་འཆའ་བ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་གལ་ཏེ་དབང་པོ་འཕྲོ་བ་དག་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དུ་
ས་འཕྲོ་ཞེ་ན། རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་མི་གཡོ་བར་འཕྲོ་ན་རྣམ་པར་
གྲོལ་བའི་ལམ་དགུ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུ་སྟེ་བཙུ་བརྒྱད་ཀྱིས་འཕྲོ་སྟེ།
མི་སྟོབ་པ་དབང་པོ་རྩལ་པོའི་རིགས་དེ་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་
ཤིན་ཏུ་བསྟེན་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་པས་སྤང་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཉམས་པའི་ཚུལ་ཅན་ལ་སོགས་པ་འཆི་བར་སེམས་པ་ལ་
སོགས་པར་འཕྲོ་བ་ལའང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དགུ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུ་
ཡིན་པར་གསལ་པོ། །སྟོབ་པ། དད་པས་མོས་པ་ཞིག་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་རྟོགས་པར་
བྱེད་པ་ལ་ནི་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་རེ་རེ་ ཁོན་ལ་སྟེ་ག། ཡིན་ཏེ།
གོམས་པ་རྒྱུང་བས་སྤང་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབ་མི་སྟོབ་གང་ཡིན་ཡང་། སྟོར་བའི་ལམ་ནི་
མི་གཡོ་བར་འཕྲོ་བ་དང་མཐོང་ཐོབ་ཏུ་འཕྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ། །དབང་པོ་སྟོར་བའི་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དེ་ཡང་འཕགས་པ་
ཡིན་ན་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྟོར་བར་བྱ་བའི་ དབང་པོ་འཕྲོ་ ལམ་ཡང་ཟག་མེད་ཡིན་
ན་ཟག་བཅས་ཀྱིས་འདོར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ ཏེ་དམན་པས་མཚོག་ལས་ཤེས་པར་མི་འབྱུང་བས་
སོ། །མཐོང་བ་ལ་ལས་འཕྲོ་བ་མེད་ཅེས། སོ་སོའི་སྟེ་བོ་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱིས་འཕྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །

དབང་པོ་འཕྲོ་བ་དེ་ཡང་ རྟེན། མི་ཁོ་ནའི་ནང་དུ་ ཉམས་པ་སྲིད་པས། འཕྲོལ་ཞིང་
འཕྲོ་ཡི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ངན་སོང་བ་ལ་ལམ་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་
གོང་མ་ན་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉམས་པས་འཛིགས་ནས་དབང་པོ་འཕྲོ་བ་
ཡིན་པ་ལ། འདོད་པའི་ལྷ་བདེན་པ་མཐོང་བ་རྣམས་ནི་དབང་པོ་རྟོན་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།

ཡུལ་བཟང་པོ་དག་གིས་ཡིད་བྱུང་ནས་ལམ་གོམས་པས་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཉན་
མོངས་པ་མི་འབྱུང་བས་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་ཅན་དག་བཙུག་གི་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་འདོད་
པ་ལྟར་ན་ཁམས་གོང་མ་ནའང་དབང་པོ་སྦྱང་བ་ཡོད་དེ། ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་
སོགས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་དག་བཙུག་པ་སྦྱང་ན་ལས་འདུང་
བའང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཉམས་པར་དོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་གྱི་
ཉམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་ན་དེ་ནི་འཆི་བར་སེམས་པ་དང་རྗེས་སུ་
བསྐྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་མེད་ན་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བའི་
ཆོས་ཅན་དང་འཆི་བར་སེམས་པའང་མི་སྲིད་དེ། དེ་དག་ནི་ཉམས་པས་འཇིགས་པ་
ཡིན་ན་དེ་ཡང་ཁམས་གོང་མ་ན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའང་དབྱུང་པར་
བྱའོ། །དབང་པོ་སྦྱང་བ་དེ་ཡང་མི་སྦྱོང་བ་ཞིག་དབང་པོ་སྦྱང་བ་ཡིན་ན་བསམ་
གཏན་ས་བྱག་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་ཟག་མེད་གྱི་ས་དབྱུལ་བརྟེན་ཏེ་
སྦྱང་བ་ཡིན། ཉེ་དེའི་འབྲས་བུ་ས་དབྱུལ་བསྐྱུས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་ཚུལ་འབྱུང་།
སྦྱོང་བ་ནི་ ཕྱིར་འོང་ཡིན་ན་མི་སྦྱོགས་མེད་དང་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་ས་བྱག་ལ་
རྟེན་པ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་མེད་ལ་མི་རྟེན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་རྟོན་པོར་འཕེལ་
བ་ནི་དབང་པོ་རྟུལ་པོས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཅམ་པོ་
དང་ཁྱད་པར་ཅན་བཏང་སྟེ་དབང་པོ་རྟོན་པོས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་
པའི་འབྲས་བུ་ཅམ་པོ་འཐོབ་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་མ་མའི་ཆ་
མ་ཐུན་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་པས་དེ་ན་

མཛོད་ལས་མེད་པའི་བྱིར་དང་བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཅན་པོ་ལ་སོགས། དེ་དག་ག་ཟུགས་མེད་
པས་བསྐྱས་པའང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

ཡང་དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་དགྲུང་དབྱེ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་གཉིས་དང་། ཉན་ཐོས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་
དང་། མི་གཡོ་བ་ལ་སྦྱངས་པ་ལས་གྲུང་པ་དང་། དང་པོ་ནས་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་
ཉི་མི་གཡོ་བ་གཉིས་ཉི་བདུན་ནོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་གཉིས་ནི་མི་གཡོ་བའི་བྱེ་བྲག་
ཁོན་ཡིན་ལ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཡང་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་དེ་
དག་དགྲུང་བཞག་པ་ནི་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་དང་འབྲིང་པོ་དང་རྒྱུ་པོ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་
ལའང་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་རྣམ་པ་དགྲུ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཉམས་
པའི་ཆོས་ཅན་དང་འཆི་བར་སེམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྐྱང་བའི་ཆོས་ཅན་གསུམ་ནི་
དབང་པོ་རྒྱལ་པོའི་རྩེ་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པ་
དང་རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དང་སྦྱངས་པ་ལས་གྲུང་པའི་མི་གཡོ་བ་གསུམ་
ནི་འབྲིང་པོའི་རྩེ་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། དང་པོ་ནས་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་
དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་གསུམ་ནི་རྒྱུ་པོའི་རྩེ་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་
གསུམ་ཡིན་ནོ། །

༼གང་ཟག་བདུན་དུ་བསྐྱ་བ།༽

གཉིས་པ་གང་ཟག་བདུན་དུ་བསྐྱ་བ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་བདུན་ཉི།
དད་པས་རྗེས་འབྲང་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་། དད་པས་མོས་པ་དང་། མཛོད་
པས་ཐོབ་པ་དང་། ལུས་ཀྱིས་མཛོད་སུམ་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་

གྲོལ་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱང་འདིར་འདུས་སོ། ། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་
བའོ། །གང་ཟག་བདུན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་སྦྱོར་བས་བྱས་པ་ལས་ནི་དང་པོ་གཉིས་ཏེ།
དང་པོ་སྦྱོར་ལམ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ནས་གཞན་གྱི་ཁྲིང་ལ་འཛོག་པ་དང་མི་འཛོག་
པ་ར་དོན་ལ་སྦྱར་བས་ཐོབ་པ། འི་ཕྱིར་རོ། །

དབང་པོས་བྱས་པ་ལས་ནི་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་སྟེ། གཉིས་ཀ་ལ་གཉིས་ཀ་
ཡོད་ཀྱང་དད་པས་མོས་པ་ལྷག་པ་དང་ཤེས་རབ་ལྷག་པར་ཡོད་པའི་སྒྲོན་པ་རིམ་པ་
ལྟར་དབང་པོ་རྒྱལ་བ་དང་ནོར་བུ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོམས་འཇུག་གིས་བྱས་
པ་ལས་ནི་ལྔ་པ་སྟེ། འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ཀྱས་
པས་འཛོག། བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཉན་མོངས་ལས། རྣམ་པར་གྲོལ་བས་བྱས་པ་ལས་ནི་དྲུག་པ་
སྟེ། བདག་མེད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་
གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀས་བྱས་པ་
ལས་ནི་བདུན་པ་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་
སྒྲོམས་འཇུག་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་ཆ་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་ན་མིང་གི་སྒྲོན་པ་བདུན་ཡིན་ལ་བདུན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་སུ་ནི་དྲུག་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གསུམ་པོ་ལ་དབང་པོ་ནོར་བུ་ཀྱིས་
རིམ་པ་ལྟར་དད་པས་རྗེས་འབྲང་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་། དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་
དང་། དུས་དང་སྦྱོར་བ་དང་མི་སྦྱོར་བའི་གང་ཟག་གཉིས་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་དག་ནི་རྣམ་མོགས་སུ་མེད་དོ། ། དེ་ལ་དད་པས་རྗེས་འབྲང་ལ་དབང་པོས་དབྱེ་ན་ནོར་
བུ་འབྲིང་པོ་གསུམ་དང་། རིགས་ཀྱིས་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་།

ལམ་གྱིས་ཤེས་བཟོད་བཅོ་ལྔ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ནི་བདུན་ཅུ་ཙུ་གསུམ་སྟེ། འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྷན་པ་དང་འདོད་པ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བར་ས་བརྒྱད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དགྲ་དགྲ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའོ། ཉེན་གྱིས་དགྲ་སྟེ། སྤྲོ་མི་སྟོན་ན་ལམ་མེད་བས་ཉེན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིང་སྤིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་འདོད་པའི་ལྷ་དུག་གོ།

དེ་ལྟར་ན་དབང་པོ་དང་རིགས་དང་ལམ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་ཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་འབྲུམ་བཞི་ཁྲི་བདུན་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྔ་འབྲུར་ཉེ་གང་ཟག་གཞན་དག་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་དེ་བཞིན་དུ་དབྱེ་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཆོས་གྱི་རྗེས་འབྲང་དང་མཐོང་ཐོབ་དང་དུས་དང་མི་སྦྱོར་བར་གྲོལ་བ་རྣམས་ལ་ནི་རིགས་གྱིས་དབྱེ་བ་མེད་ལ། དད་མོས་དང་དུས་གྱིས་རྣམ་གྲོལ་གཉིས་ལ་ནི་རིགས་ལྔའི་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ། །ཡང་དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་ལ་ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་ལྟར་ན་འབྲུམ་བྱ་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བརྩ་དུག་པ་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཤེས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབྱེ་བ་མེད་ལ། སྐལ་ལྷན་བྱུང་པར་ཅན་ནི་ས་དགྲ་ལ་ཉེན་པའི་ལམ་དགྲར་འདོད་དོ། །ལུས་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ནི་དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་ཏུ་འབྲུམ་བས་ལོགས་སུ་བཅིར་མེད་དོ། །གལ་ཉེ་བཅི་ན་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་གསུམ་དང་། རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དད་མོས་ཡིན་ན་ལྔ་དང་། མཐོང་ཐོབ་ཡིན་ན་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །ལམ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལའང་དབྱེ་བ་མེད་དོ། ཉེན་ནི་སྐལ་ལྷན་བྱུང་པར་ཅན་ནི་འདོད་པ་ནས་སྤིང་ཅེའི་བར་དུ་འདོད་ལ་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་ནི་སྤིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་ལྷ་རིས་དུག་སྟེ་དགྲ་དང་། གཟུགས་ན་གནས་བརྩ་དུག་

དང་། སྲིད་ཅེ་དང་ཉི་ཤུ་ཅ་བྱུག་ཏུ་འདོད་དོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་ཀྱང་དུས་
ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་ཡིན་ན་རིགས་ལྔ་དང་། དུས་དང་མི་སྐྱོར་བ་ཡིན་ན་ནི་རིགས་ལ་
དབྱེ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལས་གཞན་ནི་དད་པ་ས་རྗེས་འབྲང་བ་ཞིན་ལོ། ། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ལ་
རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པས་དབང་པོ་དང་ལམ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། རྟེན་རྣམས་ལྔ་མ་ལྟར་གསུམ་དང་
བཙོ་ལྔ་དང་བདུན་ཙུ་ཅ་གསུམ་དང་དགུ་ཡིན་པས་དད་པ་ས་རྗེས་འབྲང་གི་ལྔ་ཆ་སྟེ། ཉི་ཁྲི་དགུ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་བྱུག་ཙུ་
ལྔ་ར་འགྱུར་རོ། །དད་མོས་ལ་ནི་ལམ་སྐྱད་ཅིག་བཙུ་བུག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དབྱེ་བ་མེད་ལ། དབང་པོ་དང་རིགས་དང་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་རྟེན་རྣམས་གསུམ་དང་ལྔ་དང་བདུན་ཙུ་ཅ་གསུམ་དང་དགུ་ཡིན་པས་དགུ་སྟོང་བརྒྱ་ད་
བརྒྱ་ལྔ་བཙུ་ལྔ་ར་འགྱུར་རོ། །མཐོང་ཐོབ་ལ་རིགས་དང་ལམ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང་དབང་པོ་དང་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་དང་། རྟེན་རྣམས་གསུམ་དང་བདུན་ཙུ་ཅ་གསུམ་དང་དགུ་ཡིན་པས་དད་མོས་ཀྱི་ཆ་སྟེ། སྟོང་དགུ་བརྒྱ་
བདུན་ཙུ་ཅ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། ། འདི་དག་གི་དབྱེ་བ་ནི་གངས་ཞིབ་ཏུ་ཁྲིག་ལས་འབྲུང་མོད་
ཀྱི་འདིར་མ་བཀོད་དོ། །

འོ་ན་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་ཞིག་བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་པའི་
སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པ་ འེད་གཞུག་ལོ། དེ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་
ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲིབ་བ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཐར་
པའི་སྤྲིབ་བ་ལས་ཀྱང་གྲོལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྤྲིབ་བ་ནི་ ལེ་ཙ་
དང་། དམིགས་པ་བརྗེད་པ་དང་བྱིང་བ་དང་ཞོད་པ་དང་”ཙོལ་”⁽¹⁾་བ་དང་མི་”ཙོལ་”⁽²⁾་
བའི་ཉེས་པ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཁྲིག་བྱེད་དག་གིས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྤྲིབ་བ་ནི་

(1) ཙོལ་

(2) ཙོལ་

གང་གིས་རྣམ་པར་ཐར་བ་དང་བསམ་གཏན་དག་སྐྱེད་པར་མི་བྱས་པ་སྟེ་ལུས་དང་
 སེམས་ལས་སྐྱེ་མི་རུང་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྐྱིབ་པ་ནི་
 གང་ཞིག་ཡོད་ན་སེམས་ལས་སྐྱེ་མི་རུང་བས་ཁམས་གསུམ་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བ་དག་གིས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཡང་བསྐྱེད་པར་མི་བྱས་
 པ་སྟེ་ཞེས་བཤད་པས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་
 ལ། དེ་ཡང་གང་ཟག་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སྲིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་གཉིས་ནི་གཉིས་ཀའི་ཆ་
 ལས་རྣམ་གྲོལ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རྣམ་ཐར་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་མ་སྤངས་པ་
 མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

དེ་ཡང་རྒྱུད་མ་མ་ལས། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་གསུམ་
 ལས་ནི་ངེས་གྲོལ་ཏེ། ཞེས་སྐྱིབ་པ་གསུམ་པར་བཤད་པའོ། ཡང་ན་དབྱས་མཐའ་
 ལས། ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་ཉིད་དུ་བསྟན། དེར་ནི་སྐྱིབ་པ་
 ཐམས་ཅད་དེ། དེ་ཟད་ནས་ནི་གྲོལ་བར་འདོད། ཤེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ཤེས་བྱའི་
 སྐྱིབ་པར་འདུས་སོ། དེ་ལྟ་ན་ཉན་རང་གིས་ཤེས་སྐྱིབ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 ཤེས་སྐྱིབ་མཐའ་དག་སྤང་བ་ལ་ནི་ཁྲབ་པ་མེད་ལ་ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་
 སྤངས་པ་ནི་འདོད་པ་ཉིད་དེ། དཔེར་ན་ཉེར་བསྟོགས་ལ་འཇུག་མི་ཤེས་པ་ཤེས་སྐྱིབ་
 ཡིན་ཡང་ངེས་སྤངས་པ་བཞིན་ནོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱེད་
 བ་ལས་ཀྱང་རྣམ་ཐར་རྣམས་ནི་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་བས་རབ་དུ་བྱེ་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་ཇི་ཙམ་ལས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
 སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་དོ། གང་ཞིག་བསམ་

གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱིབ་པ་འབའ་ཞིག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་ནི་གཉིས་
ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལས་ཅིག་ཤོས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་བ་སྟེ། དེ་དག་ལས་
དབྱ་བཅོམ་པ་རྒྱན་ཅན་དང། རྒྱན་མེད་ཅེས་བྱ་བར་བྲགས་སོ། །

༼གང་ཟག་གཉིས་སྤྱད་བྱེ་བ༽

གསུམ་པ་གཉིས་སྤྱད་བྱེ་བ་ནི་གལ་ཏེ་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་རྫོགས་པ་
གཉིས་པ་འདུན་ན་དེ་དག་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོམས་པར་འཇུག་པས་སྟོབ་པ་རྫོགས་
པ་ནི་འགོག་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བའོ། །དབང་པོས་
རྫོགས་པ་ནི་མཐོང་བས་ཐོབ་པའོ། །འབྲས་བུས་རྫོགས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་
འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོབ་པ་ཡོངས་སྤྱ་
རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མདོ་ལས། འདི་ལ་གང་ཞིག་ཉོན་མོངས་ལྷ་སྤངས་ཏེ། །མི་
འཕྲོགས་ཆོས་ལྷན་སྟོབ་པ་ཡོངས་སྤྱ་རྫོགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་
ནི་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷ་སྟེ། དེ་སྤངས་པས་ནི་འབྲས་བུས་རྫོགས་པ་བསྟན་ཏོ། །གཞན་
ཀྱིས་བསྟོབ་པ་མི་འཕྲོག་པས་ནི་མཐོང་ཐོབ་ཡིན་པས་དབང་པོས་རྫོགས་
པའོ། །མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་འགོག་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་
བྱེད་པ་དང་ལྷན་པས་ནི་སྟོམས་འཇུག་གིས་རྫོགས་པའོ། །“འདི་ལ་འང་ཕྱིར་མི་འོང་
གི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པར་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་མི་འཐོབ་པས་ན། འབྲས་བུས་
རྫོགས་པ་ནི་བྱ་བ་ཆེ་ལ་དབང་པོ་དང་སྟོམས་འཇུག་གིས་རྫོགས་པ་ནི་བྱ་བ་རྩལ་བ་

ཡིན་ནོ། “།དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱས་རྫོགས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པ་
ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། དབང་པོ་དང་གཉིས་ཀྱིས་རྫོགས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་
བྱ་ལ་གནས་པ་མཐོང་ཐོབ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའོ། །སྟོམས་འཇུག་
དང་གསུམ་ཀྱིས་རྫོགས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པ་མཐོང་ཐོབ་
ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའོ། །འབྲས་བྱ་དང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱིས་
རྫོགས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་དད་མོས་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའོ། །

དབང་པོ་ཁོ་ནས་རྫོགས་པ་ནི་མཐོང་ཐོབ་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་
བྲལ་བའི་འཕགས་པའོ། །འབྲས་བྱ་ཁོ་ནས་རྫོགས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་དད་མོས་ལུས་
ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའོ། །དབང་པོ་དང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཁོ་ནས་
རྫོགས་པ་དང་། སྟོམས་འཇུག་ཁོ་ནས་རྫོགས་པ་ནི་མི་སྲིད་དེ། མཐོང་ཐོབ་ཡིན་ཡང་
ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་མ་ཐོབ་པར་སྟོབ་པ་རྫོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་།
འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བར་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་གནས་མི་འཐོབ་
ལ་དེ་མ་ཐོབ་པར་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་
པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྟོབ་པ་འང་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བྱ་ལ་གནས་
པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་དང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱིས་ནི་མི་སྟོབ་པ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བྱས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་མི་སྟོབ་པ་མི་
སྲིད་པས་འབྲས་བྱ་རྫོགས་པ་ནི་མ་བཤད་དོ། །དབང་པོས་རྫོགས་པ་ནི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དུས་དང་མི་སྟོར་བའོ། །སྟོམས་འཇུག་གིས་རྫོགས་པ་ནི་

༧༩ - འདི་ལ་འང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་མ་ཐོབ་པར་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་མི་འཐོབ་པས་ན། འབྲས་བྱས་རྫོགས་པ་ནི་ཁྱབ་ཆེ་
ལ་དབང་པོ་དང་སྟོམས་འཇུག་གིས་རྫོགས་པ་ནི་ཁྱབ་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་གྲོལ་བ་དུས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །དབང་པོ་དང་སྟོན་པ་
འདུག་གཉིས་ཀས་རྫོགས་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དུས་དང་མི་
སྟོར་བའོ། །

༼མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་བཤད་པ།༽

ལྷ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་སྟོན་པ་ནི། ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སྟོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

༼ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་བཟླ་བ།༽

དང་པོ་ནི་འོན་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། མཐོང་བ་
དང་། རྟོམ་པ་དང་། མི་སྟོབ་པའི་ལམ་དང་། སྟོར་བ་དང་། བར་ཆད་མེད་པ་དང་།
རྣམ་གྲོལ་དང་། བྱང་པར་གྱི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་པ་དེ་དག་བསྟན་ཏེ་
ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། མངོར་བསྟན་ན་ལམ་ཐམས་ཅད་ནི་འཆད་པ་ན་འདོན་པ་བསྟར་རྟེ།
སྟོར་དང་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་བྱང་པར་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཞིར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་སྟེ་ཡིན་འོ། །

གཉིས་པ་ནི་སློབ་པ་ལ་དངོས་སུ་གཞི་དཔེ་བྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་སློབ་པ་
ལས་གྲོལ་བ་དང་པོར་སྟེས་པའོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་སྟོན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་
སྟེ། དེ་ཡང་མཐོང་བའི་ལམ་སྟེ་བྱ་བ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་
མཐུན་རྣམས་དང་། བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་དང་། སྟོན་པའི་ལམ་
རྣམས་སྟོར་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡིན་པ་བཞིན་འོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་
གྲོལ་བའི་ཁང་"བཟངས་སུ་འགྲོ་བའི་བྱིར་ལམ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་གཉིས་ནི་དེ་དང་འདྲ་

བའི་ཕྱིར་རྒྱ་བསགས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྲ་མ་བས་ཆེས་བྱང་བར་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་།
གོང་ནས་གོང་དུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་དག་སྤྲེས་ན་ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་
པའི་ཕྱིར་ལམ་མོ། །

ཡང་མངོ་ལས། དགེ་སློང་དག་ལམ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱུལ་
ལ་དཀའ་བའི་ལམ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་སྤྱར་ལ་དཀའ་བའི་ལམ་དང་། མངོན་
པར་ཤེས་པ་བྱུལ་ལ་སྤྲ་བའི་ལམ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་སྤྱར་ལ་སྤྲ་བའི་ལམ་མོ་
ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་དག་གི་ལམ་
རྣམས་ནི་གོམས་པར་སྤྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་དང་། ཞི་གནས་
དང་ལྷག་མཐོང་ཆ་མཉམ་པར་འཇུག་པས་འབད་མི་དགོས་པར་ངང་གིས་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ས་གཞན་མི་ལྷོགས་མེད་དང་བསམ་གཏན་བྱང་བར་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་
པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པ་དག་གི་ལམ་རྣམས་ནི་གོམས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་
མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡན་ལག་གིས་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དང་པོ་གཉིས་ལྷག་མཐོང་
ཤས་ཆེ་ལ་གཟུགས་མེད་ཞི་གནས་ཤེས་ཆེ་བས་འབད་པས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། ལམ་དེ་འདྲ་གཉིས་ཏེ། གང་ཟག་སྒོ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་ནི་ལམ་དཀའ་མ་སྤྲ་ཡང་རུང་སྟེ་ཤེས་
བྱ་མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱུལ་བ་ཡིན་ལ། སྒོ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་ལས་ཅིག་ཤོས་རྣོན་པོ་རྣམས་
གྱི་ནི་ལམ་དཀའ་མ་སྤྲ་ཡང་རུང་སྟེ་ཤེས་བྱ་མངོན་པར་ཤེས་པ་སྤྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ས་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ལམ་དཀའ་ལ་མངོན་ཤེས་སྤྱར་བ་དང་།
དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ལམ་སྤྲ་ལ་མངོན་ཤེས་
བྱུལ་བ་དང་། དབང་པོ་རྣོན་པོ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ལམ་ཡང་

སྤྲུལ་མཛོན་ཤེས་ཀྱང་ལྷུང་བ་དང་། དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ས་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ལམ་
ཡང་དགའ་ལ་མཛོན་ཤེས་ཀྱང་བྱལ་བ་ཡིན་ནོ། །

༼བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་བཤད་པ།༽

གཉིས་པ་ལ་རྩལ་ཡོད་དང་བརྟགས་ཡོད་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། གོ་རིམ་གྱི་བྱང་
པར་དང་། རོ་བོ་དང་སའི་བྱང་པར་དང་། ཤེས་ནས་དད་པའི་བྱང་པར་དང་། མི་སྟོབ་
པའི་ཆོས་བརྟུན་བྱང་པར་བཤད་པ་ལྟ་ལས།

༼རྩལ་བརྟགས་ཀྱི་བྱང་པར་བཤད་པ།༽

དང་པོ་ནི་ལམ་འདི་དག་གིས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐུན་ཞེས་བྱ་བའི་
མིང་འཛོལ་པོ། །དེ་དག་ཀྱང་དཔ་པ་ཉེར་བཞག་ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་
པའི་བར་སྤྲུལ་ཅུ་ཅ་བདུན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་
པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱི་བ་པ་ཟད་པ་དང་ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་མི་སྟེ་བ་ཤེས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་དཔེ་
བས། བྱང་ཆུབ་ གསུམ། ཅེས་བྱ་སྟེ། སྤྱི་བ་པ་ཟད་ཅིང་བྱང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཟད་ཅིང་མི་
སྟེ་བར་ཆུབ་ཅིང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་ཟད་ཤེས་ཀྱིས་ནི་བདག་གིས་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཤེས་སོ་ཞེས་པ་ནས་བདག་
གིས་ལམ་བསྟོམས་སོ་ཞེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དག་པ་དེ་རྩ་བ་བཞེན་རབ་རྒྱ་ཤེས་སོ་
ཞེས་བྱ་བར་རང་གི་དོན་བྱས་པ་ཡང་དག་པ་དེ་རྩ་བ་བཞེན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་བྱང་
ཆུབ་ཡིན་ལ། མི་སྟེ་བ་ཤེས་པས་ནི་བདག་གིས་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཏེ་ཡང་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནས་བདག་གིས་ལམ་བསྟོམས་ཏེ་ཡང་
སྟོམ་དུ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དག་པ་དེ་རྩ་བ་བཞེན་རབ་རྒྱ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་

བར་ཡང་བྱར་མེད་པ་ཉིད་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་རྟོགས་པའི་བྱིར་བྱང་རྒྱུ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་རྒྱུ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གསུམ་ཡིན་
ནོ། །བྱང་རྒྱུ་དེ་དང་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་སྒྲོ་ནས་རྩེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་
པའི་བྱིར་མདོ་ལས་བྲན་པ་ཉིད་བཞག་བཞི་ལ་སོགས་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་པོ་ལ་བྱང་
རྒྱུ་དེའི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པ་ཞེས་འབྲུང་ངོ། །

སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་ཞེས་བྱ་བའང་མིང་གི་སྒྲོ་ནས་ཡིན་གྱི་ཁ་ཅིག་གི་གཞུང་
ལུགས་ལྟར་ན་ མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས། རྩས་སུ་ནི་བརྒྱ་ཡིན་ཏེ། གང་ཞེ་ན། རྩས་པར་དབྱེད་
ན་དད་པ་དང་བཙུན་འབྲུས་དང་བྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་བཏང་
སྒྲོམས་དང་དགའ་བ་དང་རྟོག་པ་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་ཤིན་ཏུ་སྤྲངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། ཤེས་རབ་བརྒྱད་དང་། ཡང་དག་སྤོང་བཞི། བཙུན་འབྲུས་ཀྱི་དབང་
སྒྲོམས་གཉིས། བཙུན་འབྲུས་ཡང་དག་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་ཡན་ལག །ཡང་དག་པའི་ཙོལ་བ་དང་བརྒྱད་བཙུན་འབྲུས་
སོ། །དབང་སྒྲོམས་ཀྱི་བྲན་པ་གཉིས། བྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་རྒྱུ་ཡན་ལག །ཡང་དག་པའི་བྲན་པ་དང་བཞི་བྲན་པ།
དབང་སྒྲོམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གཉིས། རྩ་འབྲུལ་རྟེན་བཞི། ཉིང་དེ་འཛིན་ཡང་དག་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་ཡན་ལག །ཡང་དག་
པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་བརྒྱད་ཉིང་དེ་འཛིན། དབང་སྒྲོམས་ཀྱི་དད་པ་གཉིས་དད་པ་སྟེ་རྩས་ལྟ་དང་། ཡང་དག་པའི་དག་
ལས་མཐའ་འཛོལ་གསུམ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཏེ་རྩས་གཅིག་དང་། བཏང་སྒྲོམས་དགའ་བ། རྟོག་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲངས་པ་རྩམས་
རྩས་དེ་ལྟར་རྩས་བརྒྱུད་འདོད་ལ། རི་ལྟར་ཞེ་ན། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཚོས་རབ་ཏུ་རྩམས་ཀྱི་དབང་སྒྲོམས་
ཀྱི་ཤེས་རབ་སྟེ་བཞི་དང་། བྲན་པ་ཉིད་བཞག་བཞི་སྟེ་བརྒྱད། ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་
པའི་བྱིར་དང་། བཙུན་འབྲུས་ལ་ཡང་དག་པར་འཛིན་ཅིང་སྤོང་བ་བཞི་ཞེས་བྱ་བར་
བརྟེན་པའི་བྱིར་དང་། རྩ་འབྲུལ་ཀྱི་རྟེན་པ་བཞི་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ཆོས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་
འབྱེད་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། འཕགས་ལམ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་
ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་གཉིས་ཤེས་རབ་ཡིན་ཞིང་། ཡང་དག་པའི་རྩོམ་བ་དང་བརྩོན་
འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་ལ། ཡང་དག་པའི་
དག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཆོ་བ་གསུམ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ རྩས་གཅིག ། དང་། དབང་པོ་ལྷ་དང་སྟོབས་ལྷ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་ནང་
ནས་དགའ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་བཏང་སྟོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་
ལག་གསུམ་དང་འཕགས་ལམ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་སྟེ་དགུ་པོ་
དེ་དག་ནི་རང་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ལྟར་ན་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྟས་དག་གི་ལས་རྩས་ཐ་དད་ཅིང་རིགས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་
རྩས་བཅུ་གཅིག་ཡིན་ནོ། ། གཞན་དག་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོང་པའི་སེམས་པ་ལ་འདོད་
ལ་དེ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྩས་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་བ་ལས། དད་སོགས་ལྷ་དང་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་པོ་དག་པན་ཚུན་བསྐྱས་
སམ་ཞེ་ན། སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་གྱིས་ལྷ་བསྐྱས་ཀྱི་ལྷས་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་མ་བསྐྱས་
སོ། ། གང་དག་མ་བསྐྱས་ཤེ་ན། ཡང་དག་པའི་དག་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། འཆོ་
བ་དང་། དགའ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཏེ་དགུ་པོ་རྒྱུས་སོ་
ཞེས་འབྱུང་བས་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ནང་
ཏུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟས་དག་གི་ལས་གཉིས་ཐ་དད་པར་བྱས་

ནས་རྒྱས་བཅུ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་བྲན་བ་ཉེར་བཞག་ཤེས་
རབ་དང་། ཡང་དག་པར་འཛོག་པ་བཙུན་འབྲུས་དང་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཉིང་དེ་
འཛིན་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བྱ་བའང་གཙོ་བོ་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་གྲང་འཁོར་དང་བཅས་
ན་ནི་སྟེས་ཐོབ་གྱི་ཡོན་ཏན་དད་པ་ལ་སོགས་པ་མ་གཏོགས་པ་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་
བའི་ཡོན་ཏན་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྟོམས་པ་བྱུང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དང་
དགའ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་དད་
པ་དང་བྲན་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་གྲང་བྲན་བ་ཉེར་བཞག་ལ་སོགས་
པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་དག་གི་མཆོད་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་དང་མཉམ་བཞག་གི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡོད་ན་འདྲེལ་
མཉམ་ཡིན་པས་དེར་འདུས་ལ། སྦྱོར་བྱུང་སྟོས་པ་ནི་སྟེས་ཐོབ་གྱི་དད་སོགས་དེར་མི་འདོད་པའོ། ། དེ་ལ་བྲན་བ་
ཉེར་བཞག་བཞི་ནི་བཤད་ཟིན་ལ།

ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་མ་བཤད་པས་འདིར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་ལ་སྟེག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྟེས་པ་རྣམས་སྤང་བའི་ཕྱིར་འདུན་བ་སྦྱེད་
དོ། །འབད་དོ། །བཙུན་འབྲུས་ཙུམ་མོ། །སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་ཏོ། །ཡང་དག་པར་
རབ་ཏུ་འཛོག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་སྟེས་པ་རྣམས་མི་སྟེས་བའི་ཕྱིར་
ཞེས་བྱ་བ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྟེས་པ་རྣམས་བསྦྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
སྟེས་པ་རྣམས་གནས་པ་དང་། མི་བཟེད་པ་དང་། བསྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་
བྱ་བ་དང་། ཕྱིར་ཞིང་གོམས་པ་དང་། འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་མཛོན་
སུམ་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྦྱེད་དོ། །འབད་དོ། །བཙུན་འབྲུས་ཙུམ་མོ། །སེམས་
རབ་ཏུ་འཛིན་ཏོ། །ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཛོག་གོ་ཞེས་མཛོད་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་

འདུན་པ་ནི་བསམ་པ་ལོ། །འབད་པ་ནི་སྒྲོར་པ་ལོ། །བཙུན་འགྲུས་ནི་དངོས་
གཞིལོ། །སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཛིག་པ་ནི་རྗེས་
སོ། །སྤྲིག་པ་སྦྱེས་པ་སྒྲོང་པ་ནི་མི་འཆབ་པ་དང་འགྲོད་པ་དང་བདག་ལ་རྣམ་པར་
སྒྲོད་པ་དང་བཞག་པ་ལའི་རང་བཞིན་དག་ཡིན་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་
ནི་བཙུན་འགྲུས་སོ། །མ་སྦྱེས་པ་མི་བསྦྱེད་པ་ནི་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྷན་
པས་སྒྲོང་པར་སེམས་པ་ལོ། །དག་པ་མ་སྦྱེས་པ་སྦྱེད་པ་ནི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་
བསྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལོ། །སྦྱེས་པ་གནས་ཤིང་འཕེལ་བ་ནི་དེའི་ཡོན་ཏན་ཤེས་ནས་
དགའ་བལོ། །ཐེག་པ་ཐོང་མ་པ་དག་ནི་ཡང་དག་པར་སྒྲོང་བ་བཞི་ནི་གཉེན་པོ་སྟོབས་
བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། སྤྲིག་པ་སྦྱེས་པ་སྒྲོང་པ་ནི་ཉེན་གྱི་སྟོབས་དང་རྣམ་པར་
སུན་འབྲེན་པའི་སྟོབས་སོ། །མ་སྦྱེས་པ་མི་བསྦྱེད་པ་ནི་ཉེས་པ་ལས་ལྷོག་པའི་
སྟོབས་སོ། །

ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྒྲོད་པའི་སྟོབས་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཞེད་
དོ། །རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་ལའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མདོ་ལས་འདུན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
སྒྲོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྷན་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་དབེན་པ་ལ་གནས་པ། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པ། འགོག་པ་ལ་གནས་པ། རྣམ་པར་སྒྲོང་བ། ཡོངས་
སུ་བསྐྱར་བ། ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མོས་པར་བྱས་ཏེ་ཁྲབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་བཙུན་འགྲུས་དང་། སེམས་དང་དབྱེད་པ་ལའང་སྐྱར་ནས་གསུངས་ཏེ། དེ་
ལ་འདུན་པ་ནི་ཞི་གནས་དོན་དུ་གཉེར་བས་གྲུས་པར་སྒྲོར་བལོ། །བཙུན་འགྲུས་ནི་
དེ་ལ་སྟོབས་རྒྱུ་དུ་སྒྲོར་བལོ། །སེམས་ནི་སྤར་གོམས་པར་བྱས་པའི་སེམས་གྱི་

ནུས་པ་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ལྟར་པ་ནི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་
ཤེས་རབ་པོ། །བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་ཉིང་འཛིན་ལ་ནི་འདུན་པའི་ཉིང་
འཛིན་སྟོང་པའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་བཤད་དེ་རྫོང་སྤྲོད་དང་
ནས་གྱི་ལྷ་གྱུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་དེ་དང་དེར་བརྗོད་དེ་བ་ལང་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་རྩ་ལ་བ་
ལང་གི་ཤིང་རྩ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ཡང་སྟོང་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་དབྱས་མཐའ་ལས། དེར་གནས་ལས་སུ་བྱུང་བ་
ཉིད། །དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་འགྱོར་བར་འགྱུར། །ཉེས་པ་ལྷ་སྟོང་འདུ་བྱེད་
བརྒྱད། །བསྟེན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཉེས་པ་ལྷ་ནི་དེ་ཉིད་ལས།
ལེ་ལོ་དང་ནི་གདམས་རག་རྣམས། །བརྗོད་དང་བྱིང་དང་གློད་པ་དང་། །འདུ་མི་བྱེད་
དང་འདུ་བྱེད་དེ། །འདི་དག་ཉེས་པ་ལྷར་འདོད་དོ། །ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ལ་བྱིང་གློད་ནི་
གཅིག་ཏུ་བྱས་ལ། འདུ་མི་བྱེད་པ་ནི་ཉིང་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི་བྱིང་
གློད་ཏུ་གྱུར་པ་ན་དེ་དག་སྟོང་བ་ལ་གཡེལ་བར་གྱུར་བའོ། །འདུ་བྱེད་པ་ནི་ཞི་གནས་
དང་ལྷག་མཐོང་འབྲེལ་བར་འཇུག་པ་ན་དམིགས་རྣམ་ལ་རྩིས་བ་ན་རྣམ་གཡེང་དུ་
འགྱུར་བའི་བྱིར་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །ལེ་ལོ་དང་གདམས་རག་བརྗོད་པ་ནི་སྟོམས་སྟོང་པའི་
འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ནི་དེ་ཉིད་ལས། གནས་དང་དེ་ལ་གནས་པ་དང་། །རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་
ཉིད་དུའོ། །དམིགས་པ་བརྗོད་པར་མ་གྱུར་དང་། །བྱིང་དང་གློད་པ་རྟོགས་པ་དང་། །དེ་
སྟོང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་། །ཞི་ཆེ་རྣལ་དུ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ལ་ལེ་
ལོའི་གཉིན་པོ་རྩིས་བའི་གནས་ནི་གང་ལ་འདུན་པ་དེ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་འབྱུང་བས་

འདུན་པའོ། །དེ་ལ་གནས་པ་ནི་རྩོལ་བའོ། །ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་ན་མངོན་པར་འདོད་
 པའི་འདུན་པ་འབྱུང་བས་རྩོལ་བའི་གནས་འདུན་པ་དེའི་རྒྱ་ནི་དང་པོ། །གནས་པ་
 རྩོལ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་སྟེ་བཞི་པོ་དེས་ནི་ལེ་ལོ་སེལ་བར་བྱེད་
 གོ། །དམིགས་པ་བརྗེད་པར་མ་གྱུར་པ་ནི་འཇམ་པ་སྟེ་དེས་བརྗེད་པར་སྤྱོད་བར་བྱེད་
 གོ། །བྱིང་དང་ཚོད་པ་རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་ཏེ་འཇམ་པ་མ་བརྗེད་པར་གྱུར་ནས་བྱིང་
 ཚོད་རྟོགས་པར་བྱེད་གོ། །དེ་སྤྱོད་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ནི་སེམས་པ་སྟེ་བྱིང་ཚོད་
 རྟོགས་ནས་དེས་སྤང་བའི་བྱིང་འདུ་བྱེད་པས་འདུ་མི་བྱེད་པ་སེལ་བར་བྱེད་གོ། །ཞི་ཆེ་
 རྣམ་ཏུ་འཇུག་པ་ནི་བཏང་སྟོམས་ཏེ་བྱིང་ཚོད་ཞི་བ་ན་སེམས་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་
 པས་འདུ་བྱེད་བྲགས་པ་སེལ་བར་བྱེད་གོ། །རྩུ་འཕྱུལ་ནི་མེད་པ་འཕྱུལ་པ་དང་ཡོད་པ་
 བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། ཀླང་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
 འབྱོར་བའི་རྩུ་འཕྱུལ་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་བྱིང་འོ། །

དེ་ལྟར་བྱས་ན་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་ངས་བྱེད་ལ་རྩུ་འཕྱུལ་ཡང་བཤད།
 རྩུ་འཕྱུལ་གྱི་ཀླང་པ་རྣམས་ཀྱང་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྩུ་འཕྱུལ་གང་ཞེ་ན།
 འདི་ན་དགེ་སློང་རྩུ་འཕྱུལ་གྱི་ཡུལ་རྣམ་པ་ཏུ་མ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་བྱེད་ཅིང་གཅིག་
 ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆངས་པའི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་བར་དུ་ཡུས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བར་བྱེད་དེ་འདི་ནི་རྩུ་འཕྱུལ་ཞེས་
 བྱའོ། །རྩུ་འཕྱུལ་གྱི་ཀླང་པ་དག་གང་ཞེ་ན། འདུན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། བཙོན་
 འབྲས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སེམས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། དཔྱོད་པའི་ཉིང་ངེ་
 འཛིན་ཏེ་འདི་དག་ནི་རྩུ་འཕྱུལ་གྱི་ཀླང་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་

པའང་ལེགས་པར་བྲངས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་གང་དག་རྩུ་འབྲུལ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ།
ཀང་པ་ནི་འདུན་པ་དང་སེམས་དང་བཙུན་འགྲུས་དང་དཔྱོད་པ་བཞི་ཡིན་ཞོ་ཞེས་
ཟེར་བ་དེ་དག་གི་ཉྱུར་ན་དེ་ཉྱུ་བུའི་མདོ་དང་ཡང་འགལ་ཞིང་། བྱང་རྩལ་གྱི་ཕྱོགས་
དང་མཐུན་པའང་རྩས་བཅུ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདུན་པ་དང་སེམས་ཀྱང་བྱང་རྩལ་
གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དབེན་པ་ལ་གནས་པ་ནི་འདོད་པས་
དབེན་པའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ཁམས་ལས་འདས་པའོ། །འགོག་པ་ནི་
སྤྲུག་བསྐལ་འགོག་པའོ། །རྣམ་པར་སྤོང་བ་ནི་ཀུན་འབྱུང་སྤོང་བའོ། །ཡོངས་སུ་
བསྐྱར་བ་ནི་ཐར་པར་བྱེད་པའོ། །ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མོས་པར་བྱས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ཡུལ་ལོ། །བྲལ་པར་བྱེད་པ་ནི་དམིགས་པའོ། །འདི་དག་ནི་ཆོད་མེད་པ་དང་བྱང་
རྩལ་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དབང་པོ་ལྔ་ནི་དབྱུས་
མཐའ་ལས། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་བསྐྱེད་ནས། །འདུན་དང་སྦྱོར་བ་དབང་བྱེད་
དེ། །དམིགས་པ་བརྗེད་པར་མ་གྱུར་དང་། །མི་འཕྲོ་རྣམ་པར་འབྱེད་ཀྱང་ངོ། །ཞེས་
བཤད་པས་དད་པ་དང་། བཙུན་འགྲུས་དང་། བན་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་
རབ་སྟེ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབས་ལྡེ་ཡང་དེ་དག་ཉིང་
ཡིན་ཏེ། །བྱང་པར་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱིས་མི་བརྗེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ནི་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། །སྟོབས་ལྡན་འབྲས་བུ་བྱི་མ་ཡིན། །ཞེས་
བཤད་དོ། །དེས་ན་དབང་པོ་རྣམས་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་
བརྗེད་ངས་དང་རྣམ་གཡེང་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་བར་སྐྱབས་སུ་འབྱུང་

བས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བརྗེ་བའི་ཕྱིར་ཆུང་དུ་ཡིན་ལ། སྟོབས་རྣམས་ནི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་བརྗེ་བའི་ཕྱིར་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་གི་གོ་རིམ་ནི་དད་པར་འགྱུར་ན་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་བཙུན་འབྲས་ཚྭ་ལ།
བཙུན་འབྲས་བཙུན་པ་འཇམས་ན་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་བཙུན་པ་དང་། འབྲས་པ་གནས་ན་
རྣམས་པར་མི་གཡེང་བས་སེམས་མཉམ་པར་འདྲིལ་ཅིང་། མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡང་
དག་པ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་
བདུན་ལ་བྱང་ཆུབ་ནི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་ནི་འདིར་ཆ་ཤས་ལ་
བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡན་ལག་རྣམས་པ་བདུན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རང་བཞིན་ཡན་ལག་
གནས་ཡན་ལག་ །གསུམ་པ་ངེས་འབྱུང་ཡན་ལག་སྟེ། །བཞི་པ་མན་ཡོན་ཡན་ལག་
ཡིན། །རྣམ་གསུམ་ཉོན་མོངས་མེད་ཡན་ལག་ །ཅེས་བཤད་དེ། དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་
ཡན་ལག་ནི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམས་པར་འབྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་འབྲས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ནི་འབྲས་པ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་ནི་བཙུན་འབྲས་ཏེ། སོ་སོའི་སྤྱོད་པའི་སོགས་
པ་འོག་མ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ནི་དགའ་བ་སྟེ།
ཐག་པ་མེད་པའི་བདེ་བས་ལུས་སེམས་ལ་མན་འདྲིལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་པ་
མེད་པའི་ཡན་ལག་ནི་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལ་གཞི་དང་གནས་དང་ནི། །རོ་བོ་ཉིད་དུ་
བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་ཉིང་ངེ་འདྲིན་དང་བཏང་
སྟོམས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་གསུམ་པོ་རིམ་པ་
ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་གཞི་དང་གནས་དང་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཆོས་རབ་ཏུ་རྒྱུ་པར་འབྱེད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་དང་ཡན་ལག་ལ་གཉིས་ཀ་
 ཡིན་ལ། གཞན་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷན་བྲིན་གྱི་
 རིལ་བ་ཞེས་བཟོད་པ་བཞིན་ནོ། །འདགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི་དེ་ཉིད་ལས།
 ཡོངས་སུ་གཙོད་དང་གོ་བྱེད་དང་། རྒྱུ་གསུམ་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད། །མི་
 མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ལམ་གྱི་ཡན་ལག་དེ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 དེ་ལ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྟེ། རྗེས་ཐོབ་ན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བས་
 མཉམ་བཞག་གི་དུས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་བར་བྱེད་པ་ནི་
 ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་དག་སྟེ། རྟོག་པ་ཀུན་སྤོང་དང་བཅས་པའི་དག་གི་རྟོགས་
 པའི་དོན་དེ་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་
 ལག་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ལྟ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོ་བྱད་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི། གཞན་ལ་རྒྱུ་པར་རིག་
 བྱེད་འདོད། །ཅེས་འབྱུང་བས་ཡང་དག་པའི་དག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཆོ་བ་
 གསུམ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་དག་གིས་འབེལ་གཏམ་ངེས་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱ་བ་མ་
 ཡིན་པ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཆོད་ཟེན་པར་ཆོལ་བས་རིམ་བ་
 བཞིན་ལྟ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཡོ་བྱད་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་འདོད་པ་ཆུང་བར་ཡིད་ཆེས་
 པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་མཐུན་སྤྱོད་སྤོང་བའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ནི་དེ་ཉིད་
 ལས། ཉོན་མོངས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དབང་། མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་འོ། །ཞེས་
 འབྱུང་བས་ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་དང་བྲན་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏེ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བ་
 བཞིན་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ཤིང་བྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་ལ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་
 རས་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱོད་པས་ལེ་ལོའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་

བའི་ཉོན་མོངས་པ་བྱིང་ཁྱོད་དང་། དབང་སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱི་བ་པ་རྣམས་སྟོང་བའི་
བྱིར་རོ། །འདི་ལ་འང་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་འཕགས་པའི་ལམ་
ཡང་ཡིན་ལ་ཡན་ལག་ཀྱང་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ནི་དེའི་འཁོར་ཡིན་པས་འཕགས་པའི་
ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲེ་བ་འདོད་དོ། །

༼གོ་རིམ་གྱི་བྱང་པར་བཤད་པ།༽

གཉིས་པ་ནི་འཛུགས་པ་ཉེར་བཞག་ལ་སོགས་པའི་སྤྱེ་ཚན་བདུན་ནི་གནས་
སྐབས་དེ་དང་དེར་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལས་དང་པོ་བ་ཚོགས་ལམ་
པ་དག་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་བོ་རྣམས་དང་ནི་སྟོམ་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་ལ་
གནས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་ཞིང་བཞག་སྟེ། དེ་ལ་ལས་དང་པོ་བ་
ཚོགས་ལམ་དུ་འཛུགས་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་བཤད་དེ། དབྱས་མཐའ་ལས། གནས་ངན་
ལེན་བྱིར་སྟེད་རྒྱུའི་བྱིར། །གཞི་ཡི་བྱིར་དང་མ་སྟོངས་བྱིར། །བདེན་པ་བཞི་ལ་
འཇུག་བྱ་བས། །འཛུགས་པ་ཉེར་བཞག་པ་སྟོམ། །ཞེས་པ་དང་། འདི་ཉིད་ལས། བྱིན་
ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོར་བཞི། །ཞེས་འབྱུང་བས་ལུས་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་
བཞི་སྟངས་ནས་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཉེར་བཞག་པའི་བྱིར་
རོ། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཐོབ་ཀྱང་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ནི་ཡང་དག་པར་སྟོང་
བ་བཞི་སྟེ། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་བྱུང་པར་ཐོབ་པའི་རྒྱས་བཙུན་འབྱས་སྟེལ་
བའི་བྱིར་རོ། །ཅེ་མོ་ལ་ནི་རྩ་འབྱུང་གི་རྒྱུ་པ་རྣམས་ཏེ། ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་རྩ་མི་
ཆད། ཅེས་པས་ཐོབ་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མི་ཉམས་པའི་བཟོད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་
བའི་བྱིར་རོ། །བཟོད་པ་ལ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་ཏེ། སྤྱི་མ་གཉིས་ལ་ནི་ཉམས་པ་བྱིད་

ཅིང་འདི་ལ་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པས་མི་ཉམས་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཆོས་མཆོག་ལ་ནི་སྟོབས་རྣམས་ཏེ། མི་མ་སྤུན་སྟོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་།
འཛིག་ཉེན་པའི་ཆོས་གཞན་དག་གིས་མི་བརྗེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲོམ་ལམ་ལ་ནི་བྱང་རྩལ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཏེ། མཐོང་ལམ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་
བར་དུ་ཆོད་པས་རིང་ལ་སྒྲོམ་ལམ་ནི་ལམ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པས་བྱང་རྩལ་
ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་དང་ཉེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་ལམ་དུ་ནི་འཕགས་ལམ་
ཡན་ལག་བརྒྱད་དེ། སྒྲོམ་ལམ་ནི་སའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་སྤྱར་དུ་འགོ་བ་མ་ཡིན་གྱི་
མཐོང་ལམ་ལ་ནི་སའི་དབྱེ་བ་མེད་པས་སྤྱར་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས། བྱང་
རྩལ་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་ལ་བསྟན་པ་ནི་བདུན་དང་བརྒྱད་གངས་གྱི་རིམ་པ་དང་མ་སྤུན་
པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་འདོད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་ལ་སོགས་པ་
གཞན་དག་ནི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་གོ་རིམ་དང་མ་སྤུན་པར་རེ་ཞིག་དང་པོར་ཡུལ་
གཟུགས་སྤྲོ་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་དག་གི་བྲེ་བྲག་ཁ་དོག་དང་དབྱེ་བས་ལ་སོགས་པ་
མང་པོ་ལ་གཡེང་བའི་སྒྲོ་ཆར་བཅད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེའི་གཉེན་པོར་བློན་པ་ཉེར་
བཞག་བཞི་བསྒྲོམ་སྟེ། དབྱུས་མཐའ་ལས། མི་མ་སྤུན་པ་དང་གཉེན་པོ་རྣམས། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་ཤེས་ནས། །དེ་དག་སྤང་ཕྱིར་བཅོཌ་འགྲུས་ནི། རྣམ་པ་བཞི་དག་
རབ་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བློན་པ་ཉེར་བཞག་གི་སྟོབས་གྱིས་བཅོཌ་འགྲུས་
འབྲེལ་བས་དགོས་པ་བཅོཌ་འགྲུས་བཞི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཡང་དག་པར་རབ་
ཏུ་འཛོག་པས་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་རྣམས་སོ། །དེ་ནས་ཉིང་འཛིན་རྣམ་པར་སྦྱོང་
བའི་ཕྱིར་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་རྐང་པ་རྣམས་སོ། །ཉིང་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་ཉེན་ལས་

འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་འདྲེན་པའི་བདག་པོར་གྱུར་པའི་དད་སོགས་ལྷ་ནི་དབང་པོ་
རྣམས་སོ། །དེ་དག་ཉིད་མི་མ་སྤུན་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བ་ནི་སྟོབས་རྣམས་སོ། །དང་པོ་
ཉིད་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་མཛོང་ལམ་ལ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་སོ། །

མཛོང་སྟོམ་གྱི་ལམ་གཉིས་ཀ་ལ་བསྟོམ་པའི་ཕྱིར་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་
བརྒྱད་པ་སྟེ། སྟེ་མཆེད་དུག་གི་ཆོགས་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། འཕགས་པའི་ལམ་
ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་བསྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ན་བྱ་བ་ཉི་བར་བཞག་པ་
བཞི་བསྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་
བར་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྟོམ་ལམ་ལའང་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་
པར་གསུངས་ལ། ཡང་མདོ་ལས། དག་སྟོང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་གྱི་ཆོག་
བརྫོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོག་སྟེ།^༥ དྲགས་^༥
སོ། །དག་སྟོང་རི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་འཕགས་པའི་
ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོག་སྟེ།^༦ ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོག་དེ་
གཉིས་ཀྱིས་ནི་རིམ་བུར་མཛོང་སྟོམ་གྱི་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་རྟོགས་
པའི་ལམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་འཇུག་ཅིང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་མཛོང་
ལམ་ལའང་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་གོ་
རིམ་རྣམས་པར་དཀྱག་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་འདོད་ལ། ཐེག་པ་གོང་མ་བ་རྣམས་ནི་དབྱུང་
མཐའ་ལས། དབང་པོ་རྣམས་དང་སྟོབས་རྣམས་ལ། །དེས་འབྲེད་ཆ་མ་སྤུན་གཉིས་

༥༥ དགས་

༥༦ དགས་

གཉིས་སོ། །ཞེས་འབྲུང་བས་སྡེ་ཆེན་བདུན་པོ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་གོ་རིམ་ལྟར་
ཆོག་ལས་ལམ་རྒྱུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་དང་། རྩོད་ཅེ་དང་། བཟོད་མཆོག་
དང་། མཛོང་ལམ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་རྣམས་སུ་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲོམ་སྟེ། འདི་ནི་འབྲུག་པ་
བདེ་བའི་ལམ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །

༼རྩོམ་དང་མའི་བྱུང་བར་བཤད་པ།༽

གསུམ་པ་ནི་ལོ་ན་བྱང་རྒྱུ་ཕྱོགས་མཐུན་དུ་ཞིག་ཟག་བཅས་དང་དུ་ཞིག་
ཟག་མེད་ཡིན་ལ་དེ་དག་ས་གང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱང་རྒྱུ་གི་ཡན་ལག་བདུན་དང་
འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་ཁྲད་
བར་ཅན་ མཛོང་སྒྲོམ། དང་ཁྲད་བར་ཅན་མ་ཡིན་ པ་མི་སྒྲོམ། པའི་སྒྲོ་ནས་མཛོང་སྒྲོམ་མི་
སྒྲོ་བ་པའི་ལམ་གསུམ་གི་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་བཅས་པ་ཉེར་
བཞག་ནས་སྐྱབས་གི་བར་དག་ནི་གནས་སྐབས་ཁྲད་བར་ཅན་དང་ཁྲད་བར་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། སོ་སོའི་སྤྱོ་ཐོའི་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་སྒྲོར་ལམ་གིས་བསྐྱུས་པ་དག་ནི་ཟག་བཅས་དང་། འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ལམ་གསུམ་གིས་བསྐྱུས་པ་དག་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་
ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་སུམ་རྩ་རྩ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཉེར་བསྐྱོགས་མི་སྒྲོགས་པ་མེད་པ་ནི་དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་རྒྱུ་གི་
ཡན་ལག་མ་གཏོགས་པ་སུམ་རྩ་རྩ་བདུན་ཡོད་དེ། བདེ་ལྷག་ཏུ་འཐོབ་པ་དང་། ཉོགས་
པ་མེད་ན་དགའ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་ལ་ཉེར་བསྐྱོགས་ནི་ཚོལ་བའི་སྐྱབས་གིས་
བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་འོག་མར་ཉམས་གིས་དོགས་པ་དང་བཅས་པའི་

ཕྱིར་དང་། ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་ནི་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་པ་སྤྱི་ཅུ་ཅ་
དུག་ཡོད་དེ། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་གཉིས་པ་བས་སྤངས་
ཟེན་པའི་ ཕྱིར་དང་དེ་ལས་འདས་པའི་ས་ཡིན་པའི། ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་
པ་གཉིས་ན་ནི་དགའ་བ་དང་རྟོག་པ་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་སྤྱི་ཅུ་ཅ་ལྟ་ཡོད་དེ།
རྟོག་པ་སྤངས་ནས་རྒྱུ་ལ་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་པོ་དང་གཉིས་པའི་བར་མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
དངོས་གཞི་བྱད་པར་ཅན་ནའང་རྟོག་པ་དང་དགའ་བ་མ་གཏོགས་པ་སྤྱི་ཅུ་ཅ་ལྟ་
ཡོད་དེ། རྟོག་པ་སྤངས་ལ་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་
མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་མེད་པ་དང་པོ་གསུམ་ནའང་རྟོག་པ་དང་
དགའ་བ་དེ་གཉིས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་གསུམ་མེད་དེ། རྟོག་པ་སྤངས་
ཤིང་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ན་ལྷས་ངག་གི་ལས་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་སྤྱི་ཅུ་ཅ་གཉིས་ནི་ཡོད་དོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་
དང་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་མ་གཏོགས་ འཕགས་ལམ་ཀྱི་སྒྲིབ་ཇེས་ཀྱིས་བསྟུས།
པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ན་ཡོད་དེ། བསོད་ནམས་ཆ་
མཐུན་ཀྱི་དད་སོགས་ཀྱིས་འདིའི་མིང་མི་ཐོབ་པོ་བཙོ་ལྟ་སོ། དེ་དག་མེད་པ་ནི་འདོད་པ་མཉམ་པར་
མ་བཞག་པ་དང་སྲིད་ཅེ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བས་ས་དེ་གཉིས་ལ་ཟག་མེད་
ཀྱི་ལམ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་གཟུགས་མེད་ན་ལྷས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ།

ལུས་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་ནི་ལུས་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ན་དེ་དག་རང་ས་ན་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དག་རྣམས་ཀྱི། རྟོན་ལུས་ཟག་
བཅས་འོག་མ་མིན། །ཞེས་འབྱུང་བས་འོག་ས་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།
གཟུགས་མེད་རང་ས་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་
ལ་བརྟེན་པའི་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་དག་བ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་
གཟུགས་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་མ་ལ་མི་དམིགས་པར་བཤད་
པ་ནི་དངོས་གཞིའི་དག་བས་ཟག་བཅས་ལ་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་
དང་པོ་གསུམ་ཀྱི་དངོས་གཞི་དག་བ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་ས་
ཏུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོན་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲད་ཅེའི་ཤེས་
རབ་དག་བ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོན་པ་ལ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་འབྱུང་གྱུར་ཀྱི་གཟུགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
རྒྱལ་པོའི་སྤྲམ་ "ཟགས་པའི་བཤེས་གཉེན།" ^(༡༥) འཆད་དོ། །

ཡང་གལ་ཉེ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མི་དག་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་སྐྱེས་
པ་སྟོང་བ་དང་མ་སྐྱེས་པ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བཙོན་པའི་ཡང་དག་པར་སྟོང་བ་
གཉིས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་འབྱུང་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྟོམས་འཇུག་
གི་སྐྱེབ་པ་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྤྲིག་པའི་སྤྲར་བརྗོད་དེ་དོན་དམ་པའི་མི་དག་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་བསམས་སོ། །

།ཤེས་ནས་དད་པའི་བྱད་པར་བཤད་པ།།

བཞི་པ་ནི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་
དད་པ་ཐོབ་ཅིང་འཕགས་པ་དགྲེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐོབ་པ་ཞེས་ཤེས་ནས་དད་པ་
ཐོབ་པ་བཞི་བཤད་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐུན་ལ་གནས་པ་དེ་དག་གནས་སྐབས་
གང་དུ་ཤེས་ནས་དད་པ་རྗེ་ལྟར་ཐོབ་ཅིང་དེ་དག་གི་རོ་བོ་ཡང་གང་ཞེ་ན། མཐོང་
ལམ་དུ་སྦྱབ་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་
དེ་དག་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་རོ་བོ་མ་ཡིན་པས་
འཕགས་པ་དགྲེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་ རྟེ་ཟག་ཟེད་
ཀྱི་སྤྱིང་བདུན་ཐོབ་ཅིང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདེན་པ་བདག་ཟེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་ཆོས་ཅམ་དུ་ཡིད་ཆེས་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་མི་འཐོབ་ལ། ལམ་གྱི་
བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་ མི་སྟོབ་པ་དང་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི། ལམ་བདེན་ནི་ སངས་
རྒྱས་དང་དགེ་འདུན། དེ་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་
དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དག་ལ་ཡང་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་ རྟེ་སྟོབ་མི་སྟོབ་ཀྱི་ལམ་
བདེན་ལ་ཡིད་ཆེས་འཐོབ། བོ། །

ཡང་གི་སྒྲ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་པའང་སྤྱད་
པའོ། །འདིར་འདི་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་དགྲེས་ཤིང་མཉེས་པར་གྱུར་པས་ན་
འཕགས་པ་དགྲེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ཟག་ཟེད་ཀྱི་སྟོབ་པ་ཡིན་ལ་ཤེས་ནས་དད་
པ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟར་བཞེན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་ཡིད་
ཆེས་པའོ། །བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་མཐོང་བ་ན་རྗེ་ལྟར་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་
འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ནི་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བདེན་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཆོས་སུ་འདོད་ན་སྤྱག་བསྐུལ་
མཐོང་བ་ཅམ་ན་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཛོལ་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་འདུག་གསུམ་མཐོང་ན་ཞེས་ཅི་ལྟར་བཟོད་ཅེ་ན། འདིར་ཆོས་ཀྱི་
སྤྱི་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་ལ་བཟོད་དེ། དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཆོས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། འགོག་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
བདེན་པ་གསུམ་མཐོང་ན་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཛོལ་ཅེས་བྱ་བ་འདར་བདེན་པ་
གསུམ་ཅེ་རིགས་པར་མཐོང་བ་ལ་འདོད་ཀྱི་ཆོག་པ་པོ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་
རང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་ཀྱི་ལམ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོབ་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཐག་པ་མེད་པའདར་ཆོས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་མཛོད་པར་རྟོགས་
པའི་ཆོས་ཡིན་ཞིང་ཆོག་པ་མ་ཡིན་པས་དགེ་འདུན་མ་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཀྱང་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ནི་འདུས་པ་མེད་ལ། དེའི་ལམ་ཡང་གཞན་གྱི་སྒྲོབ་མི་རྟོན་ཅིང་། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཡང་གཞན་གྱི་“ཐིང་”^{༡༩}ལ་མི་འཛོག་པས་དགེ་འདུན་མིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །“གལ་ཏེ་ལམ་གྱི་
བདེན་པ་མཛོད་པར་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་དད་དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ལ་ཅི་ལྟར་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་འཛོལ་
པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་དད་པའི་ཆོས། །མི་སྒྲོབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་
དང་། །ཞེས་འབྱུང་བས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གྲེད་པའི་ཆོས་མི་སྒྲོབ་དང་། དགེ་འདུན་དུ་གྲེད་པའི་ཆོས་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་
པའི་ལམ་དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་དད་དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་
ལ་ནི་ཆོས་ཞེས་མི་བཟོད་དེ། དེ་དག་མཛོད་སུམ་དུ་ཤེས་ན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་དད་དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཛོལ་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་འཆད་དོ། །”^{༢༠}

༡༩ ཐིང་

༢༠ - གལ་ཏེ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་མཛོད་པར་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་དད་དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ལ་ཅི་ལྟར་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་

དེས་ན་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཆོས་ཡིན་པས་
བདེན་པས་བཞི་ཅར་ཡང་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདེན་པ་བཞི་ཅར་མངོན་པར་རྟོགས་
ན་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཛོལ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་ནས་དད་པ་བཞིར་
གསུངས་པ་དེ་དག་ཀྱང་དད་པའི་ཡུལ་ལམ་གཞི་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་
གིས་མིང་གི་སྒོ་ནས་བཞི་ཡིན་གྱི་རྩ་སུ་ནི་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དགོན་མཆོག་གསུམ་
ལ་དད་པ་ འེད་པ་གསུམ། བྱི་དད་པའི་རང་བཞིན་དང་འཕགས་པ་དབྱེས་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །འདི་ཡང་སེམས་དང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱའི་མིང་གིས་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་ནས་
ཤེས་ནས་དད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་སོ། །

དད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་གཉིས་ཀའང་བྲི་མ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཟག་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཞི་ལ་སྟོས་ནས་ཤེས་པས་དད་པ་
རྣམས་པར་འཛོག་ན་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་སྤར་གཏོན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ།
བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་མཐོང་བ་ན་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཛོལ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་
ན། འདི་དག་གི་རིམ་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་ནས་ངེ་ལྟར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། ངེ་ལྟར་མངོན་དུ་བྱེད་ཅེ་ན། གྱེ་མ་བཙུན་ལྟར་འདས་ནི་ཡང་
དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆོས་འདུལ་བ་ནི་ལེགས་པར་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་ནི་ལེགས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ་

འཛོལ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། །མི་སྟོབས་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །ཞེས་འབྱུང་བས་
སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་སྟོབ་དང་། དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
དགེ་འདུན་གྱི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལ་ནི་ཆོས་ཞེས་མི་བརྗོད་དེ། དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ན་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་
འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཛོལ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་འཆད་ནོ། །

ཞེས་མཛོད་དུ་བྱེད་དེ། རིམ་པ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྒྲན་སྒྲོན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ནད་
གསོ་ཞིང་སྤངས་ལས་འདས་པ་ནད་མེད་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤངས་ལས་
འདས་པ་ནད་མེད་པ་འཛོལ་པའི་གྲོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲན་པ་དང་སྒྲན་དང་ནད་
གཡོག་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། དད་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་དང་བར་
གྱུར་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐའ་བཞི་པར་བཤད་དོ། །ཡང་ན་དགོན་མཆོག་གི་
གསུམ་ནི་ལྷ་བ་ལྟན་པ་ལྟར་སྒྲན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ནད་
མེད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་པས་སམ། ཡང་ན་བཞི་པོ་དེ་དག་རིམ་པ་ལྟར་ལས་སྒྲོན་
པར་བྱེད་པ་དང་ལམ་དང་ལམ་གྱི་གྲོགས་དང་བཞོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་སེམས་རབ་
ཏུ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

།མི་སྒྲོབ་པའི་ཆོས་བརྒྱའི་བྱེད་པར་བཤད་པ།།

ལྷ་པ་ནི་འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། སྒྲོབ་པ་ནི་སྒྲོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
ནས་ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བར་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྟན་ནོ། །མི་སྒྲོབ་པ་
ནི་མི་སྒྲོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བར་བརྒྱད་དང་། མི་སྒྲོབ་
པའི་ཡང་དག་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། མི་སྒྲོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྟེ་
ཡན་ལག་བརྒྱ་དང་ལྟན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲོབ་པ་ལ་ཡང་དག་པའི་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་མ་བཤད་ཅེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ལས་
གཏན་དུ་ངེས་པར་གྲོལ་བ་དང་གྲོལ་བ་དེ་སོ་སོ་རང་གིས་ཤེས་པས་དེ་གཉིས་སུ་
འཛིག་པ་ལ། སྒྲོབ་པ་རྣམས་ནི་ད་དུང་ཉོན་མོངས་པས་བཅིངས་པའི་ཕྱིར་སྒྲོབ་པའི་
ཡན་ལག་ཏུ་ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་མ་བཤད་དོ། །

འཆིང་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་ནི་ཡང་དག་པའི་རྣམ་
 གྲོལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་ཡང་འདུས་བྱས་དང་འདུས་
 མ་བྱས་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་བ་བཅོམ་བ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་
 བྱི་རྣམ་གྲོལ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་དེར་ངེས་པ་མི་སློབ་པའི་
 མོས་པ་ནི་རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་ཡིན་ཞོ། །^{༡༠༠}གང་ཞིག་མི་སློབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
 གསུངས་པའི་ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་ནི་རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་མོས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ།
 ཡན་ལག་བཅུ་ཆར་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུས་མ་བྱས་ནི་སྐལ་བ་མི་
 མཉམ་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་
 མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡན་ལག་འདུས་བྱས་དེ་ཉིད་ནི་མདོ་ལས་སེམས་
 འདོད་ཆགས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་མ་རིག་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་
 བ་གཉིས་སུ་གསུངས་ཏེ། རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་དེ་ཉིད་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ་
 སོགས་ལྗེའི་ནང་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱང་པོ་འང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་
 རྣམས་འདོད་དོ། །སློབ་དཔོན་ནི་མོས་པ་འབའ་ཞིག་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་གྱི་
 སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་
 སོགས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐག་མེད་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱང་འདུན་པ་
 དང་བཙུན་འགྱུས་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། སྤྲག་གི་བྱང་
 ཚུབ་ཀྱི་བྱ་དག་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་
 དག་དགེ་སློང་འདོད་ཆགས་ལས་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་རྣམ་པར་གྲོལ་

བ་ཡིན། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཟུག་ལས་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱང་པོ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའམ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་འདུན་
པ་དང་བཙོན་འགྲུས་གང་ཡིན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

གཤམ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཡན་ལག་བརྒྱུ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་
བའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་རྩལ་སྤར་རྩི་སྤྲད་བཤད་པའི་
ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་
དག་པའི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟད་དང་མི་སྐྱེའི་སྐྱེ་ལྟ་མིན། །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པའི་ཕྱང་
པོ་འདེམ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བྱང་རྩལ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཤམ་ཏེ་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་ན་
སེམས་འདས་པའམ། མ་འོངས་པའམ། ད་ལྟར་བྱུང་བ་གང་ཞིག་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་
འགྱུར་ཞེ་ན། མི་སྐྱེ་བའི་སེམས་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་འོངས་པ་སྐྱིབ་པ་ལས་རྣམ་
པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། འདས་པའི་སྐྱིབ་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ་ད་ལྟར་བཞི་སྐྱིབ་
པ་ལ་དངོས་སུ་གཞི་དཔག་པོ་རྩི་ལྟ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱིབ་པའི་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་པའི་
ཕྱིར་དང་། དེའི་རྗེས་རོགས་སུ་སྐྱིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སེམས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་
རོ། ། ཉན་མོངས་པ་ནི་དེའི་ཐོབ་པ་ལ་བཞག་ཆེ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གཞགས་བྱེད་པས་སོ། ། འོ་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་
ཅན་དག་རྩི་ལྟར་སྐྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་བསྟན་འཆོས་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་སེམས་མ་འོངས་པ་སྐྱིབ་པ་རྣམས་ལས་རྣམ་
པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

འོན་ལམ་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་སློབ་པ་དེ་སྤོང་ཞེ་ན། འགག་པར་
འགྱུར་བ་དེ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ད་ལྟར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི་ད་ལྟར་བ་དེའི་
སློབ་པ་རབ་ཏུ་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤོང་བ་ནི་བྱ་བ་འགལ་བའི་སྟོན་པ་གཞོན་
པ་བྱེད་པ་ཡིན་ན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ནི་བྱ་བ་འགགས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ད་ལྟར་བའི་ལམ་གྱིས་ད་ལྟར་བའི་སློབ་པ་སྤོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱད་གཅིག་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་པ་རྒྱད་གཉིས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
དང་། འགལ་བ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་ཉོན་མོངས་པའི་
འཇིག་རྒྱུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པའམ་ས་
ཐོན་སྤང་བྱར་འདོད་པས་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་ཤིང་གཞོན་པ་བྱེད་བཞིན་པའི་ལྟན་
ཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤང་བྱ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དང་མི་ལྟན་པར་
བསྐྱེད་པ་ལ་གཞོན་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་མེད་དོ། །

འོན་ཉོན་མོངས་བཅོམ་པ་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་རྣམ་གྲོལ་འདུས་མ་བྱས་སུ་
བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་མདོའམ་བསྟན་བཅོས་ལས་སྤངས་པའི་ཁམས་དང་།
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་དང་། འགོག་པའི་ཁམས་ཞེས་ཁམས་གསུམ་
བཤད་པ་དེ་དག་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རྣམ་གྲོལ་འདུས་མ་བྱས་སུ་བཤད་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་
ལྟར་སྤང་བྱ་ ཁམས་གསུམ་གྱི། འདོད་ཆགས་ཀྱང་ཐད་ཅིང་སྤངས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་ཁམས་ཡིན་ལ། སྤངས་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་ལས་
གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པ་དག་ཡང་དག་པར་ཐད་ཅིང་སྤངས་

པའོ། །འགོག་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་ཟད་པ་
སྟེ། གཞིའི་སྤྱི་ཡང་འདིར་ཡུལ་དང་རྒྱ་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་ལས་
གཞན་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་གོ། ། འདི་ནི་འདུན་པའི་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་འདོད་དོ། །

འོ་ན་དངོས་པོ་གང་གིས་ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེས་འདོད་
ཆགས་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། སྤྱུག་བསྐལ་དང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ལ་
དམིགས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཟག་བཅས་
ཡིན་པས་ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། ཡུལ་དམན་པ་ལ་སྒྲིན་དུ་བརྟག་པས། བཟོད་པ་ བཞི། དང་
སྒྲོམ་ལམ། ཤེས་པ་གང་གིས་དངོས་སུ་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བདེན་
པ་བཞི་པོ་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་རུང་ཀུན་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་སྤྱི་བཞི་སྟེ། ཡིད་
འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་མི་འགྱུར་བ་ནི་སྤྱུག་བསྐལ་དང་
ཀུན་འབྱུང་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ཡང་རུང་སྟོར་བ་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་
བྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོའི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་
དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་རྣམས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིད་
འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པས་ཡིད་སྟོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོར་བའི་
ལམ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་སྟོང་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆགས་བྲལ་སྟོན་
འགྲོའི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སྟོང་ལམ་
ཡིན་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤར་དུ་སྤངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་པ་

ནི་སྤྲོད་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དག་གིས་ནི་རེས་
བར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤྲོད་མྱེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་སྤྲིད་ཅེ་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་མི་འབྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་ལ་ཡིད་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བ་ནི་
འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་སྤང་བྱ་དངོས་སུ་སྤྲོད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་
ཆགས་བྲལ་སྡོན་འགྲོའི་འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་མ་གཏོགས་པ་
རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤར་དུ་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། གཞན་ནི་སྤང་བྱ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གི་
དམིགས་པ་འགོག་ལམ་ཟག་མེད་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བས་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་
དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་
དམིགས་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཆགས་བྲལ་སྡོན་འགྲོའི་བདེན་པ་དང་པོ་
གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཏེ། ཡིད་
འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དངོས་སུ་སྤྲོད་བར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲོད་པ་དང་
རྣམ་གྲོལ་དང་བྱད་བར་ཅན་གྱི་ལམ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྡོན་འགྲོའི་འགོག་ལམ་ལ་
ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་རྣམས་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་ཡང་
ཉོན་མོངས་པ་མི་སྤྲོད་བ་དབང་པོ་འཕོ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་བར་ཆད་
མེད་པའི་ལམ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་འདོད་པའམ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བར་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་
ཞིག་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་ན་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་མི་སྤྲོད་མྱེ། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་

གྲིས་སྤར་སྤངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་བྲལ་ཐོབ་ཟེང་སྤྱེ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་། །རྗེས་ཤེས་རྗེས་མཚོད་དག་གིས་ནི་
དེས་པར་ཉོན་མོངས་སྤོང་སྒྲེ། འཛིག་ཉོན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤིད་ཅི་ལ་ཆགས་པ་དང་མི་འབྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལན་ཅིག་
ཕྱིར་ཁོང་ཆགས་བྲལ་སྤོན་འཁོ་བདེན་པ་ལ་སྣ་བ་ནི་མཚོང་སྤང་སྤོང་དགོས་པས་དེ་དང་མི་འདྲའོ། །ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་
སྒྲོམ་ལམ་ལ་སྤྱོར་བ་དང་། རྣམ་ཐོལ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། ལ་ཅིག་གིས་ཀྱང་མི་སྤོང་རོ། ། དམིགས་པ་
ཤེས་དང་བསྒྲོམ་པའི་རིམ། །སྒྲོམ་པ་པོ་དང་དེ་ཡི་ལམ། །རི་བཞིན་ཤེས་ནས་དེར་
འབྱུག་འདོད། །དགེ་སྤོང་གནས་འདི་མཉམ་པར་རིགས། །ཚོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་
བྱུག་པའི་བཤད་པའོ། ། །།

༼གནས་བདུན་པ་ཡི་ཤེས་བསྟན་པ།༽

དེ་ནི་གནས་བདུན་པ་འཆད་པ་ན་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་དང་ལྟ་བའི་བྱད་པར་
བཤད་པ་དང་། ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་
གསུམ་ལས།

༼བཟོད་ཤེས་ལྟ་བ་གསུམ་གྱི་བྱད་པར་བཤད་པ།༽

དང་པོ་ནི་གལ་ཏེ་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ཡང་
དག་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཇི་མ་མེད་པའི་བཟོད་པ་
བརྒྱད་པོ་རྣམས་ནི་ཤེས་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་པ་ནི་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ན་
བཟོད་པ་རྣམས་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་པས་དེའི་ཆེ་རང་གི་སྤང་བ་ རྗེ་ཆོས་
དང་། སྤྱུ་སྤྱུ་མ་སྤངས་པས་རང་གི་ཡུལ་ལ་རྗེ་ཆོས་དང་བཅས་པའི་བྱིར་རོ། ། རང་གི་
སྟོས་པ་ནི་ཤེས་པ་དང་པོ་བདུན་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སྤངས་པའི་བྱིར་རོ། ། བཟོད་པ་དེ་དག་ བདེན་པ་
བཞི་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ལྟ་བ་ནི་
ཡིན་ནོ། ། ཇི་མེད་ཅེས་སྟོས་པས་བཟོད་པ་ཟག་བཅས་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་ཟད་མེད་ནི་རྗེ་ཆོས་སྤངས་
པས་བྱབ་ལོ། །རྗེ་ཆོས་སྤངས་པ་ཤེས་པར་མ་ངེས་ཏེ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འཕྲོའི་བཟོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཟད་མི་སྤྱེ་ཤེས་ལྟ་
བ་མིན་ཏེ། བྱ་བ་བྱར་མེད་པ་ཅམ་དུ་རྟོགས་ཀྱི་བདེན་བཞི་ལ་མི་རྟོག་པའི་བྱིར་དང་འབྲས་བྱ་རྟོགས་ཟེན་པའི་བྱིར་
རོ། །ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྤྱེ་བ་ཤེས་པའི་སྟོན་ལྟ་བ་མིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྟོག་པ་
མེད་པའི་བྱིར་དང་། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཆོལ་པའི་བསམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར་རོ། །དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི་ཤེས་པ་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་
ནོ། །བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཟད་པ་དང་མི་སྤྱེ་བ་ཤེས་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་

འཕགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲོ་སྟེ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ནས་ལམ་ལ་རྗེས་
 སྤྱ་ཤེས་པའི་བར་གྱི་ཤེས་རབ་རྣམས་ནི་ཤེས་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གཉིས་ཀ་
 ཡིན་ཏེ། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཐེ་ཆོས་སྤངས་པས་ངེས་པའི་
 བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པའི་སྒྲོ་ལས་གཞན་ཟག་བཅས་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་
 རབ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ལ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཤེས་རབ་མི་སྤྱིད་པའི་ ཕྱིར་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་པའི། ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྒྲོ་
 ལཱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ཐམས་
 ཅད་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ལྟ་བ་དུག་པོ་མ་གཏོགས་པ་ཉོན་
 མོངས་པ་ཅན་དང་མ་བསྐྱེད་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ནི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཡིད་
 ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་
 མོངས་པ་ཅན་ལྟ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་དུག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་
 པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ལྟ་བའང་ཡིན་ཏེ། ངེས་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ། དེས་ན་ལྟ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི་མེད་ནོ། །

། ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། །

གཉིས་པ་ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ཤེས་པའི་རོ་བོའི་དབྱེ་བ་དང་། གངས་
 ངེས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་། “ས་དང་བརྟེན་པ་དང་”^{༡༠༡} ། བྱ་བ་ཉེར་བཞག་ཏུ་གཞག་པ་
 དང་། དམིགས་པ་དང་། ལྟ་བའི་ཚུལ་དང་། རོབ་པའི་ཚུལ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས།

༼ཤེས་པའི་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ༽

དང་པོ་ནི་མདོ་ལས་ཤེས་པ་བརྩ་སྟེ། ཆོས་དང་རྗེས་དང་ཀུན་རྫོབ་དང་། གཞན་གྱིས་
སེམས་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་འགོག་པ་དང་། ལས་དང་ཟད་དང་མི་སྦྱེ་ཞེས། ཞེས་པ་བསྟུ་ཆོག་
གོ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སྤྱེ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། པ་
རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་དང་།
འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་། ལས་ཤེས་པ་དང་། ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་འོ་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམས་པ་གཉིས་སྤྱེ་འདུས་ཏེ་ཟག་པ་དང་
བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་འོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ཟག་བཅས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་འགའ་རང་དང་སྤྱི་འཛིན་ཉིད་ཀྱང་འཛིན་ལ་པལ་ཆེར་བུམ་པ་
སྤུམ་བུ་དང་སྤྱེས་པ་བྱུང་མེད་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་མེད་ནི་ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སྤྱེ་ཤེས་པ་རྣམས་
གཉིས་ཁོན་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་འདི་གཉིས་སྤྱེ་འདུས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དགེ་ཡུལ་ཡོད་དགྱ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་། མིག་ཤེས་གྱིས་
གཟུགས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཅི་རིགས་པར་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཆོས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སོགས་
པས་བསྐྱེད་པ་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་ལས་རྣམས་ཡིན་ནོ། །རྗེས་སྤྱེ་ཤེས་
པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་པོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སོགས་པས་བསྐྱེད་
པ་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་ལས་རྣམས་ཡིན་པས་ རྣམས་ཁམས་དང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་

ནི་བདེན་བཞིན་མ་འདུས་པས་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་མིན་ལོ། ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་གསུམ་ཡིན་
ལོ། ། ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དེ་དག་ཉིད་སྤྱག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་ལ་སོགས་
པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་བྲེ་བྲག་གིས་ སོ་དགྲར་དབྱེ་བ་ནི།
ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ལས་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་
པའི་བྲེ་བྲག་གིས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ ལྟ་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི། རྣམ་པ་
བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་ནི་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་ཟད་པ་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། རྩོ་
རྩོ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་
པའོ། ། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་དང་པོར་སྐྱེས་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་
རྒྱ་ཀླན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤིང་ཅེའི་ཡུང་པོས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་དང་ཀླན་འབྱུང་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་རྒྱ་ལ་སོགས་པར་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་ལོ། །

དང་པོར་སྐྱེས་པ་ལས་གཞན་དེ་ཕྱིན་ཆད་གྱི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི་
བདེན་པ་གཞན་དག་ལ་འང་དམིགས་སོ། ། རྩོ་རྩོ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་སྤིང་ཅེའི་
བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་པོར་སྐྱེས་པ་སྤྱག་
བསྐྱེད་དང་ཀླན་འབྱུང་ལ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྲ་བ་ནི་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བའི་བྲུབ་པའི་
མཐའ་སྟེ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ལོ། ། རོ་ན་རྩོ་རྩོ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་དང་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དམིགས་པ་གཅིག་གམ་མ་དད་ཅེ་ན། རྩོ་རྩོ་
ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གལ་ཏེ་སྤིང་ཅེའི་སྐྱོམ་སྤང་རྒྱུ་ལྟའི་རྒྱུ་ལྟའི་རོ་པོར་གྱུར་པ་
བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་ན་ནི་གཅིག་ལ་འོན་ཏེ། བསྐྱེད་པའི་ལམ་ལ་
འགོག་པའམ། ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་ཏེ། ལམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་

ཡིན། །ཞེས་པས་འགྲོག་ལམ་ལ་དམིགས་ན་ནི་མི་གཅིག་སྟེ། ཤེས་པ་གཉིས་པོ་ནི་
དང་པོར་སྤྱད་ཅིང་ཕྱང་པོ་ཁོ་ན་ལ་ངེས་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དཔེར་ན་དུག་
མདས་པོག་སྟེ་འཆི་བ་ན་ཐོག་མར་དུག་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་ནས་མཐར་ཤི་
མ་ཐག་མའི་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་འདུ་བ་བཞིན་ནོ། །

བཙུང་དབྱེ་བ་ནི། ཚོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་
བཞི་ལས་ནི་བ་རོལ་གྱི་སེམས་རིག་པ་བཞག་སྟེ། གཞན་སེམས། ཟག་བཅས་ ལ་དམིགས་
པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། ཟག་མེད་ ལ་དམིགས་པ། ནི་ལམ་ཤེས་པ་དང་གཉིན་པོའི་
བྱེ་བྲག་གིས་ཚོས་ཤེས་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། “ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཟག་
བཅས་ཀྱི་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་ནི་སོ་སོའི་སྤྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་
བཅས་བྲལ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་ཆེ་
བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ཤེས་པས་
གཞན་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ཤེས་ན་དེ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེས་ཟག་
བཅས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཤེས་པས་འགྲོག་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་བའང་མིང་དེ་འགྲོག་པ་སེམས་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་གཞན་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་པ་འང་ཚོས་དང་རྗེས་སུ་
ཤེས་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཤེས་པ་ཟག་མེད་ནི་ཤེས་པ་གསུམ་པོ་ཡིན་ནོ། །^{੧੦੩}

੧੦੩ - ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་ནི་སོ་སོའི་སྤྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་བྲལ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་ཆེ་
བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ཤེས་པས་གཞན་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་
ཤེས་ན་དེ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེས་ཟག་བཅས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཤེས་པས་འགྲོག་པ་ཤེས་
པར་འགྱུར་བའང་མིང་དེ་འགྲོག་པ་སེམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་གཞན་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་
པ་འང་ཚོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཤེས་པ་ཟག་མེད་ནི་ཤེས་པ་གསུམ་པོ་ཡིན་ནོ། །

སེམས་ཤེས་དེས་ནི་ས་འདས་པ་མི་ཤེས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་
སོགས་པ་འོག་མའི་ས་བསམ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་གོང་མའི་ས་བ་མི་
ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཡང་དམན་པའི་ཡུལ་མཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཞི་པའི་སེམས་པ་ཟག་
བཅས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ས་ལྔ་ཡིན་པ་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ས་བཞི་ཡིན་པའི་བར་དུ་ཤོ། ། དབང་པོ་འདས་པ་འང་
མི་ཤེས་ཏེ། དད་མོས་པའི་ལམ་གྱིས་མཐོང་ཐོབ་པའི་ལམ་མི་ཤེས་པ་དང་། ཏུས་
དང་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱིས་ཏུས་དང་མི་སྦྱོར་བའི་ལམ་མི་ཤེས་ ཉེདབང་པོ་འདས། པའི་
ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་འདས་པ་མི་ཤེས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ལམ་གྱིས་དབྱ་བཅོས་གྱི་
ལམ་མི་ཤེས་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་མི་ཤེས་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཡང་རང་སྤྱོད་ས་གྱིས་མི་ཤེས་པ་ལ་བསམས་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་
ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ན་གང་ཟག་དང་དབང་པོ་འདས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །འདིར་འབགས་པ་ཆགས་བཅས་མ་སྦྱོས་པ་ནི་དེ་
དག་ལ་སེམས་ཤེས་བཀག་པས་སོ། ། འདས་པའི་སྤྱི་ནི་འདིར་གོང་མ་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་
ཡིན་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མཉམ་པ་དང་འོག་མའི་ཤེས་པར་བསྟན་ཏོ། །

གཞན་ཡང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏུས་ཞིག་པ་འདས་པ་དང་མ་སྦྱེས་པ་མ་འོངས་པ་འང་མི་རིག་
གོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཤེས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྟོན་གནས་
རྗེས་དྲན་དང་འཆི་འཕོ་སྦྱེ་ཤེས་ཡིན་ལ་དེ་དག་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མ་བླན་པའི་སེམས་ཤེས་པའི་སྒོ་
ཡང་ རང་རང་གི་རིགས་མ་བླན་མ་ཡིན་པ། ཕྱོགས་པན་ཚུན་ གཅིག་གིས་གཅིག ། རིག་པ་མིན་ཏེ།

སེམས་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་འདོད་པ་དང་ཁམས་གོང་མའི་གཉིན་པོ་ཐ་དད་ལ་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གང་ལ་རྒྱལ་གྱིས་ཕྱོགས་པ་དེ་ལ་མི་དམིགས་པར་འདོད་པས་སོ། ། དེ་ཡང་
 མཐོང་ལམ་ལ་ནི་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་ཡུན་སྤང་བས་
 སེམས་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་བྱ་བའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནི་བདེན་པ་ལ་མཉམ་
 པར་བཞག་པ་ ཟག་མེད་བར་མ་ཆད། ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་དང་དགེ་
 འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ནི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་
 གྱི་པ་རོལ་གྱི་སེམས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་
 ཡིན་ནོ། ། ཐེག་པ་གོང་མ་པ་ནི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱད་
 ཅིག་མ་ལ་སྦྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། ། མཐོང་ལམ་ནི་པ་རོལ་སེམས་
 ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བས་དེའི་ཁྱད་པར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་འཕགས་པ་ཉན་
 རོས་ཀྱི་སེམས་ཤེས་པས་ནི་དབང་པོ་རྒྱལ་བས་མཐོང་བའི་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅོ་
 ལྷ་ལས་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་རིག་སྟེ། རེས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་ནི་དེ་ཤེས་
 པར་འདོད་པ་ན་སྒྲོར་བ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲུབ་པ་ན་འང་ དེའི་
 བར་ལ་ཡུལ་མིང་པ་འགོར་བས། སེམས་བརྒྱ་དྲུག་པ་ རོབ་པར་འགྱུར་ལ་དེ། རོབ་ནས་ སྐྱད་ཅིག་མ་
 གསུམ་པ་སོགས། འདས་པའི་ཕྱིར་དང་འདས་པའང་མི་རིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ནི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་མི་རིག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཤེས་པར་
 འདོད་ནས་སྒྲོར་བ་བཅམས་ཏེ་གྲུབ་པ་ན་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པོ་འང་འགག་པའི་ཕྱིར་
 རོ་ཞེ་ན། སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པོ་འདི་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྒྲོར་བ་ཅོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་
 གྱི་གང་ཟག་འདིའི་སེམས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྒྲོར་བ་ཅོམ་པ་ན་མངོན་ཤེས་གྲུབ་

བ་དང་མཉམ་པར་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་སྐྱེས་བ་དག་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྲེ་
བག་ཏུ་སྐྱ་བ་འདོད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་བ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་ནི་སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི་བྲེ་
བག་ནི་མ་ཡིན་གྱི། མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་པ་
ལ་རྣམས་པར་རྟོག་པས་ཁྱད་པར་དུ་རྟོག་པ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །རང་སངས་རྒྱས་བསེ་རུ་
ལྟ་བུའི་སེམས་ཤེས་པས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་དང་བརྒྱད་བ་གསུམ་རིག་
སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ནི་སྦྱོར་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱབ་དགོས་ལ་འདི་ནི་སྦྱོར་བ་ལ་ཚུལ་བ་
ཅུང་བས་དང་པོ་གཉིས་ཤེས་ནས་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་ལྟའི་བར་ལ་མཛོན་ཤེས་འབྱུབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་དགུ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་རིག་སྟེ། ཡང་སྦྱོར་
བ་གཞན་གྱིས་སྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནས་དུབ་པས་སྐད་ཅིག་མ་བདུན་
ལ་འདྲ་སྦྱོར་བ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་ཤེས་ནས་ཡང་སྦྱོར་བ་གཞན་བྱས་ནས་
སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་བ་དང་གསུམ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྲེ་བར་འདོད་དོ། །ཉན་རང་གཉིས་
ཀ་ལ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་ཤེས་པར་བཤད་པ་ནི་མཚོན་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་
ཀྱིས་ནི་རིགས་མ་ཐུན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ་
རང་རྒྱལ་གྱིས་ནི་རིགས་མ་ཐུན་ བ་གཉིས་དང་མི་མ་ཐུན་ བ་གཅིག་སྟེ་གསུམ་ཅི་རིགས་
པར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་
ལྟན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་འབད་ཚུལ་མེད་པར་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཀུན་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དགོ་མཐར་ཕྱིན་

པ་ཁྱོད་ལ་ནི། །སྒྲོར་བྱང་དག་པ་འགའ་མ་མཆིས། །ཁྱོད་ནི་གང་ཞིག་བཞེད་ན་
ཡང་། །བཞེད་པ་ཅམ་ལ་རག་ལས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

འོ་ན་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དག་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།
བསྟན་བཅོས་ལས། ཟད་པ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། བདག་གིས་སྤྱག་བསྐྱལ་ཤེས་སོ་
ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་སྤངས་སོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་
སོ། །ལམ་བསྐྱོམས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བའི་ཤེས་པ་དང་
མཐོང་བ་དང་རིག་པ་དང་སྒྲོ་དང་རྟོག་པ་དང་ཤེས་རབ་དང་སྤང་བ་དང་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན།
བདག་གིས་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཏེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་དོ་
ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་ནས་བདག་གིས་ལམ་བསྐྱོམས་ཏེ་ཡང་སྐྱོམ་དུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་
བའི་བར་དུ་ཤེས་པ་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བའི་ཤེས་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་འདི་ནི་མི་སྐྱེ་བ་
ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟད་པ་ཤེས་པ་ནི་སྤྱག་
བསྐྱལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ནམས་ལ་བདག་གིས་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་
སོ་ཞེས་པ་དང་། སོགས་པས་གཟུང་བ་ཀུན་འབྱུང་སྤངས་སོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་
བྱས་སོ། །ལམ་བསྐྱོམས་སོ་ཞེས་མཉམ་གཞག་གི་དུས་སུ་ཤེས་པ་ལས་བྱང་བའི་
རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པས་ངེས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཉམ་གཞག་ཏུ་བདག་གིས་སྤྱག་བསྐྱལ་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པར་རྟོགས་པ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་ཤེས་པས་ངེས་པ་ནི་མི་
སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་སྒྲོར་ཁ་ཆེ་བས་འདོད་དོ། །ཉི་འོག་པ་ནི་མཉམ་གཞག་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་

ནམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན་ཡང་ཡོད་པས་དེས་དེ་ལྟར་ངེས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འོ་
ན་བསྟན་བཅོས་ལས་མཐོང་བ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ལྟ་བར་
འགྱུར་ཏེ། ལྟ་བ་དང་མཐོང་བ་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དོ། །འདོད་ན། ཟད་དང་མི་
སྐྱེའི་སྒོ་ལྟ་མིན་ཞེས་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། མཐོང་བ་ནི་ཤེས་པས་
འཕངས་པའི་ནམ་གངས་སམ། ཐ་སྙད་ཅུམ་མམ། ཡང་ན་ལུང་དང་རྟགས་ལས་མ་
ལྟོས་པར་མིག་ཤེས་^{༡༠༩} །གཟུགས་ལྟར་མཛོད་སྤྲུལ་དུ་རྟོགས་པས་ན་སྤྲུག་
བསྐྱེལ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་བ་དང་ཤེས་ཏེ་ཡང་ཤེས་པར་བྱར་ཐེད་པ་ལ་སོགས་པར་
ཤེས་པ་ཉིད་ལ་མཐོང་བ་ཞེས་བཞེད་ཀྱི་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་མཐོང་བ་
ལ་ལྟ་བས་མ་བྲལ་བས་ སྤྲ་མ་ནི་དབང་བཅོས་དབང་བོ་རྣེས་ཀྱིས་ཀ་ལ་ཡོད་ལ་ཕྱི་མ་ནི་མི་གཡོ་བའི་
ཆོས་ཅན་ཞོན་ལོ། ལྟ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་། དེ་ཞིག་ཤེས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བ་ནམ་གངས་སྤྲུ་
བཤད་ཀྱི་^༡མཐོང་བ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་
ཁོངས་སྤྱི་གཏོགས་པའི་བཟོད་པ་བརྒྱད་ལྟ་བུའོ་ཞེས་འབྲུང་དོ། །^{༡༠}མཐོང་བ་དང་
ལྟ་བ་ནི་ནམ་གངས་སྤྲུལ་བཤད་དོ། །

ཤེས་པ་དག་གི་སྒྲིམ་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱི་བཅད་པ་ནི། ཀྱུན་རྒྱུ་ཆོས་དང་རྗེས་སྤྱི་
ཤེས། །གསུམ་ཡིན་དེ་དག་བཅུར་བཤད་དེ། །ཀྱུན་རྒྱུ་ཤེས་པ་རང་དང་
ནི། །མེས་ཤེས་ཆའོ་ཆོས་ཤེས་ནི། །རང་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་། །ཟད་དང་

༡༠༩

ཀྱི

༡༠༩

- མཐོང་བ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་ཁོངས་སྤྱི་གཏོགས་པའི་བཟོད་པ་བརྒྱད་ལྟ་བུའོ་ཞེས་

འབྲུང་དོ། །

མི་སྤྱེ་སེམས་ཤེས་བརྒྱད། རྗེས་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་བདེན་གསུམ་ཤེས། རང་དང་ཟད་
དང་མི་སྤྱེ་ཤེས། རྩོམ་ཤེས་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ལྟ་ཡིན་ཟད་དང་མི་སྤྱེ་
ཞེས། རང་རང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་། རྩོམ་ཤེས་རྗེས་སུ་ཤེས་དང་
བདུན། སེམས་ཤེས་རྩོམ་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱན་རྫོང་ཤེས་པ་
དང་། རང་དང་ལྟ་ཡིན་ལམ་ཤེས་ནི། རང་དང་རྩོམ་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་། སེམས་
ཤེས་ཟད་དང་མི་སྤྱེ་ཞེས། རྣམ་པ་བུག་ཏུ་ཡང་དག་བཞིན། ཅེས་བྲམོ།

༼གངས་རེས་བཟད་པ༽

གཉིས་པ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་བཅུར་བྱེ་ཞེས། ཟག་བཅས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ལས་ནི་ཀྱན་རྫོང་ཤེས་པ་སྟེ། དེས་ཀྱན་རྫོང་ཤེས་ཀྱི་དོན་དམ་མི་ཤེས་
པའི་ཕྱིར་རོ། གཉེན་པོ་ལས་ནི་རྩོམ་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་
འདོད་པ་དང་གོང་མའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྣམ་པ་ལས་ནི་སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་
ཀྱན་འབྱུང་ཤེས་པ་བྱེ་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་འཁར་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལ་དམིགས་པས་དམིགས་
པ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་མི་
འབྲ་བས་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། རྣམ་པ་དང་སྦྱོད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀ་ ཐ་དད་པ།
ལས་ནི་འགོག་པ་དང་ལམ་ཤེས་པ་དག་བྱེ་སྟེ། འགོག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལམ་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་པ་འདྲ་ཐ་དད་ཅིང་དམིགས་པ་འདུས་མ་བྱས་དང་འདུས་བྱས་ཀྱང་ཐ་
དད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཞན་སེམས་ཤེས་པར་བྲམོ་ཞེས། སྦྱོར་པ་ལས་ནི་པ་རོལ་གྱི་སེམས་
ཤེས་པ་བྱེ་སྟེ། དེས་སེམས་བྱུང་ཡང་^{༡༠༥}ཤེས་མོད་ཀྱི་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པར་

བྱའོ་ཞེས་སྦྱོར་གྱི་སེམས་བྱུང་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་བ་བྱས་
བ་ཉིད་ལས་ནི་ཟད་བ་ཤེས་པ་སྟེ། བྱ་བ་བྱས་པའི་རྒྱུད་ལ་དང་པོ་ཉིད་དུ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་ནི་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་སྟེ། ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ ལྷར་
སྦྱེས་པ། ཐམས་ཅད་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་རྒྱ་བདུན་པོ་དེ་དག་གིས་ཤེས་པ་བརྩུར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་འཆད་དོ། །འོན་ཀྱང་འདི་དག །རང་བཞིན་དང་ནི་གཉེན་པོ་
དང་། །ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ལས། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་སོགས་རྣམ་པ་
བརྩུར། །འདྲེན་པས་རབ་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཤེས་
འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་འདོད་པའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་
གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉེན་པོ་ཆོས་ཤེས་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་གྱིས་
བསྐྱས་པ་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི།
དེར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་ཆོས་ཤེས་གྱིས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་
བའང་ཡོད་དེ། གང་ཞེ་ན། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་བའངས། ལམ་ལ་
ཆོས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་གསུམ་ཆར་གྱི་
གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་
ཆོས་ཤེས་པས་རིས་གྱིས་སྤངས་ནས་ཁམས་གོང་མའི་སྒྲོམ་སྤང་ཡང་སྤར་འདྲིས་
པའི་ལམ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་ནས་སྤོང་བ་དག་སྤིད་པའི་ཕྱིར་རམ་ཡང་ན་འགོག་ལམ་ལ་
ཆོས་ཤེས་གྱི་དམིགས་པ་འགོག་ལམ་གཉིས་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཁམས་སུ་མ་
གཏོགས་པས་དམིགས་པ་དམན་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་

ཤེས་ནི་ཁམས་གསུམ་གའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱེད་
དང་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ཡང་ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ནི་འདོད་པའི་
བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་དམིགས་པ་དམན་པས་དེ་དག་ལ་
དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་
སྤྱན་འབྱེན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ ཕྱིར་དམན་པས་མཆོག་སྤྱན་འབྱེན་མི་རྣམས་པའི། ཕྱིར་རོ་
ཞེས་རྒྱུ་བྱེད་དག་འཆད་དོ། །

ཁ་ཅིག །སྤང་བྱ་སྤྱོད་བ་ལ་དེ་ལ་དངོས་སུ་གཞིན་པའམ་ཡང་ན་སྤང་བྱ་དེ་
དང་འགལ་བ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བའི་འབྲགས་ལ་སྤྱོད་བ་ཡིན་པ་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་
ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་པའི་ལམ་ཞེས་སྤྱོད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མ་སྤྱོད་པ་
ཅི། ཁམས་གོང་མའི་སྤང་བྱ་ལ་དངོས་སུ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགལ་ཆེ་ཡོན་
ཏན་དུ་ལྟ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། འོག་མའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་སྦྱོར་བར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་ནི་ཁམས་གོང་མའི་སྤང་བྱ་
དང་འགལ་བ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བའི་ཕྱིར་འབྲགས་ལ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་
དོ། །མཐོང་ལམ་གྱི་ལ་འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དག་གོང་མའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་
པ་ནི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ཞུགས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཐོ་ལ་མིར་འཛིན་
པའི་ལོག་ཉྱེས་ཐག་པ་ལ་དེར་ཤེས་པས་མི་སྤྱོད་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་བྱེད་
དག་གིས་སྤྱོད་པའི་ལམ་ལ་ཞེས་སྤྱོད་པ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་
རྣམས་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

འོན་འགོག་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པས་ཀྱང་འདོད་པའི་
གཉེན་པོ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སྤང་བའི་གཉེན་པོ་ནི་རྗེས་
སྤྱ་ཤེས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་འང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་
སྤང་བ། ཆོས་ཤེས་པས་སྤངས་ཐེན་པའི་བྱིར་དང་། འོག་མའི་སྤང་བ་མ་སྤངས་པར་
གོང་མའི་གཉེན་པོ་སྤྱེ་བའང་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །གང་ཡང་སྒོ་བ་དཔོན་གང་སྤེལ་ན་
རེ། ཆོས་ཤེས་པས་ནི་གོང་མའི་སྒྲོམ་སྤང་སྒོར་སྟེ། དེའི་ཡུལ་ཅན་འདོད་པའི་ཀུན་
འགྲོ་སྤངས་པའི་བྱིར་དག་བཅོམ་ནས་ཡུལ་འཛིག་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །རྗེས་སྤྱ་
ཤེས་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་
ལྟ་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་འང་གོང་མའི་སྒྲོམ་སྤང་གི་གཉེན་
པོར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་ཅན་འདོད་པའི་ཀུན་འགྲོའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་
བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་སྤང་དགོས་སོ། །

༼རྣམ་པ་བཤད་པ༽

གསུམ་པ་ནི་ཤེས་པ་བརྩ་པོ་དེ་དག་ལས་ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སྤྱ་ཤེས་པ་
ནི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་བརྩ་བྱུག་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་སྤྱོར་
ལམ་ན་ཡོད་པ་དག་གཉིས་པོ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམས་པ་བརྩ་བྱུག་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ། གནས་
སྐབས་གཞན་ན་ཡོད་པ་ནི་རྣམས་པ་གཞན་དུ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། མི་སྤྱག་པ་དང་དབྱུགས་
འབྱུང་རྒྱ་དང་བྱམས་སོགས་སྒྲོམ་པ་ན་རང་དང་སྤྱི་འཇམ་ནི་དུ་འཛིན་པའི་བྱིར་
རོ། །དེ་དག་ཏུ་མ་ཟད་བྱམས་པ་དང་སྤྱུམ་བྱ་དང་ཐོ་ཞིག་འཐུང་ཞིག་སོང་ཞིག་འདུག་
ཅིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་རང་སྤྱི་འཇམ་ནི་དུ་ལས་གཞན་པའི་རྣམས་པ་ཅན་ཡང་

ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲིག་བྱེད་དག་འཆད་དོ། །བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པ་ནི་རང་རང་གི་བདེན་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཇུག་པས་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་པ་ཡིན་ལོ། ། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་ཡུལ་
ཅི། པ་རོལ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཀྱང་ལམ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ལམ་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་
ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ཅན་ཡིན་ཞིང་། ཁྱི་མ་དང་བཅས་པའི་པ་རོལ་ཡིད་ཤེས་
ནི་ཤེས་བྱ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་
ཉི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ཡིན། ལ། དེ་ཡང་སེམས་འཛིན་པའི་ཆེ་སེམས་
བྱུང་དང་སེམས་བྱུང་འཛིན་པའི་ཆེ་སེམས་མི་འཛིན་ལ། ཆོར་བ་འཛིན་པའི་འདུ་
ཤེས་ལ་སོགས་པ་པན་རྒྱུན་མི་འཛིན་པས་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཐག་བཅས་ཐག་
མེད་གཉིས་ཀའང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྩལ་རེ་རེ་ཞིག་སྟོད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་
ཡིན་ལོ། །

འོ་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གནས་མང་སོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་
པའི་སེམས་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་
པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་རྒྱ་ཤེས་སོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ལ་ཡང་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
རབ་རྒྱ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟུག་དང་བཅས་བྲལ་
དང་། ཀུན་རྒྱ་བསྐྱས་པ་དང་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་དང་། ཞུམ་པ་དང་རབ་རྒྱ་བཟུང་བ་
དང་། རྒྱུང་དུ་དང་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དང་། རྟོད་པ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉེ་བར་མ་
ཞི་བ་དང་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་བཞག་པ་དང་། མ་
བསྐྱོམས་པ་དང་བསྐྱོམས་པ་དང་། རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་

སེམས་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་སེམས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་རིམ་བཞེན་དུ་
རབ་དུ་ཤེས་སོ་ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་
བྱལ་དུ་སྦྲ་བ་ནི་དེ་དག་རྣམ་རེ་རེ་བའི་སྦྱོད་ལུལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱེར་མཚུངས་ལྡན་
གཉིས་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤེས་པས་གོས་སོ་སྦྲ་དུ་འཛིན་
པའི་ཆེ་བྱི་མ་མི་འཛིན་ལ་བྱི་མའོ་སྦྲ་དུ་འཛིན་པའི་ཆེ་གོས་མི་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །

མདོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཞེས་གསུངས་པའི་འདོད་
ཆགས་དང་བཅས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་འདྲེས་པའི་འདོད་
ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཐོབ་
པ་དང་བཅས་པ་འཕམ་འདོད་ཆགས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ལྡན་པའི་
འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་འདྲེས་པ་དང་ལྡན་པ་གཉིས་ཀས་
འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཟག་བཅས་
ཐམས་ཅད་དེ། དེ་ནི་བདེན་པ་ཁོ་ནས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
གཉིས་ལས་འདིར་ནི་ལྡན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཉིད་ལ་དེ་དགོངས་པ་
ཡིན་ནོ། །བྲལ་བ་ནི་“གཉིས་དང་”^{༡༠༤} བྲལ་བ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་སོ་ཞེས་
འདོད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོ་འདིར་ནི་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ནི་
འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བར་བཞད་པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པ་འདོད་

ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པ་ན་ནི་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་
ན་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པ་དེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་མ་བཤད་
དེ། ཞེ་སྤང་དང་བཅས་པ་དང་གཉི་ཟུག་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཆོས་མངོན་པ་བ་དག་ན་རེ། དེ་ལྟ་ན་སེམས་ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་བྲལ་གཉིས་
ཀ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་ཞིང་།
གཉེན་སྲོལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པ་ཅན་
ཆགས་བྲལ་དུ་མི་འདོད་པས་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཆགས་
བྲལ་དུ་འང་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། མི་ལྡན་པའི་འདོད་
ཆགས་དང་བཅས་པ་གཉིས་ལས་མདོ་འདིར་ནི་ལྡན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་
ཉིད་ལ་བཤད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཟུག་
དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཀྱུན་ཏུ་བསྐྱུས་པ་དང་རྣམ་པར་
གཡེངས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་རྣམས་ན་རེ། རིམ་པ་ལྟར་རྣམ་གཡེང་དང་མཚུངས་
ལྡན་པར་མི་ལྡན་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་དམིགས་པ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྤྱད་
པའི་ཕྱིར་དགོ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

རྒྱབ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ན་རེ། དེ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་གཉིད་ཉོན་མོངས་ཅན་
དང་གཉིད་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པས་གཉིས་

ཀའང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ།^{༡༠༥} དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།
 དེ་ལྟ་ན་སེམས་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཉིད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་
 བསྐྱུས་པའང་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་གཡེངས་པའང་ཡིན་
 པར་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་མཆན་ཉིད་འཆོལ་པའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་།
 བསྐྱུས་བཅོས་ལས། སེམས་ཀྱན་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་
 ཞེས་སོ། །དེ་ཞེས་པའི་ཞེས་པ་ནི་བཞི་སྟེ། ཆོས་ཞེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཞེས་པ་
 དང་། ཀུན་རྫོབ་ཞེས་པ་དང་། ལམ་ཞེས་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 གལ་ཏེ་ཀུན་ཏུ་བསྐྱུས་པ་གཉིད་དང་མཚུངས་ལྡན་ལ་འདོད་ན་རྗེས་ཞེས་དང་ལམ་
 ཞེས་པས་ཀུན་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་སེམས་ལ་མི་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་
 ན་གཉིད་མེད་ཅིང་། འདོད་ཁམས་ན་གཉིད་ཡོད་ཀྱང་རྗེས་ཞེས་འདོད་ཁམས་ལ་མི་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་ཞེས་པ་ནི་ལམ་བདེན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ལ་ལམ་
 བདེན་ནི་གཉིད་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁྱོད་ལྟར་ན་བསྐྱུས་
 བཅོས་ལས་འདི་སྐད་དུ་དེ་ཞེས་པའི་ཞེས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཞེས་པ་དང་། ཀུན་
 རྫོབ་ཞེས་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་ཞེས་དང་ལམ་ཞེས་པས་དེ་
 མི་ཞེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་ནི་ཀུན་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་སེམས་ནི་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་
 མཆན་ཉིད་འཆོལ་བའི་ཉེས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། བསྐྱུས་བཅོས་དང་འགལ་བའང་
 མེད་དེ། ཀུན་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་སེམས་དགེ་བ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་བ་ཟག་

བཅས་དང་མ་བསྐྱས་པ་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་
 སེམས་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་ཤེས་ཡིན་
 ལ། ལམ་བདེན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་སེམས་དགེ་བ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ནི་ལམ་
 ཤེས་པའང་ཡིན་པས་རྗེས་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་ཡང་བྱུང་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཞུས་པ་ནི་ལེ་ལོ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་
 རོ། །རབ་ཏུ་བརྒྱང་བ་ནི་བཙུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དགེ་བའོ། །ཅུང་
 ཏུ་ནི་ཆགས་སྣང་གཉིས་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པས་གཉི་ལྷག་དང་ཆགས་སྣང་གཉིས་
 རོ་གང་རྒྱང་རེའི་རྩ་བ་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། འབད་པས་སྦྱབ་པར་བྱ་
 བ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པ་མེད་པ་དང་། རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་
 གཟུགས་མེད་པས་རྣམ་ཤེས་ལ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་སྤང་པོ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་
 འབྲང་བ་དང་བཅས་པ་དང་། ལོག་ལྟས་ཀྱང་དགེ་བ་གཏན་དུ་གཙོ་བོ་མི་རྒྱས་པས་རིམ་
 པ་ལྟར་རྩ་བ་དང་རིན་དང་འཁོར་དང་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་སྟོབས་རྒྱུང་བས་དགེ་བ་
 རྒྱུང་དུ་དག་གིས་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་རོ། །ཆེན་པོ་ནི་མ་ཆགས་པ་ལ་
 སོགས་པ་གསུམ་པན་རྒྱུན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བས་རྩ་བ་གསུམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
 པ་དང་། ཆེགས་ཆེན་པོས་བསྦྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ ས་རིན་ཆེ་བ། དང་། རྟོན་དང་བསྟེན་
 ཅེས་བྱ་བ་ནི། །དགེ་བ་འདུས་བྱས་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་པས་དགེ་བ་འདུས་བྱས་ལ་དེ་དང་
 འབྲེལ་བ་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ལ་འཁོར་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་
 གསུམ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པས་བསྐྱས་པ་དང་

བཅས་པས་ཕྱང་པོ་བཞིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་བཅས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་ལ་ཆོས་
ཤེས་པའི་བཟོད་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་མཐོང་སྤང་གི་ཤ་རྒྱས་བཅུ་གཏན་དུ་འཛོམས་
པས་རིམ་པ་ལྟར་རྩ་བ་དང་རིན་དང་འཁོར་དང་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་སྟོབས་ཆེ་བས་
དགེ་བ་ཆེན་པོ་དག་གིས་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཁོད་པ་དང་ཁོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཁོད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
དང་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བའོ། །རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་
དང་ཞི་བའང་དེ་དང་འདྲའོ། །མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་བཞག་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་རྣམ་
གཡེང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་
དགེ་བའོ། །མ་བསྟོམས་པ་ནི་སྟོན་མ་ཐོབ་པ་ལས་འཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་ཐེན་མངོན་དུ་
བྱེད་པའི་བསྟེན་པའི་སྟོམ་པ་དག་གི་མ་བསྟོམ་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །བསྟོམ་
པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟོམས་པའི་ཕྱིར་དགེ་བའོ། །རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་
པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པའི་རྒྱད་ལ་མི་སྐྱེ་བས་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་རང་བཞིན་དང་རྒྱད་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དག་གིས་རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བས་ཉོན་
མོངས་ཅན་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པ་དང་
ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པའི་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བས་རིམ་པ་ལྟར་རང་བཞིན་དང་རྒྱད་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་དག་གིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་དགེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

སྟོབ་དཔོན་ནི་དེ་ལྟར་བྱས་ན་མདོ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། སོ་སོའི་བྱད་པར་
མ་བཞད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་མདོ་ལས། རི་ལྟར་ན་སེམས་ནང་དུ་ཀུན་ཏུ་
བསྐྱས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། །སེམས་གང་རྒྱགས་པ་དང་གཉིད་དང་ལྟན་ཅིག་པར་གྱུར་ཅིང་

ནང་དུ་ཀུན་ཏུ་འགོག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་པར་གྱུར་ལ་སྒྲག་མཐོང་དང་མཚུངས་པར་མི་
 ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྣམ་པར་གཤེདས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་གང་
 འདྲི་དཔེ་ཡོན་ཏན་ལྷ་རྣམས་ལ་རྟེན་སྲུ་གཤེདས་པ་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པར་འཕྲོས་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀུན་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ནི་སྒྲུགས་གཉིད་དང་མཚུངས་ལྷན་ལ་བཤད་པས་
 གཉིས་ཀའང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་པས་ལྷན་བཅོས་ལས་
 སེམས་ཀུན་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ཡང་དག་པ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བ་ནས་ལམ་ཤེས་
 སོ་ཞེས་པའི་བར་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་མ་གསུངས་
 པས་བསྐྱན་བཅོས་དང་འགལ་བ་ནི་སྤྲ་ཡི་མདོའི་དོན་སྤྲོད་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་
 ནོ། །སོ་སོའི་བྱད་པར་མ་བཤད་པ་ནི་རྣམ་པར་གཤེདས་པ་དང་ཞུས་པ་དང་ཚུང་དུ་
 དང་གྲོད་པ་དང་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་དང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་མ་བསྐྱོམས་པ་
 དད་རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ཀུན་
 ཏུ་བསྐྱུས་པ་དང་རབ་ཏུ་བཟུང་བ་དང་ཆེན་པོ་དང་གྲོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་རྣམ་པར་ཞི་
 བ་དང་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་བསྐྱོམས་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱད་
 དགེ་བ་ཁོ་ནར་བཤད་པས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ན་རེ། དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བར་མཚུངས་ཀྱང་
 སོ་སོའི་ཉེས་པ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་
 མ་བཤད་པར་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་མདོ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ནི་
 ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོའི་དོན་ནི་འདྲི་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་
 མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པའི་སེམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་འདྲི་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་

བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་མི་རྩོམ་པ་
དང་། རྩོམ་ལ་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱུག་དང་བཅུ་གཉིས་དང་
བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

གཞན་ཡང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་འདི་ཆགས་པ་དང་བཅས་
པའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་འདི་ལ་ཆགས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་སེམས་
དེའི་དམིགས་ལྷུལ་ནི་མི་ཤེས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཤེས་ན་གཟུགས་ལ་དམིགས་པས་པ་
རོལ་སེམས་ཤེས་པ་ཡིན་པར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་དེས་རང་གི་
སེམས་ལ་དམིགས་པ་ན་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་འང་འཛིན་པར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཐམས་ཅད་ནི་ལྷུལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་
མཚུངས་ལྡན་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པ་དང་། དེ་ཡང་དུས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་
དང་། པ་རོལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། ས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་
བསྐྱུས་པ་དང་། གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱུས་^{༡༠༩}པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་རྟེན་ཁམས་
འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། ལམ་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་བ་དང་ནམ་གྲོལ་དང་
ཁྲད་པར་ཅན་གྱིས་ལམ་གྱི་བསྐྱུས་པ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་། སྤྱིའི་
མཚན་ཉིད་དང་། འདས་མ་འོངས་དང་། རང་གི་རྒྱུད་དང་། གཟུགས་མེད་ལ་
དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པས་
ཆགས་བཅས་ལའང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་མེད་དེ། གཞན་ཡིད་ཤེས་པ་བསམ་
གཏན་བཞི་ཞེས་འཆད་པར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡུལ་ཅན་ཡང་མཐོང་ལམ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེས་བསྐྱེགས་དང་། བར་
 ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་གཞན་གྱི་སེམས་
 ཤེས་བཀག་སྟེ། དེ་དག་ནི་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་
 ལ་བཀག་པ་དང་། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི་རྟོག་ཅིང་འཆོལ་བའི་བསམ་པ་
 ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །རྣམ་པའང་ཟག་མེད་ནི་
 ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་སྟོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་སྟོང་པ་
 དང་མཆོན་མེད་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་རིམ་བཤམ་སྤྱུག་བསྐྱེད་
 དང་འགོག་པ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱང་འདོད་དོ། །འདི་དག་
 གི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཡི་གེ་
 མངས་པས་འཇིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱུང་བ་ནི་མ་གྲིས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཞར་ལ་འོངས་པ་བཤད་ནས་སྐབས་སུ་བབས་པ་བཤད་པ་ནི་སྤར་
 ཤེས་པ་བརྒྱད་ཡན་ཆད་བཤད་པའི་ལྷག་མ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི་མི་རྟག་
 པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བརྩུ་བཞི་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་དེ་དག་དོན་དམ་པའི་ཡུལ་
 ཅན་ཡིན་ཡང་བདག་གི་སྐྱེ་བ་ཟད་དོ། །ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་བསྟེན་ཏོ། །འདི་ལས་
 སྤྱིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་པས་བདག་གི་
 ཐ་སྙད་འདོགས་ཤིང་བདག་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་
 ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། མཉམ་གཞག་གྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་སྟོང་པ་དང་
 བདག་མེད་གཉིས་མི་བསྐྱོམ་པས་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་མ་
 གཏོགས་སོ། །

ཅི་ཟག་མེད་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། རེ་
 ཞིག་ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ། རི་མ་མེད་པ་ལ་ནི་བཙུ་བྱག་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པ་མེད་
 རོ་ བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་འདིར་འདུས་ལ། འདུས་མ་བྱས་གཞན་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལོ། ། ཞེས་
 ཟེར་རོ། །གཞན་ཉི་འོག་པ་དག་ནི་བཙུ་བྱག་ལས་གཞན་ཡང་ཡོད་ཅེས་པ་འདོད་དེ།
 བསྟན་བཅོས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་པ་ལས་མི་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པ་དང་ལྡན་
 པའི་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། རིགས་
 པས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་པ་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་། སྟོང་བ་དང་། བདག་
 མེད་པ་དང་། རྒྱ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུན་དང་། འདི་ནི་
 གནས་ཡོད་དོ། །འདི་ནི་གཞི་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྱུང་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་མི་ལྡན་པའི་སེམས་ནི་ཟག་པ་མེད་པའོ། །རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་
 ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའོ། །གནས་ནི་མཆོན་ཉིད་དོ། །གཞི་ནི་རྒྱལོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་
 རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་གནས་དང་གཞི་ཡོད་
 དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་དེ་
 གཉིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་གི་ཆ་གཞན་ནས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་
 བསྟན་བཅོས་དེ་ཉིད་ལས། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པ་དང་
 ལྡན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ།
 རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་པ་བདག་དང་། བདག་གི་དང་། ཆད་པ་དང་།
 རྟག་པ་དང་། རྒྱ་མེད་པ་དང་། བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། སྐར་བ་འདེབས་པ་དང་། མཆོག་
 དང་། གཙོ་བོ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། དམ་པ་དང་། དག་པ་དང་། གོ་ལ་

བ་དང་། དེས་པར་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་དང་། བེམ་བྱར་དང་། ཡིད་གཉིས་དང་། ཐེ་
ཚོམ་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཆགས་པ་དང་། སྤང་བ་དང་། རྫོམ་པ་དང་། རྫོངས་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེར་ཡང་འདི་སྐད་འདི་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །འདི་
ནི་གཞི་ཡོད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །

འདི་ཡང་མདོ་སྤེ་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་རྣམ་པ་བཙུ་བྱག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་
མིང་གི་སློན་ས་ཡིན་གྱི་རྗེས་སུ་ནི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་
བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ནི་རྒྱ་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་རེ་རེ་བ་ཡིན་པས་
བདུན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཕྱི་མ་དག་ནི་དང་པོ་དག་གི་རྣམ་གྲངས་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དཔེར་ན་དབང་པོ་དང་བརྒྱ་ཕྱིན་དང་གོང་ཁྲིར་འཇིག་ཅེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
འདོད་དོ། །

ཤེ་བྲག་ཏུ་སྤྲ་བ་ནི་དོན་དམ་པར་ནི་རྗེས་སུ་རྣམ་པ་བཙུ་བྱག་གོ་ཞེས་འདོད་དེ།
དེ་ལ་རྒྱུན་ལ་རག་ལུས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པའོ། །གཞོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
སྤྱག་བསྐལ་བའོ། །བདག་གིར་ལྟ་བའི་མི་མ་སྤུན་སྤྱོགས་ཡིན་པས་སྤོང་བའོ། །བདག་
ཏུ་ལྟ་བའི་མི་མ་སྤུན་སྤྱོགས་ཡིན་པས་བདག་མེད་པའོ། །སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ས་བོན་གྱི་
ཚོས་གྱི་ཚུལ་གྱི་རྒྱལོ། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བས་ན་ཀུན་འབྱུང་བའོ། །རྒྱུན་གྱི་འབྲེལ་
བས་ན་རབ་ཏུ་སྦྲེ་བའོ། །རྒྱ་རྒྱུན་མང་པོས་མཛོན་པར་བསྐྱབས་པས་རྒྱུན་ནོ། །སྤྱག་
བསྐལ་གྱི་སྤང་པོ་ཞིག་པས་འགོག་པའོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དུག་གསུམ་གྱི་
མེ་གསུམ་ཞི་བའི་ཕྱིར་ཞི་བའོ། །སྤྱག་བསྐལ་གྱི་འཆེ་བ་མེད་པས་གྲུ་ཚོམ་པའོ། །ལས་

དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ངེས་པར་འབྱུང་བའོ། །ཐར་པར་
བཟོད་པར་བྱེད་པས་ལམ་མོ། །ཐབས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་ལྷན་པས་རིགས་པའོ། །མྱང་
འདས་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པས་སྐྱབ་པའོ། །གཏན་དུ་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་བྱེད་
པས་ངེས་པར་འབྱིན་པའོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཉག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་གིར་
དང་། བདག་ཏུ་ཉྩ་བ་དང་། རྒྱ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་གཅིག་ལུ་དང་། རང་བཞིན་ཉག་ལ་
གནས་སྐབས་རྣམ་པར་འབྱུང་བ་དང་། རྫོ་སྤར་བཏང་བར་ལྟ་བ་དང་། ཐར་བ་མེད་པ་
དང་། སྤྱག་བསྐལ་ལ་ཐར་པར་ལྟ་བ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་གྲུ་ཞོམ་པ་དང་།
ཡང་དང་ཡང་ཉམས་པར་འབྱུང་བས་ཐར་བ་གཏན་དུ་བ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང་། ལམ་
མེད་དོ། །ལམ་འདི་ངན་ནོ། །འདི་ལས་གཞན་ཡང་ལམ་ཡིན་ནོ། །ལམ་འདི་ཡང་ལྷོག་
གོ་སྤམ་པའི་ལྟ་བ་དབྱེད་པ་བཅུ་དྲུག་གི་གཉེན་པོར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མི་ཉག་པ་ལ་
སོགས་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །

ཡང་རྣམ་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཡུལ་འཛིན་
པ་ན་ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཤེས་རབ་དེ་དང་བཅས་པའི་དམིགས་
པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། ཤེས་རབ་ནི་ས་མང་པོ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ རྣམ་དང་བཏགས་པར། ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་གཟུང་བྱ་ཡིན་ ཉིད་དག་གི་མི་འཛིན་པ་གང་ཡང་མེད་པ་ཡིན། ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་ནི་
རྣམ་པ་དང་འཛིན་པ་དང་གཟུང་བར་བྱ་བ་གསུམ་ག་དང་། ཤེས་རབ་ལས་གཞན་
པའི་དམིགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ནི་འཛིན་པ་དང་གཟུང་བར་བྱ་བ་གཉིས་དང་།
དམིགས་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་

རྣམས་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ན་རེ་གཤམ་ཏེ་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་
འདོད་ན་དེ་ཉིད་གྲོགས་སུ་ལྷན་པའམ་ངོ་བོ་ཡིན་པས་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན།
དང་པོ་ལྷན་ན་ཤེས་རབ་ཉིད་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་རབ་ཤེས་
རབ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྷན་ན་ཤེས་རབ་ལས་
གཞན་པའི་མཚུངས་ལྷན་རྣམས་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
དག་གང་ཡང་རྒྱང་བས་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ན་ཡང་། སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་དང་། རྟེན་དང་དམིགས་དང་རྣམ་བཅས་དང་། །མཚུངས་པར་ལྷན་
པའང་རྣམ་པ་ལྟ་། ^{༡༠༩} །ཞེས་འདོད་པ་དང་འགཤམ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
དམིགས་པ་ནི་ཡུལ་དང་། རྣམ་པ་ནི་སྒྲོའི་འཛིན་སྟངས་ཏེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ གི་
སེམས་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད། ལ་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཡང་ཤེས་པ་བརྩུ་བོ་འདི་དག་གི་ངོ་བོ་དག་མི་དག་ལྟངས་མ་བསྟན་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་ཅི་རིགས་དག་མི་དག་ལྟངས་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་
ཡིན་ལ། ཤེས་པ་གཞན་དགྲ་པོ་རྣམས་ནི་དག་པ་འབའ་ཞིག་པ་ཡིན་ནོ། ། འདིར་སེམས་
ཤེས་ཐག་བཅས་ཀྱང་སྒྲོམ་བྱུང་ག་རྒྱང་ལ་ལྷག་མ་ནི་ལམ་བདེན་གྱིས་བསྟུས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

།ས་དང་བརྟེན་པ་བཤད་པ།།

བཞི་པ་ནི་ཤེས་པ་དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་འདོད་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་
གྱི་ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དེ། །ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དེར་འདོད་པས་སོ། །
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་སོགས་པ་བསམ་གཏན་ས་རྩྭ་ན་ཆོས་

ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། ས་དེ་དག་འདོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་སོགས་པ་ འེ་བཞེན་
ལ། ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུགས་མེད་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
མེད་དོ། །བསམ་གཏན་དུ་ག་དང་གཞུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་ཟག་མེད་ས་དགུ་
ན་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་གཞུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ན་ནི་
རྗེས་ཤེས་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡོད་དོ། །རི་ལྟར་རྗེས་ཤེས་ས་དགུ་ན་
ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པ་དང་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་གཉིས་ཏེ་
དུག་ཀྱང་ས་དགུ་པོ་དེ་དག་ན་ཡོད་དོ། །འདིར་ཡང་ཆོས་ཤེས་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ས་
དུག་དང་རྗེས་ཤེས་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ས་དགུ་ཅར་ན་ཡོད་པ་དེ་ཡང་གཞུགས་མེད་
དང་པོ་གསུམ་ན་ཡོད་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་ཤེས་གྱི་ཕྱོགས་སྒྲོམ་ལམ་
གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡོད་དོ། །གཞན་གྱི་ཡིད་ཤེས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་བཞི་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ན་མེད་དོ། ། འདི་མཛོན་ཤེས་གྱིས་བསྐྱེད་པ། རྣམ་གནས་ནི་
གཞུགས་ལ་རྩོམ་པས་དེ་ཉིད་བསྐྱོགས་དང་གཞུགས་མེད་ན་མེད་དོ། ། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་དེ་ནི་
འདོད་པ་དང་གཞུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་གྱི་གཞུགས་མེད་པ་ལ་རྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
གང་ཟག་པན་ཚུན་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆོས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་
གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ནི་ཆོས་ཤེས་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་དེ།
ཆོས་ཤེས་འདོད་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་གཞུགས་མེད་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཤེས་ནི་གཙོ་རྒྱུ་འདོད་པ་སུན་འབྲེན་པ་ཡིན་ན་གཞུགས་ཁམས་སུ་
སྦྱེས་པ་ན་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ས་འཕྲོས་པས་བཏང་བས་དེ་

སུན་མི་འབྲེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པར་སྐྱེས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་
འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་ལུས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་
ཁ་ཅིག་ཟེར་རོ། །སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ན་རེ། ཆོས་ཤེས་ནི་འདོད་པ་ལ་ཁོ་ནར་
མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཤེས་དེ་ལ་སྟོམས་
པར་འཇུག་སྒྲིབ་གི་སེམས་རྣམས་འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཆོས་
ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྟེན་འདོད་པའི་འབྱུང་བཞི་ཡིན་པས་དེ་
དག་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཤེས་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཁོ་ན་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁམས་གསུམ་པའི་རྟེན་ཅན་ནི་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་
ཆོས་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་བརྒྱད་པོ་དག་ཡིན་ནོ། །

༼བྲན་བ་ཉེར་བཞག་བཤད་པ༽

ལྷ་པ་ནི་ལོན་ཤེས་པ་འདི་དག་ཅན་པ་ཉེར་བཞག་གང་གི་རོ་བོ་ཡིན་ཞེ་ན།
འགོག་པ་ཤེས་པའི་སློན་ནི་ཅན་པ་ཉེར་བཞག་པ་གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ། ཅན་པ་ཉེར་བཞག་
བསྟན་པ་ལས། ཆོས་ནི་ལུས་དང་ཆོར་བ་དང་སེམས་དག་ལས་གཞན་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་འབྱུང་བས་ཆོས་ཅན་པ་ཉེར་བཞག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །པ་རོལ་གྱི་
སེམས་ཤེས་པའི་སློན་ནི་ལུས་ལ་མི་དམིགས་པས་ཅན་པ་ཉེར་བཞག་བྱི་མ་གསུམ་
མོ། །འགོག་པ་དང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ལས་གཞན་པ་ཤེས་པ་ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་ཅི་
རིགས་པར་སྐྱབས་བསྐྱེད་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རེས་འགའ་ལུས་ནས་རེས་
འགའ་ཆོས་ཀྱི་བར་ལ་དམིགས་ཤིང་། ལས་ཤེས་པའང་གལ་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་
ལ་དམིགས་ན་དེ་ལུས་ཅན་པ་ཉེར་བཞག་ཏུ་འང་འབྱུང་བས་ཅན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་

ཀ་ཡིན་ནོ། ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

། དམིགས་པ་བཤད་པ། །

དུག་པ་ནི་འོན་ཤེས་པ་དེ་དག་ཕན་ཚུན་གང་གིས་དམིགས་པར་གང་གྱུར་
ཅེ་ན། ཆོས་ཤེས་པའི་སྒོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་ནི་ཤེས་པ་དགུ་ཡིན་ཏེ། ལམ་
ལ་ཆོས་ཤེས་པས་རྗེས་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདུན་ལ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པས་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་
ཤེས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་གཞན་ཀྱི་སེམས་ཤེས་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་ཤེས་པའི་སྒོའི་དམིགས་པ་འང་ཤེས་པ་དགུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཟག་
མེད་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པར་དེས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་སྒོའི་དམིགས་པ་འང་། ཆོས་རྗེས་སྒོ་སྤྱོད་པ་ཕན་ཚུན་
མིན། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཆོས་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགུ་ཡིན་ནོ། །སྤྱག་
བསྐྱེད་དང་དེའི་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པའི་སྒོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་
ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཟག་བཅས་གཉིས་
ཡིན་ནོ། །

ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་གཞན་ཀྱི་སེམས་ཤེས་དང་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྤྱི་
བ་ཤེས་པ་བཞིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་ཤེས་པ་བཅུ་ཅར་ཡིན་ཏེ། ཅི་རིགས་པར་ཐམས་ཅད་
ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གཞན་ནི་གོ་སྤྱོད་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཟག་མེད་
ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ཤེས་པ་དགུ་ཡིན་ལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་པ་
རོལ་སེམས་ཤེས་ཟག་བཅས་ཡིན་ནོ། །གཅིག་གི་སྤྱི་འགོག་པ་ཤེས་པ་གཅིག་ཤུའི་

དམིགས་པ་ནི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མིན་ཏེ། དེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཁོན་ལ་
 དམིགས་ལ་དེ་ནི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཤེས་བྱའི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་བརྩུར་སྤྱེ་ལ་ཆོས་བརྩུ་སོ་དག་ནི་ཤེས་པ་དུ་ཞིག་གི་ཡུལ་དུ་
 འགྱུར་བ་སྤྱིར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོས་བརྩུ་སོ་གང་དག་ཅེ་ན། ཆོས་འདུས་བྱས་ལ་
 འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོས་དང་བྱི་མ་
 མེད་པའི་ཆོས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཏེ་ལྷ་ལ་རེ་རེ་
 ལ་འཇམས་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བས་སོ། །

རི་ལྟར་ཞེ་ན། དང་སོ་བཞི་ལ་མཚུངས་ལྟར་དང་མཚུངས་ལྟར་མ་ཡིན་པ་
 གཉིས་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དགེ་བ་དང་
 རམ་མཁའ་དང་བརྟགས་མིན་ཡུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་
 རོ། །རི་ལྟར་སྤྱིར་ཞེ་ན། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་བརྩུ་སོ་ཐམས་ཅད་དང་། ཆོས་
 ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་ རི་ཆོས་གཉིས། དང་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་ཀྱི་གཉིས་གཉིས་ཏེ་
 ཆོས་ཤེས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཏེ། བཞི་དང་འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་སྟེ་ལྷ་དང་། རིས་ཤེས་ཀྱི་
 ཡུལ་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་དང་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་ཀྱི་ མཚུངས་ལྟར་ཡིན་མིན།
 གཉིས་གཉིས་ཏེ་བྱུག་དང་འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་སྟེ་བདུན་དང་། སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་
 ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ཆོས་བྱུག་བྱུག་དང་། འགོག་པ་ཤེས་
 པའི་ཡུལ་དུ་འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་གཅིག་བྱ་དང་། ལམ་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཟག་མེད་
 འདུས་བྱས་ཀྱི་གཉིས་དང་། ས་རོལ་སེམས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འདོད་གཟུགས་དང་
 ཟག་མེད་ཀྱི་མཚུངས་ལྟར་གསུམ་དང་། ཟད་པ་དང་མི་སྟེ་བ་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་

འདུས་མ་བྱས་ལུང་མ་བསྟན་མ་གཏོགས་པ་དགུ་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པ་དེ་དག་གི་
དམིགས་ལུལ་ཤེས་བྱ་དེ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ལྟར་ན་
ནམ་མཁའ་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ནི་བདེན་བཞིར་མ་འདུས་པར་འདོད་དེ།
རྒྱུ་བྱེད་དག་གིས་ཀྱང་ཟད་པ་དང་མི་སྤྱོད་པ་ཤེས་པ་དག་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་ལ། འདུས་མ་བྱས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་མ་
གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

གཤམ་ཏེ་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཤེས་པར་འགྱུར་
བར་ཡོད་དམ་ཞེན། དེ་ནི་མེད་དེ། མདོ་ལས། དགེ་སྦྱོང་ངམ་བླ་མ་ཟེ་ཡང་རུང་གང་
ཅིག་ཅར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་འཇམ་མཐོང་བ་དེ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་ལུས་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་གི་ཆོག་གས་
ཏེ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཆོས་མཚུངས་ལྷན་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་ལས་གཞན་
པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་རིགས་པར་
འགྱུར་ཏེ། མོས་པས་སྦྱོད་པའི་ས་དག་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་
པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་ཞེས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱད་ཅིག་མ་
གཉིས་པའི་ལུལ་དུ་དང་པོ་འང་འགྱུར་བས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་ཀྱི་ལུལ་དུ་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་པ་ན་ཐོས་བསམ་གཉིས་ཀ་དང་གཟུགས་ན་
ཐོས་བྱུང་ཁོ་ནའོ། །རང་ཉིད་ནི་ལུལ་དུ་མི་བྱེད་དེ། ལུལ་དང་ལུལ་ཅན་ལ་ཐ་དད་
གྱིས་ཁྱབ་པ་ལ་ལུལ་དང་ལུལ་ཅན་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་
འགའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རལ་གྱིས་རང་ཉིད་མི་གཙོད་པ་བཞིན་ནོ། །རང་དང་ལྷན་ཅིག་

འབྱུང་བའི་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་ཀྱང་མི་འཛིན་ཏེ། དེ་དག་དང་དམིགས་པ་གཅིག་
པས་རང་ཉིད་ལ་འང་དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བ་
ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་འཛིན་ཏེ་ཏ་ཅང་ཉེ་བའི་ཕྱིར་མིག་སྒྲན་དང་མིག་
སྒྲན་གྱི་ཐུར་མ་བཞིན་ནོ། །

ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་
ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བོང་དང་འོག་མའི་སྒྲིད་ཡུལ་ཅན། ཞེས་པ་རྣམས་པར་ཆད་པ་ལ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་ཅིག་ཅར་དམིགས་ནས་ཐམས་ཅད་ལས་ཅིག་ཅར་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྐྱོམ་
བྱུང་གིས་ནི་ས་ཐ་དད་པའི་བདེན་པ་ལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྲེ་
བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་རིག་འདོད་པས་རང་གི་
ཆོགས་པ་འང་བདག་མེད་པར་ཤེས་པར་འདོད་ལ། ཐེག་པ་བོང་མ་པ་ནི་སྐྱོམ་བྱུང་
གིས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་ཅིག་ཅར་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའང་ཁོ་བོ་ཅག་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་བསམ་ས་འང་བཅལ་བར་
བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

༼ལྡན་ཆུལ་བཤད་པ༽

བཙུན་པ་ནི་འོ་ན་གང་ཟག་གང་ཞིག་ཤེས་པ་དུ་དང་ལྡན་ཞེ་ན། དེ་ཞིག་སོ་
སོའི་སྒྲེ་བོ་ཆགས་བཅས་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་
གཅིག་ཕྱུ་དང་ལྡན་ལ་ འདོད་གཟུགས་ཀྱི། ཆགས་བྲལ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཕོ་རོལ་སེམས་
ཤེས་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། །འཕགས་པ་ནི་ཆགས་ཅན་ཏེ་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་

དང་མ་བུ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཟག་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་ནི། རྩི་མེད་བཟོད་རྣམས་ཤེས་པ་མིན། །ཞེས་འབྱུང་བས་བཟོད་པ་ནི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་གཞན་ཡང་མི་ལྷན་པས་ཀྱན་རྩོམ་ཤེས་པ་གཅིག་བྱ་དང་ལྷན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་ནི་ཀྱན་རྩོམ་ཤེས་པ་དང་ཆོས་ཤེས་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་སྤྱེ་གསུམ་དང་ལྷན་ཏེ། འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡན་ཆད་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་རྩིས་ཤེས་དང་པོ་ཀྱན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་བཞི་ལ་ནི་སྤྱར་གྱི་སྤྱང་དུ་རིམ་པ་ལྟར་གོང་མའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་འདོད་པའི་ཀྱན་འབྱུང་དང་གཉིན་པོ་འགོག་ལམ་གསར་དུ་ཤེས་པས་རྩིས་ཤེས་དང་ཀྱན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་ཤེས་པ་རེ་རེ་འཕེལ་བས་རིམ་པ་ལྟར་བཞི་དང་ལྷ་དང་བྱ་དང་བདུན་དང་ལྷན་ནོ། །

གལ་ཏེ་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བུལ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་བཟོད་ནས་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་བསྐྱེད་ཏེ་ལྷན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཟོད་པ་ཕྱི་མ་བདུན་དང་རྩིས་ཤེས་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ནི་ཤེས་པ་སྤྱར་མེད་གསར་དུ་འཕེལ་བ་མེད་དེ། བཟོད་པ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་རྩིས་ཤེས་ནི་སྤྱར་དུ་བགྱངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ལམ་ལ་རྩིས་ཤེས་ཀྱི་ཆེ་ན་ཆགས་བཅས་ལ་ལམ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་དང་ཆགས་བུལ་པ་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་གཉིས་ལྷན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་རྩོམ་པས་ཤེས་པ་སྤྱར་མ་རྣམས་བཏང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པ། །འབྲས་བུ་རྩོམ་སྤྱངས་ཉམས་པ་

ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི། རྒྱུ་ལས་ནི། ལམ་ལ་
 རྗེས་སྤྱོད་ཤེས་པ་ལ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བཤམ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་བདུན་པོ་དེ་དག་དང་
 ལྡན་ནོ། །འདོད་ཆགས་དང་བཤམ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་བརྒྱད་དེ། དེ་དག་དང་གཞན་གྱི་
 སེམས་ཤེས་པ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གནས་པ་འདྲ་
 ཆགས་བཅས་ཡིན་ན་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་མ་
 གཏོགས་བདུན་དང་། ཆགས་བཤམ་ཡིན་ན་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་བསྐྱེད་ཏེ་བརྒྱད་དང་
 ལྡན་ནོ། །མི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་ལ་པ་རོལ་
 སེམས་ཤེས་མ་གཏོགས་དགུ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལ་བརྩུ་དང་ལྡན་
 ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༼ཐོབ་ཚུལ་བཤད་པ༼

བརྒྱད་པ་ནི་འོ་ན་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཤེས་པ་དུ་འཛོལ་ཅེ་ན། མཐོང་བའི་
 ལམ་ལ་ནི་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་བདུན་པོ་དེ་ལྟར་སྦྱེས་པ་རྣམས་རང་རང་གི་
 རིགས་འདྲ་བ་མ་འོངས་པ་འཛོལ་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྱད་པ་སྤྲུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་
 པའི་བཟོད་པ་སྦྱེས་པ་ནས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པ་དེ་ནི་ད་ལྟར་བ་དང་མ་འོངས་
 པ་འཛོལ་པ་ལས་གཞན་ལ་རྟེན་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་འཛོལ་སྟེ། དེ་ཡང་མི་སྦྱེ་བའི་
 ཆོས་ཅན་དག་ཡིན་གྱི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་ལན་དུ་མ་སྦྱེས་
 པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་བ་ལས། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་འཇམ་ཤེས་པ་
 གང་དང་གང་སྦྱེས་པ་དེ་དང་འདྲ་བ་མ་འོངས་པ་དེའི་རྣམ་པ་བཞི་ཁོ་ན་འཛོལ་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་

རྣམས་ནི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་མོད་ཀྱི། རྗེ་ཀ་
ལས་ནི་རི་ལྟར་སྐྱེས་པ་རྣམས་འཛོལ་ཅེས་བྲ་བ་ནི་གང་དང་གང་སྐྱེས་པ་དེ་དག་
འཛོལ་བོ་ཞེས་བྲ་བའི་ཐ་ཆིག་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱག་བསུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་
སྐྱེས་ན་དེ་དང་འདྲ་བའི་བཟོད་པ་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་འཛོལ་བོ། །དེའི་རྣམ་པ་བཞི་ཞེས་
བྲ་བ་ནི་སྐལ་པ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་བཟོད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་
བཞི་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱག་བསུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་སྐྱེས་ན་
དེ་ཉིད་མ་འོངས་པ་འཛོལ་ཅིང་དེའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི། རྣམ་པ་བཞི་ཁོ་ན་འཛོལ་བོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྤྱག་བསུལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལའང་
སྐྱར་བར་བྱའོ་ཞེས་བདེན་པ་གང་དང་གང་གིས་ཤེས་བཟོད་ཡིན་པའི་བདེན་པ་དེ་
དང་དེའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་འཛོལ་ཅིང་། དེ་ཡང་བཟོད་ཤེས་རྣམས་
ནི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མ་ཐོབ་པས་དེ་དང་འདྲ་བ་ཁོ་ན་འཛོལ་ལ་རྣམ་པ་ནི་བཞི་གཤང་
དམིགས་ལུལ་བདེན་པ་མཚུངས་ཤིང་འདྲ་བས་བཞི་ཅར་གྱི་རིགས་འཛོལ་པར་
བཤད་དོ། །སྒྲོམ་ལམ་ལ་ནི་ཤེས་པ་རིགས་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བ་དང་དེ་དག་གི་རྣམ་
པའང་ཐམས་ཅད་མཛོད་སྤྱུང་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་འཛོལ་པས་
མཛོད་ལམ་ལས་ཁྲད་པར་འཕགས་པའི་རྣམ་པ་མ་འོངས་པ་འཛོལ་པར་འགྱུར་རོ། །

འོ་ན་མཛོད་བའི་ལམ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་མི་འཛོལ་བམ་ཞེ་ན། མཛོད་བའི་ལམ་
དེ་ཉིད་ལ་སྤྱག་བསུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་གསུམ་ལ་ནི་
སྟོན་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའང་འཛོལ་བའི་ཕྱིར་མི་འདྲ་བའང་འཛོལ་བོ། །

གསུམ་པོ་དེའི་ཆོས་ཤེས་པ་ནི་འཛོལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་

གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་མ་ཤེས་ཤིང་ཀུན་འབྱུང་མ་སྤངས་ལ་འགྲོག་པ་མངོན་དུ་མ་བྱས་
 པས་བདེན་པ་ཟད་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ཟད་པར་
 རྟོགས་པའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་
 པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལའང་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་།
 འགྲོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་རིམ་བུར་བདེན་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་
 དམིགས་པའི་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཐོབ་པོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ལ་
 བྱི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མི་འཛོལ་སྟེ། སྟོན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་བདེན་པ་དང་པོ་
 གསུམ་རྟོགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་ལམ་བདེན་ནི་ནམ་ཡང་རྟོགས་མི་སྲིད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་བདེན་པ་ཟད་པར་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་
 བ་ལམ་ནི་ཟད་པར་སྟོམ་མི་བྱས་ཏེ། ཉན་རང་སངས་རྒྱས་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིགས་
 མང་ཞིང་དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་རྩེད་འབྲིང་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་མང་བས་མཐའ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། གང་རུང་ཞིག་བསྟོམས་ན་གང་རུང་བརྟགས་^{༡༡༠} མིན་འཛོལ་བས་ དེ་དག་གང་ཟག་
 གཅིག་གིས་ རྣམ་གཅིག་ཀྱི་ སྟོམ་པའང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་
 ཞེས་བྱ་བའང་སྤྱག་བསྐྱལ་ཤེས་པ་ནས་ལམ་སྟོམ་པའི་བར་རང་གི་བྱ་བ་བྱས་པ་
 ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ནི་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལའང་མི་འཛོལ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཀུན་
 འབྱུང་མཐའ་དག་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ནི་མཐའ་དག་
 སྤངས་པའི་ཕྱིར་འཛོལ་ནོ། །ལམ་ནི་རིགས་མང་བའི་ཕྱིར་མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོ་
 མཐའ་དག་སྟོམ་པར་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་འཛོལ་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་
འདི་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་ལ་བདེན་པ་གསུམ་གྱི་རྗེས་
ཁོ་ན་ལ་འཐོབ་གྱི་ལམ་གྱི་རྗེས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ནི་སྒྲིམ་ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་འཁོར་ཡང་ཡིན་པས་
མཐོང་ལམ་ཁོ་ནའི་འཁོར་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་
ཤེས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་དེ་རེས་འགའ་མངོན་དུ་བྱེད་དམ་
ཞེ་ན། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ནི་གཅིག་ཏུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་ནམ་ཡང་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དག་དེ་དང་དེར་འཐོབ་
བོ་ཞེས་འདོད་དེ། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དག་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་འཐོབ་པར་འགྱུར། འཐོབ་
ནའང་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་མེད་པ་འཐོབ་པ་འགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་མཐོང་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་
ཤེས་པ་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་སྐྱེ་བར་རུས་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་རྟེན་པ་ཞེས་
བརྗོད་དོ་ཞེས་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དག་ སེམས་ཅན་གྱིས་འདོད་པར། འཆད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་
ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བདེན་པ་རྣམས་པར་འཛོག་པ་མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་རྣམས་འཐོབ་སྟེ། མངོན་དུ་
བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་རྣམས་ན་རེ། དེ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱིས་འཐོབ་པ་ཡིན་པས་སྒྲིམ་
ལམ་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་མི་རིགས་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་མཐོང་ལམ་དུ་དེ་དག་སྐྱེ་
བའི་གོ་སྐྱབས་མེད་པས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་ཟེར་

རྟོ། །ས་ཡང་མཐོང་ལམ་ས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་ས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་
 དང་འོག་སའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ས་འཛོལ་སྟེ། གལ་ཏེ་མཐོང་ལམ་མི་སྟོགས་མེད་ལ་
 བརྟེན་ན་འདོད་པ་དང་མི་སྟོགས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་
 འཛོལ་བ་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ན་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་ས་བྱག་
 སྟེ་ས་བདུན་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཐོབ་པའི་བར་དུ་སྦྱར་རྟོ། །འོ་ན་དེ་
 བླ་བ་ཉེར་བཞག་”ཏུ”^{༡༡} དག་ཅིག་ཡིན་ཞེ་ན། འགོག་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
 མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་བླ་བ་ཉེར་བཞག་བཞིའི་ཐ་མ་ཆོས་བླ་
 བ་ཉེར་བཞག་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འགོག་བདེན་ལ་དམིགས་ལ་དེ་ཡང་ཆོས་ཁོ་ནར་ངེས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐྱག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་དེ་
 དག་ལ་ལྷས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་བླ་བ་ཉེར་བཞག་བཞི་ཀ་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་
 རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ནི་སྐྱག་བསྐྱེད་ནས་འགོག་
 པའི་བར་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག་མངོན་པར་རྟོགས་པས་ཐོབ་པའི་རང་རང་གི་བདེན་
 པ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་དམིགས་པའང་རང་རང་གི་བདེན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྐྱག་
 བསྐྱེད་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་
 དང་དམིགས་པའང་སྐྱག་བསྐྱེད་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ཡང་སྦྱིས་ཐོབ་མ་
 ཡིན་གྱི་སྦྱོར་བ་འབད་ཚོལ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་སྟོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 འཛོལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྦྱོད་

པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པའི་གཟུགས་རྗེས་
སྤྱི་འབྲང་བ་མེད་པ་དང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བྱུང་པོ་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲིམ་པའི་ལམ་ལ་ཤེས་པ་དུ་འཐོབ་བཤད་པ་ནི་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་
དང་བཅས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་བདེན་
པ་བཞི་ཤེས་དང་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་དྲུག་འཐོབ་སྟེ། དེ་ཡང་མཐོང་སྤང་ལས་
ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲིམ་སྤང་ལས་གྲོལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་
ལ་གནས་པ་ཅམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ནི་ལམ་ཤེས་པ་
དང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལམ་ཤེས་པ་དང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་
ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་གཞན་བཞི་ནི་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་འཐོབ་པོ། །ས་ནི་
ཆགས་བཅས་ཡིན་པས་མི་ལྟོགས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། མཐོང་བ་རྫོགས་
པས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་འཐོབ་པོ། །པ་རོལ་སེམས་
ཤེས་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ཟད་པ་དང་མི་སྤྱེ་བ་བཞི་མི་འཐོབ་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་
འདོད་པ་ལས་ཆགས་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔོན་རྟེན་མི་འཐོབ་པོ་ཞེས་པས་
སྔོན་རྟེན་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། སྒྲོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནས་ཅི་
ཡང་མེད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བར་ཅི་རིགས་པའི་གང་ཟག་སྐྱད་ཅིག་
མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པས་ནི་སྤར་གྱི་དྲུག་དང་པ་རོལ་
སེམས་ཤེས་དང་བདུན་འཐོབ་སྟེ། དེ་ལའང་ས་ནི་གང་ལ་རྟེན་པ་དེའི་རང་ས་དང་
འོག་སས་བསྐྱུས་པ་འཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤར་མ་ལྟར་ན་ད་ལྟར་བ་ནི་གཉིས་

དང་ལྷ་ནི་མ་འོངས་པ་འཛོལ་བོ། །སྟོན་རྟེན་ཟིན་པ་དང་སྟོབ་པ་ཡིན་པས་གཞན་གསུམ་ནི་མི་འཛོལ་བོ། །སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་ལ་རྩེས་སུ་ཤེས་པ་དེའི་གོང་མ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བཅས་ཀྱི་བསྟོམ་པའི་ལམ་ལ་ནི་སྟུར་བ་དང་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་ཤེས་ཤེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་བདུན་འཛོལ་བོ། །

དེ་ཡང་གཤམ་ཏེ་སྟོམ་ལམ་འཛིག་རྟེན་པ་ནི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། འོན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྩེས་ཤེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ལ་ཆོས་ཤེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཆོས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་གང་རུང་ཞིག་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ལ་གཞན་དག་ནི་མ་འོངས་པ་འཛོལ་སྟེ། རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ། །ཆགས་བཅས་དང་སྟོབ་པ་ཡིན་པས་གཞན་གསུམ་ནི་མི་འཛོལ་བོ། །སྟོབ་པ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་པ་གསུམ་སྟེ་ས་བདུན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྒྱལ་བ་སྟེ་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་ནི་ཤེས་པ་སྤར་བ་འདད་པ་བདུན་པོ་ཁོ་ན་འཛོལ་སྟེ། དེ་ཡང་གཤམ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོམ་ལམ་ཡིན་ན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་གཞན་དྲུག་མ་འོངས་པ་འཛོལ་ལ། “པ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་མི་འཛོལ་སྟེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་བཀག་པའི་བྱིར་དང་སྟོབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།”^{༡༡༣} །འོན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཡིན་ན་ནི་འདི་གཉིས་ཅི་རིགས་ཁམས་གསུམ་

གྱི་གཉེན་སྲོང་རུང་བས་འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་གང་ཡང་རུང་བའམ།
ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་སྲོལ་ན་པས་རྗེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་ལས་གང་
རུང་ཞིག་ད་ལྟར་བ་དང་གཞན་དག་ནི་མ་འོངས་པ་འཛོལ་བོ། །བར་ཆད་མེད་པའི་
ལམ་དང་སློབ་པ་ཡིན་པས་གཞན་གསུམ་ནི་མི་འཛོལ་བོ། །སློབ་པ་ཞིག་མངོན་པར་
ཤེས་པ་དང་སོ་ལྷ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལའང་ཤེས་པ་བདུན་
འཛོལ་སྟེ། དེ་ཡང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་གིས་འཛོལ་ན་སྤར་
བཤའ་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛོལ་ན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ད་ལྟར་
ཡིན་ནོ། །

མི་སློབ་པས་མངོན་པར་ཤེས་པ་འཛོལ་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་མི་གཡོ་བ་ལ་དགུ་
དང་གཞན་ལ་ནི་བརྒྱད་འཛོལ་པར་འགྱུར་རོ། །རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་ཞིག་
མི་གཡོ་བ་འཛོལ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལའང་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་
དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་ཟད་ཤེས་དང་བདུན་འཛོལ་པ་ལས་ཆོས་ཤེས་རྗེས་
ཤེས་གང་རུང་ཞིག་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་གང་རུང་ཞིག་དང་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་
གསུམ་ད་ལྟར་བ་དང་གཞན་ནི་མ་འོངས་པ་འཛོལ་བོ། །སྦྱང་སོ་བྲག་མེད་ཀྱི་དབང་སོ་
འཕོ་བའི་བྱིར་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པས་གཞན་གསུམ་ནི་མི་འཛོལ་སྟེ།
ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་དབང་སོ་རྩལ་སོ་དང་སྲིད་ཅེས་གཉེན་སྲོང་
ཡིན་པ་དང་། ཤེས་པ་གཞན་གཉིས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

སློབ་པ་ཞིག་བསམ་གཏན་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་སྤེལ་མར་བསྐྱོམ་པའི་
བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དག་ལའང་བདུན་འཛོལ་སྟེ། འདི་ལའང་ཟག་མེད་ལ་ནི་

འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་གཉིས་གང་རུང་ངམ་རྗེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་
 ཤེས་ལས་གང་རུང་ཞིག་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་གཞན་ནི་མ་འོངས་པ་འཛོལ་བོ། །ཟག་
 བཅས་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ས་བདུན་ལས་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བའི་གོང་མ་སྲིད་ཅེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
 ལམ་བརྒྱད་ལའང་ཆོས་ཤེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་བ་རོལ་
 སེམས་ཤེས་དང་བདུན་འཛོལ་སྟེ། བདུན་པོ་དེ་ལའང་འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་
 གཉིས་གང་རུང་ངམ་རྗེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་ལས་གང་རུང་ཞིག་ད་ལྟར་
 བྱུང་བ་ཡིན་ལ་གཞན་དག་ནི་མ་འོངས་པ་འཛོལ་བོ། །སྲིད་ཅེ་འེ་གཉིན་པོ་མ་ཡིན་པ་
 དང་། སློབ་པ་ཡིན་པས་གཞན་གསུམ་ནི་མི་འཛོལ་བོ། །སློབ་པ་ཞིག་དབང་པོ་རྒྱལ་
 པོ་རྒྱུ་པོར་སྦྱང་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ལ་ནི་གལ་ཏེ་ཆགས་བཅས་ཡིན་ན་
 ཆོས་ཤེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་ཏེ་ཤེས་པ་བྱུག་དང་འོན་ཏེ་ཆགས་
 བྲལ་ཞིག་ཡིན་ན་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་བདུན་འཛོལ་ཅིང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་
 ནི་ཆོས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་གཉིས་ཡིན་
 ལ་གཞན་དག་ནི་མ་འོངས་པ་འཛོལ་བོ། །འམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུགས་གཞན་སྟོན་པ་སྟེ།
 ཁ་ཅིག་འདི་ནི་མཐོང་ལམ་དང་འབྲུ་བའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་མཐོང་ལམ་གྱིས་འབྲས་བུ་
 གསུམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་འཛོལ་བ་ལྟར་འདི་ལའང་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་
 ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་འང་འཛོལ་བའི་ཕྱིར་ དེ་གཉིས་གྱིས། བདུན་ དང་བརྒྱད།
 འཛོལ་བོ་ཞེས་འདོད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ནི་སྤར་རྟོགས་ཟེན་པས་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར་

དང་། མཛོད་ལམ་ནི་འཛོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་འདི་ནི་ཐོབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་མཛོད་
 ལམ་དང་འབྲེལ་བའང་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་ནི་ཆགས་བཅས་དང་
 ཆགས་བྲལ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའང་འཛོལ་བོ་ཞེས་འདོད་དོ། །སློབ་པ་
 དབང་པོ་སྦྱོར་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་ནི་ཆགས་བཅས་ཆགས་བྲལ་གཉིས་
 ཀས་ཆོས་ཤེས་ཐེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་བྱུག་འཛོལ་གྱི། འདིར་ཡང་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་སློབ་པ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་གསུམ་མི་འཛོལ་ལ། ཀུན་རྫོབ་
 ཤེས་པའང་མི་འཛོལ་སྟེ། མཛོད་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །དི་ལྟར་འབྲེལ་ན། དི་
 ལྟར་མཛོད་ལམ་གྱིས་འབྲས་བུ་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་འཛོལ་པ་ལྟར་འདིས་
 ཀྱང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་སློབ་པ་དབང་པོ་སྦྱོར་བ་ན་འབྲས་བུ་དང་པོ་
 གསུམ་པོ་དབང་པོ་རྣམས་པོས་བསྐྱུས་པ་འདུས་བྲས་གང་རུང་ཞིག་འཛོལ་ལ། ཡང་
 མཛོད་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་བཟོད་པ་རྣམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མི་འཛོལ་
 པ་ལྟར་འདིར་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ། །དི་ལྟར་སློབ་པ་དབང་པོ་སྦྱོར་བའི་བར་ཆད་མེད་
 པའི་ལམ་ལ་ཤེས་པ་བྱུག་འཛོལ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སླིད་ཅེའི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམ་
 པར་རྒྱལ་བ་སྟེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་རྣམས་
 ལའང་ཤེས་པ་བྱུག་པོ་དེ་དག་ཉིད་འཛོལ་གྱི་སླིད་ཅེའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་སློབ་
 པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པས་གཞན་མི་འཛོལ་པ་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ། །སླིད་ཅེའི་
 རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དགུ་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་ལ་ནི་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཉམས་པ་སླིད་
 པས་མི་སྦྱོབ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཤེས་པ་དགུ་འཛོལ་ཅིང་། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་
 ཅན་གྱིས་ནི་མི་སྦྱོབ་ཤེས་པའང་འཛོལ་པས་བཅུ་འཛོལ་ལ། མི་གཡོ་བ་དེར་དབང་

པོ་འཕོ་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཐ་མ་ལའང་བཙུ་པོ་ཐམས་ཅད་འཛོལ་བོ། །འདི་
དག་ལ་སྦྱག་བསྐྱེལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་གང་རུང་ཞིག་དང་རྗེས་ཤེས་དང་ཟད་
པ་དང་མི་སྦྱི་བ་ཤེས་པ་གང་རུང་ཞིག་སྟེ་གསུམ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ལ་གཞན་
དག་ནི་མ་འོངས་པ་འཛོལ་བོ། །

སྤར་བཤད་པའི་ལྷག་མ་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
གྱི་ལམ་དགུ་པ་དང་། ས་བདུན་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། སྤེལ་མ་སྟོམ་པ་དང་། མི་གཡོ་བ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་པོ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤར་
མ་སྟོམ་པ་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་སྦྱོར་བ་དང་
ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་རྣམས་ལ་ནི་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱི་བ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཤེས་
པ་བརྒྱད་བརྒྱད་མ་འོངས་པ་འཛོལ་སྟེ་སྟོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །མི་སྟོབ་པ་ནི་
མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་སྤེལ་མ་སྟོམ་པ་དང་མི་གཡོ་བ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་བར་
ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་དུས་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ཡིན་ན་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་མི་སྦྱི་བ་
ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་བརྒྱད་འཛོལ་ལ། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ལ་བཀག་པས་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་དགུ་འཛོལ་
བོ། །མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་སྤེལ་མ་སྟོམ་པ་དང་མི་གཡོ་བ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་
སྦྱོར་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་རྣམས་ལ་དུས་གྱི་རྣམ་གྲོལ་
གྱིས་མི་སྦྱི་བ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་དགུ་དང་། མི་གཡོ་བས་བཙུ་པོ་ཐམས་ཅད་
འཛོལ་བོ། །དེ་ཡང་། མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི། །ལུང་དུ་མ་བསྟན། ཞེས་འབྱུང་

བས་ལྟའི་མིག་དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡང་ལུང་མ་
བསྟན་ ཡིན་ལ་ལུང་མ་བསྟན། ལ་ནི་མ་འོངས་པ་འཛོལ་བ་མེད་དོ། །དེ་དག་ནི་མི་སྟོབ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པའོ། །སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་སྡུ་མ་གསུམ་ལས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཐ་མ་རྣམས་ལ་ནི་རིམ་བ་ལྟར་བསམ་
གཏན་དང་བོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་བའི་སས་བསྟུས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་
ཤེས་པ་དང་བ་རོལ་སེམས་ཤེས་པ་འོངས་པ་འཛོལ་བོ། །

བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དགུ་བ་
ལ་ནི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་དངོས་གཞིས་བསྟུས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་
པ་འཛོལ་གྱི་བ་རོལ་སེམས་ཤེས་ནི་མི་འཛོལ་སྟེ། དེ་ནི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟུས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྟུས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་འཛོལ་སེམས་པར་བྱའོ། །བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་ས་པའི་སྦྱར་བའི་ལམ་རྣམས་དང་། ལྟའི་མིག་དང་ན་བའི་
མངོན་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་མངོན་ཤེས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་ཆད་མེད་
དང་རྣམ་ཐར་ཟེལ་གཞོན་དང་ཟད་པར་གྱི་སྤྱི་མཆེད་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་
སྟུབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་བ་རོལ་སེམས་ཤེས་གཉིས་
ཀ་འཛོལ་སྟེ། དེ་དག་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་ཤེས་
སྟུལ་པ་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསམ་གཏན་དགེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དག་མ་
འོངས་པ་འཛོལ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་དེ་དག་གི་མ་འོངས་པ་མི་འཛོལ་པར་
འདོད་དོ། །དེས་འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་དག་ལ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ས་པ་དག་གིས་ཀྱང་པ་

རོལ་སེམས་ཤེས་འཛོལ་བ་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་ལྟར་
མཐོང་ལམ་ལ་བ་རོལ་སེམས་ཤེས་མི་འཛོལ་བ་ལྟར་དེའི་འཁོར་ལའང་མི་འཛོལ་བོ་
སྟམ་དུ་བསམས་པའོ། །དེ་ཡང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་སྡུ་མ་གསུམ་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཐ་མ་མ་གཏོགས་པ་དང་སྦྱོར་བ་
དང་བར་ཆད་མེད་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་དང་མངོན་ཤེས་གསུམ་དང་ཆད་མེད་
བ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྦྱབ་པ་དག་གི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་རྣམས་ལ་
ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཁོན་མ་འོངས་པ་འཛོལ་གྱི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པས་བ་རོལ་སེམས་
ཤེས་ནི་མི་འཛོལ་བོ་ཞེས་ཀློག་ལས་འཆད་དོ། །

འོ་ན་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་གང་ལ་ས་དུ་པའི་ཤེས་པ་འཛོལ་ཅེན། དེ་
ལ་ལམ་གཉིས་ལས་དང་བོ་འདིག་རྟེན་པའི་ལམ་ནི་མི་སྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་
འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་འཛོལ་
བ་ན་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དགུ་བ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་
གཞིས་བསྟུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་འཛོལ་བ་ནས་སྲིད་ཅེའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་
བརྟེན་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞིས་
འཛོལ་བ་ན་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དགུ་བ་ལ་སྲིད་ཅེའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིས་
བསྟུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་འཛོལ་པའི་བར་དུ་སྦྱར་རོ། །

གཉིས་པ་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་ནི་ས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་
ལྟ་བུ་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་པའི་སས་བསྟུས་
པའི་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དེར་ཡང་འོག་མ་བསམ་

གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟེན་གས་དང་དངོས་གཞི་དང་དངོས་གཞི་བྱུང་བར་ཅན་དང་
རྣམ་གྲོལ་དགྲུ་པའི་ཆེ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྐྱུས་པའི་ཟག་པ་མེད་
པའང་འཛོལ་སྟེ། གཉེན་པོའི་རིགས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ས་གཞན་གྱི་ཟག་མེད་ལའང་སྦྲར་བར་བྱའོ། །གང་གིས་ཟད་པ་
ཤེས་པ་འཛོལ་བ་དེ་ལ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཡོན་ཏན་མི་སྦྱག་པ་དང་དབྱུགས་
འབྱུང་རྒྱུ་བ་བྲན་པ་དང་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་དང་ཆད་མེད་དང་རྣམ་ཐར་ཟེལ་གཞོན་
དང་ཟད་པར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་འཛོལ་བོ། །དེ་ཡང་ས་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་
ཡོན་ཏན་འཛོལ་སྟེ། དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པ་རྣམས་འཛོལ་གྱི་
སྦྱོར་བས་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོབས་གྱིས་
བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་
དར་གྱི་སྟོག་མ་ཐག་པ་བཅད་པའང་རྒྱལ་སྲིད་ཆེན་པོ་ཐོབ་ན་འབྲལ་བ་དང་བཅས་
པས་ཡུལ་མི་རྣམས་གྱིས་བསྐྱུས་བ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་རྩི་ཆེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་
ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་བཅད་པ་དང་སེམས་གྱི་རྒྱལ་སྲིད་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ལ་ཡོན་
ཏན་གྱི་ཆོགས་རྣམས་གྱི་ཐོབ་པས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཀྱང་འདོད་
པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དབྱེ་བཅོམ་ཡིན་ན་རིམ་བཤུར་
ཁམས་གསུམ་ཅར་གྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་དང་གཟུགས་མེད་
གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཁོ་ན་འཛོལ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་
ཡང་སྟོན་རྟེན་ཟེན་པ་ནི་མི་འཛོལ་སྟེ། དེ་ནི་ཐོབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། དམན་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཐོབ་པ་བཏང་བ་ཡིན་ན་འདས་པ་མི་འཛོལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་ཐོབ་པ་བཏང་བ་དེ་དག་སྒྲོན་འདིས་པར་བྱས་
པས་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་ཀྱང་མ་འོངས་པ་ནི་མི་འཛོལ་སྟེ་སྒྲོབས་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
འདོད་དོ། །སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་བཞེས་ནི་སྒྲོན་རྟེན་པ་དག་ད་ལྟ་མི་ལྷན་པ་ལས་རྟེན་
ན་བཏང་ཡང་མ་འོངས་པ་འཛོལ་པར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་བཏང་བ་རྣམས་ནི་མ་
འོངས་པ་མི་འཛོལ་གྱི། མ་བཏང་ན་མ་འོངས་པ་འཛོལ་བོ་ཞེས་འདོད་དེ། འདི་དག་ནི་
གཞི་མེད་པར་བྱས་པར་གྱི་ཆོས་ལ་དཔྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅི་ཐོབ་པ་རྟེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྟེན་པ་
དང་། བསྟེན་པ་དང་། གཉེན་པོ་དང་། ཐག་སྤྱིང་བ་འཛོལ་བ་ལོ། །དེ་ལ་རྟེན་པ་འཛོལ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགོ་བ་འདུས་བྱས་རྣམས་ གོམས་པས་དེ་དག་མ་འོངས་པ་རྣམས། གྲིས་གསར་
དུ་རྟེན་པ་ ལྷ་ལ། །བསྟེན་པ་འཛོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགོ་བ་འདུས་བྱས། ཐོབ་ཅིན།
རྣམས་གྲིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་ཐོབ་པ་ལོ། །དེ་ཡང་ད་ལྟར་བའི་ཆོས་
ལ་ནི་རྟེན་པ་དང་བསྟེན་པ་གཉིས་ཡོད་ལ་མ་འོངས་པ་ལ་རྟེན་པ་འབའ་ཞིག་དང་
འདས་པ་ལ་གཉིས་ཀ་མེད་དོ། །གཉེན་པོ་འཛོལ་བ་དང་ཐག་སྤྱིང་བ་འཛོལ་བ་ནི་ཐག་
པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་གྲིས་གཉེན་པོ་འཛོལ་བ་དང་དེ་དག་སྤངས་པ་ཐག་
སྤྱིང་བ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་ལུས་སེམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་
དང་། ཉན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་གཙོད་པ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་དགོ་བ་ཐག་བཅས་རྣམས་
གྲིས་ནི་ཐོབ་པ་བཞི་ཆར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་གཉིས་ནི་དགོ་བ་ཐག་བཅས་རང་
གིས་འཛོལ་བ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་གྲོལ་ཐོབ་པ་ལ་
དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ཞེས་བཏགས་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐག་མེད་ཀྱི་ནི་འཛོལ་བ་

དང་པོ་གཉིས་ཡིན་གྱི་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ལ་གཉེན་པོ་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐག་སྲིང་བའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉོན་མོངས་ཅན་བསྐྱེབས་
ལ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཉེན་པོ་འཛོལ་བ་དང་སྤངས་པ་ཐག་སྲིང་བའི་ཐོབ་
པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་
ཅིག་ནི་དེ་དག་ཐག་སྲིང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་གང་ཅུང་ཟད་བཤད་པའི་ཐོབ་
པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཤེས་པའི་ཐོབ་པ་ལ་བརྩམས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིར་ཐོབ་
པའི་དབྱེ་བ་ཡང་སྤངས་བཤད་ཅིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མི་དག་གི་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་པས་དེ་དག་
ཉིད་པ་དང་བསྟན་པའི་ཐོབ་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་བཞིར་འགྲུར་རོ་
ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་པལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡིན་
པར་བསྟན་ཏོ། ཉི་འོག་པ་རྣམས་ནི་སྤྲོམ་པའི་ཐོབ་པ་དང་། རྣམ་པར་འཛིག་པ་འཛོལ་
པ་གཉིས་བསྟན་ནས་བྱག་ཏུ་འདོད་དེ། དང་པོ་ནི་མདོ་ལས། དབང་པོ་བྱག་པོ་འདི་
དག་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་བསྐྱོམས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་མིག་སོགས་དབང་པོ་
བྱག་གི་སྤྲོ་སྤྲོམ་པ་འདྲ་ཤེས་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ལུས་ལ་
དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐག་བསྲིང་བ་སྟེ་ཕྱི་ནང་གི་ལུས་འདྲ་བ་ཉེར་བཞག་
འཛོལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་དེ་དག་གྲང་རིམ་པ་ལྟར་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་
འདུས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་ན་གཉིས་ཀའང་གཉིས་ཀའི་ཁོངས་སུ་འདུས་སོ་ཞེས་
བྱས་གྲང་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་འཆད་དོ། །

༼དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ༽

དནི་གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤར་ནི། ཟད་པ་ཤེས་ལ་
ཟག་བཅས་ཀྱང་། །ཞེས་ཉན་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཟད་ཤེས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་ལ་
ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱིར་བཤད་ལ། འདིར་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྤྱད་མོང་མ་
ཡིན་པ་དང་སྤྱད་མོང་གཉིས་ལས།

༼སྤྱད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ༽

དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས་མདོར་བསྟན་པ་ནི་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས།
གཏི་མུག་གཉིད་གཉིས་སངས་ཕྱིར་དང་། །སྟོ་རྒྱས་ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་པ། །ཞེས་
འབྱུང་བས་མ་རིག་པའི་གཉིད་སངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་བ་རྒྱས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་ཟད་པ་མཐའ་བའི་ཆེ་བརྟེན་པའི་ཡོད་ཏན་ཀྱི་ཆོས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
པ་གཞན་དང་སྤྱད་མོང་མ་ཡིན་པས་མ་འདྲེས་པའི་སྟོབས་བརྟུང་དང་། སོགས་པའི་
སྤྱས་གཟུང་བ་མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་། དན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ་དང་། མུགས་རྩེ་
ཆེན་པོ་སྟེ་བཙོ་བརྒྱད་དོ། །མདོ་གཞན་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འབྱུང་བ་མི་
མངའ་བ་ལ་སོགས་པ་བཙོ་བརྒྱད་གསུངས་པ་ནི་མདོ་སྟེའི་རྒྱན་དུ། སྟོད་པ་དང་ནི་
རྟོགས་པ་དང་། །ཡེ་ཤེས་དང་ནི་སྤོང་ལས་ཀྱིས། །ཉན་ཐོས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་
ཀྱི། །སྤྱེ་མ་ཁྱིད་ལ་མུག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་བཞིར་བསྟན་པ་ནི་ཐེག་པ་ལོང་མ་པའི་
མུགས་ཡིན་ནོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་སྟོབས་བརྟུང་བཤད་པ་ནི་གནས་དང་
གནས་མིན་པ་ནི་སྤིད་པ་དང་མི་སྤིད་པ་སྟེ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །
དེ་ལ་གནས་དགེ་བ་ལས་མཐོ་རིས་འབྱུང་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལས་དན་སོང་འབྱུང་བ་

དང་སྐྱེས་པ་རང་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་སྤྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། གནས་མ་ཡིན་པ་དགེ་
བས་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་དང་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་
ཅད་མཛོད་སྤྲུལ་དུ་མཐུན་པའི་སྟོབས་ནི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་བརྩ་སྟེ། དེ་ལ་གནས་དང་
གནས་མ་ཡིན་པ་ནི་བསྐྱེད་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཡིན་ལ། གནས་
མཐུན་པས་ནི་རྒྱ་མེད་པར་སྦྱ་བ་འགོག་ལ། གནས་མ་ཡིན་པ་མཐུན་པས་ནི་མི་མཐུན་པ་རྒྱར་སྦྱ་བ་འགོག །
འདུས་བྱས་ལ་ཁམས་གསུམ་དང་ཟག་མེད་ལ་མཚུངས་ལྡན་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་
གཉིས་གཉིས་སྤྱུ་བྱེ་བས་བརྒྱད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལ་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་
གཉིས་སྤྱུ་བྱེ་བས་བརྒྱད་འབྱུང་། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་བརྩ་ཅང་ཡིན་ལ།
ཆོས་ཤེས་པའི་ནི་འདོད་པ་དང་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་གཉིས་གཉིས་དང་འདུས་མ་
བྱས་དགེ་བ་སྟེ་ལྔ་དང་། རིས་སྤྱུ་ཤེས་པའི་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་དང་འདུས་བྱས་
ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་དང་འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་སྟེ་བརྒྱད་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེལ་དང་
ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པའི་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་བྱུག་གོ། འགོག་པ་ཤེས་པའི་ནི་འདུས་མ་
བྱས་དགེ་བ་ཁོ་ནའོ། །ལམ་ཤེས་པའི་ནི་འདུས་བྱས་ཟག་མེད་གཉིས་སོ། །པ་རོལ་
སེམས་ཤེས་ཀྱིས་ནི་འདོད་གཟུགས་དང་འདུས་བྱས་ཟག་མེད་གྱི་མཚུངས་ལྡན་
གསུམ་མོ། །ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ནི་འདུས་མ་བྱས་ལུང་མ་བསྟན་མ་
གཏོགས་པ་དགུའོ། །ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་ དེལ། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྦྲིན་པ་སྣ་
ཆོགས་ ནི་བདེན་པ་དང་སོ་གཉིས་ཡིན་ལ་དེ། མཐུན་པའི་སྟོབས་ལ་ནི་འགོག་ལམ་ཤེས་པ་མ་
གཏོགས་པ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། འགོག་ལམ་ཤེས་པ་ནི་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ལ་
དམིགས་ལ་ལས་དེའི་རྣམ་སྦྲིན་ནི་ཟག་བཅས་བདེན་པ་དང་སོ་གཉིས་ཀྱིས་ སེམས་

ཤེས་ཀྱི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་དགེ་མེ་དགེ་ཤེས་ལ། ཆོས་ཤེས་ཆ་དང་བཅས་པས་འདོད་པ་
དང་རྗེས་ཤེས་ཆ་དང་བཅས་པས་གོང་མ་གཉིས་ཤེས་སོ། ། **བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ།** ། ཀྱུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་
ཁམས་གསུམ་གའི་ལས་འབྲས་ལ་དམིགས་སོ། །

བསམ་གཏན་བཞི་དང་། སོགས་པས་གཟུང་བ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་། སྟོང་
པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་
སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགུ་དང་།
གཟུགས་མེད་སྟོམས་འཇུག་བཞིའི་རང་བཞིན་དང་ཐོབ་པ་དང་པན་འདོགས་པ་དང་
རོ་མྱང་ལྡན་ལ་སོགས་པ་དང་ཉམས་པ་ཆ་མ་བུན་ལ་སོགས་པའི་ ཉན་མོངས་དང་རྣམ་
བྱང་གི། དོན་རྣམས་ཐོགས་པ་མེད་པར་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་ཤེས་པ་དགུ་ཡིན་ཏེ།
དེ་དག་འདུས་བྱས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་འགོག་པ་
ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་
མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐོས་པ་སྣ་ཆོགས་
དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་སྣ་ཆོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་རྣམས་ལ་ནི་
འགོག་པ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཤེས་པ་དགུ་དགུ་ཡིན་ཏེ། འགོག་པ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་
སོ། ། དེ་ལ་དབང་པོ་དང་ཐོས་པ་ནི་སེམས་བྱུང་ཡིན་ཞིང་ཁམས་ནི་སྟོབ་དཔོན་
འདུན་བཟང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་
གྲུབ་པའི་བསམ་པ་ལ་འདོད་པས་དེ་ཡང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཁྱད་པར་ཅན་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདེན་པ་དང་ལོ་གཉིས་དང་ལམ་སོ། ། དེ་དག་ཀྱང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་འདུས་
བྱས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟལ་བ་ནས་འགོག་པའི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་
འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དག་ལ་ནི་ཤེས་པ་བརྒྱ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ནི་རྒྱ་ཡིན་

ལ་དེ་ཉིད་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་མཁུན་པར་འདོད་ན་ནི་འགོག་པ་ཤེས་པ་འདང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། འགོག་པ་ནི་ལམ་གྱི་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ལམ་འབའ་ཞིག་མཁུན་པ་སྟོབས་སུ་འདོད་ན་ནི་ལམ་འདུས་བྱས་ཡིན་
པས་འགོག་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་ཤེས་པ་དགུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ལུགས་ཐ་དད་པ་འམ་
ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྟོན་གྱི་གནས་ཇེས་སུ་བྲན་པ་དང་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཁུན་པའི་སྟོབས་
གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཉེ། འདི་དག་བདེན་པ་ལ་མི་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྟོན་གྱི་གནས་ཇེས་སུ་བྲན་པ་ནི་རང་གཞན་གྱི་སྐྱེ་
བ་སྐྱ་མ་བྲན་པ་ཡིན་ལ། འཆི་བ་དང་འཕོ་བ་བར་དོ་དང་སྐྱེ་བ་མཁུན་པ་ནི་རང་
གཞན་གྱི་མ་འོངས་པའི་སྲིད་པ་མཁུན་པ་སྟེ། འདི་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་
དམིགས་གྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་བདེན་པ་
ལ་མི་དམིགས་སོ། །ཟག་པ་ཟད་པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་གྱིས་གཤམ་ཉེ་ཟག་པ་ཟད་པ་
འགོག་བདེན་འབའ་ཞིག་མཁུན་པར་འདོད་ན་ནི་ཆོས་ཤེས་ཇེས་ཤེས་དང་འགོག་པ་
ཤེས་པ་དང་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་བྱུག་ཡིན་ཉེ། འགོག་པ་
ཤེས་པའི་རིགས་ཁོ་ན་ཆོས་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པའི་
ཕྱིར་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ཤེས་པ་དང་པ་རོལ་
སེམས་ཤེས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་ཟད་པ་ཤེས་པ་ཟག་པ་ཟད་པའི་རྒྱུ་ལ་
ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ལ་འདོད་ན་ནི་དེའི་རྒྱུ་ལ་ནི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བས་
ཤེས་པ་བརྟུ་ཡིན་ནོ། །

དནི་དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སྟོན་གྱི་གནས་
 རྗེས་སུ་བྱེད་པ་དང་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཁུན་པའི་སྟོབས་གཉིས་ནི་བསམ་གཏན་
 གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་པོ་དག་ན་ཡོད་དེ། འདི་དག་ནི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱང་དུ་
 འབྲེལ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ནས་གཞན་ནི་དེ་ལྟ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབས་ལྷག་མ་བརྒྱད་པོ་ནི་ དེ་དག་འོག་ས་སྟོང་བ་ཡིན་གྱི་ཡོན་ཏན་
 བསྐྱེད་པའི་ས་མེན་པས། ཉེར་བསྟོགས་ཕྱི་མ་བདུན་མ་གཏོགས་པ་ས་རྣམས་ཀྱན་ན་ཡོད་
 དེ། བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་རྣམས་ནི་ཅི་རིགས་པར་ཟག་མེད་གྱི་ས་རྣམས་ལ་
 རྟེན་ལ། ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པས་བསྐྱེད་པའི་སྟོབས་རྣམས་ནི་ས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟེན་པར་
 འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་འདི་དག་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་མཁུན་
 པའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་སེམས་ལ་པལ་ཆེར་རྟེན་བ་ཡིན་རོ། །ལུས་ཀྱི་རྟེན་
 ནི་སྤྲིང་གཞན་དང་ཁམས་གཞན་དང་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར་དང་། བྱད་མེད་རྟེན་དང་བསམ་སྦྱོར་དམན་པའི་ཕྱིར་འཇམ་བུའི་སྤྲིང་གི་
 སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ལ་རྟེན་པར་འདོད་དོ། །

འོ་ན་ཤེས་པ་བརྩུ་བོ་དེ་དག་ཉན་རང་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཅི་རིགས་པར་
 ཡོད་བཞིན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ལ་སྟོབས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་
 ལ་མངའ་བའི་ཤེས་པ་བརྩུ་བོ་འདི་དག་ནི་སྟོབས་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་འདིའི་མཁུན་
 པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་སོགས་པ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
 སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ལའང་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁུན་པ་ལ་སོགས་པ་
 ཉི་ཆེ་བ་ཡོད་མོད་ཀྱི། འགའ་ཞིག་ཤེས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་མི་ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་ལ་

ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྤྱིར་སྟོབས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་མི་འཛོལ་སྟེ། གནས་བརྟན་ལཱ་རིའི་བྱས་ཁང་བདག་དཔལ་སྦྱེས་ཀྱི་ཐར་བའི་ཆ་མ་ཐུན་ཀྱི་དགེ་བ་མ་ཤེས་པས་རབ་རྩ་མ་སྦྱང་བ་དང་བྱ་ཞིག་ཁས་གཙུག་པའི་སྦྱེ་འཆིའི་མཐའ་མ་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ།

དེ་ལྟར་ན་མཁྱེན་པ་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བའི་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱགས་ཀྱི་སྟོབས་ནི་ཤེས་བྱ་བཞིན་དུ་མཐའ་ཡས་པ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་སྤྱགས་ཀྱི་སྟོབས་དེ་ལྟར་ཐོགས་པ་མི་མངའ་ན་སྦྱུང་སྟོབས་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱེ་ལ་ནི་སྟེད་མེད་ཀྱི་བྱའི་སྟོབས་མངའོ། ཇེ་ལ་སྟེད་མེད་ཀྱི་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོབས་ཀྱི་མིང་སྟེ་དཔེར་ན་གངས་ཀྱི་གནས་གཞན་དུག་ཅུ་པ་ལ་གངས་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ།

སྟོན་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་གཞན་དག་ན་རེ། སྦྱུང་རྩས་པའི་ཆོགས་དང་ཆོགས་རེ་རེ་ནའང་སྟེད་མེད་ཀྱི་བྱའི་སྟོབས་མངའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། བྱང་ས་ལས་ཀྱང། སྦྱུང་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོགས་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྟེད་མེད་ཀྱི་བྱའི་སྟོབས་མངའ་བ་དང་ཞེས་འབྱུང་ངོ། ། དཔེས་སྟོན་པའི་གནས་བརྟན་བཅུན་པ་ན་རེ། སྤྱགས་ཀྱི་སྟོབས་མཐའ་ཡས་པ་ལྟར་སྦྱུང་སྟོབས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྤྱགས་ཀྱི་སྟོབས་ཇི་ལྟར་བཟོད་པར་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་རོ། ཇེ་དེ་སྤྱིར་རྩས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་སངས་རྒྱས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ནམས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟར་སྦྱུང་མཁྱེད་པ་དང་ལུ་གྲུ་རྒྱུད་དང་གཟེར་བྱས་བཏབ་པ་ལྟར་སྦྱང་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་སྟེད་མེད་ཀྱི་བྱའི་སྟོབས་ཀྱི་ཆོད་ཇི་ཅུ་མ་ཞེ་ན། སྤྱང་ཆེན་པལ་པ་དང་། སོགས་པས་བསྐྱས་པ་སྟོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཆེ་དང་། ཆོན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་དང་། རབ་གནོན་དང་། ཡན་ལག་མཆོག་དང་། སྟོབས་མཆོག་དང་། སྟེད་མེད་ཀྱི་བྱ་ནམས་ཏེ་བདུན་

པོ་དེ་དག་སྔ་མ་སྔ་མ་བཅུས་སྒྲགས་ཤིང་བསྐྱར་བ་ནི་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་སྟོབས་ཡིན་
 མོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོབས་མཆོག་བཅུའི་སྟོབས་ནི་སྲེད་མེད་ཀྱི་བུའི་སྟོབས་ཟེད་
 ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་སུ་བསྐྱར་བ་ནི་སྲེད་མེད་ཀྱི་བུའི་སྟོབས་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་གནས་བཏྟན་བཙུན་པའི་གཞུང་གཟུགས་པའི་ཕྱིར་སྐྱའི་སྟོབས་
 རི་ལྟར་ཆེས་ཆེ་བ་དེ་ལྟར་རུང་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་མཐའ་ཡས་པ་
 བཟོད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དུ་ན་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བསང་བའི་སྒྲུང་པོ་
 ཆའི་རོ་ཞབས་ཀྱི་མཐེ་བོས་ར་བ་དང་འོབས་བདུན་སྟོ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱའི་སྟོབས་དེའི་རོ་བོ་ནི་རེག་བུའི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་འགྱུར་
 བ་ཆེན་པོའི་བྱང་པར་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་འགྱུར་བ་ལས་གྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། སྟོབས་དེ་ནི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི་སྒར་བཤད་པའི་འབྲས་བུའི་རེག་བྱ་འཇམས་པ་
 ཉིད་ལ་སོགས་པ་བདུན་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་བ་རྒྱུར་བུས་པའི་རེག་བྱ་བརྒྱད་པ་
 ཞིག་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། འཇམས་པ་ལ་འདོད་པར་མཛོན་ནོ། །

གཉིས་པ་མི་འཇིགས་པ་བཤད་པ་ནི། མི་འཇིགས་པ་ནི་ནམ་པ་བཞི་ཡིན་པར་
 མདོ་ལས། གྱེ་མ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ལ་འདི་ན་ཆོས་འདི་དག་
 མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་མ་རྒྱས་སོ་ཞེས་ང་ལ་དགོ་སྤྱོད་ངས་བུམ་ཟེའམ་ལྷའམ་
 བདུད་དམ་ཆངས་པ་ཡང་རུང་སྟེ་འགའ་ཡང་ཆོས་དང་མཐུན་པས་གྲོལ་ཞིང་གླེང་བར་
 ཟེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དག་པར་རྫེས་སུ་མ་མཐོང་རོ། །དེ་ལྟར་ངས་རྒྱ་མཆོན་ཡང་
 དག་པར་རྫེས་སུ་མ་མཐོང་བས་བདག་བདེ་བ་དང་། བག་ཆ་བ་མེད་པ་དང་། མི་
 འཇིགས་པ་ཐོབ་པར་གནས་ཏེ་བྱ་མཆོག་རྒྱབས་པོ་ཆའི་གནས་སུ་ཞལ་གྱིས་འཆེ་

ཞིང་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་མེད་གཤེད་སྤྲོད་སྤྲོད་གས་སོ། །ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ་འཛིག་ཉེན་ན་
དགེ་སྤྲོད་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྐྱོར་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་འདི་
ནི་མི་འཛིགས་པ་དང་པོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཟག་པ་རྣམས་ཟད་དོ་
ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བར་དུ་
གཙོད་པའི་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་དང་། ལམ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ལ་ཁོ་ལ་བ་
མ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་བདག་ཉིད་མཛོན་པར་རྫོགས་
པར་སངས་རྒྱས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཛོན་སུམ་དུ་མཐེན་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྟོབས་
དང་པོ་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཐེན་པའི་སྟོབས་ཤེས་པ་བཅུ་དང་ས་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མི་འཛིགས་པ་དང་པོ་འདི་ཡང་ཡིན་ནོ། །བདག་ཉིད་
ཀྱི་ཟག་པ་རྣམས་ཟད་པ་ཉིད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ནི་སྤྱི་བ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་
ཉིད་མཐེན་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྟོབས་བཅུ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་མཐེན་པ་ འགོག་ཤེས་ཆ་མཐུན་དང་
བཅས་པ། ཤེས་པ་བྱུག་གས་བཅུ་དང་ས་བཅུ་གཅིག་གིས་བསྟུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མི་
འཛིགས་པ་གཉིས་པ་འདི་ཡང་ཡིན་ནོ། །

བར་དུ་གཙོད་པའི་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ལ་སོགས་པ་
ལམ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པ་ཉིད་དུ་མཐེན་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྟོབས་གཉིས་པ་ལས་ ལས་དེ་ནི་
སྤྱུག་ཀྱན་ཏུ་འཁུས་པས། བདག་གིར་བྱ་བ་མཐེན་པ་འགོག་ལམ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་
བརྒྱུད་དང་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མི་འཛིགས་པ་གསུམ་པ་འདི་
ཡང་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཁོ་ནས་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ལམ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་

མཁེན་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྟོབས་བདུན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁེན་པ་ཤེས་
པ་བཙུའམ་དགྲ་དང་ས་ཐམས་ཅད་གྱིས་བསྐྱུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མི་འཛིགས་པ་བཞི་
པ་འདི་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་བཟུང་ན་
བཙུ་དང་འབྲས་བྱ་མེད་པ་བཟུང་ན་དགྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བྲེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་ནི་ཤེས་
པ་ཉིད་མི་འཛིགས་པར་འདོད་ལ། སྟོབ་དཔོན་ནི་མི་འཛིགས་པ་ནི་མི་སྐྱག་པ་ཡིན་
པས་ཤེས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི་ཤེས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་
སྐྱག་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱའི་མིང་གིས་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ་སྟེང་ཀ་རྟ་
ནད་ཅེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། ། དོན་འདི་ཉིད་མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།
རང་གཞན་དོན་དུ་ཡེ་ཤེས་དང་། སྤངས་དང་ངེས་འབྱུང་གོགས་མཛད་པ། སྟོན་
མཛད་སྤྱེ་ལྟས་གཞན་དག་གིས། ། མི་རྩི་ཁྲོད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་
སོ། ། སྟོབས་ནི་གཞན་གྱི་ཟེལ་གྱིས་མི་གཞོན་པ་ཡིན་ལ་མི་འཛིགས་པ་ནི་གཞན་པར་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའོ། །

གསུམ་པ་བྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ནི་མདོ་ལས། དག་སྟོང་
བྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་གང་དག་འཕགས་པ་བསྟེན་པར་བྱེད་
པ་སྟེ་འཕགས་པས་དེ་དག་བསྟེན་ན་འཁོར་ལ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་འོས་སོ། ། གསུམ་
གང་ཞེན། དག་སྟོང་དག་འདི་ནི་སྟོན་པ་ཕྱགས་བཅེ་བ། ཕྱགས་རྗེ་ཅན། དོན་བཞེད་
པ། བན་པར་བཞེད་པ། ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པས་ཉན་ཐོས་ནམས་ལ་འདི་ནི་
བྲིད་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པ། འདི་ནི་བྲིད་ལ་བདེ་བར་བྱེད་པ། འདི་ནི་བྲིད་ལ་ཕན་པ་
དང་བདེ་བར་བྱེད་པའོ་ཞེས་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང་། ཉན་ཐོས་དེ་དག་དེ་ལ་ཉན་

པར་བྱེད། རྩོམ་པ་གཏོང་བར་བྱེད། གུན་ཤེས་པའི་སེམས་ཉེ་བར་འཛོགས་པར་
བྱེད། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་བྱུང་པའི་ཆོས་སྐྱབ་པར་བྱེད། རྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་མི་
འགལ་བར་བྱེད་ན། དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གུན་ཏུ་དགྱེས་པར་ཡང་མི་འགྱུར།
ཡིད་བདེ་བ་དང་ཐུགས་ཡི་ཡ་པོར་ཡང་མི་འགྱུར་གྱི། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞུགས་ཏེ། འདི་ནི་གང་དག་འཕགས་
པ་བསྟན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་འཕགས་པས་དེ་དག་བསྟན་ན་ཆོགས་ལ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་
འོས་པའི་བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་པོ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་
ཆོས་སྟོན་པ་ན་ཉན་ཐོས་དེ་དག་དེ་ལ་ཉན་པར་མི་བྱེད་པ་ནས་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་
ལས་འགལ་བར་བྱེད་པའི་བར་དུ་གྱུར་ན། དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གུན་ཏུ་མི་
དགྱེས་པ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ཐུགས་ཡི་ཡ་པོ་དང་གུན་ནས་མནར་སེམས་སུ་
མི་འགྱུར་ལ། མི་བཟོད་པ་དང་འཆོག་པ་དང་ཐུགས་མ་རངས་པ་མི་མངའ་བར་དེ་ལ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞུགས་པ་ནི་
བྲན་པ་ཉེར་བཞག་གཉིས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་ཁ་ཅིག་ནི་དེ་ལ་ཉན་པར་
བྱེད་པ་ནས་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་མི་འགལ་བའི་བར་དུ་བྱེད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཉན་
པར་མི་བྱེད་པ་ནས་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་འགལ་བའི་བར་དུ་བྱེད་ཀྱང་དེས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དགྱེས་པ་དང་མི་དགྱེས་པ་གཉིས་ཀའི་འགྱུར་བར་བྲན་པ་
དང་ཤེས་བཞིན་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞུགས་པ་ནི་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ་པའོ་
ཞེས་འཁོར་གྲུས་པར་ཉན་པ་དང་མི་ཉན་པ་དང་གཉིས་ཀའི་བྱེ་བྲག་གིས་གསུམ་

གསུངས་ལ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་བླ་བ་དང་ཤེས་བཞིན་ནམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་
ཉིད་དག་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཏེ་ཐོས་ཉན་
མོངས་པ་སྤངས་པ་རྣམས་ལ་འང་འཁོར་གྱུས་པར་ཉན་མི་ཉན་དང་གཉིས་ཀ་ལ་
ཆགས་སྤང་མི་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་འདྲེས་པར་རྗེ་ལྟར་
འབྱུང་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ནི་ཆགས་སྤང་གི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་ལ་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་བག་ཆགས་ནི་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་དང་གང་སྤེལ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སྡོན་ཉན་
མོངས་པ་སྤྱད་པའི་མཐུས་ལྟས་དག་གི་གཡོ་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་རྩས་པའི་བྱང་པར་
སེམས་ལ་ཡོད་པ་ལ་འདོད་ཅིང་། བཙུན་པ་གོ་ཆ་མཐའ་ཡས་ནི། ལྷང་དུ་མ་བསྟན་
པའི་སེམས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བས་ཉན་ཐོས་ལ་ཆགས་སྤང་དངོས་མེད་
ཀྱང་ལྷང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་ལ། སྟོན་པ་ནི་བླ་བ་དང་ཤེས་
བཞིན་ཀྱི་བདག་ཉིད་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་མཉམ་དུ་བསམ་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་
ཉན་ཐོས་དག་ནི་གྱུས་པར་ཉན་པ་དང་མི་ཉན་པ་དང་གཉིས་ཀ་ལ་ཡིད་བདེ་བ་དང་
མི་བདེ་བ་དང་གཉིས་ཀར་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་
ཆོས་སུ་བསྟན་པའམ། ཡང་ན་ཆགས་སྤང་གཉིས་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་འང་མེད་མོད་ཀྱི་
འོན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་དེའི་སྟོབ་མ་ཡིན་
པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མ་འདྲེས་
པར་མི་བཞག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་འདྲེས་པར་བཞག་གོ་
ཞེས་འཆད་དོ། །

བཞི་པ་སྤྲུགས་མེ་ཆེན་པོ་བཤད་པ་ལ་སྤྲུགས་མེ་ཆེན་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་པ་ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་སྤྱི་
དར། སྤྱི་རྒྱད། སྤྱ་གདུལ་བར་བྱ་བའི་དུས་ལ་བབ་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གཟིགས་པས་ཀྱུན་
རྫོང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་རྣམ་པ་
ཅན་དུ་མི་འབྲུག་པོ། དེ་ཡང་གཏི་མུག་མེད་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །འོན་ཅིང་ཕྱིར་འདི་ལ་
སྤྲུགས་མེ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཆེན་པོའི་སྐྱར་བརྫོད་ཅེ་ན། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོགས་ཆེན་པོས་ཡང་དག་པར་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་གསུམ་
ལ་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་ཡུལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅན་དུ་བྲན་བར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་རྫོ་བའི་ཕྱིར་དེ་བས་ཆེས་ཆེ་བ་གཞན་
མེད་པས་ཆེས་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

འོན་སྤྱང་རྫོང་དང་སྤྲུགས་མེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ངོ་བོ་
ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་སྟེ། ངོ་བོ་དམིགས་རྣམས་ས་དང་རྒྱད། །ཐོབ་དང་སྐྱོབ་པ་འབྲེལ་
འབྲ། ཞེས་པའི། ཁྱད་པར་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྤྱང་རྫོང་ནི་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་
སེམས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་དང་། མི་ལྟོགས་མེད་དང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་
ཅན་ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་གཉིས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོར་བསྐྱེད་ཏེ་བསམ་གཏན་

དང་པོ་ལ་སོགས་པས་བཞི་དང་། ཉན་རང་དང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པ་དང་།
འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་ནི་
སྒྲིང་རྩེ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་ཀྱི་འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་ལས་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོབ་པ་
དང་། སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱེད་ཅན་ཁོ་ན་ལ་སྒྲིང་རྩེ་སྐྱེ་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་མི་འདྲ་བར་སྒྲིང་རྩེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ནི་གཉི་ཐུག་མེད་པའི་རོ་
བོ་ཉིད་དང་། སྐྱག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་
ནས་དེ་བསྐྱེད་པར་རུས་པའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་ཁོ་ན་དང་། སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པ་དང་། སྒྲིང་རྩེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པ་དང་།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུགས་རྩེ་མཛད་པ་ན་འཁོར་བའི་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་
ལས་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པ་དང་། སྐྱག་བསྐྱེད་ཅན་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བར་ཐུགས་བཅེ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མཉམ་མི་མཉམ་ཀྱིས་མཐུག་བསྐྱེད་པའི་ཅི་སངས་རྒྱུས་ཐམས་
ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཉམ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་
སྐྱོན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རྩོགས་པས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་
དང་། འབྲས་བུ་ཐག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་ཆོགས་སམ་སེམས་གནས་ལྟར་པ་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འགྲུབ་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་འགྲོ་བའི་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་གྱི་དོན་
སྐྱབ་པར་སྐྱོད་པའི་རྒྱ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། རྒྱ་
ཆེ་དང་རིགས་དང་གཏུང་དང་སྐྱུའི་བོངས་ཆོད་ཀྱིས་ནི་མཉམ་པ་མིན་ཏེ། རྐྱེད་གྲུ་

ནམས་ཀྱི་ཆེ་རིང་བ་དང་སྤང་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་ན་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེ་གང་
བཀྱར་བ་དང་། གཤུང་འོད་^{༡༡༩}སྤང་^{༡༢༠}དང་གོ་ཁྱ་ཉ་མ་ལ་སོགས་པ་གང་བཀྱར་བ་དང་།
འཛིག་རྟེན་པ་ལུས་པོངས་ཆོད་ཆེ་བ་དང་རྩུང་བའི་ཆེ་དུས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སངས་
རྒྱས་ནམས་ཀྱང་སྤྱི་ཆེ་དང་རིགས་དང་གཤུང་དང་སྤྱི་པོངས་ཆོད་ནམས་དེ་དག་
དང་མཐུན་པར་སྟོན་པས་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིར་སྤྲུལ་བ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་པན་འདོགས་བ། །གསུམ་པོ་རེ་རེའང་བཞི་
བཞི་སྟེ། །ཆོགས་ཀྱན་ཡུན་རིང་བར་ཆད་མེད། །གྲུས་བྲས་གོམས་པ་བཞི་ནི་
རྒྱ། །ཡེ་ཤེས་དང་ནི་སྤངས་པ་དང་། །མཐུ་དང་གཟུགས་སྤྱུ་ཕུན་ཆོགས་བ། །ནམ་
བཞི་འབྲས་བུ་དེ་དག་ཀྱང་། །ནམ་པ་བཞི་བཞིར་ཤེས་བྲས་སྟེ། །མ་བསྟན་མཐུན་དང་
ཐམས་ཅད་མཐུན། །ནམ་ཀྱན་མ་འབད་མཐུན་པ་བཞི། །ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཆོགས་ཉོན་
མོངས་ཀྱན། །གཏན་དུ་སྤངས་དང་བག་ཆགས་བཅས། །ཉིང་འཛིན་སྟོམས་འཇུག་
སྤྱི་བ་ཀྱན་སྤངས། །ནམ་བཞི་སྤངས་པ་ཕུན་ཆོགས་སོ། །ཕྱིའི་ཡུལ་སྤྱུལ་^{༡༢༡}སྤྲུང་^{༡༢༢}།
ཁྱིན་ཆུབས་བ། །ཡུལ་ལ་མངའ་བརྟེས་སྟོང་ཁྱིན་ཆོ་བ། །ཆེ་ལའོ་ཐོགས་བཅས་
ཐོགས་མེད་དང་། །རིང་ལ་སྤྲུང་གཤེགས་རྩུང་དུར་ནི། །མང་འཇུག་སྤྱོད་ལམ་
མངའ་བརྟེས་པའོ། །ཡ་མཚན་ནར་མ་སྤྱི་ཆོགས་བ། །སྟོན་ལ་མངའ་བརྟེས་ནམ་པ་
བཞི། །རྒྱལ་བའི་མཐུ་ནི་ཕུན་ཆོགས་པའོ། །མཚན་དང་དཔེ་བྱད་སྟོབས་དང་ནི། །སྤྱི་
གཤུང་རིང་བསྐལ་དོ་རྩེ་ལྟར། །སྤྱི་བ་གང་ཡིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །གཟུགས་སྤྱུ་ཕུན་
ཆོགས་ནམ་པ་བཞི་འོ། །དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་དང་། །འཁོར་བའི་སྤྱུག་

༡༡༩

སྤངས་

༡༢༠

ཐུ་སྤྱུང་ ཉིང་། ཁྱེས། བསྤྱུང་

བསྐྱལ་དག་ལས་ནི། །གཏན་དུ་ཐར་མཛད་རྣམ་པ་བཞི། །པན་འདོགས་པ་དེ་རྣམ་
གཅིག་ཏུ། །བདེ་འགྲོ་དང་ནི་ཐེག་གསུམ་འགོད། །བཞི་ཡིན་འགྲོ་བའི་སྒྲ་མ་
དེའི། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དཔག་མེད་ཕྱིར། །རབ་ཏུ་དབྱེན་མཐའ་ཡས་མོད། །ཆེ་བའི་
བདག་ཉིད་མདོར་བསྐྱུས་པའོ། །གང་དག་སྐྱོབ་པ་ཀུན་མཁུན་གྱི། །ཡོན་ཏན་དམ་པ་
གང་ཤེས་ནས། །རྒྱལ་དང་དེ་ཡི་དམ་ཚུས་དང་། །དེ་ཡི་རྗེས་འཇུག་དགེ་འདུན་
ལ། །རབ་དང་དེ་དག་མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྲལོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་བའི་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་ཚུས་ལ་དད་པ་ཅན་
གྱིས་ཀྱང་རྣམ་སྤྲིན་མ་དེས་པའི་སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་མཉན་ནས་ལམ་གྱི་
རྟེན་མཐོ་རིས་ལྷ་མའི་ལེགས་པ་དུ་མ་བརྒྱད་དེ་བཟོད་པར་བྱ་བའི་མཚོག་ཕྱང་ན་
ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལུང་སྤྲན་གྱི་གཞི་ལས། །གང་དག་རྒྱལ་བ་རྣམ་འབྲེན་
ལ། །བྱ་བ་རྒྱུད་དུ་བྱེད་འགྱུར་བའང་། །དེ་དག་མཐོ་རིས་སྤྲོ་ཆོགས་དག། །བཟོད་ནས་
བདུད་ཅིའི་གོ་འཕང་ཐོབ། །ཅེས་པ་དང་། །འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཞེས་བྲལ་ཞེ། །དེས་
པར་འབྲིན་པས་འབྲས་བྱ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། །དེ་ཡང་གནས་སྐབས་མཐོ་རིས་
སྤྲ་འབྲིན་པས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། །ལན་མང་དུ་འབྲིན་པས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་།
མཐོང་ཚུས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤྱོད་བས་སྐྱུར་བ་དང་། །མཐར་སྤྱང་འདས་འཐོབ་པས་
མཐའ་བཟང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

༼ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ༽

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་ལའང་གཉིས་ལས་མདོར་བསྐྱུས་པ་ནི་མ་

འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་མ་གཏོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་གཞན་ནི་
སློབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་དེས་མཆོན་ནས་རང་རྒྱལ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། ཡོན་
ཏན་གྱི་ཆོས་ཁ་ཅིག་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་དེ་དག་
ཀྱང་གང་ཞིག་ཉན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སློན་ནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་
པར་རིག་པ་བཞི་དང་། མངོན་ཤེས་དྲུག་དང་། སོགས་པས་གཟུང་བ་བསམ་གཏན་
བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་དང་། ཆད་མེད་བཞི་དང་། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་། ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་དང་། ཉིང་
འཛིན་གསུམ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ནས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
རིག་བཞིའི་བར་དང་། ཟག་ཟད་གྱི་མངོན་ཤེས་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། རྣམ་
པར་ཐར་པའི་སློ་གསུམ་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ན་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་
སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས་འཕགས་པ་ཁོ་ན་དང་ཐུན་མོང་
བ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་ཉོན་མོངས་པ་
མེད་པ་ནི་དག་བཅོམ་པ་དག་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེལ་ནི་ཉོན་མོངས་ལས་
རྒྱང་བ་དང་རང་ཉིད་ཀྱང་ཡོན་གནས་ཀྱི་བྱད་པར་དུ་རིག་ནས་པ་རོལ་པའི་ཉོན་
མོངས་པ་སྤང་བར་འདོད་ནས་བདག་མཐོང་བ་དང་བདག་ལ་དམིགས་ནས་གཞན་
དག་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཆགས་སྤང་དང་རྒྱལ་དང་བག་མེད་པ་སྐྱེ་བར་མ་གྱུར་ཅིག་
སྤྲུལ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་ནས། ལམ་འདིས་སུ་ཡང་ཉོན་མོངས་པར་མི་བྱེད་པས་ན་ཉོན་མོངས་པ་མེད་

“བཞོ།”^{ྱྱྱྱ}འདིནི་གཞན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། ། དེ་ལས་ལངས་ནའང་དེ་
དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེན་པར་དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་རོ། ། གཞན་རྒྱུད་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་མ་འོངས་པ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ་ཐག་མེད་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མེད་དོ། ། ས་ནི་ལམ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པས་བསམ་
གཏན་རྣམས་ཀྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ལ། གང་ཟག་ནི་དག་བཅོམ་པ་མི་
གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་གྱི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་དག་བཅོམ་གཞན་
གྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཉམས་པ་སྤྱིད་པས་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འང་རེས་འགའ་ཉོན་
མོངས་སྤང་བར་མི་བྱས་ན་གཞན་གྱིས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུས་ཀྱི་རྟེན་ནི་སྤྱིར་
གསུམ་གྱི་མི་ཁོ་ནས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་ཉོན་མོངས་མང་བ་དང་དེ་ན། རྩོ་
གསལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་དམིགས་པ་ནི་པ་རོལ་ཆགས་སྤང་ཅན་དག་ལ་ཉོན་
མོངས་སྐྱེ་བར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་པར་གཏོགས་
པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་གཞིར་བཅས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་སྒྲོམ་སྤང་
རྣམས་ཀྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་པ་དག་འཕགས་པ་ལ་དམིགས་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་ཤས་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱར་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྤང་བར་མི་
བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་སྤང་གཞི་མེད་པ་བརྟགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཀུན་འགྲོ་
རྣམས་ནི་རང་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པས་གཞན་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པ་འང་ཡོད་
པས་སྤང་བར་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོམ་སྤང་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་
དམིགས་པས་གཞི་དང་བཅས་པ་སྤང་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སློན་ནས་ཤེས་པ་ནི་རིམ་ལྔ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཀྱན་
རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་གང་ཟག་མི་གཡོ་བའི་ཆས་ཅན་དང་
ཉོན་མྱིང་གསུམ་གྱི་མིའི་ཉོན་ཅན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སློན་ནས་ཤེས་པའི་རོ་བོ་ལ་
སོགས་པ་འདྲ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སློན་ནས་ཤེས་པ་དེའི་དམིགས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་
པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །

དེ་ལ་སློན་ནས་ཤེས་པ་ནི་འདི་དང་འདི་ཤེས་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སློན་པ་སྤར་
བཏང་ནས་རབ་མཐའ་བཞི་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་དེའི་ཡུལ་དུ་རིམ་གྱིས་སྤར་
ཤེས་པའོ། །དེ་ཡང་གྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ན་རེ། གཟུགས་མེད་པ་ནི་མངོན་སྲུང་དུ་མི་
ཤེས་ཏེ། འདི་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་ཡིན་པས་གོང་མ་གཟུགས་མེད་པ་
ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་མངོན་ཤེས་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་རང་དང་འོག་
སའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ལུས་དང་སེམས་
དམན་ཞིང་ཞི་བའི་རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་ནི་གཟུགས་མེད་ནས་སྤྲེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
སྤྲེས་སེམས་འཇུག་གི་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་ལས་གཟུགས་མེད་སྤྲེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་ལམ་ཉམས་པ་དང་ལྡན་པས་གཟུགས་མེད་དུ་
སྤྲེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་ཏེ་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲུ་ལས་ཞིང་དང་ཞིང་
ལས་འབྲུ་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཞན་དག་གི་གཞུང་ལུགས་ལྟར་ན་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སྲུང་
ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པས་གཟུགས་མེད་པ་འདྲ་མངོན་སྲུང་དུ་
མཐུན་པར་འདོད་དོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས་ནི། ཉན་ཐོས་ཉོན་མོངས་

མེད་པའི་ལྷ། །མི་ཡི་ཉོན་མོངས་ཡོངས་སྤོང་ཉིད། །གྲོང་སོགས་སུ་དེའི་ཉོན་མོངས་
 རྣམས། །རྒྱན་གཅད་རྒྱལ་པའི་ཉོན་མོངས་མེད། །ཅེས་ཉན་རང་གི་ཉོན་མོངས་པ་
 མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་བདག་ལ་དམིགས་ནས་མི་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱད་ལ་ཉོན་
 མོངས་པ་སྐྱེས་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་ཞེས་མིའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་སྤོང་
 བའི་ཐབས་ལ་འབད་བ་ཡིན་པས་ཉི་འཆོ་བ་དང་རེ་ཞིག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་གྲོང་ལ་སོགས་པར་སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་
 པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་རྩ་བ་ནས་འབྱེན་པར་བཞེད་པས་བྲབ་
 པ་དང་གཏན་དུ་བ་ཡིན་པར་བཤད་ལ། སློན་ནས་ཤེས་པའང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་འབད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་། ཤེས་སྤྱིབ་དང་བག་
 ཆགས་མ་སྤངས་པས་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་པས་རེས་
 འགའ་བ་དང་། ཤེས་སྤྱིབ་མ་སྤངས་པས་འདྲི་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལན་མི་ལྟོན་པ་ཡིན་
 ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་མཚན་མ་མེད་པར་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པས་འབད་བ་
 མེད་པ་དང་། དངོས་སོ་ལ་མངོན་པར་མ་ཞེན་པས་གཟུགས་སོགས་ལ་ཆགས་པ་
 དང་བྲལ་བ་དང་། སྤྱིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། འཁོར་བ་ཇི་སྤྱིད་བར་གནས་པས་ཉག་ཏུ་གནས་པ་
 དང་། ཡང་དག་པའི་སོ་སོ་རིག་བཞེ་བརྟེས་པས་འདྲི་བ་ཀུན་གྱི་ལན་ལྟོན་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱས་སློན་ནས་མཁྱེན་པ་ནི། །ལྷན་གྱིས་བྱུང་དང་ཆགས་སྤངས་
 དང་། །ཐོགས་པ་མེད་དང་ཉག་གནས་དང་། །འདྲི་བ་ཀུན་ལན་འདེབས་པར་
 བཞེད། །ཅེས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་བཞིན་ནི་རི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་གང་ཟག་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཡིན་པ་དང་སྤྱིར་གསུམ་གྱི་མིས་སྤྱེད་
 པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་དང་དོན་དང་ངེས་པའི་ཆོག་དང་སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
 རིག་པ་དག་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ། །དེ་དག་གི་དམིགས་པ་དང་ས་དང་རོ་སོ་ལ་ནི་ཁྱད་
 པར་ཡོད་དེ། དེ་དག་ལས་དང་སོ་གསུམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མིང་དང་དོན་དང་ངག་
 རྣམས་ལ་གཞན་གྱིས་བསྒྲགས་པར་"མི"^{༡༡༥}་རྒྱས་པས་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་
 ཡིན་ཉི། དེ་ལ་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་སྤྱབ་པའི་ཆོས་འཕགས་ལས་
 བརྒྱད་དང་། འབྲས་བུའི་ཆོས་མུང་འདས་རིག་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མིང་
 ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོགས་རིག་པ་སྟེ་དོན་རྣམས་ཀྱི་རྗེད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་བསྟན་པའི་
 ཆོས་སོ། །དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་
 དཔེ་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་རིག་པ་སྟེ། བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི་དོན་གྱི་མཆོག་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ངེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་
 བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅན་གྱི་ངག་རིག་པ་སྟེ། དོན་གྱི་རྒྱ་མཆན་ཅན་གྱི་ཆོག་ཡིན་
 པས་ངེས་པའི་ཆོག་གོ།

བཞི་པ་སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་དོན་རྣམས་ཀྱིས་འགལ་བ་
 དང་འབྲེལ་བ་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་རིགས་པ་དང་། གཞན་ལ་ཐགས་ཐོགས་མེད་པར་
 མཛོད་པར་བརྗོད་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་
 ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་མི་བརྗོད་པས་ལས་ལ་དབང་བ་ཉིད་ལ་ཐོགས་

པ་མེད་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དང་པོ་ནི་འབེལ་གཏམ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་
རང་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་སྟོབས་པའང་ཡིན་ལ་སོ་སོ་
རིག་པའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོབས་པ་སོ་སོར་རིག་པའོ། །ཡང་ན་སྟོབས་པ་ནི་རིག་པ་
དང་གྲོལ་བར་སྦྲེལ་བ་སྟེ། དེ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་སྟོབས་པ་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་
པའོ། ། འདི་བཞི་ཀའང་མིང་དང་དོན་ལ་མཉམ་ཆེས་གཉིས་ཀར་དམིགས་ལ། སྦྲེལ་བ་ནི་དེའི་ཆེས་ལ་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱལ་སྤྲུལ་གསུངས་སོ། ། སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དེའི་དམིགས་པ་
ནི་དག་དང་ལམ་ཡིན་ཏེ། དག་དང་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ལ་དབང་བ་ནི་དག་ལ་
དམིགས་པ་ཡིན་ལ་ལམ་ལ་དབང་བ་ནི་ལམ་ལ་དམིགས་པའོ། ། ལམ་ཡང་ཟག་བཅས་ཟག་
མེད་གང་རུང་ཡིན་ནོ་དེ་ལྟ་མིན་ན། ས་ཐམས་ཅད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོད་ནོ། ། དེའི་ངོ་བོ་ནི་ཤེས་པ་
དགྲ་ཡིན་ཏེ། དག་ནི་བདེན་པ་དང་སོ་གཉིས་ཡིན་པས། དག་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་
སྤྱག་བསྐལ་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་ཤེས་ཟད་མི་སྦྱེ་ཤེས་པའི་ ཤེས་པ་བདུན་གྱི་
རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་། ལམ་ལ་དམིགས་པ་ནི་ལམ་དང་ཆོས་ཤེས་ཤེས་ཟད་མི་
སྦྱེ་ཤེས་པ་དང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཀྱི་ ཤེས་པ་དྲུག་གི། རང་བཞིན་ཡིན་ལ། འདུས་མ་
བྱས་ལ་མི་དམིགས་པས་འགོག་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དག་དང་
ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་
ན། དག་དེ་ཉིད་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐལ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར་ཀུན་འབྱུང་ཡང་ཡིན་པས་དེ་ཤེས་པ་ན་དེ་དག་ཤེས་པར་གཞག་གོ། ས་ནི་
འདོད་པ་ནས་སྤིང་ཅེའི་བར་ཐམས་ཅད་ན་ཅི་རྒྱུ་པར་ཡོད་དེ། དག་དང་ལམ་གང་
ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་གཤམ་ཏེ་དོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རིག་པ་ལ་
འདོད་ན་ནི་ཤེས་པ་བརྩའི་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་པས་
ཤེས་པ་བརྩ་ཡིན་པའམ། འོན་ཏེ་ཐུང་འདས་རིག་པ་ལ་འདོད་ན་འགོག་པ་ཤེས་པ་
ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་ལམ་དང་སེམས་ཤེས་པ་བཞི་ལས་གཞན་པ་
དུག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དེ་ནི་ས་
ཀུན་ན་ཡོད་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་ཆོས་དང་ངེས་པའི་ཆིག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
རིག་པ་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། རིས་པ་ལྟར་མིང་གི་
ཆོག་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པའི་ཆོས་དང་ངག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་
ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་ས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དག་གྱེས་
ལ། ན་ཡོད་དེ། དེ་ཡན་ཆད་ན་ནི་རྫོད་བྱེད་མིང་ཆིག་ཡི་གཤེས་ཆོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དག་སྟེ་ངེས་པའི་ཆིག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་ནས་ཆིག་ཏུ་
སྒྲུའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་ངག་ནི་རྟོག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་
བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
རིག་པ་དེ་དག་གཅིག་ཐོབ་ན་ཐམས་ཅད་འཕྲོག་པས་གང་རུང་གཅིག་མ་ཆང་བར་ནི་
དེ་དག་འཕྲོག་པ་མེད་དེ། ལམ་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གི་རྒྱ་སྟོན་གྱི་
སྒྲོར་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཅིས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་། རྒྱ་རིག་
པ་དང་། གཏན་ཆོག་ས་རིག་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་པས་འཕྲོག་པར་འདོད་ལ། བྱེ་
བྱག་ཏུ་སྒྲ་བ་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཁོ་ནའི་རྣམ་

གངས་ངོ་མོ་ངེས་ཆིག་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པར་བྱས་པས་འདི་དག་འཛོལ་པར་འདོད་
དོ། ། རྣམ་པ་ཤད་རིག་པའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་གངས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་ཉེ་ལྷ་བྱས་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྲར་ཉེ་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡིན། རེས་པའི་ཆིག་གིས་ནི་
ངེས་པའི་ཆིག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡིན། རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི་སློབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་ནོ། །

གོ་རིམ་ཡང་ཆིག་ཡི་གའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས། དོན་རྟོགས་པས་ཆོས་སོ་
སོར་རིག་ནས་དོན་དང་། དོན་ལས་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤེས་པ་འབྱུང་བས་ངེས་པའི་
ཆིག་དང་། དེ་དག་ལས་ནི་རིག་གྲོལ་གྱི་སློབས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་དེ་ལྟར་བསྟན་ཏོ། ། འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ནི་ཆིག་དང་ཡི་གའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས་དོན་རྟོགས་ལ། དོན་
གྱི་གཅིག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཆིག་ལྷ་^{੧੧}དགས་^{੧੧}དང་། དེ་དག་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གདགས་པ་
ལས་སོ། ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་སློན་ནས་ཤེས་པ་དང་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་བཞི་
སྟེ་བྱག་པོ་དེ་དག་ནི་རབ་ཀྱི་མཐའ་བ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སློབས་ཀྱིས་འཛོལ་ལ།
རབ་ཀྱི་མཐའ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་།
སློན་ནས་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་དང་། དོན་དང་། སློབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་
པ་གསུམ་དང་། རབ་ཀྱི་མཐའ་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དེ་ཉིད་དང་རྣམ་པ་བྱུག་གི་
བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། ལ་ལ་
ནི་སློན་ནས་ཤེས་པ་དང་། ལ་ལ་ནི་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གསུམ་དང་། ལ་ལ་
ནི་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་རབ་ཀྱི་མཐའ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ངེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་རྟོག་དཔྱད་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་
 སྤོང་བའི་ཕྱིར་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ཡིན་ནོ། ཁོ་ན། ལྷག་པོ་དེ་
 དག་རབ་མཐའ་བས། །ཞེས་ཁྱད་པར་མེད་པར་བཤད་ཅེ་ན། དེ་ནི་རབ་ཀྱི་མཐའ་
 པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛོལ་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་བཤད་ཀྱི་བསམ་གཏན་
 བཞི་པའི་ས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་རབ་ཀྱི་མཐའ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་
 ཡ་མཐའ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། རི་ལྟར་ཞེ་ན། རབ་མཐའ་བསམ་གཏན་
 བཞི་པ་དེ་ནི་འདོད་པའི་སེམས་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
 ནས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལས་སྤིང་ཅེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་བར་དང་། ཡང་སྤིང་ཅེ་
 ལས་ལངས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནས་བསམ་
 གཏན་དང་པོ་ལས་ལངས་ནས་འདོད་པའི་སེམས་ལ་གནས་པའི་བར་དང་། དེ་ནས་
 ཡང་འདོད་པའི་སེམས་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནས་
 བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྟོམས་པར་
 འཇུག་པའི་བར་ས་ཀྱན་གྱིས་ལྷགས་དང་མ་ཐུན་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་སྟོམས་པར་
 འཇུག་པས་མ་ཐུན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྟོམ་པ་རྒྱུད་ཅུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་
 ལས་འབྲིང་གཉིས་པ་ལས་ཆེན་པོ་གསུམ་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་གསུམ་པ་
 ནི་འཕེལ་བའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་འཕེལ་བའི་རབ་ཡིན་ལ། རབ་དེའི་ཡ་མཐའ་ཡིན་
 པས་ན་བཞི་པ་ནི་འཕེལ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་
 པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་
 གི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་སྤྱིར་བ་འབད་ཅོ་ལ་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་

དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་འཛོལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་དབང་ལྷག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་བཞེད་པ་
ཙམ་ལས་རག་ལས་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲུར་བ་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་པལ་ཆེར་གྱིས་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་ལ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་
པ་བྱུག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱཏོ། །གང་ཞེ་ན། རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཡུལ་སྒྲུལ་པ་དང་འགྲོ་བ་ཤེས་པ་
དང་། ལྷའི་རྣ་བ་དང་། གཞན་གྱི་ཡིད་དུག་གསུམ་བཙས་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་པ་
དང་། རེས་འགའ་ཆགས་རེས་འགའ་སྤང་ངོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་གོ་རིམ་ཤེས་པ་
དང་། རང་བཞན་གྱི་སྒྲོན་གྱི་ཆེ་རབས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་
ཤེས་པ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་སྟེ་བྱེད་པའི་མངོན་པར་
ཤེས་པའོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་རོ། །དུག་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་ལྷ་ནི། སོ་སའི་
སྐྱེ་བོ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ་དུག་པ་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དོ། །

ངོ་བོ་ནི་མངོན་ཤེས་དུག་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དཔེར་ན་དགེ་སྦྱོར་གི་
ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལྟར་རྣམ་
པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱི་སྒྲོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་
བསྐྱས་ན་དབྱ་བཙོམ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལ་མངོན་ཤེས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བཏང་ནས་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷའི་མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི་དབང་ཤེས་ཡིན་པས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ལམ་
གཞན་གྱི་རྣམ་གྲོལ་དུ་དེ་དག་འགལ་ཡང་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ཡིན་པས་སྒྲོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་སྒྲོལ་བྱུང་གི་
མངོན་ཤེས་སུ་འགལ་ཏེ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་མིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་དང་དུག་པ་མ་གཏོགས་པ་བཞེ་
ངོ་བོ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ། ཟག་བཙས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གསུམ་གྱིས་ནི་

ཟག་མེད་དང་གཅིག་ཐོན་གྱི་མཐའ་ལ་དམིགས་པས་སོ། ། གཞན་གྱི་སེམས་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་
ཁྱད་པར་ཤེས་པ་ནི་རྫས་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དང་། གུན་ཏུ་ཉོག་
ཅིང་འཆོལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་དང་། ཟག་མེད་ལས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཟག་བཅས་
པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཆགས་བཅས་དང་ཆགས་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་
ན་ཟད་པ་དང་མི་སྤྱི་བ་ཤེས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་པ་མཚུངས་
ལྡན་མ་ཡིན་ཞིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་གུན་འབྱུང་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་
པས་ཤེས་པ་ལྟ་བོ་དེ་དག་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ཟག་མེད་གྱི་ཆ་ཆོས་ཤེས་རྟེན་ཤེས་
དང་ལས་དང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཡིན་ལ། ཟག་བཅས་གྱི་ཆ་གུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་
པ་རོལ་སེམས་ཤེས་གཉིས་ཡིན་པས་ཤེས་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །

ཟག་པ་ཟད་པའི་མཛོད་པར་ཤེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་
ཤེས་པ་དྲུག་གས་བརྩའི་རང་བཞིན་དང་ས་བརྩ་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་
ཟག་པ་ཟད་པ་འབའ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་དྲུག་དང་། ཟག་པ་ཟད་པའི་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་འདོད་ན་ནི་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་པ་བརྩ་གཞི་
པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་བརྩ་ཆར་ཡིན་ནོ། །ས་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྩ་གཅིག་པོ་ཐམས་
ཅད་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

མཛོད་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་དག་ན་ཡོད་ལ། མཛོད་
ཤེས་འདི་དག་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ན་མེད་དེ་སྤྲུག་མཛོད་ཤེས་ཆེ་བས་ལས་སྤྲུག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཟུགས་མེད་ན་ནི་མེད་དེ། རྩ་འབྱུལ་དང་སྤྱི་རྣ་བ་དང་འཆི་འཕོ་དང་སྤྱི་བ་ཤེས་པ་
གསུམ་ནི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་གྱི་རྣམ་ཐངས་དང་ཐོན་གྱི་
གནས་རྟེན་སྤྲུག་པའང་གཟུགས་གྱི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་པ་དག་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་འདི་འདྲ་
བས་ན་སེམས་འདི་འདྲ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། ལུས་འདི་ལ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅི་
འདྲ་བ་ཞིག་ཅེས་པ་རོལ་ལ་ཡིད་གཏོང་དེ། གང་གི་ཆེ་གཟུགས་ལ་མ་ལྟོས་བར་པ་
རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དེའི་ཆེ་སེམས་ཤེས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་བསམ་གཏན་
ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གཞན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགགས་མ་ཐག་པའི་མཆེན་
མ་བཟུང་ནས་དེའི་སྔ་མ་སྔ་མ་ལ་ཡིད་གཏང་དེ་མཐར་ཉིང་མཆེན་སྦྱོར་བའི་སེམས་
དང་། དེ་ནས་སྔ་མའི་བར་དོའི་གནས་སྐབས་དང་། དེ་ནས་སྔ་མའི་འཆི་བའི་སྲིད་པ་
དང་། དེ་ནས་སྔ་མའི་སྡོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ལ་ཡིད་གཏོང་དེ། གང་གི་ཆེ་བར་སྲིད་བྲན་
པ་དེའི་ཆེ་སྡོན་གནས་ཟེས་བྲན་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་རིམ་གྱིས་བྲན་ལ་མངོན་པར་བྱུང་ནས་ནི་ཆེ་གཅིག་དང་
གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཀལ་ཏེ་ཐོད་ཀལ་དུ་ཡང་བྲན་ལ། དེ་ཡང་སྡོན་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་
ཁོ་ན་བྲན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྡོན་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་ཁོ་ན་བྲན་ན་འོ་ན་རྟེན་འདོད་པ་པའི་
སྡོན་གནས་ཟེས་བྲན་གྱིས་གནས་གཙང་མ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བྲན་ཏེ་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་
པས་དེ་དག་འདིར་མི་སྐྱེ་ཞིང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དེར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།
ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་ནི་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་གཉིས་ལས་གནས་
གཙང་མ་པ་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐོས་པས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་སྡོན་གནས་ཟེས་བྲན་ནི་རང་གཞན་གྱི་སྡོན་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
གནས་གཞན་དག་ཟེས་སུ་བྲན་པས་བསྐྱུང་དགོས་པ་ལ། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་
དགོ་རྣམས་ཀྱི། །སྦྱོང་ཡུལ་ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན། །ཞེས་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་

གནས་གཞན་ལོག་མ་ལ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་ལས། བདག་མིང་འདི་
 ཞེས་བྲ། རིགས་ནི་འདི་ལྟ་བུ། ཁ་ཟས་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཟ་བ། བདེ་བ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་ནི་
 འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཉམས་སུ་སྤྱོད་། ཆེ་ནི་འདི་ཅམ་ཞིག་སྤྱད། བདག་གནས་དེ་ནས་ཤི་
 འཕོས་ནས་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་སོ། །དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ནི་འདིར་སྐྱེས་
 སོ། །ཞེས་བ་དང་། སྡོན་གྱི་གནས་རྣམ་པ་དུ་མ་རྣམ་པ་དང་བཅས། དུལ་བྱོགས་དང་
 བཅས། སྤང་གཞི་དང་བཅས་པ་རྗེས་སུ་བྲན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པས་ས་འོག་མའི་
 སྡོན་གྱི་གནས་དང་དུས་དང་རིགས་དང་མིང་དང་ཁ་ཟས་ལ་སོགས་པ་བྲན་དགོས་
 པའི་བྱིར་གཟུགས་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་པ་ལ་གཟུགས་མེད་འོག་ས་ལ་མི་དམིགས་པའི་
 བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མངོན་ཤེས་བྱུང་ནས་ནི་གཟུགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཤེས་སོ། །རྩ་
 འབྲུལ་དང་ལྟའི་རྣ་བ་དང་མིག་གི་མངོན་ཤེས་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་
 བརྟེན་ནས་རིམ་པ་ལྟར་ལུས་ཡང་བ་དང་འཕར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱུ་དུ་དང་
 ཐག་རིང་པོའི་སྤྱད་དང་། སྤང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ཡིན་ལ། ཐག་ཐད་གྱི་མངོན་ཤེས་གྱི་
 སྦྱོར་བ་ནི་གནས་དུག་པར། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་གཏན་པས། །ཞེས་ཉོན་
 མོངས་པ་སྤྱོད་པའི་ཐབས་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་ཡང་འདིར་མི་བརྗོད་དོ་ཞེས་
 སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། །

དེ་དག་ནི། རྣམ་གནས་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་ནི་རིན་པོ་ཆའི་
 སྤང་བ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མངོན་ཤེས་ལྡ་པོ་འདི་དག་ནི་
 རང་ས་དང་འོག་སའི་སྦྱོད་དུལ་ཅན་ཡིན་གྱི་གོང་མའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དམན་པའི་
 དུལ་མཆོག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། རྩ་འབྲུལ་གྱིས་དེ་འདྲ་འོག་མར་འགྲོ་ཞིང་སྤྱུལ་གྱི་གོང་དུ་མ་ཡིན་པ་

སོགས་གཞན་ལའང་སྤྱར་རོ། ། དེའི་ཕྱིར་གཞུགས་མེད་པའི་སེམས་ནི་སེམས་གྱི་རྣམ་
གངས་ཤེས་པ་དང་ཐོན་གནས་ཐྱད་པའི་མངོན་ཤེས་གྱིས་མི་འཛིན་ཏེ། དེ་ནི་གོང་
མའི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གཞུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་
སྐྱེས་པ་ཇི་ལྟར་ཐོན་གྱི་གནས་ཐྱད་པའི་མངོན་ཤེས་གྱིས་ཐྱད་ཏེ། དེ་ནི་བསམ་
གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་ཡིན་པས་དེས་གོང་མ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་མི་འཛིན་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས། དེ་ནི་པ་རོལ་པོའི་རྒྱད་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་དེ། པ་རོལ་པོའི་ཡིད་
ཤེས་འགགས་མ་ཐག་པའི་མཚན་མ་བཟུང་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་
གཞུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་དང་རང་གི་རྒྱད་
ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །“དེ་ཡང་བར་དོ་རྩོན་ཆད་དུ་ཐྱད་པར་འདོད་ཀྱི་
གཞན་ནི་མི་ཐོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་པའི་མཐའོ།”^{༡༡} །དེ་དག་འཕྲོ་བ་པའི་རྩོལ་ནི་
མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཅན་སྤོང་མ་བསྐྱེད་པས་མ་འདྲིས་པ་རྣམས་ནི་སྦྱོར་བས་
འཕྲོ་བ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། རྟེན་པར་ཅན་ནི་འཕགས་ལམ་དང་འབྲེལ་བའོ། །གང་དག་ཆེ་རབས་སྤྱི་
མ་ལ་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པ་རྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཅེས་གྱིས་འཕྲོ་བ་
པོ། །དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་ནི་འདྲིས་པ་དང་མ་འདྲིས་པ་གཉིས་ཀའང་སྦྱོར་
པའི་སྦྲོབས་ཁོ་ནས་འཕྲོ་བ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །

ཐྱད་པ་ཉི་བར་བཞག་པར་བཤད་པ་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་གསུམ་པ་སེམས་གྱི་
རྣམ་གངས་ཤེས་པ་ནི་མཚུངས་ལྡན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པས་ཆོར་བ་དང་སེམས་དང་
ཆོས་ཐྱད་པ་ཉི་བར་བཞག་གསུམ་ཡིན་”^{༡༢} །གཞན་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་

༡༡ - དེ་ཡང་བར་དོ་རྩོན་ཆད་དུ་ཐྱད་པར་འདོད་ཀྱི་གཞན་ནི་མི་ཐོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་པའི་མཐའོ། །

༡༢ ཟླ་ལ རྟེན་ཏེ བྱེས། ཏེ

བ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །^{༡༣༡} རྩུ་འབྲུལ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པ་དང་ལྷན་པ་མིག་གི་མངོན་ཤེས་གསུམ་ནི་བླ་པ་ཉེར་བཞག་དང་པོ་ལུས་བླ་པ་ཉེར་བཞག་ཡིན་ཏེ། རྩུ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྤྲུལ་པ་ནི། །ཕྱིའི་སྤྱེ་མཆེད་བཞི། “ཞེས་”^{༡༣༢} འཆད་པར་འགྱུར་བས་སྤྱི་ནི་རྒྱན་ཆད་པས་སྤྲུལ་པར་མི་བྱེད་པས།^{༡༣༣} གཟུགས་ནི་རོ་རེག་བྱ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷན་པ་ནི་བསྐྱེལ་བ་དང་མ་བསྐྱེལ་བའི་སྤྲུལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷན་པ་མིག་གིས་ནི་འཆི་བ་དང་བར་དོ་དང་སྤྱེ་བའི་སྤྲིད་པའི་ཁ་དོག་བཟང་ངན་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་ལྷན་པ་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱེ་མཆེད་ཁོ་ན་ཡིན་ན། འོ་ན་མདོ་ལས་འཆི་འཕོ་སྤྱེ་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ལུས་ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་དང་ལྷན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་དང་ལྷན་པ་ཤེས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྩེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་དག་དེ་དག་ལྷན་པ་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མི་ཤེས་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ལྷན་པ་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཡིན་པས་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་དང་ལྷན་པ་ཤེས་པ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཡིད་ཤེས་དེ་མངོན་ཤེས་ཏུ་གྱུ་མ་འདུས་ན་ཏུགས་པ་ཐ་དང་པའི་མངོན་ཤེས་ཡིན་པས་

༡༣༡ - གཞན་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༡༣༢ ཟླ་ཞེས་ རྟེན་ནས་ རྩེས་ནས་

༡༣༣ - འཆད་པར་འགྱུར་བས་སྤྱི་ནི་རྒྱན་ཆད་པས་སྤྲུལ་པར་མི་བྱེད་པས་

མངོན་ཤིང་བདུན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། འདུས་ན་འཁོར་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་
མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ལུས་ངག་གི་ཉིས་སྟུང་^{༡༩}ནི་ལྷའི་མིག་དང་རྣ་
བའི་མངོན་ཤིང་གིས་ཤིས་ལ་ཡིད་གིས་ཉིས་སྟུང་^{༡༩}དེ་དག་ལས་དཔོག་པའམ་
སེམས་གི་རྣམ་གངས་ཤིས་པས་ཤིས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་སོ། །

སྟོན་གནས་ཐེས་འཇམས་པའི་གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གསུམ་ག་ལ་
དམིགས་པས་འཇམས་པ་ཉིར་བཞག་བཞི་ཀའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། ཟག་ཟད་གི་མངོན་
ཤིང་གྲང་གལ་ཏེ་ཟག་པ་ཟད་པ་འབའ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ན་ནི་ཚོས་འཇམས་པ་
ཉིར་བཞག་དང་། འོན་ཏེ་དེའི་རྒྱུ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ན་ནི་ཤིས་པ་བཙུའི་ངོ་བོ་
ཡིན་པས་འཇམས་པ་ཉིར་བཞག་བཞི་ཀ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ཟག་པ་ཟད་པ་འབའ་ཞིག་ལ་
དམིགས་པས་ཤིས་པ་བྱུག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ཡང་འཇམས་པ་ཉིར་བཞག་གཞན་གསུམ་ཡང་
མ་འོངས་པ་འཇོབ་པས་འཇམས་པ་ཉིར་བཞག་བཞི་ཅར་གི་རང་བཞིན་ཞེས་ཀྱི་གྲེད་
དག་འཆད་དེ་འགྲེལ་བའི་དགོངས་པའང་དེ་ཉིད་དུ་གསོལ་ལོ། །

ཡང་མངོན་ཤིང་དེ་དག་ལས་ལྷའི་མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤིང་གིས་གཉིས་ནི་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང་དགེ་བ་བཞིར་ཡང་མ་འདུས་པས་མ་བསྐྱེབས་ལ་
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་སྐྱེས་ཐོབ་མིན་ལ། སྟོར་བྱུང་ཡང་མིན་ཏེ་དེ་ནི་ཐོས་བསམ་
སྟོས་གསུམ་གིས་བསྐྱེས་ལ་དེ་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་སྟོར་བྱུང་གཉིས་ཀ་མི་མིད་པས་སོ། །དེ་དག་གྲང་མིག་
དང་རྣ་བའི་རྣམ་ཤིང་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཤིས་རབ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཏེ་དེ་དག་
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་

༡༡༩ ཟླ་སྟུང་ ཉིད་སྟུང་ ལྷས་སྟུང་
༡༢༠ ཟླ་སྟུང་ ཉིད་སྟུང་ ལྷས་སྟུང་

དང་། རྒྱ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་ཅིག་སྒྲིབ་པ། གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། ཞེས་
འཆད་པར་འགྱུར་བས་མིག་དང་རྒྱ་བའི་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་
ཡན་ཆད་ན་མེད་ལ། དེ་དག་མེད་པར་དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བརྩ་
བཞི་པོ། ཞེས་འབྱུང་བས་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་གི་རྟེན་མིག་དང་རྒྱ་བའི་དབང་པོ་བསམ་
གཏན་བཞི་པའང་ཡིན་པས་རྟེན་དག་གི་དབང་གིས་བསམ་གཏན་བཞི་པར་བརྟེན་
དོ། །ཡང་ན་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་དབང་གིས་དེ་སྐད་བརྟེན་དེ། ཐོག་མར་སྒྲུབ་
པ་ན་ལམ་སྒྲིབ་པའི་མཆོག་ཡིན་པས་བར་ཆད་མེད་ལམ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། མངོན་ཤེས་ལྷག་མ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་དགེ་
བཤེས་ཀྱི་ཡིན་པོ། ། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་ཐོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་སོ། །

འོ་ན་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། མངོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་དགེ་བ་
ཡིན་པོ་ཞེས་བཤད་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མངོན་ཤེས་དགེ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའས། ཡང་ན་མངོན་ཤེས་པལ་ཆེར་དགེ་བ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་དུ་
བཤད་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་མོན་སྒན་དེའུ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་མོན་སྒན་གེའུ་
པལ་ཆེ་བས་དེའི་སྤང་པོར་བརྟེན་པ་གཞིན་པོ། མངོན་ཤེས་དྲག་པོ་འདིའི་དག་
ལས་ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་མི་སྒྲོབ་པའི་རིག་པ་གསུམ་ཞེས་བྱའོ། ཅིའི་ཕྱིར་གསུམ་པོ་དེ་
དག་ཁོ་ན་རིག་པ་ཡིན་གྱི་དང་པོ་གསུམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་གསུམ་གྱིས་སྒྲོན་གྱི་
མཐའ་དང་སོགས་པས་གཟུང་བ་ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་བར་ལ་ཀྱན་ཏུ་མོངས་པའི་མ་
རིག་པ་རྣམ་པར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ལ་སྐལ་ལྷན་བྱུང་བར་ཅན་ལ་སོགས་པ་ནི་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་མདོ་ལས་འདི་ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བ་དང་། འདས་
 པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་ཞེས་བྱ་བའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་
 སྡོན་གནས་ཟེས་བྲན་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་དང་ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་གསུམ་གྱིས་
 རིམ་པ་ལྟར་སྡོན་དང་བར་དང་བྱི་མའི་མཐའ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྡོངས་པ་བསྒྲགས་པར་བྱེད་དོ་
 ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི། སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་དང་པོས་རང་གཞན་གྱི་རྒྱད་པ་མཐོང་
 ལ། བར་མས་གཞན་གྱི་རྒྱད་པ་མཐོང་ནས་སྐྱོ་བ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལྟར་སྐྱོན་གསུམ་པས་
 ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོགས་པས་ན་དེ་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་སྡོན་དང་བྱི་མའི་
 མཐའ་དང་བར་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྡོངས་པ་བསྒྲགས་གོ་ཞེས་འཆད་པས་ཉིད་
 རིགས་ཏེ། འགྲེལ་བ་ལས། སྡོན་གྱི་གནས་དང་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དང་ཟག་པ་
 ཟད་པ་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་རྣམས་ནི་མི་སློབ་པའི་རིག་པ་གསུམ་ཞེས་བྱའོ་
 ཞེས་བཤད་ནས། འདི་དག་གིས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྡོན་གྱི་མཐའ་དང་བྱི་མའི་
 མཐའ་དང་བར་ལ་ཀུན་ཏུ་སྡོངས་པ་བསྒྲགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་སློབ་
 དཔོན་གྱི་དགོངས་པའང་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་མངོན་ཅོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་འཆད་དོ། །

མངོན་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་རིག་པ་གསུམ་ཡིན་པར་ནི་ཡང་མདོ་
 ལས། མི་སློབ་པའི་རིག་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། མི་སློབ་པའི་སྡོན་གྱི་གནས་ཟེས་སུ་བྲན་པ་
 ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིག་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་
 མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིག་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་
 པའི་རིག་པའོ་ཞེས་པ་དང་། སྡེ་སྡོད་གསུམ་པ་ཡིན། རིག་པ་གསུམ་པ་ཡིན་ཞེས་

ཀྲང་གསུངས་པས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་ཀྲང་དོན་དམ་པར་མི་སྟོབ་པའང་ཡིན་ལ་
 དེའི་རིག་པའང་ཡིན་པ་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཟ་མ་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཁོ་ན་
 ཡིན་ལ། དང་པོ་གཉིས་ནི་མི་སྟོབ་པ་དེའི་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མི་སྟོབ་པ་དེའི་
 རིག་པ་ཞེས་བྱ་ཡི་དངོས་སུ་ན་དེ་གཉིས་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སྟོབ་མི་སྟོབ་
 གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་མི་སྟོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མངོན་ཤེས་འདི་དག་སྟོབ་པ་
 ལའང་ཡོད་བཞིན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོབ་པའི་རིག་པར་མི་བརྟོག་ཅེ་ན། མངོན་ཤེས་འདི་
 དག་སྟོབ་པ་ལའང་ཡོད་པར་འདོད་དེ་འོན་ཀྱང་དེ་དག་རིག་པར་ནི་མ་བཤད་དོ་ཞེས་
 སྒྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱད་མ་རིག་པས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པ་དང་བཅས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ལངས་པ་ན་སྟོམ་སྤང་གི། མ་རིག་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་རིག་པར་འོས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བཅེངས་པ་ལ་ནམ་གྲོལ་མ་བཤད་དོ། ། ཡང་དུག་གི་ཆོག་པས་ཀྱི་བཞི་པ་
 རིག་པ་བཞི་པའི་མདོའི་རལ་པ་ཅན་སྟོང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དགེ་སྟོང་རྣམས་ལ་
 གདམས་པ་ལས་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་དང་ཀུན་བརྟོག་པའི་ཆོ་འབྲུལ་དང་རྗེས་སུ་
 བསྟན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་རྣམས་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ལས་མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་གི་
 དང་པོ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། གསུམ་པ་སེམས་ཀྱི་
 རྣམ་གྲངས་ཤེས་པ་དང་། དུག་པ་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་
 དུ་རྩ་འབྲུལ་དང་ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་ནི་འདི་འདྲའོ་ཞེས་ཀུན་བརྟོག་པ་དང་ལམ་ཡང་དག་
 པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་པས་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཆོ་འབྲུལ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དང་པོར་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་
 པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཏ་རའི་དོན་ཏོ། །དེ་ལ་དང་པོས་ནི་པ་རོལ་གྱི་ཡིད་འདུན་པའི་

སྒོ་ནས་འཕྲོག་པར་བྱེད་ཅིང་། གཉིས་པས་ནི་པ་རོལ་གྱི་བསམ་པ་ཤེས་ནས་ཆོས་
 བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་ལ། གསུམ་པས་ནི་བསྟན་པ་བཞིན་
 བསྐྱབས་པས་སྒྲིན་ཅིང་གྲོལ་བའི་སྒོ་ནས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ན་འདི་དག་
 གིས་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཞེ་འབྲས་པ་དང་བར་མར་གནས་པ་དང་ཞུགས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་བྱིར་རམ། ཡང་ན་འདུན་པ་དང་འཇུག་པ་དང་ཞུགས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་བྱིར་རོ། །ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་པོ་འདི་དག་གི་ནང་ན་
 རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཁོ་ན་མཆོག་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པ་མེད་ན་མི་
 འབྱུང་ཞིང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེས་པས་རྒྱ་དེ་ལ་མ་
 འཕྲུལ་བའི་བྱིར་དང་། འདིར་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བས་མན་པའི་བྱིར་དང་། བྱི་
 མར་སྐྱག་བསྐལ་གྱི་ཁུར་དང་བྲལ་བས་གཏན་དུ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་སྒྲོར་
 བར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཆོ་འཕྲུལ་དང་པོ་གཉིས་ནི་ཟུན་རྟ་རི་ཞེས་བྱ་བའི་རིག་
 སྐྱུགས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྲོ་བ་དང་། ཉོག་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་རིག་སྐྱུགས་ཀྱིས་པ་
 རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། སྒྲན་དང་མི་མ་ཡིན་པའི་རྒྱས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགྱུར་
 བའི་བྱིར་ཟག་མེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་མི་འཕྲུལ་བའང་མ་ཡིན་ལ། གདུལ་བྱ་འདུན་པ་དང་
 བསམ་པ་ཤེས་པ་ཅམ་གྱིས་དངོས་སུ་མན་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་མི་
 སྒྲོར་བས་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་རྩ་འཕྲུལ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། བྱེ་བྲག་དུ་སྐྱ་བ་རྩ་འཕྲུལ་ནི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དེ། འདིས་འཕྲོར་ཞིང་འབྲུག་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཅི་
 ཞིག་འཕྲོར་ཞིང་འབྲུག་ཅེ་ན། རྩ་འཕྲུལ་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལས་ནི་ཡུལ་སྐྱུལ་པ་དང་

འགྲོ་བ་དབང་འབྱོར་བ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྩ་འབྲུག་གིས་འགྲོ་བ་ནི་རྣམ་པ་
གསུམ་ཏེ། བྱ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་ལུས་གྱིས་མགྲོགས་པོར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ལུས་
ཕྱིན་བྱེད་དང་། ལམ་ཐག་རིང་པོ་འདྲ་བྱུང་ལོས་པ་བྱས་པས་སྦྱར་དུ་སླེབ་པ་
མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཡིད་གྱིས་བསམས་པ་ཅམ་གྱིས་དེར་སླེབ་པའི་ཡིད་
མགྲོགས་སོ། །དེ་དག་ལས་ཡིད་བཞིན་དུ་མགྲོགས་པས་ན་ཡིད་མགྲོགས་གྱིས་
འགྲོ་བ་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་མངའ་སྟེ། ཡིད་ལ་བསམས་པ་ཅམ་གྱིས་དེར་ཕྱིན་པས་
ཡིད་མགྲོགས་སོ། །ཡུལ་ཐག་ཤིན་ཏུ་རིང་པོར་ཡང་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་བྱོན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཞི་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འགྲོ་བ་གཞན་
གཉིས་སྟོན་པ་ལ་མངའ་བར་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་མངའ་བར་བྱལ་བོ། །སངས་
རྒྱས་ལས་གཞན་ཉན་རང་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ནི་ལུས་ཕྱིན་བྱེད་ཀྱི་འགྲོ་བའང་ཡོད་
ལ་མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །སྤྱལ་པ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྱལ་པ་ནི་རྟེན་འདོད་
གཟུགས་ཀྱི་སྤྱལ་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས་འེ་ཞིག་དང་པོ་ འདོད་པའི་
རྟེན་ཅན་གྱིས། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྤྱལ་པ་ནི་ཕྱིའི་སྤྱེ་མཆེད་གཟུགས་འི་རོ་རེག་
བྱ་བཞི་སྤྱལ་གྱི་ནང་གི་སྤྱེ་མཆེད་ནི་སྤྱལ་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་སྤྱལ་ན་སྟོན་མེད་པའི་
སེམས་ཅན་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་ནི་རྒྱན་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་སྤྱལ་ལོ། །དེ་
ཡང་བདག་ཉིད་མེད་གེ་དང་སྤང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པར་བསྐྱར་བས་བདག་གི་ལུས་
དང་འབྲེལ་བ་དང་། བདག་ཉིད་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་མེད་གེ་དང་སྤང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་
པར་སྤྱལ་པས་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་འདོད་པ་པ་དེས་གཟུགས་སུ་གཏོགས་པ་ནི་དེ་ན་བྱི་རོ་མེད་
 བས་གཟུགས་དང་རེག་བྱའི་སྤྱི་མཆེད་གཉིས་ཁོ་ན་སྤྱུལ་ཞིང་དེ་ཡང་སྤྲ་མ་ལྟར་
 བདག་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་གཉིས་བཞིན། །དེ་ལྟར་ན་འདོད་པའི་
 རྟེན་ཅན་གྱི་ འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་གཉིས་གཉིས་ཏེ། སྤྱུལ་པ་ནམས་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་
 ཏུ་གཉིས་པ་རྟེན་གཟུགས་ཁམས་པས་ཀྱང་རང་ས་དང་འདོད་པའི་སྤྱི་མཆེད་གཉིས་
 དང་བཞི་སྤྱུལ་ཞིང་དེ་གཉིས་ཀ་རེ་རེ་ཞིང་བདག་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བར་
 སྤྱུལ་པས་སྤྱིར་སྤྱུལ་པ་ནི་ནམས་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེས་འདོད་པར་བདག་གི་
 ལུས་དང་འབྲེལ་བའི་བྱི་རོ་སྤྱུལ་ན་དེ་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དག་
 ལས་སྟེང་པ་མེད་པས་སྤྱུལ་ཀྱང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་དཔེར་ན་གོས་དང་རྒྱན་ལུས་
 དང་འབྲེལ་བ་ཡང་^{༡༣༥} སེམས་ཅན་ཏུ་མི་བགྱང་བས་སེམས་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་
 བ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་ཅི་མངོན་ཤེས་ཁོ་ནས་སྤྱུལ་པ་སྤྱུལ་པར་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ།
 མངོན་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤྱུལ་པའི་སེམས་དག་གིས་སྤྱུལ་པར་བྱེད་ལ། སྤྱུལ་སེམས་
 དེ་དག་ཀྱང་དབྱེ་ན་ནི་བཅུ་བཞིན། །གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་འབྲས་བུ་
 སྤྱུལ་སེམས་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་གཉིས་ཡིན་པ་ནས་
 བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་འབྲས་བུ་ས་འོག་མ་པ་གཉིས་དང་རང་གི་ས་པ་སྟེ་གསུམ་
 དང་། གསུམ་པའི་ས་འོག་མ་པ་གསུམ་དང་རང་གི་ས་པ་སྟེ་བཞི་དང་། བཞི་པའི་ས་
 འོག་མ་པ་བཞི་དང་རང་གི་ས་པ་དང་ལྡན་པའི་བར་ཏུ་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་པར་

བྱུང་། །དེས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྱུལ་སེམས་ནི་རང་ས་དང་འོག་ས་པའི་
ཡིན་གྱི་བསམ་གཏན་འོག་མའི་ས་པ་དག་གི་འབྲས་བུ་ས་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་
སྤྱུལ་སེམས་ནི་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་འོག་ས་ལ་བརྟེན་ནས་གོང་ས་སྤྱུལ་རྒྱས་པར་ཐལ་བས་སོ། །གོང་ས་མ་
ཐོབ་ན་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་ལ་ཐོབ་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་
འདོད་པའི་སྤྱུལ་སེམས་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་ཁོ་ནའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ལས་བསམ་
གཏན་འོག་མའི་འབྲས་བུ་འདོད་པའི་སྤྱུལ་སེམས་ཀྱིས་སྤྱུལ་པའི་འདོད་པའི་སྤྱུལ་པ་
བསམ་གཏན་གོང་མའི་འབྲས་བུ་འདོད་པའི་སྤྱུལ་སེམས་ཀྱིས་སྤྱུལ་པའི་འདོད་པའི་
སྤྱུལ་པ་འགྲོ་བའི་སློན་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འབགས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་འབྲས་བུ་
འདོད་པའི་སྤྱུལ་སེམས་ཀྱིས་སྤྱུལ་པའི་འདོད་པའི་སྤྱུལ་པ་དེས་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་ས་པའི་བར་དུ་འགྲོ་རྒྱས་ཀྱི་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་འགྲོ་མི་རྒྱས་ལ། བསམ་
གཏན་གཉིས་པའི་འབྲས་བུ་འདོད་པའི་སྤྱུལ་སེམས་ཀྱིས་སྤྱུལ་པའི་འདོད་པའི་སྤྱུལ་
པ་དེས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བར་དུ་འགྲོ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་
གཏན་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འདོད་པའི་སྤྱུལ་སེམས་ཀྱིས་སྤྱུལ་པ་
ལའང་སྐྱར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱུལ་སེམས་དེ་དག་རྟེན་པའི་ཚུལ་ནི་བསམ་གཏན་
གྱི་དངོས་གཞི་བཞིན་དུ་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སློན་ནས་རྟེན་དོ། །

འོ་ན་སྤྱུལ་སེམས་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་ཞིང་ལྡང་ངམ་གཞན་
ལས་ཀྱང་འབྱུང་ཞིང་གཞན་ཡང་འབྱུང་ཞེ་ན། སྤྱུལ་སེམས་དེ་ནི་ཐོག་མར་མཛོན་དུ་
བྱེད་ཅིང་སྤྱུལ་སེམས་ལ་འཇུག་པ་ན་བསམ་གཏན་དག་པ་པ་དང་རྒྱན་གྱི་ཆེ་སྤྱུལ་
སེམས་རང་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བར་འབྱུང་ལ། སྤྱུལ་སེམས་ལ་གནས་པ་དེ་ལྡང་བ་ན་ཉིང་

དེ་འཛིན་ལ་མ་ཞུགས་པར་ལྷང་བ་མེད་པས་སྤྱལ་སེམས་དེ་ལས་ཀྱང་སྤྱལ་སེམས་
ལས་ལངས་པའི་ཆེ་བསམ་གཏན་དག་པ་བ་དང་། རྒྱན་གྱི་ཆེ་སྤྱལ་སེམས་རང་ཉིད་
དང་གཉིས་སྦྲེ་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དང་གཞན་ལས་ནི་འབྱུང་བ་མེད་དོ། ། དེས་ན་སྤྱལ་
སེམས་ཁོ་ན་ལས་འདོད་པའི་སེམས་ལྟ་བུས་ལྷང་བ་ནི་མི་སྲིད་དེ་བྱ་འཕྱར་བ་དང་འབབ་པ་ངེས་པར་འདབ་མ་ལ་
བརྟེན་པ་བཞིན་ལོ། ། སྤྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རང་གི་ས་པའི་སྤྱལ་པའི་སེམས་ཀྱིས་
རང་སའི་སྤྱལ་བ་སྤྱལ་བར་བྱེད་གྱི་ས་གཞན་པའི་སྤྱལ་སེམས་ཀྱིས་ནི་ས་གཞན་གྱི་
སྤྱལ་བ་སྤྱལ་བར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་སྦྱིར་བཏང་ནས་དམིགས་བསལ་བསམ་གཏན་
གཉིས་པ་ཡན་ཆད་བ་དག་གི་སྤྱལ་བ་དག་སྤྱར་འཇུག་པ་ནི་རང་ས་ནས་རྟོག་དཔྱད་
མེད་ཅིང་དག་སྤྱོད་བ་ཀྱང་སྤྱོད་རྟོག་དཔྱད་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པས་ས་འོག་མ་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་སྤྱལ་སེམས་ཁོ་ནས་སྤྱར་འཇུག་ལ། ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་འདོད་པ་
དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ནི་རང་གི་ས་པའི་སེམས་ཁོ་ནས་སྤྱར་འཇུག་གོ་ཞེས་པ་
བསྟུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དག་སྤྱོད་བ་དེ་ཡང་ལྟ་དང་བཅས་པའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་མིན་པའི་སྤྱལ་བ་ནི་
སྤྱལ་བ་པོ་དང་བཅས་ནས་སྤྱོད་བར་བྱེད་དེ། ལྱང་རིང་པོ་ལས། གཅིག་གིས་སྤྱོད་བར་
བྱེད་པ་ན། །སྤྱལ་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་བར་བྱེད། །གཅིག་མི་སྤྱོད་བར་གྱུར་པ་དང་། །དེ་
དག་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་མི་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱལ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་བཞེད་པ་ཅམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
སྤྱོད་པའི་ལྟར་བཞེད་པར་སྤྱོད་བས་ངེས་པ་མེད་དེ། ལས་གདགས་པ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་
སངས་རྒྱུས་བཙུན་ལྟར་འདས་ཀྱིས་སྤྱལ་བ་སྤྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆན་སྤྲུལ་ཅུ་ཅ་

གཉིས་དང་ལྷན་པ་སྐྱུལ་པ་ནི་གང་གི་ཆེ་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་འདས་གསུང་བ་
 དེའི་ཆེ་སྐྱུལ་པ་མི་སྐྱུལ་སྐྱུལ་པ་སྐྱུལ་དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་མི་གསུང་བ་དང་། ཉན་
 རོས་ཀྱི་སྐྱུལ་པ་ཉན་རོས་ཀྱི་ཆ་བྱད་ཅན་སྐྱུལ་པ་ནི་ཉན་རོས་སྐྱུལ་པའི་ཆེ་སྐྱུལ་པའང་སྐྱུ་
 ལ་ཉན་རོས་མི་སྐྱུལ་པའི་ཆེ་སྐྱུལ་པའང་མི་སྐྱུ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་འདས་ནི་
 སེམས་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མངའ་བ་རྟེན་པ་ས་སྤྱང་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་
 བཞེངས་ཏེ་དམིགས་པའང་མི་གཏོང་ལ་ཉན་རོས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་འདས་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཡེ་ཤེས་དང་དབང་གི་བ་རོལ་”ཏུ་^{༡༣༧} ཕྱིར་བ་ཡིན་ལ་ཉན་རོས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་གཤམ་ཏེ་སྐྱུལ་པའི་དག་མང་པོ་སྐྱུལ་ན་ནི་སྐྱུ་
 ཡང་སྐྱུལ་པར་འགྱུར་བས་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་ཞེས་བ་དང་། དགཤ་བར་འགྱུར་ལ།
 འོན་ཏེ་དག་གཅིག་ལས་མེད་ན་མང་པོ་སྐྱུལ་བར་བྱེད་པ་མི་འཐད་དོ། །གཤམ་ཏེ་མང་
 པོར་སྐྱུལ་བར་སྤང་བ་ཡིན་ཀྱི་དག་གཅིག་ལས་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་
 ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱུལ་སེམས་ཅན་གསར་སྐྱེ་
 མེད་པས་དབང་པོ་ལྡ་མི་སྐྱུལ་ལ། སྐྱུལ་རྒྱུན་མེད་པས་མི་སྐྱུལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའང་
 སྐྱུལ་པ་འདི་དག་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་མ་གཏོགས་པ་དོན་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཡིན་ན་ནི་
 རི་ལྟར་སྐྱུལ་པ་ཡིན། མེད་ནའང་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱུན་མེད་པ་དག་གྲང་ཤེས་པ་
 ལ་སྤང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྟག་པར་བྱའོ། །

འོན་རྒྱུད་གཅིག་ལ་སེམས་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་འབྲུང་བས་སྐྱུ་སེམས་ཡོད་

པའི་ཆེ་སྤྱལ་སེམས་མེད་ལ་སྤྱལ་སེམས་ཡོད་པའི་ཆེ་སྤྱལ་སེམས་མེད་པས་རི་ལྟར་
 སྤྱལ་པ་སྤྱར་འཇུག་ཅེ་ན། དང་པོ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་སྤྱལ་སེམས་ཀྱིས་སྤྱལ་པ་སྤྱལ་ནས་
 བདག་གི་སྤྱལ་པ་འདི་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །དེ་ནས་སྤྱལ་སེམས་ཀྱིས་སྤྱལ་
 བར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་རིམ་པ་ལྟར་འབྱུང་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་རི་ལྟར་བྱིན་
 ཀྱིས་བརྒྱབས་པ་ལྟར་བྱིས་སྤྱལ་སེམས་ལས་གཞན་སྤྱལ་སེམས་ཀྱིས་སྤྱར་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་མེད་དོ། །ཅི་གསོན་པོ་ཁོན་ལ་བྱིན་རྒྱབས་ཡོད་དམ། འོན་ཏེ་ཁི་བ་
 ལའང་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱལ་པ་པོ། ཁི་བ་ལ་ཡང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་འཇུག་
 པ་ཡོད་དེ། ལུང་ཐོན་ཆོག་ལས། སྤྱོན་པ་འདས་ནས་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་དང་
 ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་མདོ་སྤྲེ་དང་འདུལ་བ་བསྐྱུས་པའི་རྗེས་ལ་འཕགས་པ་འོད་སྤྱང་
 ༡༣༥ ཆེན་པོས་མདོན་པའི་སྤྲེ་སྤྱོད་བསྐྱུས་ཏེ། གྲེ་མ་སྤོབས་བརྩུ་མངའ་བའི་གསུང་ནི་
 ཆོད་མེད་པ། །འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་བསྐྱུས་པས། །གང་ན་
 འཛིག་ཉེན་སྤོང་ན་ཐུན་བྱེད་ཚུད་ཟོས་པ། །སྤོ་གྲོས་རབ་རིབ་བསལ་བས་སྤོན་
 "མེད" ༡༣༦ ཡང་དག་ལྷན། །ཞེས་སྤྱས་ནས། འདི་སྤྱམ་དུ་བདག་གིས་སྤོན་པའི་བཀའ་
 གིན་མཐའ་དག་བསལ་བར་མི་རུས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་སྤྲེ་སྤྱོད་གསུམ་བསྐྱུས་ན་
 བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤོན་པའི་གསུང་
 བསྐྱུབས་ཤིང་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱས་པས་འཛིག་ཉེན་ལ་ཕན་
 བཏགས་ཤིང་ཆོངས་སྤྱོད་ཡུན་རིང་དུ་སྤྱད་པས་ད་ནི་ལུས་ཞག་ཅན་འདིས་སྤོ་བས་
 བདག་སྤྱང་ན་འདའ་བའི་དུས་ལ་བབ་པོ་སྤྱམ་ནས། བདག་གི་སྤྱབ་པའི་མདོ་སྤྲེ་

༡༣༥ ཟླ་སྤྱང་ ཉིད། སྤྱངས་ བྱེས། སྤྱངས་
 ༡༣༦ མར་

ནི། །ཡང་དག་བསྐྱེད་ནས་ཆོས་ལམ་གཞག་ །གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་ཡུན་རིང་
བར། །སྟོན་པའི་གསུང་རབ་འདི་གནས་འགྲུལ། །རྡོ་ཆ་མེད་རྣམས་ཆད་པས་
བཅད། །རྡོ་ཆ་བྱེད་ནི་ཡོངས་སུ་གཟུང་། །བདག་གིས་པན་དང་དགེ་བྱས་
པས། །བདག་ནི་མྱ་ངན་འདས་དུས་བབ། །ཅེས་སྒྲུས་ཏེ། །ཀུན་དགའ་བོ་ལ་བསྟན་པ་
གཏད་ནས་སྟོན་པའི་སྒྲུ་གཏུང་གི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱུད་ཀྱི་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ་མཆོད་ཅིང་།
ལྷའི་གནས་དང་ཕུམ་ཅུ་ཙུག་གསུམ་དུ་འང་སོང་ནས་སྟོན་པའི་མཆེ་བ་ལ་མཆོད་པ་
བྱས་ཏེ། །སྐར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་འོངས་ནས་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགའ་ལ་མྱ་ངན་ལས་
འདའ་བར་སྐྱབས་པར་འདོད་པ་ན་རྒྱལ་པོ་གཉིད་དུ་སོང་བས་མ་ཕྱད་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་འོད་སྒྲུང་^{༡༩༠}་ཆེན་པོ་དེ་བྱ་རྒྱུ་ཅན་དུ་སོང་སྟེ་དེ་གསུམ་གྱི་དབྱས་
སུ་ཙུ་བཏིང་བ་ལ་འདུག་ནས་བདག་གི་ལུས་འདི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པའི་སྒོ་བ་མ་
རྣམས་སྐྱོ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་བྱམས་པའི་བསྟན་པ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་དེ་ཁ་བུམ་སྟེ་དེའི་
དབྱས་སུ་མ་ཉམས་པར་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགའ་ལུས་བཞུར་
འོངས་ན་དེ་རྣམས་སྐྱེ་^{༡༩༡}་ནས་མཐོང་བར་གྱུར་ཅིག །ཆེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་མ་ཐག་
ཏུ་ས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྷས་སྒྲ་ཆོགས་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག་སྟེ་དུ་བསམས་
ནས་སྒོ་ག་འབྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་འབྲུལ་སྒྲ་ཆོགས་བསྟན་ཏེ་རང་གི་ལུས་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་ནས་སྟོན་པས་གནང་བའི་ན་བཟའ་ཕྱག་དང་ཁྲོད་ཀྱིས་ལུས་དང་
གསེལ་བྱེད་དང་ལྷུང་བཟེད་རྣམས་བརྟམས་ཏེ་སྒོ་གཡས་པ་པཔ་རྒྱུང་བའི་སྟེང་དུ་
རྒྱུང་བ་བཞག་ནས་ཉལ་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །

༡༩༠ རྒྱ་སྒྲུང་ རྟེན། བྲེས། རྒྱུངས་

༡༩༡ རྒྱ་བྲེ རྟེན། བྲེས། བྲེ

གང་གི་ཆེ་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་བྱོན་པ་དེའི་ཆེ་བྱམས་པ་འདུས་པ་དང་པོའི་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱེ་བ་ཕྱག་དགུ་བཅུ་ཙ་བྱུག་དང་བཅས་པ་རི་བྱ་རྒྱུ་ཅན་དུ་
 གཤེགས་ནས་རི་གསུམ་བསལ་ཏེ་བྱམས་པས་འོད་སྤངས་ཆེན་པོའི་རུས་པ་ཕྱག་ཏུ་
 བསྐྱམས་ནས་ཆོས་བསྟན་པས་ཉན་ཐོས་གྱེ་བ་ཕྱག་དགུ་བཅུ་ཙ་བྱུག་གིས་དབྱ་བཅོམ་
 འཛོལ་བར་གསུངས་ལ། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་དཀར་པོའི་མདོ་ལས་ནི་བྱམས་པའི་
 འདུས་པ་གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་གྱེ་བ་ཕྱག་དགུ་བཅུ་ཙ་བཞི་དང་། འདུས་པ་གསུམ་པ་ཉན་
 ཐོས་གྱེ་བ་ཕྱག་དགུ་བཅུ་ཙ་གཉིས་ཏེ། འདུས་པ་གསུམ་ཆར་ལ་འོད་སྤངས་^{༡༡}ཆེན་
 པོའི་ལུས་བྱམས་པས་བསྟན་ནས་གདུལ་བྱ་མང་པོའི་དོན་གྱེད་བར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །ཁ་ཅིག་འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་ཕྱ་དན་ལས་འདས་པར་བཤད་པ་ནི་ཐེག་རྒྱུད་བའི་
 ལུགས་ཡིན་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་པ་ནི་འཕོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་དཀར་པོ་ལས་ཀྱང་ཕྱ་དན་ལས་
 འདས་པ་ཁོ་ནར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞི་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེ་ཡང་ཁ་ཆེ་
 བ་རུས་པ་ལྟ་བུ་བརྟན་པ་ལ་ཡོད་ཀྱི་མི་བརྟན་པ་ཤ་ཁྲག་དང་བགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
 མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་འོད་སྤངས་གི་ཡང་ཀའ་རུས་འབའ་ཞིག་གནས་ཀྱི་ཤ་ལ་སོགས་པ་
 བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པའི་ཕྱིར་དོ་ཞེས་འདོད་ལ། གཞན་དག་ན་རེ། ཞི་བ་ལས་ནི་
 བྱིན་རྒྱབས་ཡོད་པ་མིན་ཀྱི་འོད་སྤངས་གི་ཀའ་རུས་གནས་པ་ནི་གནས་གཅོང་མའི་ལྟ་
 རྣམས་ཀྱི་མཐུས་གནས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་འདོད་དོ། །

འོ་ན་སྤྱལ་སེམས་གཅིག་གིས་དུ་མ་སྤྱལ་ལམ་གཅིག་གིས་གཅིག་ཁོ་ན་སྤྱལ་

ཞེན། དང་པོར་ཏེ་མ་བྱང་བའི་ཆེན་སྐུལ་སེམས་དུ་མས་སྐུལ་བ་གཅིག་སྐུལ་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཡུན་རིང་དུ་འབད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིས་མངོན་ཤེས་བྱང་བར་གྱུར་
 བས་ནི་སྔ་མ་ལས་བརྒྱུག་པ་སྐུལ་སེམས་གཅིག་གིས་དུ་མ་སྐུལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
 སྐུལ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནམ་ཞེན། བསྟོམས་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་
 སྐུལ་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རེས་བར་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ལ། ས་གོང་མར་སྐྱེས་པས་ཀྱང་
 འོག་མའི་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ལྷ་ལྷ་དང་ཤ་ཟ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་
 ཐོབ་པའི་སྐུལ་སེམས་ནི་པན་བ་དང་གཞོད་བ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐུལ་བར་བྱེད་བ་དང་
 བཏང་སྟོམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ནམ་བ་གསུམ་མོ། །ལྷ་ལྷ་
 ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་བྱས་པའི་སྐུལ་བ་རང་དང་གཞན་གྱི་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་
 སྐྱེ་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་
 དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐྱེད་དུ་བརྗོད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་
 དངོས་སུ་ན་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་འབྱུང་
 བར་ཐལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྐུལ་བར་མི་བྱེད་དོ། །སྐུལ་བ་སེམས་མེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དག་ཀྱང་སྐུལ་བར་མི་བྱེད་དོ། །སྐུལ་བ་སེམས་
 མེད་ཡིན་པར་ནི་གདགས་བ་ལས། སྐུལ་བ་དེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་བྱུང་བ་
 ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའམ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པར་
 བྱ། སྐྱས་པ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་བྱུང་བའི་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྒྱུར་བྱས་
 པའི་གཟུགས་ཅན་ནམ། རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ།
 སྐྱས་པ། རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་མེད་པ་

ཞེས་གྲང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །སྤྱལ་པ་གང་གི་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་པར་བྱ་
 ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ། སྤྱལ་པ། སྤྱལ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། སྦྲེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། བསྐྱེམས་
 པ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་དེའི་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་ལ།
 གཉིས་པ་ནི་སྤྱལ་པ་པོའི་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་
 འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་འདི་ནི་སྐྱོམ་བྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་སྦྲེས་ཐོབ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། སྤྱལ་
 པ་སེམས་ཡོད་པ་ཞེས་བྱའམ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། སྤྱལ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། སྦྲེས་ནས་
 ཐོབ་པ་དང་། བསྐྱེམས་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་ལ་སྦྲེས་ཐོབ་ནི་སེམས་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་
 ལ། སྐྱོམ་བྱུང་ནི་སེམས་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སྦྲེས་ཐོབ་ལ་སེམས་ཡོད་པར་
 བཤད་དོ། །“དེ་བཞིན་དུ་སྤྱལ་པས་ཁ་ཟས་ཐོས་པ་ན་སྦྲེས་ཐོབ་ཀྱི་ནི་སྤྱལ་པ་ཉིད་ཀྱི་
 ལྟར་འཇུག་ལ་སྐྱོམ་བྱུང་གི་ནི་སྤྱལ་པ་པོའི་ལྟར་འཇུག་པར་བཤད་དོ།”^{༡༩༩} དེས་ན་རང་
 གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱལ་པ་ནི་སྦྲེས་མཆེད་དགྲ་བ་ཡིན་པ། རང་གཞན་གྱི་
 ལུས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྤྱལ་པ་ནི་སྤྲང་བཤད་པ་ལྟར་སྦྲེས་མཆེད་བཞི་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
 བོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཅི་རྩུ་འབྲུལ་སྐྱོམ་བྱུང་དང་སྦྲེས་ཐོབ་ཁོ་ནར་ཟད་དམ་ཞེན་
 མ་ཟད་དེ། རྩུ་འབྲུལ་ནི་སྤྲང་མ་གཉིས་པོ་དེ་དག་དང་། ཟུན་རྟ་རི་ལ་སོགས་པའི་
 གསང་སྤྲགས་ལས་སྦྲེས་པ་དང་། རུས་སྤྱལ་གྱི་ཟེ་བ་དང་མ་བྱའི་མདོངས་ལ་
 སོགས་པའི་སྤྲན་དག་ལས་སྦྲེས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རུ་དང་བར་སྤྲིད་པ་ན་མས་
 གྱི་ལྟ་བུ་ལས་ལས་སྦྲེས་པ་དང་ནམ་པ་ལྟ་ཡིན་མོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

^{༡༩༩} - དེ་བཞིན་དུ་སྤྱལ་པས་ཁ་ཟས་ཐོས་པ་ན་སྦྲེས་ཐོབ་ཀྱི་ནི་སྤྱལ་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟར་འཇུག་ལ་སྐྱོམ་བྱུང་གི་ནི་སྤྱལ་པ་པོའི་ལྟར་འཇུག་
 པར་བཤད་དོ། །

ལྷའི་རྩ་བ་དང་མིག་ཏུ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཅི་ལྷའི་དངོས་ཡིན་ནམ།
 འོན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་དང་བྱིས་བདག་རིན་པོ་ཆེ་
 རྣམས་ཀྱི་མིག་ལྟར་ལྷའི་དང་འབྲེལ་བས་བཏགས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་ཅི་ན། དེ་
 གཉིས་ནི་ནི་ལྷའི་མིག་དང་ལྷའི་རྩ་བ་དངོས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་པ་དག་
 བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་སྤྱད་སྤྱད་བ་ལ་གཏོད་པའི་སྤྱོད་པའི་
 སྤྱོད་པ་ཀྱིས་མིག་དང་རྩ་བའི་ཐན་ཀོར་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་ས་པའི་འབྱུང་བཞི་རྒྱར་
 གྲས་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་ ། འདྲ་བཀས་པ་དང་རུས་པ་དང་ཁྱག་དང་མ་འབྲེལ་ཞིང་། ལྷའི་མིག་
 གིས་རྒྱ་བ་ཕྱོགས་སུ་འདྲེལ་མཐོང་ལ་འགས་མི་མཐོང་བ་བྱུང་བར་སྟོ། ། ཐག་རིང་པོ་ན་གནས་པ་དང་ཆོད་
 པ་དང་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་དང་སྤྱོད་པའི་རྒྱར་གྲས་པའི་དབང་པོ་འབྱུང་བས་བསམ་
 གཏན་གྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོ། །

ལྷའི་མིག་དང་རྩ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱང་གཟུགས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ནས་
 བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་པས་“བརྟེན”^{༡༩} པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་
 ར་ཡིན་ལ། གཏན་མེད་པའི་ཞར་བ་དང་ནོར་བ་ཡོ་བ་དང་འོན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པས་
 མ་ཆང་བ་མེད་པའང་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་གཟུགས་སྤྱོད་ཐག་རིང་བ་དང་སྤྱོད་
 པ་དང་སོགས་པས་བསྐྱབས་པ་བསྐྱབས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡང་ཡིན་པས་འདི་མིག་
 ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་ཏེ། གང་ཕྱིར་འ་ཡི་མིག་གིས་གཟུགས། །ཐག་རིང་
 གནས་དང་སྤྱོད་པ་དང་། །སྤྱོད་པའི་ཅན་མི་མཐོང་བ། །དེ་ཕྱིར་ལྷ་ཡིས་མཐོང་
 བར་འདོད། །ཅེས་འབྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཁོ་ན་ལྷའི་མིག་གིས་རི་ཅམ་

མཐོང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལྟའི་མིག་གིས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་
པོ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྤར་བ་ཤད་ཟིན་ཏོ། །ཉན་རང་སངས་རྒྱས་གསུམ་གྱི་ལྟའི་
མིག་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྟོང་དང་པོར་དང་སྟོང་གཉིས་
དང་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་མཐོང་ལ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་གཉིས་དང་བསེ་རུ་ལྟ་
བུའི་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་གསུམ་དང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རི་
ཅོམ་བཞེད་པའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་གངས་མེད་པ་མཐོང་ངོ། །

ཅི་རྩུ་འབྲུལ་ཁོན་སྐྱེས་ཐོབ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གཞན་ཡང་སྐྱེས་ཐོབ་ཡིན་ཞེ་
ན། རྩུ་འབྲུལ་ལས་གཞན་ལྟའི་མིག་དང་ན་བ་དང་སྟོན་གནས་རྗེས་བྲན་དང་པ་རོལ་
སེམས་ཤེས་བཞི་ལ་ཡང་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི་ དེ་ནི་འགྲོ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེས་
པའི་རྩས་ཉིད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་ཁ་ཅིག་གས་བྱ་ནས་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་འོག་རྩ་ཐོབ་པ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྩུ་འབྲུལ་ནི་ལྷ་སྟེ་འདི་རྟོག་གས་བྱས་པ་མེད་དོ། །མིག་དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས་གསུམ་སྟེ། སྐྱེས་དང་
སྟོན་ལས་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་སོ། །སེམས་ཤེས་ནི་བཞི་སྟེ་སྟོན་ལས་བྱུང་བ་མེད་དོ། །དག་བ་འདིས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྒྱར་ཅེས་ཀྱང་བྱུང་ཅིག །འདི་བཞི་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་བཞི་སྐྱེས་
པས་ཐོབ་པ་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་རྩུ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཡོད་དོ། ། འོན་ཀྱང་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་ནི་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མིང་མི་འཛོལ་སོ། །སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ལྟའི་མིག་གང་ཡིན་པ་དེས་
ནི་སྤྲིད་པ་བར་མ་མི་མཐོང་སྟེ། དེ་ནི་སྟོན་བཅུ་གཅིག་དང་བལ་བ་མངོན་པར་ཤེས་
པའི་ལྟའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་ལྟའི་མིག་སྐྱེས་
ཐོབ་ནི་སྤྱ་དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཡོད་དོ། །གཟུགས་མེད་ན་ནི་མངོན་

ཤེས་ལྡན་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱང་མེད་དེ། རྒྱུ་ལས། གཟུགས་མེད་ན་མཛོན་ཤེས་ལྡན་
སྐྱེས་ཐོབ་ཐམས་ཅད་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཡང་
དག་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ། བ་རོལ་སེམས་ཤེས་སྐྱེས་ཐོབ་དེ་ནི་དགེ་མི་དགེ་
ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་སོ། །གང་ཡང་རྟོག་གོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མ་ལས་
སེམས་ཤེས་པ་དང་རིག་པུགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་སེམས་ཤེས་པ་དེ་ཡང་དགེ་མི་
དགེ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ལ་སེམས་ཤེས་སྒྲོམ་བྱུང་ནི་དགེ་བ་ཁོ་ན་
ཡིན་ནོ། །བ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་སྟོན་གནས་རྗེས་བྱས་སྐྱེས་ཐོབ་ནི་དཔུལ་བ་པས་
ནི་དང་པོ་སྐྱེས་ནས་རི་མིན་དུ་སྐྱུག་བསྐལ་ཀྱི་ཆོར་བས་མ་ཉེན་བ་དེ་མིན་དུ་བ་རོལ་
ཀྱི་སེམས་དང་སྟོན་ཀྱི་གནས་ཤེས་ཀྱི་ཕྱིས་ནི་སྐྱུག་བསྐལ་ཀྱི་ཆོར་བས་ཉེན་པས་
ཡིད་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ བདག་གྱང་མི་བླ། མི་ཤེས་སོ། །འགྲོ་བ་གཞན་སྣ་དང་
དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་བ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་སྟོན་གནས་རྗེས་བྱས་སྐྱེས་ཐོབ་
ཀྱིས་ནི་སྐྱུག་བསྐལ་ཀྱི་ཆོར་བས་མ་ཉེན་པས་རྟག་ཏུ་ཤེས་སོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་ལྟས་
ནི་མདོ་ལས། དང་སྟོང་ཆོགས་ཀྱིས་བསྟེན་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཞུགས་བྱུང་
ཅིང་། །བདག་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་བ་ཡི། །རྒྱལ་བྱེད་ཆའ་དེ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བ་
དང་། བདག་གང་ནས་ཤི་འཕྲོས། གང་དུ་སྐྱེས། གང་གིས་སྐྱེས་ཞེས་གནས་གསུམ་
ཤེས་པར་བཞད་བ་ལྟ་བུའོ། །དུད་འགྲོས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ་སྐྱུ་ལ་སོགས་པ་བཞེན་
ནོ། །ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། རི་སྐྱད་དུ། བདག་གི་མཐུན་དང་མི་མཐུན་
པས། །ལོངས་སྟོན་དག་ནི་གང་བསགས་པ། །དེ་དག་གཞན་ཀྱིས་ལོངས་སྟོན་

དེ། །ཁོ་པོ་ཅག་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་”བསྟེན། ^{༡༩༥} །ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །མི་རྣམས་ལ་
ནི་རྩ་འབྲུལ་ལ་སོགས་པ་སྤར་རི་སྐྱད་བཤད་པ་དེ་དག་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་
རྟོག་གེ་དང་རིག་སྤྱགས་དང་སྟན་དང་ལས་ལས་སྦྱེས་པ་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་དེ་དག་སྦྱེ་
བས་ཐོབ་པ་ནི་མེད་དེ། སྦྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རང་བཞིན་
གྱིས་ཆེ་རབས་བྲན་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ་ནི་ལས་ཀྱི་བྱུང་བར་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེན་པོ་ཆེའི་ཕྱིར་བ་ལས། ཆོས་ཀྱི་ཆེད་དང་དེ་བཞིན་དུ། །གཞུང་གི་དོན་དག་
བྲན་པ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བྲི་མེད་པས། །ཆེ་རབས་བྲན་པ་ཐོབ་པར་
འབྱུང། །ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོན་གནས་ཟེས་བྲན་ནི་བསྐྱོམས་པ་
ལས་བྱུང་བ་དང་། སྦྱེས་ཐོབ་དང་ལས་ལས་སྦྱེས་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །བཟོད་དང་ཤེས་པ་ལྟ་བའི་བྱེ་བྲག་དང་། །ཤེས་པའི་རང་བཞིན་རི་སྟེན་ལྷན་
ཚུལ་དང་། །ཤེས་པས་བསྐྱུས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་གཉིས། །ཤེས་ཤིང་ཐོབ་འདོད་
གནས་འདི་མཉན་པར་གྱིས། ། །

ཆོས་མངོན་པའི་མངོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་བདུན་པའི་བཤད་པའོ། ། །

རྒྱལོ། །དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ཡང་ཡིན་པ་ནི་འབྲས་བུའོ། །སྒྲིམ་བྱུང་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི་རྒྱལོ། །“དེར”^{༡༩༥}་མོས་བྱུང་
དང་སྒྲིམ་ཐོབ་”ཀྱང་^{༡༩༦}་ཡིན་པ་ནི་འབྲས་བུའོ། །ཆེ་ཆེ་སྤྲོད་པར་རྒྱན་ཆགས་པ་ནི་འབྲས་བུའོ། །ཤེས་འགའ་བ་ནི་
རྒྱལོ། །ཉིར་བསྟོགས་དང་བཅས་པ་ནི་རྒྱལོ། །དངོས་གཤིས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི་འབྲས་བུའོ། །འོག་མའི་རྟེན་ལའང་གོང་མའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲིལ་བ་ནི་རྒྱལོ། །དེའི་འབྲས་བུ་གོང་མའི་ཕུང་པོ་སྟོན་དང་བཅས་པ་ནི་འབྲས་བུའོ་ཞེས་སོ། །དེ་
དག་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་སའི་སྟོ་ནས་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཞི་
པའི་བར་ནམ་པ་བཞི་བཞི་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་འབྲས་བུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེར་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་
དག་ནི་གནས་གསུམ་པར། སོ་སོར་ཡི། །བསམ་གཏན་ས་ནི་གསུམ་པ་ཡིན། །བཞི་
པ་ས་ནི་བརྒྱད་པ་ཡིན། །ཞེས་རབ་ཏུ་སྟེ་དང་པོར་བཤད་ཟེན་ལ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་
གི་བསམ་གཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཙོ་པོ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་།
ཉིང་དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་བཞིན་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་ཅེ་གཅིག་པ་ཡིན་པས་ཉོན་
མོངས་ཅན་དང་། གཡོ་བའི་དགེ་བ་དང་། མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཅེ་གཅིག་
བའང་ཡོད་པས་དེ་དག་བཅས་པའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་སེམས་ཅེ་སྟེ་དམིགས་པ་གཅིག་
པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་གྱི་སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་པ་ཅམ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་གཟུགས་བསམ་གཏན་ཟག་
མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་གང་རུང་”ཡང་”^{༡༩༧}་ཡོད་པས་ཕུང་པོ་ལྗེའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཉིང་དེ་
འཛིན་དང་མཚུངས་ལྟན་ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་བཞིན་དུ་སེམས་ཁོ་ན་

༡༩༥ གླུ་དང་ ཉིང་། དེར རྟེན། དེང

༡༩༦ ཡང་

༡༩༧ ཀྱང་

ལ་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྟེག་
བྱེད་དག་འཆད་དོ། །

སྟོབ་དཔོན་གྱིས། གཤམ་ཉེ་སེམས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་དམིགས་པ་
འཕོ་ལོང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཅེ་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ནམ་གང་གིས་དེ་དག་ཅེ་གཅིག་པར་
བྱེད་པའི་ ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས། ཉིང་དེ་འཛིན་ རོན་གཞན། བརྟགས་པ་ནི་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན་མ་
ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་དང་པོའི་སེམས་ལ་མི་དགོས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པའི་
སེམས་ དང་པོ་དམིགས་པ་འཇགས། ཉིང་དེ་འཛིན་དེའི་སྟོན་ནས་དམིགས་པ་ལས་རྣམ་པར་མི་
གཡེང་བར་བྱེད་པས་དོན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས། འོ་ན་དེ་ལྟ་ན་སེམས་དང་
པོ་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་དེ་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
ཉེ་དེའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་། སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གཉིས་པའི་དུས་ན་
འགགས་ན་གཉིས་པ་ལ་བྱེད་པ་འཇུག་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མ་འགགས་ན་
སེམས་སྒྲ་མ་དང་དུས་མི་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་བླན་པ་མ་
ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཁོ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འདོད་
པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཁོ་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པར་བྱེད་ཀྱས་ན་དེའི་རྒྱར་ཉིང་དེ་འཛིན་
དོན་གཞན་བརྟགས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ལ། མི་རྒྱས་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་འང་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་
པས་སེམས་ ཐམས་ཅད། ཅེ་གཅིག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་
ཏེ། ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཡིན་
ཞིང་། སྟོབས་རྒྱུང་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ནི་ཅེ་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ལ།

ཉིང་དེ་འཛིན་ས་མང་སྟོ་ཙམ་ནི་དགེ་བ་ཁོ་ནར་མ་དེས་པ་དང་སྟོབས་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུ་བར་འདོད་དོ། །མདོ་སྤེ་པ་ན་རེ། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཉིང་
དེ་འཛིན་ཡིན་གྱི་སེམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་མེད་དེ། ལམ་
གྱི་ཆོག་ས་གྱི་བསྐྱབ་པའི་སྒྲིའི་མདོ་ལས། ལྷག་པའི་སེམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་གང་ཞེ་ན།
བསམ་གཏན་བཞིའོ་ཞེས་པ་དང་། ལྷག་གི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་བྱའི་མདོ་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་
རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས། སེམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཙོ་བོ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་རྒྱུ་ལྷུ་ཁྲིམས་དང་ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་རྒྱུ་ཁྲིམས་དང་ཤེས་
རབ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལྟར་སེམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་འདྲ་སེམས་ཁོ་ནར་གསུངས་སོ་ཟེར་རོ།

སྤྱི་དོན་ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་ཞེས་བྲེ་ཞེ་ན། འདིས་མཆོག་ཏུ་སེམས་པར་
བྱེད་པས་བསམ་གཏན་ཏེ་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟར་བཞིན་རབ་ཏུ་
ཤེས་པའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་ཤེས་པའི་བྱེད་ཅེས་བྲེ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །གལ་ཏེ་སེམས་པར་
བྱེད་པ་བསམ་གཏན་ཡིན་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་ ཉན་ཐོངས་ཅན་སོགས། ཐམས་ཅད་བསམ་
གཏན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྤུལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་
པར་བྱེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་དུ་བརྗོད་དེ་ཉི་མ་ལ་སྤང་ལྡན་ཞེས་བརྗོད་
པ་བཞིན་ནོ། །སྤུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སེམས་པར་བྱེད་པའང་འདིར་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པས་
རྟ་གཉའ་སྤེལ་བས་འདྲན་པའི་ཤིང་རྟ་ལྟར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བར་
ངང་གིས་འབྱུང་བ་ལ་འདོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་
གནས་པ་དང་། ལམ་སྤྲོ་བ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁོ་ན་མཆོག་ཏུ་སེམས་པ་མེད་པས་
ཉན་ཐོངས་ཅན་བསམ་གཏན་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལའང་ལོག་པར་དེས་པར་

སེམས་པ་ཡོད་པས་དེ་དང་འབྲ་བ་ཅམ་ལ་དེ་སྐད་དུ་བཞོད་དེ་ས་ཐོན་རུལ་པ་བཞེན་
 འོ། ། མི་དགེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡོད་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆངས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་
 མཛོད་ལས། མི་དགེ་བའི་བསམ་གཏན་སྒྲིབ་པ་ལྟ་ལས་སྦྱེས་ཤིང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མི་
 ཤེས་ལ་དེ་དག་གིས་བར་དུ་གཙོད་ཅིང་བསྒྲོམ་སྟེ་བསྐྱགས་པར་མི་འོས་པའི་བསམ་
 གཏན་ཀྱི་བསྐྱགས་པ་མི་གསུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་
 དང་པོ་ནི་ས་དེ་ན་དུ་བ་ལ་མེས་ཁུབ་པ་ལྟར་ལྷན་ཅིག་སྟོན་བ་ཡིན་པས་རྟོག་པ་མེད་
 པར་དགའ་བའི་དང་ལྡན་པའི་དཔྱོད་པ་མི་སྲིད་པས་དཔྱོད་པ་དང་དེས་མཚོན་པའི་
 རྟོག་པ་དང་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་དགེ་བ་ཅེ་གཅིག་
 པའོ། །དེ་ལྟར་ལྷན་ཅིག་དཔྱོད་པས་རྟོག་པས་དཔྱོད་པའང་གོ་བས། རྟོག་དང་དགའ་
 དང་བདེ་དང་ལྡན། །ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྟོས་ཞེ་ན། ཡན་ལག་“སྔ་སྔ”^{༡༤༠}སྤངས་པ་
 ཡིན། །ཞེས་བཞོད་པ་ན་བསམ་གཏན་ཁུད་པར་ཅན་ཡང་གཉིས་པར་ཐལ་བར་
 འབྱུང་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་འོ། །བསམ་གཏན་ལྷག་མ་གསུམ་ནི་རིམ་བ་ལྟར་ཡན་ལག་
 སྔ་མ་སྔ་མ་རྟོག་དཔྱོད་སྤངས་ཤིང་དགའ་བའི་དང་ལྡན་པ་དང་། རྟོག་དཔྱོད་དང་
 དགའ་བ་སྤངས་ཤིང་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། རྟོག་དཔྱོད་དང་དགའ་བའི་སྤངས་
 པའི་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ཅེ་གཅིག་པའོ། །རི་ལྟར་བསམ་གཏན་རྣམས་འབྲས་བུ་སྦྱེ་
 བ་དང་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་རེ་རེ་ལ་འང་བཞེ་བཞེ་ཡིན་པ་དེ་བཞེན་དུ་
 གཟུགས་མེད་ཀྱང་རྣམ་པ་གཉིས་དང་བཞེ་བཞེ་པ་ཡིན་འོ། །དེ་ལ་འབྲས་བུ་སྦྱེ་བའི་

གཟུགས་མེད་ནི། གཟུགས་མེད་པ་ན་གནས་མེད་དོ། །སྤྱི་བ་ལས་ནི་རྣམ་པ་
 བཞི། །ཞེས་བཤད་ཟིན་ལ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད་ཀྱང་གཟུགས་ལས་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྟོམས་འཇུག་དགེ་བ་ཅེ་གཅིག་པའོ། །རྗེས་སུ་འབྲང་
 བའི་གཟུགས་མེད་པས་འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་ཕྱང་པོ་བཞི་པོ། །བཞི་པོའི་ཁྱད་པར་
 ནི་ལམ་གང་གིས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་འོག་མའི་ས་ལས་དབེན་པ་སྟེ་
 རྣམ་པར་འབྱེད་ཅིང་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བའི་ཉེར་བསྟོགས་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 ལས་སྦྱེས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ནས་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྦྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའོ། ། ཡི་
 དག་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་འོག་ས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དམིགས་པ་ལས་ཀྱང་འདའ་བར་བྱེད་དེ་
 གཟུགས་མེད་དམིགས་པ་ལས་རེས་པར་འབྱུང་བས་སོ། ། གཟུགས་མེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་དངོས་གཞི་
 བཞི་ཉེར་བསྟོགས་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་བཅས་པར་ནི་ དངོས་གཞི་ནི། རང་ས་ན་གཟུགས་
 མེད་ཅིང་འོག་སའི་ཐག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་མི་དམིགས་ ལ་ཉེར་བསྟོགས་ནི་རང་གི་འོག་
 ས་ལ་དམིགས་ཀྱང་ས་རྒྱལ་ནས་མི་དམིགས། བས་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཤེག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ན་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གཟུགས་ལ་
 དམིགས་ནས་རགས་སོགས་སུ་ལྟ་ བས་གང་ལ་དམིགས་པ་དེའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་། བའི་ཕྱིར་
 གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡི་དག་ནའང་རྗེས་ཤེས་པ་རྒྱག་གི་རིགས་མིན་པ་ལ་
 དམིགས་པ་ནི་ཡོད་དོ། །

འདིར་དགེ་འདུན་པ་ལ་ཆེན་པའི་བྱེ་བྲག་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་སྤྱོད་པའི་
 སྟེ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེའི་བྱེ་བྲག་གོས་དམར་པའི་སྟེ་པ་དང་། མང་པོས་
 བཀྱར་བ་པ་རྣམས་གཟུགས་མེད་ནའང་གཟུགས་ཅུང་ཟད་ཡོད་དེ། ལྷང་བར་མའི་

བསྐྱུས་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། ཆེ་དང་ལྡན་པ་བསྐྱུས་པོ་ཆེ་ཆེ་གང་ཡིན་པ་དང་བྱོད་གང་
ཡིན་པའི་ཆོས་འདི་དག་ནི་འདྲེས་པ་སྟེ་མ་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆེ་དང་བྱོད་
གཉིས་འདྲེས་པར་གསུངས་ཤིང་། གཟུགས་མེད་ནའང་ཆེ་ཡོད་ལ་ཆེ་ཡོད་ན་བྱོད་
ཀྱང་ཡོད་ལ་བྱོད་ནི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་
རིའི་བྱ་དཔེར་ན་འདས་བྱའི་ཤོག་གཉིས་གནས་དུ་བསྐྱེད་སྟེ་པན་ཚུན་བརྟེན་ཅིང་
འདུག་པ་དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་གཅིག་པོར་ན་"ཅིག་ཤོས་འབྲེལ་བར་འབྱུང་ལ།
"ཅིག་ཤོས་པོར་ནའང་"ཅིག་ཤོས་འབྲེལ་བར་འབྱུང་རོ། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་
དེ་བཞིན་དུ་མིང་དང་གཟུགས་དག་ཀྱང་པན་ཚུན་རྟེན་ཅིང་གནས་སོ་ཞེས་པ་དང་།
ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས་ཞེས་མིང་
གཟུགས་པན་ཚུན་བརྟེན་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་གྱིས་མིང་གཟུགས་བསྐྱེད་པར་
གསུངས་ཤིང་། གཟུགས་མེད་ནའང་མིང་དང་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་
ཤེས་གནས་པ་བཞི་སྟོན་པའི་མདོ་ལས། དག་སྤོང་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཟུགས་
སུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ། གཟུགས་ལ་དམིགས་པ། གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ་གནས་སོ། །

དག་སྤོང་དག་གང་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་བདག་ནི་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་
ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བར་དག་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགྲོ་བའམ་འོང་བར་སྒྲུའོ་
ཤེས་ཟེར་ན་དེའི་དག་དེ་ནི་དེའི་ཆོག་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤང་སོ་བཞི་
ལས་གཞན་དུ་རྣམ་ཤེས་འགྲོ་འོང་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་པར་བཤད་
པ་ནི་བྱ་དན་པ་དང་ཤེད་པ་སྤྲ་བ་ལ་བྱ་མེད་པ་དང་ཤེད་མེད་ཅེས་དམན་པའམ་སྤྲ་བ་

ལ་དགག་པའི་སྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཁ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དང་པོ་གཉིས་
ནི་མདོ་ལས། ཆེ་དང་བློད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས། གང་ཆེ་ལུས་འདི་འདོར་བྱེད་
ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པས་གཟུགས་མེད་ན་ལུས་ཉིད་ཀྱང་མེད་ན་དེ་འདོར་བ་ག་ལ་
ཡོད། བན་ཚུན་བརྟེན་པ་འད་གཉིས་ཀ་ཡོད་ན་བན་ཚུན་བརྟེན་པ་ཉིད་སྤང་བས་
འདོད་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གསུམ་པ་
ནི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་མིང་གཟུགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཅན་ཡིན་གྱི་གཟུགས་མེད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་མིང་ཁོ་ནའི་རྒྱུན་ཡིན་པའི་བྱིར་མིང་གཟུགས་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་རྒྱུན་ཅན་དུ་གསུངས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་དུ་སྟོན་པ་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ལུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་ཤེས་འགྲོ་འོང་བ་གཞག་པ་ནི་
ལུང་པོ་བཞི་པོ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མེད་ན་རྣམ་ཤེས་འགྲོ་འོང་བ་གཞག་པ་ཡིན་
གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་མེད་པར་བཀག་པ་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །“དེ་ལ་ཆེ་སྤྱོད་མ་ནས་བར་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་འདིར་སྐྱེ་བ་ནི་
འོང་བ་ཡིན་ལ། བར་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་འདི་ནས་བྱི་མར་སྐྱེ་བ་ནི་འགྲོ་བའོ། །”^{༡༧} གཞུང་
ཏེ་གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འདོད་ན་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པར་
འདོད། གཞུང་ཏེ་ལུས་དག་གི་སྤྱོད་པ་ཅུང་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་ན་ནི་མི་རིགས་ཏེ།
རྟེན་ལུས་དག་མེད་པར་དེ་དག་གི་སྤྱོད་པ་མི་རིགས་པའི་བྱིར་རོ། །སྤྱོད་པ་ནི་འབྱུང་
འབྱུར་ཡིན་ན་གཟུགས་མེད་ན་རྟེན་འབྱུང་བ་མེད་པས་འབྲས་བུ་འབྱུང་འབྱུར་མི་

རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་དཔེན་ན་ཟག་མེད་གྱི་འབྲུང་བ་མེད་ཀྱང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་འབྲུང་
གྱུར་གྱི་གཟུགས་ཡོད་པ་ལྟར་གཟུགས་མེད་རང་ས་ན་འབྲུང་བ་མེད་ཀྱང་གཟུགས་
གྱི་འབྲུང་བ་རྒྱར་བྱས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་མཚུངས་
ཏེ། ཟག་མེད་ལ་འབྲུང་བ་མེད་ཀྱང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ན་ཡོད་
པའི་ཟག་བཅས་གྱི་འབྲུང་བ་རྒྱར་བྱས་ནས་སྐྱེ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་ཟག་
བཅས་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལུས་དང་དབང་པོ་དང་
གནས་དང་ལུས་རྣམས་ཡོད་ན་ནི་དེ་ལྟར་གཟུགས་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར། གལ་
ཏེ་དུལ་སྤྲ་རབ་ཅམ་གྱི་གཟུགས་ཤིག་ཡོད་པས་བོངས་ཆོད་ཅུང་བའི་ཕྱིར་
གཟུགས་མེད་ན་ཅུང་ཟད་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་ན་ནི་ཅུའི་སྐྱེ་བོ་སྤྲ་མའི་
གཟུགས་ལྟར་མི་སྣང་བ་དག་ཀྱང་གཟུགས་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་།
སྤྲ་ཅེ་བའང་སེམས་མེད་པར་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར། སྤྲ་ཅེ་བ་དེ་ཁོ་ན་གཟུགས་མེད་
དུ་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཤིན་ཏུ་ཆ་སྤྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་དང་བའི་ཕྱིར་
གཟུགས་མེད་པར་འདོད་ན་ནི་དང་བའི་ཕྱིར་རོ་རྗེས་དེ་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་པར་
འགྲོ་བས་གཟུགས་ན་སྤྲོད་པ་དང་སྤྲ་བ་བར་མཐང་གཟུགས་མེད་པར་འགྱུར་
རོ། །གལ་ཏེ་གང་ལས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་དང་བ་གཞན་མེད་པ་ཞིག་གཟུགས་མེད་ཡིན་
ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་སྒྲིམས་འབྲུག་གིས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་ལྟར་སྐྱེ་བས་ཀྱང་
ཆེས་མཆོག་ཏུ་དང་བས་སྤྲ་ཅེ་བ་ཁོ་ན་གཟུགས་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་
གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་ཡོད་ཀྱང་དེ་ནི་དང་བས་ས་འོག་མའི་དབང་པོས་གཟུང་

བར་མི་རྒྱས་པས་གཟུགས་མེད་དུ་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པར་
སྐྱེས་པའི་གཟུགས་ཀྱང་གཟུགས་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། གོང་མ་གོང་མའི་གཟུགས་
རྣམས་དང་བས་འོག་མ་འོག་མའི་དབང་པོས་མི་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གལ་ཏེ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་ནི་འདོད་ཁམས་ཡིན་ལ།
གཟུགས་གྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་ནི་གཟུགས་ཁམས་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ནི་
དོན་དང་མཐུན་པ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་མེད་ཅེས་པའི་མིང་ནི་འདོད་རྒྱལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་
ན། སྤྱི་མ་གཉིས་དོན་མཐུན་ཡིན་ལ་སྤྱི་མ་འདོད་རྒྱལ་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པ་ཅི་ཡོད།
བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཀྱང་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་གཟུགས་རྣམས་ལས་ངེས་
པར་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷང་བར་མ་ལས་གཟུགས་མེད་པའི་རྣམ་པར་
ཐར་བ་ནི་བ་གང་དག་གཟུགས་རྣམས་ལས་འདས་ནས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་གནས་བདུན་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དགུ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས།
གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་དག་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པས་རྒྱ་སྟོ་མས་འཇུག་ལ་གཟུགས་བཀག་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལའང་གཟུགས་
དགག་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་པ་ན་གཟུགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
དོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན་རི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ཞེས་རང་གི་སྟོགས་
གཞུང་འཇུགས་པར་བྱེད་དོ། ། དེའི་གཟུགས་དེ་ནི་མདོ་སྟེ་པ་སེམས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སོན་ཡོད་པས་དེ་
ལས་སྐྱེ་བར་འདོད། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་དག་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་མཛོན་དུ་གྱུར་ན་དེའི་འཆི་ལྟས་
ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་ཆེན་ཡིན་ལ། རྣམ་སྟིན་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ནི་འདས་པའི་གཟུགས་རྣམས་བྱ་བ་ཏུ་འདོད་དོ། །

འོན་གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་ཁམས་འོག་མར་སྐྱེས་པ་དག་ལ་ངེ་
 ལྷར་གཟུགས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་གཟུགས་མེད་ཅིང་གཟུགས་ཀྱི་ཉེ་བར་
 ལེན་པ་ནི་གཟུགས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ཆེ་གཟུགས་ནི་ལྷན་ཅིག་གེད་
 པའི་རྒྱན་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་སེམས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་
 རྒྱ་ནི་འདོད་གཟུགས་ན་ཡོད་པའི་འབྱུང་བཞི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་མདོ་
 གྲེ་པ་ལུས་སེམས་པན་རྩན་ས་བོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་
 གནས་སྐབས་དེའི་གཟུགས་འདས་པའི་གཟུགས་ལས་སྐྱེ་འོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
 སེམས་ཅམ་པ་ཀུན་གཞི་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དང་པོ་ནི་རྩ་རོལ་མཛེས་པ་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ནི་ད་
 ལྷར་བའི་གཟུགས་ཡོད་བཞིན་དུ་འདས་པ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 གསུམ་པ་ནི་གཟུགས་རྩས་སུ་མེད་པར་འདོད་པས་དེའི་རྒྱ་ལ་འབད་བ་དོན་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་འབྱུག་བཞིའི་སྤྱིའི་དོན་ནི་འོན་ནམ་མཁའ་
 མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ལ་
 དམིགས་པས་མིང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའམ། འོན་ཏེ་སྦྱོར་བའི་མིང་གིས་བཏགས་ཤེ་ན།
 སྦྱོར་བའི་མིང་གིས་ཏེ། འདི་ལྷར་སྦྱོར་བའི་ཆེ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་
 དང་། རྩ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྷར་
 སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་དེ་སྐད་བརྗོད་ཀྱི་གཞན་ནི་ཅི་
 རིགས་པར་ཆོས་གཞན་དག་ལའང་དམིགས་སོ། །

བཞི་པ་ནི་འདུ་ཤེས་རྒྱུད་ཞིང་མི་གསལ་བས་དམན་པའི་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་མེད་

བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། འདྲ་ཤེས་ཅུང་ཟད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདྲ་ཤེས་མེད་པའང་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སྲིད་པ་གསུམ་ན་དེ་བས་མཐོ་བའི་ས་མེད་པས་སྲིད་ཅེ་ཞེས་
ཀྱང་བྱའོ། །ཡང་ན་སྦྱོར་བའི་ཆེ་འདྲ་ཤེས་ནི་ནད་དོ། །འབྲས་སོ། །ཟུག་རྩའོ་ཞེས་
འདྲ་ཤེས་རགས་པ་ལའང་སྦྱོན་དུ་ཉླ་ལ། འདྲ་ཤེས་མེད་པ་པ་ནི་ཀྱན་རྩ་མོངས་པའོ་
ཞེས་འདྲ་ཤེས་མེད་པའང་ཀྱན་རྩ་མོངས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། འདྲ་ཤེས་
མེད་འདྲ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་འདི་ནི་ཞི་བ་དང་གྲ་ཞོམ་པའོ་ཞེས་སྦྱོར་བའི་
ཕྱིར་ཡང་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །

༼དབྱེ་བ་བཤད་པ༽

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི་གོང་དུ་སྦྱོས་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་མ་གཏོགས་
པ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དངོས་
གཞིའི་རྩ་ལོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ལ། འདིས་ཡན་ལག་དང་ཉེར་བསྟོགས་དང་ཁྱད་པར་ཅན་མ་བསྟན་
པར་འདོད་དོ། །བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་སྲིད་ཅེ་མ་གཏོགས་པ་བདུན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་
གསུམ་ཡིན་ཏེ། །རྩི་མུང་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། དག་པ་པ་དང་། ཟད་པ་
མེད་པ་རྣམས་སོ། །བརྒྱད་པ་སྲིད་ཅེ་ནི་རྩི་མུང་ལྡན་དང་དག་པ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་
ཡིན་གྱི་འདྲ་ཤེས་དམན་ཞིང་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བས་དེ་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་མི་རྟེན་
པས་ཟག་མེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་རྩི་མུང་ལྡན་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གྲོགས་སྲིད་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཟག་
བཅས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོམས་འཇུག་དག་བ་ནི་མ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པས་དག་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྩི་མུང་ལྡན་དེས་ཅི་ཞིག་རྩི་མུང་བར་

བྱེད་ཅེ་ན། དག་པ་བ་དེ་ནི་རྩོམ་ལྡན་དེས་རྩོམ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དག་པ་བ་
འདི་ནི་བཟང་ངོ་ཞེས་དེ་ལ་ཞེན་ཅིང་སྲེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྩོམ་ལྡན་ནི་
བསམ་གཏན་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་དག་པ་བ་ལས་ལངས་བ་དང་རྩོམ་ལྡན་
ལ་སྟོམས་བར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བ་དང་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་
བསམ་གཏན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་སྲེད་བཅས་ཁོ་ན་རྩོམ་ལྡན་དུ་བཤད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་
དམིགས་པ་ལ་ཞེན་པས་དེ་ལས་ངས་བར་མ་བྱུང་ན་གོང་མར་འགྲུར་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅས་བཤད་དོ། །ཟག་མེད་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྟོམས་འཇུག་
བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །

། ཡན་ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ།

གསུམ་པ་ཡན་ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱི་འདོན་ལ་གསུམ་
ཀྱི་དང་པོ།

། གཞུགས་མེད་ལ་ཡན་ལག་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན།

གཞུགས་མེད་ལ་ཡན་ལག་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཅི་བསམ་གཏན་ལྟར་
གཞུགས་མེད་པ་དག་ལ་འང་ཡན་ལག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་མེད་དེ། འགྲེལ་བ་ལས།
སྟོམས་བར་འཇུག་པའི་རྣམ་དེ་དག་ལས་བསམ་གཏན་རྣམས་ཁོ་ན་ཡན་ལག་དང་
ལྡན་པ་ཡིན་ཀྱི་གཞུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཀྱན་ལས་བརྒྱུས་ལས། གཞུགས་མེད་པ་རྣམས་ན་ནི་ཞི་
གནས་སུ་རྩོག་ཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡན་ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་
བཤད་ཅིང་། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་བཤད་ལ། དེའི་དོན་

၆၅၃

༼གྲངས་རེས་པ་བཤད་པ༽༽

གཉིས་པ་གྲངས་རེས་པ་ནི་གལ་ཏེ་འདྲ་ཤེས་དང་རེག་པ་ལ་སོགས་པ་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་བཞིན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་རྟོག་དཔྱད་ལ་སོགས་
པ་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་ཅེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་གཞན་ལུགས་དང་། རང་ལུགས་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་དག་བསམ་གཏན་སྡུ་མ་ལ་ཡོད་པ་ཕྱི་
མས་སྤངས་ཤིང་བོར་བ་དེ་དག་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ནི་སྡུ་
མ་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་མས་བོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཏུ་མ་བཤད་དེ། འདི་ལྟར་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་སྡུ་ཡོད་པའི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་བོར་ནས་གཉིས་
པར་བཞག་ལ། དང་པོའི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་དང་གཉིས་བའི་དགའ་བ་དང་གསུམ་
བོར་ནས་གསུམ་པ་དང་། དེ་གསུམ་དང་གསུམ་པའི་བདེ་བ་དང་བཞི་བོར་ནས་
བསམ་གཏན་བཞི་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱང་ཡན་ལག་མ་
ཡིན་པར་འཇུག་རོ་ཞེ་ན། ཉིང་རེ་འཛིན་སྟོམས་འཇུག་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་
མཚུངས་སོ། །ཡང་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་སྡུ་ལ་སོགས་
པ་ཁོ་ནར་བཞག་སྟེ། ཡན་ལག་དེ་དག་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་
"ཆེས་"^{༡༤༩}ལན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་རྟོག་
དཔྱད་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འཛོག་པར་བྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་དག་ཡན་ལག་ཏུ་འཛོག་པར་
འཇུག་ཏེ། བྲན་པ་ནི་བར་གནས་པ་དང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ལ་
ཞུས་ཤོད་ལ་སོགས་པ་མི་འབྱུང་བས་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་པས་བྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་

ཆེས་པན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་འགྲེལ་བ་ལས་ཁ་ཅིག་དེ་སྐད་དུ་ཆོལ་བ་ཡོད་མོད་ཀྱི་སྟོན་གྱི་
སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ནི་དེ་སྟེད་མངོན་པ་དེ་ལྟར་མི་སྟོན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་འདི་ནི་དབྱང་
བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལ་རྟེན་གྱིས་དག་འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོར་པའི་ས་
མཐོང་བས་དབྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དེར་བལྟ་བར་ཁྱད་ས་
འབྱེན་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འོན་དེ་ལས་
དེ་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་རྣམས་ལ་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
གཞན་དག་ཡོད་ཀྱང་རྟོག་དཔྱད་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པ་ནི་སོ་
སོར་གཉེན་སོ་དང་པན་ཡོན་དང་དེ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ནས་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་འབྱུང་བས་དེ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གངས་ངེས་བསམ་པར་བྱའོ། །

༼ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དོན་ངོས་གཟུང་བ།༽

གསུམ་པ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དོན་ངོས་གཟུང་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་
སྟོབ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསམ་གཏན་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ་
གཞན་དག་ནི་ཡན་ལག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་ཡན་ལག་ལས་
དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟར་
ཆོགས་པའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ་བསམ་གཏན་དང་སོ་ལ་ནི་ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ། མི་
མཐུན་ཕྱོགས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་གཞོན་སེམས་དང་རྣམ་འཛེལ་སོགས་
བ་སྟོང་བས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་དང་། རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་མི་

མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་ནས་དབེན་པ་ལས་སྦྱིས་པའི་དགའ་བདེ་འཛོལ་བས་པན་ཡོན་
 གྱི་ཡན་ལག་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲ་མ་དེ་
 དག་འབྲུབ་པས་དེ་གཉིས་ཀའི་ཉེན་གྱི་ཡན་ལག་ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམས་སོ། །བསམ་
 གཏན་གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་པོའི་རྟོག་དཔྱད་སྤྱོད་
 པས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་། པན་ཡོན་དང་གནས་སམ་རྟེན་
 གྱི་ཡན་ལག་ནི་སྤྲ་མ་ལྟར་དགའ་བ་དང་སོགས་པས་གཟུང་བ་བདེ་བ་གཉིས་དང་
 ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 འོག་པའི་དགའ་བ་སྤྱོད་པས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དགའ་བ་ལ་རྩོལ་བ་མེད་པས་
 དམིགས་པ་ལ་ལྟན་གྱིས་བྱུལ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་དང་
 བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མི་བརྟེན་པའི་བྲན་བ་དང་མི་བརྟེན་པའི་ཤེས་བཞིན་
 གསུམ་དང་པན་ཡོན་དང་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་ནི་རིམ་བཤར་བདེ་བ་དང་སེམས་
 གནས་བ་ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམས་སོ། །

སེམས་གནས་བ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་པར་ལམ་གྱི་ཆོགས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཡང་
 དག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། གང་སེམས་གནས་བ་དང་། ཡང་དག་པར་གནས་
 པའོ། །ཞེས་འབྲུང་བའི་བྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་བཞི་པ་ན་ནི་ཡན་
 ལག་བཞི་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་འོག་པའི་བདེ་བ་སྤྱོད་པས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་
 གཉིས་ཀའང་ས་འོག་པའི་སྟོན་བརྒྱུད་དང་བྲལ་བས་བྲན་བ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་
 འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་གཉིས་དང་། པན་ཡོན་དང་རྟེན་གྱི་ཡན་
 ལག་ནི་རིམ་བཤར་བདེ་བ་ཡང་མིན་སྟུག་བསྐྱེད་ཡང་མིན་པའི་ཆོར་བ་བཏང་

སྟོམས་དང་། ཉིང་འཇིན་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་བསམ་
གཏན་གྱི་ཡན་ལག་བཅོ་བརྒྱད་དོ། ། འདི་དག་གི་གཉེན་པོ་ནི་ཐག་སྤྱིང་གི་གཉེན་པོར་འདོད་པ་
ཉིད་ལེགས་སོ། །

རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་མི་
མ་ཐུན་ཕྱོགས་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། གཞོད་སེམས་དང་རྣམ་པར་འཛེ་
བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་
བ་དང་། འཆལ་བའི་ཚུལ་སྤྲིམས་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་ལྷ་ཡིན་ལ། བསམ་
གཏན་གཉིས་པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འདོད་ཆགས་དང་།
རྟོག་དཔྱེད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱལ་དང་། རྟོད་པ་དང་། ཉིང་འཇིན་
མ་རྟོགས་པ་དང་ལྷ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ནི་
བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་། དགའ་བ་དང་། ཉིང་
འཇིན་མ་རྟོགས་པ་དང་བཞིའོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ནི་
དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱབ་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། བདེ་བ་
དང་། བདེ་བ་ལ་རྩེ་བ་དང་། ཉིང་འཇིན་མ་རྟོགས་པ་དང་ལྷ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་
དང་། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གི་སྐྱབས་སུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་
རྣམ་པ་ལྷ་སྤྱོད་བའི་གཉེན་པོ་བྲན་ཤེས་བཞིན་དང་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཡིན་ཀྱང་
རྟོག་དཔྱེད་ཀྱི་སྟོམས་མཛོན་པར་བསྐྱབས་པས་ན་དེ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་མ་བསྟན་
པར་རྟོག་དཔྱེད་གཉིས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་ལ། དེ་བཞིན་ཏུ་བསམ་གཏན་

གཉིས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་པ་ལྟ་སྤྲོད་བ་གཉེན་པོ་འདྲ་བ་དང་ཤེས་བཞིན་
དང་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཡིན་ཡང་སེམས་དགའ་བའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་
ནས་དཀྱིས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་རང་མིང་གིས་མ་བསྟན་པར་རྟོག་དཔྱད་གྱི་འབྲུག་པ་
ཞི་བས་ནད་རབ་ཏུ་དང་བའི་མིང་གིས་བསྟན་ཏེ། དེས་ན་འདིའི་ནད་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་
འན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྩ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་ལ་ནི་སེམས་དགའ་བའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་བཏང་
སྟོམས་དང་འན་ཤེས་བཞིན་གསུམ་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཁོ་ནས་བསྟན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་
གཉེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བསམ་གཏན་དེ་དག་
ཡན་ལག་ལྔ་པ་དང་བཞི་པར་བཞག་ལ། བསམ་གཏན་བཞིའི་བྱད་པར་ནི་དང་པོ་
དང་གཉིས་པ་ལ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་དོ། །གཉིས་
པ་དང་གསུམ་པ་ལ་ནི་པན་འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་
དོ། །གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱད་པར་
ཡོད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

བཙོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཀྱང་མིང་གི་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་རྣམས་སུ་ནི་བཅུ་གཅིག་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ལྔ་དང་། གཉིས་པའི་ནད་རབ་ཏུ་
དང་བ་དང་། གསུམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མ་གཏོགས་པ་བཞི་དང་། བཞི་པའི་ཆོར་བ་
བཏང་སྟོམས་རྣམས་སོ། །གལ་ཏེ་རྟོག་དཔྱད་དང་འན་པ་དང་འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་
དང་སེམས་བདེ་དང་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་རྣམས་ནི་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་ཡན་ལག་ཏུ་
རུང་མོད་གྱི་བསམ་གཏན་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་རི་

ལྷ་འགྲུར་ཏེ། ས་དེ་གཉིས་ན་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་བས་སེམས་
 གི་བདེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་ཀྱི་བདེ་བའང་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་བསམ་
 གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འགྲུར་ཏེ། དེ་ནི་སྒོ་ལྗེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་
 ན་དེ་ཡང་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་པས་མཉམ་གཞག་ཏུ་མི་འགྲུར་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་རྫས་གཞན་དུ་མི་འགྲུབ་པར་
 འགྲུར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོར་བཟངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་བཟངས་ཀྱང་
 རྫས་གཞན་དུ་བཟང་ན་གཉིས་པའི་བདེ་བའང་རྫས་གཞན་དུ་བཟང་བར་ཐལ་བར་
 འགྲུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། སྒྲིན་མེད་དོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་ནི་སེམས་
 བདེ་ ཡིན་པས་ཆོར་བ། ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དག་ན་ནི་དགའ་བའི་
 ས་མང་པོ་པའི་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ལ་བདེ་བ་ཞེས་བརྗོད་བ་ཡིན་ནོ། །བསམ་
 གཏན་ལྷ་མ་གཉིས་ན་ནི་ཆོར་བ་བདེ་བ་མི་སྲིད་དེ། ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་ལུས་སེམས་
 གི་ཆོར་བ་གཉིས་ལས་མེད་ཅིང་། དེ་ལ་ལུས་ཆོར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིམས་པར་
 ཞུགས་པ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་ལྷ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཆོར་
 "ཡང་"^{༡༤}མ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་དགའ་བ་ཞེས་བཟངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགའ་
 བ་ནི་ཡིད་བདེ་ཡིན་ན་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་གཉིས་རྣམ་ཟངས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཡན་ལག་ལྷ་
 ཞེས་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་

རྣམས་འདོད་དོ། །

དཔེས་སྟོན་པ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་
བཙུན་པས་ཆོས་མཛོན་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན་ཟོ་ཚུན་འབྱུང་མོ་ལྟར་མིག་གི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་འོག་ནས་གོང་དུ་འཕྲེན་ཏོ་ཞེས་བཤད་དེ། དེའི་འདོད་པ་
ནི་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་པའང་ཡོད་
དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲིགས་བཤད་ཅིང་། བསམ་གཏན་སྟོན་པའི་མདོ་ལས་
ཀྱང་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་སྟོན་པ་ན་དེ་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་
བཏང་སྟོམས་དང་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་ཤིང་བདེ་བ་ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་
ཞེས་གསུངས་པས་ལུས་བདེ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ཁོ་ནར་
མ་ཟད་ཀྱི། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ས་པའང་ཡོད་པས་དེས་ན་བསམ་གཏན་
གསུམ་ཅར་ནའང་ལུས་བདེ་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

འོ་ན་ལམ་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་མདོ་ལས། བདེ་བའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། བདེ་བ་
སྤྱོད་བར་འབྱུང་བའི་རེག་པས་རེག་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་
བ་ཆོར་བའི་རྣམ་པ་བདེ་བ་སེམས་པ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཞེས་
བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགའ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགའ་ཏེ། སྡེ་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གཞུང་ལས་ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཞེས་པ་ཁོ་ན་འབྱུང་བས་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཞེས་པ་
ནི་འགའ་ཞིག་གིས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་བདེ་བ་ལུས་
ཀྱིས་སྤྱོད་ལ་ཞེས་རང་གི་སྒྲས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་
ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་བདེ་བ་ཡིད་ཀྱིས་སྤྱོད་ལ་ཞེས་

གསུངས་པས་ཆོག་གི་ལུས་ཀྱིས་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རྟོ། །གཞན་ཡང་བསམ་གཏན་སྔ་མ་གཉིས་སུ་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ལ་བདེ་བར་བརྟེན་
ན་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་བས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་ཡོད་པས་བསམ་
གཏན་བཞི་པ་ལའང་ཡན་ལག་བདེ་བ་སྟོས་པར་འགྱུར་ན་དེར་མ་སྟོས་པས་ན་དང་
མོ་གསུམ་ན་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡོད་པས་དེ་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་ཀྱི་བཞི་པ་ན་ཆོར་བ་
བདེ་བ་མེད་པས་དེ་ཡན་ལག་ཏུ་མ་བཤད་དོ། །

གལ་ཏེ་བསམ་གཏན་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ནི་བདེ་བའི་ཆོར་བ་
དང་མ་སྟོས་པས་བདེ་བར་བཤད་ཀྱི་བཞི་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ནི་བདེ་བའི་ཆོར་བ་
དང་མི་མ་སྟོས་པས་བདེ་བར་མ་བཤད་དོ་ཞེ་ན། འོན་ཀྱང་བདེ་བའི་ཆོར་བ་དང་མ་སྟོས་
པས་གསུམ་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའང་ཅིའི་ཕྱིར་བདེ་བར་མ་བཤད། གལ་ཏེ་བདེ་
བའི་ཆོར་བ་དང་མ་སྟོས་མེད་ཀྱི་ལས་སུ་རུང་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་བཏང་སྟོམས་
ཀྱིས་བཙོམས་པས་དེར་བདེ་བར་མ་བཤད་དོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་སྔ་མ་
གཉིས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་བས་གསུམ་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་བྱུང་བར་དུ་
འཕགས་པས་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ནས་དེ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་རྟོ། །གཞན་ཡང་བསམ་
གཏན་སྔ་མ་གཉིས་ན་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཁོ་ན་བདེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མགོན་མེད་ཟས་
སྤྱོན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། གང་གི་ཆེ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་རབ་ཏུ་དབེན་པ་
ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་
གནས་པ་དེའི་ཆེ་འདིའི་འདོད་པ་ཉེ་བར་སྤྱད་པའི་ཡིད་བདེ་གཉིས་དང་། མི་དགེ་བ་
ཉེ་བར་སྤྱད་པའི་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་སྟེ་ཆོས་ལུ་ནི་སྤྱོད་བར་

འགྱུར་ལ། ཆོས་ལྷ་པོ་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་དགའ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་བ་དང་
བདེ་བ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་བསྒྲོམ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤིན་ཏུ་
སྤྱངས་བ་དང་བདེ་བ་ཐ་དད་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུངས་ཀྱང་ཐ་དད་མ་
ཡིན་ན་ལྷར་མི་རུང་ཞིང་ཐ་དད་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་ཅར་གྱི་བདེ་བ་ལུས་
བདེར་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་སྒོ་ལྷའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གཤེད་བའི་ཕྱིར་ཁ་ཕྱིར་ལྷ་ཡིན་པས་
མཉམ་གཞག་ཏུ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རི་ལྗར་འབྱུང་ལ། གཤེད་འབྱུང་ན་འང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་
གཤེད་ས་བ་དང་ལུས་ཤེས་སྦྲེས་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་ཉམས་བ་དང་། གནས་བ་
ལས་ལངས་པར་ཡང་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་བདེ་མཉམ་གཞག་ཏུ་མི་འབྱུང་བས་
བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འཐད་ཅིང་། གཞན་ཡང་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཟག་
བཅས་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་ས་
བ་ཡིན་པས་རིམ་བཤུར་འདོད་པའི་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་རེག་བྱ་འཛིན་མི་
རུས་པས་རེག་བྱ་དང་ལུས་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་ས་བ་ཡིན་པས་འདོད་པའི་ལུས་
དབང་གིས་གཟུགས་ན་སྟོད་པའི་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་ལུས་ཤེས་སྦྲེད་མི་རུས་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཆོགས་བ་གཅིག་ལ་ཡན་ལག་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་མི་རུང་བས་
ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པའི་རེག་བྱ་དང་ལུས་ཤེས་ཀྱང་ཟག་མེད་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཉེས་བ་
དེ་དག་མེད་དེ། མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་སྦྲེས་བ་ཤིན་
ཏུ་སྤྱངས་པའི་རེག་བྱ་ཞེས་པ་ལུས་ཡང་ཞིང་ཟོ་མདོག་བདེ་བར་བྱེད་ཅིང་བདེ་བའི་
ཆོར་བ་དང་མ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་གིས་ལུས་ལ་རྒྱས་ཤིང་ཁྱབ་པས་དེའི་མ་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་

སྦྱངས་པའི་རེག་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་མཐུན་པའི་ལུས་ཤེས་
 མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་སྦྱེས་པའི་
 ལུས་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་འབྱུང་བས་ཕྱི་རོལ་དུ་
 གཤེདས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྦྱེས་པ་ན་
 ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་ཉམས་པ་དང་། ལངས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱིར་
 འདོད་པའི་ལུས་དབང་གིས་གཟུགས་ཀྱི་རེག་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ལུས་ཤེས་སྦྱེད་
 པའི་བྲབ་པ་མེད་ཀྱང་། འདིར་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་སྟོབས་བསྦྱེད་པའི་མཐུས་མཉམ་
 གཞག་གི་འདོད་པའི་ལུས་དབང་གིས་གཟུགས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་རེག་བྱ་ལ་
 དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་ལུས་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་བསྦྱེད་ཀྱས་
 ཤིང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ལུས་བདེ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འདྲུབ་ལ། ཤིན་ཏུ་
 སྦྱངས་པའི་རེག་བྱ་དང་ལུས་ཤེས་ཟག་མེད་དུ་ཐལ་བ་ནི་འདོད་པ་ཉིད་དེ། ལས་ཀྱི་
 ཆོགས་ཀྱི་མདོ་ལས། ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་མདོན་
 པར་ཤེས་པ་དང་། རྩོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པ་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་
 གང་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་མདོན་
 པར་ཤེས་པ་དང་། རྩོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པ་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་
 གང་ཡིན་པ་ཞེས་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་སྦྱེ་མཆེད་དུག་གི་ཆོགས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་
 རྣམས་གང་ཞེ་ན། མིག་རི་སྟེད་པ་དང་གཟུགས་རྣམས་རི་སྟེད་པ་དང་མིག་གི་རྣམ་

བར་ཤེས་པ་ཇི་སྟེད་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་ལུས་ཇི་སྟེད་པ་དང་རེག་བྱ་རྣམས་ཇི་སྟེད་
 པ་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་བར་ཤེས་པ་ཇི་སྟེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ཁམས་བཙོ་ལྔ་པོ་
 ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་ཁོ་ནར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དཔེས་སྟོན་པ་ན་རེ་
 དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲངས་པའི་རེག་བྱ་དང་ལུས་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་རེག་བྱ་དང་ལུས་
 ཤེས་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་
 རོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཡན་ལག་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་རྒྱ་བསམ་གཏན་དང་
 པོའི་རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་འབྲུག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་དང་པོས་འདོད་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་
 བར་མ་ཟད་འདིས་མཉམ་གཞག་གི་ས་དང་པོ་ལས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་བས་དེ་ལ་
 ཡིད་ཆེས་པའི་དད་བ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྐལ་ལྷན་བྱུང་བར་ཅན་ན་རེ་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་རྟོག་དཔྱད་ཞི་
 བ་ཙམ་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་དཔྱད་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་
 སོགས་པའང་སེམས་ལས་རྩས་གཞན་མ་ཡིན་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་
 བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དག་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་རྩས་ཐ་
 དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གལ་ཏེ་བསམ་གཏན་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དགའ་བ་ཡིད་བདེར་
 འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྡེ་པ་གཞན་དག་དགའ་བ་སེམས་བྱུང་གི་ཆོས་གཞན་ཡིད་
 ཀྱིས་བཞོན། ཡིན་ལ་ཡིད་བདེ་བསམ་གཏན་གསུམ་ཅར་གྱི་འང་བདེ་བར་འདོད་པ་
 ལྟར་བསམ་གཏན་གསུམ་ཅར་གྱི་བདེ་བ་ནི་དགའ་བ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་བདེ་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་སྔ་མ་གཉིས་ན་ནི་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་
 བྲལ་བས་ཉེ་བར་མ་ཞི་བས་དགའ་བ་ཁོ་ན་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་ནི་དགའ་

བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཉེ་བར་ཞི་བས་སེམས་བདེ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཡིད་
བདེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་ཡན་ལག་ལས་ངེས་འབྱུང་ཡིན་པས་རྣམ་པར་
བསྐྱར་བའི་མདོ་ལས་བསམ་གཏན་གསུམ་ལ་བཀའ་སྒྲུབ་ནས། འདིར་འདིའི་ཡིད་
བདེ་བའི་དབང་པོ་སྦྱེས་པ་མ་ལུས་པར་འགག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་དང་། བསམ་
གཏན་བཞི་པ་ལ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་འགག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་དང་། བསམ་
གཏན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་མདོ་ལས། དེ་འདོད་པས་དབེན་སྒྲིག་ཏོ་མི་དགེ་བའི་
ཆོས་ཀྱིས་དབེན་པ་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་དབེན་པ་ལས་
སྦྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་
སོ། །དེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ཉེ་བར་ཞི་ནས་ནང་ཡོངས་སུ་དང་སྟེ་
སེམས་ཀྱི་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པས་རྟོག་པ་མེད་པ་དཔྱོད་པ་མེད་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་
གནས་སོ། །

དེ་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བླན་པ་དང་ལྡན་ཞིང་ཤེས་
བཞིན་དུ་བཏང་སྟོམས་ལ་གནས་ཏེ། བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་ཐྱོང་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་དེ་ལ་བླན་པ་དང་ལྡན་པ་བདེ་བ་ལ་རྣམ་པར་སྦྱོད་པ་བཏང་སྟོམས་པའི་ཞེས་
བརྗོད་པ་སྟེ་དགའ་བ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་
སོ། །དེ་བདེ་བ་ཡང་སྤངས་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་ཡང་སྤངས་ཤིང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་
བདེ་བ་སྤྲནས་ཀྱང་རྒྱབ་པས་བདེ་བ་ཡང་མེད་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་ཡང་མེད་པ་བཏང་
སྟོམས་དང་བླན་པས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་

གནས་སོ་ཞེས་ལུང་རྒྱལ་བ་གཉིས་ལས་གསུམ་པར་ཡིད་བདེ་འགག་ཅིང་བཞི་པར་
བདེ་བ་དེ་མ་ཐག། བ་སེམས་བདེ། དང་ཡིད་བདེ་ནི་སྤྲ་མ་ བསམ་གཏན། གསུམ་པ་ནས་
སྤངས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། ། དགའ་བདེ་གཉིས་ཚེར་བ་བདེ་བར་འབྲུ་ཡང་དགའ་བས་སེམས་བ་
ཞི་བར་བྱེད་ལ། ཞི་བར་གྱུར་པའི་ཆེ་ས་གཞན་ཐོབ་ན་དེའི་རིགས་ཅན་གྱི་ཚེར་བ་ལ་བདེ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ། དེས་
ན་བསམ་གཏན་སྤྲ་མ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་ཡིད་བདེ་ནི་དགའ་
བ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་ལ་ནི་སེམས་ཀྱི་སེམ་བ་ཉིད་བདེ་བར་བཞག་གོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་
ཏུ་སྤྲ་བ་འདོད་ཅིང་། ཁ་ཅིག་ཡིད་བདེ་ནི་ཡིད་དགའ་བ་ཡིན་ལ་བསམ་གཏན་ལ་བདེ་
བ་ཡན་ལག་ཏུ་བཞད་བ་ནི་ལུས་བདེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ལས་
སྦྱེས་པའི་བདེ་བ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། བཞི་བ་ལ་ནི་དེ་ཡང་སྤང་བར་འདོད་དོ། །

ཅི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་ལའང་ སྤར་བཞད་པའི། ཡན་ལག་དེ་དག་
ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ཡོད་ལ་ཁ་ཅིག་མེད་དེ། འདི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ནི་དེའི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་དབེན་བ་མ་ཡིན་ ཞིང་དེ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན། དཔལ་དབེན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་མེད་ཅིང་། གཉིས་
པ་ལ་ནི་དེའི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་བརྟོགས་པས་རབ་ཏུ་མ་དང་བས་ནང་རབ་ཏུ་
དང་བ་མེད་ལ། གསུམ་པ་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བདེ་བས་ཀྱན་ཏུ་རྫོངས་ཤིང་
བསྐྱད་པས་ཤེས་བཞིན་དང་བྲན་བ་མེད་ཅིང་། དགོ་བའི་ས་མང་པོ་ལ་ཡིན་པས་བཏང་སྟོམས་ཀྱང་
མེད་དོ། ། བཞི་བ་ལ་ནི་དེའི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་བྱི་མ་ཅན་ཏུ་བྱས་པས་བཏང་
སྟོམས་དང་བྲན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་མེད་དོ། ། བྱུང་མཐའ་འཛིན་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་མེད་

ལ། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ན་ནི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་མེད་དེ། དེ་དག་ནི་ཉོན་
མོངས་ཅན་ཡིན་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་བཏང་སྟོམས་ནི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེས་ན་དགའ་བ་ནི་འདོད་པས་དབེན་པ་ལས་
སྦྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་། ཉང་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་རྟོག་དཔྱད་ཞི་བ་དང་། བན་པ་དང་
ཤེས་བཞིན་ནི་དམིགས་པ་མ་བཟེད་པ་དང་ཤེས་རབ་ཅམ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཉོན་
མོངས་ཅན་ལའང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །

འོ་ན་ལུགས་སྤྲ་མ་ལྟར་ན་ གཉིས་པའི་ ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་ གསུམ་པའི་ བཏང་
སྟོམས་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་དག་དགེ་བ་ཡིན་པས་དངོས་སུ་མེད་
པར་མ་བཤད་ཀྱང་མེད་པར་བྱུབ་པོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་དག་མེད་པར་
མ་བཤད་པས་ཡོད་དོ། །ཞེས་ གཉིས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་། གསུམ་པའི་བཏང་སྟོམས་ཁ་ཅིག་དེ་
གཉིས་དགེ་བ་ཡིན་པས་མེད་པར་འདོད་ལ་ཁ་ཅིག་མེད་པར་མ་བཤད་པས་ཡོད་པར་འདོད་དོ། ། ཟེར་རོ། །

གཞན་ཡང་བཙུན་ལྟར་འདས་ཀྱིས་ལུང་བར་མ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་
གསུམ་ནི་སྟོན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་གཡོ་བ་དང་བཅས་པ་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་པས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འོག་སའི་སྟོན་
བརྒྱད་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྟོན་བརྒྱད་ནི་རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་གཉིས་
དང་དབྱུགས་རྒྱུ་བ་དང་འབྱུང་བ་དག་སྟེ་གཉིས་དང་བདེ་བ་དང་། སོགས་པས་
གཟུང་བ་སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་། ཡིད་བདེ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡིན་
ནོ། །གཞན་དག་ན་རེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་རྟོག་དཔྱད་དང་གཉིས་པ་ནི་དགའ་བ་
དང་། གསུམ་ནི་བདེ་བས་གཡོ་བས་སྟོན་དང་བཅས་ལ་བཞི་པ་ནི་དེ་དག་དང་བྲལ་

བས་མི་གཡོ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུ་ཉི་ཉའི་མདོ་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི་དཔེར་ན་
རྒྱང་མེད་པའི་མར་མེ་རྒྱང་གིས་མི་གཡོ་བ་དེ་དང་འབྲལ་ཞེས་རྒྱང་མེད་པའི་མར་མེ་
དཔེར་མཛད་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

འོ་ན་སྤྲ་མ་གཉིས་ན་ཡིད་བདེ་དང་གསུམ་པ་ན་བདེ་བ་དང་བཞི་པ་ན་བཏང་
སྟོམས་ཁོ་ན་ཡོད་པར་བཤད་ན་ཅི་རྒྱ་སྟོམས་འབྲུག་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་བདེ་བ་
དང་གཉིས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་གསུམ་པ་ན་བདེ་བ་དང་བཞི་པ་ན་
ཡོད་པའི་བཏང་སྟོམས་དེ་དག་འབྲས་བུ་སྟེ་བ་ན་འདར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། བཞི་པ་ན་དེ་ལྟ་
ཡིན་མོད་ཀྱི་གཞན་ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་ཡིན་ཏེ། སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དག་ལས་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་ས་པའི་ཡིད་བདེ་དང་མིག་ན་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
གསུམ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་བདེ་བ་དང་རྣམ་ཤེས་བཞི་ཅར་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་དང་།
གཉིས་པ་ན་ནི་རྣམ་ཤེས་གཞན་མེད་པས་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་ཁོ་ནའི་བཏང་སྟོམས་དང་
ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པ་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་ས་པའི་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་
དང་། བཞི་པ་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་ས་པའི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ན་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་
བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ན་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་ཉོག་
དཔྱེད་མེད་ན་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་རེག་བྱ་འཛིན་པ་དང་ལུས་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་སྒྲོང་བར་རི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྟེས་པ་རྣམས་ལ་མིག་
ཤེས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མེད་པའང་མ་ཡིན་ལ་རང་གི་ས་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ས་གོང་མ་གསུམ་
པོ་དག་ན་ལུས་དང་མིག་དང་ན་བའི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དང་ལུས་དང་དག་གི་རྣམ་

པར་རིག་བྱེད་ཀྱན་སྒྲོང་རྟོག་དཔྱད་ལ་ངེས་པར་སྟོས་ཤིང་རང་ས་ན་དེ་མེད་པས་
ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་རྟོག་དཔྱད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
སར་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ས་གོང་མ་པ་དག་འོག་སའི་སྤྱལ་པ་སྤྱལ་བར་
འདྲིན་པ་ན་འོག་སའི་སྤྱལ་སེམས་གོང་མའི་རྟོན་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲ་བ་འདྲིན་ལ། དེས་ན་ས་དེས་བསྐྱས་པ་མེད་ཀྱི་རྟོན་དེ་ལ་ཡོད་ལ། དེས་བསྐྱང་བའི་ཆོས་དེ་
དག་ཀྱང་དང་པོའི་ས་པ་དང་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྐྱན་ཡིན་ནོ་གསུངས་སོ། ། དེ་ཡང་གོང་སར་མངོན་དུ་
བྱེད་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་རྟོག་དཔྱད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་
བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྐྱན་ཡིན་ཀྱི་དེ་དག་མི་དགོས་པའི་དམན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དག་
བ་མ་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་དང་པོའི་དག་བ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན་དང་
པོའི་རྣམ་སྤྲིན་ནི་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བས་དེའི་རྒྱ་དག་བའི་
སེམས་མངོན་དུ་བྱ་བ་ལ་འབད་བ་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་འཆད་དོ། ། འོག་
ས་ལས་འདྲིན་ཆགས་དང་བྲལ་ ཞིང་དང་པོའི་དེ་དག་སྤངས། བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་
མིན་ཏེ་སྤྱལ་པའི་སེམས་བཞིན་ནོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལུང་མ་བསྐྱན་དེ་དག་ནི་
དམན་པ་ཡིན་ཡང་ མཐོང་ཐོས་སོགས་ལ། དགོས་པའི་ཕྱིར་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱི་དེ་ཡང་གྲུས་
པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བསམ་གཏན་སྤྱི་མ་གསུམ་ནའང་
རྣམ་ཤེས་ཆོགས་གསུམ་ག་ཡོད་པར་འདྲིན་དོ། །

༼འཛོལ་རྩལ་བཤད་བ༽

བཞི་པ་འཛོལ་རྩལ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་དག་པ་བ་ནི་འོག་ས་ལས་འདྲིན་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། གོང་ནས་འོག་ཏུ་སྤྱེ་བ་དང་། སྒྲོར་བ་དང་། ཆགས་བྲལ་

ལས་ཉམས་པ་བཞིས་འཛོལ་བ་ལས་དག་པ་བ་དེ་དང་སྤར་གཏན་མི་ལྡན་པ་ནི་འོག་
ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འཇམ། སྤིད་ཅེ་མ་གཏོགས་པ་གོང་ས་ནས་འོག་
སར་སྐྱེ་བ་ལས་ནི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་དག་པ་བ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་འཛོལ་
གྱི། སྤིད་ཅེ་ནི་དེ་བས་མཐོ་བའི་ས་མེད་ཅིང་འོག་ས་ནས་དེར་སྐྱེ་བ་ན་རྒྱ་སྟོམས་འཕྲུག།
དེ་སྤར་ནས་ལྡན་པ་སྐྱེ་བས་གསར་འཛོལ་མེད་པས་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ཁོ་ནས་འཛོལ་གྱི་སྐྱེ་བས་འཛོལ་བ་མེད་དོ། ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཛོལ་བ་དེ་ཡང་
ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་མ་གཏོགས་སོ། །

དེ་ཡང་སྤར་མི་ལྡན་པའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་དག་པ་བ་དང་སྤར་ནས་ལྡན་པ་ནི་
ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་བསམ་གཏན་དག་པ་བ་ཆགས་བྲལ་དང་སྐྱེ་བས་མི་འཛོལ་
གྱི་སྐྱོར་བས་འཛོལ་ལ། གནས་པ་ཆ་མ་ཐུན་ལས་ཉམས་ན་ཉམས་པའི་ཆ་མ་ཐུན་
དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཉམས་པ་ལས་དང་
པོའི་ཉམས་པའི་ཆ་མ་ཐུན་འཛོལ་བ་ལྟ་བུ་ཉམས་པ་ལས་ཀྱང་འཛོལ་བོ། །དེ་ནི་དེ་གྱི་
སྤྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས། བསམ་གཏན་དག་པ་བ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཛོལ་
པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འདོར་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་སྐྱེ་བ་ལས་འཛོལ་བ་དང་འདོར་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་
ན། ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉམས་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པའོ། །དེ་ནི་འདོད་པ་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཛོལ་ལ། ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བས་འདོར་རོ། །ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ལས་འཛོལ་ལ། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་

བྲལ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ལས་འདོར་རོ། །གོང་ནས་ཆངས་པའི་འཛིག་ཏེན་
དུ་སྐྱེ་བ་ན་འཛོལ་ལ། དེ་ནས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ན་འདོར་རོ་ཞེས་འབྱུང་
རོ། །ཆངས་པའི་འཛིག་ཏེན་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་
པོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ནི་དང་པོའི་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་འདོར་ཏེ། དང་
པོའི་ཉོན་མོངས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི། སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ནི་རྒྱ་བཞི་པོ་དེ་
དག་ལས་སྤར་མི་ལྡན་པ་ལས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིས་འཛོལ་ཅིང་ དེ་ཡང་
ལམ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་གིས་བྲལ་བའང་བྱུང་རོ། །དེ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་ཁོ་ན་སྟེ། འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་ནི་
དངོས་གཞིས་མ་བསྐྱས་པས་སོ། །དེ་དག ། སྤར་ནས་ཟག་མེད་དང་ལྡན་པ་ནི་སྦྱར་བའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ཟད་ཤེས་ལས་ཀྱང་མི་སྟོབ་པ་དངོས་གཞིས་བསྐྱས་པ་འཛོལ་ལ། དབང་པོ་
རྒྱལ་པོ་རྣམས་པོར་འཕྲོས་ན་རྣམས་པོས་བསྐྱས་པའི་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་འཛོལ་
བོ། །ཕྱིར་མི་འོང་ཆགས་བྲལ་སྟེན་འགྲོས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་
ནས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་འཛོལ་
ཀྱང་མཐར་གྱིས་པ་མི་ལྷོགས་མེད་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་ན་དངོས་
གཞི་མི་ཐོབ་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཛོལ་བར་མ་ངེས་པས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པས་
འཛོལ་བ་མ་བཤད་ཅིང་། མི་སྟོབ་པ་ཉམས་ན་སྟོབ་པས་བསྐྱས་པའི་སྟོམས་འཇུག་
དངོས་གཞི་འཛོལ་ཀྱང་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཅོམ་སྤར་ནས་ལྡན་པས་
གསར་ཐོབ་མེད་པས་ཉམས་པས་འཛོལ་བའང་མ་བཤད་ལ། ས་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེས་པའི་ཀྱིས་
བའང་ཟག་མེད་དང་ལྡན་པར་ཐལ་བས། ཟག་མེད་ལ་སྐྱེ་བས་འཛོལ་བ་ནི་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་སྟོམས་འབྲུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་སྤར་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ན་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉོན་མོངས་ཅན་འཛོལ་བ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་འཛོལ་བ་
དང་སྤྱི་ཅེ་མ་གཏོགས་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ནས་དང་པོ་སྐྱེས་ན་
དང་པོའི་ཉོན་མོངས་ཅན་འཛོལ་བ་ལྟ་བུ་གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྐྱེ་བ་ཡིས་འཛོལ་བ་
གཉིས་ཡོད་ཀྱི་ འདི་འོག་ནས་གོང་དུ་སྐྱེ་བའམ་ཆགས་བྲལ་གྱིས་མི་འཛོལ་སྟེ་འདི། སྤར་ནས་ལྡན་པས་
སྐྱོར་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཛོལ་བ་ནི་མེད་དོ། །

༼བྱད་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ༽

ལྷ་པ་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ་ནི་འོན་སྟོམས་འབྲུག་གི་རྩ་དེ་དག་གང་
གི་མཐུག་ཏུ་བྱེ་ན། ཟག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་མཐུག་
ཐོགས་སུ་རང་ས་དང་ བཅས་ན། ལྷག་གི་ས་གཉིས་ཏེ་ས་གསུམ་གྱི་བར་གྱི་དགེ་བ་
ཟག་བཅས། ཟག་མེད་དང་། རང་དང་། འོག་མ་ གཉིས་ཏེ་ས། གསུམ་པའི་བར་གྱི་དགེ་བ་ཟག་
བཅས་ཟག་མེད་དག་སྐྱེ་ལོ། །འདི་ཡང་སྤྱིར་བསྟན་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་
དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཟག་པ་མེད་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་འོག་མའི་
སྟོམས་འབྲུག་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་
སྐྱེ་མཆེད་ཟག་མེད་ཀྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ཡང་གོང་མའི་ཟག་མེད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་དོ། །

དེས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་བྱུག་སྐྱེ་སྟེ།
རྒྱན་གྱི་ཆེ་རང་གི་ས་པའི་ཟག་མེད་དང་། སྟོམས་མཐུག་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་རང་

གི་ས་པའི་དག་པ་པ་དང་། ཟག་བཅས་དང་སྤེལ་ནས་ལུགས་བཞིན་སྟོམས་པར་
 འཇུག་པའི་ཆེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དག་པ་པ་དང་། ཟག་བཅས་དང་མ་སྤེལ་
 པར་ལུགས་བཞིན་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་ཐོད་ཀླུ་གི་སྒྲོར་པའི་ཆེ་མ་སྤེལ་པར་
 ལུགས་དང་མ་སྤེལ་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཟད་མེད་
 དང་། སྤེལ་ནས་རིས་མི་མ་སྤེལ་བ་གསུམ་པར་འགྲོ་པའི་ཆེ་ཐོད་ཀླུ་དངོས་བསམ་
 གཏན་གསུམ་པའི་དག་པ་པ་དང་། མ་སྤེལ་པར་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་ན་ཉེ་བའི་སྒྲོར་
 བ་གསུམ་པའི་ཟག་མེད་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་འོག་གི་བཞི་པ་པན་ཆད་ནི་སྤྱི་བ་མི་
 སྤྱིད་དེ། ལྷན་ཏུ་རིང་བའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པ་ན་ཟག་མེད་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 འདོད་པའི་དག་པ་པ་ཆེ་སྤྱི་ཡང་ས་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་
 གཏན་གཉིས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་བརྒྱད་སྤྱི་སྤྱི། རྒྱན་གྱི་ཆེ་དང་།
 དེ་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་རིམ་པ་ལྟར་རང་གི་ས་པའི་ཟག་མེད་དག་པ་པ་དང་། མ་སྤེལ་
 པར་ལུགས་དང་མ་སྤེལ་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་
 ཟག་མེད་དང་། སྤེལ་ནས་ལུགས་དང་མ་སྤེལ་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་བསམ་
 གཏན་གསུམ་པའི་དག་པ་པ་དང་། མ་སྤེལ་པར་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་ན་ཉེ་སྒྲོར་བཞི་
 པའི་ཟག་མེད་དང་སྤེལ་ན་ཐོད་ཀླུ་དངོས་བཞི་པའི་དག་པ་པ་དང་། ལུགས་དང་མི་
 མ་སྤེལ་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་མ་སྤེལ་ན་དང་ཐོད་ཟག་མེད་དང་། སྤེལ་ན་
 དག་པ་པ་འང་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་
 མཇུག་ཐོགས་སུ་བརྩ་བརྩུང་སྤྱི། རང་སའི་གཉིས་དང་། བཞི་པའི་གཉིས་དང་། ཅམ་
 མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་གཉིས་དང་།

ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པར་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཉིས་ཀྱང་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་
མཐུག་ཏུ་བཅུ་བཅུ་འབྱུང་བའང་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་ཤེས་མཐའ་
ཡས་སྤྱི་མཆེད་ཟག་མེད་ཀྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ནི་དགུ་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་གཉིས་
དང་། ལྷགས་དང་མཐུན་པར་སྟོམས་པར་འཐུག་བ་ན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་མཆེད་
ཀྱི་གཉིས་དང་། ལྷགས་དང་མཐུན་པར་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་ན་
སྟོམས་འཐུག་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་སྲིད་ཅེའི་དག་བ་པ་ཁོ་ན་འབྱུང་སྟེ། དེ་ན་རྒྱ་བ་
ཞན་པས་ཟག་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པར་སྟོམས་པར་འཐུག་བ་ན་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་
སྤྱི་མཆེད་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པའི་དག་བ་པ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་
དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ནི་རང་ས་དང་འོག་ས་རྣམ་ཤེས་དང་
རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་དག་བ་པ་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་དང་།
གོང་ས་སྲིད་ཅེའི་དག་བ་པ་ཁོ་ན་དང་བདུན་འབྱུང་རོ། །དེ་ཡང་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་མཐུག་
ཐོགས་སུ་^{༡༤}གཟུགས་མེད་ལ་སྟོམས་པར་འཐུག་གི་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་འཐུག་ཐོགས་
སུ་^{༡༥}ནི་^{༡༦}གཟུགས་མེད་ལ་སྟོམས་པར་མི་འཐུག་སྟེ། གཟུགས་མེད་འདོད་པ་ལ་མི་
དམིགས་ཤིང་། ཆོས་ཤེས་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་དང་། འདོད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་
སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོམས་འཐུག་དག་བ་པ་ལས་དག་བ་པ་དང་

༡༤༥ རྟེན་ བྱེས། + བྱི་

༡༤༦ ཟླ། + བྱི་ རྟེན་ བྱེས། - བྱི་

ཟག་མེད་སྒྲེ་བའང་། དག་པ་པ་ཡི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །ལྷག་འོག་གསུམ་པའི་བར་
དགོ་བ། །སྒྲེའོ། །ཞེས་ཅི་ལྟར་ཟག་མེད་ལས་དུ་འབྱུང་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིག་
པར་བྱའོ། །

འོན་ཀྱང་ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡོད་དེ། དག་པ་པ་ལས་ནི་སྤར་འབྱུང་བ་དེ་དག་
གི་སྤར་དུ་ལྷག་པར་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཆེ་ ལས་རོ་སྤར་བ་ན།
རང་རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་”ཡང་”^{༡༤༥} འབྱུང་གི་ཟག་མེད་
གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་འབྱུང་བ་མེད་དོ། །སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་
ཅན་ལས་ནི་གལ་ཏེ་ཤེས་བཞིན་དང་བྲན་པས་ཟིན་ན་ལངས་པའི་ཆེ་རང་སའི་དག་
པ་པ་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཆེ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། དེ་དག་ཏུ་མ་ཟད་ རང་སའི་ཉོན་
མོངས། དེས་གཟིར་བ་ལས་འོག་མའི་དག་པ་པ་ལ་དགའ་བར་འབྱུང་བས་ལངས་པ་ན་
ས་འོག་མའི་དག་པ་པ་ ལས་དགོ་བ་ཁ། ”གཅིག་”^{༡༤༦} གྱུང་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ། །

གལ་ཏེ་བདག་གིས་བསམ་གཏན་འདི་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞིག་སྟེ་དེ་བས་ནི་
འོག་མ་བཟང་ངོ་ཞེས་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་སྟོན་དུ་ཤེས་ནས་འོག་མར་འཕོ་
ན་ནི་དགོ་བ་ལས་འཕོས་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་མ་ཤེས་ན་ནི་དེ་ལས་
ཅི་ལྟར་འོག་མའི་དགོ་བར་འཕོ་ཞེ་ན། དང་པོ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ན་གོང་མའི་ཉོན་
མོངས་ཅན་པས་ནི་འོག་མའི་དག་པ་པ་བཟང་བས་གོང་མའི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་
དུ་གྱུར་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འོག་མའི་དག་པ་པ་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་སྟུམ་དུ་འཕངས་
པའི་ཕྱིར་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འོག་མའི་དག་པ་པ་འབྱུང་

༡༤༥ གྱུང
༡༤༦ རྒྱ་ ཅིག རྟེན། བྱེས། གཅིག

སྟེ་དཔེར་ན་དུས་འདི་ཙམ་ན་ལྷང་བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་བསམས་ནས་གཉིད་འོག་པ་
འདྲིད་པའི་དུས་སུ་སད་པར་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཟག་མེད་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
མཚུག་ཐོགས་སུ་རང་ས་དང་འོག་ས་པའང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྦྱེའོ། །

དེ་ཡང་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དག་པ་པ་དང་
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མཚུག་ཏུ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་སྦྱེ་ཡི་གཞན་སའི་ཉོན་
མོངས་ཅན་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བའི་ཆེ་ནི་སྦྱེ་བའི་བསམ་གཏན་
དག་ན་སྦྱེས་ཐོབ་ཀྱི་དགོ་བ་མཉམ་གཞག་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དག་པ་
པའི་མིང་ཐོབ་པས་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་པ་ལས་ནི་རང་ས་དང་གོང་འོག་གིས་གང་
དུ་སྦྱེ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཀྱང་
འབྱུང་བ་སྤིད་དེ། །འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་བ་ལྟ་བུའི་དགོ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་ལ་
གནས་ཏེ་རང་ས་དང་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱེ་བ་སྤིད་ལ། སྦྱེ་བའི་སྤིད་པ་ཉོན་
མོངས་ཅན། །ཞེས་འབྱུང་བས་སྦྱེ་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་
ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འཆི་འཕོའི་ཆེ་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་ནི་
རང་ས་དང་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་སྦྱེ་ཡི་ས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་འབྱུང་
བས་གོང་མ་སྦྱེ་བ་མིན་ནོ། །འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པར་གོང་མར་མི་སྦྱེ་
བས་ན་དེས་དེར་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚུག་ཐོགས་སུ་རང་ས་དང་གོང་
འོག་གི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དག་པ་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་འབྱུང་ངམ་ཞེ་
ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྤིད་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་པ་དེ་དག་ནི་ཉམས་

པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ། སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་གནས་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་།
 བྱེད་པར་གྱི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་། རྣམ་
 པ་བཞི་བཞི་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་ཅེ་ལ་ནི་གོང་ན་ས་གཞན་མེད་པས་བྱེད་པར་གྱི་ཆ་
 མཐུན་ན་མེད་པའི་སྤྱི་བ་གསུམ་ཡིན་ནོ། ། མཐོང་ལས་དང་མཐུན་པའི་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི་
 གཞུགས་མེད་ན་མེད་ནོ། ། ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་
 ཉོན་མོངས་བ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། འཕེལ་འགྲིམ་མེད་པར། རང་གི་ས་པ་དང་
 རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། ས་གོང་མའི་སེམས་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། དེ་
 ལས་ཟག་མེད་སྐྱེ་བས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །

དེ་ལ་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདྲ་དེ་དང་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཕྱོགས་པ་ཅ་མ་ཡིན་
 ཀྱི་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དག་པ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱི་བ་
 རོ། །འོན་ཀྱང་གནས་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ནི་སྐྱེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
 ཟུག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཞུག་མེད་ནི་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་བསམ་གཏན་
 གཞུགས་མེད་དག་པ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་གང་གི་མཐུག་ཐོགས་
 སུ་དུ་འབྱུང་ཞེ་ན། ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་གྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་རྒྱུན་གྱི་དུས་སུ་ཉམས་
 པའི་ཆ་མཐུན་རང་ཉིད་དང་། བྱེད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་དུས་སུ་གནས་པའི་ཆ་མཐུན་ཏེ་
 གཉིས་གཉིས་དང་། སོགས་པས་གཞུང་བ་གནས་པའི་ཆ་མཐུན་གྱི་མཐུག་ཐོགས་
 སུ་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་དང་། བྱེད་པར་ཆ་མཐུན་གྱི་མཐུག་
 ཐོགས་སུ་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་དང་། འདི་ལས་ཉམས་ཀྱང་གནས་པ་

མ་གཏང་ན་དེ་ཉིད་སྤྱིར་བཏུང་བའི་ཕྱིར་ལོ། ། དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཐུག་ཐོག་ས་སྤྱི་ཐག་མེད་
འབྲུང་ཡང་དག་པ་པ་མ་ཡིན་པས་རྒྱན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དེ་
གཅིག་ཕྱུ་འབྲུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རང་སའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་དག་པ་པ་དང་གོང་སའི་
དག་པ་པ་དང་ཐག་མེད་འབྲུང་བ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་དང་
གནས་པའི་ཆ་མཐུན་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ཆ་མཐུན་དང་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་ཁོ་ན་
ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཐག་མེད་ལས་ལྷང་བའི་ཆེ་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་པ་གང་རུང་
མཛོད་དུ་བྱེད་དོགས་ལས་སོ། ། འོ་ན་ཐོད་ཀླུ་གྱི་སྟོམས་འཕྲུག་རི་ལྟར་སྤྱོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་
བཞི་ལས།

༼སྟོམས་པར་འཕྲུག་གཞི་འཕྲུག་ཚུལ་རྟེན་བཅས་བཤད་པ༽༽

དང་པོ་གང་ལ་སྟོམས་འཕྲུག་བྱ་བའི་གཞི་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་དང་
གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་ཐག་བཅས་ཀྱི་ས་བརྒྱད་དང་ཐག་མེད་ཀྱི་ས་བདུན་ཉེ་དེ་ལྟར་
ཐག་བཅས་ཐག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་རི་ལྟར་སྟོམས་པར་འཕྲུག་པའི་
ཚུལ་ལ་སྦྱོར་བ་དངོས་གཞི་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་རིང་བའི་སྦྱོར་བ་ནི་
འབྲེལ་བ་སྟེ་ཐོག་མར་ཐག་བཅས་ཀྱི་ས་བརྒྱད་དང་ཐག་མེད་ཀྱི་ས་བདུན་པ་དང་
རིས་མ་བོར་བར་ལུགས་དང་མཐུན་པར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སོང་ཞིང་ལུགས་དང་མི་
མཐུན་པར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འོངས་ནས་སྟོམས་པར་འཕྲུག་པ་དང་། དེ་ནས་ཕྱིས་ཉེ་
བའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཐག་བཅས་སྤྱི་རིས་མཐུན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གསུམ་པ་
དང་། དེ་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་དང་། དེ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་
མཆེད་ལ་སྟོམས་པར་འཕྲུག་པ་ས་རེ་རེ་ཀླུ་ནས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་ཡར་སོང་།

ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་བཅས་སུ་རིས་མ་སྤྲུག་པའི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་ཡང་ས་རེ་རེ་རྒྱལ་ནས་ལྷགས་དང་མི་མ་སྤྲུག་པར་
སྟོམས་པར་འཇུག་པས་མར་འོངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་དུ་རིས་མ་སྤྲུག་
པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གསུམ་པ་དང་། དེ་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་
མཆེད་དང་། དེ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་རེ་རེ་
རྒྱལ་ནས་ལྷགས་དང་མ་སྤྲུག་པར་ཡར་སོང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་དུ་རིས་
མ་སྤྲུག་པའི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་ཡང་ས་རེ་
རེ་རྒྱལ་ནས་ལྷགས་དང་མི་མ་སྤྲུག་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་མར་འོངས་པ་སྟེ།
དེ་ལྟར་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་དུ་རིས་མ་སྤྲུག་པའི་ས་གཅིག་སྟེ་རེ་རེ་རྒྱལ་ནས་
ལྷགས་དང་མ་སྤྲུག་པར་ཡར་སོང་ཞིང་རིས་མ་སྤྲུག་པའི་ས་རེ་རེ་རྒྱལ་ནས་ལྷགས་
དང་མི་མ་སྤྲུག་པར་མར་འོངས་པའི་སྐྱོན་སྲུང་བར་བྱས་ནས།

གཉིས་ལ་དངོས་གཞི་ནི་གང་གི་ཆེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་
ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་། དེ་ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་མཐའ་
ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། དེ་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ལྷགས་དང་
མ་སྤྲུག་པར་ས་རེ་རེ་རྒྱལ་ཞིང་རིས་མི་མ་སྤྲུག་པ་གསུམ་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་ལྷགས་དང་མི་མ་སྤྲུག་པར་ས་རེ་རེ་བརྒྱལ་ཞིང་རིས་
མི་མ་སྤྲུག་པ་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་
ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་ལྷགས་དང་མ་སྤྲུག་པར་ས་

རེ་རེ་བརྒྱལ་ཞིང་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་
 གྱི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་
 ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་ས་རེ་རེ་བརྒྱལ་ཞིང་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ་
 བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཟག་བཅས་སམ་ཟག་མེད་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་སྟེ་
 སྐྱེལ་མར་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅུས་པ་དེའི་ཆེ་ཐོད་ཀྱིས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དངོས་
 གཞི་བྱལ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་སྤྲོད་ཅེའི་
 བར་དང་། སྤྲོད་ཅེན་ས་གཉིས་པའི་བར་དུ་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པར་
 ས་རེ་རེ་བརྒྱལ་ནས་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ་བའི་ཐོད་ཀྱིས་ལ་སོགས་
 བའང་སྤྲོད་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྤྲོད་བཤད་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་ཕྱིར་བཞི་བ་ལ་ནི་སྟོམས་པར་མི་འཇུག་
 གོ། །གསུམ་པ་ཉེན་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཐོད་ཀྱིས་དེ་ཡང་སྒོ་གསལ་བས་སྤྲོད་གསུམ་ཀྱི་
 སྐྱེས་པ་བྱུང་མེད་དང་། བཞི་བ་གང་ཟག་ནི་མཐོང་ཐོབ་དབང་པོ་ནོ་བས་ཉིང་རེ་
 འཛིན་ལ་དབང་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ལ། དུས་ཀྱིས་རྣམ་ཐོལ་ཉོན་
 མོངས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་དབང་པོ་རྒྱལ་བས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་དབང་བ་མ་ཡིན་
 བས་དུས་དང་མི་སྦྱོར་བར་རྣམ་པར་ཐོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་མི་གཡོ་བ་ གཉིས་ཀའི་ཆ་
 ལས་རྣམ་ཐོལ། ཁོ་ནས་སྤྲོད་པར་བྱེད་དེ། མི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་ནོ་ཞིང་བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་ཐོབ་བས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
 དབང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་ཟག་པ་བཅས་མ་བཅས་གཉིས་ཀའོ། ། སངས་རྒྱས་

རྣམས་ཀྱི་ཐོད་ཀྱི་ཡང་ཚུལ་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་སྒྲེ་བས་འདོད་ལ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་
སྒྲེ་སྒོད་ལྟར་ན་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་
འཇུག་དགྲུང་། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སོང་འོངས་ནས། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་
པར་ཤེས། རམ་ཉམ་གཞག་མིན་པའི་མཆེམས་གཟུང་སྟེ། གཤམ་དང་གཉིས་གསུམ་
བཞི་དང་ལྔ། རྒྱག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ལ་ནས། འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་
འགྲོ། རོད་ཀྱི་ཀྱི་ནི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན། ཞེས་ཚུལ་གཞན་དུ་བཤད་དོ། །

ལུས་ཀྱི་རྟེན་ཡང་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་
དག་ནི་རང་གི་ས་པའི་ལུས་དང་འོག་སའི་ལུས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ཅེའི་
སྟོམས་འཇུག་ནི་སྲིད་ཅེར་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ལ་འོག་མ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་བར་
དུ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ "པོ་ས"^{༡༩} དགྲུ་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་པས་མ་གཏན་དང་པོའི་
སྟོམས་འཇུག་དང་པོ་རང་ས་དང་འོག་མ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ བས་
ས་གཉིས་པ་ཡིན། པའི་བར་དུ་སྦྱར་རོ། ། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ནི་འབྲས་བུ་རང་ས་དང་རྒྱ་འོག་ས་ལ་
"བརྟེན"^{༡༤༠} བར་འཇུག་སོ། ། འོ་ན་ཅེའི་ཕྱིར་གོང་དུ་སྦྱེས་པའི་རྟེན་ལ་སྟོམས་འཇུག་འོག་མ་
མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་གང་དུ་སྦྱེས་པ་དེ་ལ་རང་ས་ན་མཆོག་ཡོད་
པས་འོག་མའི་དམན་པས་དགོས་པ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་སྦྱར་བསྟན་ནས་དམིགས་ཀྱིས་བསམ་པ་བཞི་སྲིད་པའི་ཅེ་མོར་སྦྱེས་པའི་
ཕྱིར་མི་འོང་བཞི་འཕགས་པ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཅེ་ཡང་མེད་པའི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་
འཛིན་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་སྲིད་ཅེའི་ཟག་པ་ཟད་པར་བྱས་ཏེ་དགྲུ་བཅོམ་ཐོབ་པར་

༡༩༧ བས

༡༤༠ རྟེན

བྱེད་དེ། ཅིའི་བྱིར་ཞེན། སྲིད་ཅེ་རང་ས་ན་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། ཅི་
ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཟག་མེད་དེ་ཡང་སྲིད་ཅེ་ལ་ཟག་ཉེ་པའི་བྱིར་རོ། །བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་དང་པོའི་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་
དེ་དག་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འདིར་ནི་དེ་དག་གི་ཉིན་བསམ་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་
བྱིར་རོ། །ཡང་ན་དེ་དག་དམན་ཡང་རང་ས་ན་མེད་པའི་བྱིར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་པས་མངོན་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་སྟོམས་འཇུག་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་གང་ཞེན། སྲིད་པ་དང་བཅས་པ་
རོ་མུང་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་ས་པའི་
སྲིད་པ་ཟག་བཅས་གྱི་མུང་པོའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོ་
ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཞིང་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་། བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན།
བས་འོག་ས་ལ་དམིགས་པ་འང་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྲིད་པ་སྐྱེ་ན་དེ་འདོད་ཆགས་དང་མ་
བྲལ་བར་ཐལ་བས་སོ། ། ས་གང་གི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ས་དེ་ཁོ་ན་ལ་རྒྱས་པར་
འབྱུང་བས་གོང་འོག་རང་རང་གི་སྲིད་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་བྱིར་ས་གོང་མ་
ལའང་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེ་གོང་མ་ཉིད་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ། ས་ཐ་
དད་དུ་མ་བཅད་པའི་བྱིར་ས་གཅིག་པའི་གནས་གཞན་བཞེན་ནོ། །

དེ་ཉིད་གྱི་བྱིར་གནས་གཞན་གསུམ་གསུམ་པ་རྣམས་དང་བརྒྱད་པོ་དག་ལྟ་
འོག་ཏུ་འདུག་ཀྱང་ས་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་འཆད་དོ། །ཟག་
མེད་ལ་དམིགས་པ་འང་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་དོན་དུ་གཉེར་ན་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་

པར་འགྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་དགེ་བ་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དམིགས་
ཡུལ་ནི་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དགུ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། དག་པ་བས་གོང་མ་རྟོགས་པ་ཡང་མངོན་ཤེས་མིན་
ཀྱི་བསམ་གཏན་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་སེམས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་
གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཉི་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉར་བསྟོགས་ཀྱིས་འོག་སའི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་ཤིང་
དངོས་གཞི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་ཡོད་ལ་དངོས་གཞི་དགེ་བས་ཆོས་ཤེས་ཕྱོགས་
མ་ཐུན་ཀྱི་ལམ་དང་འོག་སའི་འགོག་པ་ལ་མ་དམིགས་ཀྱང་ཟག་མེད་འོག་སའི་གཉེན་
པོ་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཀྱི་ལམ་བདེན་དང་རང་ས་དང་གོང་ས་ལ་དམིགས་པས་
དེ་རྣམས་ལས་བྱུང་བར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་རྣམས་ནི་ཀུན་ཏུ་ལྟ་བ་བ་
ཡིན་པས་དངོས་གཞིས་ཀྱང་འོག་སའི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་ཀྱང་གཟུགས་མེད་
པའི་དངོས་གཞི་དགེ་བ་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་ནི་ས་འོག་མའི་
ཟག་བཅས་མིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་པའི་དངོས་གཞི་རྣམས་ནི་དམིགས་པ་ལས་ངེས་
པར་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་མ་ལ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའང་སྲིད་ཅིང་
འཕགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་
ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། རྒྱགས་ལ་འོག་ས་ལམ་ཟག་མེད་ལ་གོང་སའི་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་
མ་ཐུན་ཀྱི་དམིགས་པར་བསྟན་ནོ་དེ་ཡང་། ས་དགུའི་ལམ་ནི་ལན་ཚུན་བྱ། ཞེས་པའི་ཚུལ་དུ་འོ། །

བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་དག་པ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་
ལས་ཟག་པ་མེད་པའི་དངོས་གཞི་རྣམས་ཀྱིས་རང་ས་དང་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་སྟོང་གི་ དག་པ་བ་ནི། ཉར་བསྟོགས་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་

དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ནི། སྤྲིད་པས་སྤྲིད་པ་ལས་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བས་རང་སའི་གཉེན་
པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་སའི་དག་པ་བ་བས་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་ ཅན། ཆེས་
ཁྱད་པར་དུ་འབགས་པས་ སྤྲིན་མི་འབྲིན་པས། དམན་པས་ཁྱད་པར་ཅན་སྤང་བར་མི་
ལུས་པའི་ཕྱིར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དག་པ་པའི་དངོས་གཞིས་ཀྱང་འོག་ས་དང་རང་ས་
དང་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་མི་སྤྲོད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ལྷ་སྒྲོམ་ཀྱང་ཅི་
དགོས། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གོང་ས་གོང་སའི་ཉེར་བསྟོགས་ནི་ས་འོག་
མ་འོག་མའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཟག་མེད་གྱིས་སྤྲོད་བར་མ་ཟད་ ཉེར་བསྟོགས། དག་པ་
པས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤྲོད་ངོ་ཞེས་སྤྲད་རོ། །

༼ཉེར་བསྟོགས་བཤད་པ༽

དུག་པ་ཉེར་བསྟོགས་བཤད་པ་ནི། འོན་ཉེར་བསྟོགས་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། ལྷོམས་
འབྲུག་དངོས་གཞི་ བརྒྱད་ཡོད་པས། བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལ་ནི་གང་གིས་འབྲུག་པའི་སྤྲོད་
པ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱང་བརྒྱད་ཡོད་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་འབྲུལ་
ལམ་མེད་པས་མེད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྤང་བར་མི་ལུས་
ལ་འདི་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་འབྲུལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་རོ་
སྤྲོད་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་གྱི་དག་པ་པ་ཁོ་ན་ ཡིན་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་འོག་སའི་གཉེན་
པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མ་བདུན་མི་གསལ་བས་ཟག་མེད་མེད་དོ། །རྒྱ་མཉམ་གཞག་གི་བསམ་གཏན་གཟུགས་
མེད་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་པས། འབྲུལ་བུའི་དེ་དག་ཏུ་སྤྱེ་བ་ནི་མཚམས་སྤྲོད་སེམས་ནི་རང་རང་གི་ཉེར་
བསྟོགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་སྤྲོད་ངོ་ཞེས་པ་ནི་བྱུང་མཐའོ། ། མངོན་པར་འདུ་བུ་
བ་མེད་པར་འབྱུང་བ་དང་། འོག་ས་ལས་ཡིད་བྱུང་བ་དང་བྲལ་ན་དགའ་བ་དེ་དང་

མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ནི་འབད་དེ་བྱང་དགོས་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་
བ་དང་བཅས་པ་དང་། འོག་ས་ལས་ཡིད་བྱུང་བ་དང་མ་བྲལ་བས་ཆོར་བའང་བདེ་བ་
ཡང་མིན་སྟབས་བསྐྱེད་ཡང་མིན་པ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ན་འབད་དེ་བྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
ལ། འོག་ས་ལས་ཡིད་བྱུང་བ་དང་མ་བྲལ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བའི་ལས་
ཡིན་པས་དག་པ་བ་ཡིན་གྱི་རོ་བྱང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ། །

སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ནི་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞི་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལ་
འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་ལ་བདུན་བདུན་བཤད་དེ། དེ་ལས་འོག་མ་རྣམས་ཆེ་སྤང་
ཞིང་སྟབས་བསྐྱེད་མང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པ་རགས་སོགས་དང་གོང་མ་རྣམས་དེ་
ལས་ཆོག་པ་ཞི་སོགས་སུ་ལྟ་བའི་སྟོན་པ་སྤང་བྱ་དང་ཐོབ་བྱ་ཤེས་པར་བྱས་ཤིང་
སྤང་བ་དང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་སེམས་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ཐོས་བསམ་དང་འདྲེས་
པ་མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྤང་བྱ་དང་ཐོབ་བྱའི་སྦྱོར་བ་
ཅོམ་པར་བྱེད་པའི་ཅེ་གཅིག་པ་ཞི་རགས་ཀྱི་མཆོན་མ་ལ་མོས་པ་ཐོས་བསམ་ལས་
འདས་པ་མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། འོག་སའི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེ་
གསུམ་སྟོང་བར་བྱེད་པ་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དབེན་པ་ལ་དགའ་བ་
རྒྱས་ཤིང་ཉོན་མོངས་པ་འབྲིང་གསུམ་སྟོང་བར་བྱེད་པ་དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་དང་། འོག་མའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་རྒྱ་དང་བྲལ་བས་དེ་ཟད་མ་ཟད་བརྟག་
པའི་བྱིར་དེ་སྟེ་བའི་མཆོན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་པའི་རྒྱལ་མེད་

བ་ལ་སེམས་འཛིག་པར་བྱེད་པ་དཔྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བརྟགས་
བས་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུ་གསུམ་ཡོད་པར་རྟགས་ནས་རྒྱུ་གསུམ་སྟོང་ཞིང་དངོས་
གཞིའི་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་པ་སྟོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། གོང་མའི་
དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་ནི་སྟོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལོ། །དེ་
རྣམས་ཀྱི་འདུང་དང་པོ་བླག་སྟོར་བ་དང་བདུན་པ་ནི་དངོས་གཞི་ལོ། །

དེ་ལྟར་གོང་མ་བས་འཛིག་རྟེན་པའི་གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་འོག་མའི་
སྟོམ་སྤང་དགྲུ་ཅར་སྤངས་པར་བཤད་པ་དེ་ནི་གོང་མ་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི་བྱེ་བྲག་
སྤྲེལ་བའི་ལུགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་གང་ཞིག་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
མ་ཐོབ་པ་མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་དེས་དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་སྟོམ་སྤང་མཐའ་དག་སྤངས་པར་འགྱུར་ན།
བསྟོམ་བས་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་ན། །འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ། །ཞེས་བྱ་བའི་
འབྲེལ་བར་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བཅས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་པ་དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོམ་
སྤང་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱུད་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་ནི་དག་པ་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་འཕགས་པ་ཟག་པ་མེད་
པའང་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་གསལ་བས་རང་འོག་གོང་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱུ་ལོ། ། བསམ་གཏན་
གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པ་དག་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཉེར་བསྟོགས་གཞན་དག་ནི་འོག་མའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་

ལ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་མི་བརྟེན་ཏོ། ། ཉེར་བསྟོགས་གཞན་རྣམས་
ལ་འང་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་མ་བཞག་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ནི་དགེ་བ་
དག་པ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་རྟེན་རྒྱུ་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བརྒྱད་ཅར་
གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མཉམ་བཞག་མ་ཡིན་པས་ཉིང་མཆམས་སྟུང་
རོ་ཞེས་བྲ་བ་འདི་ནི་བྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཉིང་མཆམས་སྟུང་
སེམས་ཀྱང་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བ་ལས། ཉེར་བསྟོགས་
གྱི་སེམས་གྱིས་ཉིང་མཆམས་སྟུང་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མོད་གྱི་མཉམ་པར་
བཞག་པ་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཉིད་དགག་གོ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །

སྟེན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ ^{ཏཱ་ལའ་བླ་མ་པོའི་སྟེན་པུ་མཚན་ནི།} བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་ནི་གསལ་བའི་བྱིར་དག་པ་པ་དང་ཟག་མེད་དང་རོ་ལྷང་
ལྷན་དང་གསུམ་ག་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་ལ། སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ན་རེ། མི་སྟོགས་
མེད་ནི་དངོས་གཞི་ལ་སྟོགས་པའི་བྱིར་རོ་ལྷང་ལྷན་གྱི་སྟོམས་འབྲུག་ཀྱང་ཡོད་
དོ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་ལ་འང་ཉིང་མཆམས་སྟུང་སེམས་འདོད་ན་དེ་མིན་དོ། ། འོ་ན་ཉེར་བསྟོགས་
ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། ། བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ན་གཅིག་གམ་ཐ་
དད་ཅེ་ན། ཐ་དད་དེ། ཉེར་བསྟོགས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་ཡིན་ལ།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དེ་ཉིད་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བས་བྱུང་པར་དུ་
འཕགས་པས་རྟོག་པ་མེད་ལ་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ནི་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་
ཡིན་ལ། དེ་ནི་ འབྲས་ལམ་མིན་གྱི་བྲལ་ཟེན་ཡིན་པས་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དག་པ་པ་དང་ཟག་མེད་དང་

རོ་མུང་ལྡན་དང་རྣམ་པ་གསུམ་ག་དང་། མི་སྟོགས་མེད་དེན། འབད་ནས་སྦྱེད་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པས་ཆོར་བའང་བདེ་བ་ཡང་མིན་སྟུག་བསུལ་ཡང་མིན་པ་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ བདེ་བ་དང་མི་སྟོགས་པས། ལམ་བསྐྱེད་
དཀའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཀ་དང་
བཅས་པའི་དངོས་གཞི་ཙམ་དང་རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱད་པ་ཙམ་དང་ལྡན་པའི་བྱད་པ་
ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་ཀྱི་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་བྱད་པར་མེད་པས་
དངོས་གཞི་ལ་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་ཟག་བཅས་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་བསྟོམས་ན་ཆངས་ཆེན་དུ་སྦྱེ་བས་ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་
ནོ། །དེས་ན་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྫོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆངས་པའི་
གནས་པ་ཞེས་གྲང་བྱའོ། །

༼ཉིང་རེ་འཇིན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ༽

བདུན་པ་ཉིང་རེ་འཇིན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་ཡང་ཉིང་རེ་འཇིན་ཐམས་ཅད་མདོར་
བསྡུས་ཏེ་མདོ་ལས། ཉིང་རེ་འཇིན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་
དཔྱད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱད་པ་ཙམ་དང་། རྟོག་པ་ཡང་མེད་
ལ་དཔྱད་པ་ཡང་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ཏེ་ཞེས་ཉིང་རེ་འཇིན་གསུམ་གསུངས་པ་ལ་
བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་དེ་ནི་རྟོག་པ་ཙམ་ཞིག་བཀག་པས་རྟོག་མེད་དཔྱད་ཙམ་
གྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་ཡིན་ལ། བྱད་པར་ཅན་དེ་མན་ཆད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
གཞི་ཙམ་པོ་དང་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་གཉིས་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་
དཔྱད་པ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ཏེ། །བྱད་པར་ཅན་དེ་ཡན་ཆད་བསམ་གཏན་

གཉིས་པའི་ཉིང་བསྟོགས་ནས་མེད་ཅེད་བར་རྣམས་ནི་ས་དེ་བསྟུས་ཀྱི་རྟོག་དཔྱད་
གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྟོ། །

ཡང་མདོ་ལས། ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྟོང་བ་ཉིད་དང་སྟོན་པ་
མེད་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྟོ་ཞེས་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་གསུངས་
པ་ལས་ཡུལ་མུང་འདས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི་ཡུལ་ལྔ་དང་མོ་མོ་དང་འདུས་
བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་མཁ་བཞིའི་མཚན་མ་ རྟེ་བཟ། དང་བྲལ་བས་མཚན་མེད་
ཡིན་ལ། འདིར་དབང་པོ་རྣམས་མཚན་མར་མ་སྟོས་པ་ནི་དབང་པོ་ནི་ཡུལ་ལྔར་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་མིན་པས་
སྟོ། ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་པས་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་
མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་།
སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་སྟོང་བ་འཕམ་བདག་མེད་ལ་དམིགས་ནས་སྟུག་བསྐྱེད་
ཀྱི་བདེན་པའི་བདག་མེད་པ་དང་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་འབྱུག་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའོ། ། འདི་ཡང་འཛིག་ལྟའི་གཉེན་སོ་སོ། ། སྟོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་ཡུལ་
སྟོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་
ལ། སྟོང་བ་དང་བདག་མེད་པས་ཀྱང་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་སྟོང་བ་དང་བདག་
མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་དམིགས་སོད་ཀྱི་དེ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
པས་མུང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ན་དེ་དག་གིས་མུང་འདས་ལས་ཡིད་མི་
འབྱུང་བ་ལྟར་སྟུག་བསྐྱེད་ལས་ཀྱང་ཡིད་མི་འབྱུང་ལ་འགོག་བདེན་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིད་
མི་འབྱུང་གི། མི་རྟག་པ་དང་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་

པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ འི་རྣམ་པ་བརྒྱུད་པའི་ནང་ནས་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི། “འང་^{༡༥༧}་ལུང་བར་མ་
ལས་རེ་ཞིག་སྒྲུང་བྱ་ཡིན་ཡང་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་ཚུ་བརྒྱལ་བའི་གཟིངས་ལྟར་
ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་པ་ན་ངེས་པར་འདོར་བས་སྤང་བྱར་གསུངས་པས་སྤྱག་བསྐྱེལ་
གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་སྤྱི་མ་གཉིས་དང་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་བྱག་པོ་དེ་
དག་ལས་གཞན་པ་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་ཀུན་འབྱུང་
དང་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱུད་དེ་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་ ཅི་སྟོན་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན། འོ། །

སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་དང་སེང་གེ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པས་ནི་མཚན་མ་
མེད་པ་ནི་ཞི་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱུད་དང་། སྟོན་པ་
མེད་པ་ནི་དེ་དག་གིས་ཁམས་གསུམ་ལ་སྟོན་པ་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་
བསྐྱེལ་བ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པར་བཞི་སྟེ་བྱག་ལྷན་དུ་བཤད་དོ། ཉིང་རེ་འཛིན་
གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་ཟག་བཅས་འཛིག་རྟེན་པ་དག་པ་བ་དང་། དེ་ཡང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
དང་འཕགས་ལམ་གྱི་སྟོར་རྗེས་ཁ་ཅིག་གིས་བསྟུས་ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་བྱི་མ་མེད་པ་
གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་དག་ས་ནི་དང་པོ་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་ས་བྱག་དང་
གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་བརྒྱ་གཅིག་ན་ཡོད་ལ། གཉིས་པ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གང་ན་
ཡོད་པའི་ས་འདོད་པ་དང་སྲིད་ཅེ་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེར་
བསྟོགས་བདུན་མ་གཏོགས་པ་ཟག་མེད་ས་དབྱེ་ན་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་དག་པ་བ་དང་
ཟག་མེད་གཉིས་ལས་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་པོ་དེ་དག་བྱི་མ་མེད་པ་ནི་ཐར་པའི་རྒྱ་

དང་དེར་འཇུག་པའི་སྒོ་ཡིན་པས་མདོ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་ཞེས་གྲང་གསུངས་སོ། །

ཡང་མདོ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་།
སོགས་པས་གཟུང་བ་སྟོན་པ་མེད་པ་སྟོན་པ་མེད་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་
མ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏི་ཞེས་སྡེ་མ་གསུམ་ལས་གཞན་ཡང་ཉིང་རེ་འཛིན་
གསུམ་གསུངས་ཏེ། རིམ་བུར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྡེ་མ་གསུམ་ལ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་མིང་དེ་སྟངས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་གཉིས་ནི་
རིམ་བུར་ལྟར་མི་སྟོབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
དམིགས་ནས་དེ་གཉིས་ལ་བདག་འཛིན་དང་སྟོན་པ་འཇམ་དགའ་བ་དགག་པའི་ཕྱིར་
མི་སྟོབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་འདི་ནི་བདག་གི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོང་པའི་
རྣམ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་སྟོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་འདི་ནི་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་མི་
རྟག་པའི་རྣམ་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལྟར་
སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་ཀར་མི་དམིགས་པར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་དམིགས་
ཤེས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་ཉིང་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་སྟོང་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ལ། སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ནི། སྟོང་
ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཉིད་ཡང་སྟན་འབྱེད་པས་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལས་ཡིད་འབྱུང་བའོ། ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་
ཉིང་རེ་འཛིན་སྟོང་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་
ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་འདི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་ཁོ་ན་ལ་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ཐོགས་དང་བྲལ་བ་ན་འཕྲོན་པོ་ངོ་མི་ཤེས་

པ་མཛོད་བས་ཀྱང་དགའ་ལ་གཅིག་བྱ་ནི་ཤོགས་ཀྱིས་སྟོང་བས་མི་དགའ་བ་ལྟར་
 སྲིད་པ་ལ་བདག་མེད་བར་མཛོད་ཡང་སྟོང་བར་མ་མཛོད་ན་དགའ་བར་འགྱུར་གྱི།
 སྟོང་བར་མཛོད་ན་མི་དགའ་ཞིང་སྟོ་བར་འགྱུར་བས་དེས་ན་སྟོ་བ་དང་མཐུན་བས་
 སྟོང་པའི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་དམིགས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་གཉིས་པོ་དེ་དག་བདེན་པ་དང་པོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་
 དང་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སྤྱང་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དམིགས་ཡུལ་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་དག་ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཟག་
 བཅས་འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་
 ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་བདེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ལམ་བདེན་ཡིན་པས་ཀུན་དབྱུང་བྱ་ཡིན་ལ་སྤྱན་དབྱུང་བྱ་དེ་ཉིད་སྤྱན་འབྱིན་
 གྱེད་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་མི་སྟོབ་པའི་མཚན་
 མེད་ལས་ཡངས་པའི་རྗེས་ལ་ཟག་བཅས་སམ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཞན་མ་སྟེས་
 ན་མཚན་མེད་ཀྱི་རྒྱན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལས། མཚན་མེད་ལས་ཡངས་པའི་རྗེས་
 ལ་ཟག་བཅས་སམ་ཟག་མེད་སྟེ་བ་ན་མཚན་མེད་འབྱུང་བའི་རྒྱན་མ་ཆང་བས་
 འགག་བར་འགྱུར་ཞིང་འགག་པ་དེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཡིན་གྱི་
 སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་གཉིན་པོས་བྲལ་བ་ནི་སོ་སོར་
 བརྟགས་འགོག་ཡིན་པ་ལ་མི་སྟོབ་པའི་མཚན་མེད་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་འཕགས་
 པ་དང་མི་མཐུན་པ་མེད་པས་གཉིན་པོས་བྲལ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་

དམིགས་པ་མི་སྟོབ་པའི་མཆན་མ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སོ་སོར་མ་བརྟགས་
 བས་ཟད་པ་སྟེ་འགོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 ཡིན་གྱི་འགོག་པ་དང་གྲོལ་པ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་སྟར་འགོག་པ་ནི་མི་རྟག་པའི་འགོག་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 བས་མི་རྟག་པའི་འགོག་པར་དམིགས་ན་བརྟགས་མིན་རྟག་པ་སུན་སྦྱང་བར་འབྱུང་
 ལ། དེ་སུན་སྦྱང་ན་མཆན་མེད་སུན་འབྱིན་བྱེད་སུན་སྦྱང་བས་སུན་དབྱུང་བྱའི་
 མཆན་མེད་སུན་སྦྱང་བར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། གྲོལ་པ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་ན་
 བརྟགས་མིན་ལྷང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་དང་བྲལ་ནས་
 འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་བྱུང་བ་ནི་ངེས་འབྱུང་ཡིན་ན་བརྟགས་མིན་ནི་གཉེན་པོའི་
 སྟོབས་ཀྱིས་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉིང་དེ་འཛིན་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་
 གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་འཕགས་ལམ་ལ་ ཡོན་ཏན་དུ་བལྟ་བས་
 དེ་ལ། མི་སྤང་གི་འདི་དག་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྤང་མ་གསུམ་ལ་རྒྱ་བ་ཀྱིས་སྤོགས་པས་
 འཕགས་པའི་ལམ་ལ་སྤང་བས་དོར་བྱ་ཉིད་དུ་ལྟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་འདི་
 དག་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པ་སུན་འབྱིན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་ཀྱང་གྲག་གོ།

རྟེན་ནི་སྟོགས་ལ་བས་ སྤང་གསུམ་གྱི། མིའི་ནང་ཁོ་ནར་སྦྱེད་པར་བྱེད་ལ།
 "སྟེ"ཀྱི་མིའི་ལུས་ནི་ན་རྣམས་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ནད་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲུ་བར་འབྲུ་བྱེད་ཟག་
 མེད་འཇུག་པ་ལ་ཡང་མི་མ་ཐུན་པའི་འབྲུ་ཤེས་འཇེན་ལ། ལྷ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་བལ་ཆེར་ལུས་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་ནི་དབང་པོ་རྣེས་དེ་སྦྱེད་པའི་མ་ཐུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དག་བཅོམ་པ་

མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་ཡི་དབང་སོ་རྒྱལ་བས་དག་བཅོམ་བ་གཞན་ལ་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་པ་ནི་བྱ་བ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པས་འཕགས་ལམ་ལ་མི་སྤང་ལ། དུས་ཀྱི་རྣམ་པོ་ལ་ནི་འཕགས་
ལམ་རྗེས་སུ་སྤང་བ་ལ་བཅོན་པས་དེ་སྤྲོད་མི་འབྲིན་ནོ། །ས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་གཟུགས་མེད་གསུམ་འདོད་པ་དང་
བཅས་ལ་ན་ཡོད། བསྐྱེད་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་འཕགས་པ་དག་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། ཀྱན་རྒྱ་
ཆགས་པའི་གནས་སུ་སྤྱར་བ་མི་སྐྱོབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་
དག་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤྱོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉིང་རེ་འཛིན་གཞན་དང་གཞན་དག་ལ་
སྟོམས་པར་འཇུག་གོ་ཞེས་སྟེ་པས་འདོད་ལ། ཐེག་པ་གོང་མ་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་སྤང་
མཛོན་བྱང་ལས། སེམས་ནི་རང་དངོས་མེད་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུ་རྒྱ་རྣམས་སྤངས་
ཕྱིར་དང་། །ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་འབྲས་བུ་དང་
རྒྱ་ས་སྟོང་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
སོགས་པར་འདོད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ལ་སོགས་
པའམ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་
པའི་ཕྱིར་ཐག་མེད་དུ་འདོད་དོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས་ནི་ཀྱན་
བཏགས་དང་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་བྱུབ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གསུམ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
སྟོང་ཉིད་སྟོན་མེད་མཆན་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་སྐྱོས་བསམ་ལས་བྱུང་བ་དང་། འཛིག་ཉེན་པའི་སྟོམ་བྱུང་དང་།
འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་སྟོམ་བྱུང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་རིམ་བ་ལྟར་སྟོང་པ་
ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་

ཐར་པའི་སྒོ་སྤྲོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ས་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་སྤིང་ཅེའི་བར་གྱི་ཉིང་བསྐྱོགས་བདུན་མ་
གཏོགས་པ་ ན་ཉིང་བསྐྱོགས་བདུན་གོང་ལོག་ལ་ཞི་རགས་སུ་དམིགས་ནས་ལོག་ས་སུན་འབྲིན་གྱི་འཕགས་
ལས་སུན་མི་འབྲིན་པས་སོ། ། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ས་བྱུག་དང་གཟུགས་མེད་པ་
ས་བཞི་སྟེ་བརྩ་གཅིག་ན་ཡོད་དོ། །

ཡང་བཙུན་པ་འཇམས་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོམ་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཉིང་
དེ་འཛིན་བསྐྱོམ་པ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་གོམས་པར་བྱས་ལན་མང་དུ་བྱས་ན་མཐོང་བའི་
ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བའང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོམ་
པ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་གོམས་པར་བྱས་ལན་མང་དུ་བྱས་ན་ཤེས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་
བའང་ཡོད། ཤེས་རབ་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་འགྱུར་བའང་ཡོད། ཟག་པ་ཟད་
པར་འགྱུར་བའང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཟག་བཙས་སམ་ཟག་
མེད་ཀྱང་རུང་སྟེ། དག་ བ་དག་པའམ་ཟག་པ་མེད། བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་མཉམ་པར་
འཛོག་པ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ནི་འདོད་པ་ལས་འདས་པའི་དང་པོ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་དུ་བཤད་གྱི་
བསམ་གཏན་གཞན་དག་ཀྱང་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་
གང་སྟེ་ལ་གྱི་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་གལ་ཏེ་བསམ་གཏན་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་
བདེ་བར་གནས་པ་ཡིན་བཞིན་དུ་མདོ་ལས་དང་པོ་ཁོ་ན་དེར་བཤད་ཅེ་ན། རྣམ་
འབྱུར་བ་ནི་འདོད་ཁམས་ཉིས་པ་མང་བ་ལས་འདས་པས་དེའི་བདེ་བས་སློ་ལྷག་

བར་ཡོངས་སུ་ཆེ་མ་བས་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་འབྲོག་ཏུ་ངལ་ཞིང་སྒྲོམ་པ་རྒྱ་རྩེ་ག་པ་ཅན་གྱིས་ཆེ་མ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཕྱི་མ་ལ་བདེ་བ་སྤྱིང་བར་ངེས་པ་ནི་མེད་དེ། ཉམས་པ་དང་། དེ་སྤངས་ནས། ཕྱི་མ་ལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་པ་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་ཕྱུང་ན་ལས་འདས་པ་རྣམས་ལ་ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། ཟག་མེད་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པར་འདོད་དོ། །སྐྱེ་བ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ལུས་ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྒྱ་བ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་རྟོག་བཅས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་དམིགས་པ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་རྟོག་པ་མེད་པའོ། །

འོ་ན་མངོ་ལས་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཤེས་པ་མཐོང་འགྱུར་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ཏེ། མངོན་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་སྟེ་ལྷེང་ཀ་ཀང་ནད་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་ཤེས་རྣམ་དུག་རྣམ་གྲོལ་སྟོ། །ཞེས་པས་ མངོན་ཤེས། འདི་ནི་ ཡིད། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྐྱེས་པ་མཉམ་གཞག་ཁོ་ན་ཡིན་

པས་ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ་དངོས་ཡིན་པས་མདོ་དང་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། གྲིག་བྱེད་དག་ནི་ཕྱོགས་སྡེ་མ་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་སེམས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 ལྷགས་ཡིན་ཏེ། མངོན་ཤེས་མཆན་ཉིད་པ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པ་བཏགས་པ་
 པར་འདོད་ལ། ལྷགས་བྱི་མ་ལྟར་ན་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་པས་ཉིང་
 དེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པ་དངོས་སུ་འདོད་པར་འཆད་དོ། །

སྒྲིབ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་མི་སྐྱལ་པ་
 དང་། དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱུ་བྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་ནས་ཤེས་
 པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་དང་། ཟག་བཅས་
 གྱི་རྣམ་ཐར་དང་། ཟེལ་གཞོན་ལ་སོགས་པ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་
 གསུམ་དང་། ཐོད་གཤམ་གྱི་སྒྲོམས་འཕྱུག་དང་། ཟག་ཟད་གྱི་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་
 རྣམས་ལའང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མིང་
 གིས་བཏགས་ནས་སྒྲོ་སྒྲེ་ཤེས་རབ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ཞེས་^{༡༥} ། བྱ་སྒྲེ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་བས་གྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤུལ་དུ་ཕྱིན་
 པར་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་པས་བསྐྱས་པའི་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེས་ཟག་པ་མ་ལུས་པར་ཟད་པར་འགྱུར་བས་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་
 ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། ། ས་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་དོར་ཉིང་ཡང་དེ་
 ཡིན་མོད་ཀྱང་། ཉིང་དེ་འཛིན་བཞི་པོ་^{༡༦} འདི་དག་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནི་བཙུག་ལྟར་འདས་

༡༥ ཅེས་

༡༦ འདི་

ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ངེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྟར་ལས་ཀྱི་མཐའ་ལ་གཞིགས་པའི་ཆེད་དུ་ཞིང་པའི་གྲོང་དུ་བྱོན་པ་ན་ཤིང་
འཛམ་བུའི་བྱང་དུ་བསམས་གཏན་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་
བྱང་དུ་ཐུན་དང་པོ་ལ་ལྟའི་བྱའི་བདུད་བདུལ་བའི་རྩེ་ས་ལ་ལྟའི་སྤྱན་གྱིས་སེམས་
ཅན་གྱི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཉམ་ང་བར་གཞིགས་པ་དང་། དེ་ནས་དེ་དག་བསྐྱབ་པའི་
ཕྱིར་གྲུང་ཐུན་ལ་བསམས་གཏན་དང་ནམ་པར་ཐར་བ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
ནམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེའི་རྩེ་ས་ལ་ཐུན་གསུམ་ལ་ལ་བསམས་གཏན་བཞི་བ་ལ་བརྟེན་
ཏེ་རྩེ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱེད་ནས་དེས་ཀྱུན་སྒྲོར་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ནམས་
ནི་རིམ་བུ་ལྟར་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱོམ་
པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་བཞི་ཁོ་ནར་གསུངས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

༼དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།༽

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ།

༼ཡོན་ཏན་དངོས་བཤད་པ།༽

དངོས་དང་། བྱང་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་བཞི་ལས།

༼ཆད་མེད་བཞི་བཤད་པ།༽

ཡུལ་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་དམིགས་ཤིང་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་ཆད་
མེད་འབྲུང་བའི་ཆད་མེད་པ་ནི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྩེ་དང་དགའ་བ་དང་། བཏང་

སྟོམས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་བཞིར་ངེས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་གཞོད་སེམས་
 དང་། སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་པར་འཆེ་བ་དང་། གཞན་གྱི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
 ལ་མི་དགའ་བ་དང་། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་གཞོད་སེམས་མང་བ་རྣམས་ཀྱི་
 གཉེན་སོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
 གཉེན་སོ་བྱེད་པ་ལྟར་མི་སྐྱུག་པས་ཀྱང་བྱེད་ན་དེ་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།
 ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་དང་འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་སོར་གོ་རིམ་བཞིན་
 དུ་མི་སྐྱུག་པ་དང་བཏང་སྟོམས་སོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་རྣམས་འདོད་ལ། སྟོབ་
 དཔོན་ནི་འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་སོར་མི་སྐྱུག་པ་དང་། ཉེ་དུ་ལའང་
 འབྲེལ་མེད་ལྟར་སྟོམས་པས་པ་མ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་དུ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་སོར་
 བཏང་སྟོམས་སོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །ཆོད་མེད་པའི་ངོ་སོ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཞེ་སྤང་མེད་
 པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི་བྱམས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་རྗེ་ཡང་དེ་དང་འབྲ་བར་ཞེ་སྤང་མེད་
 པའི་དགེ་བའོ། །གཞན་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་ཤེས་ན་ཡིད་བདེ་བ་ནི་དགའ་བ་ཆོད་
 མེད་པ་ཡིན་ལ། བཏང་སྟོམས་ནི་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགེ་བའོ། །

འོ་ན་དེ་གཞོད་སེམས་ཀྱི་གཉེན་སོར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་སྤྱིར་བྱའི་
 གཞོད་སེམས་ནི་ཆགས་པས་བྱངས་པའི་གཞོད་སེམས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་འགྱུར་
 རོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་འདོད་ཆགས་དང་གཞོད་སེམས་གཉིས་ཀའི་གཉེན་སོར་འགྱུར་
 བ་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་རུང་བས་
 གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་དུ་བཞེད་དོ། །དེ་ཡང་ཆོས་གཅིག་ལ་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་
 ཡིན་པར་ནི་མི་གཟུང་གི་ བར་མ་གནས་པའི། མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་སོ་སོ་ལ་

བཏང་སྟོམས་སུ་བཛོད་པའོ། །དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཤེ་མ་སེམས་
 ཅན་རྣམས་བདེ་བ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག །སྤྱག་བསྐུལ་ལས་གྲོལ་བར་གྱུར་ཅིག་
 སྟམ་པ་དང་། ཡིད་དགའ་བ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག །ཉེ་རིང་དང་ཆགས་སྤང་མེད་
 པར་མཉམ་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་དེ་དག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའོ། །

གཤམ་ཉེ་སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྷན་པ་ལ་བདེ་བ་ལ་
 སོགས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཀྱང་མི་དགོ་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་དགོ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐུལ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེ་
 བའོ་སྟམ་དུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྤྱག་བསྐུལ་བའི་སེམས་
 ཅན་འདི་དག་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཚོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དགོ་བ་ཡིན་
 འོ། །དེ་ལྟར་འདས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྷན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་པར་ཚོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བསམ་པ་བཟང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞོད་
 སེམས་ལ་སོགས་པ་མི་དགོ་བའི་གཉེན་སོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཅིག་ཏུ་སེམས་
 ཅན་ལ་པན་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དགོ་བ་ཡིན་ཉེ། རིན་སོ་ཆེའི་སྤང་བ་ལས། གཞན་
 ལ་གཅིག་ཏུ་པན་པ་བདེ་བའོ། །མི་པན་ཕྱིར་ན་ཅིག་ཤོས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
 བཞིན་ནོ། །གཤམ་ཉེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་ལ་སོགས་པ་
 ནི་ཚོས་པའང་འདུན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱམས་པ་ལ་སོགས་
 པའང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཞན་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རི་
 ལྟར་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་

དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་འདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཞེ་སྤང་མེད་པ་ལ་
འདོད་པའི་ཕྱིར་སྦྱོན་མེད་དོ། །

ཆད་མེད་པ་འདི་དག་གི་སྦྱོད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་གཞོད་སེམས་
ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས། དེ་བྱམས་པ་དང་ལྷན་པའི་
སེམས་ཁོན་མེད་པ། འགའ་ལྷན་མེད་པ། གཞོད་པ་མེད་པ། ཡངས་པ། རྒྱ་ཆེན་པོར་
གྱུར་པ། ཆད་མེད་པ། སྤྱིན་ཏུ་བསྒྲོམས་པ། རྩོགས་གཅིག་ཏུ་མོས་ཏེ་བྱུང་པར་བྱས་
ནས་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་དོན་ནི་
བྱམས་པ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་སེམས་ནི་བྱམས་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཡིན་ལ།
དེ་ཉིད་རིམ་པ་ལྟར་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོན་འཛིན་དང་། སྤག་དོག་དང་། ཞེ་སྤང་གི་
གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཁོན་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཆེ་
བས་ཡངས་པ་དང་། ས་གཟུགས་ན་སྦྱོད་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དང་།
སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་དམིགས་པས་ཆད་མེད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
སྤངས་པས་སྤྱིན་ཏུ་བསྒྲོམས་པའོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཁོན་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཆིགས་གསུངས་དང་། གཅིག་དང་།
གཅིག་དང་། གཅིག་དང་། གཅིག་གིས་རིམ་པ་ལྟར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་
བྱེད་པ་དང་། འབྲས་བྱ་དང་། ས་དང་། དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་མན་
ཡོན་གྱི་སྒྲོན་སྤུངས་པ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཞེས་པ་ནི་གནས་
ཕྱོགས་ཀྱིས་མཆོན་ནས་གནས་པ་པོ་ཕྱོགས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་སྟོན་པའོ། །མོས་

བ་ཡིན་ལ་བྱེད་བ་ཡིན་བས་མོས་ཏེ་དོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཅིག་ཅར་མོས་
བར་བྱེད་བས་ཁྲབ་བར་བྱས་ནས་སོ། །དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འདུག་ཐོབ་བས་ན་
རྫོགས་བར་བྱས་ཏེ་དོ། །དུས་ཡུན་རིང་པོར་རྗེས་སུ་འདུག་བས་ན་གནས་སོ་ཞེས་
གསུངས་སོ་ཞེས་རྣམ་བཤད་རིགས་བ་ལས་བཤད་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་དགའ་བ་
ཆད་མེད་བ་ནི་ཡིད་བདེ་ཡིན་བས་བསམ་གཏན་སྤྲ་མ་གཉིས་ན་ཡོད་ལ། ཆད་མེད་
བ་གཞན་གསུམ་ནི་མཉམ་གཞག་ཁོ་ན་ཡིན་བས་མི་སྟོགས་མེད་ཀྱང་གསལ་བས་
དངོས་གཞི་དང་འདྲ་བས་བསམ་གཏན་གྱི་ས་རྒྱུག་ན་ཡོད་བར་ཁ་ཅིག་འདོད་ཅིང་།
ཁ་ཅིག་དངོས་གཞི་ཁོ་ན་ཡིན་བས་བསམ་གཏན་བྱུང་བར་ཅན་དང་དངོས་གཞི་བཞི་
སྟེ་ལྟ་ན་ཡོད་བར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་མཉམ་བར་མ་བཞག་བ་དང་སྦྱོར་བའང་སྟོས་ཏེ།
འདོད་བ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཉར་བསྟོགས་བཞི་དང་དངོས་གཞི་ལྟ་སྟེ་བཅུ་ན་ཡོད་
བར་འདོད་དོ། །

འོ་ན་གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་གཉེན་པོའི་བྱིར་ཞེས་གང་བཤད་བ་ཅི་བྱམས་བ་
ལ་སོགས་བས་ཉོན་མོངས་བ་དངོས་སུ་སྦྱོང་ངམ་ཞེ་ན། ཆད་མེད་བཞི་པོ་དེ་ཡིས་
གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་བ་དངོས་སུ་མི་སྦྱོང་སྟེ། བསམ་གཏན་དག་བ་བ་དངོས་
གཞིའི་ས་བ་ཡིན་ལ། དག་བ་པའི་དངོས་གཞིས་ནི་ཉོན་མོངས་བ་མི་སྦྱོང་ངེ་ཞེས་
བཤད་ཟིན་པའི་བྱིར་དང་། སྦྱོང་ལས་མིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་བས་ཉོན་
མོངས་སྤང་བ་ཡིན་བ་ལ་འདི་དག་མོས་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱིའི་མཆན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་བས་ཉོན་མོངས་སྤང་བ་ཡིན་བ་ལ་འདི་
དག་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་བས་ཉི་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་།

བྱམས་སོགས་སྒོངས་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར། ཉེས་པ་ཡིན་ཏུ་ཆར་གཙོད་མིན། ཞེས་
བཤད་དོ། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྒྱུར་བས་གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བར་གཞོན་
པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་གཞིས་སྤངས་པ་ཐག་སྤིང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གཞོད་སེམས་ལ་
སོགས་པའི་གཉེན་པོར་བཤད་དོ། ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་ནི་གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པའི་
ལམ་གྱིས་སྤོང་ན་ནི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་ལ། འོན་ཏེ་ མགོ་མནན་པ་དེ་དག །
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་ན་ནི་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་སྤོང་ལམ་གྱིས་
དངོས་སུ་རྩ་བ་ནས། སྤོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཏེ་དངོས་གཞི་ཐོབ་ནས་དངོས་
གཞིས་བསྐྱས་པའི་ཆད་མེད་རྟེན་པའི་ཕྱིར་གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་རྟོགས་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་མི་ཇི་ལོ། འོན་
ཀྱང་བྱམས་སོགས་གསུམ་འདོད་པ་དང་ཉེར་བསྟོགས་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི་
སྒྱུར་བ་དང་དམིགས་རྣམས་དང་ངོ་ཐོ་དངོས་གཞིའི་ཆད་མེད་དང་འབྲེལ་ཞིང་། དེ་དག་གི་
སྒྱུར་བས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྣམས་པར་མནན་ནས་སྤོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའི་
ལམ་རྣམས་གྱིས་དངོས་སུ་སྤོང་རོ། །

འདི་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ནི་སྒྲོམ་པ་པོ་ཉོན་མོངས་རྒྱུད་ན་ངི་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་བདེ་བ་ཡོད་པའམ། གཞན་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་འཕགས་
པ་དག་བཙུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་ལ་བདེ་བ་མངའ་བར་ཐོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཅིག་ཅར་
མོས་པར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་འབྲུག་པ་ཤས་ཆེ་བས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་མོས་པར་མི་རྒྱས་ན་ནི་སེམས་ཅན་ལ་མཇུག་པོ་དང་། ཐམས་
པ་དང་། དག་པོའི་སྟོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་ཞིང་། མཇུག་པོ་འང་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་དུ་

གསུམ་དུ་སྤྱེ་ལ། དང་པོར་བསྐྱེད་སྤྱོད་བས་མཛོད་པོ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུ་དུ་གསུམ་ལ་རིམ་
གྱིས་མོས་པར་བྱེད་ལ། གལ་ཏེ་གསུམ་ག་ལ་བྱམས་པ་མཉམ་པོར་ཐོབ་ན་དེ་ནས་
ཐ་མལ་པ་དང་། དེ་ནས་དག་པོའི་ཕྱོགས་ལའང་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་སྤྱེ་ནས་
རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་བྱམ་པར་བྱེད་ཅིང་གལ་ཏེ་དག་པོ་ཆེན་པོ་
ལ་མཛོད་པོ་ཆེན་པོ་ལྟར་བདེ་བར་མོས་པ་མི་ལྷོག་པར་གྱུར་ན། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་
བྱིས་དང་གྲོང་དང་ལུ་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་གི་སེམས་ཅན་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་
ཕྱོགས་གཅིག་ནས་འཛིག་ཏེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་དུ་བྱམས་པས་རྒྱས་ཤིང་བྱམ་
པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་དགེ་ཅུ་ཆད་པ་དང་རང་རྒྱལ་ལའང་སྟོན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་
དེ་མ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་རིམ་པ་ལྟར་ རང་སངས་རྒྱས། གཟུགས་བཟང་ངན་ལ་
སོགས་པ་དམིགས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྟོན་ཡོན་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང་ཡོན་
ཏན་གྱི་ཆ་ནས་བསམས་ན་བྱམས་པ་ལྟར་དུ་སྤྱེ་བས་སྟོན་ནི་བསམ་པར་མི་བྱ་ལྟེ།
འབྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོན་ཏན་འཛིན་པ་དེ་ནི་བྱམས་པ་ལྟར་དུ་
སྤྱེད་པར་བྱེད་དོ། །སྟོན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་
སྤང་བའི་སྟོན་ནས་དགེ་བའི་ཅུ་བ་ཀུན་ཏུ་ཆད་པ་ལའང་ཡོན་ཏན་གཟུང་བར་བྱས་ལ།
རང་སངས་རྒྱས་ལའང་སྟོན་གཟུང་བར་བྱས་སོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་སྤྱུག་བསྐྱེད་རྣམས་པ་མང་པོའི་ཆུ་བོར་བྱིང་ཞིང་
མཛོན་པར་དགའ་བ་དང་མི་ལྟན་པ་འདི་རྣམས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལས་སྤྱུར་དུ་ཐར་པ་དང་།
མཛོན་པར་དགའ་བ་དང་ལྟན་པར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྤྲུལ་དུ་མོས་པས་སྤྱིང་རྗེ་དང་
དགའ་བ་ལའང་སྟོན་པར་བྱེད་ལ། བཏང་སྟོམས་ནི་དང་པོ་ཐ་མལ་པའི་ཕྱོགས་ལ་

བརྩམས་ནས་མཐར་དབྱ་དང་གཉིན་ལ་མཚུངས་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མེད་པ་
བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་དང་པོ་སྒོ་གསལ་བས་མི་དག་གི་ནང་དུ་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞན་དུ་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྒོ་མི་གསལ་བས་བསྐྱེད་པར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ དང་གཞན་གྱིས་
འདོམས་པ་ལ་སྒོས་པའི་ཕྱིར། རོ། །

ཅི་ཚད་མེད་དེ་དག་གཅིག་དང་ལྡན་པ་དེ་ངེས་པར་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་ནས་
ཞེན། ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་དགའ་བ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་ནི་གཅིག་
ལྡན་ན་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ལྡན་པས་གཅིག་ཡོད་ན་ངེས་པར་གསུམ་གསུམ་དང་ལྡན་
ལ། དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་ཡིན་པས་དེ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་ས་
ལ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་ཐོབ་པ་ལ་བསམས་ཀྱི་མངོན་གྱུར་ནི་རྣམ་པ་
འགལ་བས་རེ་རེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །

༼རྣམ་ཐར་བརྒྱད་བཤད་པ༽

ཡང་མདོ་ལས། རྣང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་
ལ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་པོ་འོ། །རྣང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་
ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གཉིས་པའོ། །སྤྱག་པའི་
རྣམ་པར་ཐར་པ་ལུས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏེ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་གནས་པ་འདི་
ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གསུམ་པའོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་པ་བཞི་
དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྲིམ་ཆེད་ལས་ཡང་
དག་པར་འདས་ཏེ། འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་
ཏེ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་གནས་པ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་པའོ་ཞེས་རྣམ་

པར་ཐར་བ་བརྒྱུད་གསུངས་པ་ལས་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་སྤོས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་རྣམ་པར་ལྟ་བའི་ཕྱིར་མི་སྤྲུག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ངོ་བོ་མ་
 ཆགས་པ་དང་། དམིགས་པ་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་
 པར་ནི་ མི་སྤྲུག་མ་ཆགས་པ་སོགས་སྟ། སྤར་མི་སྤྲུག་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཁྱད་པར་ནི་
 འདི་ཡིན་ཏེ། མི་སྤྲུག་པ་ནི་ས་བཅུ་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ནི་བསམ་
 གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་མིག་ཤེས་མེད་པས་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་མེད་དེ།
 གང་ཡུལ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ལས་ཀྱང་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་ཏེ་སྒྲ་ལྟའི་རྣམ་ཤེས་བཞིན་ནོ། ། བསམ་གཏན་བྱི་མ་གསུམ་ན་ནང་གི་དབང་པོ་
 གཟུགས་ཅན་ལ་ཆགས་པ་ཡོད་དོ། །རྣམ་ཐར་འདི་གསུམ་བསམ་གཏན་གསུམ་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བཞག་ཅེ་ན་^{༡༥༥}
 །རང་གི་སྤར་བྱ་གཉིས་པའི་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་མེད་པས་མི་སྤྲུག་པའི་རྣམ་ཐར་མེད་ལ། བསམ་གཏན་
 གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནའང་མིག་ཤེས་མེད་པས་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱུ་རྟེན་བཤད་པས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་
 མའི་ས་པའི་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉིན་སོ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་སྤར་མ་
 གཉིས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་དངོས་གཞིས་བསྐྱེས་པའི་དག་པ་བ་དང་། མོས་པ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་གཞོན་པ་ཅམ་མམ་ཐག་སྤང་བའི་གཉིན་སོ་ཡིན་
 ཀྱི་དངོས་སྤྱོད་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་ནང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ནི་ གཟུགས་ཀྱིས་སེམས་
 རོབ་པ་གང་ཞིག ། གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་དང་བྲལ་བའམ། རྒྱུ་རྟེན་

རང་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མ་བཤེག་པ་དང་བཤེག་ནས་སྤྱི་རོལ་གྱི་
གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་བཤད་པའམ། ཡང་ན་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་
གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བུ་པོ་བདག་ཉིད་ལ་གཟུགས་སུ་
འདུ་ཤེས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྤངས་ནས་མིང་བཞིའི་འདུ་
ཤེས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་རིམ་བཤེན་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་སྟུག་པའི་རྣམ་ཐར་ནི་
བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་བ་ན་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་
ཡིན་པས་གཙོ་བོ་མ་ཆགས་པ་ཡིན་གྱི་སྟུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་མི་སྟུག་པ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྟུལ་ནས་སྟུག་པར་ལྟ་ཞིང་དེ་ཉིད་ཉིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་ལུས་ཀྱིས་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས་ན་མིང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། ། ལྷ་གཉིས་ཉེ་
གསུམ་པོ། དེ་དག་འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་རྗེས་འབྲང་གི་གཟུགས་ཡོད་པས་ཕྱང་པོ་
ལྷའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། ། བདེ་བས་གཡོ་བར་བྱས་པས་བདེ་བ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྟོགས་པ་མི་སྤྱིད་པས་སྟུག་
པའི་རྣམ་ཐར་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་རྟོ། །འོན་གསུམ་པའི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པ་མེད་པས་བཞི་པར་ཡང་དེ་རྗེས་ཡོད་ཅེ་
ན། དེ་ན་དེ་སྤྱིད་པའི་ དགོས་པ་ནི་མི་སྟུག་པ་བསྟོམས་པས་ཡིད་ཀྱིས་པར་རབ་ཏུ་དགའ་
བས་གཞེངས་བསྟོད་པ་དང་། སྟུག་པ་སྟུལ་པ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་ན་རྣམ་ཐར་དང་པོ་
གཉིས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ་མི་སྐྱེ་ན་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་དེ་བརྟག་པའི་ཡང་བྱིར་
རྟོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་དུ་སྟུག་པའི་རྣམ་ཐར་མི་སྟོན་པ་ནི་ས་དེ་དག་ན་
དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཡོད་པས་སྟུག་པར་ཡིད་ལ་བྱས་ན་ལུལ་དེ་ལ་དགའ་བ་དང་
སྤྱིད་ན་མ་ཆགས་པར་མི་འགྲུབ་པའི་བྱིར་རམ། སྟོན་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་

ཡིན་པས་དེ་ནི་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུང་དུ་བསམས་སོ། ། རྣམ་འབྱོར་པ་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་ན་གཉིས་གྲིས་རྣམ་ཐར་དང་ཟིལ་གཞོན་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་དེ། ཉོན་མོངས་ཐག་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལ་དབང་འབྱོར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དབང་ནས་ས་ལ་སོགས་པ་གསེར་ལ་སོགས་པར་བསྐྱར་བ་དང་། དངོས་པོ་བརྟན་པ་དུས་འདི་སྤང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་མོས་པ་ལྟར་འབྲུལ་པས་བྱིན་གྲིས་རྫོབ་པ་དང་། ཆེ་གཏོང་འཛོག་དང་། རྒྱལ་ཐུན་དུ་རི་རབ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ལ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྟོན་ནས་ཤེས་དང་ཡང་དག་རིག་བཞི་ལ་སོགས་དང་འཕགས་པའི་རྒྱ་འབྲུལ་འབྲུལ་པར་བྱེད་དོ། ། གཟུགས་མེད་པའི་མཉམ་གཞག་དགེ་བ་དག་པ་བ་དང་ཐག་མེད་རྣམས་ཁོ་ན་རྣམ་ཐར་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་འཆི་བའི་སྤྲོད་པའི་སེམས་ལྟ་བུའང་མ་ཡིན་ལོ། ། འདི་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སོ། །

ཁ་ཅིག་གཟུགས་མེད་དེ་དག་ན་རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེས་གྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ལ་བསམས་ནས་འཆི་བའི་སེམས་ལས་གཞན་པའི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་དོ། ། ཕྱོགས་སྔ་མ་ལྟར་ན་ནི་གཟུགས་མེད་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ནི་འཆི་བའི་སྤྲོད་པའི་གནས་སྐྱབས་གྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འདོད་དོ། ། གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞིར་མ་ཐད་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་ཐར་གྱི་མིང་ཐོབ་གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་ནི་རྣམ་ཐར་གྱི་མིང་མི་འཐོབ་སྟེ། རྣམ་ཐར་ནི་འོག་ས་ལ་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་ས་འོག་མ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་པ་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ནི་གནས་གཉིས་པར་བཞད་པའི་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའོ། ། འདི་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དང་པོ་གཉིས་དང་གསུམ་པ་དང་གཟུགས་

མེད་རྣམས་དང་འགོག་པ་རྣམས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ དེ་ཡང་དང་པོ་གཉིས་ཁ་དོག་གི་འདོད་
ཆགས་ལ་དང་། གསུམ་པ་ནི་མི་སྡུག་པ་ལ་དང་། གཟུགས་མེད་ནི་དམིགས་པ་འོག་མ་དག་ལ་རྒྱུ་བ་ཅིང་ཕྱོགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་དང་། ལྷམ་ཁིང་ཆགས་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་དང་། འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བའམ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱུ་བ་ཀྱིས་ཕྱོགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཞན་དག་ན་རེ། འགོག་པ་ནི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་ལས་རྣམ་
པར་ཐར་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེ་ལ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་ནི་སྐྱིབ་པ་གང་ཞིག་ཡོད་ན་སེམས་ལས་སུ་
མི་རུང་བས་ཁམས་གསུམ་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་གིས་ཀྱང་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའང་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་རྒྱུ་བྱེད་དག་
འཆད་དོ། ། འགོག་པ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་སེམས་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་གིན་དུ་སྤྲ་བ་སྤིང་
ཅེ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ འགོག་པ་ལ་དམིགས་ནས། ཆེས་སྤྲ་བར་བྱས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་
སྟོམས་པར་འཇུག་མྱེ་ སེམས་རྒྱན་གཙོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ལྷང་བ་ན་ནི་འཕེན་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་སྤིང་ཅེ་རང་གི་ས་པའི་དག་པ་བ་དང་འོག་མ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་
ཀྱི་ས་པའི་འཕགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་འགོག་པ་དེ་ལས་ལྷང་བར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་དེ་ལ་སྟོམས་འཇུག་པར་འཇུག་
སེམས་ནི་སྤིང་ཅེ་བ་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ལྷང་སེམས་ནི་ཟག་བཅས་
ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཅོ། །

རྣམ་ཐར་འདི་དག་ལས་དང་པོ་གསུམ་ལས་སྤྲ་མ་གཉིས་ནི་འདོད་པར་
གཏོགས་པའི་ལྷང་བ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་གསུམ་པ་ནི་ཡིད་

དུ་ཁོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །གཤམ་ཏེ་འདི་དག་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱུལ་པ་
 མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡིན་མོད་ཀྱི་འདོད་པར་གཏོགས་པ་སྤྱུལ་པ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་
 གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་རྣམ་ཐར་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་སྦྱོད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་ནི་ས་
 གོང་མ་པ་དང་རང་གི་ས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ འདི་ནི་ཉིང་བསྐྱོགས་གོང་མ་བདུན་མ་གཏོགས་པ་ས་
 བརྩ་མོར་བཤད། དང་། སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་ཀྱུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་། རྗེས་སུ་
 ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ས་གོང་མ་དང་འོག་མ་དང་རང་
 གི་ས་པའི་ཐམས་ཅད་དང་། ཅུ་བར་མ་སློས་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དེ་དག་
 མཆན་མ་མེད་པ་མཆན་མ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་པ་སྤྲིད་པས་དེ་དག་མི་སློབ་
 པའི་མཆན་མ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ལ་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པས་འགོས་པའང་ཡིན་ལ། རྣམ་མཁའ་
 མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་ཡིན་
 ནོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པར་རྣམ་ཐར་མ་བཞག་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ས་
 པའི་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་བ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤྲིང་
 པོས་བསྦྱོད་པས་གཡོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ནའང་ཁ་
 དོག་གི་འདོད་ཆགས་མེད་པས་བསམ་གཏན་བཞི་པར་སྤྱག་པའི་རྣམ་ཐར་ཅིའི་ཕྱིར་
 སྦྱོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་མི་སྤྱག་པས་རྒྱུད་ལུས་པ་རབ་ཏུ་དགའ་བར་བྱ་བ་དང་བརྟག་པའི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་མཉམ་བཞག་¹⁴ དགོ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པ་ལ་དམིགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་ཐར་དང་ཟེལ་གཞོན་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ལ་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་
སྟོམས་པར་འཇུག་ཅེ་ན། ཐག་"སྤྱིང་"^{੧੫} "གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཐག་
"བསྤྱིང་"^{੧੬} བ་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལ་དབང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་ཉེ། ཉོན་
མོངས་པ་ཐག་མ་བསྤྱིངས་ཤིང་སྟོམས་འཇུག་ལ་དབང་མ་ཐོབ་ན་ཉོན་མོངས་པ་
མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། གང་གི་ས་ལ་སོགས་པ་གསེར་ལ་སོགས་
པར་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་ཉིད་དུས་རིང་པོར་གནས་པར་བྱིན་གྱིས་
ཆོབ་པ་དང་། སྐྱ་ཆེ་གཏོང་འཛོག་དང་། རི་རབ་རྒྱལ་མན་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ལ་
སོགས་པ་འཕགས་པའི་རྩ་འཁྱུལ་མི་འབྲུག་པས་དེ་དག་མངོན་པར་སྐྱབ་པར་བྱ་བའི་
ཆེད་དུ་ལོ། །

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ནམ་ཐར་གསུམ་པ་དང་བརྒྱད་པ་ཁོ་ན་ལ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་
སུམ་དུ་བྱས་ཉེ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་གནས་ཞེས་བཤད་ལ། གཞན་དག་ལ་ནི་མ་
ཡིན་ཞེ་ན། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ནམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་
གསུམ་པོས་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ནམ་ཐར་གྱི་སྤྱི་བ་པ་མཐའ་དག་
སྤངས་པས་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་
དང་སའི་མཐའ་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འགྲེལ་པར་འབྲུང་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་
གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ས་པའི་ནམ་ཐར་རྫོགས་པར་
མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བསྟན་ཉོ་ཞེས་གཟུང་ངོ། །ཡང་ན་འཕགས་པ་

੧੫ རྒྱ་བསྤྱིང་ ཉིང་། རྒྱུ་སྤྱིང་

੧੬ རྒྱ་བསྤྱིང་ ཉིང་། རྒྱུ་སྤྱིང་

ནུས་པ་དེ་གཉིས་ལ་ལན་མང་དུ་གནས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ་ཞེས་ཀུན་ལས་བདུས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་བཤད་དོ། །

༼ཟིལ་གཞོན་བརྒྱད་བཤད་པ༽༽

ཡང་བརྒྱད་ལས་འགྲོས་པའི་མདོ་ལས། བླ་གཞུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་སྤྱི་
རོལ་གྱི་གཞུགས་ཚུང་དུ་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་ཁ་དོག་ངན་པ་ནུས་པ་ལ་ལྟ་ཞིང་
གཞུགས་དེ་དག་གིས་མཉན་ནས་ཤེས་པ་ཟིལ་གྱིས་མཉན་ནས་མཐོང་སྟེ་དེ་ལྟ་
བྱུང་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་འདི་ནི་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྤྱི་མཆེད་དང་པོ་ལོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ནང་གཞུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཆེན་པོ་ཁ་དོག་
བཟང་པོ་དང་ཁ་དོག་ངན་པ་ནུས་པ་ལ་ལྟ་ཞིང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་འདི་ནི་ཟིལ་
གྱིས་གཞོན་པའི་སྤྱི་མཆེད་གཉིས་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནང་
གཞུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཚུང་བ་དང་ཆེ་བ་ལ་ལྟ་བ་
གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་། བླ་གཞུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་
སྟོན་པོ། ཁ་དོག་སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ། འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་དཔེར་ན་ཟུང་མའི་མེ་
ཏོག་གས། དུལ་བ་ན་ར་སེའི་རས་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྟོན་པོ། ཁ་དོག་སྟོན་པོ།
སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ། འོན་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་ནུས་པ་ལ་ལྟ་ཞིང་གཞུགས་དེ་དག་
ཟིལ་གྱིས་མཉན་ནས་ཤེས་པ་ཟིལ་གྱིས་མཉན་ནས་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟ་བུར་འདུ་ཤེས་
པར་གྱུར་པ་འདི་ནི་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྤྱི་མཆེད་ལྟ་བུ་པའོ་ཞེས་བ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་ནུས་པ་ལ་དེ་ལྟར་ལྟ་བ་བཞི་སྟེ་ཟིལ་གྱིས་
གཞོན་པའི་སྤྱི་མཆེད་བརྒྱད་གསུངས་པའི་ནང་གཞུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་དེ་

མེད་པར་འདྲ་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་ཐར་གྱི་དང་མཚུངས་ལ། རྒྱུ་དྲ་དང་ཆེན་པོ་ནི་
སེམས་ཅན་དང་སྟོད་གྱི་གཟུགས་སམ། སྤངས་སོ། །

ཁ་དོག་བཟང་ངན་ནི་ཡིད་དྲ་འོང་མི་འོང་ངམ། ཡང་ན་སྟོད་མིའི་གཟུགས་
སོ། །ཟིལ་གྱིས་མཉན་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དབང་བསྐྱར་ནས་སོ། །ཤེས་པ་ནི་ནི་
གནས་དང་མཐོང་བ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་བཤད་
ལ། ཁ་དོག་བཞིའི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་རེ་རེ་ཞིང་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་
ཆོག་བཞི་བཞི་སྟོས་པ་ནི་གོ་རིམ་གཞིན་དུ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་དང་།
བཅོས་མ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་དང་བཅོས་མ་གཉིས་ཀའི་སྟུན་མོང་གི་ཁ་དོག་ཡིན་ལ་
ཟར་མ་དང་དོང་ག་དང་བན་དུ་རྩི་བ་ཀའི་མེ་ཉོག་དང་སྐར་མ་པ་བ་སངས་དང་རས་
ནི་རིམ་པ་ལྟར་ལྷན་སྐྱེས་དང་བཅོས་མའི་དཔེའོ། །དེ་ལྟར་བྱུང་འདྲ་ཤེས་པར་གྱུར་བ་
ནི་ཟིལ་གྱིས་ནོན་ནས་མ་ནོན་ཀྱང་རྒྱུ་ལྟེ་དེ་ལ་མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་འདྲ་ཤེས་
མེད་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་ནི་ཤེས་པ་ནི་དང་པོ་ཤེས་པ་ཅན་སྟེ་བར་ཆད་མེད་
པའི་ལམ་སོ། །མཐོང་བ་ནི་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་རྩོགས་པ་སྟེ་རྣམ་གྲོལ་
གྱི་ལམ་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་དག་ཀྱང་དང་པོ་བཞི་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས་
ཀ་ལ་ཆགས་སྤངས་སྐྱེ་བའི་གཉེན་པོ་དང་། ལྷག་མ་བཞི་ནི་གཞན་གྱི་ཁ་དོག་ལ་
ཆགས་པ་དང་ཡིད་རྣམ་པར་ཁུམ་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བརྒྱུད་པོ་དེ་དག་ལས་ཟིལ་གཞོན་དང་པོ་གཉིས་གྱི་ངོ་བོ་དང་། ས་
དང་། གང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། དམིགས་པ་ནི་རི་ལྟར་རྣམ་ཐར་དང་པོ་
གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཟིལ་

གཞོན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ས་དང་། གང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་
 དང་། དམིགས་པ་ནི་རྣམ་ཐར་གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་
 བཞིན་ནོ། །གཞན་ཁ་དོག་གི་ཟེལ་གཞོན་བཞིའི་ས་དང་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པའང་རྣམ་
 ཐར་གསུམ་པ་སྤྱག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྩི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་
 ཐར་ཟེལ་གཞོན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་རྣམ་ཐར་གྱིས་ནི་དམིགས་པ་ལ་རྒྱུ་བ་གྱིས་སྤྲུགས་
 པ་ཅམ་དུ་ཟད་ཀྱི་ཟེལ་གྱིས་མི་ནོན་ལ། ཟེལ་གཞོན་གྱིས་ནི་རྩི་ལྟ་བུ་འདོད་པ་བཞིན་
 དུ་སྐད་ཅིག་ལ་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པའམ། རྣམ་པར་སྡོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དུ་མི་
 འོང་བར་མོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་སྤྱག་པར་
 དམིགས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྐྱེ་བར་དམིགས་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཟུགས་མེད་ལ་ཟེལ་གཞོན་མ་བཤད་པ་ནི་གཟུགས་ཟེལ་གྱིས་ནོན་ན་དེ་ཡང་
 ནོན་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ། །

འཕགས་པ་རྣམས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མཆོན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པས་ཟེལ་གྱིས་ནོན་པར་བྱེད་ལ། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་སྤྱག་པ་དང་མི་སྤྱག་པ་པན་ཚུན་
 ལྟོས་པ་དང་། པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་དང་དེས་ན་གཟུགས་
 ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་བསྐྱེད་ཏེ་སྤྱག་པར་རོ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་གྱིས་མོས་པར་
 བྱས་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འཕགས་པ་སོགས་མེད་འཆད་ལ།
 སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་ནི་ཁ་ཅིག་ཁ་དོག་བཟང་ངན་ལ་ཆགས་སྤང་མེད་པར་དམིགས་
 པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་དེ་ཞེས་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལྟ་བུ་ཟེལ་གྱིས་
 གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་འདི་དག་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་འང་འགྱུར་ན་མ་

ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་བཟང་ངན་གཉིས་ཀ་ཟིལ་གྱིས་
མནན་ནས་མི་སྤྲུག་པར་རོ་གཅིག་དུ་མཛོང་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། ། ཞེས་སྟོན་གྱི་
སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །

༼ཟད་པ་བརྩེ་བཤད་པ༽༽

ཡང་བརྩེ་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ལས། ཟད་པར་ས་དང་རྩ་དང་མེ་དང་རླུང་
དང་སྟོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་དང་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་སྟེ་བར་ཆད་མེད་པར་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས་པར་རྒྱས་པར་བྲུབ་པར་བྱེད་
པའི་ཟད་པར་གྱི་སྟེ་མཆེད་བརྩེའོ་ཞེས་བཤད་པའི་དང་པོ་བརྒྱད་ནི་ཆགས་པའི་
གཉེན་པོ་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོ་སོགས་བཞི་ནི་ཟིལ་གཞོན་གྱི་མ་བཞིའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སོ། ། ས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ་ ཟིལ་གཞོན་གྱི་
མ་བཞིའི་སྟོར་བ་ལས་བྱུང་བས་སོ། ། དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོད་ལུལ་ཏེ་དམིགས་པ་ནི། འབྱུང་བཞི་
ཡང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་འདོད་པའང་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་མ་སྣང་དུ། །ཁ་དོག་དབྱིབས་
ལ་ས་ཞེས་བརྗོད། །རྩ་མེ་ཡང་རྩ་རྒྱུ་ཆོགས་ཁམས། །ནིད་ཡིན་དེ་དང་འབྲ་བའང་
ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བས་འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཡིན་ལ། གང་
དག་རྒྱུ་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཡིན་པར་མི་འདོད་པ་དེ་དག་ན་རེ། ཟད་པར་རྒྱུང་
གི་དམིགས་པ་ནི་རེག་བྱའི་སྟེ་མཆེད་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། ། ཟད་པར་ནམ་མཁའ་
དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་དག་པ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་
ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོད་ལུལ་ནི་རང་གི་ས་པའི་ཕྱང་པོ་བཞི་ཡིན་ནོ། ། ཟག་མེད་ནི་ལུལ་
མས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་པས་འདི་དག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྐྱེ་མཆེད་གཞན་ལ་ཟད་པར་དུ་མི་འཛོག་པ་ནི་མིག་སོགས་བདུན་གྱིས་
སྟོད་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་ལ་ དེའི་རིགས་མེད་པས། མ་ཁྲབ་ཅིང་དེ་རོས་གཟུགས་ཁམས་སུ་མ་
ཁྲབ་ལ་སྐྱེ་ལ་རྒྱུན་མེད་པས་ཟག་པར་དུ་མི་བཞག་གོ་ཞེས་པ་ལས་འབྱུང་ལ། ཅི་
ཡང་མེད་པ་དང་སྤྱི་དུ་གཉིས་ཟད་པར་དུ་མི་བཞག་པ་ནི་ དམིགས་པར་མི་གསལ་བ་དང་སྐྱོ་
བསྐྱེད་མི་མ་སྐྱེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བསྐྱེད་པ་ལས་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་གྱིས་
ཟད་པར་མཐའ་ཡས་ཤིང་ཆད་མེད་པ་གྲུབ་པས་དེ་དག་ལས་སོགས་དབྱུང་དུ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པའས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་གཉིས་ཟད་པར་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་
པས་ཟད་པར་དུ་མི་བཞག་གོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །

རྣམ་ཐར་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་ནི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རིམ་གྱིས་
“འཛོག”^{༡༤༡}་པས་དང་པོར་དམིགས་པ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་སྟོགས། དེ་ནས་ཟིལ་གྱིས་
གཞོན། དེ་ནས་ཁྲབ་པར་བྱེད་པས་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་རྫོགས་ཤིང་དག་པ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་
འབྱུང་བས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་
ཆེན་པོ་དང་། རྒྱ་དང་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་དང་འབྲས་བྱ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་འབྲེལ་བ་དང་
འྲེལ་བ་ཤད་རོ། །

དེ་དག་ལས་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་གཞན་རྣམས་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ཡང་
སྐྱ་མོང་བ་ཡིན་ལ། “འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་
ཡིན་ན་ཞེས་ཀྱང་གནས་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་ལ།”^{༡༤༢} ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐག་

༡༤༡ གླུ་འཛོག་ རྩིང་། བྱེས་འཛོག་

༡༤༢ - འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཞེས་ཀྱང་གནས་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་ལ།

“སྲིང་^{༡༤༩}གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །

། བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ། །

གཉེས་པ་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ་ནི་རྣམ་ཐར་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་རི་ལྟར་
འཛོལ་ཅེ་ན། ཉི་ཤུ་ཙ་ཟུག་ལས་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་”གྱི་^{༡༥༠}ཐོབ་པ་དང་རྟེན་ལ་
སོགས་པ་ནི་གནས་གཉེས་པར་བཤད་ཟེན་ལ་ལྟག་མ་ཉི་ཤུ་ཙ་ཟེ་རྣམས་ནི་སྲུང་
འདྲིས་པ་ཡིན་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཅེས་དང་ འདྲིས་པ་ནི་དང་པོ་ནས་སྲིད་རྗེའི་བར་སྲུང་
ཐོབ་པ་བཏང་བ་དག་གོ། མ་འདྲིས་པ་རྣམས་ནི་སྲོར་བ་འབད་ཚོལ་གྱིས་འཛོལ་སྟེ། གོམས་
པ་དང་མ་གོམས་པའི་མ་རྩུ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཡང་གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་
རྣམ་ཐར་བཞི་དང་ཟད་པར་གཉེས་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་
ལྟག་མ་ རྣམ་ཐར་དང་པོ་གསུམ་ཟེལ་གཞོན་བརྒྱད་ཟད་པར་བརྒྱད་དེ། བཙུན་པུ་པོ་རྣམས་ནི་མི་ལས་
སྐྱེ་བས་མིའི་རྟེན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ལྟ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་གཞན་ན་ལུང་མེད་པའི་
བྱིར་དང་། འདི་དག་ནི་ལུང་གི་སྟོབས་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

འོ་ན་ལུང་མེད་པས་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དག་ཁམས་གོང་མ་གཉེས་
སུ་ རང་རང་གི་གོང་མ་གོང་ལ། རི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་
འཇུག་ནི་སྐྱིར་ལུང་དང་རྒྱ་དང་། ལས་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་དང་བཞི་ལས་སྐྱེ་
བ་ལས་ཁམས་གོང་མ་གཉེས་པོ་དག་ཏུ་ནི་ལུང་མེད་ཀྱང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་
འཇུག་རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་གཉེས་གྱིས་སྐྱེ་ལོ། །དེ་ལ་གཟུགས་སུ་རྒྱུའི་སྟོབས་

༡༤༩ ལྟ་ བསྐྱེད་ རྟེན་ བྱེས། སྲིང་

༡༥༠ ལྟ་ གྱི་ རྟེན་ བྱེས། གྱིས་

ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱོད་མིའི་རྟེན་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གོམས་པར་བྱས་པ་
ལས་ཉམས་པ་དག་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ཏེ། དེར་ཕྱོད་གོམས་པའི་སྐྱེལ་མཉམ་
ཀྱི་རྒྱ་སྟོབས་དང་ལྡན་ བ་ཉེ། པས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱེ་ལ། ལས་ཀྱི་
སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱོད་མིའི་རྟེན་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ནས་
ཉམས་པ་དེ་ཉིད་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྲོང་འགྱུར་ཀྱི་ལས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་ནས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་འཛིན་ཐོབ་ནས་ཡང་
གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེ་སྟེ། འོག་མ་ རི་ལ། ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བར་གོང་
མར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དོ། །

རི་ལྟར་གཟུགས་མེད་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་ལྟར་གཟུགས་མེད་གཟུགས་མེད་
ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བའང་རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་གཉིས་ལས་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱའི་སྟོབས་ཀྱིས་
སྐྱེ་བའི་གོང་མའི་ཉིང་བསྟོགས་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡིན་ལ། ལས་ཀྱིས་སྟོབས་
ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་གཟུགས་མེད་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསམ་
གཏན་རྣམས་ནི་རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་དེ་དག་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲང་
སྐྱེ་དོ། དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་འཛིག་རྟེན་འཛིག་པའི་ཆེ་བསམ་གཏན་འོག་
མའི་སེམས་ཅན་ལ་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཤས་ཆེ་བས་བསམ་
གཏན་གོང་མའི་སེམས་ངང་གིས་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་གདམས་ངག་
སྟོན་པའི་ལྷང་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཕྱོད་བསམ་གཏན་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྐྱེ་
བ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་བག་ཆགས་ཀྱི་ནམ་མཁུ་གཞག་^{༡༤༥} མི་འདོད་པས་སྡོན་བསམ་གཏན་གྱི་སྐུ་ལས་མཉམ་ཀྱི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བ་ལ་འདོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་སྟེན་ལ་རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་དག་དང་། མི་ལ་དེ་དག་གི་སྤྲོ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་དང་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ལ་སོགས་པ་ལུང་གི་སྟོབས་ལས་ཀྱང་སྦྱོང་། །འདི་ཡང་ལེགས་པར་དབྱེད་ན་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱོང་བ་དེ་གལ་ཉེ་ལས་ཀྱི་ནམ་སྟེན་ཀྱི་འབྲས་བུར་འདོད་ན་ནི་འདོད་ཁམས་སྟེན་བསམ་གཏན་གསུགས་མེད་དང་། གསུགས་སྟེན་གསུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་སྦྱོང་བར་འབྱུང་ཉེ། དེ་དག་ནི་གསུགས་དང་གསུགས་མེད་ཁོ་ནར་ནམ་པར་སྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་ལས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་འབྲས་བུར་འདོད་ན་ནི་དེའི་རྒྱ་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོང་བའང་ཡིན་པས་ནམ་པ་གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་འབྱུང་མོད་ཀྱི་^{༡༤༦} འོན་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱེ་བྲག་ལ་དགོངས་ནས་འདིའི་ནམ་དབྱེ་མཛད་དོ། །འཛིག་རྟེན་འཛིག་པ་ན་དེའི་རྟེན་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་གསུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་འཛིན་མི་སྦྱོང་བས་གསུགས་མེད་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱོང་བ་མ་བཤད་ལ། རང་སའི་ཉིང་འཛིན་སྦྱོང་བ་ནི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པས་འཛིག་རྟེན་འཛིག་པ་ན་ལུང་མེད་པར་འོག་སའི་རྟེན་ལ་གོང་སའི་ཉིང་འཛིན་སྦྱོང་བ་ཁོ་ན་ལ་འདིར་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ལས་དང་ཆོས་ཉིད་ལའང་རྒྱ་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་དག་གཙོ་ཆེ་བས་དེ་སྐད་བསྟན་ཏོ། །

།བཤད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ།།

༡༤༥ བཞག

༡༤༦ ཀྱི

སྤྱི་འོ་དོན་གསུམ་པ་བཤད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་བསྟན་པ་དང་
དེ་འཛིན་པ་བཤད་པ་དང་། བདག་ཉིད་གྱིས་བསྟན་པ་བཟུང་བ་ལ་སྤྱོད་དོར་བ་དང་།
གཞན་བསྟན་པ་འཛིན་པ་རྣམས་ལ་བག་ཡོད་པར་གདམས་པ་གསུམ་ལས།

༼བསྟན་པ་འཛིན་ཚུལ་བཤད་པ༽

དང་པོ་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་
ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ལུང་གི་ཆོས་དང་། མངོན་པར་རྫོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
དོ། །དེ་ལ་ལུང་གི་ཆོས་ནི་མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་དང་མངོན་པའི་སྡེ་སྟོན་གསུམ་ཡིན་
ཏེ། དེམ་པ་ལྟར་དང་པོས་ནི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་། གཉིས་པས་ནི་རྩལ་ཁྲིམས་དང་
ལྡན་ན་འགྲོད་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དེམ་གྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་འཛོལ་པའི་ཕྱིར་
སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། གསུམ་པས་ནི་དོན་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པར་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་^{༡༤༥}ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་།
ལྷང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་། སྤྱོད་པ་མཐའ་གཉིས་ལ་སྤྱོར་བ་དང་། ལྟ་
བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷང་དོར་གྱི་གནས་སྟོན་པ་
དང་། དེ་ལྷང་དོར་གྱིས་སྐྱབ་པ་དང་། འབེལ་གཏམ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
དོ། །དེ་སྐད་ཏུ་ཡང་མདོ་སྡེའི་རྒྱལ་ལས། སྡེ་སྟོན་དག་ནི་གསུམ་མཇུག་གཉིས་ཀྱང་
ཅུང་། །བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྒྱ་ནི་དགུས་འདོད་དོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

སྡེ་སྟོན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་ནི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་གི་སྒྲོམ་པ་བྱས་པས་དེམ་པ་ལྟར་སེམས་ལ་བག་ཆགས་འཛོག་པ་དང་།

རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། མེས་པའི་བར་བྱེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྒྲིན་ས་
 སྤང་བྱ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནི་བག་ཆགས་རྟོགས་དང་
 ཞི་བ་དང་། །རབ་ཏུ་རྟོགས་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད། །ཅེས་འབྱུང་ངོ་། །ལུང་གི་
 ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཆད་ལ་སོགས་པ་ནི་གནས་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །མངོན་
 པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སྤྱི་ཙུ་ཙ་བདུན་
 དང་འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཟད་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་དེ་དག་ཀྱང་གནས་བྱུག་
 པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་ནི་ལུང་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་།
 འབྲས་བུའི་ཆོས་གསུམ་དུ་འང་འབྱུང་ངོ་། །འོ་ན་ཆོས་དེ་དག་འཛིན་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་
 ལ་ལུང་གི་ཆོས་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་ལུང་བཞིན་དུ་ཤེས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
 མ་ཡིན་པའི་བསམ་པས་གཞན་ལ་སྤྲོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟེ་སྟོན་འཛིན་པ་
 དང་། ལུང་གི་ཆོས་འཛིན་པ་དང་། བསྟན་པ་འཛིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །རྟོགས་པའི་
 ཆོས་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་རང་གི་རྒྱ་
 ལ་སྒྲུབ་ཅིང་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པ་གསུམ་ལ་སྒྲོབ་པ་
 དེ་དག་ནི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་
 པ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པས་ན་ཁོ་ནའི་སྤྲོ་སྤྲོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟེས་བུ་
 དམ་པ་ཁ་ཅིག་ནི་ལུང་གི་ཆོས་གཙོར་འཛིན་པར་བྱེད་ལ། སྟེས་བུ་དམ་པ་ཁ་ཅིག་
 ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །སྟེས་བུ་དམ་པ་ཁ་ཅིག་ནི་
 གཉིས་ཀའང་འབད་པས་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། དེས་ན་དེ་དག་ཇི་སྟོན་དུ་གནས་པ་དེ་
 སྟོན་དུ་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་གནས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

ལོ་ན་ཤུ་གཉི་རྒྱལ་པོའི་བསྟན་པ་དུས་རི་སྤིང་དུ་གནས་ཤེ་ན། འབྲེལ་པ་
ལས། དེ་དག་གྲང་ལོ་སྟོང་དུ་གནས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གཞན་དག་ན་ཅེ། རྟོགས་པ་
ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི་ལུང་ནི་ཡུན་རིང་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་འབྲུང་ལ།
རྟེན་གྱི་དེ་དག་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་ནི་ལོ་སྟོང་གི་ལོག་ཏུ་འང་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་
སྟེ་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་རིགས་པར་བསྟོལ། །ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་བསྐྱེད་པ་བཟང་
པོའི་མདོ་ལས་ནི་ལུགས་སྤྲ་མ་དང་མཐུན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུ་ཐུབ་པའི་
དམ་པའི་ཆོས་ནི་ལོ་ལྷ་བརྒྱའི་བར་དུ་གནས་སོ། །ལོ་ལྷ་བརྒྱའི་བར་དུ་ནི་དམ་པའི་
ཆོས་ལྟར་སྤང་རོ། །ཞེས་ལོ་སྟོང་གནས་པར་གསུངས་པ། ལུང་སྟན་ཆོགས་ལས་
གྲང་ལོ་སྟོང་ཁོ་ན་གནས་པར་གསུངས་སོ། །

གང་དག་ལུང་སྟན་ཆོགས་ལས་བསྟན་པ་ལོ་བདུན་སྟོང་དུ་གནས་པ་ལས་སྐྱེ་
དགྲའི་བདག་མོ་ལ་སོགས་པ་བྱད་མེད་རབ་ཏུ་¹⁶⁹སྤྱང་བས་ཉིས་སྟོང་འབྲི་བས་
ནས་ལོ་ལྷ་སྟོང་གནས་པར་གསུངས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ལུང་སྟན་
ཆོགས་མ་མཐོང་བར་ཟད་དེ། སྟན་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱེ་དགྲའི་བདག་མོ་གོ་བྱ་ཏ་མ་ལ་
སོགས་པ་ལ་སྤྲ་མའི་ཆོས་བརྒྱད་གསུངས་པའི་སྐབས་དང་། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་
བོ་ཐུ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཞེད་ནས་ཤེས་པོ་མོས་ཅན་ལ་བསྟན་པ་གཏོད་པའི་
སྐབས་དང་། འཕགས་པ་ཉི་མའི་གྲང་པས་རི་སྟོན་གྱི་རད་ལྡང་གི་ལྷ་བརྒྱལ་བའི་
སྐབས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་བསྟན་པ་ལོ་སྟོང་ཁོ་ན་གནས་པར་གསུངས་ཀྱི་ལོ་
ཉིས་སྟོང་འབྲི་བ་བར་ལྷ་སྟོང་གནས་པར་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲུམ་

རྒྱལ་ལས་ནི་ལྷགས་ཕྱི་མ་དང་མཐུན་པར་ལྷ་སྟོང་ལ་སྐྱེད་སྐྱེད་དུ་བྱས་ནས་ལྷ་བརྒྱ་
བ་སྐག་བརྩ་ལས་དང་པོ་ལ་དག་བཙུན་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་།
གསུམ་པ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་མང་དུ་འབྱུང་བས་འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་དང་།
བཞི་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ལྷ་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། རྩག་པ་
ཚུ་ལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་གནས་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་སྐྱབ་པའི་དུས་ཀྱི་ལེའུ་
གསུམ་དང་། བདུན་པ་ལ་མངོན་པ་དང་། བརྒྱད་པ་ལ་མདོ་སྤྲེ་དང་། དགུ་པ་ལ་
འདུལ་བ་འཛིན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་ལུང་གི་དུས་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་དང་། བརྩ་པ་ནི་
རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་དུས་ཀྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་གཙོ་ཆེ་བས་དེ་སྐད་བཤད་ཀྱི་ཐམས་
ཅད་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་གསུངས་སོ། ། དེ་ཉིད་ལ་ལྷ་བརྒྱ་བ་ཐ་མ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བཤད་
དོ། ། དེ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་དུས་ན་འཇམ་བུའི་གླིང་པའི་
མིའི་ཆེ་ཆོད་ལྷ་བརྩ་པ་ཡིན་ལ། ད་ལྟར་ནི་ཆེ་ཆོད་རྩག་ཏུ་བ་དང་མངོན་པའི་དུས་
ཡིན་པར་མཁས་པ་དག་གསུང་དོ། ། ཁྲོ་བའི་སྤྲང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ནི་ལོ་
ཉིས་སྟོང་གནས་པར་གསུངས་སོ། །

། བདག་ཉིད་ཀྱིས་བཞུན་པ་བཟུང་བ་རྒྱུན་དོར་བ། །

གཉིས་པ་ནི་བདག་གིས་མངོན་པའི་ཆོས་འདི་པལ་ཆེར་ནི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
སྤྲོ་བའི་ཚུལ་གྱུབ་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་ལ། ལུང་ཟད་ནི་མདོ་སྤྲེ་བ་དང་ཉི་འོག་བྱེ་
བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བའི་འདོད་པའི་ཚུལ་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་པལ་ཆེར་ཞེས་སྟོས་སོ། ། དེ་
ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཞུང་འདིར་ཆོག་དང་དོན་ཀྱི་ཆ་ལ་ཉེས་པར་མཁས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཟིན་ཏེ་མཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩོམ་པ་པོ་བདག་གིས་ཉེས་པ་ཡིན་པས་

མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ། །གལ་ཏེ་ཁ་ཆེ་གྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་
བའི་སློབ་དཔོན་མཁས་པ་རྣམས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པའི་ལུང་བཞིན་
བཤད་པས་ན་ཉེས་པ་མེད་དོ་སྟུམ་ན། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་
ཏེ་མཚན་ཉིད་བཟོད་པ་ལ་ནི་སྤྱབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྡན་འདས་དང་། དེའི་སྤྲོ་
ལ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཁོ་ཅང་མ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་ནི་འབྲུལ་བ་སྤྲོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

།བསྟན་འཛིན་གཞན་རྣམས་བག་ཡོད་གདམས་པ།།

གསུམ་པ་ནི་སློབ་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་ལམ་ཡིན་པའི་རྣམ་
དགྲེ་སྟོན་པས་ན་སྟོན་པ་འདི་གཉེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མིག་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་
བཙུགས་ལྡན་ཉི་མུམ་སྟེ་སྤྲོད་ལས་འདས་པར་གྱུར་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ལས་
གཞན་ཆོས་ཀྱི་དཔང་པོར་གྱུར་པ་འཕགས་པ་འོད་སྤང་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་
སྤྱོ་བོ་རྣམས་ཀྱང་པལ་ཆེར་སྤྲོད་ལས་འདས་ཏེ་ཟད་པར་གྱུར་པ་ན་སྤྱབ་པའི་
བསྟན་པ་འདི་ཆོག་དང་དོན་གྱི་སྟོན་པ་དགྲུགས་སོ་ཞེས་སྤྲོད་རོ། །

གང་གིས་དགྲུགས་ཤེ་ན། བདེན་པ་མ་མཐོང་ཞིང་མ་རིག་པའི་སྤྲོ་བས་
བསྐྱེབས་པས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱང་མ་མཐོང་ལ། སྟོན་པའི་ལུང་ལ་མི་
རྟོན་ཞིང་གཞན་གྱིས་བཙུགས་སུ་མི་བརྟུབ་པས་རང་དགར་གྱུར་པའི་དམ་པའི་རྟོག་པ་
དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །རྗེ་ལྟར་དགྲུགས་ཤེ་ན། སངས་རྒྱས་སྤྲོད་ལས་
འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་ལོན་པ་ན་གྲོང་ཁྱེད་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སྤྲོད་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཏུ་ལུ་ཏུ་ལུ་ཀའི་ཆོ་ག་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་

པའི་གཞི་བཅུ་བཅས་ནས་བསྟན་པ་རྣམས་པར་དགྲུགས་པ་ན། དེ་དག་གནས་བཟུན་
 གུན་དགའ་བོའི་སྟེན་ཅིག་གནས་པ་གནས་བཟུན་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་དང་གྲགས་པ་
 བས་ཆེ་སྦྱར་དང་ཞི་ལྡན་གྱི་བར་དག་བཅོམ་པ་བདུན་བརྒྱུ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་
 འདུས་ཏེ་བསྟུ་བ་གཉིས་པ་མཛད་ནས་རྣམས་པར་བསལ་རྟོ། །དེ་ནས་སྟོན་པ་འདས་
 བས་ལོ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་ན་གྲོང་ཁྱེར་མེ་རྟོག་གིས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བར་རྒྱལ་པོ་སྟུ་
 དན་མེད་བྱུང་བའི་ཆེ་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་དང་ཐ་མལ་པ་དང་
 ཟུར་བཅག་པ་དང་ཤ་ཟའི་སྐད་ཀྱིས་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་འདོན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་
 དག་གི་སྟོབ་མ་རྣམས་སོ་སོར་བྱེད་པ་ལས་སྟེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྱུར་ཏེ་ཕན་ཚུན་
 བྱལ་མཐའ་མི་མཐུན་པ་སྣ་ཆོག་གས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དགྲུགས་པར་གྱུར་པ་ན་དག་
 བཅོམ་པ་དང་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་མཁས་པར་གྱུར་པ་རྣམས་རྩ་ལན་རྩ་རའི་དགོན་པར་
 འདུས་ཏེ་བསྟན་པ་བསྟུ་བ་ནས་ཚོད་པ་དེ་དག་ཏེ་བར་ཞི་བར་བྱས་ཏེ། དེའི་ཆེ་སྟོན་
 པ་འདས་ནས་ལོ་སྟུ་བ་བརྒྱ་ལོན་ལོ་ཞེས་གྲག་གོ།

ཁ་ཅིག་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་སྟུ་བ་ཅུ་བདུན་ལོན་པ་ན་རྒྱལ་པོ་
 དགའ་བོ་དང་པད་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་བ་ན་གྲོང་ཁྱེར་པ་ཏ་ལི་བྱ་བའི་ནང་དུ་
 གནས་བཟུན་འོད་སྤང་ཆེན་པོ་དང་སྐ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་བདུད་
 སྟོག་ཅན་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དག་སྟོང་གི་ཆ་བྱད་དུ་བྱས་ནས་རྩ་ལས་སྣ་ཆོག་གས་
 བསྟན་ཏེ་དགོ་འདུན་རྣམས་ཕྱེ་ནས་བསྟན་པ་རྣམས་པར་དགྲུགས་ཏེ། དེའི་ཆེ་གནས་
 བཟུན་སྟུ་སྟེ་དང་ཡིད་འོང་གི་དུས་སུ་སྟེ་བ་སོ་སོར་བྱེད་ནས་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙ་གསུམ་
 བ་གནས་བཟུན་གནས་མའི་དུས་བསྟན་པ་བསྟུ་བ་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་ཡང་རང་

བྱང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་རང་བྱུང་དེའི་བསྟན་པ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་
 རྣམས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་དང་བཅས་པ་ཞི་བའི་མུ་
 ངན་ལས་འདས་པར་གཤེགས་ཏེ། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་སྦྱོབ་པར་བྱེད་པའི་མགོན་མེད་
 པར་གྱུར་པ་ན་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་འདོམས་པར་བྱེད་པ་མེད་པས་སྤར་
 བ་ཤད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་འདོམས་པར་བྱེད་ཅིང་བསྟན་པ་བྱུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་
 ལྷ་བ་ལ་སོགས་པའི་འི་མ་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་མགུར་ཏེ་རང་དགར་དུས་དེང་སང་
 འཛིག་ཉེན་འདི་ན་སྦྱོད་པར་བྱེད་དོ། །

“གོང་”^{༡༤} དུ་བསྟན་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་སྤྲུག་པ་སངས་རྒྱས་དག་གི་བསྟན་པ་
 བྱི་དཔེར་ན་འཆི་བའི་དུས་ན་སྒྲོག་མར་སྒྲོག་བྱིན་པ་ན་འཆི་བ་ལ་ཉེ་བ་དང་འབྲ་བར་
 རིང་དུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་བ་ངན་པ་ལ་སོགས་པའི་འི་མ་རྣམས་ཀྱང་
 སྦྱོབས་དང་ལྡན་པའི་དུས་སུ་རིག་པར་བྱས་ནས་ནི་ཐར་པ་འདོད་པ་དག་གིས་བག་
 ཡོད་པར་གྱིས་ལ་བསྟན་པ་འཛིན་པ་ལ་རྣམས་པར་བཅོཅ་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་
 འདོམས་པ་སྟེ། རི་སྐད་དུ་སོ་སོ་ཐར་པ་ལས། ཆེ་དང་ལྡན་པ་དག་གི་བ་དང་འཆི་བ་
 མཛོན་པར་འོང་ཞིང་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ཡང་འཛིག་པར་འགྱུར་བས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་
 དག་གིས་བག་ཡོད་པས་རྣམས་འབྱོར་དུ་བྱུང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོཅ་པ་
 ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། གཞན་ཡང་གང་
 དག་དེ་ལྟ་བུ་དང་མ་སྤྲུག་པ་དག་པའི་ཆོས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱོགས་རྣམས་ཀྱང་བག་ཡོད་
 པས་ཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གང་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་རྟེན་གྱིར་ཡན་ལག་ཉིད་བསྟོགས་དང་བཅས་
 པའི། །བསམ་གཏན་དང་ནི་གཟུགས་མེད་སྟོམས་འཇུག་རབ་དབྱེ་འཛོལ་ཚུལ་དང་།
 དེ་དག་ལ་བརྟེན་ཡོན་ཏན་ཉིད་འཛིན་ཆད་མེད་རྣམ་ཐར་སོགས། རི་བཞིན་རྟོགས་པ་
 གནས་འདི་ལས་ཡིན་དེ་ཕྱིར་འདི་མཉན་རིགས། །ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་
 པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་བརྒྱད་
 པའི་བཤད་པའོ། ། ༥༥

། ར་མར་དགེ་བའི་འཇུག་གི་དོན། །

༥ བརྟན་དང་གཡོ་བའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་དེ་སྟུབ་བྱེད། །སྟེ་བ་དང་ནི་སྟེད་
 བྱེད་དེ་དག་རྣམ་པ་མ་ལུས་ལས། །རྣམ་གྲོལ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་དཔག་ལས་
 ཡོན་ཏན་ལ། །ཐོགས་མེད་སྟོབས་པའི་འབྱུང་གནས་ཆོས་མངོན་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་
 གསུངས། །གནས་བརྟན་ཀ་ཉི་ལྔ་སོགས་སྟེ་བདུན་གཞུང་གི་རྗེས་འབྲང་
 ཞིང་། །སྟོམ་བཙོན་དམ་པ་ཚུ་དབྱས་པ་དང་ཉེ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ། །འཕགས་ཆོགས་
 རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་ཆེན་བྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ཆེན་པོ་ཡི། །དོན་གྱི་རིན་ཆེན་མ་ལུས་
 མཛོད་གྱུར་འདི་ནི་མཛོད་པ་གང་། །དབྱིག་གཉེན་ཞེས་བྱ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་མ་
 ལུས་མཐུན་པ་ཡི། །ཉི་མ་ཉིད་གྱུར་དེ་ཡིས་སྟུབ་དང་དེ་སྤྱོད་ཞིར་གཤེགས་
 ཤིང་། །བསྟུ་བའི་གཞི་ཡང་ཉམས་གྱུར་གསུང་རབ་རྣམ་པར་བསྟན་མཛོད་
 བས། །སྟོགས་དུས་བསྟན་པའི་དཔང་གྱུར་གཞུང་མང་མཛོད་པར་གྱུར་པ་ཡིན། །དེ་
 ལྟར་པན་བདེའི་འབྱུང་གནས་བསྟན་པའི་མིག་གྱུར་གཞུང་བཟང་འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་
 གྱིས་མཛོད་པའི། །རབ་གསལ་འགྲེལ་ཆེན་ཉི་འོད་ལ་བརྟེན་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་བཤད་

སྤྱར་དག་ཀྱང་མཐོང་གྱུར་ཅིང་། །མཁས་དང་མཁས་པ་རིམ་ནས་རིམ་པར་བརྒྱད་
པའི་མན་ངག་ཉིང་ཐོབ་ལེགས་བཤད་གོམས་པའི་མཐུས། །འཇམ་དབྱེངས་ཞེས་
བྱས་སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་མོས་པ་སྤྱར་བྱས་རྣམས་བཤད་འདི་ནི་བྱས་པ་ཡིན། །དག་
བ་དྲི་མེད་རྒྱ་ཆེན་བསགས་པ་གང་དེས་སྟན་པར་འབྱམས་པ་ཡི། །འགྲོ་བ་འདི་དག་
མ་ལུས་ཐར་པའི་སྤང་ལྡན་འཕགས་ལམ་བཟང་པོར་ནི། །ཀུན་ནས་འཁྲིད་བྱེད་ཐུབ་
མཆོག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་ནས་སྐྱབས་མེད་སེམས་ཅན་རྣམས། །སྲིད་དང་ཞི་བའི་འཇིགས་
པ་ཀུན་ལས་མ་ལུས་རབ་ཏུ་སྐྱོལ་བར་ཤོག །ས་ཆེན་མངའ་བ་རྒྱུད་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་
ཇེ། །སྐྱབས་གསུམ་རིན་ཆེན་དབུ་ཡི་ཅོད་པན་གྱིས། །ཉིང་མཛེས་སྤྲས་དང་བཅས་
པ་སྟུན་མེད་ཅིང་། །ཡུན་རིང་ཞབས་བརྟན་ཆབ་སྲིད་བདེ་བར་གྱུར། །སྦྲེད་བྱ་རྣམས་
ཀྱང་པན་ཚུན་བྱམས་ལྡན་ཞིང་། །ཡམས་དང་ཉི་བར་འཆེ་བ་ཀུན་ཞི་སྟེ། །ཆེ་དང་
འབྱོར་བས་བརྒྱན་པའི་དལ་འབྱོར་དག །འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པར་
ཤོག །བདག་ཀྱང་སྦྲེ་བ་ཀུན་ཏུ་མི་ཡི་ལུས། །ཚུལ་ཁྲིམས་གཙང་མའི་གོས་གྱིས་
རབ་བརྒྱན་བ། །ཐོབ་ནས་སངས་རྒྱས་གསུང་རབ་མ་ལུས་བ། །རི་བཞིན་རྟོགས་
ནས་གཞན་ལ་སྟོན་གྱུར་ཅིག །དོན་མང་སྤྱང་ཆོག་ཀྱང་བརྗིད་བ་དང་། །ཤིན་ཏུ་
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་དབྱེད་པའི། །ཚུལ་ཡང་ཐ་དད་སྣ་ཆོགས་འགྲོ་བའི་
སྤྲ། །སངས་རྒྱས་གསུང་ཡང་རྣམ་པ་མང་མཐོང་བས། །གཞུང་འདིར་རི་བཞིན་
མིན་པར་བདག་གིས་ནི། །བཤད་གྱུར་ཉིས་པ་གང་དེ་རྒྱལ་རྣམས་དང་། །རྒྱལ་བའི་
སྤྲས་སོགས་མཁས་རྣམས་སྟུན་སྤར་ནི། །ཅི་ཞིག་གྱུར་ཅེས་ཡིད་ནི་གཞོང་པར་
གྱུར། །གང་དག་རང་གཞན་གཞུང་ལ་མ་སྤྱངས་ཤིང་། །ཕྱོགས་རེའི་དོན་ལ་མོས་པ་

སྒྱར་བྱེད་པ། །དེ་དག་སྒོ་དང་འཆམ་པར་མ་གྱུར་པ། །དེ་དག་གང་ཡིན་ཤེས་པས་
བརྟག་དགོས་སོ། །

ཆོས་མངོན་པའི་མངོན་གྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་པའི་
བསྟན་པ་ལྷ་བརྒྱ་ཐག་བདུན་པའི་མཐར་ཉེ་བ་ན། ཤེས་བྱ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྒོ་
གྲོས་མཚུངས་པ་མེད་པས་སྤྱབ་པའི་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་འཛིན་ཅིང་། ཐུགས་རྗེ་
དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་སྦྱེ་དགྲ་རྣམས་སྤིན་ཅིང་གྲོལ་བར་
མཛད་པ་སྒྲ་མ་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེན་པོ་ཆེ་དང་། ཤེས་བྱའི་ནམ་མཁའ་ལ་
མཁེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་སྟན་ཐགས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཕྱོགས་མ་
ལུས་པ་ཁྲབ་པར་གྱུར་པས་སྒྲོམ་བཙོན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུར་
གྱུར་ཅིང་། གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁེན་
པ་ལ་སོགས་པའི་ཞབས་ཀྱི་རྒྱལ་རྣོག་པ་མེད་པ་སྤྱི་པོས་ལེན་པ་མང་དུ་ཐོས་པ་
ཤུག་ཀྱི་དགོ་སྒོར་འཇམས་པའི་དབྱངས་ཀྱིས། དཔལ་པ་སྦྱའི་ཆོས་གྲ་ཆེན་པོར་དགྲ་
བརྩམས་ནས། སའི་དབང་སྤྲུག་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་པོ་བླང་ཙོང་^{༡༥༠}་ཏུ་འཁམས་དུ་
ལེགས་པར་གྲུབ་པར་བྱས་པའོ། ། །

པར་བྱང་སློན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།

དཔར་དུ་བསྐྱུན་བའི་ནམ་དཀར་བྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྒྲོང་ཐག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལཱའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་ཁོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་བའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་
ཤུག་སེལ་འཛིན་པའི་ལུགས་སྒྲོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་
མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ཉན་བསྟན་བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་
བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འབྱུང་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་བའི་དགེ་བསྟོན་སློན་ཆོག་ཏུ་ཤུག་
དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྱོད་བཀའ་དབང་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བཤོ།

༡༡། ཉན་མཁས་མཚན་དཔྱད་ཀྱི་ཞུ་ཅིན་ཏུ་དཔྱད་ཀྱི་སྒྲི་ཞི་ཏུ་རེ་སྤྱོད།

ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་རྒྱུག་པ་འདི་དགེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཆེ་འགོ་མ་ཡུག་གི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་
ལས་གསུངས་སོ།